

SISÄLLYS – INNEHÅLL

PORMESTARIN KATSAUS – BORGMÄSTARENS ÖVERSIKT**YLEISPERUSTELUT – ALLMÄNNA MOTIVERINGAR**

Johdanto – Inledning

Yleinen taloustilanne ja toimintaympäristö – Det allmänna ekonomiska läget och omvärlden

Kasvun paikka – Helsingin kaupunkistrategia 2021–2025 - Läge för tillväxt –. Helsingfors stadsstrategi 2021–2025

Strategian toteutuminen - mittarit ja seuranta – Genomförande av strategin - mätare och uppföljning

Talousarvioehdotus 2022 – Budgetförslaget 2022

Helsinki-konsernin tytäryhteisöt ja konserniohjaus – Helsingforskoncernens dottersammanslutningar och koncernstyrning

Henkilöstö – Personal

Päätösehdotukset – Beslutsförslag

Talousarvion sitovuus – Budgetens bindande verkan

Selityksiä – Förklaringar

KÄYTTÖTALOUSOSA – DRIFTSEKONOMIDELE**1 KESKUSHALLINTO – CENTRALFÖRVALTNINGEN**

- 1 10 01 Vaalit, keskusvaalilautakunnan käytettäväksi – Val, till centralvalnämndens disposition
- 1 20 Tarkastuslautakunta ja -virasto – Revisionsnämnden och -kontoret
- 1 30 Kaupunginhallitus – Stadsstyrelsen
- 1 30 01 Kaupunginhallituksen käyttövarat – Stadsstyrelsens dispositionsmedel
- 1 30 02 Kaupunginhallituksen avustukset – Stadsstyrelsens understöd
- 1 30 03 Valtionperinnöt – Arv som tillfallit staten
- 1 40 Kaupunginkanslia – Stadskansliet
- 1 40 01 Kaupunginkanslia – Stadskansliet
- 1 40 02 ICT-yhteisöpalvelut – Gemensamma ICT-tjänster
- 1 50 Keskitetysti maksettavat menot – Utgifter som betalas centraliserat
- 1 50 01 Toimielinten toimintakustannukset, pormestarin ja kaupunginkanslian käytettäväksi – Kostnader för organens verksamhet, till borgmästarens och stadskansliets disposition
- 1 50 02 Keskitetysti maksettavat henkilöstömenot, kaupunginkanslian käytettäväksi – Personalutgifter som betalas centraliserat, till stadskansliets disposition
- 1 50 03 Maksuosuudet, korvaukset ja jäsenmaksut, kaupunginkanslian käytettäväksi – Betalningsandelar, ersättningar och medlemsavgifter, till stadskansliets disposition
- 1 50 04 Keskitetty hanketoiminta, kaupunginkanslian käytettäväksi – Centraliserad projektverksamhet, till stadskansliets disposition
- 1 50 05 Työmarkkinatuen kuntaosuus, kaupunginkanslian käytettäväksi – Arbetsmarknadsstödet kommunandel, till stadskansliets disposition

Palvelukeskusliikelaitos – Affärsverket servicecentralen

Rakentamispalveluliikelaitos – Affärsverket byggtjänsten

Taloushallintopalveluliikelaitos – Affärsverket ekonomiförvaltningstjänsten

Työterveysliikelaitos – Affärsverket företagshälsan

2 KASVATUKSEN JA KOULUTUKSEN TOIMIALA – FOSTRANS- OCH UTBILDNINGSSEKTORN**3 KAUPUNKIYMPÄRISTÖN TOIMIALA – STADSMILJÖSEKTORN**

- 3 10 01 Kaupunkirakenne – Stadsstruktur
- 3 10 02 Rakennukset – Byggnader
- 3 10 03 Asuntotuotanto – Bostadsproduktion
- 3 10 04 HSL- ja HSY-kuntayhtymien maksuosuudet – Betalningsandelar till Samkommunerna HRT och HRM

- 3 10 05 Pelastuslaitos – Räddningsverket
- 3 10 06 Tuki Liikenneliikelaitokselle – Understöd till trafikaffärsverket

Liikenneliikelaitos – Trafikaffärsverket

4 KULTTUURIN JA VAPAA-AJAN TOIMIALA – KULTUR- OCH FRITIDSSEKTORN

- 4 10 01 Kulttuuri ja vapaa-aika – Kultur och fritid
- 4 10 02 Kulttuurin laitosavustukset – Understöd till kulturanläggningar
- 4 10 03 Liikunnan laitosavustukset – Understöd till idrottsanläggningar

5 SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMIALA – SOCIAL- OCH HÄLSOVÄRDSSEKTORN

- 5 10 01 Sosiaali- ja terveystalvet – Social- och hälsovårdtjänster
- 5 10 02 Toimeentulotuki – Sysselsättningsstöd
- 5 10 03 Vastaanottokeskukset ja valtion korvaamat maahanmuuttopalvet – Flyktingförläggningar och invandringstjänster som staten ersätter
- 5 10 04 Apotti – Apotti
- 5 10 05 Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri – Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt

7 TULOSLASKELMAOSA – RESULTATRÄKNINGSDELEN

Helsingin kaupungin tuloslaskelma 2020–2024– Helsingfors stads resultaträkning 2020–2024
Helsingin kaupungin tuloslaskelma 2022 eriteltynä – Helsingfors stads resultaträkning 2022
specificerad

- 7 01 Toiminnan rahoitus – Finansiering av verksamheten
- 7 02 Rahoitus- ja sijoitustoiminta – Finansierings- och investeringsverksamhet
- 7 03 Rahastointi – Fondering
- 7 05 Poistoerot – Avskrivningsdifferenser

8 INVESTOINTIOSA – INVESTERINGSDELEN

- 8 01 Kiinteä omaisuus – Fast egendom
- 8 02 Rakennukset – Byggnader
- 8 03 Kadut ja liikenneväylät – Gator och trafikleder
- 8 04 Puistot ja liikunta-alueet – Parker och idrottsområden
- 8 05 Irtaimen omaisuuden perushankinta – Grundanskaffning av lös egendom
- 8 06 Arvopaperit – Värdepapper
- 8 07 Muu pääomatalous – Övrig kapitalhushållning
- 8 08 Projektialueiden infrarakentaminen, kaupunginhallituksen käytettäväksi – Infrastruktuurbyggande i projektområden, till stadsstyrelsens disposition
- 8 09 Kaupunkiuudistus, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi – Stadsförnyelse, till stadsmiljönämndens disposition
- 8 10 Suuret liikennehankkeet, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi – Stora trafikprojek, till stadsmiljönämndens disposition

9 RAHOITUSOSA – FINANSIERINGSDELEN

Helsingin kaupungin rahoituslaskelma 2020–2024–
Helsingfors stad finansieringskalkyl 2020–2024
Helsingin kaupungin rahoituslaskelma 2022 eriteltynä –
Helsingfors stads finansieringskalkyl 2022 specificerad

- 9 01 Pitkävaikutteinen rahoitus – Långfristig finansiering

RAHASTOT – FONDER**TALOUSARVION LIITTEET – BILAGOR TILL BUDGETEN**

1. Vuoden 2022 talousarvioon sisältyvät avustusmäärärahat ja avustuksenluonteiset korvausmäärärahat – Understödsanslag och understödsrättigheter ersättningsanslag i 2022 års budget
2. Vuoden 2022 talousarvioon sisältyvien jäsenmaksujen erittely – Specifikation av medlemsavgifterna i 2022 års budget
3. Konserniin kuuluvat tytäryhteisöt ja -säätiöt – Dottersammanslutningar och -stiftelser inom koncernen
4. Investointiohjelma vuosiksi 2022–2031 – Investeringsprogram för åren 2022–2031
5. Talonrakennushankkeiden rakentamishjelma vuosiksi 2022–2031 – Byggnadsprogram för husbyggnadsprojekt för åren 2022–2031
6. Katujen ja liikenneväylien rakentamishjelma vuosiksi 2022–2024 – Byggprogram för gator och trafikleder 2022–2024
7. Puistojen ja liikunta-alueiden rakentamishjelma vuosiksi 2022–2024 – Byggprogram för parker och idrottsområden 2022–2024
8. Kaupunki uudistusalueiden ja suurten liikennehankkeiden rakentamishjelma 2022–2024.– Byggprogram för områden för stadsförnyelse och stora trafikprojekt 2022–2024
9. Vuokra- ja osakekohteiden suunnitteilla olevat uudis- ja peruskorjaushankkeet vuosina 2022–2024 – Hyres- och aktieobjekt, planerade ny- och ombyggnadsprojekt under åren 2022–2024
10. HKL-liikelaitoksen investoinnit 2022–2031 – Investeringar vid affärsverket HST 2022–2031
11. Ottolainat – Upptagna lån

Pormestarin katsaus - Borgmästarens översikt

Yleisperustelut – Allmänna motiveringar

1 Johdanto – Inledning

2 Yleinen taloustilanne ja toimintaympäristö – Det allmänna ekonomiska läget och omvärlden

2.1 Yleinen talouskehitys

Maailman talous

Koronaviruspandemia varjostaa yhä maailman talouksia. Maailmantalouden näkymät ovat yleisesti ottaen parantuneet merkittävästi, mutta maiden väliset erot ovat suuria. Samalla rahallisen elvytyksen jatkuminen vuonna 2021 vahvistaa kysyntää, vähentää ylimääräistä kapasiteettia ja pienentää riskiä pandemian merkittävistä pitkäaikaisista haittavaikutuksista. Vaikka julkinen taloudellinen tuki vähentynee vuonna 2022, kohentunut luottamus ja vähäisemmät terveysturvallisuutta edistävät rajoitukset kannustanevat kotitalouksia kuluttamaan. Toisaalta monet kehittyvät taloudet, joissa rokotteiden jakelu on hidasta ja uudet tartunta-aallot johtavat uusiin rajoitustoimiin, hidastavat maailman talouskasvua vielä jonkin aikaa. Maailmantalouden odotetaan vuonna 2021 kasvavan 5,8 prosenttia ja vuonna 2022 vielä 4,4 prosenttia.

Vuoden 2021 alkupuolella on nähty merkkejä tuotantopanosten hinnannousupaineista, mutta ylimääräisen kapasiteetin suuri määrä ympäri maailmaa estänee merkittävän ja pysyvän inflaation kasvun. Vuoden alun inflaation kasvu heijastaa lähinnä tilapäisiä tekijöitä, kuten öljyn ja muiden hyödykkeiden hintojen palautumista, rahtikustannusten kasvua, sekä hintojen normalisoitumista kovan iskun saaneilla toimialoilla, joten hintojen kasvunkin odotetaan tasoittuvan lähiaikoina. Paineet resursseille säilynevät maltillisina myös siksi, että useissa maissa työllisyyden ja työttömyyden ei odoteta saavuttavan pandemiaa edeltävää tasoaan ennen vuoden 2022 loppua.

Koronaviruspandemian taloudelliset vaikutukset Euroopassa ovat olleet huomattavia. Vuoden 2020 alkupuoliskon historiallisen suuren pudotuksen ja kesällä tapahtuneen palautumisen jälkeen EU:n taloudet ottivat takapakkia vuoden 2020 lopussa, kun pahentunut pandemiatilanne johti uusiin rajoitustoimiin. Tuotanto laski vuoden 2020 viimeisellä neljänneksellä ja vuoden 2021 ensimmäisellä neljänneksellä, mutta kääntyi kasvuun jo vuoden 2021 toisella neljänneksellä. Yritysten ja kotitalouksien parempi sopeutuminen rajoitustoimenpiteisiin, maailmantalouden kasvun ja kaupan tuoma vahvempi tuki sekä jatkunut tuki poliittisten toimenpiteiden kautta ovat auttaneet talouden toimijoita selviämään taloudellisten haasteiden kanssa.

Ennakkotietojen mukaan vuoden 2021 ensimmäisellä neljänneksellä bruttokansantuote supistui EU:ssa 0,4 prosenttia edellisestä neljänneksestä ja 1,7 prosenttia vuoden takaisesta. Vuoden takaiseen nähden talous supistui selvimmin Portugalissa (5,4 prosenttia) ja Espanjassa (4,3 prosenttia). Myös Saksan talous supistui enemmän kuin EU:ssa keskimäärin, 3,1 prosenttia vuoden takaisesta. Ruotsin talous sen sijaan oli vuoden takaiseen nähden samalla tasolla.

2.1 Den allmänna ekonomiska utvecklingen

Världsekonomin

Talouden kehitys EU:ssa vuosina 2021 ja 2022 riippuu pitkälti siitä, kuinka menestyksekkäästi rokotusohjelmat taltuttavat pandemian eri maissa ja kuinka nopeasti eri maiden hallitukset purkavat erilaisia rajoituksia. Muutkin tekijät, kuten riittävän poliittisen tuen jatkuminen, kotitalouksien ja yritysten reaktio näihin toimiin, kriisin pitkäaikaiset vaikutukset sekä se, missä määrin EU pystyy hyötymään kohentuneesta ulkoisesta taloudellisesta ympäristöstä, vaikuttavat alueen tulevaisuuden näkyymiin. EU:n talouden odotetaan kasvavan 4,2 prosenttia vuonna 2021 ja 4,4 prosenttia vuonna 2022, mutta erot alueen eri talouksien palautumistahtien välillä jatkuvat merkittävänä. Kasvun taustalla ovat ennen kaikkea yksityinen kulutus yhdessä investointien elpymisen ja suotuisamman ulkoisen ympäristön kanssa. Myös EU:n elpymis- ja palautumistukiväline on keskeisessä roolissa EU:n talouksien vahvistamisessa.

Yhdysvalloissa talouden palautuminen on nopeutunut ja kulutusta kuvaavat indikaattorit ovat nousussa. Maan finanssipolitiikka valtavine tukipaketteineen on tukenut taloudellisen aktiviteetin kasvua, ja vuoden 2021 ensimmäisellä neljänneksellä Yhdysvaltojen bruttokansantuote kasvoi 0,4 prosenttia vuoden takaisesta. Kaikkiaan Yhdysvaltain talouden ennustetaan kasvavan tänä vuonna 6,9 prosenttia ja ensi vuonna 3,6 prosenttia. Kiinassa puolestaan talouden palautuminen lähti käyntiin jo aiemmin ja on ollut varsin ripeää. Kasvun keskeisin moottori on investoinnit, kun taas kulutus palautuu vähitellen. Koska pandemian pahin vaihe ajoittui maassa vuoden 2020 ensimmäiselle neljännekselle, talouden raportoitiin vuoden 2021 ensimmäisellä neljänneksellä kasvaneen 18,3 prosenttia vuoden takaisesta. Kaikkiaan Kiinan talouden ennustetaan kasvavan tänä vuonna 8,5 prosenttia ja ensi vuonna 5,8 prosenttia. Maailmankaupan odotetaan kääntyvän nopeaan kasvuun patoutuneen kulutustarpeen purkautuessa. Maailman tavarakauppa kasvaa 6,9 prosenttia vuonna 2021, 4,9 prosenttia vuonna 2022 ja 4,3 prosenttia vuonna 2023.

Suomen talous

Suomen talouskasvu oli jo ennen koronaviruspandemiaakin hidastumassa, mutta viruksen leviäminen sysäsi talouden poikkeuksellisen syvään pudotukseen erityisesti vuoden 2020 toisella neljänneksellä. Kaikkiaan vuonna 2020 Suomen bruttokansantuote väheni 2,8 prosenttia. Verrattuna useimpiin muihin Euroopan talouksiin Suomen talouden supistuminen oli kuitenkin varsin maltillista. Ennakkotietojen mukaan vuoden 2021 toisella neljänneksellä bruttokansantuote kasvoi vuoden takaisesta 7,5 prosenttia ja edellisestä neljänneksestä noin 2 prosenttia. Teollisuus, rakentaminen, kauppa ja palvelut olivat vuoden 2021 toisella vuosineljänneksellä selvässä kasvussa, ja kesäkuussa kansantalouden työpäiväkorjattu tuotanto kasvoi 9,7 prosenttia vuotta aiemmasta. Kasvun seurauksena vuoden 2019 kokonaistuotannon taso on ylitetty. Kasvun odotetaan jatkuvan, sillä esimerkiksi teollisuuden uudet tilaukset kasvavat edelleen. Kuluvan vuoden aikana BKT:n kasvun odotetaan olevan Nordean, Handelsbankenin ja Etlan ennusteiden mukaan noin 3,5 prosenttia, vuonna 2022 noin 3 prosenttia ja vuonna 2023 noin 2 prosenttia. Suomen Pankki oli edellisten kanssa samoilla linjoilla erityisesti vuosien 2021 ja 2022 suhteen, mutta ennakoi vuodelle 2023 muista poiketen vain 1,3 prosentin kasvua.

Vuonna 2020 sekä Suomen viennin että tuonnin volyymit supistuivat 6,6 prosenttia. Siinä missä tavaroiden ulkomaankaupan määrä pieneni maltillisesti, palveluvienti ja -tuonti supistuivat voimakkaasti. Vuoden 2021 ensimmäisellä

Finlands ekonomi

puolikkaalla tavaraviennin arvo oli jo 22,5 prosenttia suurempi kuin vuoden 2020 heinäkuussa, jolloin viennin arvo laski 12,4 prosenttia. Tuonti nousi heinäkuussa 20,3 prosenttia vertailukuukaudesta. Tammi-heinäkuussa yhteenlaskettu viennin arvo nousi 15,2 prosenttia ja tuonnin arvo 13,9 prosenttia viime vuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna.

Vaikka yksityinen kulutus toipui selvästi epidemian aiheuttamasta syvimmästä kuopasta vuoden 2020 aikana, sen volyyymi pieneni 4,9 prosenttia edellisvuoteen nähden. Palveluiden ja puolikestävien tavaroiden osalta lasku oli erityisen voimakasta, kun taas kestokulutustavaroiden ja lyhytikäisten tavaroiden kulutus kasvoi. Vuoden 2021 ensimmäisellä neljänneksellä yksityinen kulutus oli 4,1 prosenttia vuoden takaista vähäisempää. Koko vuoden 2021 aikana yksityisen kulutuksen ennakoitaan kuitenkin kasvavan selvästi ja kasvun uskotaan edelleen kiihtyvän vuoden 2022 aikana.

Kuluttajien luottamus koheni viime kevään pohjalukemista nopeasti vuoden 2020 kesällä, mutta putosi pitkän ajan keskiarvoaan matalammalle tasolle vuoden loppupuoliskon ajaksi. Vuoden 2021 alkupuoliskolla kuluttajien luottamus on kasvanut vahvasti, ja viimeisimmissä kyselyissä erityisesti odotukset omasta taloudesta, rahankäyttöaiheet kestotavaroihin sekä arviot Suomen talouden tulevasta kehityksestä olivat valoisat. Yritysten luottamus on sekin kohentunut viime kevään pohjakosketuksestaan selvästi, vuoden 2020 kesällä nopeammin ja sen jälkeen maltillisemmin. Odotukset ovat parantuneet kesän 2021 aikana edelleen niin teollisuudessa, rakentamisessa kuin palveluissakin.

Työllisyys heikentyi vuonna 2020 huomattavasti pandemian myötä. Vuoden 2021 aikana tilanne on alkanut helpottaa melko nopeasti. Tilastokeskuksen mukaan koko Suomen työllisyysasteen trendiluku oli vuoden 2021 elokuussa 72,8 prosenttia ja työttömyysasteen trendiluku 7,6 prosenttia. Työttömyys on alkanut helpottaa myös Helsingissä, vaikka työllisyystilanne paranee hieman hitaammin kuin koko maassa. Vuoden 2021 toisella neljänneksellä työllisiä oli Tilastokeskuksen mukaan 121 000 enemmän kuin vuotta aiemmin.

Ennusteen riskit liittyvät ennen kaikkea siihen, onko epidemiatilanne saatu hallintaan ja voidaanko uuteen normaaliin – arkeen ilman merkittäviä kotitalouksia ja elinkeinoelämää rajoittavia toimia – palata vuoden 2021 neljännellä neljänneksellä ja sen jälkeen. Talouskasvu voi olla ennustettua hitaampaa, jos tautitilanne heikentyy Suomessa tai Suomen tärkeillä vientialueilla uudestaan. Pandemian pitkittyminen vaikuttaisi kotimaiseen talouteen erityisesti yksityisen kulutuksen ja huomattavimmin palveluiden kysynnän kautta. Toisaalta pandemian pitkittyminen maailmalla voisi uhata Suomen vientiteollisuutta tuotantoketjujen ja heikon kansainvälisen kysynnän kautta. Negatiivisen riskin investointien elpymiselle muodostavat investointiympäristön epävarmat näkymät, mutta toisaalta EU:n elpymis- ja palautumistukiväline voi katalysoida yksityisiä investointeja odotettua enemmän.

Kuntien taloudellinen tilanne

KESKEN

Kommunernas ekonomiska situation

2.2 Taloudellinen kehitys Helsingin seudulla

Tuotanto ja suhdannenäkymät

Helsingin seudun suhdannetilanne oli vielä vuoden 2021 ensimmäisellä neljänneksellä haastava, sillä koronapandemian johdosta sekä liikevaihto että kokonaistuotanto olivat laskusuuntaisia edelliseen vuoteen verrattuna. Vuoden 2021 tammi-toukokuun liikevaihdon ennakkokuvaaja kasvoi Helsingin seudulla edelliseen vuoteen nähden 0,8 prosenttia. Kehitys johtui erityisesti yleisen taloustilanteen elpymisestä, mutta usealle toimialalle kohdistetut rajoitukset verottivat kasvuvauhtia. Suurin lasku oli majoituksen ja ravitsemustoiminnan toimialalla, jossa ennakkotietojen perusteella laskua oli 9,8 prosenttia vuoden 2020 ensimmäiseen neljännekseen nähden. Vastaavasti informaation ja viestinnän toimiala kasvoi neljä prosenttia sekä teollisuus ja kauppa kasvoivat lähes kaksi prosenttia. Touko-kesäkuussa tuotannon kasvu kiihtyi. Tilastokeskuksen mukaan työpäiväkorjattu tuotanto kasvoi vuoden 2021 kesäkuussa 9,7 prosenttia vuodentakaisesta. Toukokuun 2021 työpäiväkorjattu tuotanto kasvoi 8,9 prosenttia edellisvuoden toukokuusta.

Helsingin seudun kokonaistuotanto laski vuoden 2021 tammi-maaliskuussa lähes 5,6 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Kokonaistuotannon laskuun vaikuttivat koronapandemian aiheuttama taloudellinen epävarmuus ja pandemian taltuttamiseksi asetetut rajoitukset. Pandemian vaikutukset ovat näkyneet voimakkaasti erityisesti palvelualoilla, mutta myös teollisuudessa viennin kehittymisen epävarmuutena. Koko maassa kokonaistuotanto laski vuoden 2021 ensimmäisellä neljänneksellä 1,5 prosenttia, mutta toisella neljänneksellä tuotanto alkoi kasvaa selvästi ja toisen vuosineljänneksen tuotannon odotetaan ylittävän myös vuoden 2019 tason.

Yritysten suhdannenäkymät ovat kääntyneet myönteisiksi vuoden 2020 jälkeen. Yleisen taloustilanteen kehityksen uskotaan kääntyvän valoisammaksi suurten talouksien elvytystoimien ja kansainvälisen kaupan elpymisen ansiosta. EK:n suhdannebarometrin mukaan Uudellamaalla teollisuuden ja rakentamisen sekä palvelualojen yritysten suhdannetilanne ja näkymät ovat kehittyneet pitkälti positiiviseen suuntaan alkuvuodesta 2021. Erityisesti palvelualan yritysten suhdannenäkymiä kuvaava saldoluku oli heinäkuussa 2021 jo

2.2 Den ekonomiska utvecklingen i Helsingfors-regionen

Produktion och konjunkturutsikter

27, kun se oli huhtikuussa 12, tammikuussa 3 ja lokakuussa 2020 vielä -29. Myös palvelualojen suhdannetilanne oli parempi heinäkuussa (12) kuin vielä alkuvuodesta (-12). Uudenmaan teollisuuden ja rakentamisen suhdannetilanne oli poikkeuksellisen hyvä kesän 2021 aikana (34, huhtikuu -2). Puolestaan teollisuuden ja rakentamisen suhdannenäkymiä kuvaava heinäkuun luku (12) laskee hieman keväästä (23), mutta verrattuna alkuvuoteen ja vuoden 2020 syksyyn näkymät olivat vielä positiivisia

Helsingin elinkeinorakenne ja yritystoiminta

Elinkeino ja yritystoiminta

Koronapandemia on vaikuttanut voimakkaasti Helsingin elinkeinotoimintaan. Pandemiasta johtuvat rajoitukset ovat osuneet juuri Helsingin elinkeinorakenteen kannalta kriittisille palvelualoille, kuten majoitus- ja ravitsemustoimintaan, matkailuun, taiteeseen, kulttuuriin ja virkistykseen sekä kuljetukseen ja logistiikkaan. Usealla toimialalla toipuminen on vähitellen jo käynnistynyt yleisen taloustilanteen parantumisen myötä, mutta erityisesti osalla palvelualoista voi mennä useita kuukausia tai jopa vuosia elpymiseen.

Helsingin elinkeinorakenne on hyvin palveluvaltainen. Vuonna 2019 Helsingissä toimi 49 066 yritystä, joista 88,2 prosenttia oli palvelusektorilla. Kokonaisuudessaan vuonna 2019 Helsingissä toimivien yritysten henkilöstömäärä oli 286 160 ja liikevaihto lähes 91 miljardia euroa. Palvelusektorilla työskenteli noin 84 prosenttia koko yrityskannan henkilöstöstä. Puolestaan palvelualojen yritysten liikevaihto oli noin 60,1 prosenttia kaikesta liikevaihdosta. Jalostussektorilla on määrällisesti vähemmän yrityksiä ja henkilöstöä kuin palvelualoilla, mutta sektorin liikevaihto-osuus tekee siitä merkittävän Helsingin elinkeinorakenteelle.

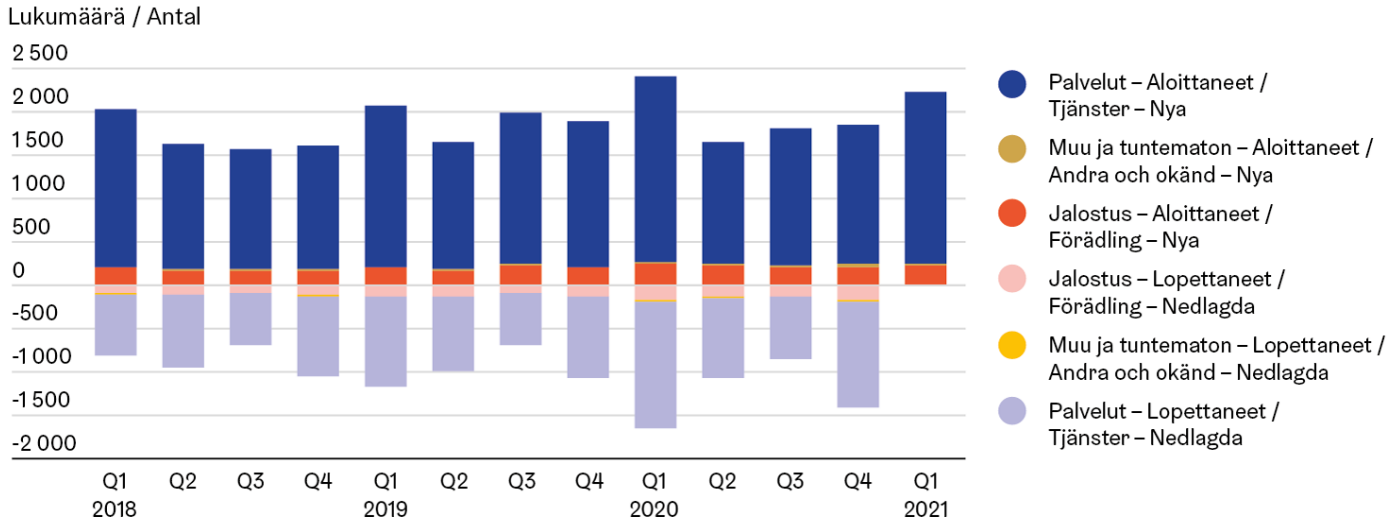
Helsinki poikkeaa useimmista muista Suomen kaupungeista siten, että osaamisintensiivisten ja hyvin palkattujen ammattien edustajia on kaupungissa huomattavan paljon, ja heidän osuutensa kasvaa edelleen. Tällaisia ammatteja on erityisen paljon rahoituksen ja vakuutuksen, informaation ja viestinnän sekä tieteellisen ja teknisen toiminnan toimialoilla. Helsingin kilpailuasemaa tulevaisuudessa tukee sekin, että kasvuyritysten henkilöstöstä 29,1 prosenttia oli keskittynyt Helsinkiin vuonna 2018. Lisäksi Helsingillä on suuri merkitys luovien alojen palautumisessa ja tulevaisuuden näkymissä. Taiteen ja kulttuurin työpaikoista Helsingin osuus on 36 prosenttia ja koko pääkaupunkiseudun osuus 42 prosenttia.

Helsingin elinvoimaisuus ja kilpailukyky edellyttävät yrityskannan uudistumista. Vuonna 2020 Helsingissä yrityskanta kasvoi kaikilla toimialoilla (Kuvio 1). Uusia yrityksiä perustettiin 18 prosenttia enemmän kuin vuotta aikaisemmin, määrän ollessa yhteensä 8 802 yritystä vuonna 2020. Noin neljäsosa yrityksistä perustettiin ammatillisen-, tieteellisen- ja teknisen toiminnan alueille. Koronapandemiasta huolimatta yrityksiä myös lopetettiin vuonna 2020 huomattavasti vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Yrityskannan uudistuminen jatkui siis myös vuonna 2020 ja yritysten määrä kasvoi nopeammin kuin väestö. Tuoreimpien tietojen valossa vuoden 2021 ensimmäisellä neljänneksellä uusien yritysten kasvuvauhti kääntyi maltillisesti laskuun. Helsinkiin perustettiin yhteensä 2 230 yritystä, mikä oli 7,4 prosenttia vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Puolestaan tuorein tieto lopettaneista yrityksistä on vuoden 2020 viimeinen neljännes, jonka aikana Helsingissä lopetettiin 32 prosenttia enemmän yrityksiä kuin vuoden 2019 viimeisellä neljänneksellä.

Näringsstrukturen och företagsverksamheten i Helsingfors

Närings- och företagsverksamhet

Koronapandemia on vaikuttanut Helsingin elinkeinoelämän työllisyyteen ja tuonut epävarmuutta investointeihin sekä kehitystoimintaan. Toimintaedellytyksiin odotetaan kuitenkin parannusta jo vuoden 2021 aikana rokotusten edistymisen ja yleisen taloustilanteen elpymisen myötä. Yritystoiminnan liikevaihdossa odotetaan kasvua ja käännettä parempaan, mikä vaikuttaa myös maksettuihin yhteisöveroihin. Elinkeinoelämän kannattavuuden ja tuotannon kannalta keskeiseksi kysymykseksi on jo muodostunut osaavan työvoiman saatavuus.

Kuvio 1: Aloittaneet ja lopettaneet yritykset sektoreittain Helsingissä vuosina 2018–2021 (Vuoden 2021 Q1 lopettaneiden yritysten tieto puuttuu). Lähde: Tilastokeskus.

Yhteisöverot

Yhteisöverot muodostavat merkittävän osan Helsingin kaupungin verotuloista. Yhteisöverotuoton trendi oli viime vuosikymmenellä nouseva, mutta vuonna 2019 yhteisöverotuottojen määrä laski hieman – laskua kertyi 23 miljoonaa euroa 580 miljoonasta 557 miljoonaan euroon. Yhteisöverotuotto heijastelee suoraan kaupungin yritysten taloudellista menestystä. Helsingin kaupungin yhteisöverotuoton määrittää se, miten eniten yhteisöveroa maksavien toimialojen yritykset menestyvät.

Noin kuuttakymmentä prosenttia yhteisöverotuotosta koskevan aineiston perusteella Helsingin selvästi suurimpia yhteisöveron maksajia ovat toimialoittain tarkasteltuna rahoitus ja vakuutus sekä informaatio ja viestintä. Rahoitus ja vakuutus -toimialan yritykset maksoivat vuosina 2018 ja 2019 muita toimialoja selvästi enemmän yhteisöveroa. Muita huomattavimpia yhteisöveron maksajia olivat teollisuus, tukku- ja vähittäiskauppa sekä informaatio ja viestintä.

Vuosi 2020 oli monelle yritykselle heikko, mutta esimerkiksi pankkien ja vakuutusyhtiöiden tulokset näyttävät tulosjulkaisujen perusteella pysyneen lähes ennallaan tai monissa yrityksissä jopa parantuneen vuodesta 2019 ja vuoteen 2020. Myös monet informaatio ja viestintä -toimialan suuret yritykset jatkoivat selvästi voitollisina. Tämä viittaa siihen, ettei Helsingin vuodelta 2020 saatava yhteisöverotuotto merkittävästi laskisi monelle Helsingissä toimivalle yritykselle raskaasta vuodesta 2020 huolimatta.

Työmarkkinakehitys Helsingissä

Samfundsskatt

Utvecklingen på arbetsmarknaden i Helsingfors

Työpaikkojen määrän muutos

Helsingin, pääkaupunkiseudun ja koko maan työpaikkojen määrän kasvu pysähtyi vuodeksi koronapandemian seurauksena vuoden 2020 keväällä. Vuoden 2021 toisella vuosineljänneksellä työpaikkamäärät olivat kääntyneet jälleen noin 4 prosentin kasvuun verrattuna vuotta aiempaan. Helsingin kohdalla Tilastokeskuksen otospohjaisen työvoimatutkimuksen tiedot ovat luonteeltaan karkeasti suuntaa antavia. Ennakkotietojen mukaan vuonna 2021 työpaikkoja oli enemmän kuin vuonna 2019. Työvoimatutkimuksen aineistossa koronakriisin talousvaikutusten vuoksi lyhytaikaisesti lomautetut henkilöt lasketaan työllisiin.

Seudullisen työpaikkaprojektion perusvaihtoehdon mukaan työpaikkojen määrän ennustetaan kasvavan vuosina 2021–2025 Helsingissä noin 3,9 prosenttia ja koko pääkaupunkiseudulla noin 3,7 prosenttia. Projektiio perustuu pitkän aikavälin keskiarvoon työpaikkakehityksestä sekä Elinkeinoelämän tutkimuslaitoksen (ETLA) ja Pellervon tutkimuslaitoksen ennusteisiin. Projektiossa ei ole arvioitu lyhyen aikavälin suhdannevaihteluita.

Työpaikkakasvu keskittyy ennusteen mukaan Uudellamaalla ennen kaikkea informaatio-, liike-elämän palveluiden, julkisen hallinnon ja peruspalvelujen toimialoille. Muilla aloilla työpaikkamäärän ennustetaan pysyvän ennallaan.

Työllisyysaste

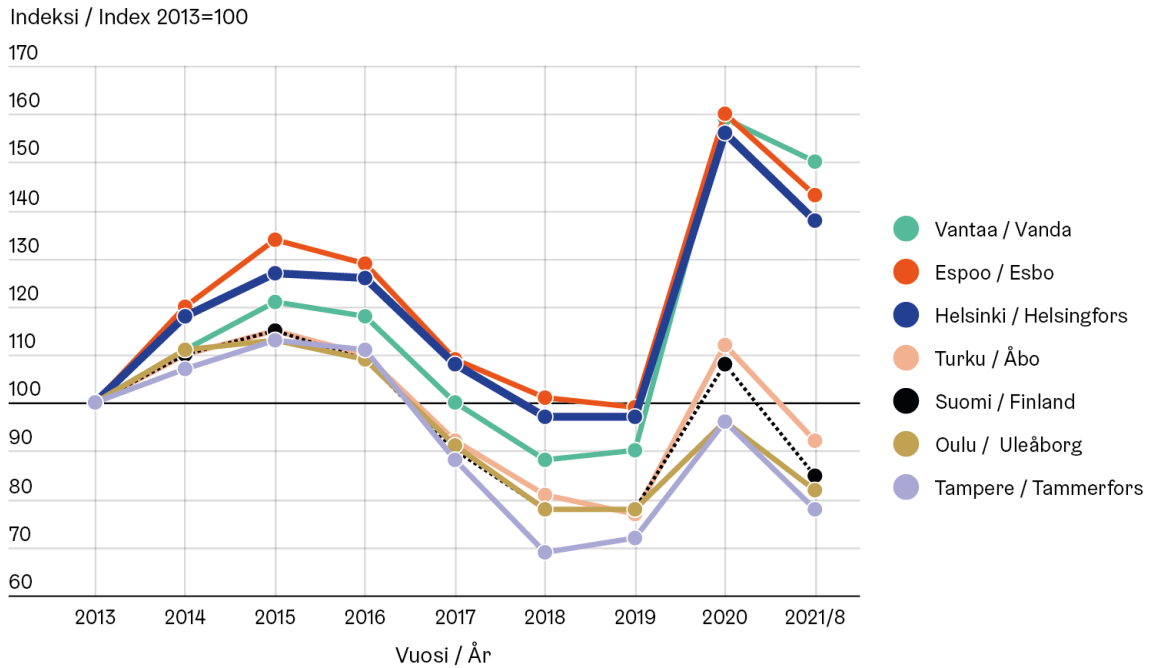
Vuonna 2020 Helsingin työllisyysaste oli 72,3 prosenttia ja koko maan tasolla työllisyysaste oli 70,7 prosenttia. Helsingin työllisyysaste putosi 1,2 prosenttiyksikköä vuoden takaisesta koronakriisin seurauksena. Koko maassa pudotus oli 0,9 prosenttiyksikköä. Vuoden 2021 toisella vuosineljänneksellä Helsingin työllisyysaste kohosi 75,3 prosenttiin (vrt. Suomi 73,2 %) Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen suuntaa antavien tietojen mukaan. Työllisyysaste kertoo 15–64-vuotiaiden työllisten osuuden saman ikäisestä väestöstä.

Työttömyys

Työttömyys väheni Helsingissä usean vuoden ajan, mutta työttömien määrä jäi silti korkeaksi verrattuna vuonna 2008 alkanutta globaalia taantumaa edeltävään aikaan. Vuodesta 2017 vuoteen 2019 työttömien määrä pieneni Helsingissä 11 prosenttia. Vuoden 2019 lopussa työttömien määrä ei enää laskenut ja vuoden 2020 alussa työttömiä oli saman verran kuin vuotta aiemmin. Koronapandemiaan liittyvät rajoitukset vuoden 2020 toisesta vuosineljänneksestä alkaen nostivat työttömien määrää rajusti. Työttömien työnhakijoiden määrät kasvoivat erityisen voimakkaasti pääkaupunkiseudun kunnissa (kuviot 2). Työttömiin työnhakijoihin lasketaan varsinaiset työttömät ja kokoaikaisesti lomautetut.

Förändring i antalet jobb

Arbetslöshet

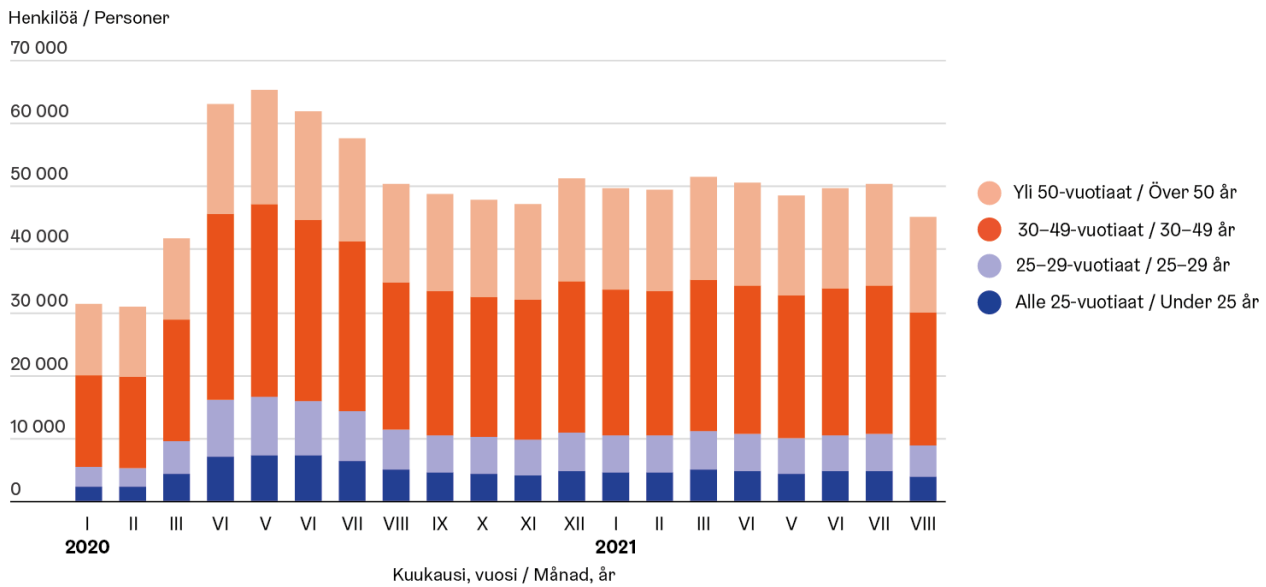

Kuvio 2. Työttömien määrän kehitys suurissa kaupungeissa ja koko maassa 2013–2020 ja vuoden 2021 elokuussa, indeksi v. 2013=100. Lähde: TEM.

Työttömien työnhakijoiden määrä jämähähti noin 50 000 henkilöön vuoden 2020 lopusta vuoden 2021 kesään saakka. Elokuussa työttömien määrä kääntyi laskuun. Kokoaikaisesti lomautettujen osuus on laskenut tasaisesti ja elokuussa 2021 se oli 11 prosenttia. Kokonaan vailla työtä olevien määrä kohosi koronakriisin myötä noin 8 000 henkilöllä. Elokuussa 2021 Helsingin työttömyysaste oli 12,8 prosenttia, kun se kaksi vuotta aiemmin oli 9,2 prosenttia. Pitkäaikaistyöttömien määrä on kasvanut vauhdilla ja elokuussa 2021 Helsingissä oli 21 200 yli vuoden yhtäjaksoisesti työttömänä ollutta henkilöä.

Lomautukset ja työttömyyden kasvu kohdistuivat erityisen voimakkaasti palvelu- ja myyntialoilla työskenteleviin ja tätä kautta nuoriin. Lisäksi vastavalmistuneiden oli hankalaa löytää työtä. Koronakriisin alussa nuorten työttömien määrä kaksinkertaistui vuoden takaisesta. Nuorten työttömien määrä kääntyi laskuun rajoitustoimien helpotusten myötä, kun varsinkin lomautetut pääsivät palaamaan töihin. Elokuussa 2021 Helsingissä oli yli 10 500 alle 30-vuotiaista työtöntä, 30–49-vuotiaita työttömiä oli lähes 23 200 ja yli 50-vuotiaita työttömiä 15 900 (kuvio 3).

Avoimien työpaikkojen määrä kääntyi uudelleen kasvuun vuoden 2021 keväällä ja elokuussa 2021 Helsingissä oli tarjolla 10 700 TE-toimistoon ilmoitettua avointa työpaikkaa, mikä oli 42 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin, ja saman verran kuin kaksi vuotta sitten. Espoossa, Vantaalla ja koko maassa avoimien työpaikkojen määrä oli Helsinkiä suurempaa.

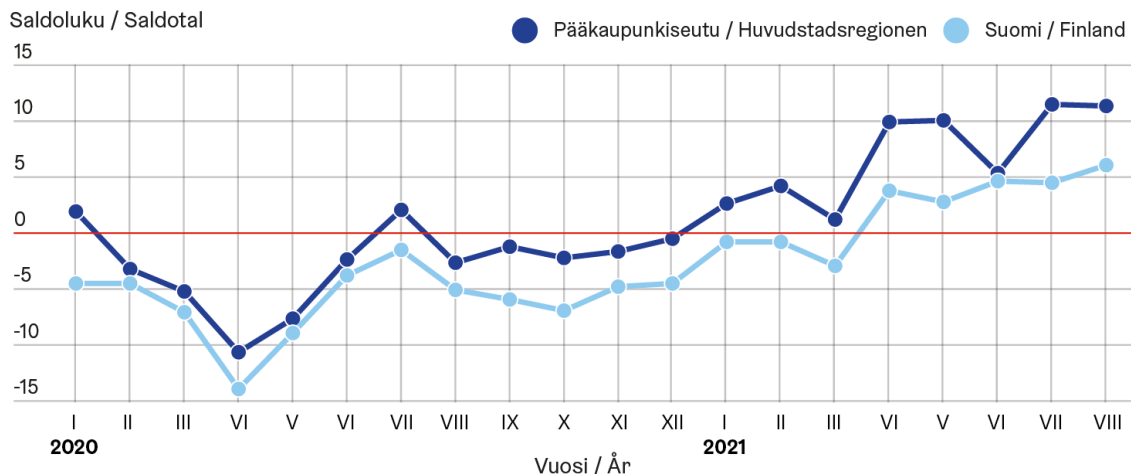
Kuvio 3. Työttömät työnhakijat ikäryhmittäin Helsingissä vuonna 2020–2021. Lähde: TEM.

Lähde: TEM; Tilastokeskus Työvoimatutkimus, työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilastot; Uudenmaan ja Helsingin seudun työpaikkaprojektiot v. 2018–2030.

Kuluttajien taloudelliset näkymät ja palkkasumman kehitys

Kuluttajien luottamus talouden kehitykseen

Kuluttajien luottamus talouden kehitykseen on palautunut alkuvuonna 2020 koetusta shokista nopeasti. Pääkaupunkiseudulla kuluttajien luottamusindikaattori kääntyi positiiviseksi maaliskuussa 2021, ja myös koko maan luvut osoittavat kuluttajien suhtautuvan tulevaisuuteen pääosin myönteisin odotuksin (kuvio 4). Koko maassa kehityksen suuntaa koskevat odotukset ovat nyt paremmat kuin pitkään aikaan. Kuluttajat odottavat siis talouden kasvavan lähitulevaisuudessa.

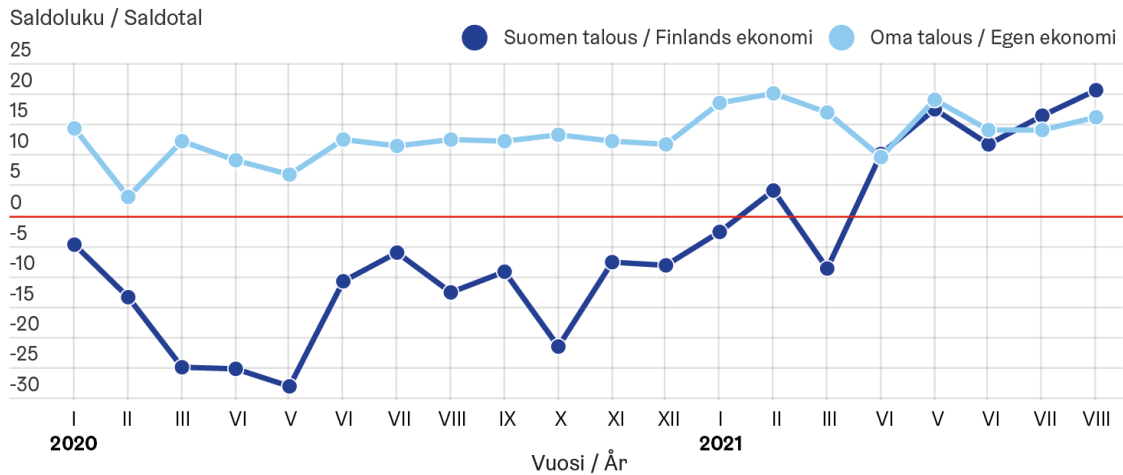

Kuvio 4. Kuluttajien luottamusindikaattori Suomessa ja pääkaupunkiseudulla 2020–2021. Lähde: Tilastokeskus, (SVT): Kuluttajien luottamus.

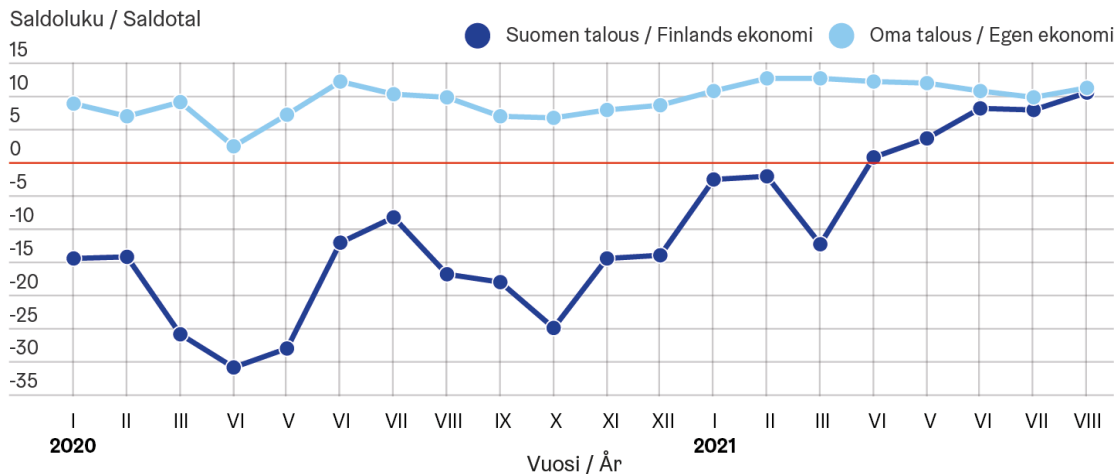
Suurin osa pääkaupunkiseudun kuluttajista ennakoii sekä Suomen talouden että heidän oman taloutensa kehittyvän

myönteisesti seuraavan vuoden aikana (kuvio 5). Suomen taloutta koskevat odotukset kääntyivät myönteisiksi keväällä 2021. Kuluttajien omaa taloutta koskevat odotukset ovat pysyneet likimain samalla tasolla pahimman shokin tasaantumisen jälkeen. Suurin osa kuluttajista on säilyttänyt työpaikkansa koronapandemiasta huolimatta, ja monien palkkataso on jopa noussut kriisin aikana. Siksi omaa taloutta koskevien vastausten keskiarvot näyttävät pysyvän likimain ennallaan kuukaudesta toiseen.

Talousnäkyviä koskeva vastausjakauma on hyvin samansuuntainen pääkaupunkiseudulla ja koko maassa (kuvio 6). Pääkaupunkiseudulla kuluttajien odotukset ovat kuitenkin hieman ylemmällä tasolla kuin koko maassa.

Kuvio 5. Kuluttajien luottamusindikaattori pääkaupunkiseudulla - kuluttajaa itseään koskeva mikroindikaattori ja Suomen taloutta koskeva makroindikaattori erikseen. Lähde: Tilastokeskus, (SVT): Kuluttajien luottamus.

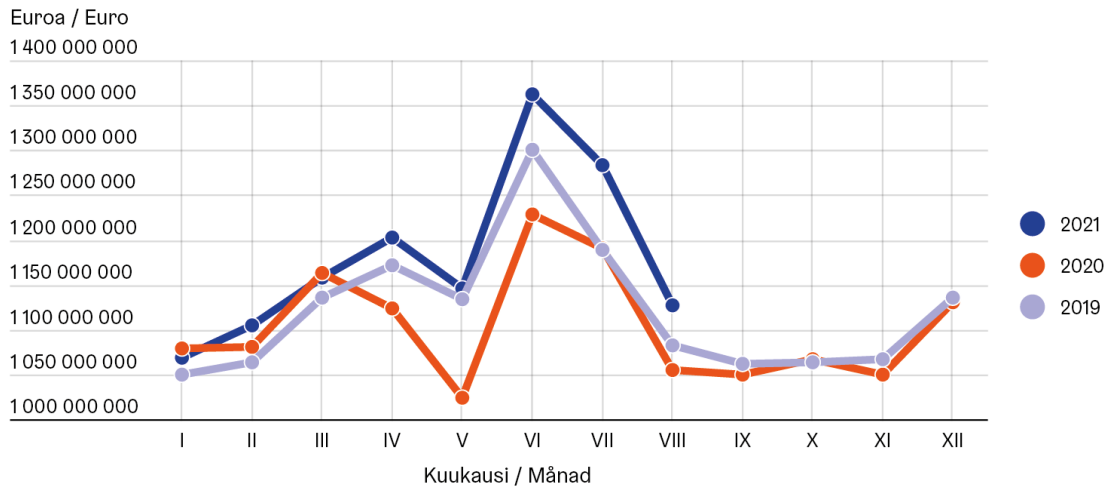

Kuvio 6. Kuluttajien luottamusindikaattori koko maassa - kuluttajaa itseään koskeva mikroindikaattori ja Suomen taloutta koskeva makroindikaattori erikseen. Lähde: Tilastokeskus, (SVT): Kuluttajien luottamus.

Palkkasumman kehitys Helsingissä 2019–2021

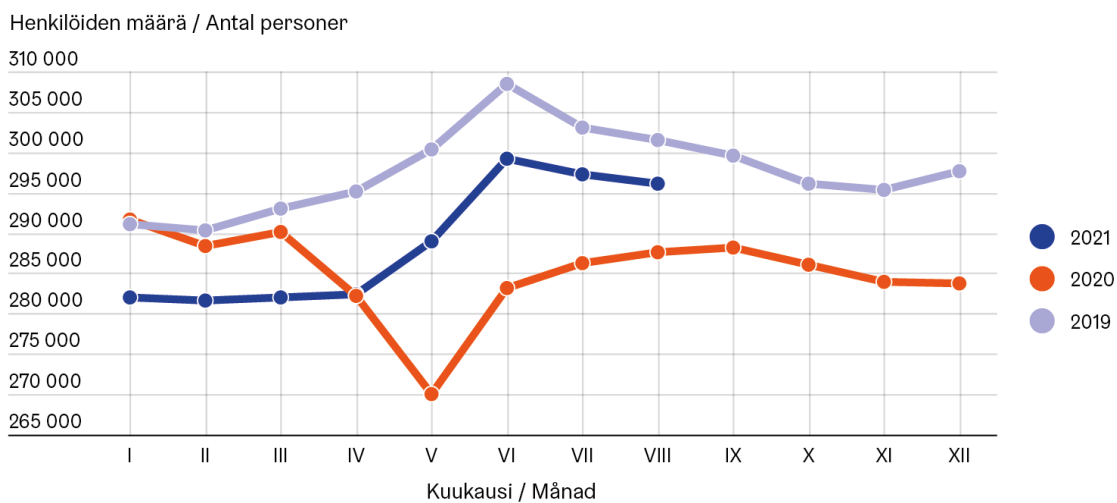
Palkkasummatilastot osoittavat maksettujen palkkojen kokonaismäärän ja palkkaa saaneiden henkilöiden määrän. Ne indikoivat nopealla sykillä taloudellisen kehityksen suuntaa, sillä mitä enemmän yritykset kasvavat, sitä enemmän ne palkkaavat

työvoimaa ja sitä parempia palkkoja ne maksavat. Työvoiman määrä vaihtelee yksityisellä sektorilla nopeammin kuin julkisella sektorilla, minkä vuoksi palkkasumman määrä ja palkansaajien määrä kuvaavat lyhyellä aikavälillä erityisesti kehitystä yrityksissä. Palkkasumma vaikuttaa myös kaupunkilaisten ostovoimaan, jolla on epäsuoria vaikutuksia tulevaan työllisyyskehitykseen.

Kuvio 7. Helsingiläisten palkkasummat kuukausittain 2019–2021. Lähde: Helsinki GSE Tilannehuone

Keväällä 2020 helsinkiläisten kuukausittainen palkkasumma laski pahimmillaan 10 prosenttia edellisvuoden lukemista (kuvio 7). Koronan vuoksi asetetut rajoitukset ja kuluttajien varovaisuus johtivat lomautuksiin ja irtisanomisiin. Samalla palkkaa saaneiden määrä aleni ja työttömyys kasvoi. Vaikka palkkaa saaneiden määrä pysyi koko vuoden 2020 selvästi vuoden 2019 tasoa alempana, palkkasumma nousi jo loppuvuodesta 2020 lähelle edellisen vuoden tasoa. Palkkaa saaneiden määrä nousi takaisin nousu-uralle vasta toukokuussa 2021, jolloin myös palkkasummat nousivat selvästi sekä vuoden 2019 että vuoden 2020 tasoa korkeammalle. Helsingiläisten palkkasumman kasvu vuoteen 2020 verrattuna oli touko- ja kesäkuussa jo yli 10 prosenttia. Samalla ylittyivät vuoden 2019 osalta sekä kuukausittaiset palkkasummat että koko ensimmäisen vuosipuoliskon kumulatiivinen palkkasumma.

Kuvio 8. Palkkaa saaneiden helsinkiläisten määrä kuukausittain 2019–2021. Lähde: Helsinki GSE Tilannehuone

Mielenkiintoinen havainto on, että lähes 10 000 palkkaa saaneen henkilön vähennyksestä huolimatta helsinkiläisten palkkasumma on nyt 50 miljoonaa euroa korkeampi kuin 2019 (kuvio 8). Näissä lukemissa näkyvät kahden vuoden aikana tapahtuneet palkankorotukset, mutta muutokseen vaikuttaa myös työttömyyden kohdistuminen. Työpaikkoja menetettiin nimittäin eniten palvelualoilla (mm. hotellit ja ravintolat, kuljetus) ja osa-aikaisissa työsuhteissa, joissa toimii paljon opiskelijoita. Palkkaa saaneiden ikäluokittainen tarkastelu osoittaa, että noin kaksi kolmasosaa palkkaa saaneiden määrän alentumisesta kohdistuu alle 30-vuotiaisiin. Ainoa tässä suhteessa merkittävästi kasvanut viisivuotiskäluokka on 60–64-vuotiaat. Muissa ikäluokissa palkkaa saavien määrä on säilynyt ennallaan tai laskenut lievästi alkukesästä 2019 alkukesään 2021. Työpaikkojen määrän vähentyminen on siis kohdistunut erityisesti nuoriin osa-aikaisiin työntekijöihin, joiden työmarkkinastatus on usein opiskelija. Osin siksi palkkaa saaneiden määrä väheni enemmän kuin työttömyys kasvoi. Näyttää myös siltä, että uusia työpaikkoja on syntynyt erityisesti keskimääräistä paremmin palkatuille aloille.

Palkkasumman kehitys on ollut Helsingissä samalla tasolla kuin muissa suurimmissa kaupungeissa. Esimerkiksi tammi-kesäkuun kumulatiivinen palkkasumma kasvoi Helsingissä 5,1 prosenttia vuodesta 2020 vuoteen 2021. Se kasvoi Helsinkiä nopeammin Tampereella (6,4 %), Espoossa (6,0 %) ja Oulussa (5,6 %). Vantaalla (4,1 %) ja Turussa (3,8 %) kasvu oli Helsinkiä hitaampaa.

2.3 Väestökehitys Helsingissä

Väestökehitys vuosina 2020–2021

Väestökehitys vuonna 2020

Helsingin väkiluku oli vuoden 2020 lopussa 656 920. Väestön määrä kasvoi 3 085 asukkaalla (0,5 %) vuoden 2020 aikana, mikä oli 2 708 henkeä vähemmän kuin vuonna 2019. Väestönkasvu oli 2010-luvulla keskimäärin hieman yli 7 000 henkeä vuodessa, joten vuosi 2020 oli poikkeuksellinen. Helsingin väestönmuutokset ovat vaihdelleet varsin paljon menneinä vuosina johtuen muun muassa talouden suhdanteista, asuntomarkkinoista ja ulkomaan muuttoon liittyvistä seikoista. Väestökehityksen vuosittaista vaihtelua selittää erityisesti muuttoliike.

Luonnollinen väestönkasvu, toisin sanoen syntyneiden ja kuolleiden määrän erotus, on ollut muuttoliikkeeseen verrattuna vakaata. Syntyneiden määrä kasvoi Helsingissä vuoteen 2015 saakka, mutta laski sen jälkeen selvästi. Vuonna 2020 syntyneiden määrä kasvoi edellisvuodesta. Vuonna 2015 syntyi noin 7 000 lasta, mutta vuonna 2019 syntyneitä oli 6 332. Vuonna 2020 syntyneiden määrä, 6 650 lasta, kasvoi edellisvuodesta 5 prosentilla. Syntyvyyttä kuvaava hedelmällisyysluku nousi edellisvuoden 1,11 lapsesta 1,13 lapseen naista kohden. 2010-luvulla hedelmällisyysluku oli keskimäärin 1,27. Kuolleiden määrät ovat pysyneet varsin tasaisina hieman yli 5 000 kuolleessa viime vuodet. Vuonna 2020 kuolleita oli 5 357.

Helsingin muuttovoitto pieneni vuonna 2020 edellisestä vuodesta 59 prosenttia. Muuttovoitto perustui vuonna 2020 kokonaan ulkomaan muuttoliikkeeseen. Eniten ulkomailta tulijoita oli Euroopasta ja Aasiasta. Kotimaan muuttovoitto muuttui tappiolliseksi, mikä oli seurausta kasvaneesta lähtömuuttajien määrästä tulomuuttajien määrän ollessa lähes edellisen vuoden tasolla. Kotimaan muuttovoitto on ollut ennen

2.3 Befolkningsutvecklingen i Helsingfors

Befolkningsutveckling åren 2020–2021

Befolkningsutveckling år 2020

Vid utgången av år 2020 var Helsingfors folkmängd 656 920. Folkmängden ökade med 3 085 (0,5 %) under år 2020, vilket var 2 708 mindre än år 2019. Under 2010-talet var folkökningen i medeltal lite över 7 000 om året, så året 2020 var exceptionellt. Folkmängdsförändringarna i Helsingfors har varierat rejält under åren beroende bland annat på de ekonomiska konjunkturerna, bostadsmarknaden och den internationella flyttningsrörelsen. Variationen från ett år till ett annat förklaras i synnerhet av flyttningsrörelsen.

Den naturliga folkökningen, alltså skillnaden mellan antalet födda och avlidna under en viss tid, har jämfört med flyttningsrörelsen varit stabil. Antalet födda ökade ända till år 2015, men började därefter klart sjunka, för att år 2020 igen vara större än året innan. År 2015 föddes det ca. 7 000 barn i Helsingfors, men år 2019 var antalet 6 332. År 2020 var det 6 650, vilket var 5 procent flera än året innan. Fruktsamhetstalet, som beskriver nativiteten, steg från 1,11 (barn per kvinna) året innan till 1,13. På 2010-talet var fruktsamhetstalet i medeltal 1,27. Antalet avlidna har hållits mycket jämnt de senaste åren, med lite över 5 000 dödsfall per år. År 2020 uppgick de avlidna i Helsingfors till 5 357.

Helsingfors flyttningsöverskott var 59 procent mindre år 2020 än året innan. År 2020 berodde flyttningsöverskottet helt på utrikes migration. Mest kom det in folk från Europa och Asien. Inrikes flyttningsöverskottet, dvs. migrationsbalansen gentemot övriga Finland, blev negativt, vilket berodde på att de som flyttade bort från Helsingfors ökade i antal och de som flyttade in var ungefär lika många som året innan. Senast inrikes flyttningsöverskottet

vuotta 2020 tappiollinen edellisen kerran vuonna 2007. Helsingin muuttotappio pieni edellisvuodesta pääkaupunkiseudulle, mutta kasvoi muulle Helsingin seudulle. Myös Helsingin saama muuttovoitto Uudenmaan ulkopuolisesta Suomesta pieni lähes 50 prosenttia vuodesta 2019. Kotimaan muutossa ulkomaan kansalaisten muuttoliike pysyi kokonaisuudessaan tappiollisena ja vain Venäjän, Aasian ja Afrikan kansalaisista tuli vähäistä muuttovoittoa.

Vuonna 2020 muuta kuin suomea, ruotsia tai saamea puhuvien osuus väestönkasvusta oli 104 prosenttia, kun vuonna 2019 osuus oli 73 prosenttia. Toisin sanoen, muuta kieltä puhuvien määrä kasvoi vuonna 2020 enemmän kuin mitä Helsingin väestömäärän kasvu oli kokonaisuudessaan. Osuuden suuruutta selittää erityisesti muuttoliikkeen kielirakenne, mutta myös luonnollisen väestönkasvun mukanaan tuoma muutos.

Väestötillastot osoittavat, että väestö keskittyy yhä enemmän kaupunkeihin ja kaupunkiseuduille, joista erityisesti Helsingin seudun ennustetaan jatkavan kasvuaan myös tulevina vuosikymmeninä. Kuudesta suurimmasta kaupungista Tampereen, Turun ja Oulun kasvu pysyi edellisten vuosien tasolla, mutta Helsingin, Espoon ja Vantaan kasvuvauhti pienentyi selvästi (taulukko 1). Vantaan väestön määrä kasvoi Helsinkiä enemmän ja Esposakin kasvu oli lähes Helsingin tasolla.

Koko Suomen väestömäärä kasvoi vuonna 2020 8 501 hengellä, kun kuuden suurimman kaupungin kasvu oli 15 742 henkeä. Kaikkiaan kasvua oli Suomessa lähes 89 kunnassa (+27 666 henkeä) ja vähentymistä 220 kunnassa (-19 165 henkeä).

vuosi / år	Helsinki / Helsingfors			Espoo / Esbo			Vantaa / Vanda		
	väkiluku / folkmängd	muutos / förändring	%	väkiluku / folkmängd	muutos / förändring	%	väkiluku / folkmängd	muutos / förändring	%
2016	635 181	6 973	1,1	274 583	4 781	1,8	219 341	4 736	2,2
2017	643 272	8 091	1,3	279 044	4 461	1,6	223 027	3 686	1,7
2018	648 042	4 770	0,7	283 632	4 588	1,6	228 166	5 139	2,3
2019	653 835	5 793	0,9	289 731	6 099	2,2	233 775	5 609	2,5
2020	656 920	3 085	0,5	292 796	3 065	1,1	237 231	3 456	1,5

vuosi / år	Tampere / Tammerfors			Turku / Åbo			Oulu / Uleåborg		
	väkiluku / folkmängd	muutos / förändring	%	väkiluku / folkmängd	muutos / förändring	%	väkiluku / folkmängd	muutos / förändring	%
2016	228 274	3 156	1,4	187 604	1 696	0,9	200 526	2 001	1,0
2017	231 853	3 579	1,6	189 669	2 065	1,1	201 810	1 284	0,6
2018	235 239	3 386	1,5	191 331	1 662	0,9	203 567	1 757	0,9
2019	238 140	2 901	1,2	192 962	1 631	0,9	205 489	1 922	0,9
2020	241 009	2 869	1,2	194 391	1 429	0,7	207 327	1 838	0,9

Taulukko 1. Suomen kuuden suurimman kaupungin väestö vuosina 2016–2020. Lähde: Tilastokeskus

Väestökehitys alkuvuonna 2021

Väestömuutosten ennakkotietojen mukaan Helsingin väestön määrä laski alkuvuoden 2021 aikana, mutta elokuun aikana määrä muuttui 630 henkeä voitolliseksi. Edellisvuoden vastaavana ajanjaksona kasvua oli 2 484 henkeä. Lapsia syntyi 275 enemmän ja kuolleita oli 65 vähemmän kuin edellisvuonna samaan aikaan, joten luonnollinen

hade varit negativt innan 2020 var år 2007. Jämfört med 2019 minskade Helsingfors flyttningsunderskott till övriga Huvudstadsregionen men växte till övriga Helsingforsregionen. Även Helsingfors flyttningsöverskott från Finland utanför Nyland blev nästan 50 procent mindre än år 2019. Inom inrikesflyttandet hölls de utländska medborgarnas migrationsnetto som helhet negativt och bara för ryska, asiatiska och afrikanska medborgare blev det ett litet flyttningsöverskott.

År 2020 stod personer med annat modersmål än finska, svenska eller samiska för 104 procent, alltså hela folkköningen och lite till, mot 73 procent år 2019. År 2020 växte med andra ord antalet invånare med främmande modersmål mera än Helsingfors hela befolkning. Detta förklaras i synnerhet av språkstrukturen bland migranterna, men också av den förändring som den naturliga folkköningen förde med sig.

Befolkningsstatistiken visar att befolkningen i allt högre grad koncentreras till städerna och stadsregionerna, och speciellt för Helsingforsregionen förutspås det en fortsatt tillväxt också under de kommande årtiondena. Bland de sex största städerna i Finland hölls folkköningen på samma nivå som de senaste åren i Tammerfors, Åbo och Uleåborg, medan den blev klart långsammare i Helsingfors, Esbo och Vanda (Tabell 1). I Vanda växte folkmängden mera än i Helsingfors, och även i Esbo var den nästan på Helsingfors nivå.

Hela Finlands folkmängd växte år 2020 med 8 501, samtidigt som den sammanlagda folkköningen i Finlands sex största städer var 15 742. I Finland som helhet skedde folkköning i 89 kommuner (+27 666 personer) och folkminskning i 220 (-19 165).

Tabell 1. Befolkningen i Finlands sex största städer 2016–2020. Källa: Statistikcentralen.

Befolkningsutveckling i början av 2021

Enligt förhandsuppgift om befolkningsförändringar minskade Helsingfors folkmängd under början av år 2021, men i augusti blev det en ökning på 630 personer. Under samma tid året innan blev det en folkköning om 2 484 personer. Det föddes 275 fler och dog 65 färre än under samma tid året innan, så den

väestönkasvu oli 340 henkeä edellisvuoden vastaavasta ajanjaksosta.

Nettomuutto kokonaisuudessaan oli vuoden 2021 elokuun loppuun mennessä 895 henkeä tappiollista, kun edellisen vuoden vastaavan ajanjakson muuttovoitto yhteensä oli 1 600 henkeä. Kotimaan muutossa tappiota oli 3 618 henkeä ja ulkomaan nettomuutossa voittoa 2 723 henkeä, kun edellisvuoden ensimmäisellä puoliskolla vastaavat määrät olivat -114 ja +1 600 henkeä.

Helsinki sai vuoden 2021 elokuun loppuun mennessä vähemmän tulomuuttajia sekä Helsingin seudulta että muusta Suomesta kuin edellisvuonna. Lähtömuutto kasvoi muuhun Suomeen. Kotimaan muuttotappiota selittää suurimmalta osin pienentynyt tulomuutto Helsingin seudulta. Ulkomaille lähteneiden määrä pieneni verrattuna edelliseen vuoteen.

Väestön äidinkielen mukaan tarkasteltuna suomea tai ruotsia äidinkielenään puhuvien määrä laski alkuvuoden aikana reilulla 2 200 hengellä, kun edellisvuoden vastaavana ajanjaksona oli vielä kasvua 100 henkeä. Eniten vieraskielisten ryhmistä kasvoivat arabiaa, somalia, englantia ja venäjää äidinkielenään puhuvien ryhmät.

Koronapandemian vaikutuksen näkyvät erityisesti kotimaan muuttoliikkeessä. Muuttoliike suuntautui Helsingistä alkuvuoden 2021 aikana erityisesti Helsingin seudulle, mihin mahdollisesti vaikuttavat etätyömahdollisuuksien lisääntyminen sekä asuntojen hintaero Helsingin seudun kuntien välillä. Myös epävarmuus työllisyystilanteesta ja koronan mukanaan tuomien rajoitusten vaikutuksista työllistymiseen saattavat vaikuttaa väestön muuttotahallukkuuteen. Loppuvuoden aikana muuttoliikkeeseen saattaa vaikuttaa opiskelijoiden muuttaminen Helsinkiin, jos oppilaitosten opetuksessa siirrytään takaisin lähiopetukseen.

Helsingin väestöennuste vuosille 2021–2024

Helsingin väestön ennustetaan kasvavan 2 023 asukkaalla vuonna 2021, joten vuoden lopulla asukkaita on ennusteen mukaan 658 943. Kasvu jää kuluvaan vuoden aikana 0,3 prosenttiin, kun edellisen vuoden ennusteessa kasvuksi ennustettiin 0,9 prosenttia. Vuoden 2022 aikana kasvun odotetaan olevan vielä koronapandemian tuomien vaikutusten vuoksi matalammalla tasolla, 4 407 asukkaassa (0,7 %), mutta vuosina 2023–2024 palataan takaisin koronapandemiaa edeltävien vuosien tasolle, keskimäärin 6 730 asukkaan (1,0 %) kasvuun. Keskimääräinen vuosikasvu on siten ennusteen mukaan 4 970 asukasta vuosina 2021–2024, mikä olisi 460 asukasta vähemmän vuodessa kuin vuosina 2016–2020.

Koronapandemian johdosta ennustaminen on haasteellisempaa kuin normaaleissa olosuhteissa. Etätöiden tekeminen on lisännyt poismuuttoa Helsingistä, mutta sen vaikutusta väestönkehitykseen on vaikea eksaktisti arvioida. Myöhemmin valmistuvista työssäkäyntitilastoista saadaan ilmiöstä tarkempaa tietoa.

Muuttoliikkeen oletetaan olevan seudun sisällä tappiollista, mutta muun Suomen ja ulkomaiden osalta voitollista, mutta kuitenkin alemmalla tasolla kuin koronaa edeltävinä vuosina. Vuonna 2022 muuttoliikkeen oletuksena on, että koronapandemian vaikutusten poistuessa kaupungin taloudellinen vetovoima paranee lähemmäs aikaisempaa, mikä vaikuttaa sekä koti- että ulkomaan muuttoliikkeeseen positiivisesti. Myös opiskelijoiden oletetaan palaavan takaisin

naturliga folkökningen var 340 personer större än under samma tid året innan.

Vid utgången av augusti 2021 var nettoomflyttningen -895 personer, mot att ha varit +1 600 personer sammanlagt under föregående år. Inrikes omflyttningen gav ett underskott om 3 618 personer, och utrikes flyttningsnettot ett överskott om 2 723. Motsvarande antal första halvåret 2020 var -114 och +1 600 personer.

Helsingfors fick fram till utgången av augusti 2021 färre inflyttare än ett år tidigare, både från övriga Helsingforsregionen och från övriga Finland. Utflyttandet ökade både till övriga till övriga Finland. Inrikes flyttningsunderskottet förklaras till största delen av det minskande inflyttandet från övriga Helsingforsregionen. Antalet personer som flyttade utomlands blev färre än året innan.

I språkhänseende minskade de med finska eller svenska som modersmål under första halvåret med drygt 2 200, mot att ännu under samma tid året innan ha ökar med 100. Av de invånargrupper som hade ett främmande modersmål ökade de med arabiska, somaliska, engelska och ryska som modersmål mest i antal.

Verkningarna av coronapandemin syns i synnerhet inom flyttandet inrikes. Under första hälften av 2021 gick flyttandet från Helsingfors i synnerhet till övriga Helsingforsregionen, vilket kan ha berott på ökade möjligheter till distansjobb och på skillnaderna i bostadspriser inom Helsingforsregionen. Även det osäkra sysselsättningsläget och följderna av de restriktioner som sattes in på grund av coronan kan ha inverkat på folks vilja att flytta. Under slutet av år 2021 kan flyttningsrörelsen påverkas av att det flyttar ungt folk till Helsingfors för att studera och av att läroinrättningarna återgår till närundervisning, dvs. undervisning vid läroanstalterna.

Helsingfors befolkningsprognos för åren 2021–2024

År 2021 väntas Helsingfors folkmängd växa med 2 023, så vid årets slut är den enligt prognosen 658 943. Det är en folkökning om 0,3 procent, att jämföra med de 0,9 procent som prognosen från föregående år förutspådde. Under 2022 väntas coronapandemins verkningar leda till att folkökningen hålls på en lägre nivå (0,7 %, 4 407 personer), men åren 2023-2024 antas utvecklingen ha återgått till nivåerna före pandemin, en folkökning om i snitt 1,0 procent (6 730 personer). Därmed väntas det förutspådda årliga folkökningens medeltalet 2021-2024 bli 4 970 personer, vilket vore 460 mindre per år än under perioden 2016-2020.

På grund av coronapandemin är det svårare än normalt att förutspå befolkningsutvecklingen. Fjärrarbetandet, alias distansjobbandet, har ökat utflyttningen från Helsingfors, men det är svårt att exakt bedöma vad det betyder för befolkningsutvecklingen. I och med sysselsättningsstatistiken, som blir färdig först senare, blir bilden klarare.

Helsingfors väntas få flyttningsunderskott gentemot övriga Helsingforsregionen, men flyttningsöverskott från övriga Finland och utlandet, dock i mindre skala än under åren före coronan. För året 2022 är utgångsantagandet om flyttningsrörelsen att stadens ekonomiska dragningskraft, efter att coronapandemins verkningar upphört, åter närmar sig det normala, vilket påverkar både inrikes och utrikes migrationen positivt. Även studerandena antas återgå till närundervisning, dvs. undervisning vid

lähiopetukseen, millä on vaikutusta erityisesti nuorten aikuisten määrään.

Väestöennuste ikäryhmittäin

Koronapandemian vaikutus näkyy Helsingin väestön ikärakenteessa selkeimmin työikäisten määrässä vuosina 2021–2022. Huomattavaa on myös se, että vanhimpien ikäluokkien koot kasvavat lähivuosina selvästi väestön ikääntymisen myötä.

Varhaiskasvatusikäisten, 1–6-vuotiaiden, määrä laskee vuonna 2020 ja laskun ennustetaan jatkuvan 678 lapsella vuonna 2021 ja 343 lapsella vuonna 2022. Vuonna 2023 varhaiskasvatusikäisten määrä lisääntyy 7 lapsella ja vuonna 2024 lisäystä on 216 lasta verrattuna edelliseen vuoteen.

Peruskouluikäisten määrä kasvaa 1 088 lapsella vuonna 2021 ja 1 005 lapsella vuonna 2022. Vuosina 2023 ja 2024 peruskouluikäisten määrän kasvu laskee edeltävistä vuosista ollen 840 ja 284 lasta.

Toisen asteen opiskeluaikävien, 16–18-vuotiaiden, määrä kasvaa tasaisesti vuosina 2021–2023. Keskimäärin kasvu on 379 henkeä vuodessa. Vuonna 2024 kasvun ennustetaan olevan selvästi voimakkaampaa, 693 henkeä.

Työikäisten, 19–64-vuotiaiden, määrä laskee 1 110 hengellä vuonna 2021, mutta kasvaa seuraavana vuonna 1 475 hengellä. Vuosina 2023–2024 kasvua on keskimäärin 3 431 henkeä.

65–74-vuotiaiden määrä laskee vuosina 2021–2024 keskimäärin 634 hengellä, mutta vastaavasti 75 vuotta täyttäneiden määrä kasvaa keskimäärin 2 655 hengellä vuodessa.

Väestöennuste Helsingin osa-alueille

Kaudella 2021–2024 Helsingin väestönkasvu painottuu projektialueille, joille rakennetaan suurin osa uudisasunnoista. Ennusteen mukaan eniten kasvavat alueet ovat Jätkäsaari (+4 600), Kalasataman ja Sompasaaren alue (+4 500 asukasta), Pohjois-Pasila (+3 400), Kruunuvuorenranta (+2 000), Kuninkaantammi (+1 800) ja Keski-Pasila (+1 700) (kuviot 9 ja 10). Varhaiskasvatusikäisten lasten määrät kasvavat eniten uudisalueilla, mutta on huomattavaa, että osalla vanhemmista alueista lasten määrät myös laskevat selvästi, kuten Latokartanossa, Arabianrannassa ja Tapulikaupungissa (kuviot 11 ja 12).

läroanstalterna, vilket inverkar i synnerhet på antalet unga vuxna i staden.

Befolkningsprognos enligt åldersgrupp

Tydligast märks coronapandemins verkningar på Helsingfors befolknings åldersstruktur i antalen invånare i arbetsför ålder åren 2021 och 2022. Att lägga märke till är också att de äldre åldersklasserna växer klart de närmaste åren, som följd av att befolkningen blir äldre.

Antalet barn i småbarnspedagogikåldern, alltså 1-6-åringar, minskade år 2020, och den minskningen väntas bli 678 barn år 2021 och 343 år 2022. År 2023 väntas 1-6-åringarna var 7 (sju) fler, och året därpå 216 fler, än de varit året innan.

Antalet barn i grundskoleålder växer med 1 088 år 2021 och 1 005 år 2022. Året 2023 minskar ökningen i antalet barn i grundskoleålder sedan föregående år till 840 och år 2024 till 284.

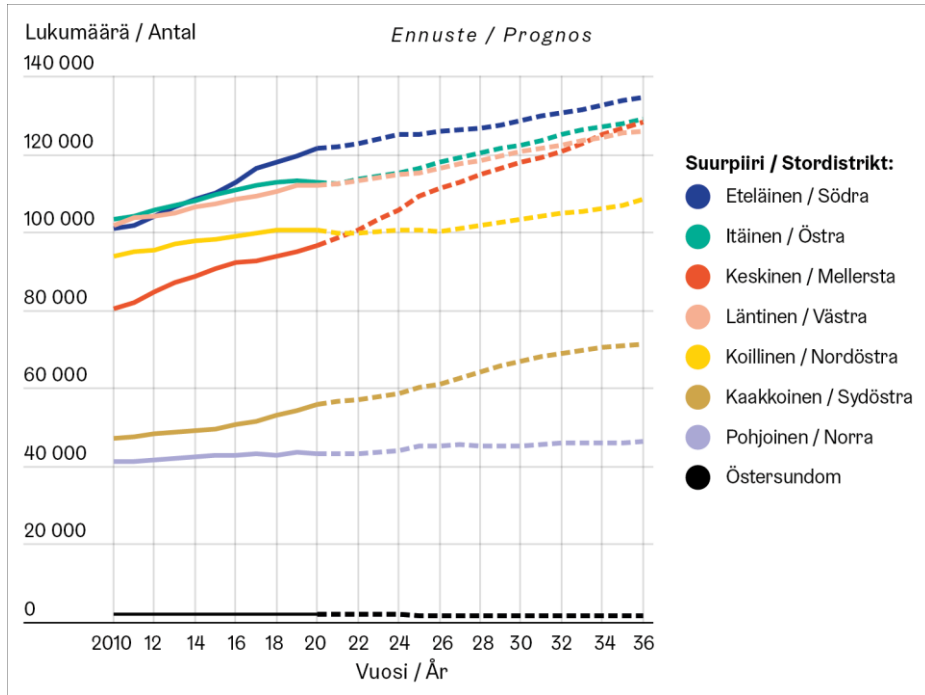
Antalet 16-18-åringar, andra stadiets studerande, växer stadigt åren 2021-2023. I medeltal blir ökningen 379 personer per år. År 2024 förutspås ökningen vara klart starkare, 693 personer.

Antalet invånare i arbetsför ålder, alltså 19-64-åringarna, minskar med 1 110 år 2021, men växer år 2022 med 1 475. Åren 2023-2024 ökar de i antal med i medeltal 3 431.

Antalet 65-74-åringar minskar åren 2021-2024 med i medeltal 634, medan de 75 år gamla eller äldre årligen i medeltal blir 2 655 fler.

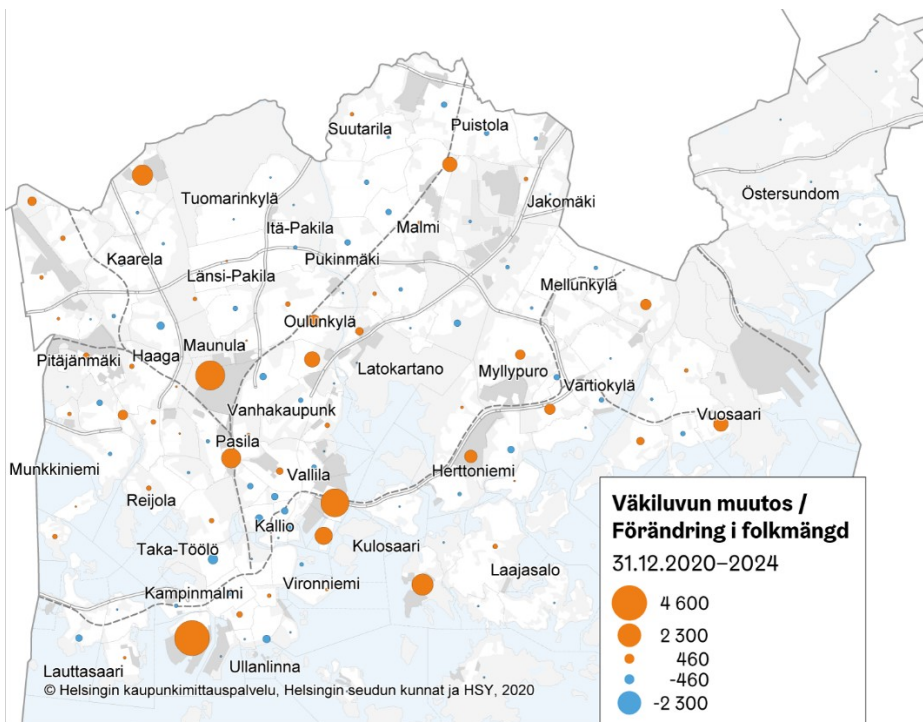
Befolkningsprognos för Helsingfors delområden

Under perioden 2021-2024 sker folkökningen i Helsingfors främst i områdesbyggprojektens områden, där lejonparten av de nya bostäderna byggs. Enligt prognosen blir folkökningen störst i Busholmen (+4 600), Fiskehamnen+Sumparn (+4 500), Norra Böle (+3 400), Kronbergsstranden (+2 000), Kungseken (+1 800) och Mellersta Böle (+1 700) (Fig. 9 och 10). Antalet barn i småbarnspedagogikålder växer mest i de områden där det byggs nytt, men noteras bör också att antalet barn minskar i en del inte fullt så nya områden, såsom Ladugården, Arabiastranden och Stapelstaden (Fig. 11 och 12).

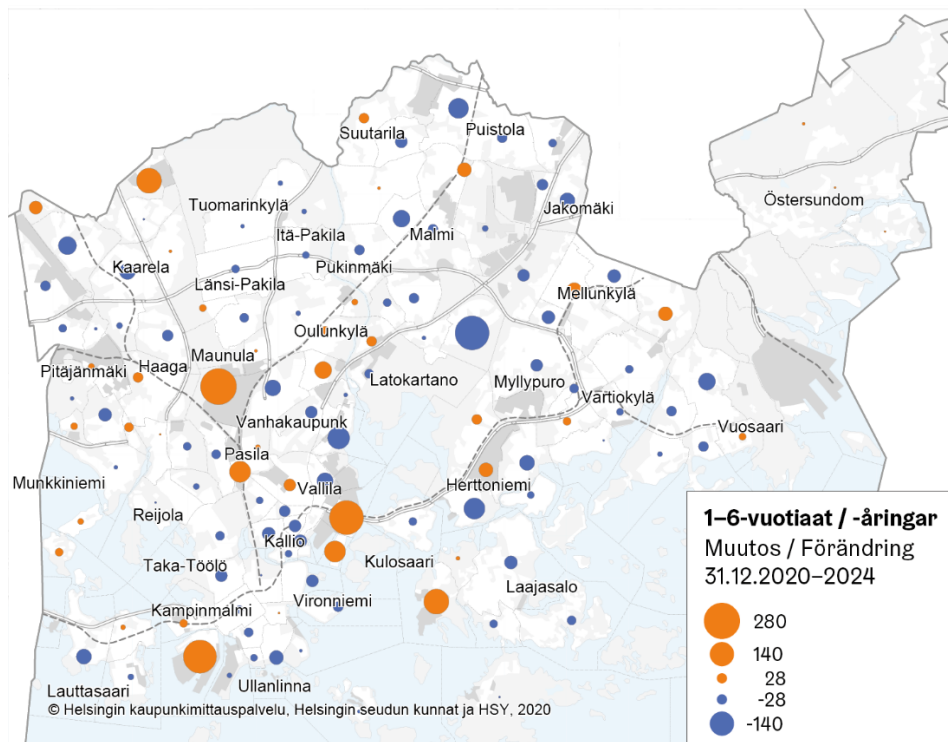
Kuvio 9. Väestö 31.12.2010–2020 ja väestöennuste suurpiireittäin Helsingissä 31.12.2020–2036. Lähde: Helsingin kaupunginkanslia, Helsingin väestöennuste 31.12.2020–2060. Tilastokeskus: Väestötilastot.

Figur 9. Befolkning 31.12.2010–2020 och befolkningsprognos för Helsingfors enligt stordistrikt 31.12.2020–2036. Källa: Helsingfors stadskansli, Helsingfors befolkningsprognos 31.12.2020–2060. Statistikcentralen: Befolkningsstatistik.

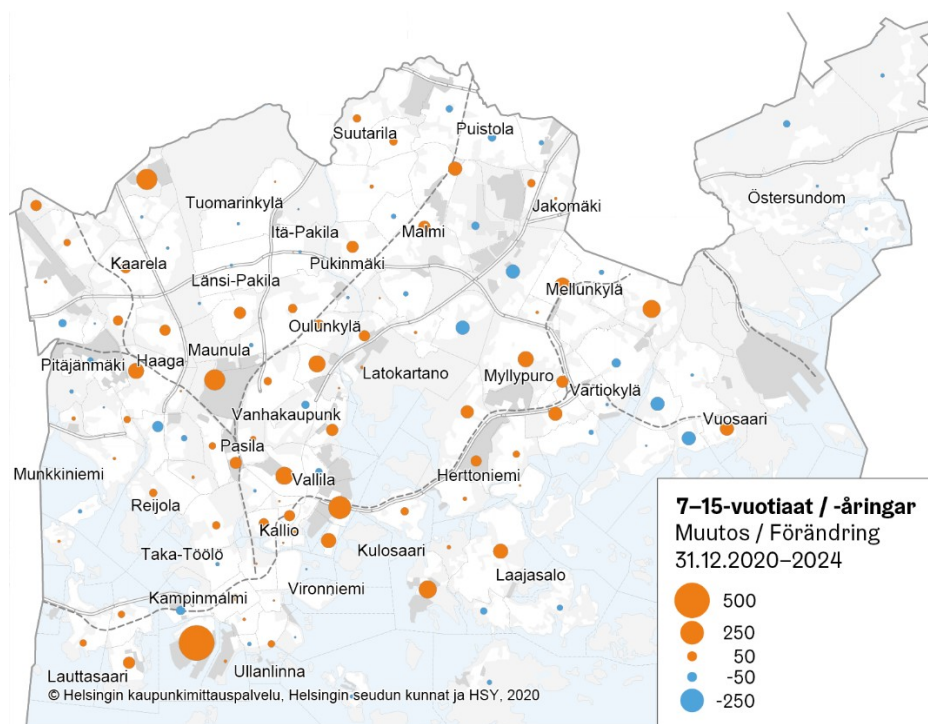
Kuvio 10. Väkiluvun muutos Helsingissä osa-alueittain 31.12.2020–2024. Lähde: Helsingin kaupunginkanslia, Helsingin väestöennuste 31.12.2020–2060.

Figur 10. Förändring i folkmängden enligt delområde i Helsingfors 31.12.2020–2024. Källa: Helsingfors stadskansli, Helsingfors befolkningsprognos 31.12.2020–2060.

Kuvio 11. Väkiluvun muutos, varhaiskasvatusikäiset, 1–6-vuotiaat osa-alueittain 31.12.2020–2024. Lähde: Helsingin kaupunginkanslia, Helsingin väestöennuste 31.12.2020–2060.

Figur 11. Förändring i folkmängden, barn i åldern för småbarns pedagogik, 1–6-åringar, enligt delområde 31.12.2020–2024. Källa: Helsingfors stadskansli, Helsingfors befolkningsprognos 31.12.2020–2060.

Kuvio 12. Väkiluvun muutos, peruskouluikäiset, 7–15-vuotiaat osa-alueittain 31.12.2020–2024. Lähde: Helsingin kaupunginkanslia, Helsingin väestöennuste 31.12.2020–2060.

Figur 12. Förändring i folkmängden, barn i grundskoleåldern, 7–15-åringar, enligt delområde i Helsingfors 31.12.2020–2024. Källa: Helsingfors stadskansli, Helsingfors befolkningsprognos 31.12.2020–2060.

Lähde: Helsingin kaupunginkanslia, Helsingin väestöennuste 31.12.2020–2060.

Källa: Helsingfors stadskansli, Helsingfors befolkningsprognos 31.12.2020–2060.

Helsingin ulkomaalaistaustainen väestö ja sen kehitys

Befolkning med utländsk bakgrund i Helsingfors och dess utveckling

Ulkomaalaistaustaisia helsinkiläisiä oli vuoden 2020 lopussa 110 930 (kuviokuva 13), joten ryhmän osuus oli 16,9 prosenttia kaupungin koko väestöstä. Ulkomaalaistaustaisista 81 prosenttia oli ulkomailla syntyneitä, eli he olivat ulkomaalaistaustaisten ensimmäistä sukupolvea. Toisen polven ulkomaalaistaustaisia, Suomessa syntyneitä, oli 19 prosenttia kaikista ulkomaalaistaustaisista.

Ulkomaalaistaustaisten määrä kasvoi 3 259 hengellä vuonna 2020, eli 3,0 prosentilla. Kasvu oli sekä henkilömäärällisesti että suhteellisesti pienempää kuin edellisinä vuosina. Vuosien 2016–2019 keskimääräinen kasvuprosentti oli 4,6 prosenttia. Vuoden 2020 väestönkasvusta tuli 106 prosenttia ulkomaalaistaustaisista henkilöistä.

Äidinkielenään muuta kuin suomea, ruotsia tai saamea puhuvia oli vuoden 2020 lopulla 109 254 henkilöä, joten heidän osuutensa koko väestöstä oli 16,6 prosenttia. Vieraskielisten määrä kasvoi 3 195 hengellä, mikä vastaa 3,0 prosentin kasvua edellisestä vuodesta. Vieraskielisten määrä on hieman pienempi kuin ulkomaalaistaustaisten määrä.

Helsingin seudun vieraskielisen väestön ennusteen (2018) mukaan Helsingissä vieraskielisten määrän odotetaan kasvavan keskimäärin 5 438 hengellä vuosina 2021–2024. Vuoden 2024 lopussa ryhmän koko olisi hieman yli 135 000 henkeä. Ennuste on tehty ennen koronaa, joten siihen sisältyy huomattavia epävarmuuksia. Koronapandemiasta huolimatta vieraskielisten määrä on kasvanut erityisesti koti- ja ulkomaan muuttoliikkeen seurauksena, eikä kehitys näytä pysähtyneen vuoden 2021 alkupuolellakaan.

Turvapaikkaa hakeneiden määrät ovat laskeneet vuosiin 2015–2016 verrattuna selkeästi. Alkuvuotena 2021 hakemuksia oli tehty hieman yli tuhat, mikä on vähemmän kuin vastaavana periodina edellisinä vuotena.

Aikaisempina vuosina Suomeen tulleesta työperäisestä maahanmuutosta virolaiset ovat olleet suurin yksittäinen ryhmä. Vuonna 2020 heidän määränsä Helsingissä pieneni edellisvuodesta. Jos tämä kehitys jatkuu, on kaupungin syytä pohtia talouden kannalta työperäisen muuttoliikkeen vaikutuksia ja pyrkiä vaikuttamaan riittävän työvoiman saatavuuden varmistamiseksi tulevinakin vuosina.

I slutet av år 2020 hade Helsingfors 110 930 invånare med utländsk bakgrund (Figur 13), vilket var 16,9 procent av stadens hela befolkning. Av dem som hade utländsk bakgrund var 81 procent födda utomlands, och var alltså första generationens invandrare. Andra generationens invandrare, de som fötts i Finland, utgjorde 19 procent av alla dem som hade utländsk bakgrund.

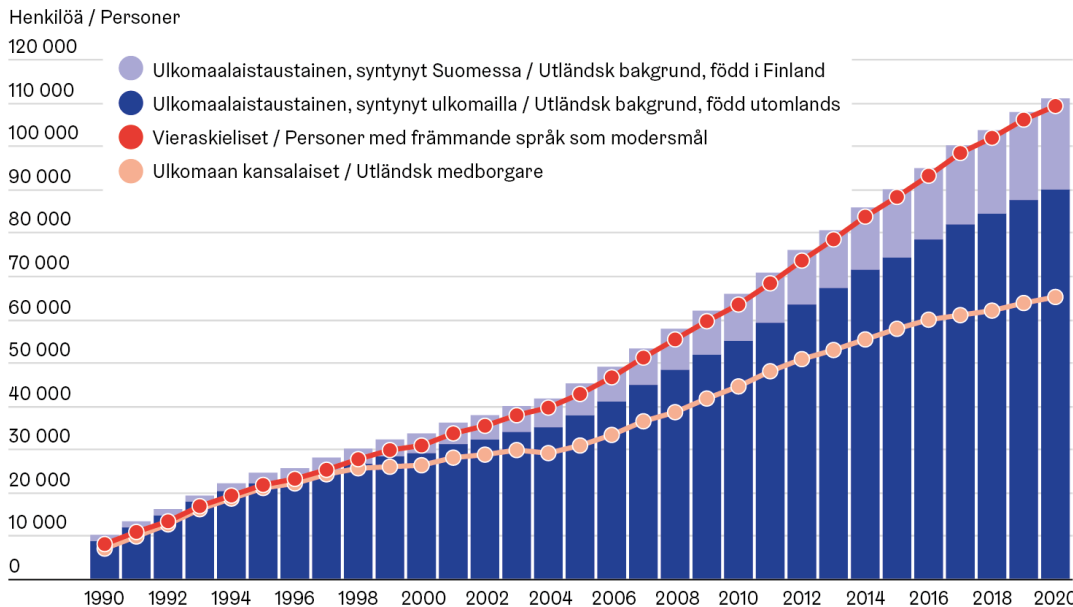
Antalet personer med utländsk bakgrund växte år 2020 med 3 259, alltså 3,0 procent. Det var både absolut sett och procentuellt en mindre ökning än under de strax föregående åren. Åren 2016-2019 var den nämligen i medeltal 4,6 procent. Av folkkökningen år 2020 kom sig 106 procent av personer med utländsk bakgrund.

I slutet av år 2020 var antalet invånare med ett annat modersmål än finska, svenska eller samiska 109 254, vilket var 16,6 procent av Helsingfors folkmängd. Antalet personer med främmande modersmål växte med 3 195, vilket innebär en ökning om 3,0 procent gentemot året innan. Antalet invånare med främmande modersmål är lite mindre än antalet invånare med utländsk bakgrund.

Enligt prognosen för dem med främmande modersmål i Helsingforsregionen (gjord 2018) väntas antalet invånare med främmande modersmål i Helsingfors växa med i medeltal 5 438 åren 2021-2024. I slutet av år 2024 skulle de uppgå till sammanlagt 135 000. Prognosen uppgjordes före coronapandemin, vilket innebär ett betydande osäkerhetsmoment. Trots pandemin växte antalet invånare med främmande modersmål år 2020, som följd av i synnerhet inrikes och utrikes flyttningsrörelse, och den utvecklingen tycks inte ha avstannat under första hälften av 2021.

Antalen asylsökande har minskat klart jämfört med åren 2015-2016. Under första hälften av 2021 hade sammanlagt över tusen ansökningar inkommit, vilket var färre än under samma tid året innan.

Under många år var det estländarna som var största enskilda gruppen invandrare som kommit till Finland för arbetets skull. Men år 2020 var deras antal mindre än året innan i Helsingfors. Om denna utveckling fortsätter gör staden klokt i att begrunda dess tänkbara följder, och försöka inverka på att tillgången på arbetskraft är tillräcklig även i framtiden.

Kuvio 13. Ulkomaalaistaustaiset, vieraskieliset ja ulkomaan kansalaiset Helsingissä vuoden lopussa 1991–2020.

Lähteet: Tilastokeskus, väestörakenteen vuositilasto; Helsingin kaupunginkanslia, Helsingin seudun vieraskielisen väestön ennuste 2018–2035 ja Maahanmuuttovirasto

2.4 Tulokehitys, toimeentulo ja hyvinvointierot Helsingissä

Tulotason kehitys ja toimeentulo

Tulokehitys

Helsingiläisten tulotaso on jatkanut koko vuosikymmenen kestänyttä nousuaan viimeksi kuluneen kahden vuoden aikana. Ansiotulot jakautuvat palkka- ja eläketuloihin sekä työttömyyskorvauksiin ja muihin veronalaisiin tuloihin: helsinkiläisten keskimääräiset palkkatulot nousivat kahdessa vuodessa 5,5 prosenttia hieman yli 37 000 euroon, kun eläketulot nousivat samassa ajassa 3,8 prosenttia hieman yli 25 000 euroon. Samalla palkkatulon saajien määrä pieneni hieman (1,8 % vuodesta 2018) ja eläketulojen saajien määrä kasvoi 1,6 % vuodesta 2018 vuoteen 2020. Palkkatulojen mediaani vuonna 2020 oli noin 32 400 ja eläketulojen mediaani noin 21 100 euroa vuodessa.

Työttömyyskorvausten saajien lukumäärä pieneni hieman vuodesta 2018 vuoteen 2019, mutta kasvoi sitten koronakriisin vuoksi yli 70 prosenttia vuoteen 2020. Vuonna 2020 työttömyyskorvauksia sai yhteensä jo 110 000 helsinkiläistä, joista useimmat vain osan vuodesta. Maksettujen työttömyyskorvausten mediaani oli noin 5 000 euroa ja keskiarvo 6 000 euroa.

Helsingiläisten palkkatulot ovat samalla tasolla muiden pääkaupunkiseudun kuntien kanssa. Esimerkiksi Espoossa palkkatulojen mediaani vuonna 2020 oli 35 600, Vantaalla 32 000 ja Helsingissä 32 400 euroa. Helsingissä palkkatulojen mediaani oli kuitenkin korkeampi kuin muissa kuusikkokunnissa. Tampereella mediaanipalkkatulo oli 28 800, Turussa 26 500 ja Oulussa 29 400 euroa. Palkkatulot kasvoivat 2018–2020 suhteellisesti eniten Helsingissä, mutta kehitys oli hyvin samansuuntainen myös Espoossa,

Figur 13. Invånare med utländsk bakgrund, främmande modersmål och utländskt medborgarskap i Helsingfors 1.1.1991–2020.

Källor: Statistikcentralen, Befolkningsstrukturen, årsstatistik; Helsingfors stadskansli, Helsingforsregionens befolkning med ett främmande språk som modersmål, prognos 2018–2035 och Migrationsverket.

2.4 Inkomstutveckling, utkomst och välfärds-skillnader i Helsingfors

Utveckling av inkomstnivån samt utkomst

Inkomstutveckling

I Helsingfors har inkomstnivån fortsatt stiga de två senaste åren, precis som under hela 2010-talet. Förvärsinkomsterna består av löne- och/eller pensionsinkomster, arbetslöshetsersättningar, och andra skattepliktiga inkomster: På de två åren steg Helsingforsbornas genomsnittliga löneinkomster med 5,5 procent, till lite på 37 000 euro, och deras pensionsinkomster i snitt med 3,8 procent till lite på 25 000 euro. Samtidigt (mellan åren 2018 och 2020) minskade antalet löneinkomsttagare något (1,8 %) medan antalet pensionsinkomsttagare växte med 1,6 procent. Medianen för löneinkomsterna år 2020 var ca. 32 400 euro, och för pensionsinkomsterna ca. 21 100 euro.

Antalet mottagare av arbetslöshetsersättningar minskade något från år 2018 till år 2019, men växte sedan på grund av coronakrisen med över 70 procent tills 2020. År 2020 fick sammanlagt redan 110 000 helsingforsbor arbetslöshetsersättning, dock bara under en del av året för de flesta. Medianen för de utbetalda arbetslöshetsersättningarna var ca. 5 000 euro, och medeltalet 6 000 euro.

I Helsingfors är invånarnas löneinkomster på samma nivå som i de övriga kommunerna i Huvudstadsregionen. Till exempel år 2020 var medianen för löneinkomsterna i Esbo 35 600, i Vanda 32 000 och i Helsingfors 32 400 euro. Men jämfört med de återstående av Finlands sex största städer var löneinkomsternas median högre i Helsingfors. I Tammerfors var medianen för löneinkomsterna 28 800, i Åbo 26 500 och i Uleåborg 29 400 Euro. Åren 2018–2020 steg löneinkomsterna förhållandevis mest i Helsingfors, men trenden var mycket likartad också i Esbo,

Tampereella ja Oulussa (4,5–5,0 prosentin nousu). Sen sijaan Turussa palkkatulojen mediaani kasvoi vain 1,7 prosenttia ja Vantaalla mediaanipalkat laskivat 1,1 prosenttia vuosina 2018–2020.

Toimeentulo

Vuonna 2019 helsinkiläisten asuntokuntien kulutusyksikköä kohden laskettu rahatulon mediaani oli 27 314 euroa. Peruspiirien välillä kulutusyksikkökohtaiset mediaanitulot vaihtelivat Jakomäen noin 21 000 eurosta Östersundomin 39 300 euroon (vuoden 2018 tieto). Helsinkiläisten käytettävissä olevat tulot ovat suuremmat kuin maassa keskimäärin ja kuudesta suuresta kaupungista Espoon jälkeen toiseksi suurimmat. Helsingissä asuntokuntien tulokehitys on ollut viimeisten viiden vuoden aikana suotuisampaa kuin muissa suurissa kaupungeissa tai maassa keskimäärin: Helsingissä käytettävissä olevien rahattulojen reaalkasvu aikavälillä 2014–2019 oli 6,1 prosenttia, kun koko maassa muutos oli 4,2 prosenttia ja esimerkiksi Espoossa 2,1 prosenttia.

Vuonna 2018 suurimman tulokymmenyksen käytettävissä olevien kulutusyksikkökohtaisten rahattulojen mediaani oli Helsingissä 64 400 euroa, yli viisi kertaa enemmän kuin pienimmän tulokymmenyksen mediaani (11 400 euroa). Koko Helsingin asuntoväestön käyttötuloista 28,5 prosenttia oli suurimman tulokymmenyksen tuloja. Pienimmän kymmenyksen osuus niistä oli 3,1 prosenttia. Sekä pienimmän että suurimman tulokymmenyksen tulojen reaalkasvu on viimeisen viiden vuoden aikana ollut hieman yli 8 prosenttia, mikä euromääräisenä tarkoittaa pienimmän kymmenyksen kohdalla 900 euron ja suurimman kymmenyksen kohdalla 4 900 euron kasvua.

Kolme neljästä helsinkiläisestä kokee menojen kattamisen tuloilla vähintäänkin melko helpoksi, erittäin helppona menojen kattamista tuloilla piti 18 prosenttia. Hankaluuksia tulojen riittävyden kanssa koki kuitenkin joka neljäs helsinkiläinen. 12 prosenttia oli jättänyt rahanpuutteen vuoksi käymättä lääkärillä, 10 prosenttia pelännyt ruoan loppuvan ennen kuin saa lisää rahaa ja 8 prosenttia joutunut tinkimään lääkkeiden ostosta rahan vuoksi.

Asuntokuntaväestön pienituloisuusriski eli pienituloisissa asuntokunnissa asuvien prosentiosuus oli 12. Lasten kohdalla pienituloisuusriski on hieman suurempi, 12,7 prosenttia. Pienituloisten osuus on pysynyt viime vuosina Helsingissä vakaana. Noin 6 prosentilla asuntoväestöstä pienituloisuus oli pitkittynyttä eli he olivat kuuluneet pienituloisiin kotitalouksiin tilastovuoden lisäksi kahtena vuotena kolmen edellisvuoden aikana. Pienituloisia ja pitkittyneesti pienituloisia on suhteellisesti eniten nuorten aikuisten ikäryhmissä sekä vanhimpien naisten keskuudessa. Helsingissä niin pienituloisten kuin pitkittyneesti pienituloisten osuus on ollut reilun prosenttiyksikön verran pienempi kuin koko maassa keskimäärin, mutta lapsiväestön osalta osuus on Helsingissä muutaman prosenttiyksikön suurempi.

Koronapandemia on vaikeuttanut entisestään monen helsinkiläisen taloudellista tilannetta ja saattanut taloudelliseen ahdistukseen myös aiemmin pärjänneitä. Esimerkiksi yleisen asumistuen ja perustoimeentulotuen saajien lukumäärät nousivat pian epidemian alkamisen jälkeen selvästi. Perustoimeentulotuen osalta tuensaajien määrä palautui loppukeväästä 2021 koronaa edeltävälle ajalle ja oli elokuussa 2021 jopa hieman pienempi kuin vastaavana ajankohtana ennen koronaa vuonna 2019. Myös yleisen asumistuen osalta tuensaajien kasvu on selvästi taittunut, mutta tuensaajia on

Tammerfors och Uleåborg (4,5-5,0 procenters stegring). I Åbo däremot steg medianen för löneinkomsterna bara 1,7 procent, och i Vanda sjönk den med 1,1 procent åren 2018-2020.

Utkomst

År 2019 var medianen för hushållens penninginkomst per konsumentenhet i Helsingfors 27 314 euro. Bland distrikten var hushållens medianinkomst per konsumentenhet år 2018 minst i Jakobacka, ca. 21 000 euro, och störst i Östersundom, 39 300 euro. Helsingforsbornas disponibla inkomst var större än finländarnas i medeltal, och näst störst bland landets sex största städer, efter Esbo. I Helsingfors har hushållens inkomster de senaste fem åren utvecklats gynnsammare än i de övriga stora städerna eller Finland i medeltal. Den reella ökningen i disponibel inkomst mellan åren 2014 och 2019 var 6,1 procent i Helsingfors, 4,2 procent i hela landet och exempelvis i Esbo 2,1 procent.

År 2018 var medianen för den disponibla penninginkomsten per konsumentenhet i Helsingfors 64 000 euro i högsta inkomstdecilen – över fem gånger så hög som i den lägsta inkomstdecilen (11 400 euro). Av Helsingfors hela bostadsbefolknings disponibla inkomst utgjordes 28,5 procent av den högsta inkomstdecilens inkomster. Den lägsta decilens andel var 3,1 procent. För både den lägsta och den högsta inkomstdecilen har den reella inkomstökningen under de senaste fem åren varit lite på 8 procent, vilket betyder 900 euro för den lägsta och 4 900 euro för den högsta inkomstdecilen.

Tre av fyra helsingforsbor tycker det är ganska eller mycket lätt att täcka sina utgifter med sina inkomster, och en på fem (18 %) att det är mycket lätt. Således hade var fjärde helsingforsbo svårigheter att få pengarna att räcka till. På grund av penningbrist hade 12 procent låtit bli att besöka läkare, 10 procent befarat att maten tar slut innan de fick pengar igen, och 8 procent varit tvungna att välja bort en del mediciner.

Risken för låginkomst bland hushållen dvs. den procentuella andelen invånare som bodde i hushåll med låga inkomster, var 12. Bland barn är låginkomstrisken lite högre, 12,7 procent. Under de senaste åren har andelen låginkomsttagare varit stabil i Helsingfors. Omkring sex procent av bostadsbefolkningen hade haft låga inkomster en längre tid; de hade alltså hört till ett låginkomsttagarhushåll under statistikåret och två av de tre föregående åren. Låginkomsttagare och långvariga låginkomsttagare finns det förhållandevis mest av bland unga vuxna och bland de äldsta kvinnorna. Andelen låginkomsttagare samt långvariga låginkomsttagare har varit en dryg procentenhet mindre än i hela landet i genomsnitt, men bland barnen är andelen några procentenheter större i Helsingfors.

Coronapandemin har ytterligare förvärrat den ekonomiska situationen för många av stadens invånare, och orsakat ekonomiska problem även för sådana som tidigare klarat sig bra. Som exempel växte antalen mottagare av allmänt bostadsbidrag och grundläggande utkomststöd klart strax efter att epidemin brutit ut. För det grundläggande utkomststödet del återgick antalet mottagare i under slutet av våren 2021 till nivån före coronapandemin, och i augusti 2021 var nivån till och med något lägre än under motsvarande tid före coronapandemin år 2019. Även för det allmänna bostadsbidragets del har ökningen i

kuitenkin edelleen selvästi enemmän kuin vuosina 2018 ja 2019 vastaavaan aikaan.

Helsingiläisten velkaantuminen

Asuntolainojen ja muiden velkojen määrä asukasta kohden vuonna 2020 oli Helsingissä 31 600 euroa, josta asuntolainojen osuus oli 22 800 euroa. Helsingiläiset ovat velkaantuneet viime vuosina lisää. Asuntolainojen yhteen laskettu euromäärä kasvoi 2015–2019 yhteensä 22,0 prosenttia ja vuonna 2020 velkaa oli tullut vielä kahdeksan prosenttia lisää edelliseen vuoteen nähden. Tulotason suhteutettuna velkojen kokonaismäärä on kuitenkin edelleen melko lähellä koko maan tasoa. Helsingiläisten palkansaajien tulot ovat noin 15 prosenttia koko maan keskiarvoa korkeammat ja asuntolainakanta on 26,5 prosenttia korkeampi kuin koko maassa keskimäärin.

Hyvinvointi ja hyvinvointierot

Suurin osa helsingiläisistä näyttää erilaisten hyvinvointimittareiden valossa pärjäävän hyvin ja voivan erinomaisesti. Helsingissä asuvilla on kuitenkin suuria alueellisia ja väestöryhmittäisiä eroja hyvinvoinnissa ja terveydessä. Vaikka Helsingin sairastavuusindeksi on selvästi koko maata parempi (87 pistettä vs. 100 pistettä), Helsingin sisäiset alue-erot ovat suuret. Tuoreimman tiedon mukaan vuonna 2019 Helsingin sairastavuusindeksi vaihteli Kulosaaren 55 pisteestä Jakomäen 137 pisteeseen. Väestöryhmien hyvinvointierot näkyvät myös elinajanodotteessa. Perusasteen koulutuksen saaneiden 30-vuotiaiden miesten elinajanodote on 8 vuotta lyhempi kuin korkeaa-asteen koulutuksen suorittaneiden, ja naisillakin ero on yli 5 vuotta. Hyvä- ja huono-osaisuuden kasaantuminen näkyy selkeästi myös elintapojen eroissa.

Helsingiläisten keskimäärin hyvästä terveydentilasta ja hyvinvoinnin tasosta huolimatta mielen hyvinvoinnissa on nähtävissä epäsuotuisaa kehitystä. Etenkin helsingiläislasten ja -nuorten mielen hyvinvointi on viime vuosina heikentynyt, ja koronapandemia on edelleen lisännyt heidän kokemaansa yksinäisyyttä, alakuloisuutta ja toivottomuutta. Esimerkiksi keväällä 2021 lukiolaisista yli puolet koki usein alakuloisuutta tai toivottomuutta (18 % v. 2019) ja reilu kolmannes yksinäisyyttä (14 % v. 2019). Samaan aikaan runsas viidennes yläkoululaisista koki kohtalaista tai vaikeaa ahdistuneisuutta (16 % v. 2019) – tytöistä jopa kolmannes (23 % v. 2019) – ja myös aiempaa suurempi osa koki itsensä yksinäiseksi. Niin ikään nuorten aikuisten kokema tulevaisuususkon heikentyneen ja ilmastoahdistus kasvanut viime vuosien aikana. Kaiken kaikkiaan koronapandemia on lisännyt lasten ja nuorten eriarvoisuutta ja kasvattanut osaamis- ja oppimisvajetta sekä vaikeuttanut opintojen etenemistä.

Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöistä johtuvat sairauspäiväraha-kaudet ovat yleisempiä helsingiläisillä kuin koko maassa keskimäärin. Uudellamaalla mielenterveyssyistä myönnetty uudet työkyvyttömyyseläkkeet ovat lähteneet nousuun ja ne muodostivat vuonna 2019 jo 38 prosenttia kaikista työkyvyttömyyseläkkeistä.

Helsingiläisten ikääntyneiden terveys ja toimintakyky ovat kehittyneet parempaan suuntaan jo pitkään, mutta koronapandemian seurauksena myös tässä väestöryhmässä on epäsuotuisaa kehitystä. Pandemian aikana yksinäisyys on lisääntynyt, toimintakyky heikentynyt ja raskaampien hoivapalveluiden tarve lisääntynyt. Alkoholin käyttö on pandemian aikana polarisoitunut entisestään niin työikäisillä

antalet mottagare avtagit klart, men de är ändå klart fler ännu än de varit vid samma tid åren 2018 och 2019.

Helsingforsarnas skuldsättning

År 2020 var de sammanlagda bostads- och övriga skulderna per invånare i Helsingfors 31 600 euro, varav 22 800 var bostadslån. Under de senaste åren har helsingforsarna dock skuldsatt sig mer. Det sammanlagda beloppet av helsingforsbornas bostadslån växte åren 2015-2019 totalt med 22,0 procent, och dessutom hade det år 2020 vuxit med ytterligare åtta procent. I förhållande till inkomstnivån ligger det totala skuldbeloppet dock fortfarande ganska nära den nationella nivån. Löntagarnas inkomster är i Helsingfors ca. 15 procent högre än medeltalet för hela Finland, och helsingforsbornas bostadsskulder 26,5 procent större än i hela landet i genomsnitt.

Välfärd och skillnader i välfärden

I skenet av olika välfärdsåtgärder ser största delen av helsingforsborna ut att ha det bra och må utmärkt. Men det finns stora skillnader i hälsa och välfärd både lokalt och befolkningsgrupper emellan i Helsingfors. Trots att sjuklighetsindexet har ett klart bättre värde i Helsingfors än i hela landet (87 poäng vs. 100 poäng), är skillnaderna stora inom Helsingfors. Enligt senaste rön varierade sjuklighetsindexet år 2019 distriktsvis mellan 55 poäng i Brändö och 137 poäng i Jakobacka. Skillnaderna i välfärd befolkningsgrupper emellan märks också på den förväntade återstående livslängden. För 30-åriga män gäller att de som har utbildning på enbart grundskolenivå har 8 år kortare livslängdsförväntan än de som har högskoleutbildning. För 30-åriga kvinnor är motsvarande skillnad 5 år. Anhopning av såväl välfärd som social utsatthet tar sig också uttryck i klara skillnader i levnadsvanor.

Trots att helsingforsborna i genomsnitt är vid god hälsa och har det bra, kan en ogynnsam utveckling skönjas för den mentala hälsans del. I synnerhet barn och unga i Helsingfors har som helhet börjat må sämre mentalt, vilket coronapandemin ytterligare bidragit till då det gäller ensamhet, nedstämdhet eller rentav hopplöshet. Som exempel hade över hälften av gymnasisterna våren 2021 ofta haft känslor av nedstämdhet eller hopplöshet (18 % år 2019), och en dryg tredjedel av ensamhet (14 % år 2019). Av högstadieläverna hade samtidigt en dryg femtedel haft måttliga eller starka känslor av nedstämdhet eller ångest (16 % år 2019), av flickorna rentav en tredjedel (23 % år 2019), och en större andel än tidigare känt sig ensamma. Bland unga vuxna har framtidstron minskat och klimatångesten ökat de senaste åren. Som helhet har coronapandemin ökat barns och ungas olikvärdighet, bidragit till växande kompetensbrist och inlärningsunderskott, samt försvårat studierna.

Sjukdagpenningstidperioder förorsakade av störningar i mental hälsa och beteende är vanligare bland helsingforsbor än bland finländare överlag. I Nyland har antalet sjukpensioneringar förorsakade av mentala hälsoskäl börjat öka, och år 2019 utgjorde de 38 procent av alla sjukpensioner.

I Helsingfors har de äldres hälsa och funktionsförmåga utvecklats till det bättre i många år redan, men som följd av coronapandemin har det skett ogynnsam utveckling även bland dem. Under pandemin har fler än förr känt sig ensammare, funktionsförmågan har försämrats, och behovet av tyngre omsorgsservice har ökat. Alkoholbruket har under pandemin polariserats ytterligare bland såväl folk i arbetsför ålder som

kuin ikääntyneillä. Jo valmiiksi hyvinvointihaasteiden kanssa kamppailleiden tilanne on siis hankaloitunut ja heidän syrjäytymisriskinsä on korostunut koronapandemian aikana.

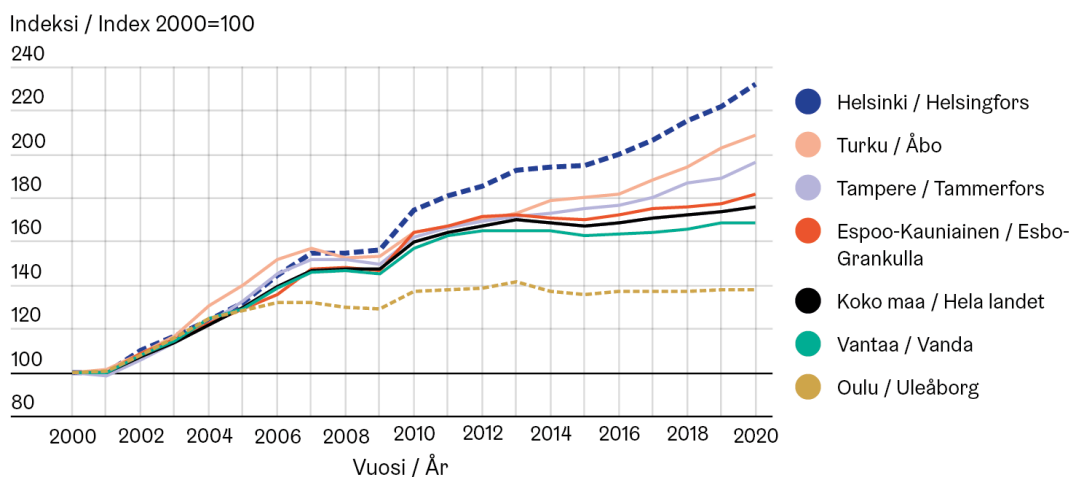
Koronapandemia on kasvattanut palveluvelkaa, mikä aiheuttaa jatkossa paineita palvelutuotannolle. Palveluvelan haitalliset vaikutukset kohdistuvat erityisesti haavoittuvimpiin väestöryhmiin ja työttömiin. Mielenterveyteen liittyvien resurssointien vahvistaminen, lasten ja nuorten oppimisvajeen vähentäminen ja nuorten työllisyyden vahvistaminen ovat nyt keskeisiä hyvinvoinnin edistämisen teemoja. Todennäköisesti osa pandemian vaikutuksista ei korjaannu välittömästi pandemian hellittäessä, ja osa vaikutuksista saattaa näyttäytyä viiveellä.

2.5 Asuntomarkkinat ja asuntotuotanto Helsingissä

Asuntojen hintakehitys

Helsingissä asuntojen keskineliöhinta oli vuoden 2021 toisella neljänneksellä 4 788 euroa, mikä oli 305 euroa enemmän kuin edellisvuonna samalla ajanjaksolla. Asuntojen keskineliöhinta nousi edellisvuodesta vuoden 2021 toisella neljänneksellä tarkastelualueista eniten Tampereella, neljällä prosentilla. Oulussa asuntojen keskineliöhinta nousi 3,9 prosenttia, Turussa 2,8 prosenttia ja Vantaalla 2,4 prosenttia. Espoon ja Kauniaisten alueella asuntojen keskineliöhinta nousi tarkastelualueista vähiten, 2,1 prosenttia. Koko maassa asuntojen keskineliöhinta nousi samassa ajassa 3,6 prosenttia ja Helsingissä 3,1 prosenttia.

Vanhojen asuntojen hintakehitys on ollut Helsingissä muuta maata nopeampaa vuoden 2008 kansainvälisen finanssikriisin jälkeen (kuvio 14). Asuntojen hinnat ovat Helsingissä muuta maata korkeammat. Vuonna 2020 helsinkiläisen asunnon keskineliöhinta oli 4 491 euroa. Rivitaloasuntojen hinnat olivat kerrostaloasuntoja matalampia ja niiden keskineliöhinta vuonna 2020 oli 3 533 euroa, kun taas kerrostaloasunnoissa se oli 4 845 euroa.

Kuvio 14. Asuntojen hintakehitys Helsingissä ja vertailualueilla vuosina 2000–2020, indeksit 2000=100. Lähde: Tilastokeskus, Asuminen.

Koronaviruspandemialla ei näytä toistaiseksi olleen suuria vaikutuksia Helsingin asuntomarkkinaan. Asuntojen hinnat ovat nousseet Helsingissä entiseen malliin ja vanhoja

bland gamla. Läget bland dem som redan tidigare haft svårigheter med hälsa och välfärd har alltså försämrats ytterligare, och deras marginaliseringsrisk har förvärrats under coronapandemin.

Covid 19-pandemin har lett till allt mer eftersatt service, vilket framöver kommer att öka trycket på serviceproduktionen. De negativa följderna av eftersatt service drabbar i synnerhet de mest utsatta invånargrupperna och arbetslösa. Centrala temana just nu för att främja folks hälsa och välfärd är att stärka de samhälleliga resurserna för mental hälsa, minska på underskottet i lärandet bland barn och unga, samt förbättra sysselsättningsläget bland unga. Sannolikt kommer en del av pandemins följder inte att rätta till sig genast när den gått över, och en del följder kan synas först senare.

2.5 Bostadsmarknaden och bostadsproduktionen i Helsingfors

Bostädernas prisutveckling

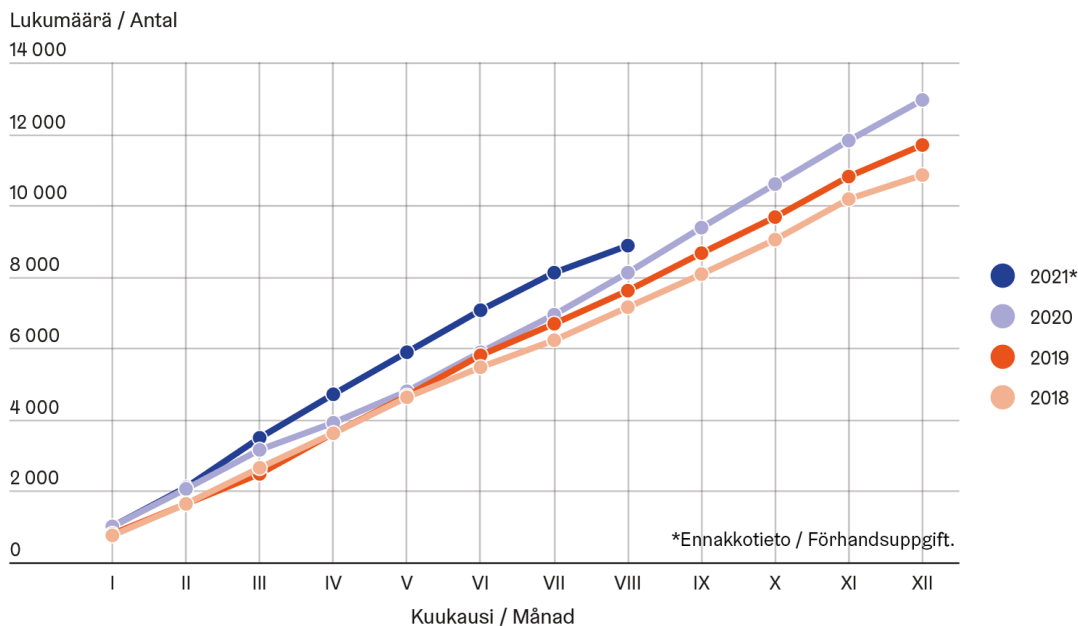
Andra kvartalet 2021 var genomsnittspriset per kvadratmeter på bostäder i Helsingfors 4 788 euro, vilket var 305 euro mer än under samma tid året innan. Mest hade det stigit sedan året innan (bland de orter som analyserats) i Tammerfors, med fyra procent. I Uleåborg hade genomsnittspriset per kvadratmeter på bostäder på ett år stigit med 3,9 procent, i Åbo 2,8 procent, och i Vanda 2,4 procent. I Esbo och Grankulla hade det stigit minst bland de städer som analyserats, 2,1 procent. I Finland som helhet hade genomsnittspriset per kvadratmeter på bostäder stigit med 3,6 procent och i Helsingfors 3,1 procent sedan ett år tillbaka.

Prisutvecklingen på begagnade bostäder har varit snabbare i Helsingfors än i övriga Finland ända sedan den internationella finanskrisen år 2008 (Figur 14). I Helsingfors har bostadspriserna varit högre än i övriga Finland, och t.ex. år 2020 var genomsnittspriset per kvadratmeter på bostäder i Helsingfors 4 491 euro. På radhus var kvadratmeterpriserna år 2020 faktiskt lägre, i snitt 3 533 euro, än på flervåningshus, 4 845 euro.

Figur 14. Bostädernas prisutveckling i Helsingfors och jämförelseområdena under åren 2000–2020, index 2000=100. Källa: Statistikcentralen, Boende.

Coronaviruspandemin tycks än så länge inte ha haft några större verkningar för bostadsmarknaden i Helsingfors. Bostadspriserna har fortsatt stiga som förr, och många begagnade

osakeasuntoja myytiin paljon. Rivitaloasuntojen kauppamäärät nousivat vuoden 2020 aikana jopa 22,6 prosenttia. Kauppamäärät kasvoivat myös erityisesti kalleusalueilla 3 ja 4. Näiden tekijöiden voidaan arvioida indikoivan sitä, että pandemian myötä hakeudutaan suurempiin asuntoihin ja väljemmin rakennettuihin kaupunginosiin. Asuntokauppa on ennakkotietojen mukaan ollut vuonna 2021 jopa vuotta 2020 kiivaampaa (kuvio 15). Elokuun loppuun mennessä asuntokauppoja oli Helsingissä tehty 746 kappaletta enemmän kuin edellisvuonna samaan aikaan. Vielä on kuitenkin aikaista arvioida, kuinka pitkäaikaisesta trendinmuutoksesta on kyse. Vapaa-ohitteisten vuokra-asuntojen osalta kuitenkin on nähtävissä, että asuntoja on tarjolla enemmän kuin aiemmin ja uusien vuokrasopimusten vuokrat ovat olleet hentoisessa laskussa.

Kuvio 15. Asuntokauppojen lukumäärä Helsingissä vuosina 2018–2020 sekä vuoden 2021 ennakkotieto. Lähde: Tilastokeskus, Asuminen

Asuntorakentaminen

Maailmanlaajuisesta koronapandemiasta huolimatta Helsingissä rakennettiin vilkkaasti vuonna 2020 ja yhä enemmän kuin edelliseksi huippuvuodeksi nousseena vuonna 2019. Asuntoja vuonna 2020 valmistui 7 280, joten rakennusalaan koronapandemialla ei ole ollut hidastavaa vaikutusta, toisin kuin moneen muuhun toimialaan Helsingissä (kuvio 16).

Vuoden 2021 toisen neljänneksen loppuun mennessä asuntoja oli valmistunut 2 858 kappaletta eli lähes edellisen vuoden tahtiin. Myönnettyjen rakennuslupien määrä samoin kuin asuntorakentamisen aloitukset ovat kasvaneet edellisen vuoden jarrutuksen jälkeen. Rakenteilla on edelleen noin 10 300 asuntoa.

Helsingin asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelmassa vuodelta 2020 asuntotuotantotavoite on nostettu 7 000:sta 8 000 asuntoon vuodesta 2023 eteenpäin. Vuosille 2021–2035 tehdyn rakentamisennusteen mukaan tavoitteen mukaisen ja kasvavan asuntotuotannon määrän on arvioitu olevan mahdollista myös tulevina vuosina. Ennuste

aktielägenheter har bytt ägare. Antalet bostadsaffärer som gällde radhus ökade under året 2020 med rentav 22,6 procent. Bostadsaffärerna ökade i synnerhet i dyrhetszonerna 3 och 4. Dessa faktorer kan med fog anses indikera att folk i och med pandemin har velat flytta till större bostäder i mindre tätbebyggda stadsdelar. Enligt förhandsuppgift för 2021 har handeln med bostäder varit ännu livligare än under 2020 (Figur 15). Före utgången av augusti gjordes det i Helsingfors 746 fler bostadsaffärer än under samma tid år 2020. Än så länge är det dock för tidigt att sja om hur långvarig denna trend kan bli. Men för de fritt finansierade hyresbostädernas del finns det tecken på att utbudet på bostäder blivit större än tidigare, och i nya hyresavtal har hyrorna blivit aningen lägre.

Figur 15. Antalet bostadsaffärer i Helsingfors åren 2018–2020, preliminära uppgifter året 2021. Källa: Statistikcentralen, Boende.

Bostadsbyggande

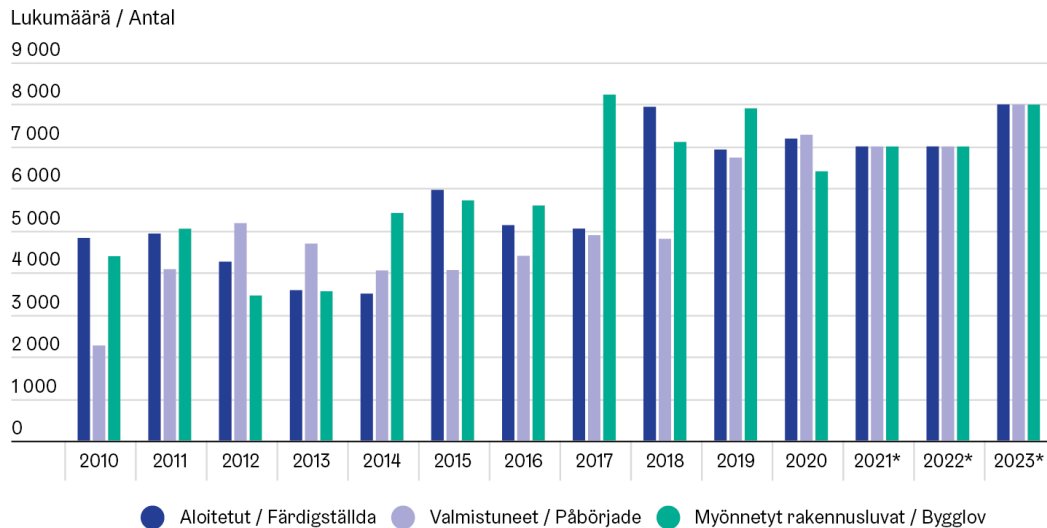
Trots den globala koronapandemin byggdes det friskt i Helsingfors år 2020, faktiskt ännu mera än under det tidigare rekordåret 2019. År 2020 färdigställdes 7 280 bostäder i Helsingfors, vilket betyder att koronapandemin inte hade någon bromsande inverkan på byggbranschen, i motsats till många andra näringsgrenar i Helsingfors (Figur 16).

Fram till slutet av andra kvartalet 2021 hade 2 858 bostäder blivit klara, alltså nästan lika många som ett år tidigare. Antalet beviljade bygglov och bostadsbyggstarter har vuxit sedan det långsammare skedet året innan. Under byggnad är fortfarande ca. 10 300 bostäder.

I Helsingfors stads Genomförandeprogram för boende och därmed sammanhängande markanvändning av år 2020 har målet för bostadsproduktionen höjts från 7 000 till 8 000 bostäder per år från och med 2023. I byggprognosen för 2021–2035 är uppskattningen att en målsatt och växande bostadsproduktion ska kunna uppnås även under kommande år. Prognosen

perustuu asemakaavoituksen, tontinluovutuksen ja rakentamiskelpoisuuden luomiin edellytyksiin.

grundar sig på de förutsättningar som detaljplaneringen, tomtöverlåtelseerna och byggdugligheten skapar.

*Tuotantotavoite 2021–2023 / Bostadsproduktionsmålet 2021–2023.

Kuvio 16. Toteutunut asuntotuotanto 2010–2020 ja tavoite 2021–2023. Lähde: Helsingin kuntarekisteri ja kaupunginkanslia.

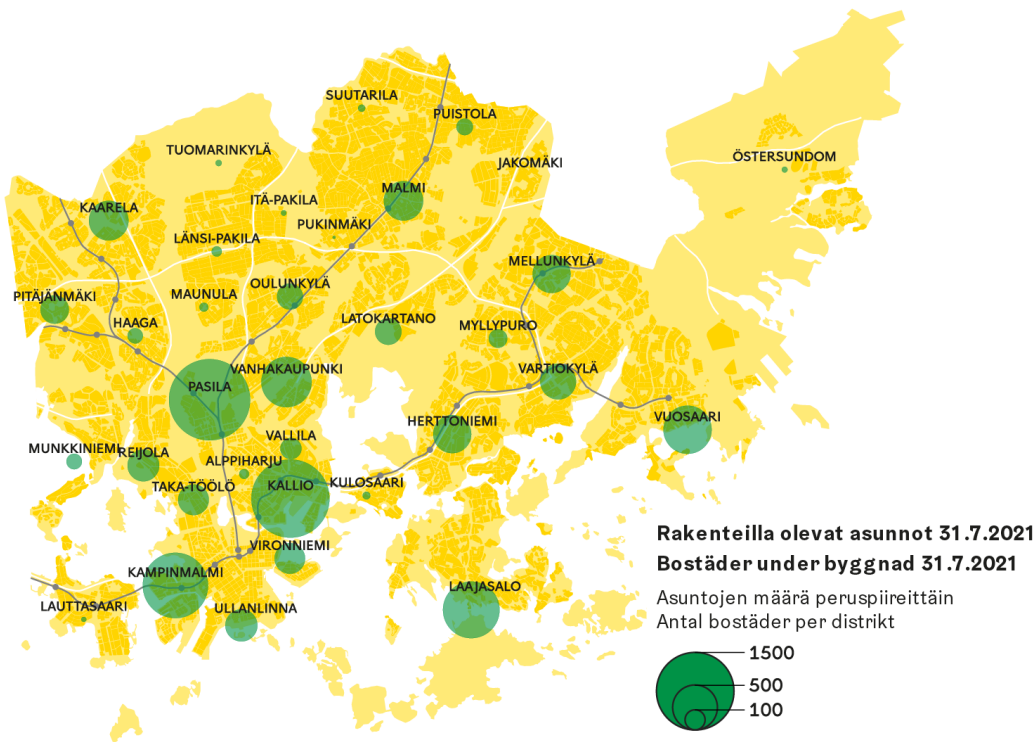
Yli 85 prosenttia seuraavan viiden vuoden asuntotuotannon tuottavista asemakaavoista on lainvoimaisia ja kaupungin rakennuttajille varaamia asuntotontteja on merkittävä määrä. Korkealla asuntotuotannon tasolla pyritään sekä vastaamaan asuntojen kysyntään, että omalta osaltaan hillitsemään asuntojen vuokrien ja hintojen nousua. Uusimman AM-ohjelman hallintamuotojakauma (uudessa ohjelmassa tavoitejakaumana on sääntelemätön omistus ja vuokra 45 %, välimuoto 30 %, ARA-vuokra 25 %) ja sen mukaiset tontinluovutukset sekä maankäytösopimukset turvaavat säännellyn tuotannon toteutumista ja sitä kautta kohtuuhintaisempaa asumista. Tavoitteena on helsinkiläisten asuinalueiden ja asuntotarjonnan monipuolisuus.

Rakentaminen jatkuu niin projektialueilla kuin täydennysrakentamisena. Syksyllä 2021 eniten asuntoja on rakenteilla Pasilan, Kalasataman ja Länsisataman projektialueilla (kuvio 17). Asuntotuotanto on vilkasta myös muilla suurilla projektialueilla, kuten Kruunuvuorenrannassa. Täydennysrakentamista jatketaan eri puolilla kaupunkia ja asuntotuotannon lisäksi monipuolisia kehittämistoimenpiteitä kohdennetaan kaupunki uudistusalueille eli Malminkartano-Kannelmäkeen, Malmille ja Mellunkylään.

Figur 16. Utfallet av bostadsproduktionen 2010–2020, samt mål för 2021–2023. Källa: Helsingfors kommunregister och stadskansliet.

Över 85 procent av detaljplanerna för bostadsproduktion under de följande fem åren har vunnit laga kraft, och stadens byggherrar har reserverat ett betydande antal bostadstomter. Genom att hålla bostadsproduktionen på en hög nivå vill staden dels svara på efterfrågan på bostäder, dels bidra till att dämpa prishöjningen på hyror och bostäder. Reglerat bostadsbyggande och därmed överkomligare bostäder tryggas av upplåtelseformsfördelningen (inkl. tomtöverlåtelse och markanvändningsavtal) i det senaste BM-programmet, där den målsatta fördelningen är 45 procent oreglerade ägar- och hyresbostäder, 30 procent mellantingsbostäder och 25 procent ARA-hyresbostäder. Målet är att ha ett mångsidigt utbud av bostadsområden och bostäder i Helsingfors.

Bygandet fortsätter både i projektområdena och som kompletteringsbyggande. Hösten 2021 är antalen bostäder under byggnad störst i projektområdena i Böle, Fiskehamnen och Västra hamnen (Figur 17). Även i andra stora projektområden, såsom Kronbergsstranden, är bostadsbyggandet livligt. Kompletteringsbyggandet fortsätter på olika håll i staden, och förutom bostadsbyggande riktas även många slags utvecklingsåtgärder på stadsförnyelseområden, närmare bestämt Malmgård-Gamlas, Malm och Mellungsby.

Kuvio 17. Rakenteilla olevat asunnot peruspiireittäin 31.7.2021. Lähde: Helsingin kuntarekisteri.

Figur 17. Bostäder under byggnad distriktsvis i Helsingfors 31.7.2021. Källa: Helsingfors kommunregister.

Kiinteistövero

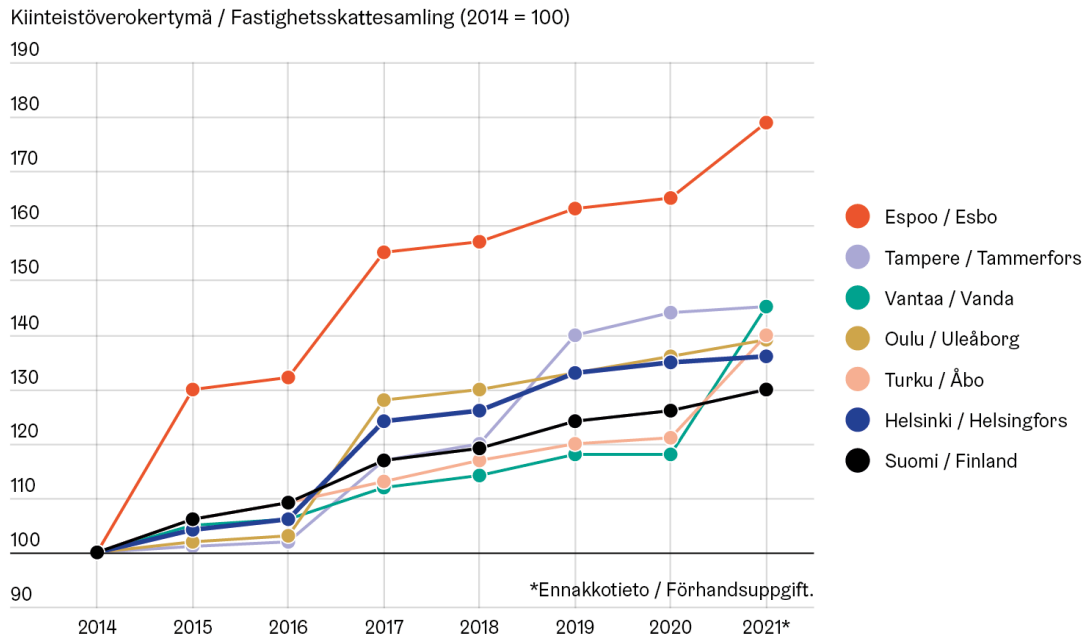
Kiinteistövero määrittyy kuntakohtaisten kiinteistöveroprosenttien ja kiinteistöjen verotusarvojen perusteella. Kiinteistöjen verotusarvo saadaan määrämällä arvo erikseen maapohjalle ja rakennuksille. Maapohjan verotusarvo perustuu kuntakohtaisiin tonttihintakarttoihin sekä arviointihjeisiin. Rakennusten verotusarvo perustuu rakennuksen ominaisuuksiin. Vuoden 2021 ennakkoverotietojen perusteella koko maan kiinteistöjen verotusarvot olivat yhteensä 241,5 miljardia euroa, mistä rakennusten osuus oli 193,6 miljardia euroa (80,2 %) ja maapohjan osuus 47,9 miljardia euroa (19,8 %). Kiinteistöjen verotusarvot kasvoivat edellisvuodesta 0,4 prosenttia. Ennakkotietojen perusteella kunnat keräävät vuonna 2021 noin 1 999 miljoonaa euroa kiinteistövero, rakennuksista kertyy veroa 1 463 miljoonaa euroa (73,0 %) ja maapohjasta 537 miljoonaa euroa (27,0 %).

Helsingissä kiinteistöverotulot ovat koko maan tavoin kehittyneet nousujohteisesti viime vuosina (kuvio 18 ja 19). Vuoden 2021 ennakkoverotietojen perusteella Helsingissä kiinteistöjen verotusarvot olivat yhteensä 38,1 miljardia euroa, mistä rakennusten osuus oli 24,4 miljardia (64,0 %) ja maapohjan 13,7 miljardia (36,0 %). Kiinteistöverotulot olivat ennakkotiedon mukaan noin 284 miljoonaa euroa, josta rakennusten osuus on noin 154 miljoonaa euroa (54,1 %) ja maapohjan noin 130 miljoonaa euroa (45,9 %). Vuonna 2020 siirryttiin kiinteistöverotuksessa ns. joustavaan valmistumiseen ja uuden tietojärjestelmän käyttöön. Tästä syystä osa vuoden 2020 kiinteistöveron tilityksestä siirtyi helmikuuhun 2021, joka näkyy kirjanpidollisesti noin 10 prosentin vähäisempänä tilityksenä vuodelle 2020.

Fastighetsskatt

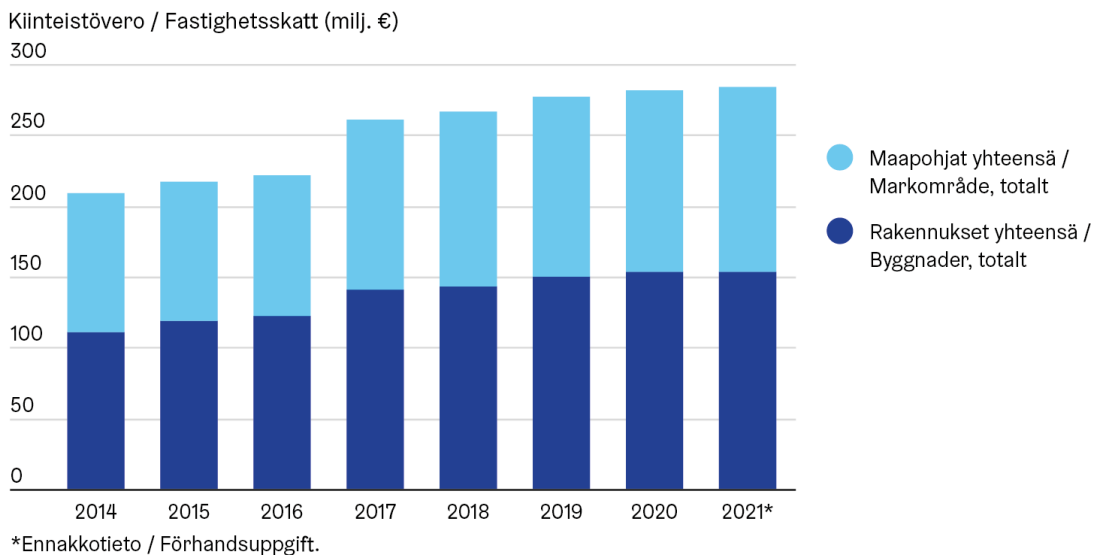
Fastighetsskatt uppbärs på grundval av kommunspezifika fastighetsskatteprocentsatser och fastigheternas beskattningsvärden. Fastigheters beskattningsvärde fås genom att fastställa ett värde för marken och ett för byggnaderna. Markens beskattningsvärde bygger på kommunspezifika tomtpriskartor och bedömningsanvisningar. Byggnadernas beskattningsvärde bygger på deras egenskaper. Enligt förhandsuppgifter om skatten 2021 var det sammanlagda beskattningsvärdet på fastigheterna i Finland 241,5 miljarder euro, varav byggnadernas andel var 193,6 miljarder (80,2 %) och markens 47,9 miljarder (19,8 %). Fastigheternas sammanlagda beskattningsvärde ökade med 0,4 procent från föregående år. Enligt förhandsuppgift uppbär kommunerna år 2021 omkring 1 999 miljoner i fastighetsskatt, varav 1 463 miljoner (73,0 %) på byggnader och 537 miljoner (27,0 %) på mark.

I Helsingfors har fastighetsskatteinkomsterna, precis som i hela landet, för det mesta vuxit de senaste åren (Fig. 18 och 19). Enligt förhandsuppgifter om beskattningen 2021 var det sammanlagda beskattningsvärdet på fastigheter i Helsingfors 38,1 miljarder euro, varav 24,4 miljarder (64,0 %) på byggnader och 13,7 miljarder (36,0 %) på mark. Fastighetsskatteinkomsterna uppgick enligt förhandsuppgifterna till ca. 284 miljoner euro, varav byggnaderna stod för 154 miljoner (54,1 %), och marken för ca. 130 miljoner (45,9 %). År 2020 övergick man inom fastighetsbeskattningen till så kallat flexibelt färdigställande, och tog i bruk ett nytt datasystem. Av den anledningen överfördes en del av fastighetsskatteredovisningen för 2020 på februari 2021, vilket i bokföringen tar sig uttryck i en ca. 10 procent mindre redovisning för år 2020.

Kuvio 18. Maksuunpannun kiinteistöveron kehitys koko maassa ja suurimmissa kaupungeissa 2014–2021 (2014=100, 2021 on ennakkotieto). Lähde: Verohallinto

Figur 18. Fastighetsskatt betalas i hela landet och i de största städerna 2014–2021 (2014=100, 2021 är preliminära uppgifter). Källa: Skatteförvaltningen

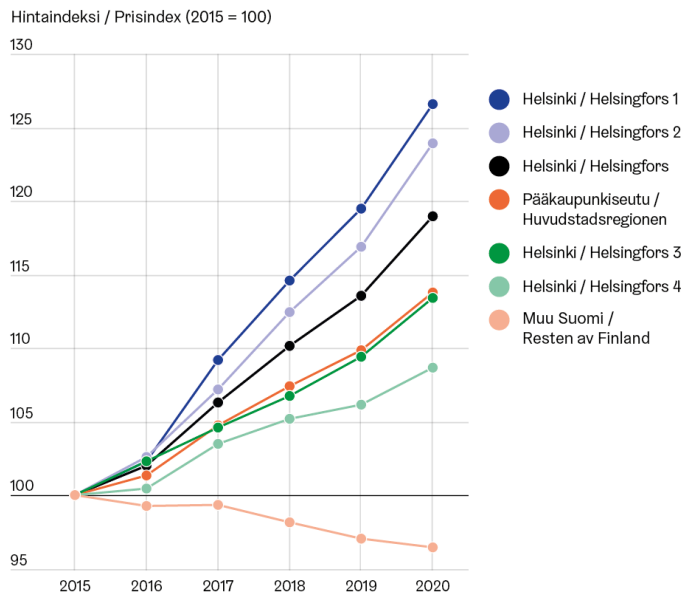
Kuvio 19. Kiinteistöverokertymä Helsingissä 2014–2021 (milj. euroa, 2021 on ennakkotieto). Lähde: Verohallinto

Figur 19. Fastighetsskattesamling i Helsingfors 2014–2021 (miljoner euro, 2021 är preliminära uppgifter). Källa: Skatteförvaltningen

Kiinteistöveroon on valmisteilla laaja uudistus, jonka on tarkoitus tulla voimaan vuonna 2023. Uudistuksessa verotusarvot lasketaan uudella menetelmällä, jossa käytetään hyväksi toteutuneita kauppahintoja. Vuodesta 2012 lähtien valmisteilla olleen uudistuksen tavoitteena on huomioida aiempaa paremmin maapohjien ja rakennusten käyvät verotusarvot, jotka ovat jäljessä yleisestä kustannus- ja hintakehityksestä nykyisessä järjestelmässä. Verotusarvoihin odotetaan yleisesti nousua rakennuksissa ja maapohjissa, vaikka vaihtelua tulee olemaan kuntien välillä. Erityisesti maapohjien verotusarvot todennäköisesti nousevat lähes koko maassa ja näihin liittyy huomattavasti suurempi vaihtelu kuin rakennusten verotusarvojen muutoksiin.

En omfattande reform av fastighetsskatten är under beredning, och ska träda i kraft år 2023. Avsikten är att börja beräkna beskattningsvärdet med en ny metod som utgår från köpeskillingar. Syftet med reformen, som beretts allt sedan 2012, är att bättre än förr beakta de gängse beskattningsvärdena på mark och byggnader, som i det nuvarande systemet släpat efter den allmänna kostnads- och prisutvecklingen. Man väntar sig allmänt taget en stegring i beskattningsvärdena på byggnader och mark, om än variation kommuner emellan kommer att förekomma. I synnerhet på mark blir det sannolikt höjda beskattningsvärden i nästan hela landet, och troligen betydligt större variation än i beskattningsvärdet på byggnader.

Uudistuksen virkamiesvalmistelun tämänhetkinen lähtökohta on mahdollistaa kuntien harkinta ja sopeutus verokertymäneutraalisti (verotuksen määrätyt ala- ja ylärajat), jolloin kunnat eivät joutuisi ilman omaa päätöstään kiristämään verotusta tai luopumaan verotuloista. Helsingissä asuntojen hintakehitys on ollut nopeampaa kuin muualla Suomessa, joten käytössä olevan kiinteistöverojärjestelmän käyvät arvot ovat todennäköisesti jääneet jälkeen erityisesti Helsingissä (kuvio 20). Helsingissä verotusarvoihin on odotettavissa siis myös suurta nousua, etenkin maapohjan osalta. Maan arvo ja asuntojen markkinahintataso vaihtelevat myös Helsingin sisällä, mistä johtuen verotusarvojen nousu kohdistuu erisuuruisena eri alueille. Verotusarvojen nousu tarkoittanee Helsingille sitä, että ilman veroprosenttien sopeuttamista verotus kiristyy ja verokertymä kasvaa.

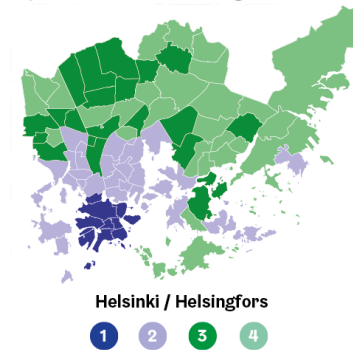

Kuvio 20. Vanhojen osakeasuntojen hintaindeksi Helsingissä, pääkaupunkiseudulla ja muualla Suomessa. Lähde: Tilastokeskus

Lähde: Kuntaliitto; Tilastokeskus; Valtiovarainministeriö; Verohallinto.

För tillfället är utgångspunkten vid tjänstemannaberedandet av reformen att göra det möjligt för kommuner att överväga och anpassa skatteinkomsten neutralt (undre och övre gräns för beskattningen), varvid kommunerna inte utan eget beslut skulle behöva skärpa beskattningen eller avstå från skatteinkomster. I Helsingfors har prisutvecklingen på bostäder varit snabbare än annanstans i Finland, så inom det nuvarande fastighetsskattesystemet släpar de gängse värdena sannolikt efter i synnerhet i Helsingfors (Figur 20). Här, i Helsingfors, är alltså en stor stegring i beskattningsvärdena att vänta, i synnerhet då det gäller mark. Markens värde och marknadsprisnivån på bostäder varierar också inom Helsingfors, varför stegringen i beskattningsvärden blir lokalt olika. För Helsingfors torde stegringen i beskattningsvärden innebära att beskattningen – såvida inte skatteprocentsatserna anpassas – skärps och skatteinkomsterna stiger.

Kalleusalueet Helsingissä Dyrhetszonerna i Helsingfors

Figur 20. Prisindex för gamla aktiebostäder i Helsingfors, i huvudstadsregionen och i resten av Finland. Källa: Statistikcentralen

Källa: Kommunförbundet, Statistikcentralen, Finansministeriet, Skatteförvaltningen.

3 Kasvun paikka – Helsingin kaupunkistrategia 2021–2025 - Läge för tillväxt – Helsingfors stadsstrategi 2021–2025

Helsinki tällä valtuustokaudella ja tällä vuosikymmenellä – valinnat, ohjelmat ja painopisteet

Maailman paras ja yhdenvertaisin paikka oppia

Jokaisella lapsella on oikeus turvalliseen lapsuuteen ja opinpolkuun. Laadukas varhaiskasvatus, koulutus ja opetus ovat toimivan kaupungin ja hyvän elämän perusta.

Helsingin tavoitteena on, että kaikki koulut ovat hyviä kouluja ja sujuva polku varhaiskasvatuksesta perusopetukseen ja toiselle asteelle toimii. Myös erikoistumiselle, erilaisuudelle ja painotetulle opetukselle annetaan tilaa

Laadukas varhaiskasvatus ehkäisee tehokkaasti segregatiota ja tasaa sosioekonomisia eroja lasten välillä. Helsinki nostaa varhaiskasvatuksen osallistumisastetta edelleen, erityisesti vieraskielisten keskuudessa. Helsinki panostaa suomen ja ruotsin kielen oppimiseen varhaiskasvatuksessa, jotta kaikilla lapsilla on kielelliset valmiudet aloittaa koulu sujuvasti. Varhaiskasvatusta vahvistamalla lisäämme myös kaupunkilaisten tuottavuutta ja työllisyyttä.

Laadukas varhaiskasvatus on jokaisen lapsen oikeus. Varhaiskasvatuspaikkoja lisätään tavalla, joka mahdollistaa paikan tarjoamisen läheltä kotia tai perheen kulkumatkan varrelta. Toteutetaan lähipäiväkotiperiaate. Saatavuutta vahvistetaan yksityisen hoidon tuen korotuksella ja palvelupolun digitalisoinnilla.

Helsinki tarvitsee kansainvälisiä osaajia. Huomioimme kansainvälisten lasten ja perheiden tarpeet päiväkotien, koulujen, oppilaitosten ja harrastusten toiminnassa. Mahdollisuutta englanninkieliseen opiskeluun lisätään kaikilla oppiasteilla. Varmistamme paikkojen saatavuuden kesken vuoden.

Selvitetään vieraskielisten kielenoppimisen ja opintojen tarjonnan haasteet sekä vahvistetaan reittiä koulutukseen ja työelämään. Vapaan sivistystyön roolia maahanmuuttajien kotoutumisen tukemisessa vahvistetaan.

Helsingin vetovoiman parantamiseksi perustetaan Pohjoismainen koulu (Nordiska skolan), kasvatus- ja koulutuslautakunnan esityksen mukaisesti.

Helsinki toimeenpanee oppivelvollisuuden laajentamisen ja toimii toisen asteen koulutuksen eheän peruskoulutuspolun ja oppivelvollisuuden aktiivisena kehittäjänä. Tuetaan vieraskielisten lasten ja nuorten opintopolkua. Helsinki tekee yhteistyötä valtion kanssa sen takaamiseksi, että helsinkiläisille nuorille riittää monipuolisesti eri alojen opiskelupaikkoja omassa kotikaupungissa. Lisätään lukiopaikkoja, parannetaan lukiokoulutuksen saatavuutta alueellisesti ja varmistetaan, että lukioon pääsyn keskiarvorajat eivät nouse liian korkeiksi. Vahvistamme mahdollisuuksia oppisopimuskoulutukseen. Lukiokoulutuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa kehitetään opiskelijoiden yksilöllistä tukea. Varmistetaan riittävä lähiopetus ja ohjaus ammatillisissa opinnoissa.

Helsingfors under denna fullmäktigeperiod och detta årtionde - val, program och tyngdpunkter

Världens bästa och mest jämlika plats för inläring

Alla barn har rätt till en trygg barndom och lärostig. Småbarnspedagogik, utbildning och undervisning av god kvalitet utgör grunden för en fungerande stad och ett bra liv.

Helsingfors mål är att alla skolor ska vara bra skolor och att vägen från småbarnspedagogik till grundskola och andra stadiet löper smidigt. Det bereds plats för alla att specialisera sig, att vara olika och att få intensifierad undervisning.

En bra småbarnspedagogik förebygger effektivt segregation och jämnar ut socioekonomiska skillnader mellan barn. Helsingfors ökar deltagandet inom småbarnspedagogiken ytterligare, särskilt bland dem som talar främmande språk. Helsingfors satsar på undervisning i finska och svenska inom småbarnspedagogiken så att alla barn ska ha språkliga färdigheter för en smidig skolstart. Genom att stärka småbarnspedagogiken ökar vi också produktiviteten och sysselsättningen i staden.

Varje barn har rätt till en god småbarnsfostran. Antalet platser ska ökas på ett sätt som gör det möjligt att erbjuda en plats nära hemmet eller långs med familjens rutt. Principen om närdaghem genomförs. Tillgängligheten förbättras genom att stödet för privat vård höjs och servicen görs mer digital.

Helsingfors behöver internationella proffs. Vi tar hänsyn till de internationella barnens och familjernas behov när det gäller daghem, skolor och fritidsaktiviteter. Möjligheten att studera på engelska utökas på varje utbildningsnivå. Vi säkerställer att platser är tillgängliga mitt under året.

Vi reder ut de utmaningar som personer med främmande språk stöter på i språkinläringen och studieutbudet samt stärker ruten till utbildning och arbetsliv. Vi förstärker det fria bildningsarbetets roll för att stödja integrationen av inflyttade.

För att stärka Helsingfors dragningskraft grundar vi Nordiska skolan, i enlighet med förslaget från fostrans- och utbildningsnämnden.

Helsingfors verkställer den utvidgade läroplikten och utvecklar aktivt en enhetlig stig för den grundläggande utbildningen på andra stadiet. Barn och unga med främmande språk stöttas på studiestigen. Helsingfors samarbetar med staten för att garantera att ungdomarna ska ha tillgång till mångsidiga studieplatser inom olika branscher i den egna hemstaden. Vi ökar antalet gymnasieplatser, förbättrar tillgängligheten för lokal gymnasieutbildning och säkerställer att medeltalet som krävs för antagning till gymnasier inte blir för högt. Vi förbättrar förutsättningarna för läroavtalsutbildning. Individuell studiehandledning utvecklas inom gymnasie- och yrkesutbildningen. Tillräcklig närundervisning och handledning inom yrkesinriktade studier säkerställs.

Henkilöstöpulan kestävä ratkaiseminen on avainasemassa laadukkaana varhaiskasvatuksen toteutumisen näkökulmasta. Helsinki laatii toimenpiteet henkilöstön saatavuuden parantamiseksi ja alkaa toteuttaa niitä valtuustokauden aikana. Varmistetaan, että pätevän henkilöstön osuus nousee varhaiskasvatuksessa ja parannetaan työoloja ja sijaisjärjestelyjä.

Koulujen perusrahoitus turvataan ja toimialalla käyttöön otettujen rahoituskriteerien vaikuttavuutta seurataan. Varmistamme, että jokainen oppilas saa tarvitsemansa tuen koulunkäyntiin ja kohdennamme tukea erityisesti sinne missä sitä tarvitaan myönteistä erityiskohtelua vahvistamalla ja kehittämällä. Vahvistamme lähikoulujen vetovoimaa. Koko kaupungin käyttämistä oppimisympäristönä jatketaan.

Selvitetään mallia pienten koululaisten vuoroitoon.

Onnistumisen edellytyksenä ovat myös toimivat ja terveelliset tilat sekä palvelutarvetta paremmin ennakoidun ajantasaiseen kaupungin väestö- ja tilatietoon pohjautuvan tila- ja palveluverkkosuunnitelman toteuttaminen. Sopimuskoulujen merkitys osana kaupungin kouluverkkoa tunnustetaan ja turvataan. Varmistetaan sopimuskoulujen peruskorjaus- ja laajentumishankkeiden sujuva eteneminen.

Hakeutuminen varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen digitalisoidaan. Analytiikkaa kehitetään ja käytetään kuntalaisten palvelujen suunnittelussa ja toteuttamisessa. Opetuksessa ja oppimisen ympäristöissä hyödynnetään ja kehitetään teknologisia ratkaisuja.

Laaditaan strategiset tavoitteet Helsingin koulutuksen kehittämiseksi vuoteen 2030. Jatketaan harrastamisen Suomen mallin toteuttamista, jotta jokaisella lapsella olisi mahdollisuus harrastukseen.

Korkeakouluopiskelijat ovat tärkeä osa Helsingin tulevaisuutta. Helsingin tulee olla erinomainen kaupunki opiskella ja vaikuttava paikka oppia sekä kehittää itseään ja taitojaan. Rakennamme yhteistyössä korkeakoulujen, opiskelijoiden ja yritysten kanssa Helsingistä yhä parempaa opiskelukaupunkia ja innovaatiokeskittymää sekä satsaamme tieteen tekemisen edellytyksiin.

Erillisestä koronapalautumisen kokonaisuudesta osoitetaan resurssit koronapandemian aiheuttaman lasten ja nuorten oppimis- ja hyvinvointivajeen korjaamiseksi.

Kunnianhimoista ilmastovastuuta ja luonnonsuojelua

Ilmastonäkökulma otetaan läpäisevästi osaksi kaikkea päätöksentekoa hallinnonalasta riippumatta. Ilmastonäkökulma huomioidaan erityisesti kaupunkirakentamisessa, liikkumisessa ja energiaratkaisuissa. Tavoitteena on hiilineutraali Helsinki, joka saavuttaa tavoitteensa, toimii esimerkkinä ja tekee enemmän kuin osuutensa ilmastomuutoksen torjunnassa. Keskitymme hiilineutraalisuuden tavoittelussa vaikuttavimpiin toimenpiteisiin ja haemme aktiivisesti kokonaisuuden kannalta järkeviä ratkaisuja ilmastotoimiellemme kirittämiseen sosiaalisesti oikeudenmukaisella tavalla. Kaupunkilaisten omia mahdollisuuksia tehdä ympäristöstävällisiä valintoja arjessaan helpotetaan.

Aikaistamme Helsingin hiilineutraaliustavoitetta vuoteen 2030 ja uudistamme Hiilineutraali Helsinki -toimenpideohjelman, jonka osana laaditaan riittävät ja uskottavat toimenpiteet muun

Med tanke på att producera en god småbarnspedagogik är det avgörande att lösa personalbristen på ett hållbart sätt. Helsingfors utarbetar åtgärder för att förbättra tillgången på personal och börjar verkställa dem under fullmäktigeperioden. Vi säkerställer att andelen kompetent personal ökar inom småbarnspedagogiken, och vi förbättrar arbetsvillkoren och vikariatet.

Skolornas basfinansiering tryggas och sektorn följer upp genomslagskraften av de finansieringskriterier som införts. Vi säkerställer att varje elev får det stöd för skolgången som eleven behöver och riktar stödet särskilt dit där det behövs genom att förstärka och utveckla positiv särbehandling. Vi förbättrar närskolornas dragningskraft. Vi fortsätter att använda hela staden som lärmiljö.

Vi reder ut en modell för att vårda små skolelever i skift.

Framgång kräver också fungerande och sunda lokaler samt en plan för en lokal- och servicenätverk som bättre förutser servicebehovet och grundar sig på aktuell information om stadens befolkning och lokaler. Avtalsskolornas betydelse som en del av stadens skolnätverk identifieras och tryggas. Vi ser till att avtalsskolornas renoverings- och tillbyggnadsprojekt framskrider smidigt.

Ansökan till småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen digitaliseras. Analysering utvecklas och används då man planerar och erbjuder service åt kommuninvånarna. Tekniska lösningar tillämpas och utvecklas i undervisningen och lärmiljöerna.

Vi sätter upp strategiska mål för att utveckla utbildningen i Helsingfors fram till 2030. Vi fortsätter Finlandsmodellen för hobbyverksamhet så att varje barn erbjuds tillfälle för en hobby.

Högskolestuderande är en viktig del av Helsingfors framtid. Helsingfors ska vara en utmärkt stad att studera i, en imponerande plats för inläring samt för att utveckla sig själv och sina talanger. I samarbete med högskolor, studerande och företag gör vi Helsingfors till en allt bättre studiestad och ett innovationskluster, och dessutom satsar vi på förutsättningarna för att bedriva vetenskap.

Från en separat enhet för återhämtning anvisas resurser för att avhjälpa underskottet i utbildning och välmående som covid-pandemin orsakat bland ungdomar.

Ambitiöst klimatansvar och naturskydd

Klimatperspektivet ska bli en genomgående del av allt beslutsfattande, oberoende av förvaltningsområde. Klimatperspektivet beaktas särskilt i byggandet, rörligheten och energilösningarna. Målet är ett klimatneutralt Helsingfors som uppnår sina mål, utgör ett exempel och gör mer än sin andel för att bekämpa klimatförändringen. I vår strävan efter klimatneutralitet fokuserar vi på effektivare åtgärder och söker aktivt lösningar som är förnuftiga med tanke på helheten för att påskynda våra klimatåtgärder på ett sätt som är socialt rättvist. Stadsbornas egna möjligheter att göra miljövänliga val i sin vardag underlättas.

Vi tidigarelägger målet om klimatneutralitet till 2030 och uppdaterar åtgärdsprogrammet Kolneutralt Helsingfors, och som en del av detta utarbetar vi tillräckliga och trovärdiga

muassa liikenteen ja rakentamisen päästöjen vähentämiseksi. Edellytetään, että Helen toteuttaa kehitysohjelman päivityksen valtuustokauden aikana huomioiden lämmityksen tiekarttatyön. Kehitysohjelmassa tulee valmistautua Salmisaaren hiilivoimalan sulkemiseen ennen vuotta 2029. Helsinki ei tee enää uusia investointipäätöksiä bioenergiailaitoksista. Asetetaan hiilinollatavoite vuodelle 2040. Tavoitteen saavuttamiseksi tehdään skenaariovalmistelua, joka kartoittaa polut tavoitteeseen. Tämän jälkeen tavoitteena on hiilinegatiivisuus. Toteutetaan kunnianhimoisesti kiertotaloustiekarttaa, joka kannustaa korjaamaan, vähentää elinkaari päästöjä ja työllistää.

Etenevä ilmastonmuutos edellyttää myös sopeutumista sen vaikutuksiin. Helsinkiläisten elämänmuodon, terveyden ja omaisuuden suojaaminen turvataan. Tavoitteena on Helsinki, joka on varautunut sään ääri-ilmiöihin ja niiden välillisiin vaikutuksiin. Ilmastonmuutokseen vaikutuksiin sopeutuminen vaatii varautumista niin lisääntyneisiin helle- ja kuivuusjaksoihin kuin voimakkaisiin sateisiin ja tulevana vuosikymmeninä jopa vedenpinnan nousuun. Tämän edellyttämiin toimiin tartutaan ja varautumisen on näytävä kaupunkisuunnittelussa sekä uudis- ja korjausrakentamisessa.

Ilmastonmuutokseen sopeutumisiksi puiden ja vehreyden määrää kaupungissa lisätään. Lisätään paahteisia olosuhteita kestäviä niittyjä ja hulevesiä hallitsevia viherrakenteita, kuten puistoja ja viherkattoja. Toimiva viherrakenne mahdollistaa hulevesien hallinnan, tulvariskien minimoimisen ja vähentää lämpösaarekeilmiöitä. Huolehditaan sairaaloissa, laitoksissa ja senioriasumisessa tarpeellisista ja tarvittavista toimenpiteistä.

Helsinki suojelee ja vaalii aktiivisesti monimuotoista luontoaan. Vahvistamme metsäistä verkostoa ja niittyverkostoa. Huolehdimme siitä, että kaikilla helsinkiläisillä on vastaisuudessaakin lyhyt matka lähiluontoon. Toteutamme Helsingin luonnon monimuotoisuuden turvaamisen toimintaohjelmaa kunnianhimoisesti. Luonnonsuojeluohjelman (2015-2024) mukaisesti Helsingin arvokkaimmat alueet suojellaan ja uusi luonnonsuojeluohjelma vuosille 2025-2034 valmistellaan. Strategiakaudella uusia luonnonsuojelualueita perustetaan vähintään viisi vuodessa.

Kaupungin kasvu vaatii tiivistymisen ja lähiluonnon arvojen yhteen sovittamista. Helsingin arvokkaimmille luontoalueille ei osoiteta rakentamista. Virkistys- ja luontoalueiden metsissä ja metsäisillä alueilla suunnitelmallinen monimuotoisuuden lisääminen ja metsien luontainen vanheneminen on keskeisin tavoite. Varmistetaan, että arvokkaan Keskuspuiston alueelle ei tule uutta rakentamista. Osoitetaan Vartiosaari virkistyskäyttöön. Uudelleenarvioidaan Stansvikinkallion asemakaava metsäluonnon arvojen näkökulmasta samassa yhteydessä Kruunuvuoren asemakaavan kumottujen osien kanssa. Rakennus- ja liikennehankkeissa selvitetään aina vaihtoehto säästää mahdollisimman paljon puustoa ja kasvillisuutta. Merellisen Helsingin kehittämistä jatketaan kunnianhimoisesti merellisiä yhteyksiä, rantareittejä, laitureita ja tukikohtia parantaen sekä merellistä yrittäjyyttä edistäen. Helsinki vaalii Itämeren ja sen rantoja ja vähentää päästöjä Itämereen. Jatkamme kansallisen kaupunkipuiston valmistelua.

Taide ja kulttuuri ovat hyvän elämän mahdollistaja

Helsinki tukee erillisestä koronapalautumisen kokonaisuudesta kulttuuri- ja tapahtuma-alaa koronakriisistä

ätgärder bland annat för att minska utsläppen från trafik och bygg. Vårt villkor är att Helen uppdaterar utvecklingsprogrammet under fullmäktigeperioden med hänsyn till färdplanen för uppvärmning. I utvecklingsprogrammet ska Helen vara förberedd att stänga Sundholmens kolkraftverk före år 2029. Helsingfors fattar inga nya investeringsbeslut om bioenergianläggningar. Vår målsättning ska vara noll koldioxidutsläpp 2040. Vi förbereder scenarier för att uppnå målet, vilka kartlägger stigarna som leder till målet. Efter detta är målet att Helsingfors ska bli klimatnegativt. Vi genomför ambitiöst en färdplan för cirkulär ekonomi som uppmuntrar alla att reparera, sysselsätta och minska utsläppen.

Den framskridande klimatförändringen förutsätter också en anpassning till dess effekter. Helsingforsbornas livsstil, hälsa och egendom ska tryggas. Helsingfors ska vara förberedd på extrema väderfenomen och deras indirekta effekter. Anpassning till klimatförändringens konsekvenser kräver att man är beredd för såväl fler värmeböljor och perioder av torka som kraftiga regn och till och med stigande vattennivåer under de kommande årtiondena. Vi tar tag i de åtgärder som detta kräver och beredskapen ska synas både i stadsplaneringen samt i ny- och reparationsbyggande.

Som en del av anpassningen till klimatförändringen ökas mängden träd och grönska i staden. Antalet ängar som tål hetta ökas, parker, gröna tak och andra grönstrukturer som kontrollerar dagvatten likaså. En fungerande grönstruktur underlättar hanteringen av dagvatten, minimerar översvämningsrisker och minskar fenomenet med urbana värmeöar. Vi tar hand om åtgärder som är nödvändiga och behövs i sjukhus, anstalter och seniorboende.

Helsingfors skyddar och värnar aktivt om sin mångsidiga natur. Vi förstärker nätverket av skogar och ängar. Vi sörjer för att alla Helsingforsbor även i fortsättningen har natur nära sig. Vi genomför ambitiöst åtgärdsprogrammet för att trygga mångfalden i Helsingfors natur. De värdefullaste områdena i Helsingfors skyddas med stöd av naturskyddsprogrammet (2015–2024), och ett nytt naturskyddsprogram bereds för åren 2025–2034. Under strategiperioden inrättas minst fem nya naturskyddsområden per år.

En växande stad kräver att man sammanjämkar den allt tätare stadsstrukturen med naturvärden. Byggande anvisas inte i de värdefullaste naturområdena i Helsingfors. Ett centralt mål är att planerat öka naturens mångfald och låta urskogor uppstå naturligt i rekreations- och naturområdenas skogar och på skogiga platser. Vi säkerställer att inget nytt byggs i det värdefulla området Centralparken. Vårdö ska bli ett rekreationsområde. Vi omvärderar Stansviksbergets detaljplan med tanke på skogsnaturens värden samtidigt med de upphävda delarna av Kronbergets detaljplan. I byggnads- och trafikprojekt reder vi alltid ut alternativet att bevara så mycket av trädbeståndet och växtligheten som möjligt. Utvecklingen av det havsnära Helsingfors fortsätter ambitiöst genom att förbättra de marina förbindelserna, strandpromenaderna, bryggorna och baserna samt främja marint företagande. Helsingfors värnar om Östersjön och dess stränder och minskar utsläppen i Östersjön. Vi fortsätter att bereda en nationalstadspark.

Konst och kultur gör gott

Helsingfors understöder kultur- och evenemangsbranschen från den separata återhämtningsenheten så att branschen

selviämisesssä. Samalla vahvistetaan rakenteita alan toimijoita kuullen, jotta kulttuuri- ja tapahtuma-alan toimintamahdollisuudet ovat aiempaa paremmat ja kestävätkä suhteessa mahdollisiin tuleviin kriiseihin.

Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisovastuksilla luodaan edellytykset monimuotoiselle vapaa-ajan toiminnalle ja kulttuurille. Jatkamme avustusten kehittämistä, jotta nykyisten toimijoiden lisäksi esimerkiksi Tanssin talon toimijat ja uudet liikunta- ja taiteenlajit sekä taiteen vapaan kentän toimijat voivat nousta kaupungin tuen piiriin. Yhtenä keinona voidaan hyödyntää taiteen prosenttiperaatteella toteutettuja julkisia hankkeita.

Tapahtumilla on merkittävä rooli Helsingin viihtyisyyden, elinvoiman ja vetovoimaisuuden rakentamisessa. Helsinki on tapahtumallisuuden vastuullinen kehittäjä, luotettava ja innostava kumppani, toimiva tapahtumien alusta sekä suosittu kongressikohde. Ihmisten ja yritysten on mutkatonta asioida Helsingin kanssa niin pienempien kuin suurempienkin tapahtumien järjestämisessä. Helsingin pitää pystyä palvelemaan tapahtumajärjestäjiä, kuten yrityksiäkin, yhden luokun periaatteella. Tilojen ja alueiden käyttöä tapahtumiin ja kulttuuritoimintaan helpotetaan ja sääntelyä kevennetään. Helsinki parantaa kilpailuasemaansa kulttuurin ja urheilun, kansainvälisten kongressien, messujen ja muiden suurtapahtumien isäntäkaupunkina yhteistyössä alan toimijoiden kanssa.

Tavoitteenamme on Helsinki, jonka kulttuurielämä laajenee ja muuttuu yhä kiinnostavammaksi ja monipuolisemmaksi. Helsinki on myös suomalaisen kulttuurin kansallinen lippulaiva kulttuuritarjonnassaan. Vahvistamme asemaamme kansallisesti ja kansainvälisesti merkittävien taidelaitosten kotipaikkana. Yhteenkuuluvuuden, hyvinvoinnin ja luottamuksen palauttamiseen tarvitaan tapahtumia, vahvaa kansalaisyhteiskuntaa ja taidetta. Tapahtumallisuus edistää myös kaupunkikeskusten ja niissä toimivien yritysten elinvoimaa. Helsinki Biennaali toteutetaan vuosina 2023 ja 2025. Esimerkiksi Eteläsatamasta, Makasiinirannasta, Itäkeskuksesta ja Suvilahdesta kehitetään elämyksellisiä keskuksia, joissa kulttuuri ja vapaa-aika ovat vahvasti läsnä. Jatketaan Helsingin yöelämän ja yötalouden kehittämistä.

Ainutlaatuinen kaupunkikulttuurimme on keskeinen hyvän elämän mahdollistaja. Se rakentaa Helsingin omaleimaisuutta, tekee kaupungista houkuttelevamman matkailijoille, edistää kaupunkilaisten osallisuutta, kasvattaa kulttuurista ymmärrystä, vähentää segregatiota ja edistää kaupunkilaisten sitoutumista Helsinkiin. Kulttuurin, liikunnan ja muiden vapaa-ajanpalveluiden tarjonnan on mukauduttava kaupungin kasvun mukana. Palveluita on tarjottava monipuolisesti eri puolilla kaupunkia. Kaupunkiympäristön viihtyisyyttä lisätään julkisella tilataiteella. Vahvistetaan etsivää ja jalkautuvaa nuorisotyötä. Turvataan nuorisotalojen toiminta ympäri kaupunkia.

Teemme Helsingistä lukemisen ja lukutaidon pääkaupungin. Vahvistamme kirjastojen vetovoimaisuutta ja asemaa yhteisön kohtaamispaikkana. Turvaamme lähikirjastojen alueellisen verkon. Tilojen monipuolinen käyttö mahdollistetaan ja uudet teknologiat ja mediat otetaan ennakkoluulottomasti käyttöön.

Helsingin tavoitteena on olla kaupunki, jossa edellytykset liikkuvaan elämään kohenevat niin, että kaupunkilaisten terveys paranee. Jokaista helsinkiläistä ikään katsomatta

klarar sig efter coronakrisen. Samtidigt förstärker strukturen genom att lyssna till kultur- och evenemangsbranschen och så att branschens verksamhetsförutsättningar förbättras ytterligare och är hållbara med tanke på eventuella kommande kriser.

Med kultur-, motions- och ungdomsbidrag skapar vi förutsättningar för en mångsidig fritidsverksamhet och kultur. Vi fortsätter att utveckla bidragen på så sätt att stadens understöd i framtiden kan omfatta exempelvis Dansens hus, nya motions- och konstformer och aktörer inom konstens fria fält. Ett sätt är att nyttja offentliga projekt som genomförts med konstens procentprincip.

Evenemangen har en betydande roll för att skapa trivsel, livskraft och attraktivitet i Helsingfors. Helsingfors är en ansvarsfull utvecklare av evenemang, en pålitlig och inspirerande partner, en fungerande plattform för evenemang och ett populärt kongressmål. Det är enkelt för människor och företag att utträta ärenden med Helsingfors när det gäller att ordna evenemang, såväl stora som små. Helsingfors ska kunna betjäna företag och andra organisatörer av evenemang med principen om ett serviceställe. Användningen av lokaler och områden för evenemang och kulturverksamhet underlättas och avregleras. Helsingfors förbättrar sin position som värdestad för kultur och idrott, internationella kongresser, mässor och andra stora evenemang i samarbete med aktörer i branschen.

Vårt mål är ett Helsingfors vars kulturliv utökas och blir allt mer intressant och mångsidigt. Med sitt kulturutbud är Helsingfors också den finska kulturens nationella flaggskepp. Vi förstärker vår ställning som hemort för nationellt och internationellt betydande konstinstitut. Det krävs evenemang, ett starkt civilsamhälle och konst för att återinföra samhörighet, välbefinnande och förtroende. Evenemangen främjar också livskraften i företag som är verksamma i stadscentrum. Helsingforsbiennalen ordnas 2023 och 2025. Till exempel Södra hamnen, Magasinstranden, Östra centrum och Södervik utvecklas till upplevelserika centrum där kultur och fritid är starkt närvarande. Vi fortsätter utveckla Helsingfors nattliv och nattekonomi.

Vår unika stadskultur är en avgörande faktor till ett gott liv. Den ger Helsingfors sin särprägel, gör staden mer attraktiv för turister, främjar stadsbornas delaktighet, ökar den kulturella förståelsen, minskar segregationen och främjar stadsbornas engagemang för Helsingfors. Utbudet av kultur, motion och andra fritidstjänster måste anpassa sig till stadens tillväxt. Mångsidiga tjänster ska erbjudas på olika håll i staden. Stadsmiljön ska göras mer trivsam med hjälp av offentlig konst. Vi förstärker det uppsökande och integrerade ungdomsarbetet. Vi tryggar ungdomsgårdarnas verksamhet runt om i staden.

Vi gör Helsingfors till huvudstaden för läsning och läsförmåga. Vi garanterar bibliotekens dragningskraft och ställning som mötesplats. Vi tryggar nätverket av lokala bibliotek. En mångsidig användning av lokalerna underlättas och vi börjar använda nya teknologier och medier fördomsfritt.

Helsingfors har som målsättning att vara en stad där förutsättningarna för ett rörligt liv förbättras på så sätt att stadsbornas hälsa blir bättre. Varje helsingforsare oavsett

kannustetaan liikkumaan matalalla kynnyksellä. Liikkuminen sisältyy jokaiseen varhaiskasvatus-, koulu- ja opiskelupäivään. Lisäämme liikuntapaikkarakentamista painottaen tilojen avointa ja tehokasta käyttöä. Kiinnitämme huomiota myös matalan kynnyksen liikkumisen mahdollistaviin elementteihin kaupunkitilassa, kuten kuntoportaisiin, ulkokuntosaleihin sekä penkkeihin ja laitureihin.

Erityisesti koronapandemian jälkeisenä aikana on tärkeä panostaa siihen, että nuoret saadaan takaisin harrastusten pariin.

Tuetaan vapaata kansalais- ja järjestötoimintaa mahdollistamalla niille maksuttomien tai edullisten tilojen käyttö ympäri kaupunkia.

Mahdollistamme laadukkaan huippu-urheilijoiden koulutuksen ja valmennuksen ja turvaamme helsinkiläisten urheiluseurojen ja muiden järjestöjen edellytykset harrastustoiminnan järjestämiselle.

Yhdenvertainen ja kansainvälinen Helsinki

Helsinki on kaikille asukkailleen ja vierailijoille hyvä kaupunki, jossa turvallisuus ja kaikkien ihmisten yhtäläiset oikeudet toteutuvat. Helsinki on sitoutunut edistämään yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja ihmisoikeuksia kaikessa toiminnassaan. Tavoitteena on olla kaupunki, jossa kaikki elämäntavat ja mielipiteet voivat olla sopusoinnussa.

Helsinki puolustaa jokaisen vapautta oman näköiseen elämään aina siihen asti, kun toiminta ei rajoita muiden oikeuksia samaan. Helsinki edistää julkisen tilan turvallisuutta kaikille. Helsingillä on selkeät ja tutkimukseen perustuvat tavat puuttua häirintään ja syrjintään. Helsingissä on kiusaamiselle nollatoleranssi. Vahvistamme ja laajennamme tunne- ja vuorovaikutustaitojen opetusta. Palveluissa ja osallisuustyössä lisätään eri väestöryhmien tasavertaista kohtaamista ja kuntalaisten kykyä nähdä kaupunki muiden silmin. Helsinki vahvistaa kykyään tunnistaa, ennaltaehkäistä ja sovittaa väestöryhmien välisiä ristiriitoja. Rohkaisemme helsinkiläisiä osallistumaan enenevästi vapaaehtois- ja vertaistoimintaan.

Kaupunkiympäristön ja kaupungin palvelujen suunnittelussa huomioidaan esteettömyys ja saavutettavuus. Mahdollistamme aktiivisella osallistamisella vammaisten ihmisten yhdenvertaisen osallistumisen. Panostetaan myös muististävälliseen kaupunkiin.

Helsinki panostaa kaikessa palvelutyössään erilaisten ihmisten kohtaamiseen. Helsinki kouluttaa sote- ja opetushenkilöstöä ja muita lapsiperheiden kanssa työskenteleviä kohtaamaan erilaisia perheitä entistä sensitiivisemmin esimerkiksi kouluttamalla henkilökuntaa tunnistamaan ja purkamaan rasismia, tunnistamaan väkivallan eri muodot ja silpomisen uhan alla olevat nuoret sekä lisäämällä vähemmistöihin kuuluvien nuorten kanssa tehtävää työtä.

Helsinki panostaa myös maahanmuuttajanaisten kielenopetukseen ja ottaa erityiseksi tavoitteekseen heidän työllisyytensä kasvattamisen.

Haluamme olla kaupunki, jolla on aktiivinen rooli maailmanlaajuisten merkityksellisten ja viheliäisten haasteiden ratkaisijana ja joka haluaa omaksua muiden kaupunkien parhaat toimintatavat. Helsinki jatkaa raportointia

älder, uppmuntras att röra på sig, utan onödiga hinder. Motion ingår i varje dag i småbarnspedagogiken, skolgången och studierna. Vi bygger fler motionsplatser med fokus på öppen och aktiv användning av lokalerna. Vi fäster vikt vid element som inbjuder till motion i stadsrummet, såsom motionstrappor, utegym samt bänkar och bryggor.

I synnerhet tiden efter covid-19-pandemin är det viktigt att satsa på att ungdomarna återvänder till sina hobbyer.

Vi stödjer fri medborgar- och organisationsverksamhet genom att låta dem använda lokaler kostnadsfritt eller förmånligt i hela staden.

Vi gör det möjligt för toppidrottare att utbilda sig och träna samt garanterar förutsättningarna för att Helsingfors idrottsföreningar och övriga organisationer ska kunna ordna hobbyverksamhet.

Likvärdiga och internationella Helsingfors

Helsingfors är en bra stad för alla invånare och besökare där trygghet och alla människors lika rättigheter förverkligas. Helsingfors åtar sig att främja likabehandling, jämställdhet och mänskliga rättigheter i all sin verksamhet. Målet är att vara en stad där alla livsstilar och åsikter kan existera i harmoni.

Helsingfors försvarar allas frihet till eget liv så länge som verksamheten inte begränsar någon annans rätt till samma frihet. Helsingfors främjar allas säkerhet i offentliga lokaler. Helsingfors har tydliga och forskningsbaserade metoder för att ingripa i trakasserier och diskriminering. I Helsingfors råder nolltolerans mot mobbning. Vi förstärker och utökar undervisningen i emotionella färdigheter och kommunikationsförmåga. Inom servicen och i delaktigheten ska olika befolkningsgrupper bemötas på ett mer likvärdigt sätt och invånarnas förmåga att se staden med nya ögon förbättras. Helsingfors förstärker sin förmåga att identifiera, förebygga och medla konflikter mellan befolkningsgrupper. Vi uppmuntrar Helsingforsborna att delta allt mer i frivillig- och kamratverksamhet.

Åtkomlighet och tillgänglighet beaktas i planeringen av stadsmiljön och stadens tjänster. Med hjälp av en aktiv delaktighet bereder vi tillfälle för personer med funktionsnedsättning att delta på lika villkor. Vi satsar också på en minnesvänlig stad.

Helsingfors satsar i sitt servicearbete på att bemöta alla slags människor. Helsingfors utbildar social- och hälsovårdspersonal, undervisningspersonal och andra som arbetar med barnfamiljer att bemöta olika slags familjer ännu mer sensitivt, exempelvis genom att utbilda personalen att identifiera och ingripa i rasism, identifiera olika former av våld, identifiera de som hotas av könsstympling och ökar arbetet med unga som hör till minoriteter.

Helsingfors satsar också på språkundervisningen för invandrarkvinnor och sätter som ett särskilt mål att öka deras sysselsättning.

Vi vill vara en stad som aktivt deltar i att lösa de globala avgörande och knepiga problemen samt en stad som vill ta övriga städers bästa metoder till godo. Helsingfors fortsätter rapporteringen av FN:s mål för hållbar utveckling. I framtiden

YK:n kestävä kehityksen tavoitteiden toteutumisesta. Helsinki on tulevaisuudessa houkuttelevin kaupunki ihmisille ja yrityksille, jotka tekevät työtä koko maailman parhaaksi. Samalla me teemme omasta elämästämme entistä sujuvampaa, mukavampaa ja hauskeempaa. Helsinki on kaupunki, jossa tehdään hyvää.

Helsingin kaupunginosien omaleimaisuutta ja turvallisuutta vaalitaan

Helsingin tavoitteena on olla kaupunki, jossa asuinalueet eivät eriydy ja kaikkialla on mahdollista elää turvallista ja viihtyisää elämää positiivisesti omaleimaisissa kaupunginosissa. Eriytymisen uhkaan tullaan määrätietoisesti puuttumaan kaupunkilaisia kuunnellen ja tutkimusyhteisöä hyödyntäen. Helsinki harjoittaa myönteistä erityiskohtelua ja torjuu eriytymistä kattavasti toimialat ylittäen – asuntopoliitikalla ja kaavoituksella, sosiaalityöllä, koulutuksella, varhaiskasvatuksella ja vapaa-ajan toiminnalla. Erityisesti tähän työhön panostetaan nimetyillä kaupunkiudistusalueilla: Malminkartano-Kannelmäessä, Malmilla ja Mellunkylässä ja lisäksi Vuosaaressa. Uudistuksia suunnitellaan ja viedään eteenpäin yhteistyössä asukkaiden kanssa alueen luonne ja ominaispiirteet huomioiden.

Myönteisellä erityiskohtelulla suunnataan palveluja ja investointeja alueille, jotka tarvitsevat enemmän. Julkisen tilan ja julkisten rakennusten investointeja käytetään keinona lisätä hyvinvointia ja houkuttelevuutta. Huolehditaan asumisen hallintamuotojen ja asumisvaihtoehtojen monipuolisuudesta eri alueilla. Taide, tapahtumat, liikuntapaikat, kirjastot ja lähiluonto vahvistavat kaikkien alueiden omaleimaisuutta ja vetovoimaa asukkaille ja yrityksille.

Hyvä kaupunki on turvallinen. Keskeinen osa turvallista ja toimivaa kaupunkia on vahva pelastustoimi, jonka toiminnan edellytykset turvaamme yhdessä valtion kanssa. Ymmärrämme pelastustoimen ja ensihoidon synergian suuren kaupungin turvallisuuden edistämiseksi. Huolehdimme laajasta kaupunkitasoisesta varautumisesta ja luomme pohjan monimuotoiseen toimintakykyyn eri tilanteissa.

Toimiva ja kaunis kaupunki

Kestävä kasvu perustuu pitkäjänteiseen kaavoitukseen ja kaupunkisuunnitteluun. Tasapainoinen kaupunkikehittäminen tekee mahdolliseksi asukasmäärän ja kaupunkiviihtyvyyden kasvun, joka on edellytys myös taloudelliselle toimeliaisuudelle ja sitä kautta yhteisille investoinneille, joilla luodaan viihtyvyyttä ja kauneutta.

Kaupunkirakennetta kehitetään kestävästi, ensisijaisesti uudistamalla ja täydentämällä olemassa olevaa rakennettua ympäristöä huomioiden alueiden erityispiirteet. Helsinkiä kehitetään raideliikenteen verkostokaupunkina, ja tuloksena on kasvun ja tiivistymisen mahdollistava kiinnostava ja elinvoimainen eri tyyppisten kaupunginosien verkosto. Täydennysrakentamista toteutetaan erityisesti raideliikenteen varrella ja asemien ympäristöissä. Kaupunkiympäristön laatua parannetaan. Ydinkeskustan lisäksi panostetaan myös muihin aluekeskuksiin, kuten Itäkeskukseen.

Alueiden tasapainoista kehitystä edistetään panostamalla kaupunkiudistusalueisiin, monipuoliseen asuntotuotantoon ja kaupunkiympäristön viihtyisyyteen. Asuntorakentamisprosessin sujuvoittamisen toimenpiteet toteutetaan. Toteutetaan voimassa olevan asumisen ja

är Helsingfors en lockande stad för människor och företag som arbetar för hela världens bästa. Samtidigt gör vi våra liv mer smidiga, bekväma och roliga. Helsingfors är en stad för goda gärningar

Helsingfors värnar om stadsdelarnas karaktär och trygghet

Helsingfors har som mål att vara en stad där bostadsområdena inte segregeras och där man kan leva ett tryggt och trevligt liv, överallt i de positivt egenartade stadsdelarna. Vi tar målmedvetet itu med segregationshotet genom att lyssna på stadsborna och tillämpa forskning. Helsingfors tillämpar positiv särbehandling och motverkar segregation - sektorsövergripande med bostadspolitik och planläggning, socialt arbete, utbildning, småbarnspedagogik och fritidsverksamhet. Vi satsar på detta arbete i vissa utnämnda områden: Malmgård- Gamlas, Malm, Mellungsby samt Nordsjö. Reformerna planeras och förs vidare i samarbete med invånarna och med hänsyn till områdets karaktär och drag.

Med hjälp av positiv särbehandling riktas service och investeringar till områden som har större behov. Investeringar i offentliga platser och byggnader används som en metod för att öka välfärden och attraktiviteten. Vi säkerställer mångsidiga former och alternativ för innehav av bostäder och boende i olika områden. Konst, evenemang, idrottsanläggningar, bibliotek och närmiljö stärker särpräglningen i alla områden och attraherar invånare och företag.

En trygg stad är en bra stad. En viktig del av en säker och fungerande stad är ett starkt räddningsväsende, vars förutsättningar vi ska säkerställa tillsammans med staten. Vi förstår synergien i räddningsinsatser och akutvård för att främja säkerheten i en stor stad. Vi sköter om en omfattande beredskap på stadsnivå och bygger grunden för en mångsidig funktionsförmåga i olika situationer.

En funktionell och vacker stad

Hållbar tillväxt bygger på långsiktig planläggning och stadsplanering. En balanserad stadsutveckling gör det möjligt att öka antalet invånare och trivselen i staden, vilket också är en förutsättning för ekonomisk aktivitet och därmed för gemensamma investeringar som skapar komfort och skönhet.

Stadsstrukturen utvecklas hållbart, i första hand genom ombyggnad och komplettering av den redan bebyggda miljön, med hänsyn till områdenas särdrag. Helsingfors utvecklas som en stad för nätverk av spårtrafik, och resultatet är ett intressant och livskraftigt nätverk av olika slags stadsdelar som medger tillväxt och förtätning. Kompletteringsbyggande sker främst intill spårvägstrafiken och kring stationerna. Stadsmiljöns kvalitet höjs. Utöver stadskärnan satsar vi även på andra regionala centrum, såsom Östra centrum.

En balanserad utveckling i områdena främjas genom satsningar på stadsförnyelse, mångsidig bostadsproduktion och stadsmiljöns trivsamhet. Vi vidtar åtgärder för att göra processen för att bygga bostäder smidigare. Vi verkställer det gällande programmet för boende och markanvändning

maankäytön ohjelman (AM-ohjelma) linjauksia. Yleiskaavan toteuttamisohjelma päivitetään.

Kunnianhimoisen kaupunkirakentamisen, uusien asuinalueiden ja täydennysrakentamisen tulee olla tasapainossa lähiluonnon kanssa. Tavoitteena on asuntotuotannon kasvun nopeutuminen AM-ohjelman mukaisesti, asumiskustannusten nousun hillintä, tasapainoisten kaupunginosien luominen ja asumistiheyden nousu.

Rakentamisinvestointien yhtenä tavoitteena on vähentää alueiden eriytymistä ja lisätä helsinkiläisten kaikkialla kokemaa viihtyisyyttä. Tämä tarkoittaa investointeja puistoihin, leikkipuistoihin ja liikuntapaikkoihin. Kaupungin palveluiden, kuten koulujen, sosiaali- ja terveystaluiden, kirjastojen ja liikuntamahdollisuuksien, pitää pysyä mukana alueiden väestöpohjan ja asuntorakentamisen rytmissä ja mittakaavassa taloudellisesti kestävällä tavalla.

Helsinki suunnittelee ja rakentaa vetovoimaista, viihtyisää ja kaunista kaupunkitilaa niin uusille kuin vanhoille alueille. Hyvä kaupunkitila kutsuu eri-ikäisiä ja eritaustaisia ihmisiä kohtaamaan kaupungissa läpi vuoden, hyvä kaupunkitila tekee mahdolliseksi viipymisen ja oleilun, luo paikan kaupallisille palveluille ja toimii julkisen toiminnan näyttämönä. Strategiakaudella kiinnitetään erityistä huomiota siihen, että viihtyisään kaupunkitilan perusedellytyksistä, kuten puistojen ja katujen siisteydestä, pidetään huolta kaikkialla Helsingissä.

Helsingin kaupungilla on vahva rooli Helsingin maankäytön suunnittelussa ja ohjaamisessa. Kaupunki edistää kaavoituksen keinoin sosiaalisesti, taloudellisesti ja myös ekologisesti kestäväää kehitystä. Kumppanuuskaavahankkeissa maankäyttöä suunnitellaan yhteistyössä kaupungin ja maanomistajan kanssa. Kaupunki asettaa kumppanuushankkeille aina selvät reunaehdot. Lupaprosessien ja rakennusvalvonnan toimintaa sujuvoitetaan.

Tavoitteena on toimiva ja kaunis kaupunki, jonka rohkeat investoinnit tukevat tulevaisuuden väestö- ja talouskasvua ja sitä kautta myös kaupunkitalouden tulopohjaa.

Muotoilu on entistä systemaattisemmin osa palvelujen käyttäjälähtöistä uudistamista ja kaupunkiorganisaation tuottavuuden lisäämistä. Muotoilua hyödynnetään kaupunkiyhteisissä hankkeissa ja ennakointityössä. Helsinki vahvistaa edelleen profiiliaan designkaupunkina ja on aktiivinen kumppani niin kaupungeille kuin alan yrityksille ja korkeakouluille. Helsinki tunnistaa muotoilun ja arkkitehtuurin merkityksen hyvinvoinnille, paremman kaupunkilaiskokemuksen tuottamiselle ja kaupungin brändille. Julkisen kaupunkitilan vetovoimaa lisätään oivaltavan suunnittelun ja kokeilujen keinoin. Viedään päätökseen arkkitehtuuripoliittinen ohjelma.

Design on Helsingille kansainvälisesti merkittävä erottautumistekijä ja keskeinen työkalu kehittää kaupunkia. Työtä tuetaan edistämällä uutta arkkitehtuuri- ja designmuseota. Taiteen saatavuutta ja kulttuurialan ammattilaisten työskentelymahdollisuuksia parannetaan erityisesti myös kantakaupungin ulkopuolella. Laaditaan kiinteistöstrategian puitteissa toimintamalli historiallisten arvokorkeuksien kunnostamiseksi.

Helsingin keskusta on Suomen suurin työpaikkojen, palveluiden, viihtymisen ja kulttuurin keskittymä, jolla on

(BM-programmet). Genomförandeprogrammet för generalplanen uppdateras.

Det ambitiösa stadsbyggandet, de nya bostadsområdena och kompletteringsbyggandet ska vara i balans med den närliggande naturen. Målet är att påskynda bostadsproduktionen i enlighet med BM-programmet. Dessutom strävar vi efter att bromsa ökningen av boendekostnaderna, skapa balanserade stadsdelar och öka boendetätheten.

Ett av syftena med bygginvesteringarna är att minska områdenas segregation och öka Helsingforsbornas trivsel överallt i Helsingfors. Detta innebär investeringar i parker, lekparkar och idrottsplatser. Stadens tjänster, såsom skolor, social- och hälsovårdstjänster, bibliotek och möjligheter till motion, ska hålla takt med befolkningsunderlaget och byggandet samt följa deras skala på ett sätt som är ekonomiskt hållbart.

Helsingfors planerar och bygger ett attraktivt, trivsamt och vackert stadsrum i både nya och gamla områden. Ett bra stadsrum lockar människor i olika åldrar och med olika bakgrund till möten i staden året runt samt gör det möjligt att uppehålla sig och vistas, skapar en plats för kommersiella tjänster och utgör en plattform för offentlig verksamhet. Under strategiperioden fäster vi särskild vikt vid att man överallt i Helsingfors säkerställer grundförutsättningar för ett trivsamt stadsrum, såsom renliga parker och gator.

Helsingfors stad har en viktig roll i planeringen och styrningen av Helsingfors markanvändning. Med hjälp av planläggning främjar staden en socialt, ekonomiskt och ekologiskt hållbar utveckling. Inom partnerskapsprojekt planeras markanvändningen i samarbete med staden och markägare. Staden ställer alltid tydliga villkor för partnerskapsprojekten. Tillståndprocesserna och byggnadstillsynen görs smidigare.

Målet är en fungerande och vacker stad vars djärva investeringar stödjer framtidens befolkningstillväxt och ekonomiska tillväxt och därmed även inkomstunderlaget istadens ekonomi.

Design är en allt mer systematisk del av tjänsternas användarorienterade reform och ökningen av stadsorganisationens produktivitet. Design tillämpas i stadens gemensamma projekt och prognostisering. Helsingfors fortsätter att förstärka sin profil som en designstad och är en aktiv partner för såväl städer som företag och högskolor i branschen. Helsingfors inser betydelsen av design och arkitektur för välmående, en bättre stadsupplevelse och stadens varumärke. Det offentliga stadsrummets attraktionskraft ökas med innovativ planering och försök. Vi slutför det arkitekturpolitiska programmet.

Design är något som särskiljer Helsingfors på ett internationellt plan och ett centralt verktyg för utvecklingen av staden. Arbetet stöds genom att främja det nya arkitektur- och designmuseet. Tillgänglig konst och arbetsvillkoren för kulturbranschens proffs förbättras, i synnerhet utanför innerstaden. Vi upprättar en verksamhetsmodell inom ramarna för fastighetsstrategin för att renovera historiskt värdefulla byggnader.

Helsingfors centrum är Finlands största koncentration av arbetsplatser, tjänster, underhållning och kultur som har en

ainutlaatuinen rooli koko maan taloudessa. Keskusta on voimavara, johon Helsingin tulee investoida määrätietoisesti. Teemme keskustasta houkuttelevamman, saavutettavamman ja toimivamman. Teemme tätä yhdessä asukkaiden ja keskusta-alueen elinkeinoelämän ja yritysten kanssa.

Käynnistämme keskustan elinvoimaprojektin, jossa panostetaan käveltvään ja viihtyisään kaupunkitilaan. Suunnitellaan kävelykeskustan kehitystä nojautuen viime kauden valmisteluun ja tuodaan ehdotus päätöksentekoon. Edistetään keskustan työpaikkojen ja palveluiden määrän ja intensiteetin kasvua, tapahtumien edellytyksiä sekä kulttuurin ja taiteen näkymistä ja kuulumista keskustassa. Projektissa lisätään keskustan puistojen viihtyisyyttä ja strategiakaudella käynnistetään Kaisaniemen puiston kunnostaminen. Hyödynnetään keskustan elinvoimaselvitystä pohjatietona projektiin ja huomioidaan houkuttelevuus eri vuodenaikoina.

Keskustan elinvoimaprojektiin kuuluu olennaisesti liikennejärjestelyiden kehittäminen keskustan elinvoiman kasvua tukevaksi. Selvitämme aina kaupungin keskustan saavutettavuuteen vaikuttavien liikennehankkeiden kokonaisvaikutuksen. Toteutetaan ratkaisuja, joilla voidaan saada maanalaisia pysäköintilaitoksia nykyistä tehokkaammin käyttöön. Samalla huolehditaan huolto- ja jakelu liikenteen sujuvuudesta ydinkeskustassa. Jatkamme katu- ja kaivutöiden haittojen minimoimiseen tähtävää hanketta.

Älykkäät liikeneratkaisut ovat sujuvan arjen perusta

Kasvavan Helsingin liikenne suunnitellaan aina yhdessä maankäytön kanssa. Maankäyttöä kehitetään Helsingissä siten, että liikenne on järjestettävissä kestävällä tavalla niin taloudellisesti, sosiaalisesti kuin ekologisesti. Tiivistyvän kaupungin liikennejärjestelmän riittävä kapasiteetti ja toimivuus varmistetaan suunnittelemalla kaikki kulkumuodot ja huomioimalla niiden kytkeytyminen toisiinsa. Joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräliikenteen kulkumuoto-osuutta kasvatetaan.

Helsinki on kaupunki, joka käyttää kaupunkitilaa kaupunkilaisten kannalta tehokkaasti ja järkevästi, tehden tilaa ihmisten erilaisille tarpeille. Tulevaisuuden ihmisten tarpeista lähtevää älyliikennettä voidaan mahdollistaa jatkamalla investointeja liikennetiedon ja -hallinnan digitalisointiin sekä kaupalliset liikennepalvelut mahdollistavaan älykkääseen liikenneinfrastruktuuriin.

Raideliikenteen verkostokaupungin toteuttamista jatketaan edistämällä pikaraitiotiehankkeiden suunnittelua ja toteutusta.

Laaditaan toimenpidekokonaisuus sähköautoiluinfra vahvistamiseksi tavoitteena vähentää polttomoottoriautojen määrää kaupunkialueella. Riittävät sähköautojen latausmahdollisuudet edistävät keskustan ja keskustojen toimivuutta ja ilmastotavoitteiden saavuttamista. Jatketaan fossiilisista polttoaineista luopumista joukkoliikenteessä. Pidetään helsinkiläisten joukkoliikennelippujen hinnat kohtuullisina. Parannetaan kävelyn ja pyöräilyn olosuhteita. Toteutamme pyöräliikenteen kehittämissuunnitelmaa määrätietoisesti. Vauhditamme baanaverkon ja kantakaupungin tavoiteverkon rakentamista.

Jatketaan askeleittain siirtymistä kohti markkinaehtoista pysäköintipolitiikkaa. Varmistetaan

unik roll i hela landets ekonomi. Centrum är en resurs som Helsingfors målmedvetet ska investera i. Vi gör centrum mer lockande, tillgängligt och funktionellt. Vi gör detta tillsammans med invånarna och centrumområdets näringsliv och företag.

Vi startar livskraftprojektet för centrum där vi satsar på ett promenadvänligt och trivsamt stadsrum. Vi planerar utvecklingen av fotgängarcentrum med stöd av beredningen under förra perioden och förslaget tas upp till beslutsfattande. Vi jobbar för att öka antalet arbetstillfällen och tjänster i centrum och gör dem mer intensiva, förbättrar förutsättningarna för evenemang samt synliggör konst och kultur i centrum. I projektet ökar vi trivseln i parkerna i centrum och under strategiperioden inleder vi restaureringen av Kajsaniemparken. Vi tillämpar uppgifterna från utredningen om centrums livskraft som underlag i projektet och beaktar attraktionen under olika årstider.

Utvecklingen av trafikregleringar är en väsentlig del av centrumprojektet, för att stöda livskraften i centrum. Vi reder alltid ut de övergripande effekterna av trafikprojekt som påverkar tillgängligheten i stadens centrum. Vi genomför lösningar med vilka vi kan börja använda underjordiska parkeringsanläggningar mer effektivt. Samtidigt sörjer vi för att service- och distributionstrafiken är smidig i stadskärnan. Vi fortsätter projektet som siktar på att minimera olägenheter som orsakas av gatu- och grävverken.

Smarta trafiklösningar utgör grunden för en smidig vardag

Trafiken i det växande Helsingfors planeras alltid i samarbete med markanvändningen. Markanvändningen utvecklas i Helsingfors så att trafiken kan ordnas på ett hållbart sätt, både ekonomiskt, socialt som ekologiskt. En tillräcklig kapacitet och funktionsduglighet i den allt kompaktare stadens trafiksystem säkerställs genom att planera alla transportsätt och beakta deras koppling till varandra. Vi ökar andelen cykling, promenad och kollektivtrafik som färdstätt.

Helsingfors är en stad som använder stadsrummet effektivt och smart, ur stadsbornas synvinkel, och gör plats för människornas varierande behov. Smart trafik som i framtiden utgår från människornas behov kan bli verklighet genom fortsatta investeringar i trafikdata och digital trafikstyrning samt smarta infrastrukturer som medger kommersiella trafik tjänster.

Vi fortsätter att skapa nätverksstaden för spårvägar genom att främja planeringen och genomförandet av snabbspårvägsprojekt.

En åtgärdsplan utarbetas för att stärka elbilismen i syfte att minska antalet förbränningsmotorer i de urbana områdena. Tillräckliga laddstationer för elbilar främjar funktionaliteten i centrum och bidrar till att uppnå klimatmålen. Vi fortsätter att minska fossilt bränsle inom kollektivtrafiken. Vi bibehåller priserna på kollektivtrafikbiljetterna i Helsingfors på rimlig nivå. Vi förbättrar omständigheterna för cyklister och fotgängare. Vi genomför utvecklingsprogrammet för cykeltrafik målinriktat. Vi påskyndar byggandet av banans och innerstadens nätverk.

Vi fortsätter att stegvis gå mot en marknadsbaserad parkeringspolitik. Vi garanterar att det finns tillräckliga

pysäköintimahdollisuuksien riittävyys asukaspysäköinnissä sekä liityntäpysäköinnissä.

Jatkamme satamatoimintojen sijoittamisesta tehtyjen päätösten toteuttamista.

Helsingiläisten hyvinvointi ja terveys paranevat

Helsingissä jokaisen, iästä ja terveydentilasta riippumatta, tulee voida elää hyvää elämää.

Helsingin tavoitteena on perusterveydenhuollon ja suun terveydenhuollon sujuva hoitoon pääsy. Tässä käytetään hyväksi digitalisaatiota, työnjaon kehittämistä, moniammatillista yhteistyötä, tarvittaessa palveluseteliä ja yksityisen palvelutuotannon hyödyntämistä. Varmistetaan henkilöstön riittävyys sosiaali- ja terveyspalveluissa.

Toteutetaan toimivat, ajanmukaiset ja esteettömät perhekeskukset, seniorikeskukset ja terveys- ja hyvinvointikeskukset. Suunnitellaan niitä yhdessä palveluiden käyttäjien ja henkilökunnan kanssa. Huomioidaan palveluverkkoa kehitettäessä helsinkiläisten ja kaupungin alueiden erilaiset lähtökohdat ja tarpeet. Samalla varmistetaan palveluiden saatavuus riittävän lähellä. Lisätään jalkautuvaa kotiinvietävää palvelua, parannetaan ennakoivaa otetta, hoidon jatkuvuutta sekä hoitosuhteiden pysyvyyttä paljon palveluita tarvitsevilla. Helsinki kehittää ruotsinkielisiä palveluita tavoitteena laadukkaat ja saumattomat palvelut myös ruotsiksi. Helsinki ottaa palveluja suunnitellussaan ja toteuttaessaan paremmin huomioon eri ikäiset palvelujen käyttäjät. Ikäihmisten hyvinvoinnista pidetään huolta ja ikääntynyt väestö nähdään voimavarana. Arvokas vanhuus on helsinkiläisten oikeus. Varmistetaan pitkäaikaisasumisen tarpeen arviointiprosessin toimivuus ja paikkojen riittävä määrä. Kotihoidon laatua ja monipuolisuutta kehitetään. Omaishoidon merkitys ja arvo kasvavat väestön ikääntyessä. Kaupunki huolehtii omaishoitajien jaksamisesta ja tuesta.

Helsinki vahvistaa digitaalisten sosiaali- ja terveyspalveluiden tarjontaa ja antaa digitaalisten sote-palveluiden palvelulupauksen. Palveluiden käyttämisestä tulee tehdä asiakaslähtöisempää ja mahdollisimman sujuvaa erilaisten helsinkiläisten näkökulmasta. Digitalisaation tulee tukea tätä kehitystä.

Helsinki ottaa terapiatakuun käyttöön vuonna 2022: lisäämme varhaisen vaiheen mielenterveyspalvelujen ja lyhytpsykoterapian saatavuutta ja saavutettavuutta, laajennamme matalan kynnyksen mielenterveyspalveluita ja jatkamme lasten ja nuorten mielenterveyspalveluketjun parantamista yhteistyössä HUS:n kanssa. Myös vahvempaa psykiatriasta ja monialaista hoitoa tarvitsevien hoitomahdollisuuksista huolehditaan.

Valmistellaan myös toimenpidekokonaisuus, joka puuttuu kasvavaan päihteiden käyttöön inhimillisesti ja laaja-alaisesti sekä vähentää päihteiden aiheuttamia haittoja ja huumekuolemia.

Vahvistetaan päihdepalveluja niin, että huumeriippuvuudesta kärsiville on tarjolla riittävästi, helposti ja nopeasti saavutettavia palveluita. Erityisesti nuorten on saatava apua välittömästi.

Helsinki on sitoutunut vähentämään asunnottomuutta. Kaupungin tavoitteena on asunnottomuuden poistaminen

möjligheter för parkering, både boendeparkering och infartsparkering.

Vi verkställer besluten om placering av hamnfunktionerna.

Helsingforsarnas hälsa och välfärd blir bättre

Alla i Helsingfors ska kunna leva ett bra liv oavsett ålder och hälsotillstånd.

Helsingfors har som mål att man lätt ska få grundläggande vård och tandvård. För detta tar man hjälp av digitaliseringen, servicesedlar enligt behov, det multiprofessionella samarbetet, utvecklar arbetsfördelningen, och anlitar privat serviceproduktion. Vi garanterar tillräcklig personal inom social- och hälsovårdstjänsterna.

Vi bygger funktionella, moderna och åtkomliga familjecenter, seniorcenter, samt hälso- och välfärdscenter. Vi planerar dem tillsammans med användarna och personalen. Vid utvecklingen av servicenätverket beaktar vi helsingforsbornas och områdenas olika utgångspunkter och behov. Samtidigt garanteras att servicen är tillgänglig tillräckligt nära. Vi ökar servicen på fältet och i hemmen, förbättrar vår framförhållning, vårdens kontinuitet samt skapar bestående vårdrelationer för dem som behöver mycket service. Helsingfors utvecklar svenskspråkiga tjänster för att uppnå goda och sömlösa tjänster även på svenska. Helsingfors tar bättre hänsyn till olika åldersgrupper vid planeringen och produktionen av tjänster. Vi ser till att seniorerna mår bra och den åldrande befolkningen betraktas som en resurs. Helsingforsarna har rätt till en värdig ålderdom. Vi säkerställer att bedömningsprocessen för behovet av långvarigt boende fungerar samt ett tillräckligt antal platser. Hemtjänstens kvalitet utvecklas och blir mer mångsidig. Betydelsen och värdet av närstående vård ökar när befolkningen åldras. Staden ser till att angränsande vårdarna orkar och får stöd.

Helsingfors ökar utbudet av digitala social- och hälsovårdstjänster och ger ett servicelöfte visavi dessa. Användningen av tjänsterna ska göras mer kundinriktad och så smidig som möjligt, ur olika helsingforsbors perspektiv. Digitaliseringen bör stödja denna utveckling.

Helsingfors inför terapigarantin år 2022; vi ökar tillgängligheten för mentalvårdstjänster i tidigt skede och kortvarig psykoterapi, utvidgar mentalvårdstjänster med låg tröskel och fortsätter att förbättra servicekedjan för barns och ungas mentalvård i samarbete med HUS. Vi ser även till att de som behöver mer psykiatri och multiprofessionell vård får detta.

Vi bereder också en åtgärdsplan som ingriper i det växande drogmissbruket på ett mänskligt och övergripande sätt samt minskar antalet narkotikarelaterade dödsfall och skador som orsakas av rusmedel.

Vi förbättrar missbrukartjänsterna så att de som är beroende av droger erbjuds tillräcklig service som de har tillgång till enkelt och snabbt. I synnerhet ungdomar måste omedelbart få hjälp.

Helsingfors har åtagit sig att minska bostadslösheten. Staden har som mål att avskaffa bostadslösheten senast år

vuoteen 2025 mennessä. Tehdään tarvittavat panostukset asunnottomuuden torjuntaan, tuetun asumisen ja muiden olemassa olevien palveluiden lisäksi kaupungin omaa vuokra-asuntokantaa hyödyntäen. Vähennetään huono-osaisuutta ja kehitetään etsivää sosiaalityötä, kuten etsivää lähityötä ja aikuissosiaalityötä.

Tuetaan perheitä monialaisesti. Panostetaan varhaiseen ja laaja-alaiseen tukeen. Tehdään Helsingistä paras kaupunki perustaa perhe: kehitämme raskauteen ja synnytykseen liittyviä palveluita perheitä kuunnellen sekä tarjoamme vauvaperheille varhaista matalan kynnyksen tukea esimerkiksi kotipalveluina. Tuetaan yhden vanhemman perheiden jaksamista. Tavoitteena on ehkäistä ongelmien kasautumista ja lastensuojelun tarvetta. Pyrkimyksenä on, että lastensuojelun asiakasmäärän kasvu saadaan pysähtymään ja kääntymään laskuun. Jatketaan eriarvoisuuden vähentämiseen ja nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn tähtäävän Mukana-ohjelman vaikuttavia toimenpiteitä.

Varmistetaan peruspalveluiden toimivuus vahvistamalla monituottajamallin käyttöä. Hyödynnetään erityisesti koronapandemian aiheuttamien hoitojonojen purussa tarvittaessa myös yksityistä palvelutuotantoa ja palveluseleitä.

Osoitetaan erillisestä koronapalautumisen kokonaisuudesta resurssit hoito- ja palveluvelan korjaamiseksi.

Vastuullinen talous kestävän kasvun perustana

Taloudellinen kestävyys edellyttää kaupunkipäättäjiltä kaukokatseisuutta ja johdonmukaisuutta. Kaupungin elintärkeiden palvelujen rahoitus on järjestettävä vastuullisesti.

Pyrimme edistämään helsinkiläisten kotitalouksien vahvaa omaa taloutta sekä Helsingin kaupungin vahvaa taloutta. Reunaehdot kaupungin taloudelle asettavat monet muutokset, kuten sote-uudistus, ikääntyneiden ja nuorten määrän kasvu, välttämättömät ilmastotoimet sekä yhä moninaisemman kaupungin palvelutarpeet.

Käyttötalouksien kasvu sidotaan kustannustason ja väestönkasvun muutokseen sekä kaupunkiorganisaationa itsellemme asettamaan tuottavuustavoitteeseen, joka on vuonna 2022 0,3 prosenttiyksikköä ja sen jälkeen 0,5 prosenttiyksikköä. Kustannustason muutosta kuvaa peruspalvelujen hintaindeksi. Väestönkasvun osalta kasvatuksen ja koulutuksen toimialan sekä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan nuorisopalveluiden väestönkasvua kuvaavana parametrina käytetään ikäryhmäkohtaista kasvua ja muutoin väestön kokonaisuutosta.

Sitoudumme valtuustokauden alussa käyttömenojen kasvun vastuuperiaatteeseen. Vuosittaiset talousarviot eivät ylitä vastuuperiaatteen mukaista menotasoa. Takaamme laadukkaat palvelut myös jatkossa. Vastuuperiaatteeseen nojautumalla vältämme sen, että kulloinkin suhdannetilanne johtaa menotalouden epätarkoituksenmukaisiin kasvu- tai säästöliikkeisiin.

Käynnistetään sellaisten konkreettisten uudistusten suunnittelu ja toimeenpano, jotka tuovat lisää tehokkuutta, tuottavuutta, taloudellista liikkumavaraa ja voimavaroja

2025. Vi gör de insatser som krävs för att bekämpa bostadslöshet, med hjälp av stödboende och stadens övriga befintliga service samt genom att utnyttja stadens bestånd av hyresbostäder. Vi minskar utslagning och utvecklar uppsökande socialarbete, såsom uppsökande närarbete och vuxensocialarbete.

Vi stöttar familjer på ett övergripande sätt. Vi satsar på ett tidigt och omfattande stöd. Vi gör Helsingfors till den bästa staden att grunda familj; vi utvecklar tjänster förknippade med graviditet och förlösning genom att lyssna på familjer och erbjuder familjer med spädbarn tidigt stöd, till exempel som hemtjänster. Vi hjälper familjer med en förälder att orka. Målet är att förebygga anhopningen av problem och så att barnskydd inte behövs. Vi strävar efter att bromsa tillväxten och på sikt minska antalet klienter i barnskyddet. Vi fortsätter att vidta Mukana-programmets effektiva åtgärder som siktar på att minska ojämlikhet och förebygga marginalisering bland ungdomar.

Vi säkerställer att basservicen fungerar genom att förstärka användningen av modellen för flera producenter. Vi utnyttjar vid behov även privat serviceproduktion och servicesedlar, särskilt vid hantering av värdköer som orsakats av covid-19-pandemin.

Vi anvisar resurser från en separat covid-återhämtningshelhet för att åtgärda vård- och serviceskulden.

En ansvarsfull ekonomi som grund för hållbar tillväxt

Vår ekonomiska hållbarhet förutsätter att stadens beslutsfattare är framsynta och konsekventa. Finansieringen av stadens livsviktiga tjänster ska ordnas ansvarsfullt.

Staden strävar efter att bidra till att ekonomin är stark i helsingforsarnas eget hushåll och i staden. Flera förändringar ställer villkor för stadens ekonomi, såsom social- och hälsovårdsreformen, den ökade mängden äldre och unga, nödvändiga klimatåtgärder och servicebehoven i en allt mer varierande stad.

Kostnadsökningen inom driftsekonomin binds till ändringar i kostnadsnivån och befolkningstillväxten och till ett produktivetsmål som stadens organisation själv ställt. År 2022 är detta mål 0,3 procentenheter och därefter 0,5 procentenheter. Ändringen i kostnadsnivån beskrivs av prisindex för basservice. Befolkningstillväxten för fostrans- och utbildningssektorn samt kultur- och fritidssektorns ungdomstjänster beskrivs med parametern tillväxt per åldersgrupp och total befolkningstillväxt i övrigt.

I början av fullmäktigeperioden förbinder vi oss till en princip om ansvarsfull ökning av driftskostnaderna. De årliga budgetarna överskrider inte utgiftsnivån i enlighet med ansvarsskyldigheten. Vi kommer även i fortsättningen att garantera service av hög kvalitet. Genom att stödja oss på ansvarsprincipen undviker vi en situation där varje konjunkturläge leder till oändamålsenlig tillväxt eller besparing inom utgiftsekonomin.

Staden börjar planera och verkställa konkreta reformer som medför ökad effektivitet, produktivitet, ekonomiskt spelrum och resurser i stadens verksamhet. För detta går vi igenom

kaupungin toimintaan. Tätä varten käydään läpi kaupungin ja kaupunkikonsernin liikelaitokset ja muut yksiköt ja yhteisöt, niiden toiminnan tehokkuus ja tilankäyttö. Toimilla tavoitellaan vähintään 50 miljoonan euron vuosittaista hyötyä vuoteen 2025 mennessä.

Tuottavuuskokonaisuuksista syntyvää saavutettua ja tehtyihin päätöksiin perustuen luotettavasti arvioitua liikkumavaraa kohdennetaan vuosittain talousarviopäätöksen yhteydessä tuottavuustavoitteen kattamiseen ja palveluiden parantamiseen.

Haemme kaupungin menoihin liikkumavaraa pyrkimällä entistä kunnianhimoisemmin tehokkuuteen ja parempaan panos-tuotos-suhteeseen kaupungin kaikessa omassa toiminnassa ja palvelutuotannossa.

Tämä edellyttää hyvää johtamista samoin kuin kaupunkiorganisaation kehittymistä. Hallinnollisten rakenteiden tulee edistää, ei rajoittaa kaupungin tavoitteiden saavuttamista. Laskemme ja julkistamme jatkossakin kattavasti kaupungin oman palvelutuotannon kustannukset kaupunkikonsernin kaikissa osissa.

Helsinki on viime vuosina lisännyt investointejaan rohkeasti. Vastedeskin rohkea kasvu ja investoinnit luovat edellytykset vahvalle kaupunkitaloudelle. Parannamme kykyämme investointien kaupunkitaloudelliseen arviointiin ja ohjaamme investointeja kokonaisuutena. Kokonaisinvestoinnit mitoitetaan rahoituksellisesti kestäväälle tasolle toiminnan ja investointien rahavirran sekä lainakannan kasvun näkökulmasta. Toiminnan ja investointien rahavirta voi olla alijäämäinen valtuustokauden aikana yhteensä enintään julkisen talouden suunnitelmassa ja kuntatalousohjelmassa paikallishallinnolle asetetun alijäämätavoitteen verran.

Kehitetään tilavuokrien määräytymisperiaatetta siten, että peruskorjauksista aiheutuvat korotukset vastaavat tarkemmin peruskorjausten tosiasiallista elinkaarikustannusta, jotta vältämme vuokrien liian voimakkaasta noususta johtuvan palveluiden heikkenemisen.

Sote-uudistus siirtää verotuloistamme lähes kaksi kolmasosaa vuosittain tästä eteenpäin. Helsingin kaupungin talouden liikkumavara kapenee, koska tulevaisuuden veropohja on uudistuksen vuoksi aiempaa pienemmältä osin kaupunkimme omassa käytössä.

Helsingin tulee olla kaupunki, joka vaurastuu ja luo edellytyksiä asukkailleen parantaa omaa taloudellista asemaansa. Nojaudumme kaupungin talouden suunnittelussa aikaisempaa laajempaan tutkimukselliseen ja yliopistolliseen talousasiantuntemukseen. Työn kannustinten ja kaupunkilaisten henkilökohtaisen talouden ylläpitämiseksi pidättäydymme kunnallisveron korotuksista.

Vuoden 2023 alusta sosiaali- ja terveystaloudet sekä pelastustoimi rahoitetaan yleiskatteellisella valtion rahoituksella ja eriytetään talousarviossa lainsäädännön mukaisesti omaksi kokonaisuudekseen. Helsinki pyrkii turvaamaan helsinkiläisten laadukkaat sosiaali- ja terveystaloudet myös jatkossa ja vaikuttaa aktiivisesti valtionrahoituksen kehittämiseen.

stadens och stadskoncernens affärsverk och övriga enheter och samfund, effektiviteten i deras verksamhet och deras lokalanvändning. Med dessa åtgärder strävar vi efter en årlig vinst på minst 50 miljoner euro senast år 2025.

Den marginal som uppnåtts tack vare produktivitetshelheter och som pålitligt uppskattats utifrån beslut ska årligen i samband med budgetbeslutet inriktas på att täcka produktivetsmålet och förbättra servicen.

Vi söker spelrum i stadens ekonomi genom att allt mer ambitiöst sträva efter effektivitet och bättre input-output i stadens all egen verksamhet och serviceproduktion.

Detta förutsätter ett gott ledarskap och en utveckling av stadsorganisationen. De administrativa strukturerna ska främja, inte begränsa stadens möjlighet att uppnå sina mål. Vi fortsätter att uttömmande kalkylera och offentliggöra kostnaderna för stadens egen serviceproduktion i alla delar av stadskoncernen.

Helsingfors har under de senaste åren djärvt ökat sina investeringar. En djärv tillväxt och investeringar kommer även i framtiden att skapa förutsättningar för en stark stadsekonomi. Vi förbättrar vår förmåga att utvärdera investeringar på stadsnivå och styr investeringarna som en helhet. De totala investeringarna dimensioneras på en finansiellt hållbar nivå med tanke på verksamhetens och investeringarnas kassaflöde och ökningen av lånebeståndet. Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde kan visa ett underskott under fullmäktigeperioden, vilket kan vara totalt högst det mål för underskott som bestämts för lokalförvaltningen i programmet för den offentliga ekonomin och i kommunekonomiprogrammet.

Vi utvecklar principen om att fastställa lokalhyror så att höjningar orsakade av renoveringar bättre motsvarar renoveringarnas faktiska livscykelkostnader. På detta sätt undviker vi att servicen försvagas på grund av en alltför kraftig hyreshöjning.

I framtiden kommer vårdreformen att överföra närmare två tredjedelar av våra skatteintäkter. Marginalen för Helsingfors stads ekonomi smalnar eftersom en mindre del av det framtida skatteunderlaget är tillgängligt för staden, som en följd av reformen.

Helsingfors ska vara en stad vars välfärd ökar och som skapar förutsättningar för sina invånare att förbättra sin ekonomiska ställning. I planeringen av stadens ekonomi stödjer vi oss på en bredare forskningsbaserad och akademisk expertis inom ekonomi. I syfte att bibehålla incentiven till arbete och stadsbornas personliga ekonomi avstår staden från att höja kommunalskatten.

Från och med ingången av 2023 kommer social- och hälsovårdstjänsterna och räddningsväsendet att finansieras såsom en egen helhet med statens allmänna kalkylerade finansiering och separeras i budgeten, i enlighet med lagstiftningen. Helsingfors strävar efter att även i fortsättningen trygga bra social- och hälsovårdstjänster åt helsingforsarna och att aktivt påverka utvecklingen av statsfinansieringen.

Jatketaan linjausta, jonka mukaan luovutaan sellaisista kiinteistöistä jotka eivät ole kaupungin omassa käytössä.

Koronapandemiasta toipumiseen varataan yhteensä 65 miljoonaa euroa kaupunginhallituksen käyttövaroihin vuosille 2022 ja 2023. Toipumispaketin varoja voidaan käyttää koronapandemian aiheuttamiin jälleenrakennustarpeisiin. Paketti jakaantuu kasvatuksen ja koulutuksen toimialan, kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan ja sosiaali- ja terveystoimialan kesken.

Henkilöstölle vetovoimainen Helsinki

Helsingin kaupunki toteuttaa hyvää henkilöstöpolitiikkaa ja tavoitteenamme on henkilöstön työhyvinvoinnin ja viihtyvyyden kasvu. Samaan aikaan tavoittelemme tuottavuuden ja kilpailukyvyyn nousua.

Helsingin kaupunki ja koko kaupunkikonserni toimivat laajenevassa kaupungissa ja Helsingin kaupungin palvelutuotannon henkilöstömäärän ennakoidaan kasvavan. Siksi kaupunki voi toimia houkuttelevana työnantajana, joka tarjoaa monenlaisia kiinnostavia urapolkuja ja vakaita palvelussuhteita. Helsingin kaupunki ei irtisano tai lomauta henkilöstöä muutostilanteissa, kun henkilöllä on valmius siirtyä osaamistaan ja kokemustaan vastaaviin uusiin tehtäviin. Kaupunki kannustaa osaamisen jatkuvaan kehittämiseen, työkiertoon ja monipuoliseen urapolkuun. Työtehtävien lakatessa kaupunki tarjoaa uusia tehtäviä ja tarvittaessa muutokoulutusta.

Kaupungin johto tapaa henkilöstöjärjestöjä säännöllisesti.

Helsingin kaupunki haluaa olla houkutteleva työnantaja ja hyvän henkilöstöpolitiikan toteuttaja. Kaupunki käynnistää ja jatkaa tehokkaita toimia henkilöstöpulan kääntämiseksi: Parannetaan Helsingin kaupungin veto- ja pitovoimaa työnantajana ja työoloja ottaen koko henkilöstö mukaan. Vastaamme työvoiman saatavuuden ongelmaan ja jatkamme palkkakehitysohjelmaa.

Helsingin kaupungille ruotsin kielen taitoisen työvoiman saatavuus on haaste. Kaupunki panostaa siksi henkilöstönsä ruotsin kielen koulutukseen sekä kehittää rekrytointipalveluja turvatakseen henkilökunnan saatavuuden. Panostamme henkilöstön saatavuuteen entistä enemmän myös yhteiskunnallisen vaikuttamistyön, muuta kuin suomea ja ruotsia puhuvien työntekijöiden rekrytoinnin sekä monimuotoisuuden lisäämisen näkökulmasta. Työperäistä maahanmuuttoa edistetään ja tunnustetaan ulkomailla hankittu koulutus ja kokemus nykyistä paremmin.

Tiivistämme entisestään yhteistyötä TE-palveluiden, korkeakoulujen, oppilaitosten, yritysten sekä muiden pääkaupunkiseudun kaupunkien kanssa työvoimapulan korjaamiseksi.

Nostamme tuottavuutta yksilöllistä suoritusta ja ryhmäsuoritusta palkitsemalla. Kehitämme johtamista ja esimiestyötä määrätietoisesti, palkiten hyvistä suorituksista ja puuttuen nopeasti mahdollisiin ongelmatilanteisiin.

Tuemme Helsingin kaupungin ja kaupunkikonsernin henkilöstön uramahdollisuuksia ja urakiertoa kaupungin ja kaupunkikonsernin sisällä. Luomme henkilöstölle urapolkuja ja kasvun mahdollisuuksia Helsingin kaupungin sisällä, ja

Vi fortsätter på den linje, enligt vilken staden avstår från fastigheter som den inte själv använder.

Totalt 65 miljoner euro i stadsstyrelsens dispositionsmedel reserveras för att återhämtning från covid19-pandemin under 2022 och 2023. Återhämtningspaketets medel kan användas för behov av återuppbyggnad som pandemin orsakat. Paketet fördelas mellan fostrans- och utbildningssektorn, kultur- och fritidssektorn samt social- och hälsovårdssektorn.

Ett Helsingfors som är attraktivt för personalen

Helsingfors stad bedriver en god personalpolitik, och vår målsättning är att personalen ska må bättre och trivas i arbetet. Samtidigt strävar vi efter en ökning av produktiviteten och konkurrenskraften.

Helsingfors stad och hela stadskoncernen agerar i en stad som utvidgas, och mängden personal inom Helsingfors stads serviceproduktion förutses öka. Därför kan staden vara en lockande arbetsgivare som erbjuder många slags intressanta karriärvägar och stabila anställningsförhållanden. Helsingfors stad säger inte upp eller permitterar personal vid förändringar, om personen har färdigheter att övergå till nya uppgifter som motsvarar hans kompetens och erfarenhet. Staden uppmuntrar alla att kontinuerligt utveckla sin kompetens och en mångsidig karriär samt till arbetsrotation. Staden erbjuder nya uppgifter och vid behov en examensriktad fortbildning, om arbetsuppgifterna upphör.

Stadens ledning träffar personalorganisationer regelbundet.

Helsingfors stad vill vara en attraktiv arbetsgivare som driver en god personalpolitik. Staden inleder och fortsätter effektiva åtgärder för att åtgärda personalbristen. Vi förbättrar Helsingfors stads förmåga att behålla och locka arbetskraft samt arbetsvillkoren genom att hela personalen deltar. Vi vill lösa problemet med arbetskraft och fortsätter programmet för utveckling av lönerna.

Det är utmanande för Helsingfors att hitta arbetskraft med kunskaper i svenska språket. Staden satsar därför på kurser i svenska för personalen samt utvecklar rekryteringstjänsten för att trygga tillgången på personal. Vi satsar allt mer på personaltillgänglighet, även med tanke på samhälllig påverkan, ökad mångfald och rekrytering av arbetstagare som talar andra språk än finska och svenska. Arbetskraftsrelaterad invandring främjas och erfarenhet och utbildning som skaffats utomlands ska erkännas bättre än hittills.

Vi intensifierar vårt samarbete med TE-tjänsterna, högskolor, läroanstalter, företag och andra städer i huvudstadsregionen för att åtgärda bristen på arbetskraft.

Vi ökar produktiviteten genom att belöna prestationer individuellt och i grupp. Vi utvecklar ledarskap och chefsarbete på ett målmedvetet sätt, belöner goda prestationer och ingriper snabbt i eventuella problem.

Vi stöttar personalens karriärmöjligheter och karriärväxling inom Helsingfors stad och stadskoncern. Vi skapar karriärvägar och möjligheter för personalen inom Helsingfors stad och allokera personal där behovet är som störst. Vi

kohdennamme henkilöstöä sinne, missä sitä eniten tarvitaan. Mittaamme onnistumistamme jatkuvasti kaupunkilaisten kokemuksena siitä, kuinka hyvin yhteistyö kaupungin sisällä eri toimijoiden kesken toimii ja kuinka vaikuttavasti tuotamme palveluja.

Helsingin kaupunki voi suurena työnantajana myös tarjota monille työntekijöilleen työsuhdeasuntoja, jotka ovat kaupungillemme yksi keino vastata rekrytointihaasteisiin.

Älykästä Helsinkiä johdetaan tiedolla ja digitalisaatiota hyödyntäen

Kehitämme jatkuvasti Helsingin kaupungin organisaation palveluasennetta ja -osaamista. Etsimme ratkaisuja kaupunkilaisten ja yritysten haasteisiin sekä panostamme läpinäkyvään, tasapuoliseen, nopeaan ja ennakoitavaan palveluun kaikilla toimialoilla ja kaikissa kaupungin palveluissa.

Helsinkiä johdetaan tiedolla ja osaamista kohdentamalla. Laadukkaalla, yhteensopivalla datalla sekä analytiikalla ennakoidaan asiakastarpeita, toimitaan vaikuttavammin ja tehostetaan toimintaa. Tarkemman asiakasymmärryksen avulla palveluja voidaan kohdentaa sinne, missä niitä eniten tarvitaan.

Helsinki tekee aktiivista yhteistyötä korkeakoulujen ja yritysten kanssa tutkimus- ja innovaatiotoiminnassa ja nojautuu parhaaseen riippumattomaan tutkijaosaamiseen omaa toimintaansa uudistaessaan. Palveluita tai toimintatapoja uudistettaessa mahdollistetaan aito tutkimusasetelma, jotta saadaan luotettavaa tietoa toimenpiteiden vaikuttavuudesta. Kaupungin keskeisiin uudistushankkeisiin kutsutaan mukaan tutkijoita.

Koko kaupungin palvelutuotanto on kasvavassa määrin riippuvainen digitaalisista ratkaisuista. Digitalisaatio mahdollistaa entistä kestävämmän kaupungin, joka pystyy ennakoimaan ja vastaamaan muutokseen ja kriiseihin, kuten ilmastokriisiin. Tavoitteenamme on palvelutuotannon tuottavuuskasvu, joka näkyy palvelujen paranemisena tai säästyvinä menoina. Kaupungin taloushallinnon automatisointi ja toimintamenojen läpinäkyvyys nostetaan vähintään samalla tasolle kuin muissa pääkaupunkiseudun kaupungeissa.

Tavoitteena on, että kaupungin tarjoamat palvelut ovat helposti saatavilla ajasta ja paikasta riippumatta. Sähköiset palvelut ovat ensisijaisia aina kun kaupunkilainen tai yritys haluaa ja kykenee niitä käyttämään, ja ne ovat käytettävissä kattavasti kaikkina viikonpäivinä ja vuorokaudenaikoina. Palveluita ja prosesseja automatisoidaan ja uusia itsepalveluita kehitetään aina kun se on perusteltua. Uusien ennakoivien ja ongelmia ennaltaehkäisevien palveluiden kehittämistä vauhditetaan. Helsinki ylläpitää myös laadukkaita ruotsinkielisiä palveluita.

Digitalisaation mahdollisuuksien hyödyntäminen edellyttää henkilöstön ja kaupunkilaisten jatkuvaa osaamisen kehittämistä

Avoin Helsinki viestii ja toimii vuorovaikutteisesti. Helsinki vahvistaa osallisuutta ja vuorovaikutteisuutta kaikessa kaupungin toiminnassa edistämällä avointa toimintakulttuuria ja vuorovaikutteisia toimintatapoja sekä hyödyntämällä asukkaita ja yrityksiltä saatua palautetta. Kaupunki kutsuu aktiivisesti kaupunkilaisia, yrityksiä ja yhteisöjä mukaan osallistumaan ja vaikuttamaan kaupungin

mäter kontinuerligt vår framgång som stadsbornas upplevelse av hur bra samarbetet fungerar mellan olika aktörer inom staden och hur effektivt vi producerar tjänster.

Som en stor arbetsgivare kan Helsingfors stad också erbjuda flera arbetstagare tjänstebostäder som ett sätt för staden att svara på utmaningarna i rekryteringen.

Smarta Helsingfors leds med data och digitala underlag

Vi utvecklar kontinuerligt serviceattityden och -kompetensen i Helsingfors stads organisation. Vi letar efter lösningar på stadsbornas och företagens utmaningar och satsar på transparent, jämlik, snabb och förutsägbar service i alla sektorer och i stadens alla tjänster.

Helsingfors leds genom att data och kompetens allokeras. Med kvalitativa och kompatibla data samt analys kan man förutse kundbehov, förbättra genomslagskraften och effektivera verksamheten. Med hjälp av en bättre förståelse för kunderna kan service riktas där den mest behövs.

Helsingfors samarbetar aktivt med högskolor och företag i forsknings- och innovation och stödjer sig på bästa oberoende forskningskompetens i utvecklingen av den egna verksamheten. Då man förnyar en tjänst eller ett verksamhetssätt faciliteras ett äkta forskningsupplägg för att få tillförlitlig information om åtgärdernas genomslagskraft. Forskare bjuds in till stadens mest centrala reformer.

Hela stadens serviceproduktion är i allt större utsträckning beroende av digitala lösningar. Digitaliseringen gör det möjligt att skapa en mer hållbar stad som kan förutse och reagera på förändringar och kriser, som klimatkrisen. Vårt mål är en ökad lönsamhet inom serviceproduktionen, vilket återspeglas i en förbättring av tjänsterna eller kostnadsbesparingar. En automatisering av stadens ekonomiförvaltning och transparenta driftskostnader ska lyftas minst på samma nivå som i de övriga städerna i huvudstadsregionen.

Målet är att den service som staden erbjuder ska vara lätt tillgänglig oavsett tid och plats. E-tjänster ska alltid prioriteras, när en stadsbo eller ett företag vill och kan använda dem, och de ska vara tillgängliga på ett heltäckande sätt under alla dagar och dygnet runt. Tjänster och processer automatiseras och ny självbetjäning utvecklas alltid då det är motiverat. Vi påskyndar utvecklingen av nya tjänster som förutser och motarbetar problem. Helsingfors upprätthåller även god service på svenska.

För att dra nytta av de digitala möjligheterna krävs en kontinuerlig kompetensutveckling av personalen och invånarna.

Öppna Helsingfors kommunicerar och handlar interaktivt. Helsingfors stärker delaktigheten och interaktiviteten i all sin verksamhet genom att främja en öppen verksamhetskultur och interaktiva metoder samt genom att nyttja responsen från invånare och företag. Staden bjuder aktivt stadsbor, företag och gemenskaper att delta i och påverka stadens tjänster, beslutsfattande, omvärld, egna bostadsområden

palveluihin, päätöksentekoon, toimintaympäristöön, omaan asuinalueeseen ja huolehtii myös kaikkien osallisuutta tukevista rakenteista. Helsinki edistää viestinnän ja osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien monikanavaisuutta, monimuotoisuutta ja monikielisyyttä huomioiden myös asuinalueiden väliset erot.

Helsinki on houkutteleva osajille ja yrityksille

Helsinki on houkutteleva ja vetovoimainen niin kansainvälisille osajille ja heidän perheilleen kuin muualta Suomesta muuttaville. Otamme entistä aktiivisemmän roolin ulkomaisten yritysten, yrittäjien ja työntekijöiden houkuttelussa ja Helsinkiin asettautumisen tukemisessa. Helsingin kaupungin sekä monien yritysten onnistuminen rekrytoinnissa edellyttää, että kaupunkimme tarjoaa myös englanninkielisiä palveluita. Kasvatamme vieraskielistä toimintaamme kouluissa ja päiväkodeissa ja kehitämme digitaalisten palveluiden saatavuutta myös vieraskielisille. Tuemme ulkomaisten työntekijöiden puolisoiden työllistymistä ja kansainvälisten opiskelijoiden kiinnittymistä alueen elinkeinoelämään.

Vetovoimainen kaupunki houkuttelee myös matkailijoita. Kehitämme Helsingistä maailman kestävintä ja älykkäintä matkailukohdetta.

Varmistamme osaavan työvoiman ja korkean osaamisen saatavuuden uudistamalla rekrytointikäytäntöjämme, lisäämällä kielikoulutusta ja laajentamalla oppisopimuskoulutusta. Tiivistämme yhteistyötämme alueen korkeakoulujen ja oppilaitosten kanssa ja kannustamme toimialoja vahvistamaan alakohtaista yhteistyötä tutkijoiden ja koulutustarjoajien kanssa.

Päivitämme elinkeinopoliittiset painopisteemme. Vahvistamme ja kehitämme asemaamme yhtenä Euroopan parhaana innovaatioympäristönä, startup-keskuksena ja uusien elinkeinojen kehtona. Kasvatamme taloudellista toimeliaisuuttamme ja tavoittelemme elinkeinojen ja ammattien monipuolistumista. Helsingin tulee olla houkutteleva ympäristö testata uusia ratkaisuja kaupunkiympäristössä. Käytämme innovaatiokilpailuja, -rahastoja ja muita vastaavia työkaluja vaikuttavasti.

Nimeämme erityiset työpaikkakeskittymät ja varmistamme niiden houkuttelevuuden myös kaavoituksen ja liikennesuunnittelun keinoin ottaen huomioon myös esikaupunkialueet. Huolehdimme, että Helsingissä on jatkossakin tarjolla markkinalähtöistä kysyntää ja yritysten tarpeita vastaavia sijoittumismahdollisuuksia erilaiselle yritystoiminnalle ottaen huomioon myös luovat alat ja tuotannollisen toiminnan. Kehitämme kaupungin keskustaa tiiviissä yhteistyössä alueella toimivien yritysten kanssa. Luomme ohjelman, jolla houkutellaan kansainvälisiä investointeja Helsinkiin. Vahvistamme kaupungin ja korkeakoulujen välistä yhteistyötä, tuemme korkeakoulukampusten kehittymistä vahvoiksi innovaatio- ja osaamiskeskittymiksi, jatkamme startup-keskittymä Maria01:n ja Helsinki Health Capitalin toimintojen kehittämistä.

Helsinki on yritysmyönteinen kaupunki, jossa palveluhenkisyys toimituu kaikilla toimialoilla ja välittyy kaikille toimijoille yhtenäisesti. Parannamme kaupungin ja elinkeinoelämän yhteistyötä ja vahvistamme vuoropuhelua päätösten valmisteluvaiheessa. Kaupunkitilaa käytetään joustavasti asumisen ja liiketoiminnan välillä. Vahvistamme

samt ser till att det finns strukturer för att alla ska kunna vara delaktiga. Helsingfors främjar kommunikation, delaktighet och påverkan i många kanaler, dessas mångfald och flerspråkighet, också med hänsyn till skillnaderna i de olika bostadsområdena.

Helsingfors är attraktivt för proffs och företag

Helsingfors är lockande och attraktivt både för internationella experter och deras familjer och för dem som flyttar från övriga Finland. Vi tar en allt mer aktiv roll i att locka utländska företag, företagare och arbetstagare och stöttar dem att etablera sig i Helsingfors. För att Helsingfors stad och många företag ska lyckas med rekryteringen krävs det att vår stad också tillhandahåller engelskspråkiga tjänster. Vi stärker vår verksamhet på främmande språk i skolor och daghem och utvecklar tillgången till digitala tjänster även för personer på främmande språk. Vi stöttar utländska arbetstagares makar att sysselsättas och de internationella studenterna att integreras i regionens näringsliv.

En attraktiv stad lockar även turister. Vi ska utveckla Helsingfors till världens mest hållbara och smarta resmål.

Vi garanterar tillgången på proffsig personal och hög kompetens genom att uppdatera vår rekryteringspraxis, utökade språkkurser och utvidgad läroavtalsutbildning. Vårt samarbete med högskolorna och läroverken ska bli tätare och vi sporrar sektorerna att förstärka samarbetet med branschens forskare och utbildningsanordnare.

Vi uppdaterar våra ekonomisk-politiska tyngdpunkter. Vi förstärker och utvecklar vår position som en av Europas bästa miljöer för innovationer, uppstarts-center och kuvös för nya näringsgrenar. Vi höjer vår ekonomiska aktivitet och strävar efter mer mångsidiga näringsgrenar och yrken. Helsingfors ska vara en lockande miljö att testa nya lösningar i en urban omgivning. Vi använder innovationsfonden, innovativa tävlingar och dylika redskap effektivt.

Vi utser särskilda koncentrationer av jobb och säkerställer att de också är attraktiva, genom planläggning och trafikplanering, och beaktar även förortsområden. Vi sörjer för att det också i framtiden i Helsingfors erbjuds tillfälle för olika företag att etablera sig, på marknadsvillkor och enligt företagets behov, även med hänsyn till kreativa branscher och industriell verksamhet. Vi utvecklar stadens centrum i ett tätt samarbete med företagen i området. Vi skapar ett program som lockar utländska investeringar till Helsingfors. Vi förstärker samarbetet mellan staden och högskolorna, stöttar utvecklingen av campus så att dessa kan bli starka innovations- och kompetenskluster, vi fortsätter utveckla startup Maria01 och Helsinki Health Capital.

Helsingfors är en företagärvänlig stad där vår serviceanda syns inom alla branscher och förmedlas till alla på ett enhetligt sätt. Vi förbättrar samarbetet mellan staden och näringslivet och förstärker dialogen under beredningen av beslut. Användningen av stadsrummet fördelas flexibelt mellan boende och affärsverksamhet. Vi förstärker vår

yrittämyönteistä kokeilukulttuuriamme ja painotamme ratkaisukeskeisyyttä – Helsinki on mahdollistaja.

Tavoitteenamme on olla kaupunki, joka nostaa työllistymisen todennäköisyyttä työllisyyspalvelujen siirtyessä kunnille. Työllisyyspalvelut järjestetään kaikkia Helsingin resurssija hyödyntäen. Asetamme Helsingille oman työllisyystavoitteen ja nostamme työllisyysastettamme kaupungilla käytettävissä olevin keinoin. Luomme aktiivisen työvoimapolitiikan toimenpidekokonaisuuden, joka sisältää esimerkiksi kotoutumispalveluiden ja ammatillisen koulutuksen hyödyntämisen sekä osatyökykyisten työllistämisen. Otamme käyttöön uusia keinoja työllistämiseksi ja esimme ratkaisuja erityisesti nuorten ja maahanmuuttajien työllisyyden nostamiseen. Haemme yhteisiä ratkaisuja työllisyyden hoitoon yli kuntarajojen.

Kansallista edunvalvontaa ja kansainvälistä yhteistyötä Helsingin kehittämisessä

Helsingin kaupunki on aktiivinen kansainvälinen toimija. Hyödynnämme kansainvälistä toimintaa kaupungin strategisten tavoitteiden edistämiseksi sekä Helsingin vaikuttamismahdollisuuksien vahvistamisessa ja kehitämme entistä vahvempaa Helsinki-brändiä kansainvälistä tunnettuutta ja houkuttelevuutta vahvistamalla erityisesti kansainvälisten osaajien, investointien ja vierailijoiden näkökulmasta.

Helsinki etsii aktiivisesti toimintansa ja tavoitteidensa toteutumisen tueksi globaalisti parhaita käytäntöjä ja ratkaisuja. Helsinki myös kantaa globaalin vastuunsa jakamalla omia parhaita käytäntöjään ja oppejaan muille kaupungeille.

Helsinki seuraa aktiivisesti verrokki- ja kumppanikaupungeissaan tapahtuvia ilmiöitä sekä hyödyntää omassa toiminnassaan ennakoivasti muiden opit. Kansainvälisiä kumppanuuksia rakennetaan tarveperusteisesti; parhaat yhteistyökumppanit voivat teemasta ja tavoitteista riippuen löytyä muista eurooppalaisista kaupungeista tai Euroopan ulkopuolelta. Kaupunkien ja kaupunkiverkoston lisäksi toimivia kumppanuuksia etsitään kansainvälisistä organisaatioista.

Helsinki valvoo kaupungin ja kaupunkilaisten etuja tavoitteellisesti niin kansallisilla kuin kansainvälisillä foorumeilla. Tavoitteena on kokoaan suurempi Helsinki maailmalla ja aktiivinen valtakunnallinen vaikuttaja.

Kansainvälisessä edunvalvonnassa keskitytään erityisesti Helsingin taloudellista elpymistä, julkisten palvelujen kehittämistä, digitalisaatiota, ilmastonmuutoksen hillintää sekä alueellisia innovaatioekosysteemejä tukeviin ja edistäviin toimenpiteisiin. Helsinki käy kansainvälisesti ja EU-tasolla aktiivista kaupunkipoliittista keskustelua ennakoivasti ja konkreettisten ehdotusten avulla. EU-rahoitusten kotiuttamisessa varmistetaan määrän lisäksi se, että EU-hankkeet tukevat Helsingin strategisten tavoitteiden toteutumista. Helsinki haluaa myös edistää EU-varojen vastuullista käyttöä. Kansallisen edunvalvonnan erityisiä painopisteitä ovat osaavan työvoiman saatavuus, työllisyys ja kaupungin taloudellisten toimintaedellytysten turvaaminen erityisesti varmistamalla riittävä sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä pelastustoimen rahoitus. Kaupunki edistää valtion kanssa koulutustarjonnan lisäämistä

företagarvänliga försökskultur och poängterar lösningsfokus - Helsingfors skapar möjligheter.

Vårt mål är att vara en stad som ökar sannolikheten för sysselsättning när sysselsättningstjänsterna överförs till kommunerna. Sysselsättningstjänsterna ordnas så att Helsingfors alla resurser utnyttjas. Vi sätter upp egna mål för sysselsättningen i Helsingfors och höjer sysselsättningsgraden med de metoder som står till buds i staden. Vi skapar en aktiv arbetskraftspolitisk åtgärdshelhet som innebär att exempelvis integrationstjänster och yrkesutbildning tillämpas samt sysselsättning av partiellt arbetsföra. Vi börjar tillämpa nya metoder för att sysselsätta och söker lösningar för hur sysselsättningen kan ökas särskilt bland ungdomar och invandrare. Vi letar efter gemensamma lösningar på sysselsättningsfrågan, över kommungränserna.

Nationell intressebevakning och internationellt samarbete i utvecklingen av Helsingfors

Helsingfors stad är internationellt aktiv. Vi nyttjar internationell verksamhet för att främja stadens strategiska mål samt förstärker Helsingfors möjligheter till inflytande och utvecklar ett allt starkare Helsingfors-varumärke genom förbättrad internationell renommé och dragningskraft, i synnerhet bland internationella proffs, investeringar och besökare.

Helsingfors söker aktivt efter praxis och lösningar, som är globalt på toppnivå, som stöd för sin verksamhet och sina mål. Helsingfors bär sitt globala ansvar genom att dela sin bästa praxis och sina bästa lärdomar med andra städer.

Helsingfors följer aktivt de fenomen som sker i dess jämförelse- och partnerstäder och tillämpar andras lärdomar på ett förebyggande sätt i sin egen verksamhet. Internationella partnerskap byggs på behovsbasis; de bästa samarbetspartner kan beroende av tema och mål hittas i andra europeiska städer eller utanför Europa. Utöver städer och stadsnätverk söker vi efter fungerande partnerskap i internationella organisationer.

Helsingfors övervakar stadens och stadsbornas intressen på ett målinriktat sätt både på nationella och internationella forum. Målet är ett Helsingfors som globalt är större än sin storlek och ett Helsingfors som är en aktiv riksomfattande opinionsbildare.

I den internationella intressebevakningen fokuserar vi särskilt på åtgärder som stödjer och främjar Helsingfors ekonomiska återhämtning, utvecklingen av offentliga tjänster, digitaliseringen, bekämpning av klimatförändringen och regionala innovationsekosystem. Helsingfors för en aktiv metropolpolitisk dialog internationellt och på EU-nivå, förebyggande och med hjälp av konkreta förslag. När EU-finansiering tas hem säkerställer vi, utöver beloppet, att EU-projekten bidrar till att Helsingfors ka uppnå sina strategiska mål. Helsingfors vill även främja en ansvarsfull användning av EU-medel. Den nationella intressebevakningens tyngdpunkter är i synnerhet tillgång på kompetent arbetskraft, sysselsättning och tryggheten av stadens ekonomiska förutsättningar, särskilt genom att säkerställa en tillräcklig finansiering av social- och hälsovårdstjänsterna samt räddningsväsendet. Tillsammans med staten främjar

pääkaupunkiseudulla erityisesti työvoimapulasta kärsivillä alueilla. Lisäksi varmistetaan, että kaupungin kyky kantaa laaja-alaista vastuuta kestävästä kasvusta ja investoinneista sekä asukkaiden hyvinvoinnista säilyy myös sote-uudistuksen jälkeen. Kansallisen päätöksenteon tulee olla pitkäjänteistä ja tunnistaa aiempaa paremmin Helsingin ja suurten kaupunkien kasvava rooli, merkitys ja erityiset haasteet.

4 Strategian toteutuminen - mittarit ja seuranta – Genomförande av strategin - mätare och uppföljning

Strategian tavoitteet

Kaupunkistrategia kytkee 2020-luvun tärkeimmät valinnat ja painopisteet osaksi kaupungin arkea. Se auttaa suuntaamaan kaupungin organisaatioiden, palveluiden ja työntekijöiden ja palveluiden tekemistä kohti yhteisiä tavoitteita. Parannamme kaupunkistrategian läpinäkyvää seurantaan kaupunkilaisille ja kaupungin henkilöstölle.

Kaupunkistrategian tavoitteita seurataan laadullisilla ja numeerisilla mittareilla. Raportoimme kaupunginvaltuustolle strategian toteutumisesta valtuustokauden puolivälissä ja arvioimme tarvittaessa toteutustapoja uudestaan. Lisäksi kaupunkistrategian keskeisiä onnistumisia, vaikutuksia ja haasteita seurataan säännöllisesti kaupunginhallituksessa ja kaupungin johtoryhmässä.

Strategian seuranta ja toteutus

Kaupunkistrategiaa toteutetaan osana kaupungin toimialojen ja palveluiden päivittäistä työtä. Kaupunkistrategian onnistumisen ja vaikuttavuuden varmistamiseksi strategiakauden aikana seuraamme keskeisiä tavoitteita ja mittareita.

Mittarit ja niiden kehittäminen

Kaupunkikonsernin eri toimialojen, yksiköiden ja tytäryhteisöjen toimintaa ja strategian toteuttamista mitataan julkisella ja avoimella tavalla. Kaupungin toiminnan ja kehittämisen kannalta keskeisten tietojen tulee olla kaupunkilaisten, kaupungin henkilöstön ja kaupungin päättäjien saatavilla ja vertailtavissa. Ajantasaista tietoa avoimesti jakamalla lisäämme tietoisuutta palveluiden ja toiminnan kehitystarpeista. Kaupungin toimialojen ja tytäryhteisöjen vuosikertomukset ja niiden sisältämät mittarit ja tunnusluvut käydään läpi ja uudistetaan, jotta kaupungin toiminnan tehokkuutta, kustannuksia ja vaikuttavuutta voidaan vertailla yli ajan, suhteessa muihin kaupunkeihin ja suhteessa markkinatoimijoihin. Avoimuudella ja vertailukelpoisuudella pyrimme luomaan edellytykset sille, että tuemme kaupunkilaisten hyvinvointia mahdollisimman paljon käytettävissämme olevilla resursseilla.

Keskeisimmät strategian seurattavat tavoitteet muodostavat yhden tärkeän lähtökohdan kaupungin toimialojen ja toimintojen tarkemmalle vuosittaiselle toiminnan ja tavoitteiden suunnittelulle.

5 Talousarvioehdotus 2022– Budgetförslaget 2022

5.1 Talousarvioehdotuksen 2022 taustaa ja tunnuslukuja

staden en ökning av utbildningsutbudet i huvudstadsregionen, särskilt i branscher som lider av brist på arbetskraft. Dessutom säkerställs att stadens förmåga omfattande ta ansvar för hållbar tillväxt och investeringar samt för invånarnas välfärd bevaras även efter vårdreformen. Det nationella beslutsfattandet bör vara långsiktigt och bättre än tidigare identifiera Helsingfors och andra växande städers roll, betydelse och särskilda behov.

Strategiska målsättningar

Stadsstrategin sammanfogar 2020-talets viktigaste val och tyngdpunkter med stadens vardag. Den hjälper stadens organisationer, service, medarbetare och tjänsteproduktion att arbeta mot gemensamma mål. Vi vill göra det mer transparent för stadsborna och stadens anställda att följa med stadsstrategin.

Stadsstrategins målsättningar följs upp med kvalitativa och numeriska mätare. Vi rapporterar hur strategin genomförts halvvägs i fullmäktigeperioden och bedömer nya sätt för att genomföra, om det behövs. Dessutom följer stadsstyrelsen och stadens ledningsgrupp regelbundet upp avgörande framgångar, utmaningar och konsekvenser av stadsstrategin.

Uppföljning och genomförande av strategin

Stadsstrategin genomförs som en del av det vardagliga arbetet i stadens sektorer och service. För att se till att stadsstrategin blir framgångsrik och ändamålsenlig kommer vi att följa upp de viktigaste målen och mätningarna under strategiperioden.

Mätarna och utvecklingen av dem

Verksamheten i stadens sektorer, enheter och stadskoncernens dotterbolag samt hur dessa tillämpat strategin mäts på ett offentligt och öppet sätt. Information som är central med tanke på stadens verksamhet och utveckling ska vara tillgänglig och jämförbar för stadsborna, stadens medarbetare och beslutsfattare. Genom att öppet dela uppdaterad information ökar vi medvetenheten om hur servicen och verksamheten behöver utvecklas. Vi går igenom och reviderar stadens sektorer och dotterbolagens årsberättelser och nyckeltalen i dem, så att man kan jämföra verksamhetens effektivitet, kostnader och genomslagskraft över tid, i relation till andra städer och marknadsaktörer. Målet med öppenhet och jämförbarhet är att vi ska kunna skapa förutsättningar för att stötta stadsbornas välfärd så mycket som möjligt, med de resurser som står till buds.

De mest centrala målsättningarna som följs upp i strategin utgör en viktig grund för den årliga planeringen av verksamheten och målsättningarna för stadens sektorer och funktioner.

5.1 Bakgrund och nyckeltal i budgetförslaget 2022

Taulukko 1 – Tabell 1. Helsingin kaupungin talouden tunnuslukuja (sisältäen liikelaitokset ja itsenäisinä taseyksiköinä toimivat rahastot) – Nyckeltal för Helsingfors stads ekonomi (omfattar affärsverksamheten och fonder som utgör självständiga balansenheter)

Milj. €	Käyttö – Förbr 2020	Ennuste – Progn 2021	TA – BDG 2022	TS – EP 2023	TS – EP 2024
Vuosikate – Årsbidrag	863,4	615,8	457,0	769,7	629,3
Poistot – Avskrivningar	-375,9	-381,3	-394,0	409,6	428,2
Tilikauden tulos – Räkenskapsperiodens resultat	496,7	234,5	63,0	360,1	201,1
Toiminnan ja investointien rahavirta – Kassaflöde från verksamheten och investeringar	-8,8	-329,9	-547,1	-300,1	-211,5
Lainakanta – Länestock	992	1 091	1 482	1 761	1 917
Vuosikate % poistoista – Årsbidraget täcker avskrivningarna, %	230	179	116	188	147
Investointien tulo-rahoitus-% – Investeringar med internt tillförda medel, %	85	60	45	72	75

5.2 Verotulot

5.2 Skatteintäkter

5.2.1 Kunnallisvero

5.2.1 Kommunalskatt

5.2.2 Yhteisövero

5.2.2 Samfundsskatt

5.2.3 Kiinteistövero

5.2.3 Fastighetsskatt

5.3 Valtionosuudet

5.3 Statsandelar

Taulukko 2 – Tabell 2 Verotulot – Skatteinkomster

Milj. €	TP - BSL	TA - BDG	Ennuste -	TA - BDG	TA - BDG	TA/Ennuste	TS - EP	TS - EP
	2020	2021	Prognos 2021	2022	2022/2021 %	BDG/Progn os %	2023	2024
Kunnallisvero - Kommunalskatt	2 791,9	2 750,0	2 850,0	2 950,0	7,3	5,3	1 170,0	1 045,0
Yhteistövero - Samfundsskatt	519,3	598,0	690,0	520,0	-13,0	-24,6	380,0	375,0
Kiinteistövero - Fastighetsskatt	254,3	282,0	290,0	300,0	6,4	3,4	310,0	320,0
Verotulot - Skatteintäkter	3 565,6	3 630,0	3 830,0	3 770,0	3,9	-1,6	1 860,0	1 740,0
Valtionosuudet - Statsandelar	479,6	312,0	321,8	365,5	17,1	13,6	2 619,4	2 708,7
Verotulot ja valtionosuudet yhteensä - Skatteintäkter och st	4 045,2	3 942,0	4 151,8	4 135,5	4,9	-0,4	4 479,4	4 448,7

5.4 Investoinnit

5.4 Investeringar

Taulukko 3 – Tabell 3 Investoinnit – Investeringar

	TP - BSL 2020	TA - BDG 2021	Ennuste 2021	TA - BDG 2022	TA - BDG 2022/2021 % -muutos	TA/Ennuste - BDG/Prognos % -muutos - förändr.%	TS - EP 2023	TS - EP 2024
Investointiosa - Investeringssdelen	891,5	641,8	734,7	748,5	16,6	1,9	828,3	713,1
Helsingin kaupungin työterveys -liikelaitos - Affärsverket H	0,1	0,2	0,1	0,3	121,3	182,0	0,2	0,0
HKL -liikelaitos - Affärsverket HST	145,9	234,3	242,8	282,7	20,6	16,4	247,9	138,8
Helsingin kaupungin palvelukeskus	0,2	0,4	0,2	0,3	-25,0	50,0	0,3	0,3
Taloushallintopalvelu -liikelaitos - Affärsverket Ekonomiför	0,3	0,4	0,4	0,5	33,3	33,3	0,3	0,3
Stara	7,0	4,0	5,7	4,0	0	-29,8	4,0	4,0
Liikelaitokset yhteensä - Affärsverken sammanlagt	153,4	239,3	249,2	287,8	20,3	15,5	252,7	143,4
Rahastot - Fonder	1,7	0,5	0,7	1,7	271,5	125,4	1,7	1,7
Kaikki yhteensä - Alla sammanlagt	1 046,6	881,5	984,6	1 038,0	17,8	5,4	1 082,7	858,2

5.5 Sote-uudistus

5.5

Hallitusohjelmaan sisältyy kansallinen sote-uudistus, jossa sosiaali- ja terveydenhuolto sekä pelastustoimi järjestetään uudella tavalla. Eduskunta äänesti lakien hyväksymisen puolesta 23.6.2021 ja tasavallan presidentti vahvisti sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistamista koskevat lait 29.6.2021.

Koko maa on jaettu 21 hyvinvointialueeseen ja lisäksi Helsinki vastaa edelleen ainoana kuntana itse sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä alueellaan eikä kuulu mihinkään hyvinvointialueeseen.

Uusimaa on jaettu viiteen alueeseen, jotka ovat Länsi-, Itä- ja Keski-Uusimaa, Vantaa ja Kerava sekä Helsinki. Erityistason palveluja varten Suomessa on viisi yhteistoiminta-alueita.

Sote-uudistuksen voimaantulolaki ja muut samaan kokonaisuuteen liittyvät lait tulivat pääosin voimaan 1.7.2021. Voimaantulolaissa säädetään hyvinvointialueista annetun lain, sote-järjestämislain, pelastustoimen järjestämislain sekä Uudenmaan erillisratkaisua koskevan lain voimaantulosta.

Lait hyvinvointialueiden rahoituksesta, kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, oppilas- ja opiskelijahuoltolain muuttamisesta, terveydenhuoltolain muuttamisesta, sosiaalihuoltolain muuttamisesta, Kuntien takauskeskuksesta annetun lain muuttamisesta, vuoden 2023 tuloveroasteikosta, verontilityslain

muuttamisesta, Verohallinnosta annetun lain 30 §:n muuttamisesta, kilpailulain muuttamisesta ja valtiontalouden tarkastusvirastosta tulevat voimaan 1.1.2023.

Sote-uudistuslainsäädännön keskeisimmät muutokset talouden näkökulmasta ovat valtion rahoitus sosiaali- ja terveyspalveluille ja pelastustoimelle, kunnallisveroprosentin leikkaus, kuntien yhteisövero-osuuden alentaminen sekä talousarvion ja tilinpäätöksen eriyttämisvelvoitteet.

Hyvinvointialueiden rahoituspohjaksi siirretään kunnista sosiaali- ja terveyspalvelujen sekä pelastustoimen kustannukset. Pääosa rahoituspohjasta muodostuu kunnallisveroprosentin leikkauksella. Kuntien veropohjaan vaikuttaa lisäksi kuntien yhteisövero-osuuden alentaminen. Kunnat eivät voi päättää itsenäisesti vuoden 2023 kunnallisveroprosenttia, vaan se muodostuu vuoden 2022 kunnallisveroprosentista, jota leikataan lainsäädännössä määritellyn prosenttiyksikkömuutoksen verran.

Hyvinvointialueiden sosiaali- ja terveyspalveluiden ja pelastustoimen tulot ovat pääosin yleiskatteellista valtionosuutta. Muita tuloja kertyy asiakasmaksuista. Hyvinvointialueiden sosiaali- ja terveyspalvelujen rahoitus määräytyy pääosin tarvetekijöiden perusteella ja pelastustoimen suurilta osin asukasmäärän perusteella. Hyvinvointialueiden vuoden 2023 ja 2024 rahoituksen taso perustuu edellisen vuoden sosiaali- ja terveyspalvelujen sekä pelastustoimen kustannuksiin. Lisäksi vuosien 2023 ja 2024 rahoituksessa huomioidaan palvelutarpeen muutos täysimääräisenä sekä kustannustason muutos hyvinvointialueindeksiin pohjautuen. Vuodesta 2025 eteenpäin palvelutarpeen muutoksesta huomioidaan 80 % ja kustannustason muutos hyvinvointialueindeksiin perusteella.

Valtion rahoituksella tulee rahoittaa kaikki järjestämisvastuulla olevat palvelut perustuslain määrittelemällä riittävällä tasolla. Valtion rahoituksella rahoitetaan nykyiset sosiaali- ja terveyspalvelut (sisältäen HUS), pelastustoimen palvelut, tuki- ja tilapalvelut sekä järjestelmät. Rahoituksen kohdentaminen eri käyttötarkoituksiin määritellään talousarviossa ja tulosbudjetissa.

Lainsäädäntö edellyttää Helsinkiä eriyttämään valtion rahoituksella rahoitettavien sosiaali- ja terveyspalvelujen ja pelastustoimen osuuden kaupungin talousarviossa. Tällä turvataan vertailukelpoisuus muihin hyvinvointialueisiin, koska muusta maasta poiketen Helsinki hoitaa kaupunkina hyvinvointialueen tehtäviä.

Helsingin sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen osalta muodostetaan aloittava tase 1.1.2023, joka perustuu kirjanpidon 31.12.2022 kirjanpitoarvoihin. Aloittava tase muodostetaan sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtäviin kohdistettavissa olevista omaisuus- ja pääomaeristä lukuun ottamatta pysyvien vastaavien hyödykkeisiin sisältyviä toimitiloja.

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen käytössä olevat ja kaupungin omistamat toimitilat pysyvät kaupungin omistuksessa, eikä lainsäädännöstä seuraa Helsingille velvollisuutta yhtiöittää toimitiloja. Kuntalain mukainen yhtiöittämisvelvollisuus säilyy, kun kaupunki toimii kilpailutilanteessa markkinoilla. Toimitilat vuokrataan sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen käyttöön sisäisesti.

6 Helsinki-konsernin tytäryhteisöt ja konserniohjaus – Helsingforskoncernens dottersammanslutningar och koncernstyrning

Kaupunkikonserni on omistus- ja hallintorakenne, jonka tarkoituksena on mahdollistaa siihen kuuluvien yksiköiden välinen yhteistyö, josta koituu hyötyä kaupungin asukkaille ja alueelle. Kaupunki emoyhteisönä vastaa kehityksen ohjaamisesta sekä järjestettävien palvelujen määrittelystä. Kaupunkikonsernia johdetaan ja kehitetään kaupungin ja sen määräysvallassa olevien yhteisöjen muodostamana kokonaisuutena kokonaistaloudellisesti. Helsingin kaupunkikonsernin muodostavat Helsingin kaupunki ja ne yhteisöt sekä säätiöt, joissa kaupungilla on määräysvalta. Helsingin kaupungilla oli suorassa omistuksessaan 78 tytäryhtiötä ja määräysvallassaan 11 tytär-säätiötä per 9.8.2021. Suurin osa tytäryhtiöistä on kaupungin sataprosenttisesti omistamia. Kaupunkikonserniin kuuluvat yhteisöt ja säätiöt on lueteltu liitteessä.

Kaupungin omistajapolitiikan lähtökohtana on kaupunkistrategia, konserniohje, tytäryhteisökohtaiset omistajastrategiat ja muut omistajapolitiikkaa koskevat päätökset. Kaupungin omistajapolitiikka on mahdollisimman avointa ja aktiivista toimintaa, jossa pyritään johdonmukaisiin ja ennustettaviin ratkaisuihin. Omistajapolitiikan tarkoituksena on liittää konserniin kuuluvat yhteisöt osaksi kaupungin strategista johtamista ja toimintaa sekä varmistaa asetettujen tavoitteiden tehokas toteuttaminen.

Konserniohjeen mukaisesti kaupungin omistajuus on luonteeltaan strategista siten, että sillä saadaan aikaan taloudellista ja/tai toiminnallista hyötyä pitkällä aikavälillä. Uudet tytäryhteisökohtaiset omistajastrategiat kuvastavat myös kaupungin omaa sitoutumista omistajana tytäryhteisöille asetettaviin keskipitkän aikavälin kehittämistavoitteisiin ym. linjauksiin, mikä tukee pitkäjänteisyyttä ja ennustettavuutta omistajuudessa. Kaupunginhallitus päätti tytäryhteisöjä koskevista omistajapolitiittisista linjauksista 22.3.2021 ja 12.4.2021.

Tytäryhteisökohtaisissa omistajastrategioissa tehdään omistukseen, strategiseen tahtotilaan sekä hallitukseen liittyviä linjauksia kunkin tytäryhteisön tai niiden muodostaman alikonsernin osalta. Näiden linjausten tavoitteena on osaltaan tukea kaupungille yhteisön omistamisesta muodostuvan omistaja-arvon positiivista kehittämistä. Omistajastrategioiden aikaperspektiivi on noin viidestä seitsemään vuotta ja niitä päivitetään jatkossa vähintään kaupunkistrategiakausittain tai yksittäistapauksessa aina tarpeen mukaan esimerkiksi toimintaympäristön merkittävien muutosten johdosta.

Konserniohjeen mukaisesti omistaminen ei ole kaupungin perustehtävä vaan sen tulee lähtökohtaisesti tukea ja palvella palvelujen järjestämistä, kaupungin taloutta tai muuten kaupungin yhteiskunnallisia tavoitteita. Kaupungin omistuksella yhteisöissä tulee olla kaupungin strategiaan perustuva tarkoitus ja tavoite. Näin ollen omistuksen osalta keskeinen omistajastrategioissa linjattava asia on edelleen se, säilytetäänkö kaupungin omistus entisellään vai onko siihen tarkoitus tehdä muutoksia. Lisäksi määritellään muun muassa yhteisön tarkoitusta ja tehtävää, yhteisön merkitystä kaupungille sekä yhteisön salkutusta eli kuulumista markkinaehtoisesti toimivien tai muiden tytäryhteisöjen ryhmään.

Stadskonserni on enimmäkseen omistus- ja hallintorakenne, jonka tarkoituksena on mahdollistaa siihen kuuluvien yksiköiden välinen yhteistyö, josta koituu hyötyä kaupungin asukkaille ja alueelle. Stadskonserniä johdetaan ja kehitetään kaupungin ja sen määräysvallassa olevien yhteisöjen muodostamana kokonaisuutena kokonaistaloudellisesti. Helsingfors kaupunkikonsernin muodostavat Helsingfors stad ja ne yhteisöt sekä säätiöt, joissa kaupungilla on määräysvalta. Helsingfors kaupungilla oli suorassa omistuksessaan 78 tytäryhtiötä ja määräysvallassaan 11 tytär-säätiötä per 9.8.2021. Suurin osa tytäryhtiöistä on kaupungin sataprosenttisesti omistamia. Stadskonserniin kuuluvat yhteisöt ja säätiöt on lueteltu liitteessä.

Utgångspunkten för stadens ägarpolitik är stadens strategi-program, koncerndirektivet, de enskilda dottersammanslutningarnas ägarstrategier och de övriga beslut som gäller ägarpolitiken. Stadens ägarpolitik är så öppen och aktiv verksamhet som möjligt, där konsekventa och förutsägbara lösningar eftersträvas. Avsikten med ägarpolitiken är att ansluta sammanslutningar som hör till koncernen till en del av stadens strategiska ledarskap och verksamhet och att säkra att de uppställda målen fullföljs effektivt.

I enlighet med koncerndirektivet är stadens ägarskap till naturen strategiskt så att det åstadkommer ekonomisk och/eller funktionell nytta på lång sikt. De nya ägarstrategierna för enskilda dottersammanslutningar beskriver också hur staden som ägare förbinder sig vid dottersammanslutningarnas utvecklingsmål och andra riktlinjer på medellång sikt, vilket stöder långsiktigheten och förutsägbarheten i ägarskapet. Stadsstyrelsen beslutade 22.3.2021 och 12.4.2021 om ägarpolitiska riktlinjer för dottersammanslutningarna.

I ägarstrategierna för de enskilda dottersammanslutningarna dras det upp riktlinjer som hänför sig till ägandet, den strategiska viljan och styrelsen i fråga om varje dottersammanslutning eller underkoncern som de bildar. Målet med dessa riktlinjer är att bidra till att stödja en positiv utveckling av det ägarvärde som staden får av att äga sammanslutningen. Ägarstrategiernas tidsperspektiv är ungefär fem till sju år och de uppdateras i fortsättningen åtminstone varje stadsstrategiperiod eller i enskilda fall alltid efter behov, exempelvis med anledning av betydande förändringar i verksamhetsförutsättningarna.

Enligt koncerndirektivet hör ägande inte till stadens grunduppgifter utan utgångspunkten är att det stöder och betjänar ordnandet av tjänster, stadens ekonomi eller stadens samhällliga mål i övrigt. Stadens ägande i sammanslutningar ska ha ett syfte och mål som baserar sig på stadens strategi. En riktlinje som är central med avseende på ägandet och som ska ingå i ägarstrategierna är fortfarande om stadens ägande ska bibehållas oförändrat eller om det är meningen att göra ändringar i det. Dessutom bestäms bland annat sammanslutningens syfte och uppgift, dess betydelse för staden och dess portföljindelning, dvs. tillhörighet till gruppen dottersammanslutningar som arbetar på marknadsvillkor eller andra dottersammanslutningar.

Omistajastrategioiden myötä luovutaan erillisestä vuotuisesta talousarviotavoitteiden asettamisprosessista. Omistajastrategioiden tavoitteet ovat pitkäjänteisempiä ja ne kiinnitetään paremmin kaupunkistrategiaan kuin nykyiset vuosittain erikseen asetettavat tavoitteet.

Yhtiöiden vaiheittaista etenemistä kohti omistajastrategioissa määritellyjä tavoitteita ja/tai tavoitteilla osoitettuun haluttuun kehityssuuntaan seurataan säännöllisesti osana tytäryhteisöjen raportointia ja muuta seuranta. Tuloksista raportoidaan konsernijaostolle ainakin yhteisöraporttien yhteydessä 1–2 kertaa vuodessa. Jos mittarit osoittavat, että kehitys ei jonkun tytäryhteisön osalta ole tavoitteiden suuntaista, asiaan puututaan tarpeen mukaan konserniohjauksen keinoin. Tarvittaessa kehityssuuntaa osoittavia tavoitteita voidaan myös vuosittain tarkentaa yhteisöille asetettavilla omistajastrategian mukaisten mittareiden raja-arvoilla.

Omistajastrategioiden sekä niissä määritellyjen keskeisten tavoitteiden ja mittareiden päivitystarvetta tarkastellaan jatkossa vähintään kaupunkistrategiakausittain. Konserniohjeen mukaisesti kaupunginhallitus päättää omistajastrategioista konsernijaoston esityksen pohjalta.

Kaupunkikonserniin kuuluvia yhtiöitä ja säätiöitä käytetään täydentämään kaupungin palvelutuotantoa ja hoitamaan eräitä muita konsernin tehtäviä. Kaupunkikonserni tuottaa tytäryhteisömuodossa palveluja mm. seuraavilla toimialoilla: elinkeino, energia, henkilöstö, kiinteistöt, kulttuuri, liikunta, opetus, pysäköinti, sosiaalitoimi ja terveystoimi. Alueen elinvoimaisuutta tukevia yhteisöjä ovat mm. kehittämis- ja markkinointiyhtiöt. Kaupungilla on sen tehtäviä toteuttavissa tytäryhteisöissä ensisijaisesti omia julkisen palvelun tavoitteita, vaikka yleistavoitteena on, että toiminta on kustannustehokasta ja taloudellisesti kannattavaa.

Kaupunkikonsernin talouden kannalta merkittävimmät tytäryhteisöt ovat Helen Oy / Helen-konserni, Helsingin kaupungin asunnot Oy ja Helsingin Satama Oy / Helsingin Satama -konserni. Muista edellä mainituista yhtiöistä poiketen Helsingin kaupungin asunnot Oy toimii omakustannusperiaatteella, eikä tavoittele voittoa.

Kaupungin osingonjakoon liittyvänä tavoitteena keskeisten markkinaehtoisesti toimivien tytäryhteisöjensä osalta on, että yhtiöt jakavat suunnitelmakaudella noin puolet tuloksestaan osinkona. Kaupungin arvioidaan saavan vuonna 2022 osakeomistuksistaan osinkoa yhteensä noin 43 miljoonaa euroa. Maksettava osinkotavoite on eritelty tytäryhteisöille asetetuissa toiminnallisissa tavoitteissa. Vuonna 2021 osinkotulot ovat yhteensä noin 85 miljoonaa euroa.

Helsingin kaupunki on varannut talousarviossa 2022 määrärahoja seuraavien tytäryhteisöjen avustamiseen:

Helsingin kaupungin 450-vuotistaiteilijatalosäätiö sr, Helsingin seudun kesäyliopistosäätiö sr, Helsingin teatterisäätiö sr, Helsinki Stadion Oy, Jääkenttäsäätiö sr, Korkeasaaren eläintarhan säätiö sr, Mäkelänrinteen Uintikeskus Oy, Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy, Stadion-säätiö sr, UMO-säätiö sr, Urheiluhallit Oy ja Vuosaaren Urheilutalo Oy. Avustukset on yksilöity liitteessä 1. Lisäksi määrärahaa Maksuosuudet, korvaukset ja jäsenmaksut, kaupunginkanslian käytettäväksi on

I och med ägarstrategierna slopas den separata årliga processen med att ställa upp budgetmål. Målen i ägarstrategierna är långsiktigare och kopplas bättre till stadsstrategin än de nuvarande målen, som årligen ställs upp separat.

Hur bolagen stegvis framskrider mot målen angivna i ägarstrategierna och/eller den med målen önskade utvecklingsriktningen följs regelbundet upp som en del av dottersammanslutningarnas rapportering och övriga uppföljning. Resultaten rapporteras till koncernsektionen åtminstone i samband med sammanslutningsrapporterna 1–2 gånger om året. Om mätarna visar att utvecklingen vid någon dottersammanslutning inte följer målen, tas saken vid behov upp med koncernstyrningens medel. Målen som anger utvecklingstrenden kan också vid behov preciseras årligen genom att det för sammanslutningarna bestäms gränsvärden för mätarna enligt ägarstrategin.

Behovet att uppdatera ägarstrategierna och de viktigaste målen och mätarna fastställda i dem granskas i fortsättningen åtminstone varje stadsstrategiperiod. I enlighet med koncerndirektivet beslutar stadsstyrelsen om ägarstrategierna på framställning av koncernsektionen.

Bolagen och stiftelserna inom stadskoncernen används för att komplettera stadens tjänsteproduktion och för att sköta vissa andra uppgifter inom koncernen. Staden producerar tjänster i form av dottersammanslutningar bl.a. på följande områden: näringsliv, energi, personal, fastigheter, kultur, idrott, undervisning, parkering, socialväsendet och hälsovårdsväsendet. Sammanslutningar som främjar områdets livskraft är bl.a. utvecklings- och marknadsföringsbolagen. Staden har i de dottersammanslutningar som utför dess uppdrag i första hand egna mål för den offentliga servicen, även om det allmänna målet är att verksamheten ska vara kostnadseffektiv och ekonomiskt lönsam.

De viktigaste dottersammanslutningarna med tanke på stadskoncernens ekonomi är Helen Ab/Helen-koncernen, Helsingfors stads bostäder Ab och Helsingfors Hamn Ab/koncernen Helsingfors Hamn. Med avvikelse från de övriga bolagen ovan fungerar Helsingfors stads bostäder Ab enligt självkostnadsprincipen och eftersträvar ingen vinst.

Ett av stadens mål med anknytning till utdelningen i fråga om de viktigaste av stadens dottersammanslutningar som verkar på marknadsvillkor är att bolagen under planperioden ska betala ungefär hälften av sitt resultat i form av dividender. Staden beräknas år 2022 få sammanlagt ca 43 miljoner euro i dividender för sitt aktieinnehav. Målet för dividender som betalas har specificerats i de funktionella mål som ställts för dottersammanslutningarna. År 2021 uppgår dividendinkomsterna till sammanlagt ca 85 miljoner euro.

Helsingfors stad har i budgeten 2022 reserverat anslag för understöd till följande dottersammanslutningar:

Stiftelsen Helsingfors stads 450-årskonstnärshus sr, Stiftelsen för Helsingforsnejdens sommaruniversitet sr, Helsingfors teaterstiftelse sr, Helsinki Stadion Oy, Isbanestiftelsen sr, Stiftelsen för Högholmens djurgård sr, Mäkelänrinteen Uintikeskus Oy, Huvudstadsregionens Återanvändningscentral Ab, Stadion-stiftelsen sr, UMO Stiftelsen sr, Urheiluhallit Oy och Vuosaaren Urheilutalo Oy. Understöden har specificerats i bilaga 1. I anslaget Betalningsandelar, ersättningar och medlemsavgifter, till

varauduttu Forum Virium Helsinki Oy:lle, Helsinki Partners Oy:lle, Helsingin Tapahtumasäätiö sr:lle ja Helsingin Väylä Oy:lle maksettaviin rahoituskustannusosuuksiin sekä kaupungin elinkeinopolitiikan ja tapahtumatuotannon toteuttamiseen liittyvien avustusten maksamiseen kaupunkikonserniin kuuluville yhteisöille ja säätiöille.

Tytäryhteisöille asetettavat tulostavoitteet

Talousarviossa esitetään tytäryhteisökohtaiset omistajastrategioiden mukaiset tavoitteet ja mittarit kaupungin avustusta saaville tytäryhteisöille sekä muille keskeisimmille tytäryhteisöille.

stadskansliets disposition, ingår dessutom reserveringar för andelarna till Forum Virium Helsinki Oy, Helsinki Partners Ab, Helsingfors evenemangsstiftelse sr och Helsingforsleden Ab för finansieringskostnader och för understöd i anslutning till genomförandet av stadens näringspolitik och evenemangsproduktion till sammanslutningar och stiftelser som hör till stadskoncernen

Resultatmål för dottersammanslutningarna

I budgeten anges mål och mätare för enskilda dottersammanslutningar i enlighet med ägarstrategierna, närmare bestämt för de dottersammanslutningar som får understöd av staden eller som i övrigt är mest centrala.

Yhteisön nimi	Tavoite	Mittarit
Finlandia-talo Oy	Kaupungin vetovoimaisuus – Stadens attraktivitet	-Käyttöaste tai myynti per m ² – Användningsgrad eller försäljning per m ² -Kävijämäärä/vuosi – Antalet besökare/år
	Sijoitetun pääoman tuotto – Avkastning på investerat kapital	-Kolmen vuoden keskiarvo vähintään 15 % peruskorjauksen jälkeen – Tre års medelvärde minst 15 % efter ombyggnaden
	Asiakas- ja kävijäkeskeisyys – Kund- och besökorientering	-Asiakas- ja kävijätyytyväisyys – Kund- och besökarnöjdhet
	Tuloksellisuus ja tehokkuus – Resultat och effektivitet	-Liiketulos/htv – Äffärsresultat/årsverke
	Hiilineutraali Helsinki 2035 -ohjelman toteuttaminen – Genomförande av programmet Kolneutralt Helsingfors 2035	-Ekokompassi tai vastaava ja energiankulutus/kävijä/vuosi – Ekokompassen eller motsvarande och eneriförbrukning/besökare/år
	Riittävä vakavaraisuus – Tillräcklig soliditet	-Omavaraisuusaste vähintään 30 % - Soliditetsgrad minst 30 %
Forum Virium Helsinki Oy	Toiminnan vaikuttavuus – Verksamhetens genomslagskraft	-Vaikuttavuusmittaristo – Mätare för genomslagskraft
	Osaava henkilöstö – Kunnig personal	-Säännöllinen henkilöstön työtyytyväisyyskysely – Regelbunden arbetshälsoenkät för personalen
	Hiilineutraali Helsinki 2035 -ohjelman tavoitteita tukevan hiilineutraalisuussuunnitelman toteuttaminen – Genomförande av kolneutralitetsplan som stöder målen i programmet Kolneutralt Helsingfors 2035	-Hiilineutraalisuussuunnitelmassa määriteltyjen mittareiden seuranta – Uppföljning av mätare som fastställs i kolneutralitetsprogrammet
	Riittävä maksuvalmius – Tillräcklig likviditet	-Quick ratio 0,5
Helsingin Asumisoikeus Oy	Kiinteistöomaisuuden taloudellinen ja tehokas hallinta – Ekonomisk och effektiv förvaltning av fastighetsegendomen	-Vastikkeiden kehitys - Vederlagsutveckling -Ylläpitokustannukset (€/m ²) – Underhållskostnader (€/m ²) -Investoinnit suhteessa poistoihin – Investeringar i förhållande till avskrivningar
	Hiilineutraali Helsinki 2035 -ohjelman tavoitteita tukevan hiilineutraalisuussuunnitelman toteuttaminen - Genomförande av kolneutralitetsplan som stöder målen i programmet Kolneutralt Helsingfors 2035	-Hiilineutraalisuussuunnitelmassa määriteltyjen mittareiden seuranta - Uppföljning av mätare som fastställs i kolneutralitetsprogrammet
	Asiakaskeskeisyys - Kundorientering	-Säännöllinen asukastytyväisyyskysely – Regelbunden kundnöjdhetsenkät
	Riittävä vakavaraisuus – Tillräcklig soliditet	-Omavaraisuusaste vähintään 10 % - Soliditetsgrad minst 10 %
Helsingin kaupungin asunnot Oy	Kiinteistöomaisuuden taloudellinen ja tehokas hallinta - Ekonomisk och effektiv förvaltning av fastighetsegendomen	-Yhtiön vuokrataso pysyy kohtuuhintaisena siten, että yhtiön keskivuokran ja Tilastokeskuksen Helsingin markkinavuokran ero on vähintään 40 %. – Bolagets hyresnivå hålls skälig, på så sätt att skillanden mellan bolagets genomsnittliga hyra och Statistikcentralens marknadshyra i Helsingfors är minst 40 % -Ylläpitokustannukset (€/m ²) – Underhållskostnader (€/m ²) -Investoinnit suhteessa poistoihin – Investeringar i förhållande till avskrivningar
	Hiilineutraali Helsinki 2035 -ohjelman tavoitteita tukevan hiilineutraalisuussuunnitelman toteuttaminen - Genomförande av kolneutralitetsplan som stöder målen i programmet Kolneutralt Helsingfors 2035	-Hiilineutraalisuussuunnitelmassa määriteltyjen mittareiden seuranta - Uppföljning av mätare som fastställs i kolneutralitetsprogrammet

Yhteisön nimi	Tavoite	Mittarit
	Asiakaskeskeisyys - Kundorientering	-Säännöllinen asukastyytyväisyyskysely – Regelbunden enkät om invånarnöjdhet
	Riittävä vakavaraisuus – Tillräcklig soliditet	-Omavaraisuusaste vähintään 10 % - Soliditetsgrad minst 10 %
Helsingin Satama Oy	Aluetaloudelliset vaikutukset – Områdesekonomiska konsekvenser	Sataman taloudellinen ja työllistävä kokonaisvaikutus – Hamnens ekonomiska och sysselsättningsmässiga helhetseffekt
	Sijoitetun pääoman tuotto – Avkastning på investerat kapital	Kolmen vuoden keskiarvo vähintään 4 % (pl. 2020) – Tre års medelvärde minst 4 % (exkl. 2020)
	Tuloksellisuus ja tehokkuus – Resultat och effektivitet	Liiketullos/htv – Affärsresultat/årsverken
	Hiilineutraali Helsinki 2035 -ohjelman toteuttaminen – Genomförande av programmet Kolneutralt Helsingfors 2035	-Oman toiminnan hiilineutraalius 2035 – Kolneutralitet i den egna verksamheten 2035 -Satama-alueen CO2-päästöt vähenevät vähintään 30 % 2035 mennessä – Hamnområdets CO2-utsläpp minskar med minst 30 % före 2035
	Asiakaskeskeisyys - Kundorientering	Asiakas-/matkustajakokemus ja -tyytyväisyys – Kund-/turistupplevelse och -nöjdhet
	Riittävä vakavaraisuus – Tillräcklig soliditet	Omavaraisuusaste vähintään 40 % - Soliditetsgrad minst 40 %
Helsingin Seniorisäätiö sr	Asiakaskeskeisyys - Kundorientering	-Säännöllinen asiakastyytyväisyyskysely – Regelbunden enkät om kundnöjdhet Tehokkaat hoito- ja kuntoutuspalvelujen laadun arviointimenetelmät – Effektiva metoder för utvärdering av kvaliteten i vård- och rehabiliteringstjänsterna
	Hiilineutraali Helsinki 2035 -ohjelman tavoitteita tukevan hiilineutraalisuussuunnitelman toteuttaminen - Genomförande av kolneutralitetsplan som stöder målen i programmet Kolneutralt Helsingfors 2035	-Hiilineutraalisuussuunnitelmassa määriteltyjen mittareiden seuranta – Uppföljning av mätare i kolneutralitetsplanen
	Kustannustehokkuus – Kostnadseffektivitet	-Toteutuneet hoitopäivät / liikevaihto – Utfall av vård dagar / omsättning
	Riittävä vakavaraisuus – Tillräcklig soliditet	-Omavaraisuusaste vähintään 35 % - Soliditetsgrad minst 35 %
Helsingin tapahtumasäätiö sr	Kaupungin vetovoiman kasvattaminen – Öka stadens attraktivitet	-Kävijämäärä/vuosi – Antal besökare/år -Yleisötyön kehittäminen – Utveckling av publikarbetet
	Asiakaskeskeisyys - Kundorientering	-Säännöllinen kävijätyytyväisyyskysely – Regelbunden enkät om besökarnöjdhet
	Hiilineutraali Helsinki 2035 -ohjelman tavoitteita tukevan hiilineutraalisuussuunnitelman toteuttaminen - Genomförande av kolneutralitetsplan som stöder målen i programmet Kolneutralt Helsingfors 2035	-Hiilineutraalisuussuunnitelmassa määriteltyjen mittareiden seuranta – Uppföljning av mätare i kolneutralitetsplanen
	Riittävä vakavaraisuus – Tillräcklig soliditet	-Omavaraisuusaste vähintään 20 % - Soliditetsgraden minst 20 % -Omarahoitusosuus - Självfinansieringsandel
Helsingin teatterisäätiö sr	Kaupungin vetovoiman kasvattaminen – Ökande av stadens attraktivitet	-Kävijämäärä/vuosi – Antal besökare/år -Yleisötyön kehittäminen - Utveckling av publikarbetet
	Asiakaskeskeisyys – Kundorientering	-Säännöllinen asiakastyytyväisyyskysely – Regelbunden enkät om kundnöjdheten
	Hiilineutraali Helsinki 2035 -ohjelman tavoitteita tukevan hiilineutraalisuussuunnitelman toteuttaminen - Genomförande av kolneutralitetsplan som stöder målen i programmet Kolneutralt Helsingfors 2035	-Hiilineutraalisuussuunnitelmassa määriteltyjen mittareiden seuranta - Uppföljning av mätare i kolneutralitetsplanen

Yhteisön nimi	Tavoite	Mittarit
	Omarahoitusosuuden kasvattaminen – Ökning av självfinansieringsandelen	-Omarahoitusosuus - Självfinansieringsandel
Jääkentäsäätiö sr	Helsingin kaupungin liikkumishjelman edistäminen	-Liikkumishjelman tavoitteiden toteuttaminen -Jääkäyttöaste
	Asiakaskeskeisyys – Kundorientering	-Säännöllinen asiakas- ja henkilöstötyytyväisyyskysely
	Hiilineutraali Helsinki 2035 -ohjelman tavoitteita tukevan hiilineutraalisuussuunnitelman toteuttaminen - Genomförande av kolneutralitetsplan som stöder målen i programmet Kolneutralt Helsingfors 2035	-Hiilineutraalisuussuunnitelmassa määriteltyjen mittareiden seuranta - Uppföljning av mätare i kolneutralitetsplanen
	Kustannustehokkuus - Kostnadseffektivitet	-Liikevaihto/htv - Omsättning/årsverke
	Riittävä vakavaraisuus – Tillräcklig soliditet	-Omavaraisuusaste vähintään 30 % - Soliditetsgraden minst 30 %
Kiinteistö Oy Auranlinna	Kiinteistöomaisuuden taloudellinen ja tehokas hallinta – Ekonomisk och effektiv förvaltning av fastighetsegendomen	-Vuokrien kehitys - Hyresutvecklingen -Ylläpitokustannukset (€/m ²) – Underhållskostnader (€/m ²) -Investoinnit suhteessa poistoihin – Investering i förhållande till avskrivningar
	Hiilineutraali Helsinki 2035 -ohjelman tavoitteita tukevan hiilineutraalisuussuunnitelman toteuttaminen - Genomförande av kolneutralitetsplan som stöder målen i programmet Kolneutralt Helsingfors 2035	-Hiilineutraalisuussuunnitelmassa määriteltyjen mittareiden seuranta - Uppföljning av mätare i kolneutralitetsplanen
	Asiakaskeskeisyys – Kundorientering	-Säännöllinen asukastytyväisyyskysely – Regelbunden enkät om invånarnöjdhet
	Riittävä varavaraisuus - Tillräcklig soliditet	-Omavaraisuusaste vähintään 20 % - Soliditetsgraden minst 20 %
Kiinteistö Oy Helsingin Toimitilat	Omaisuuksien arvonsäilyttäminen – Bevarande av värdet på egendomen	-Investoinnit suhteessa poistoihin - Investering i förhållande till avskrivningar
	Asiakaskeskeisyys – Kundorientering	-Säännöllinen vuokralais- ja käyttäjätyytyväisyyskysely – Regelbunden enkät om nöjdhet bland hyresgäster och användare
	Hiilineutraali Helsinki 2035 -ohjelman tavoitteita tukevan hiilineutraalisuussuunnitelman toteuttaminen - Genomförande av kolneutralitetsplan som stöder målen i programmet Kolneutralt Helsingfors 2035	-Hiilineutraalisuussuunnitelmassa määriteltyjen mittareiden seuranta - Uppföljning av mätare i kolneutralitetsplanen
	Kustannustehokkuus – Kostnadseffektivitet	-Kiinteistöjen ylläpitokustannukset €/m ² - Fastigheternas underhållskostnader €/m ²
	Riittävä vakavaraisuus – Tillräcklig soliditet	Omavaraisuusaste vähintään 35 % - Soliditetsgrad minst 35 %
	Arvio yhtiön hallinnon kehittämisestä – Värdering av utvecklingen av bolagets förvaltning	-Selvitys keskittää yhtiölle kaupunkikonsernin yhtiömuotoisten toimitilojen ja koululainajärjestelmän piirissä olevien koulutaloyhtiöiden hallinnointia tehty – Utredning om att koncentrera förvaltningen av stadskoncernens verksamhetslokaler i bolagsform och skollånesystemets skolhusbolag till bolaget har utförts
Kiinteistö Oy Kaapelitalo	Tilojen vuokrausaste – Lokalemas uthyrningsgrad	Vuokrausaste vähintään 95 % - Uthyrningsgrad minst 95 %
	Tuloksellisuus ja tehokkuus – Resultat och effektivitet	-Kolmen vuoden keskiarvo vähintään 5 % (pl. 2020) – Tre års medelvärde minst 5 % (Exkl. 2020) -Käyttökate/htv - Driftsbidrag/årsverke
	Hiilineutraali Helsinki 2035 -ohjelman toteuttaminen –	-Ekokompassi - Ekokompassen

Yhteisön nimi	Tavoite	Mittarit
	Genomförande av programmet Kolneutralt Helsingfors 2035	
	Asiakas- ja kävijäkeskeisyys – Kund- och besökorientering	-Vuokralais- ja kävijätyytyväisyys – Nöjdhets bland hyresgäster och användare
	Riittävä vakavaraisuus - Tillräcklig soliditet	-Omavaraisuusaste vähintään 40 % (pl. Tanssin talon poistot) - Soliditetsgraden minst 40 % (exkl. avskrivningar från Dansens hus)
Korkeasaaren eläintarhan säätiö sr	Kaupungin vetovoiman kasvattaminen – Ökande av stadens attraktivitet	-Kävijämäärä/vuosi – Antal besökare/år -Yleistyön kehittäminen – Utveckling av publikarbete
	Asiakaskeskeisyys – Kundorientering	-Asiakas- ja henkilöstötyytyväisyys – Kund- och personalnöjdhets
	Hiilineutraali Korkeasaari -ohjelman toteuttaminen	-Hiilineutraalisuusohjelmassa määriteltyjen mittareiden seuranta - Uppföljning av mätare i kolneutralitetsplanen
	Suojelutyön vaikuttavuus – Effektivitet i skyddsarbetet	-Suojelutyöhön käytetyt resurssit ja suojeltavien lajien määrä – Resurser som använts för skyddsarbete och antal arter som skyddas
	Riittävä vakavaraisuus - Tillräcklig soliditet	-Omavaraisuusaste vähintään 35 % - Soliditetsgraden minst 35 % -Omarahoitusosuus – Självfinansieringsandel
MetropoliLab Oy	Varautumisvelvoitteen täyttäminen – Uppfyllelse av beredskapsskyldigheten	Varautumisvelvoitteen toteuttamisen raportointi – Rapportering av uppfyllelsen av beredskapsskyldigheten
	Sijoitetun pääoman tuotto – Avkastning på investerat kapital	Kolmen vuoden keskiarvo vähintään 10 % - Tre års medelvärde minst 10 %
	Tuloksellisuus ja tehokkuus – Resultat och effektivitet	Liiketulos/htv - Affärsresultat/årsverke
	Asiakaspohjan laajentaminen – Utvidgning av kundunderlaget	-Asiakasmäärä – Antal kunder -Liikevaihto – Omsättning
	Hiilineutraali Helsinki 2035 -ohjelman toteuttaminen – Genomförande av programmet Kolneutralt Helsingfors 2035	-Ekokompassi - Ekokompassen
	Riittävä vakavaraisuus - Tillräcklig soliditet	-Omavaraisuusaste vähintään 40 % - Soliditetsgraden minst 40 %
Mäkelänrinteen Uintikeskus Oy	Helsingin kaupungin liikumisohjelma – Helsingfors stads motions- och rörlighetsprogram	-Liikumisohjelman tavoitteiden toteuttaminen – Genomförande av målen i motions- och rörlighetsprogrammet
	Asiakaskeskeisyys - Kundorientering	-Säännöllinen asiakas- ja henkilöstötyytyväisyyskysely – Regelbunden enkät om kund- och personalnöjdhets
	Hiilineutraali Helsinki 2035 -ohjelman tavoitteita tukevan hiilineutraalisuussuunnitelman toteuttaminen - Genomförande av kolneutralitetsplan som stöder målen i programmet Kolneutralt Helsingfors 2035	-Hiilineutraalisuussuunnitelmassa määriteltyjen mittareiden seuranta - Uppföljning av mätare i kolneutralitetsplanen
	Kustannustehokkuus – Kostnadseffektivitet	-Liikevaihto/htv – Omsättning/årsverke
	Riittävä vakavaraisuus – Tillräcklig soliditet	-Omavaraisuusaste vähintään 30 % - Soliditetsgraden minst 30 %
Niemikotisäätiö sr	Asiakaskeskeisyys – Kundorientering	-Asiakastuntemus ja -tyytyväisyys – Kundkännedom och -nöjdhets -Tehokkaat hoitotarpeen ja -laadun arviointimenetelmät – Effektiva utvärderingsmetoder för vårdbehov och -kvalitet
	Hiilineutraali Helsinki 2035 -ohjelman tavoitteita tukevan hiilineutraalisuussuunnitelman toteuttaminen - Genomförande av kolneutralitetsplan som stöder målen i	-Hiilineutraalisuussuunnitelmassa määriteltyjen mittareiden seuranta - Uppföljning av mätare i kolneutralitetsplanen

Yhteisön nimi	Tavoite	Mittarit
	programmet Kolneutralt Helsingfors 2035	
	Kustannustehokkuus – Kostnadseffektivitet	-Liikevaihto / henkilötyövuosi – Omsättning/årsverke
	Riittävä vakavaraisuus - Tillräcklig soliditet	-Omavaraisuusaste vähintään 35 % - Soliditetsgraden minst 35 %
Oulunkylän kuntoutuskeskus sr	Asiakaskeskeisyys – Kundorientering	-Säännöllinen asiakastyytyväisyyskysely- Tehokkaat hoito- ja kuntoutuspalvelujen laadun arviointimenetelmät
	Hiilineutraali Helsinki 2035 -ohjelman tavoitteita tukevan hiilineutraalisuussuunnitelman toteuttaminen - Genomförande av kolneutralitetsplan som stöder målen i programmet Kolneutralt Helsingfors 2035	-Hiilineutraalisuussuunnitelmassa määriteltyjen mittareiden seuranta - Uppföljning av mätare i kolneutralitetsplanen
	Kustannustehokkuus – Kostnadseffektivitet	-Toteutuneet hoitopäivät / liikevaihto
	Riittävä vakavaraisuus - Tillräcklig soliditet	-Omavaraisuusaste vähintään 30 % - Soliditetsgraden minst 30 %
Palmia Oy	Sijoitetun pääoman tuotto – Avkastning på investerat kapital	-Kolmen vuoden keskiarvo vähintään 10 % (pl. 2020) – Tre års medelvärde minst 10 % (exkl. 2020)
	Tuloksellisuus ja tehokkuus – Resultat och effektivitet	-Liiketulos/htv – Affärsresultat/årsverke
	Riittävä vakavaraisuus - Tillräcklig soliditet	-Omavaraisuusaste vähintään 20 % - Soliditetsgraden minst 20 %
	Asiakaskeskeisyys - kundorientering	-Asiakastyytyväisyys - Kundnöjdhet
	Hiilineutraali Helsinki 2035 -ohjelman toteuttaminen – Genomförande av programmet Kolneutralt Helsingfors 2035	-Ruokahävikin määrä – Mängden matsvinn -Kemikaalikuorma ja energiankulutus – Kemikaliebelastning och energiförbrukning
	Vastuullisuus työnantajana – Ansvarsfullhet som arbetsgivare	-Henkilöstötyytyväisyys - Personalnöjdhet
Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy	Asiakaskeskeisyys – Kundorientering	-Kanta-asiakkaiden määrä – Antal stamkunder -Asiakastapahtumien määrä – Antal kundkontakter -NPS-luku – Nettoprekommendationstalet (NPS)
	Hiilineutraali Helsinki 2035 -ohjelman tavoitteita tukevan hiilineutraalisuussuunnitelman toteuttaminen - Genomförande av kolneutralitetsplan som stöder målen i programmet Kolneutralt Helsingfors 2035	-Hiilineutraalisuussuunnitelmassa määriteltyjen mittareiden seuranta - Uppföljning av mätare i kolneutralitetsplanen
	Työhönvalmennettujen positiivisen jatkopolun kehitys – Utveckling av positiv fortsättningsväg för personer i arbetsträning	-Osatutkintojen määrä – antal delexamen -Positiivisten jatkopolkujen määrän osuuden muutokset – Ändringar i andelen positiva fortsättningsvägar
	Monipuoliset palvelut ja digitaalisuuden hyödyntäminen – Mångsidiga tjänster och utnyttjande av digitaliseringen	-Verkkokaupan kautta kulkeva liikevaihto – Omsättning som kommer genom webbutiken -Saavutettavuus – Tillgänglighet
Seure Henkilöstöpalvelut Oy	Asiakaskeskeisyys – Kundorientering	-Säännöllinen asiakastyytyväisyyskysely – Regelbunden kundnöjdhetsenkät -Tilausten täyttöaste – Beställningarnas uppfyllelsegrad
	Kilpailukyky - Konkurrenskraft	-Kilpailukyky suhteessa verrokkeihin – Konkurrenskraft i förhållande till kontrollgrupper

Yhteisön nimi	Tavoite	Mittarit
	Vastuullinen työnantajuus – Ansvarsfullt arbetsgivarskap	-Säännöllinen henkilöstö- ja keikkalaistyytyväisyyskysely – Regelbunden enkät om nöjdheten bland personal och behovsanställda
	Kustannustehokkuus – Kostnadseffektivitet	-Liikevaihto / henkilötyövuosi
Stadion-säätiö sr	Kaupungin vetovoiman kasvattaminen – Ökande av stadens attraktivitet	-Suurtapahtumien lukumäärä – Antal storevenemang -Kävijämäärä/vuosi – Besökare/år -Olympiastadionin näkyvyyden mittaaminen – Mätning av synligheten av Olympiastadion
	Helsingin kaupungin liikkumishjelma - Helsingfors stads motions- och rörlighetsprogram	-Liikkumishjelman tavoitteiden toteuttaminen – Genomförande av målen i Helsingfors stads motions- och rörlighetsprogram
	Asiakaskeskeisyys – Kundorientering	-Säännöllinen asiakas- ja kävijättyytyväisyyskysely – Regelbunden enkät om kund- och besökarnöjdheten
	Hiilineutraali Helsinki 2035 -ohjelman tavoitteita tukevan hiilineutraalisuussuunnitelman toteuttaminen - Genomförande av kolneutralitetsplan som stöder målen i programmet Kolneutralt Helsingfors 2035	-Hiilineutraalisuussuunnitelmassa määriteltyjen mittareiden seuranta - Uppföljning av mätare i kolneutralitetsplanen
	Laadukas ja kustannustehokas toiminta – Högklassig och kostnadseffektiv verksamhet	-Tilojen vuokrausaste – Lokalernas uthyrningsgrad -Liikevaihto/htv – Omsättning/årsverke
UMO-säätiö sr	Kaupungin vetovoiman kasvattaminen – Ökande av stadens attraktivitet	-Kävijämäärä/vuosi – Antal besökare/år -Yleistyön kehittäminen – Utveckling av samarbetet
	Asiakaskeskeisyys – Kundorientering	-Asiakastyytyväisyys – Kundnöjdhet
	Hiilineutraali Helsinki 2035 -ohjelman tavoitteita tukevan hiilineutraalisuussuunnitelman toteuttaminen - Genomförande av kolneutralitetsplan som stöder målen i programmet Kolneutralt Helsingfors 2035	-Hiilineutraalisuussuunnitelmassa määriteltyjen mittareiden seuranta - Uppföljning av mätare i kolneutralitetsplanen
	Omarahoitusosuuden kasvattaminen – Ökning av självfinansieringsandelen	-Omarahoitusosuus - självfinansieringsandel
Urheiluhallit Oy	Helsingin kaupungin liikkumishjelma - Helsingfors stads motions- och rörlighetsprogram	-Liikkumishjelman tavoitteiden toteuttaminen – Genomförande av målen i Helsingfors stads motions- och rörlighetsprogram
	Asiakaskeskeisyys – Kundorientering	-Säännöllinen asiakas- ja henkilöstötyytyväisyyskysely – Regelbunden enkät om kund- och personalnöjdheten
	Hiilineutraali Helsinki 2035 -ohjelman tavoitteita tukevan hiilineutraalisuussuunnitelman toteuttaminen - Genomförande av kolneutralitetsplan som stöder målen i programmet Kolneutralt Helsingfors 2035	-Hiilineutraalisuussuunnitelmassa määriteltyjen mittareiden seuranta - Uppföljning av mätare i kolneutralitetsplanen
	Kustannustehokkuus – Kostnadseffektivitet	-Liikevaihto/htv – Omsättning/årsverke
	Riittävä vakavaraisuus - Tillräcklig soliditet	-Omavaraisuusaste vähintään 30 % - Soliditetsgraden minst 30 %
Vuosaaren Urheilutalo Oy	Helsingin kaupungin liikkumishjelma - Helsingfors stads motions- och rörlighetsprogram	-Liikkumishjelman tavoitteiden toteuttaminen Genomförande av målen i Helsingfors stads motions- och rörlighetsprogram
	Asiakaskeskeisyys – Kundorientering	-Säännöllinen asiakas- ja henkilöstötyytyväisyyskysely - Regelbunden enkät om kund- och personalnöjdheten

Yhteisön nimi	Tavoite	Mittarit
	Hiilineutraali Helsinki 2035 -ohjelman tavoitteita tukevan hiilineutraalisuussuunnitelman toteuttaminen - Genomförande av kolneutralitetsplan som stöder målen i programmet Kolneutralt Helsingfors 2035	-Hiilineutraalisuussuunnitelmassa määriteltyjen mittareiden seuranta - Uppföljning av mätare i kolneutralitetsplanen
	Kustannustehokkuus – Kostnadseffektivitet	-Liikevaihto/htv - Omsättning/årsverke
	Riittävä vakavaraisuus - Tillräcklig soliditet	-Omavaraisuusaste vähintään 30 % - Soliditetsgraden minst 30 %

Helen Oy:n osalta omistajastrategia on valmistelussa. - I fråga om Helen Ab är ägarstrategin under beredning.

*) kaupunginvaltuustolle raportoidaan erikseen, mikäli tavoite ei toteudu – det rapporteras separat för stadsfullmäktige om målet inte nås

***) konsernijaostolle raportoidaan erikseen tavoitteiden toteumasta – det rapporteras separat för koncernsektionen hur målen nåtts

7 Henkilöstö – Personal

Henkilöstömäärän ja -rakenteen kehitys tukee kaupunkistrategiaa

Uusi kaupunkistrategia painottaa kaikenikäisten kaupunkilaisten palveluiden laatua, monikanavaisuutta, saatavuutta ja saavutettavuutta sekä palveluiden suunnittelua yhdessä niiden käyttäjien ja kaupungin henkilöstön kanssa. Lisäksi strategiassa korostuu tarve turvata palvelut paitsi ruotsin myös tarvittaessa muillakin kielillä.

Kaupungin henkilöstömäärä vuoden 2020 lopussa ylitti 39 100 ja ennustetaan yltävän 40 500 vuoden 2021 lopussa. Henkilöstön määrän kasvuun ovat vaikuttaneet erityisesti koronaepidemia, toimialakohtaiset kehityshankkeet sekä työllisyyden kuntakokeilu, jossa osa TE-toimiston lakisääteisistä työllisyyspalveluista siirtyy kaupungin järjestettäväksi. Talousarviovuonna 2022 henkilöstömäärä tasaantuu 39 600 työntekijään ja pysyy melko tasaisena taloussuunnitelmavuosina 2022–2024.

Erityisesti lainsäädännön muutokset, isot hankkeet ja kaupungin väestön kehitys vaikuttavat henkilöstömäärään ja rakenteeseen. Henkilöstösuunnitelmallia on kehitetty edelleen vuonna 2021 ajantasaisen ja ennakoivan tilannekuvan rakentamiseksi. Mallin käyttöönottoa ja kehittämistä jatketaan toimialoilla ja keskitytään muun muassa tunnistamaan resurssihaasteita ja ennakoimaan eläkepoistumaa. Kaupungin henkilöstöstä eläkeiän saavuttava seuraavina vuosina 700–800 henkilöä vuosittain, ja eläköitymisen voidaan olettaa kiihtyvän vuoteen 2030 saakka.

Henkilöstöresurssien tarkoituksenmukainen ja suunnitelmallinen kohdentaminen tukee saatavuutta. Vuokratyövoimaa hyödynnetään pääasiassa sijaisuuksiin. Yhteistyötä pääkaupunkiseudun henkilöstöpalveluyhtiö Seuren kanssa jatketaan, ja ostopalvelun hyödyntäminen keskittyy jatkossakin erityisesti sosiaali- ja terveystoimeen sekä kasvatukseen ja koulutuksen toimialaan.

Kaupungin palvelut turvataan joustavan ja osaavan henkilöstön voimin

Henkilöstön saatavuus pysyy kaupungin merkittävänä haasteena, joka on huomioitu uudessa kaupunkistrategiassa kattavasti. Kaupunkistrategian mukaan Helsinki toteuttaa hyvää henkilöstöpolitiikkaa, tavoittelee henkilöstön työhyvinvoinnin ja viihtyvyyden kasvua, sekä toimii houkuttelevana työnantajana, joka tarjoaa monenlaisia kiinnostavia urapolkuja ja vakaita palvelussuhteita.

Riittävä, osaava sekä tarpeeksi monimuotoinen henkilöstö on kriittinen tekijä kaupungin palveluiden turvaamiseksi. Lisäksi sillä on kytkös työllisyydenhoitoon ja siten verotulojen kertymiseen kaupungille. Talousarviovuonna panostetaan sekä talousarviovuoden toiminnan ja palveluiden turvaamiseen että pitkäjänteiseen saatavuuden edistämiseen. Pitkäjänteisessä kehitystyössä jatketaan panostuksia työnantajakuvaan, rekrytointiosaamiseen, palkitsemiseen ja henkilöstökokemukseen.

Uteckling i personalstyrkan och -strukturen och förutseende personalplanering

Vid utgången av år 2020 överskred antalet anställda vid Helsingfors stad 39 100, och vid slutet av år 2021 väntas det uppgå till 40 500. Att personalstyrkan växer beror i synnerhet på coronaepidemin, olika utvecklingsprojekt inom förvaltningssektorerna samt kommunförsöket med sysselsättning, inom vilket en del av TE-centralernas (dvs. arbets- och näringscentralernas) lagstadgade sysselsättningservice överförs på staden. Budgetåret 2022 stabiliserar antalet anställda kring 39 600, och hålls ganska oförändrat under budgetåren 2022-2024.

Personalens numerär och struktur påverkas i synnerhet av ändringar i lagstiftningen, stora projekt och stadens befolkningsutveckling. I syfte att kunna få en aktuell och förutseende lägesbild har modellen för personalplanering vidareutvecklats år 2021. Inom förvaltningssektorerna fortsätter man ta i bruk och utveckla modellen med fokus bland annat på att identifiera resursutmaningar och förutse pensionsavgången. Under de närmaste åren kommer årligen 700-800 av stadens anställda att nå pensionsålder, och pensionsavgången kan antas tillta fram till år 2030.

Ändamålsenlig och planmässig inriktning av personalresurserna stöder tillgängligheten. Hyrd arbetskraft anlitas i huvudsak vid vikariat. Samarbetet med Seure, ett personalservicebolag för Huvudstadsregionen, fortsätter. Nyttjandet av deras service sker även framöver inom i synnerhet förvaltningssektorerna Social- och hälsovårdssektorn och Fostrans- och utbildningssektorn.

Stadens service tryggas av en flexibel och yrkeskunnig personal

Tillgången till personal kommer fortfarande att vara en betydande utmaning för staden.

En tillräckligt stor, kunnig och mångsidig personal är en nyckelfaktor för att stadens service ska kunna tryggas. Den har också en koppling till skötselns av sysselsättningen, och därmed till att staden får skatteinkomster. Under budgetåret satsar staden på att dels trygga verksamheten och servicen, dels främja personaltillgången på sikt. Det långsiktiga utvecklingsarbetet fortsätter satsa på arbetsgivarbild, rekryteringskunnandet, belönandet och personalens upplevelser.

Kaupunkistrategian mukaisesti laaditaan toimenpiteet henkilöstön saatavuuden parantamiseksi. Strategian mukaan tavoitteena on parantaa veto- ja pitovoimaa työnantajana, kaupungin työoloja sekä jatkaa palkkakehitysohjelmaa.

Kaupunkilaisten palveluiden tuottamista tuetaan seuraamalla työvoimapula-aloja säännöllisesti; työvoimapula-alat keskittyvät erityisesti sosiaali- ja terveystoimeen, kasvatukseen ja koulutuksen toimialaan sekä ruotsinkieliseen henkilöstöön. Kaupunkistrategian mukaan henkilöstön riittävyys sosiaali- ja terveystoimissa, ja pätevän henkilöstön osuuden nousu varhaiskasvatuksessa tulee varmistaa. Henkilöstövajetta on erityisesti lääkäreissä, hoitajissa, sosiaalityöntekijöissä, varhaiskasvatuksen opettajissa ja erityisopettajissa, perusopetuksen erityisluokanopettajissa ja psykologeissa sekä ruotsinkielisessä opetuksessa ja varhaiskasvatuksessa.

Kaupunkistrategiassa työvoiman saatavuutta varmistetaan osaamisen kehittämällä, edistämällä kansainvälisten osaajien hyödyntämistä sekä yhteistyöllä TE-palveluiden, korkeakoulujen, yritysten sekä muiden pk-seudun kaupunkien kanssa. Henkilöstön saatavuutta edistetään muun muassa kehittämällä oppisopimuskäytänteitä, tukemalla nykyisen henkilöstön uudelleen koulutautumista, panostamalla harjoittelu-, kesätyö- ja työssäoppimispaikkoihin, tiivistämällä oppilaitosyhteistyötä ja yhteiskunnallisella vaikuttamisella. Saatavuuden ohella panostetaan henkilöstön monimuotoisuuteen rekrytointikäytännöissä, esihenkilöitä valmentamalla ja tukemalla etenkin vieraskielisten, vammaisten ja osatyökykyisten työllistymismahdollisuuksia. Tavoitteena on edistää työttömien työnhakijoiden ohjausta kaupungin tehtäviin.

Henkilöstön sisäiseen liikkuvuuteen kaupunkiorganisaatiossa kiinnitetään huomiota. Tämä tarkoittaa esimerkiksi henkilöstön urakiertoa, osaajavaihtoa ja sisäistä rekrytointia. Sisäisellä liikkuvuudella haetaan ratkaisuja henkilöstön saatavuuteen, osaamisen kehittämiseen sekä hyvinvointiin. Tavoite on kohdistaa henkilöstöresursseja sinne, missä tarve on suurin. Hyödynnetään koronaepidemian ja Osaajapankin kokemuksia sisäisen liikkuvuuden kehittämisessä. Tämä vaatii myös esihenkilöiden valmennusta muun muassa urajatteluun.

Myös muulla osaamisen kehittämällä varmistetaan osaava henkilöstö ja turvataan kaupunkilaisten tarpeisiin vastaavat palvelut. Kiinnitetään huomiota henkilöstön koulutustasoon, täydennyskoulutukseen ja asiantuntijuuden kehittämiseen. Tuetaan työntekijöitä hankkimaan tarvittavat pätevyudet, mikä tukee paitsi urakehitystä myös muuttuvia työelämän tai lainsäädännön edellytyksiä ja henkilöstön saatavuutta työvoimapula-aloilla.

Henkilöstön pysyvyyttä tuetaan panostamalla henkilöstökokemukseen, jossa tärkeässä osassa on johtamis- ja esihenkilöosaaminen.

Asiakaslähtöistä yhteistyön kulttuuria hyvän johtamisen kautta

Hyvä johtaminen on oleellista kaupungin työkuultuurille ja henkilöstön hyvinvoinnille. Kaupunkistrategia nostaa esiin kehitystarpeita: toimintatapoja uudistetaan, tehokkuutta ja

Producerandet av service för invånarna stöds genom att staden regelbundet följer läget inom de sektorer där det råder arbetskraftsbrist, nämligen främst social- och hälsovården, fostran och utbildningen, och den svenskspråkiga servicen. I synnerhet på läkare, skötare, socialarbetare, småbarnspedagogiklärare och speciallärare, specialklasslärare och psykologer i grundskolan råder det brist, liksom också på arbetskraft för den svenskspråkiga undervisningen och småbarnspedagogiken.

Personaltillgången främjas bland annat genom att utveckla läroavtalsförfarandena, stöda personalomskolningen, satsa på jobb för praktikanter och sommarvikarier och på utbildning på arbetsplatser i samband med praktiska arbetsuppgifter, och genom att öka dels samarbetet med läroinrättningar, dels det samhälleliga påverkningsarbetet. Därutöver satsar man inom rekryteringsarbetet på mångfald inom personalen genom att coacha och stöda chefer att göra det lättare för invandrare, funktionshindrade och partiellt arbetsföra att få anställning. Ett syfte är att främja hänvisandet av arbetslösa arbetssökande till stadens arbetstillfällen.

Fokus läggs också på personalens interna rörlighet inom stadsorganisationen. Det handlar bland annat om arbetsrotation inom personalen, expertutbyte och intern rekrytering. Den interna rörligheten ska ge lösningar på personaltillgången och på utvecklandet av personalens kompetens och välmåga. Målet är att inrikta personalresurser dit som behovet är störst. Därvid utnyttjas dels erfarenheterna av coronapandemin, dels dem som Expertbanken ackumulerat. Detta kräver också att cheferna coachas till bland annat arbetskarriärtänkande.

Personalens kunnande, liksom också sådan service som svarar på invånarnas behov, tryggas även genom annan kompetensutveckling. Fokus läggs på att utveckla personalens utbildningsnivå, på fortbildning och på utvecklande av expertisen. De anställda uppmuntras att skaffa sig behövlig kompetens, vilket stöder dels deras karriärutveckling och deras behörighet vid ändrade krav från arbetsliv och lagstiftning, dels personaltillgången inom branscher med arbetskraftsbrist.

Genom fokusering på personalens upplevelser, där ledarskapets och chefernas kunnande spelar en viktig roll, görs satsningar på att hålla kvar personalen.

Kundorienterad samarbetskultur genom gott ledarskap

Gott ledarskap är av väsentlig betydelse för stadens arbetskultur och personalens välbefinnande. Bland annat personalens och organisationens återhämtning från

tuottavuutta pyritään nostamaan sekä laadukkaaseen johtamiseen ja esihenkilötyöhön panostetaan. Johtamisella tuetaan henkilöstön ja koko organisaation palautumista koronaepidemiasta. Talousarviovuonna keskitytään edelleen johtamisen ja esihenkilötyön kehittämiseen ja tukemiseen muun muassa juurruttamalla johtamisen kulmakiviä (näkemysellisyys, innostus, linjakkuus ja toimeenpanokyky) sekä erilaisilla valmennuksilla ja esihenkilöiden perehdyttämisellä.

Onnistumisen johtaminen ja erityisesti työn sujuvuuden mallin käytäntöön vieni jatkuu. Kun kaupungin henkilöstön työ sujuu ja työssä onnistutaan, myös kaupunkilaiset saavat laadukkaita palveluita. Työn sujuvuutta tukevat myös ymmärrys yhteisistä tavoitteista ja johtamisosaamisen kehittäminen sekä esihenkilöiden nopea reagointi esimerkiksi työtä haittaaviin asioihin. Itse- ja yhteisöohjautuvuuden edistäminen tukee henkilöstön ja työyhteisöjen mahdollisuuksia onnistua työssään. Toimintakulttuurin avoimuus, vuorovaikutteisuus ja osallisuus ulottuu kaupunkistrategiassa kaupunkiorganisaation sisältä myös ulkoisiin sidosryhmiin ja kaupunkilaisiin.

Henkilöstön osaamisen ja toimintatapojen kehittäminen tukee kaupunkilaisten palveluiden tuottamista. Kaupunkiorganisaation kyvykkyyksien ja osaamisen johtamiseen luodaan yhtenäinen toimintamalli. Henkilöstön osaamista tulee kehittää asiakaslähtöisesti sekä kaupunki- ja palvelustrategioiden mukaisesti. Yhteistyö yli organisaatorajojen on tunnistettu kehityskohteeksi, joka vaatii niin johtajilta, esihenkilöiltä kuin työntekijöiltäkin uusia toimintatapoja. Kaupunkistrategia painottaa sisäisen yhteistyön toimivuuteen panostamista, jotta kaupungin palvelut voidaan tuottaa vaikuttavasti ja vankalla palveluasenteella.

Johtamisosaamista on myös tunnistaa ja reagoida mahdollisiin koronasta palautumisen haasteisiin. Esihenkilötyössä panostetaan henkilöstön hyvinvointiin. Henkilöstökokemusta ja hyvinvointia mitataan säännöllisesti kaupunkitason henkilöstötutkimuksilla, joiden tuloksista laaditaan tavoitteita ja toimenpiteitä toimintasuunnitelmiin sekä tulospalkkiojärjestelmän pohjaksi.

Helsingin kaupungin kyvykkyyksien kasvattaminen ja digitalisaatiokehityksen mahdollistaminen

Kaupunkistrategiassa tunnistetaan, että digitalisaation mahdollisuuksien hyödyntäminen edellyttää henkilöstön ja kaupunkilaisten jatkuvaa osaamisen kehittämistä. Strategiassa nostetaan esiin myös tiedolla johtaminen, jossa laadukkaalla, yhteensopivalla datalla sekä analytiikalla ennakoidaan asiakastarpeita, toimitaan vaikuttavammin ja tehostetaan toimintaa.

Vuoden 2022 aikana kaupunki ottaa käyttöön uuden palkkajärjestelmän Sarastia365 HR, joka korvaa HIJAT-järjestelmän sekä HR-työpöydän. Uusi järjestelmä tarjoaa kattavammin itsepalvelutoimintoja (kuten sähköisiä lomakkeita) henkilöstölle ja esihenkilöille. Tämä on ensimmäinen askel kohti ajantasaisempaa tiedolla johtamista.

Taloussuunnitelmavuosina 2022–2024 toteutetaan kattavampi HR-kokonaisjärjestelmäprojekti ja Sarastia jää

coronaepidemin stöds genom ledarskap. Under budgetåret läggs fortsättningsvis fokus på utvecklande av och stöd för ledarskap och chefsarbete bland annat genom att nöta in hörnstenarna för ledarskap (visioner, iver, linjerenhet och verkställighetsförmåga). Dessutom ges olika slags coaching och initiering för chefer.

Ledarskapet till framgång, och i synnerhet införandet av en modell för smidigt arbete fortsätter. När stadens anställdas arbete löper smidigt och de upplever framgångar får också invånarna högklassig service. Till smidigheten medverkar också dels en medvetenhet om gemensamma mål, dels att ledarskapskunnandet utvecklas och att cheferna reagerar snabbt på till exempel sådant som stör arbetet. Genom att främja enskilda anställdas liksom också arbetsgemenskapers förmåga att leda sitt eget arbete stöder man deras möjligheter att lyckas i det egna arbetet.

När man utvecklar personalens kunnsande och tillvägagångssätt stöder det producerandet av service för invånarna. En enhetlig modell skapas för ledandet av förmågor och kunnsande inom stadsorganisationen. Personalens kunnsande bör utvecklas utgående från kundernas behov och i enlighet med stadens Stadsstrategi och servicestrategier. Samarbetet över organisationsgränserna har identifierats som ett utvecklingsobjekt som kräver nya sätt att fungera för direktörer, chefer och andra stadsanställda.

Ledarskapskunnande är också att identifiera och reagera på tänkbara utmaningar under återhämtningen från coronan. Inom chefsarbetet satsar man på personalens välbefinnande. Personalens erfarenheter och välbefinnande mäts regelbundet genom personalenkäter inom hela stadsförvaltningen. Rönen används för att fastställa mål och åtgärder för verksamhetsplanerna och som basis för resultatpremieringsystemet.

Odlå förmågor och möjliggöra digitalisering inom Helsingfors stad

Under året 2022 tar staden i bruk det nya lönesystemet Sarastia365 HR, som ersätter systemet HIJAT och HR-skrivbordet. Det nya systemet ger ett bredare urval självbetjäningssystemer (t.ex. elektroniska blanketter) för både medarbetare och chefer. Detta är första steget för ett tidsenligare kunskapsbaserat ledarskap.

Under budgetåren 2022–2024 genomförs ett mera heltäckande helhetssystemprojekt inom stadens HR, och

sen rinnalle palkkajärjestelmäksi. HR-kokonaisjärjestelmäprojektilla tavoitellaan yhtenäistä henkilöstöjohtamisen järjestelmäkokonaisuutta, joka lisää esihenkilötyön vaikuttavuutta ja tehokkuutta sekä edistää tiedolla johtamisen mahdollisuuksia, kun varsinkin pirstaleisesta järjestelmäkokonaisuudesta ja manuaalisista toimintatavoista voidaan siirtyä asteittain käyttäjäystävälliseen kokonaisratkaisuun.

Toimialoilla panostetaan tiedolla johtamiseen, digitalisaation edistämiseen sekä henkilöstön digiosaamisen vahvistamiseen. Vuonna 2021 käyttöön otettu kaupunkiyhteinen oppimislusta tukee osaamisen kehittämistä. Digitalisaation keinoin nostetaan tehokkuutta ja tuottavuutta sekä mahdollistetaan parempaa tiedon hyödyntämistä työssä, prosesseissa, päätöksenteossa ja johtamisessa.

Talousarviovuoden aikana luodaan pohja kaupungin kyvykkyyksien ja henkilöstön koko potentiaalin tunnistamiseen ja hyödyntämiseen. Digitalisaatio ja HR-järjestelmäprojektit tukevat tätä tarjoamalla aikaisempaa kattavampaa tietoa henkilöstöstä ja kaupunkiorganisaatiosta.

Sarastia finns parallellt med som avlöningssystem. Med helhetssystemprojektet eftersträvas ett enhetligare system för stadens personalstyrning där chefernas arbete blir verkningsfullare och effektivare och där möjligheterna till kunskapsbaserat ledarskap är bättre, i och med att man från en splittrad systemhelhet och manuella tillvägagångssätt gradvis kan övergå till en användarvänlig helhetslösning.

Inom sektorerna görs satsningar på kunskapsbaserat ledarskap, på att främja digitalisering och på att stärka personalens digitala kunskaper. Den inlärningsplattform för hela stadsförvaltningen som togs i bruk år 2021 stöder utvecklandet av kunnandet. Med digitaliseringens hjälp höjs effektiviteten och produktiviteten samt möjliggörs bättre utnyttjande av kunskap inom arbete, processer, beslutsfattande och ledarskap.

Under budgetåret skapas en grund för identifiering och nyttjande av stadens förmågor och av personalens hela potential. Digitaliseringen och systemprojekten inom HR stöder detta genom att komma med mera heltäckande kunskap än tidigare om personalen och stadsorganisationen.

Päätösehdotukset – Beslutsförslag

Hallintosäännön mukaisesti rahoitusjohtajan tehtävänä on päättää kaupunginvaltuuston hyväksymissä rajoissa talousarvio- ja tilapäislainojen ottamisesta, lainojen takaisinmaksusta ja lainaehto- ja muuttamisesta. Vuoden 2022 talousarvioehdotuksessa varaudutaan kaupungin osalta XX miljoonan euron ja HKL-liikelaitoksen osalta XXX miljoonan euron pitkäaikaisten ulkoisten lainojen ottoon. Lisäksi tulisi varautua lyhytaikaiseen lainatarpeeseen tilapäislainavaltuuksin, mm. kuntatodistusohjelmaa käyttäen.

Rahoitusjohtaja tulisi lisäksi oikeuttaa ottamaan uutta lainaa mahdollisesti ennenaikaisesti poismaksettavien lainojen tilalle (ns. lainojen konvertointi). Konvertointiin tarvitaan lainanottovaltuutus, vaikka kaupungin lainapääoma ei lisäännä.

Lisäksi rahoitusjohtaja tulisi oikeuttaa tekemään leasing sopimuksia päätösehdotuksessa mainituin ehdoin.

Kaupungin liikelaitosten toimintasääntöjen mukaan liikelaitoksen johtokunta päättää lainanotosta Kvston vuosittain vahvistamien lainanottovaltuuksien rajoissa. Kvsto päättää valtuuksista talousarviossa ja laina hankitaan Kaupunginkanslian toimesta.

HKL-liikelaitoksen johtokunnalle tulisi antaa enintään XXX miljoonan euron lainavaltuus investointien rahoittamiseen. Laina HKL:lle on tarkoitus järjestää ulkoisena lainanottona.

Edellä olevan perusteella kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston päätettäväksi

- 1) että rahoitusjohtajalla on oikeus vuonna 2022
  - a) ottaa 500 milj. euroa kotimaisia ja/tai ulkomaisia lainoja, joiden laina-aika on vähintään yksi vuosi ja enintään 30 vuotta ja joiden nimelliskorko lainanottohetkellä saa olla enintään 4 prosenttia tai joiden emissiokurssin ja nimelliskoron perusteella laskettava efektiivinen korko saa olla lainanottohetkellä enintään 4 prosenttia,
  - b) ottaa tilapäislainoja, joita saa kulloinkin olla enintään 200 milj. euroa,
  - c) tehdä 100 milj. euron pääoma-arvosta ja enintään 4 prosentin korolla leasing-sopimuksia, joiden vuokra-aika on enintään 30 vuotta,
  - d) tehdä korko- ja valuuttariskin suojaamiseksi tarkoitettuja johdannais sopimuksia otettaessa uusia lainoja tai koskien olemassa olevaa lainakantaa kuitenkin siten, että sopimuksia voidaan solmia kotimaisen tai ulkomaisen osapuolen kanssa, jonka pitkäaikainen luottokelpoisuus on hyvä sekä
- 2) että HKL-liikelaitoksen johtokunnalla on oikeus vuonna 2022
  - a) ottaa enintään XXX miljoonaa euroa lainaa, joka nostetaan talousarvioehdotuksen mukaisesti kaupungin ulkopuolisena pitkäaikaisena lainana.

Enligt förvaltningsstadgan har finansdirektören till uppgift att inom av stadsfullmäktige godkända gränser besluta om upptagande av budgetlån och tillfälliga lån, om återbetalning av lån och om ändring av lånevillkoren. Förslaget till budget för år 2022 baserar sig på att långfristiga externa lån på XX miljoner euro tas upp för staden och på XXX miljoner euro för affärsverket HST. Likaså bör det med tanke på behovet av kortfristiga lån beviljas rätt att ta upp tillfälliga lån, bl.a. med hjälp av ett kommuncertifikatsprogram.

Finansdirektören bör dessutom berättigas att ta upp nya lån i stället för sådana lån som eventuellt återbetalas tidigare än planerat (s.k. konvertering av lån). För konvertering behövs fullmakt att ta upp lån, fastän stadens lånekapital inte ökar.

Vidare bör finansdirektören ha rätt att ingå leasingavtal enligt villkoren i beslutsförslaget.

Enligt verksamhetsstadgorna för stadens affärsverk beslutar affärsverkets direktion om upplåning inom de av stadsfullmäktige årligen fastställda gränserna för upplåningsbefogenheter. Stadsfullmäktige beslutar om befogenheterna i budgeten och lånet upptas genom stadskansliet försorg.

Direktionen för affärsverket HST bör ges rätt att uppta lån på högst XXX miljoner euro för finansiering av investeringar. Det är meningen att lånet till HST ska ordnas som extern upplåning.

På grundval av det ovanstående föreslår stadsstyrelsen att stadsfullmäktige beslutar

- 1) att finansdirektören under 2022 har rätt
  - a) att uppta inhemska och/eller utländska lån om 500 mn euro med en löptid på minst ett år och högst 30 år och med en nominell ränta på högst 4 procent vid tidpunkten för upptagandet av lånet eller en på grundval av emissionskursen och den nominella räntan beräknad effektiv ränta på högst 4 procent vid tidpunkten för upptagandet av lånet,
  - b) att uppta tillfälliga lån, dock så att de tillfälliga lånen får uppgå till högst 200 mn euro,
  - c) att ingå leasingavtal på högst 30 år för ett kapitalvärde på 100 mn euro och med en ränta på högst 4 procent,
  - e) att ingå derivatavtal som skydd mot ränte- och valutarisker vid upptagande av nya lån eller i fråga om befintliga lån, dock så att avtal kan ingås med inhemska eller utländska parter som under en lång tid har god kreditvärdighet, och
- 2) att direktionen för affärsverket HST under 2022 har rätt
  - a) att uppta lån om högst XXX miljoner euro, som i enlighet med budgetförslaget lyfts som ett långfristigt externt lån utom staden.

Kuntalain 14 §:n mukaan valtuusto päättää kunnan palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisistä perusteista. Hallintosäännön mukaan lautakuntien ja johtokuntien tehtävänä on päättää hinnoista, maksuista, vuokrista ja korvauksista, sekä hyväksyä perusteet, joiden mukaan viranhaltija päättää mainituista asioista. Kaupunginhallituksen mielestä olisi perusteltua päättää talousarvion hyväksymisen yhteydessä palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisistä perusteista. Edellä olevan perusteella kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston päätettäväksi.

- 3) että niiden maksujen, joista ei ole erikseen päätetty, yleisinä perusteina noudatetaan omakustannushinnan mukaista taikka viranomaisen päättämää alemmaa taksaa.

Kaupunginhallituksen päättämien avustusten käytön valvontaa koskevien ohjeiden mukaan kaupungin viranomaisilla ja tarkastusvirastolla on mahdollisuus ja oikeus tarkastaa avustuksensaajien varainkäyttöä avustusehtojen täyttämisen selvittämiseksi. Samalla kaupunginhallitus katsoo, että avustusehtoja olisi tarkoituksenmukaista täydentää siten, että avustettavien yhteisöjen tulee noudattaa kaupunginhallituksen antamia ohjeita. Lisäksi kaupunginhallituksen mielestä on tarpeellista, että kaupunginhallitukselle annetaan mahdollisuus käyttää avustumäärärahaa asianomaisesta toiminnasta kaupungille lainojen takaamisen tai muun syyn johdosta syntyneiden saatavien korvaamiseksi. Kaupunginhallitus esittää, että kaupunginvaltuusto päättäisi.

- 4) kehottaa lauta- ja johtokuntia avustusten myöntämispäätöksissä ilmoittamaan avustuksen ehdoksi, että avustettavien yhteisöjen tulee toiminnassaan ja taloudenhoidossaan noudattaa kaupunginhallituksen antamia ohjeita ja

oikeuttaa kaupunginhallituksen käyttämään avustumäärärahoja kaupungille avustettavasta toiminnasta lainojen takaamisen tai muun syyn johdosta mahdollisesti syntyvien saatavien korvaamiseen.

Kaupungin toimialojen toimintoihin voidaan käyttää ulkopuolista yksityistä rahoitusta siten, että toimialat sisällyttävät talousarvioehdotustensa tulopuolelle alakohdan Ulkopuolisin varoin rahoitettu toiminta, jolle merkitään asianomaisen toiminnan arvioidut tulot. Vastaavat arvioidut menot merkitään asianomaisille menolajeille. Näiden toimialojen talousarvioiden erityisperusteluissa on mainittu, miten suuri osa määrärahasta on varattu ulkopuolisin varoin rahoitettavaa toimintaa varten. Tätä osaa määrärahasta saa käyttää vain saman verran kuin ulkopuolista rahoitusta on kertynyt. Edellä olevan perusteella kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston päätettäväksi

- 5) että toimialoilla, joilla on talousarviossa varattu määräraha ulkopuolisin varoin rahoitettua toimintaa varten, on oikeus käyttää kyseistä määrärahaa ainoastaan ehdolla, että tulopuolelle kertyy ulkopuolisista rahoituslähteistä vastaava summa.

Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Sen hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös kolmea tai useampaa vuotta koskeva taloussuunnitelma.

Enligt 14 § i kommunallagen ska fullmäktige fatta beslut om de allmänna grunderna för de avgifter som ska tas ut för kommunens tjänster och andra prestationer. Enligt förvaltningsstadgan har nämnderna och direktionerna till uppgift att besluta om priser, avgifter, hyror och ersättningar och att godkänna grunder enligt vilka en tjänsteinnehavare kan fatta beslut om sådana. Stadsstyrelsen anser att det vore motiverat att i anslutning till godkännandet av budgeten besluta om de allmänna grunderna för de avgifter som tas ut för tjänster och andra prestationer. På grundval av det ovanstående föreslår stadsstyrelsen att stadsfullmäktige beslutar

- 3) att såsom allmänna grunder för de avgifter om vilka det inte har beslutats separat följs en taxa som motsvarar självkostnadspriset eller en lägre taxa föreskriven av en myndighet.

Enligt stadsstyrelsens direktiv om övervakningen av hur understöden används har stadens myndigheter och revisionskontoret möjlighet och rätt att granska understödstagarnas medelsdisponering för att utreda om villkoren för understödet uppfylls. Stadsstyrelsen anser det samtidigt vara ändamålsenligt att det i dessa villkor görs en komplettering om att de sammanslutningar som får understöd ska följa stadsstyrelsens direktiv. Dessutom anser stadsstyrelsen att stadsstyrelsen bör beredas möjlighet att använda understödsanslag för ersättande av utgifter som staden åsamkats genom verksamheten i fråga på grund av borgen för lån eller av annan orsak. Stadsstyrelsen föreslår att stadsfullmäktige beslutar

- 4) uppmana nämnderna och direktionerna att i besluten om beviljande av understöd ställa som villkor för understödet att de sammanslutningar som får understöd i sin verksamhet och ekonomi följer stadsstyrelsens direktiv och

bemyndiga stadsstyrelsen att använda understödsanslag för ersättning av utgifter som staden eventuellt åsamkas genom verksamheten i fråga på grund av borgen för lån eller av annan orsak.

För funktionerna vid stadens sektorer är det möjligt med extern privat finansiering, varvid sektorerna på inkomstsidan i sina budgetförslag ska införa undermomentet Externt finansierad verksamhet, på vilket de beräknade inkomsterna för funktionen i fråga antecknas. Motsvarande beräknade utgifter antecknas för de berörda utgiftsslagen. Specialmotiveringarna i de enskilda sektorernas budgetar anger en hur stor del av anslagen som reserverats för externt finansierad verksamhet. Denna del av anslagen får bara användas i samma utsträckning som extern finansiering har flutit in. På grundval av det ovanstående föreslår stadsstyrelsen att stadsfullmäktige beslutar

- 5) att de sektorer som i budgeten har ett anslag reserverat för externt finansierad verksamhet har rätt att använda detta anslag endast på villkor att ett motsvarande belopp från externa finansieringskällor upptas på inkomstsidan.

Fullmäktige ska före utgången av året godkänna en budget för kommunen för följande kalenderår. I samband med att

Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Toimialojen talousarvioasetelmien kehittämistä on edelleen jatkettu. Tarkoituksena on palvella paremmin toiminnan ohjausta ja päätöksentekoa. Talousarviorakenteen uusimisen yhteydessä on pyritty kehittämään myös sisäisiä suunnittelu- ja seurantajärjestelmiä. Jotta kehitystyö saadaan joustavaksi, talousarviorakenteessa suoritettujen uudistusten hyväksyminen on tarkoituksenmukaista suorittaa edelleen talousarviokäsittelyn yhteydessä. Näin ollen kaupunginhallitus esittää, että kaupunginvaltuusto päättäisi

- 6) hyväksyä vuoden 2022 talousarvioehdotuksen valmistelun yhteydessä toteutettujen talousarviorakenteen muutokset ja
- 7) oikeuttaa kaupunginhallituksen jatkamaan toimialojen talousarviorakenteen uudistamista sekä sisäisen laskentatoimen ja raportoinnin kehittämistä.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n mukaan valtuutetulla on oikeus tehdä aloitteita kaupungin yhteisistä asioista. Aloite, joka koskee määrärahan ottamista seuraavan vuoden talousarvioon, tulee tehdä viimeistään 15. maaliskuuta. Kaupunginhallituksen on esitettävä aloite valtuuston käsiteltäväksi talousarvion yhteydessä.

Liitteenä kaupunginhallituksen vastaukset 65 talousarvioaloitteeseen. Edellä olevan perusteella kaupunginhallitus esittää, että kaupunginvaltuusto päättäisi

- 8) katsoa mainittujen aloitteiden 1–65 tulleen lopullisesti käsitellyiksi.

Edellä olevaan viitaten kaupunginhallitus esittää, että kaupunginvaltuusto päättäisi

- 9) hyväksyä oheisen ehdotuksen Helsingin kaupungin talousarvioksi vuodeksi 2022 sekä taloussuunnitelmaehdotuksen ohjeellisena vuosille 2023–2024.
- 10) hyväksyä kaupungin ja HKL-liikelaitoksen investointiohjelmat ohjeellisena vuosille 2024–2030 talousarvion liitteiden 4 ja 11 mukaisina otettavaksi huomioon seuraavien vuosien taloussuunnitelmien valmistelussa.

den godkänns ska fullmäktige också godkänna en ekonomiplan för tre eller flera år. Budgetåret är ekonomiplanens första år.

Utvecklingen av de enskilda sektorernas budgetuppställningar har alltjämt fortsatt. Avsikten är att bättra tjäna verksamhetsledningen och beslutsfattandet. I anslutning till att budgetstrukturen läggs om har man också strävat att utveckla de interna planerings- och uppföljningssystemen. För att utvecklingsarbetet ska bli smidigt, är det ändamålsenligt att förnyelserna i budgetstrukturen fortfarande godkänns i samband med budgetbehandlingen. Stadsstyrelsen föreslår därför att stadsfullmäktige beslutar

- 6) godkänna de ändringar i budgetstrukturen som gjorts vid beredningen av förslaget till 2022 års budget och
- 7) bemyndiga stadsstyrelsen att fortsätta att förnya sektorernas budgetstruktur samt utveckla de interna räkenskapsväsendet och rapporteringen.

Enligt 30 kap. 11 § i förvaltningsstadgan har fullmäktigeledamöterna rätt att väcka motioner om stadens gemensamma angelägenheter. En motion som gäller upptagande av anslag i budgeten för följande år ska väckas senast den 15 mars. Stadsstyrelsen ska förelägga fullmäktige motionen i anslutning till budgeten.

Stadsstyrelsens svar på 65 budgetmotioner är bifogade. På grundval av det ovanstående föreslår stadsstyrelsen att stadsfullmäktige beslutar

- 8) betrakta motionerna 1–65 som slutbehandlade.

Med hänvisning till det ovan anförda föreslår stadsstyrelsen att stadsfullmäktige beslutar

- 9) godkänna bilagda förslag till Helsingfors stads budget för år 2022 och förslag till ekonomiplan som anvisning för åren 2023–2024
- 10) godkänna stadens och affärsverket HST:s investeringsprogram som anvisning för åren 2024–2030 enligt bilagorna 4 och 11 till budgeten och som underlag för beredningen av ekonomiplanerna för de följande åren.

Taloustarvion sitovuus – Budgetens bindande verkan

1 Yleistä

Taloustarviossa kaupunginvaltuusto hyväksyy kunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Toiminnassa ja taloudessa on noudatettava taloustarviota. Kaupunginvaltuuston nähden sitovaksi eräksi taloustarviossa voidaan määritellä määräraha, tuloarvio tai toimintakate. Toiminnallisia tavoitteita voidaan myös määritellä sitoviksi. Sitovuus merkitsee sitä, että esim. määrärahaa ei voi ylittää ilman kaupunginvaltuuston päätöstä.

Taloustarviossa on bruttobudjetoituja ja nettobudjetoituja yksiköitä sekä kaupunginvaltuuston perustamia kunnan liikelaitoksia. Näille kaikille määritellään erikseen taloustarvion sitovuustaso.

Pääsääntöisesti kaupunginvaltuustoon nähden sitova erä on bruttobudjetoituilla yksiköillä menojen yhteissumma (=määräraha) ja nettobudjetoituilla yksiköillä toimintakate. Kunnan liikelaitoksia sitovat erät on esitetty tuloslaskelma- ja rahoitusosassa.

Taloustarviokirjassa kaupunginvaltuustoon nähden sitovat erät on varjostettu.

Mikäli tulot yhteensä, toiminnalliset tavoitteet sekä eräiden hallintokuntien tuottotavoitteet ovat hallintokuntia sitovia kaupunginvaltuustoon nähden, on ne erikseen määritelty näiden hallintokuntien kohdalla.

Yhteisöille myönnettävien avustusten määrärahat on määritelty taloustarvion liitteen 1 mukaisesti (Vuoden 2022 taloustarvioon sisältyvät avustusmäärärahat ja avustuksenluonteiset korvausmäärärahat). Lautakunnilla ja jaostoilla on oikeus päättää avustusliitteessä mainituista kokonaismäärärahojen käytöstä lukuun ottamatta rasteroidulla merkattuja avustusmäärärahoja.

2 Käyttötalousoosan sitovat määrärahat

2.1 Bruttobudjetoituidut yksiköt

Menot yhteensä on sitova lukutasolla (taloustarviotilin kolmen merkin tarkkuudella) seuraavilla taloustarvioluvuilla

1 20 Tarkastuslautakunta ja -virasto
2 10 Kasvatus ja koulutus

Menot yhteensä on sitova kohtatasolla (taloustarviotilin viiden merkin tarkkuudella) seuraavilla taloustarvioluvuilla

1 10 01 Vaalit, keskusvaalilautakunnan käytettäväksi
1 30 01 Kaupunginhallituksen käyttövarat

1 30 02 Kaupunginhallituksen avustukset
1 30 03 Valtionperinnöt
1 40 01 Kaupunginkanslia
1 50 01 Toimielinten toimintakustannukset, pormestarin ja kaupunginkanslian käytettäväksi

1 Allmänt

I budgeten godkänner stadsfullmäktige målen för kommunens verksamhet och ekonomi. Budgeten ska iaktas i kommunens verksamhet och hushållning. Ett anslag, en beräknad inkomst och ett verksamhetsbidrag kan i budgeten göras till en post som är bindande gentemot stadsfullmäktige. Också verksamhetsmål kan bli bindande. Att t.ex. ett anslag är bindande innebär att det inte får överskridas utan ett beslut av stadsfullmäktige.

I budgeten finns enheter med bruttobudgetering och enheter med nettobudgetering och kommunala affärsverk inrättade av stadsfullmäktige. För alla dessa fastställs det separat hur bindande budgeten ska vara.

I regel är de sammanlagda utgifterna (=anslagen) inom enheterna med bruttobudgetering och verksamhetsbidraget inom enheterna med nettobudgetering bindande poster gentemot stadsfullmäktige. De poster som är bindande för de kommunala affärsverken framgår av resultaträknings- och finansieringsdelen.

I budgetboken är de bindande posterna skuggade.

Om de sammanlagda inkomsterna, verksamhetsmålen och vissa förvaltningars avkastningsmål är bindande för förvaltningarna gentemot stadsfullmäktige, är de fastställda särskilt vid de olika förvaltningarna.

De anslag som beviljas till sammanslutningar har fastställts i enlighet med bilaga 1 (Understöd och understödmässiga ersättningsanslag i 2022 års budget). Nämnderna och sektionerna har rätt att besluta om totalanslagen upptagna i understödsbilagan med undantag av de understöd som är rasterade.

2 Bindande anslag i driftsekonomidelen

2.1 Enheter med bruttobudgetering

Utgifter sammanlagt är bindande på kapitelnivå (de tre första siffrorna av budgetkontot) i fråga om följande budgetkapitel

1 20 Revisionsnämnden och -kontoret
2 10 Fostran och utbildning

Utgifter sammanlagt är bindande på momentnivå (de fem första siffrorna av budgetkontot) i fråga om följande budgetkapitel

1 10 01 Val, till centralvalnämndens disposition
1 30 01 Dispositionsmedel, till stadsstyrelsens disposition
1 30 02 Stadsstyrelsens understöd
1 30 03 Arv som tillfallit staten
1 40 01 Stadskansliet
1 50 01 Kostnader för organens verksamhet, till borgmästarens och stadskansliets disposition

1 50 02	Keskitetysti maksettavat henkilöstömenot, kaupunginkanslian käytettäväksi	1 50 02	Personalutgifter som betalas centraliserat, till stadskansliets disposition
1 50 03	Maksuosuudet ja korvaukset, kaupunginkanslian käytettäväksi	1 50 03	Betalningsandelar och ersättningar, till stadskansliets disposition
1 50 05	Työmarkkinatuen kuntaosuus, kaupunginkanslian käytettäväksi	1 50 05	Arbetsmarknadsstödets kommunandel, till stadskansliets disposition
3 10 01	Kaupunkirakenne	3 10 01	Stadsstruktur
3 10 04	HSY- ja HSL-kuntayhtymien maksuosuudet	3 10 04	Betalningsandelar till Samkommunerna HRM och HRT
3 10 05	Pelastuslaitos	3 10 05	Räddningsverket
3 10 06	Tuki Liikenneliikelaitokselle	3 10 06	Understöd till trafikaffärsverket
4 10 02	Kulttuurin laitosavustukset	4 10 02	Understöd till kulturanläggningar
4 10 03	Liikunnan laitosavustukset	4 10 03	Understöd till idrottsanläggningar
5 10 01	Sosiaali- ja terveystalot	5 10 01	Social- och hälsovård
5 10 02	Toimeentulotuki	5 10 02	Utkomststöd
5 10 05	Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri	5 10 05	Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt

2.2 Nettobudjetoidut yksiköt

Seuraavien lukujen/kohtien ”**Toimintakate**” on sitova

1 40 02	ICT-yhteispalvelut
1 50 04	Keskitetty hanketoiminta, kaupunginkanslian käytettäväksi
3 10 02	Rakennukset
3 10 03	Asuntotuotanto
4 10 01	Kulttuuri ja vapaa-aika
5 10 03	Vastaanottokeskukset ja valtion korvaamat maahanmuuttopalvelut
5 10 04	Apotti

3 Tuloslaskelma-, investointi- ja rahoitusosan sitovat määrärahat ja tuloarviot

Pääsääntöisesti kaupunginvaltuustoon nähden **sitovia määrärahoja ovat menot** kohtatasolla (talousarviotilin viiden merkin tarkkuudella).

Investointiosassa lauta- ja johtokunnilla on oikeus tehdä alakohtien välisiä siirtoja. Määrärahaa ei kuitenkaan voi siirtää sellaiselle hankkeelle, johon talousarviovuodelle ei ole varattu määrärahaa.

Kunnan liikelaitoksia sitovat perustamispäätösten mukaisesti perustamislainan korot ja peruspääoman tuotto, jotka on esitetty tuloslaskelmaosassa tuloina luvun 7 02 alakohtina, ja perustamislainan lyhennykset tuloina rahoitusosan luvun 9 01 alakohtina. Kunnan liikelaitoksia ovat palvelukeskusliikelaitos, rakentamispalveluliikelaitos, taloushallintopalveluliikelaitos, työterveysliikelaitos ja liikenneliikelaitos.

2.2 Enheter med nettobudgetering

Under följande kapitel/moment är **verksamhetsbidraget bindande**

1 40 02	Gemensamma ICT-tjänster
1 50 04	Centraliserad projektverksamhet, till stadskansliets disposition
3 10 02	Byggnader
3 10 03	Bostadsproduktion
4 10 01	Kultur och fritid
5 10 03	Flyktingförläggningar och invardringstjänster som staten ersätter
5 10 04	Apotti

3 Bindande anslag och beräknade inkomster i resultaträknings-, investerings- och finansieringsdelen

I regel är **utgifterna bindande anslag** gentemot stadsfullmäktige på momentnivå (de fem första siffrorna av budgetkontot).

I investeringsdelen har nämnderna och direktionerna rätt att göra överföringar mellan undermomenten. Ett anslag får dock inte överföras på ett projekt som inte har något anslag för budgetåret.

I enlighet med grundläggningsbesluten är räntorna på grundläggningslånet och avkastningen på grundkapitalet bindande för de kommunala affärsverken. De är inkomstförda i resultaträkningsdelen som undermoment i kapitel 7 02. Amorteringarna på anläggningslånet är inkomstförda som undermoment i kapitel 9 01 i finansieringsdelen. De kommunala affärsverken är affärsverket servicecentralen, affärsverket byggtjänsten, affärsverket ekonomiförvaltningstjänsten, affärsverket företagshälsan och trafikaffärsverket.

Selityksiä – Förklaringar

Käyttötaloulososan, tuloslaskelmaosan ja rahoitusosan talousarviotaulukoiden sarakkeessa 2 ja investointiosan talousarviotaulukoiden sarakkeessa 3 on esitetty määrärahojen käyttö vuoden 2020 tilinpäätöksen mukaan.

Käyttötaloulososassa, tuloslaskelmaosassa ja rahoitusosassa sarakkeeseen 3 ja investointiosassa sarakkeeseen 4 on otettu vuoden 2021 talousarvioon merkityt määrärahat. Kursiivilla on merkitty Kvston xx.xx.xxxx sekä sitä aikaisemmin kuluvan vuoden tileille myöntämät ylitysoikeudet.

Käyttötaloulososassa sarakkeeseen 5, tuloslaskelmaosassa ja rahoitusosassa sarakkeeseen 4 ja investointiosassa sarakkeeseen 5 on merkitty lauta- ja johtokuntien ehdottamat määrärahat vuodelle 2022. Seuraavien lukujen/kohtien/alakohtien em. sarakkeissa olevat määrärahat ovat Kaupunginkanslian (ei lauta- tai johtokuntien) ehdottamia:

Luku	1 10	Kaupunginkanslia
Luku	1 30	Kaupunginkanslia
Luku	1 40	Kaupunginkanslia
Luku	1 50	Kaupunginkanslia
Luku	7 01	Kaupunginkanslia
Kohta	7 02 01	
alakohdat	01–69	Kaupunginkanslia
Kohta	7 02 02	Kaupunginkanslia
Luvut	7 03–7 05	Kaupunginkanslia
Kohta	8 01 02	Kaupunginkanslia
Kohta	8 03 02	Kaupunginkanslia
Kohta	8 04 02	Kaupunginkanslia
Kohta	8 05 01	Kaupunginkanslia
Luku	8 06	
kohdat	02,03	Kaupunginkanslia
Luku	8 07	Kaupunginkanslia
Kohta	9 01 01	Kaupunginkanslia
Kohta	9 01 02	
alakohdat	52–54	Kaupunginkanslia
Kohta	9 01 03	Kaupunginkanslia

Käyttötaloulososassa sarakkeeseen 6, tuloslaskelmaosassa ja rahoitusosassa sarakkeeseen 5 ja investointiosassa sarakkeeseen 6 on merkitty vuoden 2022 talousarvion määrärahat.

Käyttötaloulososassa sarakkeeseen 7, tuloslaskelmaosassa ja rahoitusosassa sarakkeeseen 6 ja investointiosassa sarakkeeseen 7 on merkitty vuoden 2023 taloussuunnitelmaan sisältyvät määrärahat.

Käyttötaloulososassa sarakkeeseen 8, tuloslaskelmaosassa ja rahoitusosassa sarakkeeseen 7 ja investointiosassa sarakkeeseen 8 on merkitty vuoden 2024 taloussuunnitelmaan sisältyvät määrärahat.

Investointiosassa sarakkeeseen 1 on merkitty ao. luvun kohdan tunnus ja sarakkeeseen 2 kohdan sekä alakohdan nimike selityksineen.

Perusteluosan suluissa olevat luvut ovat vuoden 2021 lukuja, ellei tekstissä toisin ole mainittu.

Tuottavuuden kehityksen indeksisarjan perusvuosi on vuosi 2020 (= 100) ellei tekstissä ole toisin mainittu.

Kolumn 2 i budgettabellerna i driftsekonomidelen, resultaträkningsdelen och finansieringsdelen och kolumn 3 i tabellerna i investeringsdelen anger anslagsförbrukningen enligt bokslutet för år 2020.

Kolumn 3 i driftsekonomidelen, resultaträkningsdelen och finansieringsdelen och kolumn 4 i investeringsdelen består av de i 2021 års budget upptagna anslagen. De anslagsöverskridningar som stadsfullmäktige xx.xx.xx och tidigare beviljat för konton i innevarande års budget är angivna med kursiv.

Kolumn 5 i driftsekonomidelen, kolumn 4 i resultaträkningsdelen och finansieringsdelen och kolumn 5 i investeringsdelen består av de anslag som föreslagits för 2022 av nämnder och direktioner. Anslagen i de ovannämnda kolumnerna i fråga om följande kapitel/moment/undermoment är föreslagna av Stadskansliet (inte nämnder eller direktioner):

Kapitel	1 10	Stadskansliet
Kapitel	1 30	Stadskansliet
Kapitel	1 40	Stadskansliet
Kapitel	1 50	Stadskansliet
Kapitel	7 01	Stadskansliet
Moment	7 02 01	
undermomenten	01–69	Stadskansliet
Moment	7 02 02	Stadskansliet
Kapitlen	7 03–7 05	Stadskansliet
Moment	8 01 02	Stadskansliet
Moment	8 03 02	Stadskansliet
Moment	8 04 02	Stadskansliet
Moment	8 05 01	Stadskansliet
Kapitel	8 06	
momenten	02,03	Stadskansliet
Kapitel	8 07	Stadskansliet
Moment	9 01 01	Stadskansliet
Moment	9 01 02	
undermomenten	52–54	Stadskansliet
Moment	9 01 03	Stadskansliet

Kolumn 6 i driftsekonomidelen, kolumn 5 i resultaträkningsdelen och finansieringsdelen och kolumn 6 i investeringsdelen består av de i 2022 års budget upptagna anslagen.

Kolumn 7 i driftsekonomidelen, kolumn 6 i resultaträkningsdelen och finansieringsdelen och kolumn 7 i investeringsdelen består av de i ekonomiplanen upptagna anslagen för 2023.

Kolumn 8 i driftsekonomidelen, kolumn 7 i resultaträkningsdelen och finansieringsdelen och kolumn 8 i investeringsdelen består av de i ekonomiplanen upptagna anslagen för 2024.

Kolumn 1 i investeringsdelen består av momentets beteckning och kolumn 2 av momentets och undermomentets beteckning med förklaring.

Siffrorna inom parentes i motiveringsdelen är 2021 års siffror, om annat inte är angivet i texten.

Grundår för den indexserie som beskriver produktivitetsutvecklingen är 2020 (= 100), om annat inte är angivet i texten.

Taulukoissa jokainen luku on pyöristetty erikseen tarkasta arvosta, joten laskutoimitukset eivät kaikilta osin täsmää.

Yhdistelmä sidotuista avustuksista on liitteessä 1. Talousarvioon on lisäksi liitetty erittely jäsenmaksuista (liite 2) sekä luettelo konserniin kuuluvista eräistä yhtiöistä (liite 3). Liitteessä 4 on esitetty 10-vuotinen investointiohjelma, liitteessä 5 talonrakennushankkeiden rakentamishjelma, liitessä 6 on katujen ja liikenneväylien rakentamishjelma vuosiksi 2022–2024, liitteessä 7 on puistojen ja liikunta-alueiden rakentamishjelma vuosiksi 2022–2024, liite 8 sisältää kaupunki uudistusalueiden ja suurten liikennehankkeiden rakentamishjelman 2022–2024, liite 9 vuokra- ja osakekohteiden suunnitteilla olevat uudis- ja peruskorjaushankkeet ja liite 10, HKL-liikelaitoksen 10-vuotinen investointisuunnitelma. Ottolainat on eritelty liitteessä 11.

Talousarviomäärärahojen käyttöoikeus on ao. lauta- tai johtokunnalla, ellei talousarvion luvun, kohdan tai alakohdan yhteydessä ole toisin ilmoitettu.

I tabellerna är varje tal avrundat separat från det exakta värdet, och alla uträkningar stämmer därför inte.

En sammanställning över de bundna understöden utgör bilaga 1. Till budgeten har dessutom fogats en specifikation över medlemsavgifterna (bilaga 2) och en förteckning över vissa bolag inom koncernen (bilaga 3). Bilaga 4 utgörs av ett investeringsprogram för tio år, bilaga 5 av ett byggnadsprogram för husbyggnadsprojekt, bilaga 6 av ett byggprogram för gator och trafikleder 2022–2024, bilaga 7 av ett byggprogram för parker och idrottsområden 2022–2024, bilaga 8 av ett Byggprogram för områden för stadsförnyelse och stora trafikprojekt 2022–2024, bilaga 9 av hyres- och aktieobjekt/planerade nybyggnads- och ombyggnadsprojekt och bilaga 10 av en investeringsplan för affärsverket HST för tio år. De upptagna lånen är specificerade i bilaga 11.

Vederbörande nämnd eller direktion har rätt att disponera budgetanslagen, om annat inte är angivet i anslutning till kapitlet, momentet eller undermomentet.

Käyttötalousosa – Driftsekonomidelen

1 Keskushallinto – Centralförvaltningen

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste - Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2024
	2020	2021	2021	2022	2022		
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	36 421	58 587	56 643	73 456	73 456	74 241	75 606
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	276 975	355 454	365 216	404 427	414 737	346 993	353 045
<i>Ylitysoikeus - Överskridningsrätter</i>		30 030					
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-240 554	-296 867	-308 573	-330 971	-341 281	-272 752	-277 439
Poistot - Avskrivningar	10 236	10 764	9 763	10 810	10 810	10 800	10 800
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-250 790	-307 630	-318 336	-341 781	-352 091	-283 552	-288 239
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	-250 790	-307 630	-318 336	-341 781	-352 091	-283 552	-288 239
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		60,9	-3,3	25,4	25,4	1,1	1,8
Menot - Utgifter		28,3	2,7	13,8	16,7	-16,3	1,7

1 10 01 Vaalien järjestäminen, keskusvaalilautakunnan käytettäväksi – Ordnande av val, till centralvalnämndens disposition

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste - Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2024
	2020	2021	2021	2022	2022		
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt			597	380	380	1 089	3 278
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	394	3 998	4 575	1 317	1 317	4 398	10 519
<i>Ylitysoikeus - Överskridningsrätter</i>							
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-394	-3 998	-3 978	-937	-937	-3 309	-7 241
Poistot - Avskrivningar				10	10		
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-394	-3 998	-3 978	-947	-947	-3 309	-7 241
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	-394	-3 998	-3 978	-947	-947	-3 309	-7 241
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster						186,6	201,0
Menot - Utgifter		914,8	14,4	-67,1	-67,1	233,9	139,2

Vuonna 2022 toimitettavia aluevaaleja ei toimiteta Helsingin kaupungissa, mutta Helsinki on veloitettu perustamaan tarvittava määrä yleisiä ennakoäänestyspaikkoja ulkokuntaisille ja järjestämään vaalitoimikuntaäänestyksen laitoksiin ulkokuntalaisille. Määrärahoissa on otettu huomioon näistä aiheutuvat kulut.

Vuoden 2022 määrärahoissa on huomioitu vuoden 2023 eduskuntavaaleihin valmistautuminen. Vuoden 2023 määrärahoissa on varauduttu eduskuntavaalien toimittamiseen. Vuonna 2024 toimitetaan presidentinvaalien ensimmäinen vaali ja tarvittaessa toinen vaali. Lisäksi vuonna 2024 toimitetaan europarlamenttivaalit. Vuoden 2024 määrärahoissa on varauduttu toimittamaan saman vuoden aikana kolmet vaalit.

Vaaleja koskevat määrärahat sisältävät varauksen oikeusministeriön uudistushankkeille, kuten sähköisen äänioikeusrekisterin käytön laajentumiselle laitosäänestykseen ja tulevaisuudessa mahdollisesti kotiaäänestykseen.

Vaaleja koskevissa määrärahoissa on varauduttu yleisten ennakoäänestyspaikkojen määrän lisääntymiseen ja aukioloaikojen laajenemiseen. Ennakoäänestyspaikkojen perustamisen suurimmat kustannukset liittyvät henkilöstökuluihin, tietotekniikkamenoihin ja koulutukseen sekä tilojen vuokriin.

Valtio tulee korvaamaan vuoden 2022 aluevaalien yleisistä ennakoäänestyspaikoista ja vaalitoimikuntien järjestämisestä ulkokuntalaisille syntyvät kulut Helsingille.

2022 års välfärdsområdesval förrättas inte i Helsingfors stad, men Helsingfors är skyldig att ordna ett behövligt antal allmänna förhandsröstningsställen för sådana som inte är skrivna i kommunen och ordna valbestyrelseröstning på institutioner för sådana som inte är skrivna i kommunen. Utgifterna för dessa har beaktats i anslagen.

I anslagen för 2022 har förberedelser för 2023 års riksdagsval beaktats. I anslagen för 2023 ingår en reservering för förrättandet av riksdagsvalet. År 2024 förrättas en första och en eventuell andra omgång av presidentvalet. År 2024 förrättas dessutom Europaparlamentsval. Anslagen för år 2024 innehåller en reservering för att förrätta tre val under samma år.

Anslagen för val omfattar en reservering för justitieministeriets förnyelseprojekt, såsom användning av det elektroniska rösträttsregistret också vid röstningen på anstalter och i framtiden eventuellt vid hemmaröstningen.

Anslagen för val innehåller en reservering för att de allmänna förhandsröstningsställen kommer att bli fler och öppettiderna längre. De största kostnaderna för inrättandet av förhandsröstningsställen hänförs till personalkostnader, utgifter för informationsteknik, utbildning och fastighetshyror.

Staten kommer att ersätta utgifterna som de allmänna förhandsröstningsställen och ordnandet av valbestyrelser för sådana som inte är skrivna i kommunen i 2022 års välfärdsområdesval orsakar för Helsingfors.

Valtio suorittaa valtiollisissa vaaleissa kunnille kertakorvauksen. Näin ollen vuoden 2023 eduskuntavaaleista, vuoden 2024 presidentinvaalin ensimmäisestä ja toisesta vaalista sekä vuoden 2024 europarlamenttivaaleista valtio maksaa Helsingille erikseen määräämänsä kertakorvauksen vaalien järjestämisestä.

Staten betalar en engångsersättning till kommunerna vid statliga val. Staten betalar således för 2023 års riksdagsval, för 2024 års första och eventuella andra omgång av presidentvalet samt för 2024 års Europaparlamentsval en separat engångsersättning för ordnande av val till Helsingfors.

1 20 Tarkastuslautakunta ja -virasto – Revisionsnämnden och -kontoret

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste - Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2024
	2020	2021	2021	2022	2022		
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	7	4	5	5	5	5	5
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	1 747	2 001	1 940	2 001	2 001	2 001	2 001
<i>Ylitysoikeus - Överskridningsrätter</i>							
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-1 740	-1 997	-1 935	-1 996	-1 996	-1 996	-1 996
Poistot - Avskrivningar							
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-1 740	-1 997	-1 935	-1 996	-1 996	-1 996	-1 996
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	-1 740	-1 997	-1 935	-1 996	-1 996	-1 996	-1 996
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-42,7	25,0	25,0	25,0		
Menot - Utgifter		14,5	-3,0	0,0	0,0	-0,0	-0,0

Talousarvion 2022 keskeiset painopisteet ja tiivistelmä

Tarkastuslautakunnan ja -viraston keskeisimmät painopisteet vuonna 2022 ovat:

- laadukkaiden arviointi- ja tarkastuspalvelujen sekä sidonnaisuuksien valvontaan liittyvien palvelujen tuottaminen
- henkilöstön työhyvinvoinnista huolehtiminen
- talouden hoitaminen vastuullisesti, kestävästi ja tuottavasti

Toiminnan kuvaus

Tarkastusvirasto toimii tarkastuslautakunnan alaisuudessa. Arviointitehtäväänsä varten lautakunta on jakautunut kahteen toimikuntaan. Tarkastusviraston keskeiset palvelut ovat valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumisen ja toiminnan tuloksellisen ja tarkoituksenmukaisen järjestämisen arviointi sekä sidonnaisuusilmoitusilmoitusten valvonta tarkastuslautakunnan apuna ja kaupungin tilintarkastajan avustaminen lakisäateisessä tilintarkastuksessa.

Kaupungin strategisten tavoitteiden toteuttaminen

Strategiakauden 2017–2021 aikana on kehitetty asiakaskokemuksen mittaamisen menetelmiä muun muassa sidonnaisuusilmoitusten valvonnassa ja tilintarkastuksessa. Asiakastytyväisyys on pysynyt korkealla tasolla, vaikka se ei kaikilta osin ole parantunut kauden aikana. Kuntalaisten osallistumista arviointisuunnitelmaan valmisteluun on edistetty Kerro kantasi -palvelun avulla ja kartoittamalla arviointikertomus.fi-sivuston käyttäjien tyytyväisyyttä sivuston sisältöön. Digitalisaatiota on edistetty ottamalla käyttöön sähköinen järjestelmä arvioinnin ja tarkastuksen

Centrale prioriteringar i budgeten 2022 och sammandrag

Revisionsnämndens och -kontorets viktigaste prioriteringsområden år 2022 är:

- att producera högklassiga utvärderings- och granskningstjänster och tjänster med anknytning till övervakningen av redogörelserna för bindningar
- att värna om personalens välbefinnande
- att sköta ekonomin på ett ansvarsfullt, hållbart och produktivt sätt

Beskrivning av verksamheten

Revisionskontoret lyder under revisionsnämnden. För sin revisionsuppdrag har nämnden uppdelats i två kommittéer. Revisionskontorets centrala tjänster är att utvärdera hur de mål som fullmäktige ställt upp nås och hur verksamheten ordnas på ett resultatrikt och ändamålsenligt sätt samt att hjälpa revisionsnämnden övervaka redogörelserna för bindningar och att bistå stadens revisor vid den lagstadgade revisionen.

Hur stadens strategiska mål genomförs

Under strategiperioden 2017–2021 har man utvecklat metoder för att mäta kundnöjdheten bland annat i övervakningen av redogörelser för bindningar och i revisionstjänsterna. Kundnöjdheten har hållits på en hög nivå, trots att den till alla delar inte har förbättrats under perioden. Kommuninvånarnas deltagande i beredningen av utvärderingsplanen har främjats med hjälp av tjänsten Säg din åsikt och genom att man kartlagt hur nöjda användarna av webbplatsen arviointikertomus.fi är med innehållet på webbplatsen. Digitaliseringen har främjats genom att man tagit i bruk ett elektroniskt system för

dokumentointiin sekä lisäämällä sähköisten työkalujen käyttöä.

Tarkastuslautakunta tuottaa arviointikertomuksella ja tarvittaessa muilla arviointiraporteilla valtuustolle tietoa tavoitteiden toteutumisesta ja toiminnan tuloksellisesta ja tarkoituksenmukaisesta järjestämisestä kaupungin strategista ohjausta ja päätöksentekoa varten. Kaupunkistrategia vuosille 2022–2025 ohjaa tarkastuslautakunnan arviointitoiminnan kohdentumista. Myös sitova toiminnan tavoite ohjaa arviointien kohdentumista kaupunkistrategian mukaisesti. Arviointi toteutetaan suunnitelmallisesti ja kustannustehokkaasti. Arviointien hyödynnettävyyttä pyritään parantamaan vuorovaikutuksessa arvioinnin kohteiden kanssa.

Emokaupungin ja konserniyhteisöjen tilintarkastus järjestetään kustannustehokkaasti ja laadukkaasti tilintarkastusta koskevien säädösten ja määräysten mukaisesti. Kaupungin tilintarkastuksessa noudatetaan julkishallinnon hyvää tilintarkastustapaa ja konserniyhteisöjen tarkastuksessa hyvää tilintarkastustapaa.

Vuosittaista asiakastytyväisyysseurantaa hyödynnetään toiminnan suunnitelmallisessa kehittämisessä. Tavoitteena on, että viraston asiakastytyväisyys säilyy hyvällä tasolla.

Tarkastusviraston taloutta hoidetaan vastuullisesti, kestävästi ja tuottavasti. Tarkastusvirasto pyrkii parantamaan tuottavuutta muun muassa huolehtimalla työnsä laadusta, henkilöstön työhyvinvoinnista ja vastuullisesta määrärahojen käytöstä.

Tarkastusviraston digitalisoitujen toimintojen määrä kasvaa ja vakiinnutetaan sähköisten työvälineiden laajamittainen hyödyntäminen arviointi- ja tarkastustyössä.

Vuonna 2022 käynnistyy toimitilojen peruskorjaus, jonka ajaksi virasto siirtyy väistötiloihin. Tavoitteena on peruskorjauksen yhteydessä vähentää viraston käytettävissä olevien toimitilojen määrää neljänneksellä.

Toimintaympäristön keskeiset muutokset 2022

Kaupunkistrategian, kaupungin organisaatorakenteen ja toimintaympäristön muutokset sekä muutokset kaupunkikonsernissa otetaan huomioon tilintarkastuksen ja arvioinnin toteutustavassa ja painotuksissa. Tällaisia ovat esimerkiksi sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisen uudistaminen ja liikenneliikelaitoksen osittainen yhtiöittäminen. Pitkittyneellä koronavirusepidemiällä voi olla vaikutusta viraston käytettävissä olevaan henkilöstöresurssiin ja henkilöstön työhyvinvointiin.

Taloudellinen kestävyys

Tuottavuus

Tarkastustoiminnan tuottavuus on kehittynyt myönteisesti tulostavoitteiden toteututtua hyvällä tasolla ja menojen alittaessa talousarvion joka vuosi. Toimintamenojen alitukset ovat kohdistuneet lähinnä henkilöstömenoihin ja tilintarkastuksen ostopalveluihin. Taloussuunnitelmakaudella 2022–2024 tuottavuuskasvua haetaan tilojen käyttöä tehostamalla. Tarkastusviraston tuottavuusindeksissä tuotosindeksi muodostuu työpanoksista, työn laatutekijöistä ja henkilöstötekijöistä. Panosindeksissä toimintamenot on

dokumentation av utvärderingen och granskningen och genom att öka användningen av digitala verktyg.

Revisionsnämnden producerar med utvärderingsberättelsen och vid behov med andra utvärderingsrapporter uppgifter för fullmäktige om huruvida målen har nåtts och verksamheten varit ordnad på ett resultatrikt och ändamålsenligt sätt med tanke på stadens strategiska styrning och beslutsfattande. Stadsstrategin för åren 2022 –2025 styr inriktningen av revisionsnämndens utvärderingsverksamhet. Också det bindande verksamhetsmålet styr inriktningen av utvärderingarna enligt stadsstrategin. Utvärderingen genomförs planmässigt och kostnadseffektivt. Möjligheten att utnyttja utvärderingarna förbättras om möjligt i växelverkan med de objekt som utvärderas.

Revisionen av moderstaden och koncernsammanslutningarna ordnas kostnadseffektivt och högklassigt i enlighet med de bestämmelser och föreskrifter som gäller för revisionen. Vid revisionen av staden följs god revisionsmed i den offentliga förvaltningen och vid revisionen av koncernsammanslutningarna god revisionsmed över lag.

Den årliga uppföljningen av kundnöjdheten utnyttjas då verksamheten utvecklas planmässigt. Målet är att revisionskontorets kundnöjdhet bevaras på en god nivå.

Revisionskontorets ekonomi sköts ansvarsfullt, hållbart och produktivt. Revisionskontoret vill förbättra produktiviteten bland annat genom att vinnlägga sig om kvaliteten på sitt arbete, personalens välbefinnande och en ansvarsfull anslagsförbrukning.

De digitaliserade funktionerna vid revisionskontoret ökar i volym, och utnyttjandet av elektroniska arbetsverktyg i stor skala etableras inom utvärderings- och granskningsarbetet.

År 2022 inleds ombyggnaden av lokalerna och revisionskontoret flyttar till tillfälliga lokaler. Målet är att i samband med ombyggnaden minska antalet lokaler som står till revisionskontorets förfogande med en fjärdedel.

Väsentliga förändringar i omvärlden 2022

Förändringarna i stadsstrategin, stadens organisationsstruktur och omvärlden liksom också förändringarna i stadskoncernen beaktas i sättet att genomföra revisionen och utvärderingen och i prioriteringarna för dessa. Sådana är till exempel reformeringen av ordnandet av social- och hälsovården och räddningsväsendet och den partiella bolagiseringen av trafikaffärsverket. Coronavirusepidemin som pågått under en längre tid kan ha konsekvenser för revisionskontorets tillgängliga personalresurs och personalens välbefinnande i arbetet.

Ekonomisk hållbarhet

Produktivitet

Revisionsverksamhetens produktivitet har utvecklats positivt sedan resultatmålen har uppnåtts på en god nivå och utgifterna har underskridits i budgeten varje år. Underskridningarna i omkostnaderna har riktats främst till personalutgifterna och köpta revisionstjänster. Under ekonomiplanepreioden 2022 –2024 söks produktivitetstillväxt genom effektivisering av lokalanvändningen. I revisionskontorets produktivitetsindex består avkastningsindex av arbetsinsatserna, arbetets

deflatoitu julkisten menojen hintaindeksillä (kuntatalouden yleishallinto).

Yksikkökustannukset

Tarkastusviraston yksikkökustannus kuvaa viraston suorittaman avustavan tilintarkastuksen, arvioinnin ja sidonnaisuusvalvonnan päivähintaa.

Muut talouden toimintaympäristön muutokset

Taloussuunnitelmakaudelle ajoittuu muutoksia kaupungin organisaatioon sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisen uudistaminen. Kaudelle ajoittuu myös tilintarkastuksen kilpailuttaminen. Näillä muutoksilla ennakoidaan olevan vaikutuksia tilintarkastuksesta aiheutuviin kustannuksiin.

Henkilöstösuunnitelma

Tarkastusviraston henkilöstöjohtamisen tavoitteena on osaava, motivoitunut ja hyvinvoiva henkilöstö. Viraston vakanssien määrä ja rakenne pyritään säilyttämään nyt saavutetulla, tarkoituksenmukaisella tasolla. Taloussuunnitelmakaudella panostetaan suunnitelmalliseen esihenkilöosaamisen ja henkilöstön osaamisen kehittämiseen. Yhteistyötä osaamisen kehittämisessä jatketaan Valtiontalouden tarkastusviraston kanssa. Henkilöstön saatavuuden ennakoidaan jatkuvan hyvänä ja tilanne varmistetaan huolehtimalla kilpailukyysisistä tehtäväsällöistä ja palkkatasosta. Rekrytoinnissa huolehditaan henkilöstön monipuolisesta ikä- ja sukupuolijakaumasta. Erityistä huomiota kiinnitetään henkilöstön työhyvinvointiin pitkittyneessä etätyötilanteessa.

Talousarvion vaikutusten arviointi

Tarkastuslautakunnan arviointitoiminnassa tarkastellaan mahdollisuuksien mukaan kaupungin toiminnan vaikutuksia. Tarkastuslautakunta on kiinnittänyt huomiota esimerkiksi terveys-, sukupuoli- ja yritysvaikutusten sekä Hiilineutraali Helsinki 2035 -ohjelman arviointiin. Vaikutuksia tarkastellaan jatkossakin tarkastuslautakunnan vuosittain hyväksymän arviointisuunnitelman puitteissa.

kvalitetsfaktorer och personalfaktorer. Input-index utgörs av omkostnaderna deflaterade med prisindex för offentliga utgifter (allmän förvaltning i kommunalekonomin).

Enhetskostnader

Revisionskontorets enhetskostnader beskriver dagspriset för biträdande revision, utvärdering och bindningskontroll som revisionskontoret utför.

Övriga ändringar i den ekonomiska omvärlden

Under ekonomiplaneproduktionen infaller ändringar i stadens organisation samt en reformering av ordnandet av social- och hälsovården och räddningsväsendet. Under perioden infaller också konkurrensutsättning av revisionen. De här ändringarna beräknas ha konsekvenser för kostnaderna som orsakas av revisionen.

Personalplan

Målet för revisionskontorets personalledning är kompetenta, motiverade och välmående anställda. Revisionskontoret strävar efter att bevara antalet vakanser och strukturen på den nu uppnådda, ändamålsenliga nivån. Under ekonomiplaneproduktionen görs det satsningar på planmässig utveckling av chefsarbetet och personalens kompetens. Samarbetet i kompetensutvecklingen med Statens revisionsverk fortsätter. En fortsatt god tillgång till personal är att vänta, och revisionskontoret försäkras sig om läget genom att se till att uppgiftsinnehåll och lönenivån är konkurrenskraftiga. I rekryteringen ser man till att personalens ålders- och könsfördelning är mångsidig. Särskild uppmärksamhet ägnas åt personalens välbefinnande i längre distansarbetsituationer.

Bedömning av budgetens konsekvenser

Vid revisionsnämndens utvärderingsverksamhet granskas konsekvenserna av stadens verksamhet i den mån det är möjligt. Revisionsnämnden har ägnat uppmärksamhet exempelvis åt bedömning av hälso-, köns- och företagskonsekvenser och av programmet Kolneutralt Helsingfors 2035. Konsekvenserna bedöms också i fortsättningen inom ramen för den utvärderingsplan som revisionsnämnden godkänner årligen.

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet

Mål som granskas vid budgetuppföljningen

Sitovat toiminnan tavoitteet

Bindande verksamhetsmål

Strategian teema	Tavoite	Mittari
Maailman toimivin kaupunki	Tarkastuslautakunnan arviointitoiminta kohdistuu kaupunkistrategian toteutumisen arviointiin.	Tarkastuslautakunnan arviointisuunnitelmaan 2022 sisältyvistä vuosittain vaihtuvista aiheista (pois lukien tavoitearvioinnit, vaikuttavuuden seuranta ja talouden arviointi) vähintään 73 prosenttia liittyy kaupunkistrategiassa asetettujen linjausten tai tavoitteiden arviointiin.

Strategins tema	Tavoite	Mätare
Världens bäst fungerande stad	Revisionsnämndens utvärderingsverksamhet gäller utvärdering av hur stadsstrategin genomförs.	Minst 73 procent av de årligen varierande temana i revisionsnämndens utvärderingsplan 2022 (exkl. målutvärderingar, uppföljning av genomslagskraften och ekonomisk utvärdering) hänför sig till utvärdering av riktlinjer eller mål fastställda i stadsstrategin.

Suorite- ja taloustavoitteet - Prestationsmål och ekonomiska mål

Suoritteet - Prestation

	2020	2021	ennuste prognos 2021	2022	2023	2024
Suoritetavoitteet - Prestationsmål						
Arviointikertomus valmistuu 20.4. mennessä - Utvärderingsberättelsen färdigställs senast 20.4.	14.4.	20.4.	13.4.	20.4.	20.4.	20.4.
Tilintarkastuskertomus annetaan 30.4. mennessä - Revisionsberättelsen ges senast 30.4.	29.4.	30.4.	30.4.	30.4.	30.4.	30.4.
Toiminnan laajuustiedot - Verksamhetens omfattning						
Tilintarkastuspäivät per tilivuosi, ulkoisen tilintarkastajan toteutuneet tarkastuspäivät - Revisionsdagar per räkenskapsår, utfall för den externa revisorns revisionsdagar	412	390	382	370	370	370

Henkilöstösuunnitelma - Personalplan

	2020	2021	ennuste prognos 2021	2022	2023	2024
Henkilöstön käyttö - Andvändning av personal						
Henkilöstön määrä - Antal anställda	16	17	17	17	17	17
Henkilöstötyövuodet (oma henkilöstö) - Årsverken (egen personal)	14,9	16,5	16,0	16,0	16,5	17,0

Tuottavuutta kuvaavat tunnusluvut -
Nyckeltal som beskriver produktiviteten

Tuottavuusmittari - Produktivitetmätare

	2020	2021	ennuste prognos 2021	2022	2023	2024
Tuottavuusindeksi, Tuottavuus 2020 = 100 - Produktiviteetsindex, Produktivitet År 2020=100	100,0	90,2	102,7	94,6	95,0	95,5

Yksikkökustannusten kehitys - Utveckling i kostnaderna per enhet

Palvelu euroa / x - Tjänst euro/X	2020	2021	ennuste prognos 2021	2022	2023	2024
Tarkastuspäivän hinta, euroa/pv - Pris för en revisionsdag, euro/dag	490	525	510	518	510	503

Prosenttimuutos yksikkökustannuksissa - Ändring i procent i enhetskostnaderna

Muutos, % - Ändring, %	2020	2021	ennuste prognos 2021	2022	2023	2024
	0,6	7,3	4,2	1,5	-1,4	-1,4

Tilankäytön mittarit - Mätare för lokalanvändningen

	2020	2021	ennuste prognos 2021	2022	2023	2024
Tilan käyttö - Lokalandvändning						
Tilat, m ² - Lokaler, m ²	602	602	602	602	450	450

1 30 Kaupunginhallitus – Stadsstyrelsen

1 000 €	Käyttö	Talousarvio	Ennuste -	Ehdotus	Talousarvio	Talous-	Talous-
	Förbrukning	Budget	Prognos	Förslag	Budget	suunnitelma	suunnitelma
	2020	2021	2021	2022	2022	Ekonomiplan	Ekonomiplan
						2023	2024
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	11 902	2 700	2 700	3 000	3 000	3 000	3 000
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	7 185	43 561	43 175	84 661	84 661	13 761	13 761
<i>Ylitysoikeus - Överskridningsrätter</i>		20 600					
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	4 718	-40 861	-40 475	-81 661	-81 661	-10 761	-10 761
Poistot - Avskrivningar							
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	4 718	-40 861	-40 475	-81 661	-81 661	-10 761	-10 761
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	4 718	-40 861	-40 475	-81 661	-81 661	-10 761	-10 761
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-77,3		11,1	11,1		
Menot - Utgifter		506,3	-0,9	94,4	94,4	-83,7	

1 30 01 Kaupunginhallituksen käyttövarat – Stadsstyrelsens dispositionsmedel

1 000 €	Käyttö	Talousarvio	Ennuste -	Ehdotus	Talousarvio	Talous-	Talous-
	Förbrukning	Budget	Prognos	Förslag	Budget	suunnitelma	suunnitelma
	2020	2021	2021	2022	2022	Ekonomiplan	Ekonomiplan
						2023	2024
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	11 902						
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	5 233	37 413	37 027	73 913	73 913	7 413	7 413
<i>Ylitysoikeus - Överskridningsrätter</i>		20 600					
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	6 670	-37 413	-37 027	-73 913	-73 913	-7 413	-7 413
Poistot - Avskrivningar							
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	6 670	-37 413	-37 027	-73 913	-73 913	-7 413	-7 413
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	6 670	-37 413	-37 027	-73 913	-73 913	-7 413	-7 413
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-100,0					
Menot - Utgifter		615,0	-1,0	97,6	97,6	-90,0	

Talousarviossa kaupunginhallituksen käyttövaroihin varataan vuosittain varaus vuoden aikana tapahtuviin yllättäviin ja ennakoimattomiin menoihin. Tällaisia menoja voivat olla esimerkiksi kaupungin kansainväliseen näkyvyyteen ja suurtapahtumiin, poikkeuksellisiin yksittäisiin hankkeisiin tai kaupungin ja valtion yhteistyöhön liittyvät kertaluonteiset hankkeet, jotka eivät kuulu yksittäisen toimialan tai kanslian tavanomaiseen toimintaan.

Kohdentamattoman määrärahan lisäksi käyttövaroihin on varattu määrärahoja pääkaupunkiseudun yhteistyöhön ja seutuyhteistyöhön, Helsinki-mitaleihin, tutkimusapurahoihin ja tiedepalkintoon.

Kaupunginhallituksen käyttövaroihin sisältyvät varaukset laatupalkintokilpailun järjestämistä varten 100 000 euroa, tiedepalkintoa varten 10 000 euroa ja tutkimusapurahoihin 77 000 euroa.

Kaupunki jatkaa vuonna 2022 pidemmän aikavälin palkkakehityssuunnitelman toteutusta, joka perustuu henkilöstön ja henkilöstöryhmien palkkaukseen liittyvien keskeisten kehittämistarpeiden kartoitukseen sekä työnantajan tarpeisiin osaavan työvoiman saatavuuden varmistamisessa. Palkkakehityssuunnitelman toteutukseen on varattu vuoden 2022 talousarvioon 1,5 miljoonaa euroa.

Kaupunginhallituksen käyttövaroihin on vuodelle 2022 varattu kaupunkistrategian 2021–2025 mukaisesti 65 miljoonaa euroa koronasta toipumiseen eli koronan aiheuttamiin jälleenrakennustarpeisiin. Paketti jaetaan kasvatuksen ja koulutuksen toimialan, kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan sekä sosiaali- ja terveystoimialan kesken erillisen käyttösuunnitelman mukaisesti. Koronapalautumisen kokonaisuudesta pääosa (kaksikolmasosa) kohdennetaan sosiaali- ja terveyspalvelujen hoito- ja palveluvelan korjaamiseen vuonna 2022, lisäksi kohdennetaan resursseja lasten ja nuorten oppimis- ja hyvinvointivajeen korjaamiseksi sekä tuetaan kulttuuri- ja tapahtuma-alaa. Vuonna 2022 käyttämättä määrärahat siirretään vuodelle 2023. Sosiaali- ja terveystoimialan käyttöön kohdennettava osuus käytettäneen sote-uudistuksesta johtuen vuonna 2022 ja tilastoidaan ohjeiden mukaisesti sosiaali- ja terveyspalvelujen kustannuksiksi.

I stadsstyrelsens dispositionsmedel i budgeten görs årligen en reservering för plötsliga och oförutsedda utgifter under året. Sådana utgifter kan exempelvis bestå av projekt av engångskaraktär som hänför sig till stadens internationella synlighet och storevenemang, till extraordinära enskilda projekt eller till samarbetet mellan staden och staten och som inte hör till den sedvanliga verksamheten i en sektor eller vid stadskansliet.

Utöver det ospecificerade anslaget omfattar dispositionsmedlen anslag för samarbetet i huvudstadsregionen och det regionala samarbetet, Helsingforsmedaljer, forskningsstipendier och ett vetenskapspris.

Stadsstyrelsens dispositionsmedel omfattar reserveringar på 100 000 euro för ordnandet av kvalitetspristävlingen, 10 000 euro för vetenskapspriset och 77 000 euro för forskningsstipendierna.

Staden fortsätter 2022 med att genomföra löneutvecklingsplanen på längre sikt, vilken baserar sig på en kartläggning av de centrala behoven att utveckla de anställdas och personalgruppernas löner och på arbetsgivarens behov när det gäller att trygga tillgången till kunnig arbetskraft. För genomförandet av löneutvecklingsplanen har det reserverats 1,5 miljoner euro i 2022 års budget.

1 30 02 Kaupunginhallituksen avustukset – Stadsstyrelsens understöd

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste - Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2020	2021	2021	2022	2022	2023	2024
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt							
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	1 952	2 348	2 348	2 348	2 348	2 348	2 348
<i>Ylitysoikeus - Överskridningsrätter</i>							
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-1 952	-2 348	-2 348	-2 348	-2 348	-2 348	-2 348
Poistot - Avskrivningar							
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-1 952	-2 348	-2 348	-2 348	-2 348	-2 348	-2 348
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	-1 952	-2 348	-2 348	-2 348	-2 348	-2 348	-2 348
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster							
Menot - Utgifter		20,3					

Kaupunginhallitus myöntää avustuksia vuosittain sellaisille yhteisöille, joiden toiminta ei kuulu minkään muun lautakunnan toimialaan. Määrärahaan sisältyy mm. eräitä kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen avustuksia sekä avustuksenluonteisia korvausmäärärahoja. Lisäksi määrärahaan sisältyy asukasosallisuuden ja muiden yhteisöjen avustuksia. Muiden yhteisöjen avustukset koostuvat mm. kansainvälisen kaupunkiyhteistyön tukemisesta, henkilöstöjärjestöjen avustuksista, kunnallisen tiedotustoiminnan edistämisestä ja avustuksista opaskoulutuksen järjestämiseen.

Stadsstyrelsen beviljar årligen understöd till sammanslutningar vilkas verksamhet inte hör till någon annan nämnds område. I anslaget ingår bl.a. vissa understöd till sammanslutningar som hör till stadskoncernen och understödmässiga ersättningsanslag. I anslaget ingår dessutom understöd för invånardelaktighet och understöd till övriga sammanslutningar. Understöden för de övriga sammanslutningarna består bl.a. av stöd för internationellt samarbete mellan städer, understöd till personalorganisationer, främjande av kommunal informationsverksamhet och understöd för ordnande av guideutbildning.

1 30 03 Valtionperinnöt – Arv som tillfallit staten

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste - Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2024
	2020	2021	2021	2022	2022		
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt		2 700	2 700	3 000	3 000	3 000	3 000
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt		3 800	3 800	8 400	8 400	4 000	4 000
<i>Ylitysoikeus - Överskridningsrätter</i>							
Toimintakate - Verksamhetsbidrag		-1 100	-1 100	-5 400	-5 400	-1 000	-1 000
Poistot - Avskrivningar							
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat		-1 100	-1 100	-5 400	-5 400	-1 000	-1 000
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)		-1 100	-1 100	-5 400	-5 400	-1 000	-1 000
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster				11,1	11,1		
Menot - Utgifter				121,1	121,1	-52,4	

Kaupunginhallitus päätti 8.6.2020 valtionperintönä kaupungille tulevien kuolinpesien varojen hakuperusteiksi ja käyttötarkoitukseksi sosiaali- ja terveystoimialan sekä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan myöntämät avustukset toimintaan, jolla tuetaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä. Käyttötarkoituksen laajentuessa kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalle vuoden 2021 talousarvioon perustettiin uusi talousarviokohta Valtionperinnöt, jossa seurataan valtionperintöinä saatavia tuloja ja niistä myönnettäviä menomäärärahoja. Tulojen perusteella arvioidaan vuosittain toimialoille valtionperinnöistä osoitettavien avustuskäyttökohtien määrää ja valtionperinnöistä myönnettävät avustuskäyttökohtien määrät ovat vähintään kertyneiden tulojen suuruiset.

Tältä talousarviokohdalta osoitetaan kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialalle sekä sosiaali- ja terveystoimialalle eräiseen vuonna 2020 kaupungille vastaanotettuun yksittäiseen valtionperintöön liittyvät avustuskäyttökohtien määrät. Kyseisen valtionperinnön yleinen käyttötarkoitus on vahvistettu kaupunginhallituksessa 9.11.2020. Vuoden 2022 talousarvion laatimishetkellä (kaupunginhallitus 23.8.2021) määriteltiin tarkemmaksi käyttötarkoitukseksi vuodelle 2022 vuoden 2021 tapaan avustukset kaupunkiyhteisen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteen "vahvistetaan ikäihmisten hyvinvointia ja toimintakykyä parantamalla mahdollisuuksia liikkumiseen ja liikkeelle lähtöön" toteuttamiseen.

Talousarviokohdan toimintakate on negatiivinen johtuen edellä mainitusta yksittäisestä vuonna 2020 tuloutuneesta valtionperinnöstä.

Talousarviokohdalta myönnetään valtionperinnöistä avustuksiin:

- kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalle 1 300 000
- sosiaali- ja terveystoimialalle 7 100 000

Stadsstyrelsen beslutade 8.6.2020 om ansökningsgrunderna och dispositionen av medlen i dödsbon som tillfallit staten som arv och som överläts till staden att medlen ska användas för sådana understöd beviljade av social- och hälsovårdssektorn och kultur- och fritidssektorn som stöder främjandet av välfärd och hälsa. Då användningssyftet utvidgas till kultur- och fritidssektorn, bildade man i budgeten för år 2021 ett nytt moment Arv som tillfallit staten, där de inkomster som fås i form av sådana arv och de utgiftsanslag som beviljas ur dessa följs upp. Utifrån inkomsterna beräknas årligen beloppet för understödsanslag till sektorerna ur arven som tillfallit staten, och understödsanslagen ur arvsmedlen motsvarar minst de inkomster som kommit in.

Från detta budgetmoment anvisas kultur- och fritidssektorn och social- och hälsovårdssektorn understödsanslag som hänförs till ett enskilt arv som tillfallit staten och som 2020 mottagits av staden. Det allmänna användningssyftet för det ifrågavarande arvet som tillfallit staten har tillstyrkts i stadsstyrelsen 9.11.2020. I anvisningarna för arbetet på 2022 års budget (stadsstyrelsen 23.8.2021) definierades som noggrannare användningssyfte för år 2022 i likhet med år 2021 understöd för förverkligande av stadens gemensamma mål för att främja välbefinnande och hälsa "de äldres välbefinnande och verksamhetsförmåga stärks genom bättre möjligheter att röra på sig och komma igång".

Budgetmomentets verksamhetsbidrag är negativt med anledning av det ovan nämnda enskilda arvet som tillfallit staten och som redovisades år 2020.

Från budgetmomentet beviljas understöd ur arv som tillfallit staten

- till kultur- och fritidssektorn 1 300 000
- till social- och hälsovårdssektorn 7 100 000

1 40 Kaupunginkanslia – Stadskansliet

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste - Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2024
	2020	2021	2021	2022	2022		
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	13 803	50 258	47 716	64 446	64 446	64 522	63 698
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	121 732	162 225	170 979	165 724	176 034	176 109	176 041
<i>Ylitysoikeus - Överskridningsrätter</i>		9 385					
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-107 929	-111 967	-123 263	-101 277	-111 587	-111 586	-112 342
Poistot - Avskrivningar	10 218	10 764	9 763	10 800	10 800	10 800	10 800
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-118 147	-122 730	-133 026	-112 077	-122 387	-122 386	-123 142
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	-118 147	-122 730	-133 026	-112 077	-122 387	-122 386	-123 142
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		264,1	-5,1	28,2	28,2	0,1	-1,3
Menot - Utgifter		33,3	5,4	2,2	8,5	0,0	-0,0

1 40 01 Kaupunginkanslia – Stadskansliet

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste - Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2024
	2020	2021	2021	2022	2022		
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	13 803	15 450	13 619	16 486	16 486	16 486	16 486
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	121 716	130 250	139 004	120 000	130 310	130 310	130 310
<i>Ylitysoikeus - Överskridningsrätter</i>		9 385					
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-107 913	-114 800	-125 385	-103 514	-113 824	-113 824	-113 824
Poistot - Avskrivningar	10 218	7 931	9 763	8 000	8 000	8 000	8 000
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-118 131	-122 731	-135 148	-111 514	-121 824	-121 824	-121 824
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	-118 131	-122 731	-135 148	-111 514	-121 824	-121 824	-121 824
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		11,9	-11,9	6,7	6,7		
Menot - Utgifter		7,0	6,7	-7,9	0,0		

Talousarvion 2022 keskeiset painopisteet ja tiivistelmä

Kaupunginkanslian keskeisimmät painopisteet vuonna 2022 ovat:

- Työllisyys: Työmarkkinoiden kohtaannon tukeminen työllisyyden kuntakokeilun avulla.
- Henkilöstö: Henkilöstön saatavuuden parantaminen.
- Digitalisaatio: Digitalisaation vauhdittaminen yhtenäisellä ja laadukkaalla kaupunkiyhteisellä ICT-infrastruktuurilla ja perustietotekniikan palveluilla.
- Taloudenpito: Käyttömenojen kasvun hillintä ja investointien kokonaistaloudellinen tarkastelu.
- Asuntotuotanto ja kaupunkiuudistus: Helsingissä käynnistyy 7 000 asunnon rakentaminen vuonna 2022, ja kaupunkiuudistuksen toteuttamista edistetään laatimalla kokonaisvaltainen toimenpide- ja investointisuunnitelma näille alueille kohdennettavista hankkeista.

Helsingin kaupunki toteuttaa työllisyyden kuntakokeilua 2021–2023. Kokeilussa kehitettävillä palveluilla ja uusilla toimintatavoilla tuetaan työmarkkinoiden kohtaantoa. Kokeilua toteutetaan tilanteessa, jossa yhtäältä esiintyy runsaasti kysyntää erityistä osaamista edellyttäviin työtehtäviin ja toisaalta osa työvoimasta tarvitsee yhä moninaisempaa tukea työllistyäkseen. Samalla kaupunki valmistautuu työllisyyspalvelujen pysyvään siirtoon kuntien vastuulle vuodesta 2024 alkaen.

Henkilöstön saatavuus on haaste monille kaupungin toiminnolle. Työttömien työnhakijoiden ja maahan muuttaneiden ohjausta kaupungin tehtäviin kehitetään yhdessä työllisyydenhoidon kanssa. Henkilöstön sisäisen liikkuvuuden toimintakäytännöt vakiinnutetaan niin uralla etenemisen kuin resurssien tarkoituksenmukaisen kohdentamisen tueksi. Henkilöstön palautumisesta ja hyvinvoinnista huolehditaan, jotta työvoimapula ei pahene entisestään.

Kaupunkiyhteisen ICT-infrastruktuurin ja perustietotekniikan palveluiden yhtenäistämisen kautta varmistetaan perustoimintojen laatu ja kustannustehokkuus sekä samalla mahdollistetaan kaupungin digitalisaation hallittu ja turvallinen vauhdittaminen. Palveluiden kehittämiseen ja digitalisointiin tarjotaan tukea ja apua sekä yhteisiä toimintamalleja ja alustoja.

Kaupungin talouteen haetaan liikkumavaraa pyrkimällä entistä kunnianhimoisemmin tehokkuuteen ja parempaan tuotos-panossuhteeseen kaikessa omassa toiminnassa ja palvelutuotannossa. Toiminnan ja investointien rahavirta voi olla alijäämäinen valtuustokauden aikana yhteensä enintään julkisen talouden suunnitelmassa ja kuntatalousohjelmassa paikallishallinnolle asetetun alijäämätavoitteen verran.

Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelman (AM-ohjelma) tavoitteiden mukaisesti vuonna 2022 käynnistyy 7 000 asunnon rakentaminen. Asuntotuotannon tarjonta on laajaa ja monipuolista esimerkiksi asuntojen hallintamuotojen, koon ja sijainnin näkökulmista. Kaupunkiuudistuksella edistetään laadukasta täydennysrakentamista sekä parannetaan asuinalueiden palveluita, viihtyisyyttä ja houkuttelevuutta sekä tavoitellaan eriytymiskehityksen pysäyttämistä. Kaupunkiuudistusalueet ovat Malminkartano-Kannelmäki, Malmi ja Mellunkylä.

Centrala prioriteringar i budgeten 2022 och sammandrag

Toiminnan kuvaus

Kaupunginkanslia on kaupunginhallituksen alainen virasto, joka toimii kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen suunnittelu-, valmistelu- ja toimeenpanovirastona sekä vastaa kaupungin kehittämisestä. Kanslia huolehtii kaupungin keskushallinnosta. Kansliassa työskentelee noin tuhat asiantuntijaa elinkeino-, hallinto-, henkilöstö-, strategia-, talous- ja suunnittelu- sekä viestintäosastoilla.

Elinkeino-osasto luo edellytyksiä kaupungin elinkeinoelämän kehitykselle ja kaupunkilaisten työllistymiselle sekä edistää yrityksiä arvostavaa palvelukulttuuria kaupungin organisaatiossa. Osasto vastaa kaupungin työllisyydenhoidosta ja koordinoi maahanmuuttoasioita sekä houkuttelee kansainvälisiä osaajia ja yrityksiä. Osasto tukee yritysten perustamista sekä kehittää kaupungin yrittäjyys- ja innovaatiojärjestelmää vahvistamalla korkeakouluysteistyötä ja osaamiskeskittymiä. Osasto kehittää matkailutoimialan toimintaedellytyksiä.

Hallinto-osasto huolehtii kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen ja pormestarikunnan toimintaedellytyksistä, päätösvalmistelusta, täytäntöönpanosta, päätöksenteon käytännön järjestelyistä ja sihteeritehtävistä. Osasto ohjaa ja kehittää kaupungin hallintomenettelyä, asiakirjahallintaa ja asianhallintaa sekä kaupungin tietosuojaa- asioita. Osasto koordinoi kaupungin turvallisuus- ja varautumisasioita, huolehtii kaupungin oikeudellisesta edunvalvonnasta ja asiantuntijapalveluista sekä kaupungintalokortteleiden virastopalveluista.

Henkilöstöosasto huolehtii kaupungin henkilöstöpolitiikasta, kaupunkiyhteisten onnistumisen ja osaamisen johtamisen, henkilöstösuunnittelun ja henkilöstön saatavuuden edistämisen toimintatavoista, työhyvinvoinnista ja työturvallisuudesta, työnantajatoiminnasta ja HR-prosessien ohjaamisesta. Osasto huolehtii myös henkilöstön kehittämispalveluista ja muutostuesta.

Strategiaosasto huolehtii kaupungin strategisesta kehittämisestä ja strategisesti keskeisten asiakokonaisuuksien ja hankkeiden koordinoinnista, digitalisaation ja tietohallinnon ohjauksesta, tilasto- ja tutkimustoiminnasta sekä kansainvälisistä asioista.

Talous- ja suunnitteluosasto huolehtii kaupungin talouden, toiminnan ja konsernin ohjauksesta, hankintatoimesta, rahoituksesta, aluerakentamisprojektien suunnittelun ja toteutuksen ohjauksesta, asuntopolitiikasta sekä henkilöstökassatoiminnasta.

Viestintäosasto tukee kaupunkistrategiaa ja brändiä aktiivisella, selkeällä, luotettavalla ja kiinnostavalla viestinnällä, markkinoinnilla ja osallisuuden käytännöillä. Viestintäosasto vastaa kaupunkitasoisista viestintäkanavista, tapahtumallisuuden kehittämisestä ja kumppanuustapahtumien hallinnasta. Tehtäväalueita ovat myös sukupuolten tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen, yleis- ja maahanmuuttoneuvonta sekä sovittelutoiminta.

Beskrivning av verksamheten

Keskeiset talousarviovuoden muutokset
palvelukokonaisuuksittain ja palveluittain

Väsentliga förändringar under budgetåret vid
varje servicehelhet och tjänst

1 40 01 Kaupunginkanslia - 1 000 €	Menot €	Osuus ta-kohdan menoista %	Muutos ed. vuoteen €	Muutos ed. vuoteen %	Keskeisin selittävä tekijä
Kaupunginkanslia yhteensä	130 310		60	0,05 %	
Keskitetty työllisyydenhoito	31 900	24 %	0	0,00 %	
Keskitetty ICT	27 395	21 %	-4 005	-12,75 %	Määrärahasoa vähentää toimintojen siirto ICT- yhteispalveluyksikköön ja vastaavasti määrärahasoa kasvattavat digitalisaatio-ohjelman mukaiset panostukset.
Kanslian muut toiminnot	71 015	54 %	4 065	6,07 %	Matkailuyksikön siirto tytäryhtiöstä

Kaupungin strategisten tavoitteiden toteuttaminen

Kaupunkistrategia 2017–2021

Kaupungin muiden strategisten tavoitteiden toteuttaminen

Kaupunkistrategian 2017–2021 perusteella johdettuja elinkeinopoliittisia painopisteitä olivat kansainvälisesti houkutteleva Helsinki, osaavan työvoiman kaupunki sekä alusta uudelle ja kasvavalle liiketoiminnalle. Strategiakaudella edistettiin yritysmyönteisemmän Helsingin kehittämistä käynnistämällä muun muassa yritysten ja kaupungin yhteydenpitoa sujuvoittava yritysluotsitoiminta.

Ennen koronapandemiaa Helsingissä vieraili ennätysmäärä matkailijoita ja kaupungissa oli vireillä lukuisia hotelli-investointeja. Koronatilanne muutti ratkaisevasti matkailualan tilannekuvaa. Strategiakauden kärkihanke merellisen Helsingin kehittämisestä edistyi hyvin ja sen puitteissa avattiin muun muassa uusia saaristokohteita virkistyskäyttöön sekä kehitettiin vesiliikenneyhteyksiä. Vallisaarella vuonna 2021 toteutettu Helsinki Biennaali edisti osaltaan kansainvälisesti vetovoimaisempaa Helsinkiä.

Työllisyyden kuntakokeilu valmisteltiin ja käynnistettiin 1.3.2021 erittäin haastavassa työmarkkinatilanteessa keskellä koronapandemiaa. Ennen koronapandemiaa pitkäaikaistyöttömyys oli vähentynyt Helsingissä vuoden 2017 alkuun verrattuna 40 prosenttia ja nuorisotyöttömyys 33 prosenttia. Kaupunki on onnistunut kehittämään työllisyydenhoidon palvelupolkuja ja välineitä, kuten työnantajille tarkoitetun Helsinki-lisän hyödyntämistä sekä hankinnoilla työllistämistä. Kaupunki kehitti strategiakaudella myös kansainvälisten osaajien houkutteluun ja asettautumiseen liittyviä palveluita.

Neuvontapalveluiden asiakkaat perustivat strategiakauden aikana yli 6 000 yritystä. Kasvuhakuista yrittäjyyttä tuettiin perustamalla yhdessä kumppaneiden kanssa uusia yrityshautomopalveluita sekä toimialakohtaisia verkostoja ja keskittymiä. Kaupunki on tukenut startup-toimintaa muun muassa mahdollistamalla Marian entisen sairaala-alueen kehityksen yhdeksi Pohjoismaiden johtavista kasvuyrityskampuksista. Lisäksi kaupunki kehitti strategiakaudella toimintamallin, jossa kaupunki avaa omaa infrastruktuuriaan ja palveluitaan yritysten kokeilu- ja innovaatiotoiminnalle.

Hallintomenettelyä on kehitetty yhteistyössä toimialojen kanssa. Ketteryyden teeman mukaisesti onnistuttiin keventämään monia hallintomenettelyllisiä prosesseja ja parantamaan kaupunginkanslian ja toimialojen välistä yhteistyötä hallintomenettelyn alueella.

Virastojen, toimialojen ja liikelaitosten tiedonhallinnan ohjausvastuut ja toteutusvastuut määriteltiin sekä huolehdittiin tiedonhallintalain edellyttämästä ohjeistuksesta, koulutuksesta ja valvonnasta. Tiedonhallintalain toimeenpano-ohjelmakokonaisuus luotiin.

Koko kaupunkiorganisaation sopimushallintaa on parannettu, muun muassa julkaisemalla sopimuskäsikirja.

Tietosuojaan osalta edistettiin tietosuojan toteutumista kaupungin digitalisaatio-ohjelmassa laatimalla ohjeistuksen kanavaa käyttäen kaikkea kaupungin digitalisaatiota hyödyttävää yleistä ohjeistusta ja lisäksi erityistä ohjeistusta Helsinki-profiilille ja OmaData-hankkeelle.

Koronapandemiaan liittyneet valtakunnalliset rajoitukset ovat ohjanneet kaupungin henkilöstöpolitiikkaa ja työyhteisöjä. On tarvittu tarkempia linjauksia koskien muun muassa terveysturvallista työskentelyä työpaikoilla, etätöiden soveltamista, monipaikkaisen työn edistämistä sekä osajapankkitoimintaa henkilöstösiirtojen toteuttamiseksi sinne, missä työvoiman tarve on ollut suurin. Näistä parhaat opit tullaan ottamaan osaksi tulevaisuuden työkuulttuurin kehittämistä.

Työyhteisöjä ja työntekijöiden erinomaisia suorituksia huomioitiin kertapalkitsemisella edellisvuotta enemmän, ja erityisesti sosiaali- ja terveystoimialan palkitsemista poikkeustilanteessa vahvistettiin. Koko henkilöstön hyvinvointia tuettiin monipuolisella ja vapaavalintaisella liikunta- ja kulttuuriedulla.

Henkilöstön kokemus esihenkilötyöstä parani strategiakauden aikana. Kuluneella strategiakaudella lanseerattiin muun muassa yhteiset johtamisen kulmakivet, onnistumisen johtamisen malli sekä uusittuja ja päivitettyjä johtamisosaamisen ja esihenkilötyön kehittämisen menetelmiä, jotka osaltaan vaikuttivat tulosten paranemiseen.

Henkilöstön saatavuuden parantamiseksi kaupunkitasolla perustettiin oma yksikkö vuoden 2020 alussa. Saatavuuden parantamiseksi on muun muassa tuettu edunvalvontatyötä, kehitetty harjoittelumahdollisuuksia, panostettu työnantajakuvaan, henkilöstön yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoon. Rekrytoinnin toimintatapoja on yhtenäistetty, rekrytointijärjestelmä uudistettiin 2019 ja hakijakokemusta on kehitetty tietoon pohjautuen.

Kaupungin hallintouudistuksen ja toimialauudistuksen tukemana kaupungin toimintakulttuuria on kehitetty asiakaslähtöisempään suuntaan. Kaupunginvaltuuston puoliväliarvioinnissa tunnistettu työkuulttuurin kehittämisen tarve ja sen mukaiset toimenpiteet ovat edenneet suunnitellusti. Henkilöstön kokema työhyvinvointi ja kokemus johtamisesta sekä kaupungin uudistumisesta ovat parantuneet strategiakauden edetessä. Yhteistyön kehittäminen kaupunkiorganisaation sisällä vaatii kuitenkin vielä toimenpiteitä.

Digitalisaatioon panostaminen on tukenut kaupungin toimintakulttuurin muutosta ja luonut pohjaa tarvittavalle toiminnan ja palveluiden kestäväälle uudistamiselle. Digitaalinen perusta aloitti kaupunkitasoisena toimintona 1.1.2021. Se on strategiakauden merkittävin digitalisaatio-ohjelman tulos. Digitaalisen infran ja tietotekniikan palveluiden tarjoaminen keskitetysti mahdollistaa merkittävät synergiaedut ja kustannussäästöt. Digitalisaatio-ohjelma ja digitaalinen perusta ovat vieneet kaupunkia tavoitteiden suuntaan, mutta kehittämisalueena on edelleen digitaalisten palveluiden ja asiointin vauhdittaminen sekä kaupunkiyhteisten alustojen kyvykkyyksien vahvistaminen.

Helsinki on kansallisesti vaikuttanut vahvemmin muun muassa C21-verkoston ansiosta. Kansainvälisesti on tehty yhteistyötä niin YK:n kuin yhdysvaltalaisen Bloombergin-säätiön kanssa. Tavoitetta globaalissa kilpailussa pärjäämisestä on toteutettu myös lisäämällä osallistumista kansainväliseen toimintaan kaupunkiorganisaatiossa laajemmin.

Strategiakaudella taloudelliset tavoitteet toteutuivat vain osin. Vuosittaiseen 0,5 prosentin tuottavuustavoitteeseen ei päästy, ja toimintamenojen kasvu ylitti tavoitteen. Määrärahoja on strategian tavoitteiden mukaisesti kohdennettu sinne, missä väestönkasvu suorimmin lisää kustannuksia eli kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle sekä sosiaali- ja terveystoimialalle. Yksikkökustannuksissa on joissain palveluissa tapahtunut lähentymistä suurten kaupunkien keskiarvoon, mutta joissain palveluissa laajennukset ja laatutason nostot ovat nostaneet yksikkökustannuksia. Talousarvioprosessia uudistettiin yhteistyössä toimialojen kanssa, ja prosessin kehittämistyötä jatketaan.

Investoinnit rahoitettiin vuosina 2017–2020 ilman asukaskohtaisen lainakannan kasvua, tosin lainakannan ennakoitaan kasvavan vuosina 2021–2023. Investointikyky on säilynyt korkeana koronakriisistä huolimatta. Investointimäärärahat ja niiden toteumaprosentit ovat kohonneet. Tulorahoituksen näkymä on heikentynyt vuodesta 2021 eteenpäin. Korkeaa investointitasoa joudutaan rahoittamaan lainarahoituksella ja kassavaroilla.

Strategiakauden 2019–2021 lopulla ylittyi 7 000 asunnon vuosittainen asuntotuotantotavoite. Asuntotuotannon hallintamuodoissa sääntelemättömän tuotannon osuus ylitti kaikkina vuosina tavoitetason. Tavoitetasosta jäätin sekä ara-vuokra- että välimuodon tuotannossa. Asuntotuotantoprosessin sujuvoittamistyötä on tehty ja työ jatkuu tulevina vuosina. Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelma (AM-ohjelma) 2020 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 11.11.2020. Asuntotuotantotavoite nousee nykyisestä 7 000 asunnosta vuodesta 2023 alkaen 8 000 asuntoon. Ohjelmassa on asetettu tavoitteet asuntotuotantoon luovutettavalle kerrosalalle, asuntotuotantoon luovutettavien tonttien määrälle sekä täydennysrakentamisen osuudelle asuntorakentamisessa. AM-ohjelman tavoitteiden mukaisesti Helsinki pyrkii ehkäisemään alueellista eriytymistä kaupunki uudistuksen työkalulla. Kaupunki uudistuksella kohennetaan asuinalueiden viihtyisyyttä ja houkuttelevuutta sekä mahdollistetaan laadukas täydennysrakentaminen. Sote-uudistuksessa tehtiin aktiivista edunvalvontaa, ja Helsinki hoitaa sote-uudistuksen toteutuessa hyvinvointialueen tehtäviä. Sote-uudistuksen toimeenpanoa valmistellaan 2021 ja 2022.

Uusi hankintastrategia hyväksyttiin kaupunginhallituksessa joulukuussa 2020. Helsinki on Suomen suurin julkisia hankintoja tekevä toimija. Hankintastrategian kolme pääteemaa ovat toimivat markkinat ja innovaatioiden edistäminen, vaikuttavuus ja vastuullisuus sekä hankintojen johtaminen ja hankintataidot. Teemat tiivistävät, mitä Helsinki haluaa hankintojensa kautta saavuttaa.

Konserniohjauksessa valmisteltiin ja kaupunkinhallituksessa hyväksyttiin sekä

markkinaehtoisten että muiden tytäryhteisöjen omistajastrategiat alkuvuoden 2021 aikana. Omistajastrategioissa tehdään linjauksia, joiden avulla kaupungin omistaminen ja määräysvalta tytäryhteisössä tukee palvelujen järjestämistä, kaupungin taloutta tai kaupungin yhteiskunnallisia tavoitteita.

Osallisuus- ja vuorovaikutusmallin avulla on saavutettu se, että kaupungin osallisuustyö on entistä selkeämpää, järjestelmällisempää ja johdetumpaa. Helsinki on kehittänyt erilaisia osallistumismenetelmiä, ja ne ovat laajasti käytössä niin palvelujen kehittämisessä kuin päätöksenteon valmistelussakin. Asukasnäkökulmasta osallistavan kaupungin suurin osallisuuteen liittyvä haaste on osallistumismahdollisuuksia koskevan viestinnän selkeyttäminen. Helsingin kasvaminen yhä monikulttuurisemmaksi haastaa osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien kehittämistä yhä monikielisemmäksi ja -muotoisemmaksi.

Helsingin kansainvälistä tunnettuutta ja vetovoimaa on kehitetty aktiivisesti esimerkiksi tutkimustiedon avulla ja panostamalla valittuihin teemoihin kuten ilmastokysymyksen konkreettisiin ratkaisuihin (Helsinki Energy Challenge ja hiilineutraali Helsinki 2035 -ohjelma). Kansainvälisen suurtahtumatyön kautta on syvennetty Helsingin mielikuvaa ja houkuttelevuutta. Brändin soveltaminen kaupunkiorganisaatiossa on edennyt strategiakaudella.

Strategiakaudella päivitettiin Helsingin tapahtumien tiekartta. Helsingin tapahtumallisuutta on rakennettu toimivampaan, elävämpään ja monipuolisempaan sekä entistäkin vastuullisempaan suuntaan, mutta tämä kaikki vaatii edelleen jatkokehitystä.

Monikanavaiseen viestintään panostaminen on mahdollistanut onnistuneen korona-ajan viestinnän sekä kehittänyt kaupungin poikkeustilanteiden hallintaa.

Viestintäyhteistyö pääkaupunkiseudun kuntien sekä C21-kaupunkien välillä on vahvistunut ja tuottanut hyviä tuloksia.

Toimintaympäristön muutostekijät 2022–2025

Työmarkkinat ovat tilanteessa, jossa osaavan työvoiman rekrytointi on monella toimialalla hankalaa, mutta samanaikaisesti pitkäaikaistyöttömien osuus työttömistä työnhakijoista on suhteellisen korkea. Yhä useampi työtön kaupunkilainen tarvitsee työllistyäkseen intensiivistä tukea ja joustavia mahdollisuuksia uudelleen kouluttautumiseen.

Tutkimus- ja innovaatiovetoisen yritystoiminnan merkitys korostuu Helsingin ja pääkaupunkiseudun elinkeinoelämässä. Tämä näkyy muun muassa siinä, miten startup-yrityksiin ja kasvuhakuisiin yrityksiin tehdyt pääomasijoitukset ovat kasvaneet. Lisäksi yhä suurempi osa työstä tehdään pienissä yrityksissä ja yrittäjämaisesti.

Ilmastonmuutokseen liittyvät tavoitteet ja toimenpiteet vaikuttavat yhteiskunnan kaikkien toimintaan. Ilmastonmuutoksen torjuntaan liittyvien ratkaisujen kehittäminen ja hiilineutraalisuutta kohti eteneminen muodostavat yhä merkittävemmän osan kaupungin päätöksenteosta ja sen kilpailukyvyistä.

Digitaalisten palveluiden merkitys kasvaa. Kaupungin palvelutuotanto on enenevässä määrin riippuvainen

digitaalisista ratkaisuista. Kaupungin palvelut ja prosessit digitalisoituvat ja siirtyvät kiihtyvästi digitaalisiin kanaviin. Myös kaupunkilaisten odotukset kaupungin tarjoamia digipalveluita kohtaan kasvavat.

Hallinnon prosessit automatisoituvat ja automatiikka etenee päätösvalmistelussa ja päätöksenteossa niin teknisesti kuin lainsäädännöllisesti.

Kaupunki on siirtymässä digitaaliseen tiedonhallintaan ja asianhallintaan. Tietojärjestelmissä olevan tiedon yhteentoimivuus, tietojen löydettävyyden ja käytettävyyden sekä tiedon hyödyntäminen toiminnassa ja toiminnan kehittämisessä paranevat.

Toimintaympäristön suurena haasteena on osaavan henkilöstön saatavuus väestön ikääntyessä.

Pitkällä aikavälillä asuntotuotantotavoitteen nousu, täydennysrakentamisen painoarvon kasvaminen sekä segregatiiokehityksen torjunta ovat keskeisiä muutostekijöitä. Asuntotuotannon suuret projektialueet valmistuvat 2030-luvun aikana. Täydennysrakentamisen osuuden kasvu asuntotuotannossa edellyttää täydennysrakentamisprosessin kehittämistä ja kaupunkitasoisia osaamisen uudistamista. Segregatiiokehityksen torjunnassa kaupunkiuudistus ja kaupunkiuudistusalueille kohdennettavat toimet vaativat poikkihallinnollista sitoutumista.

Monipuolinen ja kiinnostava tapahtumatarjonta, ravintolapalvelut, taide- ja kulttuurielämykset sekä monipuolinen kaupunkikulttuuri ovat Helsingille ja sen eri asuinalueille merkittäviä vetovoima- ja identiteettitekijöitä.

Toimintaympäristön muutosten vaikutus tavoitteisiin ja toimenpiteisiin

Työmarkkinoiden kohtaanto-ongelmaa ratkaistaan Helsingissä toteuttamalla työllisyyskuntakokeilua ja kehittämällä palveluita, joissa työnhakijoiden henkilökohtaista polkua työmarkkinoille vahvistetaan hyödyntämällä laajasti kaupungin eri toimialojen sekä yhteistyökumppaneiden palveluita. Yritysten osaamistarpeeseen vastataan myös panostamalla ulkomaisten osaajien houkutteluun ja asettautumiseen.

Koronatilanne on vaikuttanut kielteisesti matkailutoimialan sekä siihen oleellisesti kytkeytyvien ravintola-, kulttuuri- ja tapahtuma-alojen toimintaedellytyksiin. Elinkeino-osastolla aloitti uusi matkailuyksikkö 1.8.2021. Uuden yksikön ensimmäistä kokonaista toimintavuotta 2022 sävyttää edelleen koronatilanteen luoma epävarmuus, jolla voi olla pitkäkestoisia vaikutuksia Helsinkiin suuntautuvaan matkailuun. Matkailuyksikkö kehittää kestävä ja älykkään matkailun toimintaympäristöä vastaten koronapandemian tuomiin haasteisiin, vahvistaa edunvalvontaa sekä uudistaa matkailuneuvontaa yhteistyössä alan yritysten kanssa.

Helsingin ja pääkaupunkiseudun elinkeinoelämässä korostuvat muuta Suomea enemmän nopeasti kasvavat yritykset sekä vahva tutkimukseen ja korkeaan osaamiseen perustuva innovaatiojärjestelmä. Kaupunki voi tukea kehitystä yhdessä korkeakoulujen ja muiden kumppaneiden kanssa panostamalla aloitteleville yrittäjille suunnattuihin neuvontapalveluihin sekä kehittämällä yritysten osaamista ja kasvua tukevia hautomo- ja

innovaatiopalveluita. Toiminnan tavoitteena on varmistaa, että pääkaupunkiseudun yrittäjyys- ja innovaatiojärjestelmä tuottaa uusia ideoita ja yritysaihoita tukemaan kasvua. Lisäksi panostetaan kiertotalousklusterin kehittämiseen.

Ilmaston lämpenemisen hidastamiseksi kaupunkiyhteistä koordinaatiota jatketaan. Kaupungin keskeisistä ydinprosesseista tunnistetaan ne päätöskohdat, joissa on iso päästövaikutuspotentiaali. Hiilineutraali Helsinki 2035 -ohjelma päivitetään ja ohjelmassa keskitytään vaikuttavimpiin toimenpiteisiin.

Kaupunkistrategian toteuttamiseksi strategiseen johtamiseen ja strategian tavoitteiden toimeenpanoon ja seurantaan tarjotaan tukea kaupungin eri toiminnoille ja palveluille.

Strategian kannalta tärkeisiin tavoitteisiin liittyvää mittareiden ja tarkistuspisteiden seuranta jatketaan ja kehitetään edelleen tukemaan toimialojen omaa johtamista. Kaupunkistrategian mukaisiin toimenpidekokonaisuuksiin tuotetaan yhtenäisiä toimintatapoja.

Strategian toimeenpanoa tuetaan muun muassa oivalluttamalla henkilöstöä ja kaupunkilaisia viestinnän ja markkinoinnin keinoin siitä, miten strategiasta nousevat tavoitteet vaikuttavat heidän työhönsä ja elämäänsä.

Kaupunkiorganisaation muuttuessa varmistetaan, että organisaatio kaikissa muutostilanteissa seuraa lainsäädännön ja hyvän hallinnon vaatimuksia ja organisaation osaaminen näiden teemojen osalta kehittyy. Digitaalisten palvelujen, asiointin sekä työtapojen ja välineiden kehittämisessä huomioidaan lainsäädännön velvoitteet. Muun muassa hallintomenettely, tiedonhallinnan ja asianhallinnan, tietosuojan ja tietoturvan sekä saavutettavuuden vaatimusten noudattaminen varmistetaan.

Talouden tietojärjestelmiin tehdään uudistuksia. SAP-järjestelmä päivitetään vuosien 2022–2023 aikana uuteen versioon. Kaupunkitasoinen hel.fi-sivujen uudistukseen liittyvä avustusasioinnin uudistus jatkuu. Järjestöavustusten hakua uudistetaan asiakaslähtöisesti palvelumuotoilua ja käyttöliittymäsuunnittelua hyödyntäen.

Hyvä henkilöstöjohtaminen ei onnistu ilman ajantasaista näkymää henkilöstöön ja sen osaamiin. Tarvitaan moderni HR-järjestelmä, joka mahdollistaa tiedolla johtamisen, kyvykkyksien tunnistamisen, sujuvan esihenkilötyön arjen ja joka tukee henkilöstön saatavuuden edistämistä osaajapulan kasvaessa.

Helsingin houkuttelevuutta kehitetään vahvistamalla kaupungin tunnettuutta ja erottuvaa mielikuvaa. Helsingin brändi- ja markkinointistrategiset linjaukset päivitetään ja kaupungin tapahtumallisuutta edistetään tapahtumien tiekartan mukaisesti. On edelleen syvennettävä Helsingin tunnettuutta ja mielikuvaa kansainvälisen viestinnän, markkinoinnin ja brändin kehittämisen keinoin.

Tapahtumallisuus on merkittävä tekijä houkuttelevuuden ja elinvoimaisuuden osatekijänä. Koronatilanteesta palautuminen tulee vaatimaan Helsingiltä aktiivista kehitystyötä yhteistyössä tapahtuma-alan toimijoiden ja

verkoston kanssa sekä aktiivisten kumppanuuksien rakentamista.

Monikielistä ja -kulttuurista osaamista ja käytäntöjä rikos- ja riita-asioiden sovittelussa, neuvonnassa, osallistuvassa budjetoinnissa ja alueosallisuudessa kehitetään.

Hel.fi-verkkosivujen sekä kaupungin muiden digitaalisten kanavien uudistaminen ja kehittäminen vastaa kuntalaisten ja muiden kohderyhmien kasvavaan digitaalisten ja monikielisten palveluiden kysyntään.

Asukkaiden ikääntyessä, asukasrakenteen monimuotoistuesssa ja alueellisen ja väestöryhmien hyvinvointierojen kasvaessa viestinnässä ja vuorovaikutuksessa panostetaan viestinnän selkeyttämiseen sekä osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien monikanavaisuuteen, monimuotoisuuteen ja monikielisyteen. Digitalisaatiota edistetään vakiinnuttamalla etädigituen kaupunkitasoinen toimintamalli, jossa kaupunki neuvoo etäpalveluna verkkoasioinnissa ja älylaitteiden käyttämisessä.

Turvallisuutta edistetään seuraamalla turvallisuutta heikentäviä ilmiöitä ja ennaltaehkäisemällä niiden kielteistä kehitystä. Ilmiöiden kehittymistä seurataan tilannekuvajärjestelmällä, josta saadaan ajankohtaiset tiedot erilaisista kaupunkiturvallisuuteen vaikuttavista ilmiöistä ja niihin vaikuttavista tekijöistä sekä arviot seurannaisvaikutuksista. Tilannekuvasta pyritään tunnistamaan heikkoja signaaleja mahdollisista uusista nousevista ilmiöistä, jotta ennaltaehkäisevät toimenpiteet kyettäisiin käynnistämään mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

Kaupungin strategisten tavoitteiden toteuttaminen

AM-ohjelma

AM-ohjelman 2020 mukaisesti Helsingissä alkaa vuodesta 2023 lähtien 8 000 asunnon rakentaminen, jonka onnistumiselle tulee luoda edellytykset vuonna 2022. Investointien kohdistuminen isoihin liikennehankkeisiin haastaa asuntotuotannon edellytysten luomista. Kaupunkiuudistuksen toteuttamista tuetaan laatimalla kokonaisvaltainen toimenpide- ja investointisuunnitelma kaupunkiuudistusalueille kohdennettavista hankkeista. Kaupunkiuudistuksen toteuttamiseen sitoutetaan tahoja poikkihallinnollisesti. Kaupunkiuudistuksen toteutumista seurataan osana AM-ohjelman seurantaa.

Digitalisaatio-ohjelma

Kaupunkiyhteisen digitalisaatio-ohjelman ja digitaalisen perustan uudistus jatkuvat. Kaupunkiyhteinen digitaalinen perusta ja yhteiset alustat useiden erilliskäyttöjen sijaan tuovat tehokkuushyötyjä ja skaalautuvia sekä nopeuttavat palveluiden kehittämistä. Uusien ennakkoivien ja henkilökohtaisten palveluiden kehittämistä vauhditetaan, tavoitteena palvelutarvetta ennakoiva kaupunki, joka toimii ihmisten ehdoilla. Palveluita automatisoidaan ja uusia itsepalveluita kehitetään robotiikka-alustan (RPA) ja chatbot-tekniikoiden avulla.

Data- ja analytiikka-alustat ja datapohjan kehittäminen mahdollistavat palvelutarpeen ennakoinnin sekä parantavat johdon tilannekuvaa. Datan ja siitä jalostetun tiedon avulla voidaan kohdentaa resursseja ja toimenpiteitä sinne, missä tarve on suurin. Digitalisaation

mahdollisuuksien hyödyntäminen ja sen vauhdittaminen edellyttää henkilöstön ja kaupunkilaisten digiosaamisen kehittämistä. Kaupunki tarvitsee täysin uudentyypistä osaamista digitalisaation edistämiseksi. Kaupungin muutoskyvykkyyttä pitää kehittää nopeasti muuttuvassa toimintaympäristössä.

Toimiva ja turvallinen digitaalinen perusta – eli kaupunkiyhteinen ICT-infrastruktuuri ja perustietotekniikan palvelut – on kriittinen kaupungin kaikkien toimintojen ja palvelutuotannon jatkuvuuden turvaamiseksi myös poikkeusoloissa. Digitaalinen infrastruktuuri on yhtä tärkeää kuin fyysinen infrastruktuuri, joita kaupunkilaiset ja yritykset hyödyntävät.

Käynnissä olevassa digitaalisen perustan uudistamisohjelmassa uudistetaan ja harmonisoidaan tietoliikenneverkkojen, palvelin- ja kapasiteettipalveluiden sekä ICT-tuki- ja elinkaari palveluiden kaupunkiyhteiset palvelut. Kyberturvapalvelut parantavat tietoturvaa ja vähentävät riskejä. Palveluita siirretään hallitusti ja turvallisesti nykyaikaiseen pilviympäristöön.

Digitaalisen perustan uudistaminen mahdollistaa tehokkuushyötyjä, skaalautuja ja työn tuottavuuden parantamisen muun muassa kilpailuttamalla vanhoja sopimuksia ja yhtenäistämällä ja automatisoimalla palveluita.

Hankintastrategia

Vuonna 2020 hyväksytyn hankintastrategian toimeenpanoa jatketaan. Työssä keskitytään kaupungin strategisia linjauksia ja tuottavuutta tukeviin toimenpiteisiin. Tällaisia ovat asianmukaisten laatukriteerien ja sopimusehtojen käyttö, vastuullisuutta koskevien tavoitteiden ja ehtojen vieminen kilpailutuksiin ja sopimuksiin, markkinavuoropuhelujen käyminen ja kehittäminen sekä hankintaprosessien tehostaminen. Kehittämistä vaativat erityisesti hankintatiedon yhtenäistäminen ja systemaattinen analysointi sekä toimittaja- ja kumppaniyhteistyö.

Osaamista ja hyviä käytäntöjä levitetään niistä kaupunkiorganisaation osista, jotka ovat kehityksessä muita pidemmällä. Tiivistä yhteistyötä kansallisen Hankinta-Suomi -toimenpideohjelman kanssa jatketaan.

HNH2035-ohjelmassa mainittujen hankintatoimenpiteiden toteuttamista jatketaan hankintastrategian kanssa yhteen sovittaen.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtamisrakenteen koordinointi ja kehittäminen on kaupunginkanslian keskeinen tehtävä. Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen myötä Helsingin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimintatapa kasvattaa merkitystään. Uudistuneen lainsäädännön mukaan lisätään järjestöyhteistyötä sekä rakennetaan kaupunkiyhteinen hyvinvointisuunnitelma ja sen vaikuttavuuden seuranta. Hankkeessa toimitaan vahvasti myös kansainvälisessä yhteistyössä muun muassa WHO:n Healthy Cities -verkoston kanssa. Helsinki on mukana UNICEFin Lapsiystävällinen kunta -kehittämistyössä. Työssä parannetaan palveluja siten, että lasten oikeudet huomioidaan nykyistä paremmin.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen päätavoitteena on parantaa lasten ja nuorten harrastamisen mahdollisuuksia muun muassa lisäämällä tietoisuutta oman alueen vapaa-ajan toiminnoista. Lasten ja nuorten harrastamisesta tuetaan tutkittua tietoa kehittämistyön tueksi. Toisena päätavoitteena on vahvistaa ikäihmisten hyvinvointia ja toimintakykyä parantamalla mahdollisuuksia liikkumiseen ja liikkeelle lähtöön. Tätä tuetaan muun muassa viestimällä kaupunkiyhteisistä toimenpiteistä ja Stadin ikäohjelmasta. Etädigituotoimintaa jatketaan, ja toimintamallia kokeillaan osana sähköisen asiointin tukea.

Toimintaympäristön keskeiset muutokset 2022

Väsentliga förändringar i omvärlden 2022

Lainsäädäntö

Valtakunnallinen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistus on vuoden 2022 olennaisin kaupungin toimintaa koskeva lainsäädännön uudistus. Muutoksen koordinointi ja valmistelu on kaupunginkanslian keskeinen tehtävä. Uudistus vaikuttaa kaupungin talouteen, organisaatioon ja johtamiseen, samoin kuin hallintoon ja hallintomenettelyyn. Vuoden 2022 aikana tuodaan päätöksentekoon ja toteutukseen toimenpiteet, jotka mahdollistavat uudistuksen toteutuksen 1.1.2023 alkaen. Uudistus vaatii muutoksia myös kaupunkiyhteisiin talouden prosesseihin, aikatauluihin sekä järjestelmiin.

Sote-uudistus edellyttää myös henkilöstöasioiden valmistelun koordinoitua. Henkilöstövaikutusten tunnistaminen, henkilöstösuunnittelu, yhteistoiminnan toteuttaminen ja muutosten varmistaminen ovat uudistuksen keskeisiä henkilöstöprosesseja.

Päätöksentekoon ja päätösvalmisteluun vaikuttaa muun muassa maankäyttö- ja rakennuslain uudistus.

Toimintaympäristön muutokset

Helsingin kuntatalous on edelleen vahva. Menojen kasvu kuitenkin uhkaa tasapainoa ja ikärakenteen muutos sekä kasvava investointitarve lisäävät kustannuksia. Kasvatavat verotulot ja maaomaisuuden tuotot puolestaan tukevat kuntatalouden tulevaa kehitystä. Helsinki kantaa vastuunsa julkisen talouden kestävyden turvaamisesta hillitsemällä toimintamenojen kasvua ja tuottamalla palvelut tehokkaasti asiakastarpeisiin vastaten. Keskeiset tekijät vastuullisessa taloudenpidossa ovat kokonaisinvestointien mitoittaminen 10 vuoden investointiohjelmassa rahoituskellisesti kestäväksi tasolle sekä investointien ohjelmointi oikea-aikaisesti.

Talouden elpymässä eri toimialoilla on jo syntynyt ja ennakoitua edelleen syntyvän pulaa osaavasta työvoimasta. Työntekijät ovat voineet kouluttautua ja siirtyä uusille aloille koronapandemian aikana, mikä aiheuttaa työmarkkinoille uudenlaisia kohtaanto-ongelmia. Työttömät työnhakijat eivät puolestaan ole kaikilta osin suoraan käytettävissä työnantajien muuttuneisiin osaamistarpeisiin. Pitkään jatkuneissa poikkeusoloissa osaamistarpeiden muutosta on ollut vaikeaa ennakoita. Tilanteen normalisoituessa nähdään muutosten pysyvyyden paremmin ja lisäksi työttömille suunnattuja palveluita voidaan toteuttaa ilman rajoituksia.

Korona-aika on haastanut kaupungin henkilöstövoimavarojen uudelleenohjelmointia sinne, missä resurssitarve on kriittisin. Henkilöstön sisäisen

liikkuvuuden edistämistä jatketaan osaltaan saatuja oppeja hyödyntäen. Koronapandemiasta palautuminen on yksi hyvinvoinnin ajureista lyhyellä tähtäimellä. Tätä varten on laadittu erityinen palautumissuunnitelma, jossa huomioidaan henkilöstön hyvinvoinnin näkökulma.

Kaupungin konserniohjauksessa kehitetään edelleen kaupunginhallituksen hyväksymiä tytäryhteisökohtaisia omistajastrategioita ja niiden painoarvoa. Omistajastrategioita päivitetään tarvittaessa kaupunkistrategian painopisteet ja toimintaympäristön muutokset huomioiden. Tytäryhteisöjen toiminnan ja talouden seurannan prosessien uudistamista jatketaan konsernitason seurannan vahvistamiseksi ja helpottamiseksi.

Kaupunkiyhteisen tiedon ja toimintaympäristön muutosten vaikutusten kytkeminen strategian tavoitteisiin varmistetaan tarjoamalla systemaattinen tuki ja toimintamalli nopeisiin kokeiluihin, kuten liikenteeseen tai kaupunkitilaan liittyen. Tietoon ja dataan pohjautuvien kaupunkitaso alustojen ja ratkaisujen vahvistaminen, kuten läpinäkyvät ja yhdessä sovitut tietopohjan keskeiset oletukset, linkitetään jatkuvaan talouden ja toiminnan kehittämiseen. Näin tuetaan ja vauhditetaan kaupungin eri toimijoiden digitalisaation edistymistä sekä autetaan kaupunkia uudistamaan asiakaslähtöistä toimintamallia kaupunkilaisten palveluiden järjestäjänä.

Kansallisen edunvalvonnan erityisiä painopisteitä ovat esimerkiksi sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksesta kaupunkiin kohdistuvien seurausten hallinta, kaupungin taloudellisten toimintaedellytysten turvaaminen ja osaavan työvoiman saatavuuden turvaaminen.

Suomessa toteutetaan vuonna 2022 kestävä kasvun ohjelmaa EU:n elpymisvälineen kautta. Kaupunki osallistuu aktiivisesti elpymisrahoituksen hakemiseen ohjelman piiriin kuuluvia hankkeita käynnistämällä ja edistämällä.

Lyhyellä aikavälillä toimintaympäristössä korostuvat koronapandemiasta palautuminen ja henkilöstön saatavuuden haasteet, jotka vaikuttavat suoraan kaupungin palvelutuotantoon. Haasteisiin pyritään vastaamaan työn joustoilla, ennakoivalla henkilöstösuunnittelulla ja onnistumisen johtamisen malli vakiinnuttamalla.

Toimintaympäristön riskit ja epävarmuustekijät

Koronapandemialla voi olla edelleen yllättäviä vaikutuksia yritysten ja työmarkkinoiden toimintaan. Koronatilanteen aikana käynnistyneet työttömyysjaksot ovat pitkittyneet, mikä voi vaikuttaa pysyvästi työttömäksi jäävien hyvinvointiin ja työllistymismahdollisuuksiin tulevaisuudessa. Työttömyyden pitkittyminen vaikuttaa kaupungin talouteen sekä suoraan että välillisesti. Työllisyyden kuntakokeilua toteutetaan poikkeuksellisessa tilanteessa, mikä vaikeuttaa toiminnan tulosten osoittamista. Kuntakokeiluissa työskentelevistä asiantuntijoista merkittävä määrä on määräaikaissa työsuhteissa, mikä aiheuttaa henkilöstön vaihtuvuutta ja jatkuvaa perehdyttämistä. Se voi myös vaikuttaa toiminnan tuloksellisuuteen.

Kaupungin kunnianhimoinen asuntotuotantotavoite voi jäädä saavuttamatta, jos asuntotuotannon aloitukset laskevat edellytysten puutteiden tai markkinoiden

epävarmuuden vuoksi. Investointien painopisteen siirtyminen asuntotuotannosta liikenneinvestointeihin vaikuttaa asuntotuotannon edellytyksiin ja rakentamiskelpoisten tonttien määrään. Asuntomarkkinoiden polarisoituminen, jossa kalleusalueiden 1–2 ja 3–4 välinen ero voimistuu, on yksi asuntotuotantoon liittyvä riski. Polarisoitumisen vahvistuessa täydennysrakentamisen mahdollisuudet heikkenevät ja segregatiokehitys voimistuu.

Konserninäkökulmasta omistajastrategioiden noudattamattomuus voi johtaa tytäryhteisöjen virheinvestointeihin tai toiminnan kehittämiseen eri suuntaan kuin kaupunki omistajana haluaa. Lisäksi koronapandemian pitkittymisellä voi olla vaikutuksia tytäryhteisöjen taloudelliseen asemaan ja toimintamahdollisuuksiin.

Sote-uudistus leikkaa kaupungin verotulopohjaa, mikä vaikuttaa kaupungin investointikykyyn ja voi merkitä kasvuinvestointien hidastumista. Sosiaali- ja terveyspalvelut ja pelastustoimi rahoitetaan jatkossa valtionrahoituksella ja sen riittävyys palvelujen turvaamiseen totutulla tasolla on epäselvää.

Kaupungin toimintaympäristölle digitalisaatio on tuomassa suuren muutoksen. Sen myötä otetaan käyttöön uusia digitaalisia palveluita niin kuntalaisille kuin kaupungin työntekijöille. Tietosuojavaatimukset on otettava huomioon, toimenpiteinä niin tietosuojavastaavan ohjeistus, tietosuojakoulutus kuin tietosuojan vastuuhenkilöiden mukanaolo kehittämistoiminnassa.

Kaupungilla on keskeinen tehtävä vastata myös syrjäytymisen, asuinalueiden eriytymisen, polarisaation ja moniongelmaisuuksien uhkiin. Koronapandemiasta selviytymisessä heikoimmilla ovat jo ennestään haavoittuvaan asemaan joutuneet ihmisryhmät, kuten pitkäaikaissairaat, asunnottomat ja työttömät. Pitkittynyt epidemia seurauksineen lisää mielenterveys- ja päihdehäiriöiden ilmaantuvuutta. Näillä ilmiöillä on vaikutuksensa myös turvallisuuteen, ja kaupungilla on rooli niiden ennaltaehkäisyssä ja niihin varautumisessa.

Taloudellinen kestävyys

Tuottavuus

Kaupunginkanslian tuottavuuslaskennassa seurataan yksikköhintojen kehitystä verrattuna peruspalveluiden hintaindeksiin. Laskennassa huomioidaan kaupunginkanslian käyttömenot ilman työllisyyspalveluita ja keskitettyä tietotekniikkaa verrattuna asukasmäärään.

Talousarvion tavoitteet

Kaupunginkanslialla on neljä sitovaa toiminnan tavoitetta. Kaksi sitovista tavoitteista on kaupunkiyhteisiä. Muita toiminnan tavoitteita kaupunginkanslialla on kolme, joista kaksi on kaupunkiyhteistä.

Sitovat toiminnan tavoitteet

Työhön, koulutukseen ja yrittäjyyteen panostetaan työllisyyden 1.3.2021 käynnistyneen kuntakokeilun avulla. Kuntakokeilun avulla pyritään parantamaan työllistymisen aktiivointiastetta.

Kaupunginkansliaan on keskitetty kaupungin digitaalisen perustan toiminnot ja sen vakiinnuttaminen jatkuu. Ensi vuonna tavoitteena on kaupungin tietoliikenneverkon saaminen kokonaisuudessaan keskitetyn hallinnan ja valvonnan piiriin. Tukipalveluiden asiakastyytyväisyys ja ratkaisuasteet pyritään saamaan tavoitetasolle. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tukipalvelut otetaan osaksi keskitettyjä tukipalveluita. Kyberturvapalvelu saadaan käyttöön. Sitovan tavoitteen mittarit kohdentuvat asiakastyytyvyyden ja ratkaisuasteiden saamiseen tavoitetasolle.

Tavoitteena on, että Helsingissä on aloitettu vuonna 2022 vähintään 7 000 asunnon rakentaminen. Tämä on kaupunginkanslian ja kaupunkiympäristötoimialan kaupunkiyhteinen sitova tavoite.

Kaupunkiuudistusalueille (Malminkartano-Kannelmäki, Malmi ja Mellunmäki) laaditaan talousarvioon pohjautuva kokonaisvaltainen toimenpide- ja investointisuunnitelma alueille kohdennettavista hankkeista vuosina 2022-2025.

Muut toiminnan tavoitteet

Kaupunkiyhteisenä tavoitteena on parantaa alle 30-vuotiaiden työllistymistä ja työllistymisen valmiuksia. Vastavalmistuneiden ja korkeakoulutettujen alle 30-vuotiaiden nuorten työllistymistä nopeutetaan avoimille työmarkkinoille. Perusasteen varassa olevat 18-25-vuotiaat ohjataan toisen asteen koulutukseen siten, että perusasteen varassa olevien nuorten työttömien määrä puolittuu vuonna 2022 vuoteen 2021 verrattuna.

Toisena kaupunkiyhteisenä tavoitteena parannetaan tuottavuutta digitalisaatiolla ja tilojen käyttöä tehostamalla.

Kaupunginkanslian vastuulla olevan digitaalisen perustan kaupunkiyhteisten infra ja perustietotekniikan palvelujen nykyisten kustannusten säästöt vuonna 2022 ovat yhteensä 3 miljoonaa euroa eli noin 6 prosenttia digitaalisen perustan vuoden 2022 arvioituista käyttömenoista. Säästöjä saadaan tietoliikenne-, tuki ja elinkaari- ja kapasiteettipalvelujen kilpailutusten tehostamisen ja hallinnon keskittämisen avulla. Tavoitteena on kehittää palveluita jatkuvasti ja siten saada kustannustehokkuutta myös tulevina vuosina.

Toimistokäytössä olevien tilojen käyttöä kaupunginkansliassa tehostetaan strategjakaudella. Tilojen käyttöä tehostetaan muun muassa monitoimitilojen käyttöönotolla ja uudistuvilla työmenetelmillä. Mukana ovat kaupunginkanslian osastojen tilat, pois lukien elinkeino-osaston työvoima- ja maahanmuuttoyksikkö.

Lisäksi kaupunginkanslian muuna tavoitteena on, että HR-palvelujärjestelmä uudistuksen 1. vaihe turvaa palkanlaskennan jatkuvuutta ja suuntaa kohti sujuvaa HR-prosessien järjestelmätukea ja tiedolla johtamista. Käyttöön otettava palkkajärjestelmä tuottaa perusprosesseihin parempaa automatiikkaa ja itsepalvelutoimintoja, jotka vakiinnutetaan samaan aikaan kun HR-kokonaisjärjestelmäprojekti valmistellaan. HR-kokonaisjärjestelmäprojektiilla tavoitellaan yhtenäistä henkilöstöjohtamisen järjestelmäkokonaisuutta, joka lisää esihenkilötyön vaikuttavuutta ja tehokkuutta sekä edistää tiedolla johtamisen mahdollisuuksia, kun varsin pirstaleisesta järjestelmäkokonaisuudesta ja manuaalisista toimintatavoista voidaan siirtyä asteittain käyttäjäystävälliseen kokonaisratkaisuun.

Suoritteet

Kaupunginkanslian keskeisenä suoritteena seurataan työttömien osaamisen vahvistamista työpaikoilla palkkatuetun työn, työkokeilun ja palkkatuetun oppisopimuksen avulla. Ensi vuonna pyritään siihen, että 2 500 työtöntä työnhakijaa on aloittanut osaamista vahvistavassa toimenpiteessä.

Henkilöstösuunnitelma

Kaupunginkansliassa varaudutaan uuteen kaupunkistrategiaan ja toimintaympäristön muutoksiin ilman että henkilöstömäärä kasvaa sekä kaupungin kannalta keskeisiin toimintoihin keskittymällä. Tarkoituksena on kehittää edelleen toimintatapoja ja järjestelmiä keskittymällä digitalisaation tuomiin mahdollisuuksiin ja sen tuomiin osaamistarpeisiin. Digitaalisten palveluiden merkitys kasvaa koko ajan ja koko kaupungin palvelutuotanto on kasvavassa määrin riippuvainen digitaalisista ratkaisuista. Tärkeää on panostaa eri järjestelmähankkeisiin, kaupunkiyhteiseen tiedolla johtamiseen ja toisaalta lainsäädännöllisten velvoitteiden vahvistamiseen. Lisäksi monipaikkaisen työn periaatteet ja tilaratkaisut uudistavat työn tekemisen tapoja.

Kuten edellisinä vuosina, jokaisen eläköitymisen yhteydessä tai vakanssin tullessa muista syistä avoimeksi, harkitaan tapauskohtaisesti uuden resurssin tarve ja mahdollinen osaamisprofiili. Tarkoituksena on, että yhteistyötä ja tekemistä edistettäisiin laajemmin yli organisaatorajojen. Henkilöstön sisäisen liikkuvuuden toimintakäytäntöjä on tarkoitus vakiinnuttaa entisestään.

Johtamisen kehittämisessä painopisteinä ovat johtamisen kulmakivet, joita ovat näkemyksellisyys, innostus, linjakuus ja toimeenpanokyky. Näillä painopisteillä keskitytään työkuultuuriin vahvistamiseen ja henkilöstön osaamisen kehittämiseen. Esihenkilön tehtävä on tunnistaa työssä tarvittava osaaminen, johtaa työntekijöiden osaamisen kehittämistä ja tukea työyhteisön uudistumiskykyä. Johtamisen kulmakivet auttavat esihenkilöitä pohtimaan, mihin asioihin keskittyä omassa johtamisessaan. Tässä tukena on myös vuonna 2021 syksyllä toteutettu Fiilari-henkilöstökysely ja siitä saatu palaute. Yhtenä painopisteenä on myös kaupunginkanslian toiminnan läpinäkyvyyden varmistaminen, johon vaikutetaan sisäistä viestintää parantamalla esimerkiksi Helmi-sivuston uudistuksella. Myös kaupunginkanslian asiakaskokemuksen mittaamisen kehittämistä jatketaan.

Talousarvion vaikutusten arviointi

Yritys- ja työllisyysvaikutukset

Talousarvioehdotus edistää yritysten kilpailukykyä tukevan toimintaympäristön kehitystä. Työllisyyden kuntakokeilun palvelut sekä ulkomaisen työvoiman maahanmuuttoa edistävät palvelut tukevat yrityksiä löytämään osaavaa työvoimaa. Yritysten perustamisneuvonta tukee uusien yritysten perustamista Helsingissä ja lisää samalla työpaikkojen määrää. Neuvontapalveluiden asiakkaat perustavat vuodessa yli 1 000 yritystä. Työttömyyden vähentyessä kaupungin verotulot nousevat ja esimerkiksi työmarkkinatuen kuntaosuuksiin liittyvät maksut voivat alentua. Yritysten toimintaympäristön, esimerkiksi

Personalplan

Bedömning av budgetens konsekvenser

matkailun, ja kaupungin omien prosessien kehittäminen sekä Startup- ja kasvuyritysten tueksi rakennettavat palvelut lisäävät seudun kilpailukykyä pitkällä aikajänteellä.

Kuntalaisvaikutukset

Lapsivaikutukset

Suurena työnantajana kaupunki on merkittävässä asemassa tukemassa nuorten työllistymistä. Kaupunki tarjoaa vuosittain tuhansille nuorille kesätyön. Nuorilta kootaan vuosittain palautetta Vastuullinen kesäduuni -kyselyn kautta kesätyökokemuksen kehittämiseksi. Nuorten kesätyöntekijöiden kokonaismäärä saattaa vähentyä edellisvuosiin verrattuna kesätyöntekijöiden palkkojen korotuspaineen vuoksi.

Sukupuolivaikutukset

Anonyymillä rekrytoinnilla ja positiivisen erityiskohtelun kokeilulla pyritään parantamaan niiden kaupunkilaisten työllistymismahdollisuuksia, joille työllistymisessä on muuten erityisiä haasteita. Kaupunki korostaa monimuotoisuutta myös rekrytoijana ja työnantajana. Anonyymillä rekrytoinnilla voidaan edistää myös sukupuolten välistä tasa-arvoa rekrytoinnin alkuvaiheessa.

Terveys- ja hyvinvointivaikutukset

Työllisyyden kuntakokeilun palvelut auttavat helsinkiläisiä työnhakijoita löytämään työtä sekä vahvistamaan omaa osaamistaan ja toimintakykyään. Työllistyminen sekä osaamisen ja toimintakyvyn vahvistuminen lisäävät kaupunkilaisten hyvinvointia. Työllisyyden kuntakokeilun palveluissa huomioidaan erilaiset kohderyhmät heidän elämäntilanteensa ja palvelutarpeensa mukaisesti.

Organisaatio-, kaupunkikonserni- ja henkilöstövaikutukset

Asuntotuotannon edellytysinvestoinneilla luodaan rakennusalan yritysten investoinneille jatkuvuutta. Asuntojen kysyntään vastaamalla parannetaan myös työvoiman saatavuutta Helsingissä.

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet

Mål som granskas vid budgetuppföljningen

Sitovat toiminnan tavoitteet

Bindande verksamhetsmål

Strategian teema	Tavoite (Y merkintä = kaupunkiyhteinen)	Mittari
Helsinki on houkutteleva osaajille ja yrityksille	Työhön, koulutukseen ja yrittäjyyteen panostetaan työllisyyden kuntakokeilun avulla.	Työllistymistä edistävissä palveluissa olevien osuutta on lisätty ja mittarina tälle on aktivointiaste, jota verrataan joulukuun 2021 tasoon.
Älykästä Helsinkiä johdetaan tiedolla ja digitalisaatiota hyödyntäen	Kaupunginkansliaan on keskitetty kaupungin digitaalisen perustan toiminnot ja sen vakiinnuttaminen jatkuu. Ensi vuonna tavoitteena on kaupungin tietoliikenneverkon saaminen kokonaisuudessaan keskitetyn hallinnan ja valvonnan piiriin.	1. tason ratkaisuaste 60%:ia (pidemmän aikavälin tavoite 80 %)
	Tukipalveluiden asiakastytyväisyys ja ratkaisuasteet pyritään saamaan tavoitetasolle. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tukipalvelut otetaan osaksi keskitettyjä tukipalveluita. Kyberturvapalvelu saadaan käyttöön	Tukipalveluiden asiakastytyväisyys on 7/10 (pidemmän aikavälin tavoite on 8,5/10.)
Toimiva ja kaunis kaupunki	Helsingissä on aloitettu vuonna 2022 vähintään 7 000 asunnon rakentaminen. Kanslian ja Kymppin kaupunkiyhteinen sitova tavoite. (Y)	Aloitettujen asuntojen määrä (seuranta Q1-Q4)
	Kaupunkiudistusalueille: Malminkartano-Kannelmäki, Malmi ja Mellunmäki on laadittu talousarvioon pohjautuva kokonaisvaltainen toimenpide- ja investointisuunnitelma alueille kohdennettavista hankkeista vuosina 2022–2025. Kanslian, Kymppin, Sote, Kuvan ja Kaskon kaupunkiyhteinen tavoite (Y)	Toimenpide- ja investointisuunnitelma on laadittu ja hyväksytty laajennetussa aluerakentamisen johtoryhmässä. Toimenpide- ja investointisuunnitelma on viety osaksi AM-ohjelman seurantaraporttia. Seurantamittarit toimenpide- ja investointisuunnitelmalle on määritetty.
Vastuullinen talous kestävän kasvun perustana	Sitoudumme valtuustokauden alussa käyttömenojen kasvun vastuuperiaatteeseen. Vuosittaiset talousarviot eivät ylitä vastuuperiaatteen mukaista menotaso.	Käyttötalouden kasvu sidotaan kustannustason ja väestönkasvun muutokseen sekä kaupunkiorganisaationa itsellemme asettamaan tuottavuustavoitteeseen, joka on vuonna 2022 0,3 prosenttiyksikköä ja sen jälkeen 0,5 prosenttiyksikköä. Kustannustason muutosta kuvaa peruspalvelujen hintaindeksi. Väestönkasvun osalta kasvatuksen ja koulutuksen toimialan sekä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan nuoriso-palveluiden väestönkasvua kuvaavana parametrina käytetään ikäryhmäkohtaista kasvua ja muutoin väestön kokonaisuutosta.
	Kokonaisinvestoinnit mitoitetaan rahoituskellisesti kestäväälle tasolle toiminnan ja investointien rahavirran sekä lainakannan kasvun näkökulmasta.	Toiminnan ja investointien rahavirta voi olla alijäämäinen valtuustokauden aikana yhteensä enintään julkisen talouden suunnitelmassa ja kuntatalousohjelmassa paikallishallinnolle asetetun alijäämätavoitteen verran (alijäämä eli toiminnan ja investointien rahavirta -0,5 % suhteessa Helsingin BKT:hen)

Muut toiminnan tavoitteet

Andra verksamhetsmål

	Tavoite (Y = kaupunkiyhteinen)	Mittari
Helsinki on houkutteleva osajille ja yrityksille	Alle 30-vuotiaiden työllistymistä ja työllistymisen valmiuksia parannetaan (Y)	Työttömiksi jäävistä vastavalmistuneista ja korkeakoulutetuista alle 30-vuotiaista vähintään 60 % työllistyy 3 kuukauden sisällä työttömyyden alkamisesta.
		Perusasteen varassa olevat 18-25-vuotiaat toisen asteen ohjataan koulutukseen siten, että perusasteen varassa olevien nuorten työttömien määrä puolittuu vuonna 2022 vuoteen 2021 verrattuna.
Älykästä Helsinkiä johdetaan tiedolla ja digitalisaatiota hyödyntäen	Tuottavuutta parannetaan digitalisaatiolla ja tilojen käyttöä tehostamalla. (Y)	Digitaalisen perustan kaupunkiyhteisten infra ja perustietotekniikan palvelujen nykyisten kustannusten säästöt vuonna 2022 ovat yhteensä 3 M€ eli noin 6 prosenttia digitaalisen perustan vuoden 2022 arvioituista käyttömenosta. Säästöjä saadaan tietoliikenne-, tuki ja elinkaari- ja kapasiteettipalvelujen kilpailutusten tehostamisen ja hallinnon keskittämisen avulla. Tavoitteena on kehittää palveluita jatkuvasti ja siten saada kustannustehokkuutta myös tulevina vuosina.
		Toimistokäytössä olevien tilojen käyttöä Kansliassa tehostetaan strategiakaudella. Mukana Kanslian osastojen tilat, pois lukien elinkeino-osaston työvoima- ja maahanmuuttoyksikkö. Vuonna 2021: 23,5 m ² /hlö Vuonna 2022: 22,0 m ² /hlö Vuonna 2023: 20,5 m ² /hlö Vuonna 2024: 19,1 m ² /hlö
		Sarastia365 HR -käyttöönottoprojekti lopetettu vuoden 2022 aikana ja siirtyminen tehostetusta käytön tuesta normaaliin jatkuvaan palveluun. HR-kokonaisjärjestelmäprojektin implementointikumppanin kilpailutus vuoden 2022 ensimmäisen vuosipuolikkaan aikana
	HR-palvelujärjestelmäuudistuksen 1. vaihe turvaa palkanlaskennan jatkuvuutta ja suuntaa kohti sujuvaa HR-prosessien järjestelmätukea ja tiedolla johtamista.	

Suoritteet

Kaupunginkanslian keskeisenä suoritteena seurataan työttömien osaamisen vahvistamista työpaikoilla palkkatuetun työn, työkokeilun ja palkkatuetun oppisopimuksen avulla. Ensi vuonna pyritään siihen, että 2 500 työtöntä työnhakijaa on aloittanut osaamista vahvistavassa toimenpiteessä.

Uusien asiakkaiden määrä:

2019: 2 269

2020: 1 744

2021: 747 / 2 300 (6 kk)

2022: 2 500

2023: 2 500

2024: 2 500

Tavoite on, että vuonna 2022 on 2 500 uutta asiakasta aloittanut työpaikalla tapahtuvassa osaamista vahvistavassa toimenpiteessä. Osaamisen vahvistaminen työpaikoilla toteutuu seuraavien toimenpiteiden kautta: 1) Työttömälle myönnettävä Helsinki-lisä, 2) Oppisopimuskoulutuksen järjestäminen kaupungin toimialalla, 3) Työkokeilun järjestäminen ja 4) Palkkatukityön järjestäminen.

1 40 02 ICT yhteispalvelut – Gemensamma ICT-tjänster

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste - Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2024
	2020	2021	2021	2022	2022		
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt		34 808	34 097	47 960	47 960	48 036	47 212
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	16	31 975	31 975	45 724	45 724	45 799	45 731
<i>Ylitysoikeus - Överskridningsrätter</i>							
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-16	2 833	2 122	2 237	2 237	2 238	1 482
Poistot - Avskrivningar		2 833		2 800	2 800	2 800	2 800
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-16	0	2 122	-563	-563	-562	-1 318
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	-16	0	2 122	-563	-563	-562	-1 318
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster			-2,0	37,8	37,8	0,2	-1,7
Menot - Utgifter			-0,0	43,0	43,0	0,2	-0,1

ICT-yhteispalvelut -nettobudjetoituun talousarviokohtaan kirjataan kaupunginkanslian strategiasaston digitaalinen perusta –yksikön tuottamat kaupungin tietoliikenteeseen, kyberturvaan, laitteiden elinkaarenhallintaan, ICT-tukeen sekä ylläpitoon liittyvät palvelut. Yksikön toiminnan tavoitteita ovat:

- toimiva ja turvallinen tietoliikenne palveluna
- kustannustehokkaat ja korkean saatavuuden kapasiteettipalvelut
- nopea ja helppo tapa saada tukea
- kustannustehokkaat ja laadukkaat työvälineet työskentelyyn.

Talousarviokohdan menot koostuvat muun muassa ICT -palveluiden ja sovellusten kapasiteettikustannuksista, palveluiden käyttäjämääriin perustuvista lisenssi- ja palvelukustannuksista, ICT-laitekustannuksista (sisältäen työasemat, päätelaitteet ja muut liitännäis- ja oheislaitteet), tietoliikenneverkkopalvelun kustannuksista hallinta- ja valvontapalvelun volyymin mukaisesti, tietoliikennelaitteiden elinkaarikustannuksista sekä lähi- ja etätuen kustannuksista perustuen tilaajaorganisaatioiden (toimialat, virastot ja liikelaitokset) tarpeisiin.

På det nettobudgeterade budgetmomentet Gemensamma ICT-tjänster upptas de tjänster som enheten digital grund vid stadskansliets strategiavdelning tillhandahåller och som hänför sig till stadens kritiska datakommunikation, cybersäkerheten, ICT-stödet och underhållet. Till enhetens verksamhetsmål hör:

- en fungerande och säker datakommunikation som tjänst
- kostnadseffektiva och lättillgängliga kapacitetstjänster
- det går snabbt och lätt att få stöd
- kostnadseffektiva och högklassiga redskap som stöd för arbetet.

Utgifterna på budgetmomentet består bl.a. av kapacitetskostnader för ICT-tjänster och applikationer, licens- och servicekostnader baserade på antalet användare, kostnader för ICT-utrustning (inkl. arbetsstationer, terminalutrustning och annan kringutrustning), servicekostnader för datakommunikationsnätet enligt volymen för hanterings- och övervakningstjänsterna, livscykelkostnader för datakommunikationsutrustningen och kostnader för när- och distansstöd baserade på mängden servicebegäranden från beställarorganisationerna (sektorerna, förvaltningarna och affärsverken).

Talousarviokohdan tulot ja menot koostuvat toimialojen, virastojen ja liikelaitosten suorista ja epäsuorista kuluista. Suorat kulut muodostuvat palveluiden tuottamisen kuluista, jotka ovat suoraan kohdistettavissa tietyille toimialalle, virastolle tai liikelaitokselle. Epäsuorat kulut muodostuvat siirtyneiden henkilöiden, palvelutason ja laadun ylläpitoon tarvittavien esimies- ja asiantuntijakustannusten sekä kaikille yhteisesti tuotettavien palvelujen ja investointien kustannuksista. ICT-palveluista syntyvät kulut laskutetaan aiheuttamisperusteisesti toimialalta, virastolta ja liikelaitokselta, joka palvelua käyttää. Epäsuorien kulujen jakamisessa käytetään yhteisesti sovittua kuluajuria. Toiminnan tavoitteena ei ole katteen tuottaminen. Palvelutarvetta ja kustannuksia seurataan palvelutuotannon raportointisyklin mukaisesti säännöllisesti.

Inkomsterna och utgifterna på budgetmomentet har bildats genom sammanställning av sektorernas, förvaltningarnas och affärsverkens beräkningar över kostnaderna för de överförda anställda, tjänster och behövliga avtal som hör till enhetens verksamhetsområde, kompletterade med de chefs- och expertuppgifter, serviceavtal och investeringar som behövs för den fordrade servicenivån och kvaliteten. Dessutom har enhetens verksamhet uppskattats utifrån en bedömning av externa jämförelseobjekt.

1 50 Keskitetysti maksettavat menot – Utgifter som betalas centraliserat

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste - Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2020	2021	2021	2022	2022	2023	2024
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	10 708	5 625	5 625	5 625	5 625	5 625	5 625
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	145 917	143 669	144 548	150 724	150 724	150 724	150 724
<i>Ylitysoikeus - Överskridningsrätter</i>		45					
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-135 209	-138 044	-138 923	-145 099	-145 099	-145 099	-145 099
Poistot - Avskrivningar	18						
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-135 227	-138 044	-138 923	-145 099	-145 099	-145 099	-145 099
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	-135 227	-138 044	-138 923	-145 099	-145 099	-145 099	-145 099
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-47,5					
Menot - Utgifter		-1,5	0,6	4,9	4,9		

1 50 01 Toimielinten toimintakustannukset, pormestarin ja kaupunginkanslian käytettäväksi – Kostnader för organens verksamhet, till borgmästarens och stadskansliets disposition

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste - Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2020	2021	2021	2022	2022	2023	2024
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt							
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	6 195	7 300	6 761	7 300	7 300	7 300	7 300
<i>Ylitysoikeus - Överskridningsrätter</i>		45					
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-6 195	-7 300	-6 761	-7 300	-7 300	-7 300	-7 300
Poistot - Avskrivningar							
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-6 195	-7 300	-6 761	-7 300	-7 300	-7 300	-7 300
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	-6 195	-7 300	-6 761	-7 300	-7 300	-7 300	-7 300
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster							
Menot - Utgifter		17,8	-7,4	0,0	0,0		

Määräraha sisältää kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen, ylimmän johdon, kaupungin edustamisen ja vieraanvaraisuuden sekä historiatoimikunnan menot. Määrärahaa on palautettu hieman lähemmäs vuotta 2021 edeltävien vuosien tasoa koronaepidemia-tilanteen helpottumisen vuoksi.

Edustamisen ja vieraanvaraisuuden määrärahojen käytöstä päättää pormestari. Kaupunginkanslian käytettäväksi osoitetaan toimielinten, ylimmän johdon, virkamatkojen sekä historiatoimikunnan määrärahat.

Borgmästaren beslutar om användningen av anslagen för PR och representation. Anslagen för organen, den högsta ledningen, tjänsteresorna och historiekommittén ställs till stadskansliets disposition.

1 50 02 Keskitetysti maksettavat henkilöstömenot, kaupunginkanslian käytettäväksi – Personalutgifter som betalas centraliserat, till stadskansliets disposition

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste - Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2020	2021	2021	2022	2022	2023	2024
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	444						
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	12 064	10 724	11 764	10 304	10 304	10 304	10 304
<i>Ylitysoikeus - Överskridningsrätter</i>							
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-11 620	-10 724	-11 764	-10 304	-10 304	-10 304	-10 304
Poistot - Avskrivningar							
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-11 620	-10 724	-11 764	-10 304	-10 304	-10 304	-10 304
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	-11 620	-10 724	-11 764	-10 304	-10 304	-10 304	-10 304
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-100,0					
Menot - Utgifter		-11,1	9,7	-3,9	-3,9		

Kohdan menoiksi kirjataan hallintokuntien (lukuun ottamatta liikelaitoksia) lomapalkkojen ja niihin liittyvien henkilösivukulujen jaksotusten muutos.

Määrärahaan on varattu kaupungin oman eläkejärjestelmän mukaiset sekä lakkautetun leski- ja orpoeläkekassan vastuisiin perustuvat eläkkeet. Mukana on myös Helsingin Bussiliikenne Oy:n lisäeläkeosuus sekä kaupungin osuus Kevan suorittamiin eläkkeisiin.

KuEL-eläkkeiden tasaus on arvioitu laskelmassa.

Kohdassa on varauduttu työmatkasetelien hankintaan 4,07 miljoonalla eurolla. Työmatkaseteli on ympäristöystävällinen henkilöstöetu, jolla osaltaan vaikutetaan kaupungin kykyyn saada osaavaa henkilöstä ja tuetaan kaupungin mainetta yhteiskunnallisesti vastuullisena työnantajana. Vaihtoehtoisesti henkilöstö voi valita työmatkasetelin tilalle polkupyöräedun.

Som utgifter på momentet upptas förändringen i semesterlönerna vid förvaltningarna (frånsett affärsverken) och i den därtill anknutna periodiseringen av lönebidkostnader.

I kalkylen beaktas också utjämnigen i KomPL-pensioner.

På momentet ingår en reservering för anskaffning av arbetsresesedlar för 4,07 miljoner euro. Arbetsresesedeln är en miljövänlig personalförmån som är avsedd att påverka stadens konkurrenskraft så att staden får kompetent personal och att bidra till att staden uppfattas som en arbetsgivare med samhällsansvar. Alternativt kan personalen i stället för arbetsresesedeln välja en cykelförmån.

Eläkkeet – Pensioner	2021	2022	2023	2024
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Kaupungin omat eläkkeet – Stadens egna pensioner	13 000	7 730	6 830	6 010
Leski- ja orpoeläkekassan eläkkeet – Änke- och pupillpensionskassans pensioner	440	282	265	231
Eläkevastuun muutos – Förändring i pensionsansvaret	-10 102	-6 320	-5 540	-5 090
KuEL-eläkkeiden tasaus – Utjämning i KomPL-pensioner	-2 800	-2 800	-2 800	-2 800
Helsingin Bussiliikenne Oy – Helsingfors Busstrafik Ab	1 300	1 300	1 300	1 300
Kuntien eläkevakuutus (Palmia) – Kommunernas pensionsförsäkring (Palmia)	5 000	5 000	0	0
Kuntien eläkevakuutus (HSY) – Kommunernas pensionsförsäkring (Samkommunen för huvudstadens svenskspråkiga yrkesskolor)	2	2	2	2
Kuntien eläkevakuutus valtiokonttorille – Kommunernas pensionsförsäkring till statskontoret	100	100	0	0
Hallinto - Förvaltning	60	60	60	60
Yhteensä – Sammanlagt	7 000	5 354	117	-287

1 50 03 Maksuosuudet, korvaukset ja jäsenmaksut, kaupunginkanslian käytettäväksi – Betalningsandelar, ersättningar och medlemsavgifter, till stadskansliets disposition

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste - Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2020	2021	2021	2022	2022	2023	2024
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt							
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	38 584	41 125	41 503	42 300	42 300	42 300	42 300
<i>Ylitysoikeus - Överskridningsrätter</i>							
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-38 584	-41 125	-41 503	-42 300	-42 300	-42 300	-42 300
Poistot - Avskrivningar							
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-38 584	-41 125	-41 503	-42 300	-42 300	-42 300	-42 300
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	-38 584	-41 125	-41 503	-42 300	-42 300	-42 300	-42 300
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster							
Menot - Utgifter		6,6	0,9	2,9	2,9		

Määrärahasta kohdentuu vuonna 2022 arviolta noin 16 653 000 euroa valtion veloittamiin verohallintolain 31 §:n mukaisiin verotuksen toteuttamisesta aiheutuviin kustannuksiin. Näihin kustannuksiin kaupunki ei voi vaikuttaa.

Määrärahassa on varauduttu Uudenmaan liitolle maksettavaan maksuosuuteen sekä Helsingin Väylä Oy:lle maksettaviin rahoituskustannusosuuksiin.

Määrärahasta maksetaan kaupungin elinkeinopolitiikan sekä tapahtumatuotannon toteuttamiseen liittyviä avustuksia ja palveluostoja kaupunkikonserniin kuuluville yhteisöille ja säätiöille.

Määrärahasta maksetaan koko kaupunkia koskeviin jäsenyyksiin liittyen jäsenmaksuja mm. Suomen Kuntaliitolle, KT Kuntatyöntantajat-järjestölle sekä Uudenmaan virkistysalueyhdistys ry:lle. Kohdasta maksettavat kaikki jäsenyydet on listattu liitteessä 2 (jäsenmaksuliite).

År 2022 gäller ca 16 653 000 euro av anslaget i 31 § i lagen om skatteförvaltning avsedda kostnader för genomförande av beskattningen, som staten debiterar. Staden kan inte påverka dessa kostnader.

I anslaget ingår reserveringar för betalningsandelen till Nylands förbund och för andelarna till Helsingforsleden Ab för finansieringskostnader.

Ur anslaget betalas understöd i anslutning till genomförandet av stadens näringspolitik och evenemangsproduktion till sammanslutningar och stiftelser som hör till stadskoncernen.

Ur anslaget betalas medlemsavgifter i anslutning till medlemskap som gäller hela staden, bl.a. till Finlands Kommunförbund, organisationen KT Kommunarbetsgivarna och Föreningen Nylands friluftsområden rf. Alla medlemskap med betalningar från momentet är förtecknade i bilaga 2 (medlemsavgiftsbilagan).

1 50 04 Keskitetty hanketoiminta, kaupunginkanslian käytettäväksi – Centraliserad projektverksamhet, till stadskansliets disposition

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste - Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2020	2021	2021	2022	2022	2023	2024
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	10 264	5 625	5 625	5 625	5 625	5 625	5 625
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	13 278	8 420	8 420	8 420	8 420	8 420	8 420
<i>Ylitysoikeus - Överskridningsrätter</i>							
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-3 014	-2 795	-2 795	-2 795	-2 795	-2 795	-2 795
Poistot - Avskrivningar	18						
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-3 032	-2 795	-2 795	-2 795	-2 795	-2 795	-2 795
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	-3 032	-2 795	-2 795	-2 795	-2 795	-2 795	-2 795
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-45,2					
Menot - Utgifter		-36,6					

Keskitetyn hanketoiminnan määräraha on varauduttu kaupungin keskitetysti maksettavien Euroopan unionin ja muulla ulkopuolisella rahoituksella rahoitettavien projektien kustannuksiin, muun muassa Euroopan unionin rahoittaman Helsingin, Espoon ja Vantaan kaupunkien yhteisen innovaatiotoiminnan ekosysteemisopimuksen toteuttamiseen. Kaupunki saa Euroopan unionin ja muiden ulkopuolisten rahoittajien rahoittamiin projekteihin rahoitusosuuksia suhteessa hankkeiden kustannuksiin ja siten talousarviokohdan sitovuustaso on toimintakate. Toimintakatteessa on huomioitu myös se, että tulojen ja menojen maksatuksessa saattaa tulla kaupungista riippumattomia aikataulullisia muutoksia ja siten tulot ja menot voivat ajoittua eri vuosille.

Lähtökohtaisesti toimialojen tulisi sisällyttää Euroopan unionin tai muun ulkopuolisen rahoittajan rahoittamat oman toimintansa kehittämishankkeet omiin talousarvioihinsa. Keskitetyllä hankemäärärahalla varaudutaan niiden projektien ja hankkeiden rahoittamiseen, joihin toimialat eivät ole voineet varautua. Näitä ovat esimerkiksi tapaukset, joissa tieto avautuvasta rahastosta tai avustuksesta teemoineen tulee keskellä vuotta tai joissa hankkeen rahoituspäätöstä ei ole saatu talousarviota tehtäessä.

Keskitetyn hankemäärärahan myöntämisen kriteereitä ovat:

- Hanke toteuttaa Helsingin kaupunkistrategiaa.
- Usean hallintokunnan yhteinen hanke
- Laaja kansainvälinen tai kotimainen hanke, jossa on paljon kumppaneita ja Helsinki hallinnoijana (partnerien tukiosuudet kulkevat hallinnoijan kautta)
- Hanke on Helsingin kannalta merkittävä tai muuten sen kaltainen, että Helsingin on tärkeää olla mukana

Kehittämishankkeiden valmisteluun ja toteutukseen tulee ottaa mukaan yritykset, korkeakoulusektori, järjestöt ja kaupunkilaiset. Kehittämishankkeiden valmistelussa lisäksi

Anslaget för centraliserad projektverksamhet omfattar reserveringar för kostnaderna för EU-projekt som staden betalar centraliserat och för projekt som betalas med annan extern finansiering. Staden får finansieringsandelar för projekt som finansieras av Europeiska unionen och andra utomstående i förhållande till projektkostnaderna, och budgetmomentet är därför bindande på verksamhetsbidragsnivån. I verksamhetsbidraget har det också beaktats att det vid utbetalningen av inkomster och utgifter kan uppstå ändringar i tidsschemat som inte beror på staden och att inkomsterna och utgifterna därmed kan hänföra sig till olika år. De projekt för utveckling av sektorernas egen verksamhet som finansieras av Europeiska unionen eller någon annan utomstående bör ingå i sektorernas egen budget. Det centraliserade anslaget är avsett för sådana projekt som sektorerna inte har kunnat bereda sig på till följd av tidsschemat och/eller som fortfarande väntar på ett finansieringsbeslut eller som Helsingfors från nyttyssynpunkt vill förbinda sig vid i egenskap av kommunal finansiär eller som i övrigt är betydelsefulla, omfattande och gagnar hela staden. Anslaget kan utnyttjas för kostnaderna för stora projekthelheter som samordnas av Helsingfors eller som flera sektorer deltar i.

tärkeää huomioida asiakas- ja käyttäjäkokemus. Keskitetyn määrärahan valmistelun, päätöksenteon ja seurannan koordinaatiosta vastaa kaupunginkanslian strategia-osasto

Talousarviokohdan määrärahassa on varauduttu myös harkinnanvaraisesti rahoittamaan elinkeinopoliittisesti merkittäviä toimintoja ja hankkeita, joiden toimeenpanemiseen sisältyy ulkopuolisia tulovirtoja. Keskeisiä tällaisia toimintoja ovat startupkeskittymä Maria 01:n tukeminen ja kehittäminen, kansainvälisille kiinteistömessuille osallistuminen laajan konsortion kanssa ja Helsingin matkailun edistäminen kumppanuuksien avulla. Myös näissä toiminnoissa talousarviokohdan sitovuustaso on toimintakate, sillä niihin kaikkiin liittyy kustannuksia, joita kaupunki maksaa muiden toimijoiden puolesta kolmansille osapuolille, mutta joista muut toimijat maksavat kaupungille oman osuutensa.

1 50 05 Työmarkkinatuen kuntaosuus, kaupunginkanslian käytettäväksi – Arbetsmarknadsstödet kommunandel, till stadskansliets disposition

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste - Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2020	2021	2021	2022	2022	2023	2024
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt							
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	75 797	76 100	76 100	82 400	82 400	82 400	82 400
<i>Ylitysoikeus - Överskridningsrätter</i>							
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-75 797	-76 100	-76 100	-82 400	-82 400	-82 400	-82 400
Poistot - Avskrivningar							
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-75 797	-76 100	-76 100	-82 400	-82 400	-82 400	-82 400
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	-75 797	-76 100	-76 100	-82 400	-82 400	-82 400	-82 400
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster							
Menot - Utgifter		0,4		8,3	8,3		

Työmarkkinatukea maksetaan työttömälle, joka on vasta tullut työmarkkinoille tai työttömälle, joka ei voi saada työttömyyspäivärahaa. Kun työmarkkinatukea on maksettu yhteensä 300 työttömyyspäivältä, siirtyy kustannuksista puolet kotikunnan maksettavaksi. Kun maksupäiväkertymä ylittää 1 000 päivää, nousee kunnan maksuosuus 70 prosenttiin. Kerran kuntaosuuden piiriin tultuaan työtön pysyy siellä, kunnes on ollut työssäoloehdon täyttävässä työssä tai poistunut työmarkkinoilta pysyvästi. Maksuosuuden piiristä voi olla väliaikaisesti pois, ilman että maksupäiväkertymä nollautuu, esimerkiksi lyhyen työsuhteen, opiskelun tai muun toimenpiteen ajan. Lisäksi osa-aikatyössä olevaa henkilöä ei tilastoida työttömäksi, mutta hän voi saada soviteltua työmarkkinatukea, josta kunta maksaa yhä osuuden. Maksuosuuden piirissä olevat ovat pääosin kaikista vaikeimmin työllistyviä

Koronan aiheuttamien poikkeusolojen johdosta Helsingin työttömyys lähti rajuun kasvuun vuosina 2020 ja myös työmarkkinatuen saajien määrä lisääntyi tänä aikana merkittävästi. Työmarkkinoiden elpyminen on käynnistynyt vuoden 2021 jälkipuoliskolla, joskin Helsingissä muuta maata hitaammin. Kohentuneesta työllisyystilanteesta ja lomautettujen määrän laskusta huolimatta pitkäaikaistyöttömyys kasvaa edelleen ja saavuttaa työmarkkinaennusteiden mukaan huippunsa vasta vuonna 2022 ennen kääntymistään laskuun.

Aktiivipalveluissa olevien yli vuoden työttöminä olleiden määrä kaksinkertaistetaan Helsingin työllisyyspalveluiden toimenpitein vuoden 2022 aikana. Nämä toimenpiteet ja hyvä työmarkkinasuhdanne alentavat kaupungin työmarkkinatukimaksuja erityisesti 300 – 999 päivää työttöminä olleiden osalta. Samaan aikaa kuitenkin yli 1 000 päivää työttömän olleiden määrä kasvaa (kunnan maksuosuus 70 prosenttia), mikä syö merkittävän osan suotuisan työmarkkinakehityksen vaikutuksista.

Arbetsmarknadsstöd betalas till arbetslösa som nyligen kommit in på arbetsmarknaden och till arbetslösa som inte kan få arbetslöshetsdagpenning. När arbetsmarknadsstöd har betalats för sammanlagt 300 arbetslöshetsdagar, tar hemkommunen över betalningen av hälften av kostnaderna. När antalet betalningsdagar överskrider 1 000, stiger kommunens betalningsandel till 70 %. Arbetslösa som börjat omfattas av kommunandelen hör till denna kategori tills de har ett jobb som uppfyller arbetsvillkoren eller permanent har lämnat arbetsmarknaden. Det går att tillfälligt vara utanför betalningsandelen utan att antalet betalningsdagar nollas, t.ex. vid ett kort anställningsförhållande, studier eller andra åtgärder. Dessutom räknas personer i deltidsarbete inte som arbetslösa i statistiken, men de kan få jämkat arbetsmarknadsstöd, av vilket kommunen fortfarande betalar en andel. De som omfattas av betalningsandelen är i huvudsak svårast att sysselsätta av alla.

Arvioiden perusteella yli 1 000 päivää työttömänä olleiden kasvu jatkuu Helsingissä siitä huolimatta, että arvioihin on sisällytetty kunnianhimoisia työllisyyskehittämisen toimenpiteitä. Kohderyhmän palvelutarve liittyy kasvavissa määrin terveydenhuollon ja aikuissosiaalityön tarjontaan. Nämä palvelut eivät alenna työmarkkinatuen kustannuksia, ennen kuin asiakas on niiden avulla saavuttanut riittävän toimintakyvyn joko työllistyäkseen tai kiinnittyäkseen aktiivipalveluihin tai saanut työkyvyttömyyseläkeratkaisun. Työllisyys- sekä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden aiempaa parempi yhteensovittaminen on edellytys kaikkein pisimpään työttöminä olleiden työkyvyn selvittämiseksi sekä tarvittavien työkyvyn ja työllistymisen tukitoimien järjestämiseksi.”

Palvelukeskusliikelaitos – Affärsverket servicecentralen

Talousarvion 2022 keskeiset painopisteet ja tiivistelmä

Palvelukeskus Helsingin keskeisiä painopisteitä vuodelle 2022 ovat:

- Toiminnan kääntäminen kannattavaksi ja tulos positiiviseksi. Tavoitteena päästä lähelle nollatulosta toimintaa tehostamalla ja kaupungin tukipalveluja keskittämällä.
- Asiakastarpeista lähtevät palvelut ja palvelukehitys. Kokeilut ja yhteiskehittäminen asiakkaiden ja kumppanien kanssa sekä digitaalisuuden lisääminen. Tavoitteena saada aikaan yhteistä palvelukehitystä ja tukipalvelujen keskittämistä.
- Ammattitaitoisen henkilöstön saatavuuden varmistaminen työntekijäkokeudesta ja työnantajakuva kehittämällä. Erityisenä haasteena hoivahenkilöstö ja ruokapalveluhenkilöstö.
- Vastuullisuuden ja kestävyuden vahvistaminen osana kaikkea toimintaa ja palveluja: sosiaalisen, taloudellisen ja ympäristövastuun toteutuminen palvelutuotannossa ja palveluissa. Erityisenä tavoitteena ruokahävikin vähentäminen.
- Strategisten tavoitteiden toimeenpanon, toiminnan ohjauksen ja digitaalisuuden vahvistaminen toiminnoissa ja palveluissa sekä tiedolla johtamisen roolin vahvistaminen.

Erityisenä painopisteenä on rakentaa organisaatiota ja toimintakulttuuria vastaamaan Helsingin kaupungin ja kaupunkilaisten tarpeita kustannustehokkaasti. Tämä vaatii aikaisempaa tehokkaampaa tukipalveluorganisaation hyödyntämistä, toiminnan ohjausta, johtamisen muutoksen ja johtamisen kulmakivien jalkauttamista osaksi toimintakulttuuria, välineinä mm. esihenkilökoulutukset, pääliiköfoorumit ja -infot sekä Helsinki-brändin mahdollisuudet muutoksen välineinä.

Vuoden 2022 aikana on tavoitteena toteuttaa vuonna 2021 kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kanssa valmisteltu noin 250 päiväkotiapulaisen henkilöstösiirto palvelukeskusliikelaitokseen. Siirrolla pyritään helpottamaan päiväkotien onnistumista yhdistelmätyön avulla siten, että yksi palvelun tarjoaja vastaa sekä siivous- että ruokapalveluista kohteessa.

Toiminnan kuvaus

Palvelukeskus Helsinki tukee palveluillaan Helsingin kaupunkia ja kaupunkilaisia ja toimii asiantuntijana ja kumppanina Helsingin kaupungin toimialojen, liikelaitosten ja kaupunkikonsernin yhteisöjen ruokailu-, siivous-, puhelin- ja hyvinvointi- sekä muiden palvelujen kehittämisessä ja toteuttamisessa. Tärkein tavoite on hyvä asiakas- ja henkilöstökokemus ja toimintavarmuus Palvelukeskus Helsingin tuottamissa palveluissa.

Toimimme kouluissa ja päiväkodeissa, oppilaitoksissa, seniorikeskuksissa, palvelutaloissa, sairaaloissa ja asumisyksiköissä sekä kaupunkilaisten kodeissa. Palvelukeskus Helsinki kehittää ja tuottaa ruokailu-, siivous-

Centralla prioriteringar i budgeten 2022 och sammandrag

Servicecentralen Helsingfors centrala prioriteringar för år 2022 är:

- Att ändra verksamheten så att den blir lönsam och ger ett positivt resultat. Målet är att komma nära ett nollresultat genom att effektivisera verksamheten och centralisera stadens stödtjänster.
- Tjänster och utveckling av tjänster som utgår från klienternas behov. Försök och gemensam utveckling med klienter och partner samt ökning av digitalisering. Målet är gemensam tjänsteutveckling och centralisering av stödtjänster.
- Att säkerställa tillgång till yrkeskunlig personal genom att utveckla arbetstagarupplevelsen och arbetsgivarbilden. En särskild utmaning är vårdpersonalen och personalen inom måltidstjänsterna.
- Att förstärka ansvarsfullhet och hållbarhet som en del av all verksamhet och all service: att det sociala, ekonomiska och miljömässiga ansvaret förverkligas i serviceproduktionen och i tjänsterna. Ett särskilt mål är att minska matsvinnet.
- Att förstärka verkställande av strategiska målsättningar, styrning av verksamheten och digitalisering vid verksamheten och tjänsterna samt att förstärka rollen av datadrivet ledarskap.

En särskild tyngdpunkt ligger på att bygga organisationen och verksamhetskulturen så att de motsvarar Helsingfors stads och stadsbornas behov på ett kostnadseffektivt sätt. Detta kräver att stödtjänstorganisationen utnyttjas effektivare än tidigare, att verksamheten styrs samt att hörnstenarna för ledarskap och förändring av ledarskap tas som en del av verksamhetskulturen. Detta kan göras med hjälp av bl.a. utbildningar för chefer, forum och informationsmöten för chefer samt möjligheterna som varumärket Helsingfors har som ett redskap i förändringen.

Avsikten är att under år 2022 genomföra överföringen av personal till affärsverket servicecentralen. Överföringen gäller omkring 250 daghemsbiträden och har förberetts under 2021 tillsammans med fostrans- och utbildningssektorn. Med hjälp av överföringen strävar man efter att göra det lättare för daghem att lyckas genom kombinerat arbete på så sätt att en tjänsteleverantör ansvarar för både städ- och måltidstjänsterna i lokalen.

Beskrivning av verksamheten

Servicecentralen Helsingfors stöder genom sina tjänster Helsingfors stad och stadsborna och agerar sakkunnig och partner för Helsingfors stads sektorer, affärsverk och stadskoncernens sammanslutningar i utvecklandet och förverkligandet av mat-, städ-, telefon- och välfärdstjänster och andra tjänster. Det viktigaste målet är kundernas och personalens goda erfarenheter samt funktions säkerhet i tjänsterna som Servicecentralen Helsingfors producerar.

Vi är verksamma på skolor, daghem, läroanstalter, seniorcentraler, servicehus, sjukhus och boendeenheter samt hemma hos stadsborna. Servicecentralen Helsingfors utvecklar och producerar måltids-, städ-, telefon-, välfärds-

, puhelin-, hyvinvointi- ja aulapalveluja sekä tukee kotona asumista monipuolisilla teknisillä ratkaisulla ja palveluilla. Etähoito ja erityisesti monet digitaaliset oheispalvelut tarjoavat uusia mahdollisuuksia samoin kuin monet sähköisen asioinnin kanavat, jotka täydentävät kaupungin vaihtopalvelua. Tarjoamme parhaan palvelukokemuksen asiakkaille, sidosryhmille ja henkilöstölle ”Parasta yhdessä” -arvolupauksen mukaisesti. Olemme Helsingin kaupungin liikelaitos ja työllistämme noin 1 400 henkilöä. Kokemusta meillä on ruokapalvelujen hoitamisesta yli 100 vuoden ajalta ja puhelin- ja hyvinvointipalveluista yli 10 vuoden ajalta.

Monipalvelut-yksikkö tuottaa noin 1 150 ammattilaisen voimin ruoka- ja siivouspalveluja noin 450 palvelukohteessa pääosin sosiaali- ja terveystoimialan sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle. Päivittäinen asiakasmäärä on noin 70 000 ja ruokaa tuotetaan päivittäin noin 100 000 annokseen. Ruokapalvelukohteita on yhteensä 580: päiväkodit ja niiden erillisryhmät, koulut ja oppilaitokset sekä yli hoitoalan kohteet kuten seniorikeskukset, sairaalat ja asumisyksiköt. Lisäksi toimitetaan kotiaterioita noin 1 000 kotona asuvalle sekä aterioita ryhmäperhepäiväkoteihin ja leikkipuistoihin. Siivouspalveluja tuotetaan noin 160 pieneen päiväkotiin, joissa siivous ja ruokapalvelu on yhdistetty yhdeksi palvelukokonaisuudeksi. Palvelutuotantoa varmistaa Pakkalan tuotantolaitos, josta tuotetaan noin 50 000 ateriala varten ruokaa ja ateriakomponentteja palvelukohteisiin ja kotiateria-asiakkaille yhteensä noin 10 000 kg arkipäivisin. Palvelukeskuksen toiminnan suunnittelun ja ohjauksen tiimi ohjaa toimintaa sekä kehittää, testaa ja jalkauttaa uusia tuotteita ja palvelukonsepteja palvelukohtaisiin tarpeisiin. Lisäksi henkilöstö osallistuu sekä kaupungin että valtakunnallisiin kehityshankkeisiin ja toimii asiantuntijana erilaisissa valtakunnallisissa verkostoissa.

Puhelin- ja hyvinvointipalvelut -yksikkö tuottaa digitaalisuuteen nojautuvia asiakaspalveluja kaupungin toimialoille ja liikelaitoksille. Merkittävimmät yksikön palvelut ovat sosiaali- ja terveystoimialalle tuotetut etähoito- ja turvapuhelinpalvelut ja Helsingin Matkapalvelu sekä kaupunkiyhteisesti tuotetut puheratkaisu- ja vaihtopalvelu. Puheratkaisupalveluja käytetään muun muassa sosiaali- ja terveystoimialan takaisinsoitto-, ajanvaraus- sekä neuvontapalveluissa. Yksikkö tuottaa lisäksi erilaisia monikanavaisia asiakaspalveluja, kuten kaupunkilaisten sähköisen asioinnin chat-pohjaista palvelua. Kokeileva työkalu näkyy Puhelin- ja hyvinvointipalvelujen palveluissa muun muassa nopeasti laajentuvassa sovellusrobotiikkapalvelussa, jota se tarjoaa kaupungin muille toimijoille.

Kaupungin strategisten tavoitteiden toteuttaminen

Kaupunkistrategia 2017–2021

Kaupungin muiden strategisten tavoitteiden toteuttaminen

Maailman toimivin kaupunki

Liikelaitos tuottaa ja kehittää tukipalveluja, jotta helsinkiläisten arki toimisi mahdollisimman hyvin. Palvelukehityksen tarpeet tulevat pääasiallisesti asiakastoimialoilta, mutta myös kaupunkilaisten tarpeista.

och entréhallstjänster och stöder boende hemma med hjälp av mångsidiga tekniska lösningar och tjänster. Distansvård och särskilt flera digitala kompletterande tjänster erbjuder nya möjligheter, liksom många kanaler inom e-tjänsterna, som kompletterar stadens växeljänst. Vi erbjuder våra kunder, intressentgrupper och personal den bästa serviceupplevelsen i enlighet med löftet ”Bäst tillsammans”. Vi är ett affärsverk inom Helsingfors stad och vi har cirka 1 400 anställda. Vi har mer än 100 års erfarenhet av matjänster och mer än 10 års erfarenhet av telefon- och välfärdstjänster.

Enheten för multiservice producerar måltids- och städtjänster med hjälp av cirka 1 150 yrkeskunniga personer vid omkring 450 serviceobjekt, huvudsakligen för social- och hälsovårdssektorn och fostrans- och utbildningssektorn. Antalet klienter är dagligen ungefär 70 000 och mat produceras dagligen för ungefär 100 000 portioner. Det finns sammanlagt 580 måltidsserviceobjekt: daghem och deras separata grupper, skolor och läroanstalter samt objekt inom vårdbranschen såsom seniorcentraler, sjukhus och boendeenheter. Därtill levereras hemmåltider för cirka 1 000 personer som bor hemma samt måltider till gruppfamiljedaghem och lekparkar. Städtjänster produceras för omkring 160 små daghem där städ- och måltidsservice har kombinerats till en servicehelhet. Serviceproduktionen tryggas av produktionsanläggningen i Backas där mat och måltidskomponenter produceras för ungefär 50 000 måltider för serviceobjekt och hemmåltidsklienter, sammanlagt cirka 10 000 kg på vardagar. Teamet för planering och styrning av Servicecentralens verksamhet styr verksamheten samt utvecklar, testar och tar i bruk nya produkter och servicekoncepter för tjänstespecifika behov. Ytterligare deltar personalen både i stadens och i nationella utvecklingsprojekt samt fungerar som expert i olika riksomfattande nätverk.

Enheten för telefon- och välbefinnandetjänster producerar kundtjänster som bygger på digitalisering för stadens sektorer och affärsverk. Enhetens viktigaste tjänster är distansvård- och larmtelefonitjänster och Helsingfors Resetjänst som produceras för social- och hälsovårdssektorn samt samtalslösning- och växeljänster som produceras gemensamt för hela staden. Samtalslösningstjänster används bland annat vid återupprättnings-, tidsboknings- och rådgivningstjänster inom social- och hälsovårdssektorn. Enheten producerar dessutom olika kundtjänster i flera kanaler såsom en chatbaserad elektronisk tjänst för stadsborna. Den experimentella arbetskulturen syns i telefon- och välbefinnandetjänsterna bland annat i den snabbt expanderande programrobotiktjänsten som enheten erbjuder stadens andra aktörer.

Hur stadens strategiska mål genomförs

Stadsstrategin 2017-2021

Hur stadens övriga strategiska mål genomförs

Världens bäst fungerande stad

Affärsverket producerar och utvecklar stödtjänster så att helsingforsarnas vardag ska fungera så bra som möjligt. Behovet av att utveckla tjänsterna härrör huvudsakligen från kundsektorerna, men också från stadsbornas behov. Man

Yhteistyötä asiakastoimialojen kanssa on pyritty parantamaan muun muassa yhteisillä johdon tapaamisilla sekä palvelukohtaisissa ohjausryhmissä ja työpajoissa sekä yhteisillä kärkiprojekteilla, jotka ovat päättyneet. Sisäisen kehittämisen painopisteinä ovat olleet erityisesti henkilöstökokemuksen, työnantajakuvan ja asiakaskokemuksen mittaaminen palvelupolun eri vaiheissa, digitalisaation vahvistaminen sekä robotiikkakokeilut. Palvelukeskus Helsinki siirtyy vuosina 2021–2022 yhteisen Helsinki-brändin alle, mikä osaltaan tiivistää yhteisten palvelujen tuotantoa.

Kestävän kasvun turvaaminen

Palvelukeskus Helsingissä korostuu vastuullinen taloudenpito, toiminnan tehokkuus ja ympäristövastuu sekä sosiaalinen vastuu henkilöstölle ja asiakkaille asiakasarvona ja vastuullisina palveluina.

Vastuullinen taloudenpito

Pandemian vuoksi Palvelukeskus Helsingin taloudenpito on ollut haasteellista. Tulos on ollut lähes koko strategiakauden hyvä, mutta poikkeustilanteen aiheuttamista ylimääräisistä kustannuksista johtuen tulos jäi vuonna 2020 tappiolliseksi. Vuoden 2021 osalta ennusteet näyttävät, että nollatulokseen pääseminen voi olla mahdollista. Uusia palveluja on pystytty aloittamaan nopealla aikataululla ja tärkeintä on ollut toiminnan turvaaminen, jolla on myös ollut kustannusvaikutuksia. Tavoite vuodelle 2022 pitää sisällään suunnitelman toiminnan tehostamisesta ja tukipalvelujen tuottamisen laajentamisesta, joilla parannetaan tulosta.

Asiakaskokemus

Palvelukeskus Helsingin laatujohtamisen keskiössä ovat kaupunkistrategian mukaisesti asiakasyhteistyö sekä erinomaiseen asiakaskokemukseen panostaminen. Asiakaskokemuksessa on saavutettu tavoitteen mukaiset tulokset. Vuonna 2022 laatujohtamisen painopiste on vahvasti asiakaskokemuksen mittaamisessa palvelupolku-menetelmää hyödyntäen sekä palvelun laatua tutkivien asiakaskyselyjen uudistamisessa ja tulosten reaaliaikaisessa esittämisessä. Kehittämistyön tavoitteena on automatisoida palvelutuotannon onnistumisen mittaamista digitaalisten järjestelmien avulla, mikä mahdollistaa asiantuntijaresurssien nykyistä tehokkaamman keskittämisen asiakaskokemuksen johtamisen kehittämiseen, palveluprosessien virtaviivaistamiseen sekä muuhun asiakastarpeisiin pohjautuvaan kehitystyöhön.

Toimintaympäristön keskeiset muutokset 2022

Taloudellinen kestävyys

Palvelukeskusliikelaitoksen johtokunta on vuonna 2020 linjannut, että tavoitteena on nollatulokseen pääseminen tulevina vuosina. Tavoite pitää sisällään suunnitelman toiminnan tehostamisesta ja tukipalvelujen tuottamisen laajentamisesta.

Palvelukeskus käyttää tuottavuuden mittauksessa jalostusarvoa, joka kertoo, minkä verran liikelaitos on omalla toiminnallaan, työntekijöidensä työllä ja käytettävissä olevalla laitteistolla lisännyt ostettujen aineiden ja ulkopuolisten palvelujen arvoa. (Jalostusarvo / henkilö = liiketoiminnan tulos + poistot + henkilöstökulut / henkilöstömäärä).

har strävat efter att förbättra samarbetet med kundsektorerna bland annat genom gemensamma ledningsmöten, i tjänstespecifika styrningsgrupper och verkstäder samt genom gemensamma spetsprojekt som har avslutats. Tyngdpunkten i den interna utvecklingen har legat i synnerhet på mätning av personalupplevelsen, arbetsgivarbilden och kundupplevelsen i olika skeden av servicestigen, förstärkande av digitaliseringen samt robotikexperiment. Servicecentralen Helsingfors övergår under åren 2021 och 2022 till det gemensamma varumärket Helsingfors, vilket för sin del intensifierar den gemensamma serviceproduktionen.

Tryggande av en hållbar tillväxt

Vid Servicecentralen Helsingfors betonas ansvarsfull hushållning, effektivitet och miljöansvar i verksamheten samt socialt ansvar för personal och klienter som klientvärde och ansvarsfulla tjänster.

Ansvarsfull hushållning

Servicecentralen Helsingfors upplevt ekonomiska utmaningar på grund av pandemin. Resultatet har varit gott under nästan hela strategiperioden, men till följd av de extra kostnader som undantagssituationen medförde var resultatet för år 2020 förlustbringande. För år 2021 visar prognoserna att ett nollresultat kan uppnås. Servicecentralen har introducerat nya tjänster i snabb takt och det viktigaste har varit att trygga verksamheten, vilket också har haft konsekvenser för kostnaderna. Målet för år 2022 omfattar en plan för att effektivisera verksamheten och utvidga produktionen av stödtjänster, vilket förbättrar resultatet.

Kundupplevelse

I kvalitetsstyrningen vid Servicecentralen Helsingfors ligger fokus på samarbete med klienter i enlighet med satsstrategin samt engagemang i en utmärkt kundupplevelse. I fråga om kundupplevelsen har Servicecentralen uppnått resultat som motsvarar målsättningarna. Vad gäller år 2022, ligger tyngdpunkten starkt på att mäta kundupplevelsen med hjälp av metoden för servicestigar, att förnya klientenkäterna som ger information om tjänsternas kvalitet samt att framföra resultatet i realtid. Syftet med utvecklingsarbetet är att automatisera mätningen av hur serviceproduktionen lyckas med hjälp av digitala system, vilket gör det möjligt att rikta expertresurser effektivare än i nuläget till att utveckla ledningen av kundupplevelse, göra tjänstprocesser mer strömlinjeformade samt på annat utvecklingsarbete som grundar sig på klienternas behov.

Väsentliga förändringar i omvärlden 2022

Förändringsfaktorer i omvärlden 2022–2025

Direktionen för affärsverket Servicecentralen har år 2020 bestämt att målet är att nå ett nollresultat under de kommande åren. Målet omfattar en plan för att effektivisera verksamheten och utvidga produktionen av stödtjänster.

För att mäta produktiviteten använder Servicecentralen ett förädlingsvärde som anger hur mycket affärsverket genom sin egen verksamhet, sina anställdas arbete och disponibla anläggningar har ökat värdet på inköpta medel och utomstående tjänster. (Förädlingsvärde/person = affärsverksamhetens resultat + avskrivningar + personalkostnader/antalet anställda).

Palvelukeskus Helsingin talousarvioehdotus vuodelle 2022 on tappiollinen, kun kaupunkitasoisesti keskitettyjen digitalisaatiokustannusten ennakoitaan nousevan merkittävästi ja kustannuksia ei voida viedä palveluhintoihin. Talousarvioehdotus perustuu keskimäärin 1,9 % hinnankorotukseen sopimus pohjaisissa palveluissa. Lisäksi tappiollisten palvelujen laskutusperustetta korjataan siten, että ne vastaavat todellisia ja palvelukehityksen kustannuksia. Tulokseen voivat vaikuttaa mahdolliset tukipalvelujen keskittämiseen liittyvät henkilö- ja palvelukokonaisuuden siirrot.

Uuden tuotantolaitoksen suunnittelua ja keittiöverkkotoimenpiteiden kytkemistä osaksi suunnittelua on edistettävä nopealla aikataululla. Uudessa tuotantolaitoksessa henkilöstötarve pienenee oleellisesti ja tuo säästöä.

Monipalvelujen käytössä olevan Aromi-tuotannonohjausjärjestelmän uudistamista jatketaan. Järjestelmäuudistuksen läpivienti kaikkiin toimipaikkoihin vaatii ylimääräisiä henkilöstöresursseja seuraavat 2–3 vuotta. Viimeistään tämän jälkeen kehityksen painopiste siirtyy järjestelmän hyödyntämisen optimointiin sekä siitä saatavien tietojen hyödyntämiseen tiedolla johtamisen järjestelmiin. Tavoitteena on päästä kiinni yksikkökustannuksiin aikaisempaa paremmin suoritetasolla.

Pandemia-aika on nostanut aterioiden kustannuksia, koska rajoitusten vuoksi ravintolatoimintaa on jouduttu supistamaan ilman, että kiinteitä kuluja on ollut mahdollista supistaa vastaavasti. Poikkeustoimet, muun muassa ruokajakelut ja uusien palvelujen perustaminen nopeilla aikatauluilla, ovat myös aiheuttaneet lisäkustannuksia. Yksikkökustannuksiin lasketaan materiaali-, henkilöstö-, kuljetus- sekä muut kiinteät kustannukset.

Organisaatiota tulee rasittamaan vielä kahden vuoden ajan päiväkotien ruokapalvelujen ulkoistaminen, joka vaatii entisestään toiminnan sopeuttamista. Kaupungin päättämät palvelujen kilpailutukset tulevat jatkumaan vuoteen 2023 saakka ja vaikuttavat toteutuessaan liiketoimintaa supistavasti. Samalla se nostaa jäljelle jäävien palvelujen yksikkökustannuksia Palvelukeskus Helsingille yhä jäävien kiinteiden kustannusten vuoksi.

Digitaalisen perustan merkittävästi nousevat kustannukset ovat kaupungin yhteisiä digitalisaation kustannuksia, jotka lyhyellä ajanjaksolla heikentävät tulosta, mutta digitalisaatiopanostukset voivat pidemmällä ajanjaksolla tehostaa toimintaa.

Talousarvion tavoitteet

Sitovat toiminnan tavoitteet

Asiakaskokemustavoite 3,6 (asteikko 1–5). Asiakaskokemustavoitteeseen lasketaan kaikkien kyselyjen keskiarvo. Mittaamisessa pyritään hyödyntämään palvelupolkuja, jolloin mittaamista tehdään useissa kohdissa palvelutapahtumaa.

Muut toiminnan tavoitteet

Talous

Servicecentralen Helsingfors budgetförslag för år 2022 är förlustbringande, då kostnaderna för digitaliseringen som har centraliserats på stadsnivån väntas öka avsevärt och kostnaderna inte kan överföras till tjänsternas priser. Budgetförslaget baserar sig på en prisförhöjning på i genomsnitt 1,9 % vid avtalsbaserade tjänster. Därtill justeras faktureringsgrunderna för förlustbringande tjänster så att de motsvarar de faktiska kostnaderna för utvecklingen av tjänster. Resultatet kan påverkas av eventuella överföringar av personal och serviceenheter i anslutning till centraliseringen av stödtjänsterna.

Planeringen av en ny produktionsanläggning och kopplingen av köksnätets åtgärder till en del av planeringen ska främjas i snabb takt. Vid den nya produktionsanläggningen minskar behovet av personal betydligt, vilket medför besparingar.

Förnyandet av produktionsstyrningssystemet Aromi som multiservicen använder fortsätter. Genomförandet av förnyelsen av systemet vid alla verksamhetsställen kräver extra personalresurser under de följande 2–3 åren. Senast efter detta flyttas tyngdpunkten i utvecklingen till optimeringen av systemet samt till att använda informationen som fås från detta i system för datadrivet ledarskap. Målet är att få tag i enhetskostnaderna på prestationsnivå bättre än tidigare.

Pandemitiden har ökat kostnaderna för måltider eftersom man har varit tvungen att inskränka restaurangverksamhet på grund av begränsningarna, samtidigt som det inte har varit möjligt att minska de fasta kostnaderna på motsvarande sätt. Undantagsåtgärder, såsom matdistribution och grundande av nya tjänster i snabb takt, har också medfört extra kostnader. Enhetskostnaderna omfattar kostnader för material, personal och transport samt övriga fasta kostnader.

Organisationen kommer ännu i två år att ansträngas av externaliseringen av måltidsservicen för daghem, vilket förutsätter att verksamheten anpassas ytterligare. Konkurrensutsättningarna som staden har bestämt om kommer att fortsätta till år 2023 och när de genomförs inverkar de på affärsverksamheten på ett inskränkande sätt. Samtidigt ökar detta enhetskostnaderna för de tjänster som blir kvar på grund av fasta kostnader som kvarstår hos Servicecentralen Helsingfors.

De avsevärt ökande kostnaderna för den digitala grunden är stadens gemensamma digitaliseringskostnader, som försvagar resultatet på kort sikt. På lång sikt kan digitaliseringssatsningarna dock effektivisera verksamheten.

Mål i budgeten

Bindande verksamhetsmål

Kundupplevelsemål 3,6 (skala 1–5) Målet för kundupplevelsen består av medeltalet i samtliga enkäter. I mätningen strävar man efter att utnyttja servicestigar, varvid mätningarna utförs vid flera skeden under servicehändelsen.

Övriga verksamhetsmål

Ekonomi

- Vuoden 2022 aikana tavoitteena on kehittää tuottavuuden mittareita kuten kustannukset suoriteyksikköä kohden sekä laajemmin tiedolla johtamista
- Henkilöstön käytön tehostaminen: liikevaihto 68 900 / henkilö (= liikevaihto 12 kk / henkilömäärä 31.12.2022)
- Vuonna 2022 liikeylijäätavoite liikevaihdosta lähenee 0 eur.
- Palvelujen keskittäminen ja siitä saatavat hyödyt kaupungin päätösten mukaisesti K / E
- Vähintään nollatulokseen pääseminen taloussuunnitelmakaudella 2023–2024

Henkilöstö

- Henkilöstötavoite, suositteluindeksi, 79,5 % suosittelee

Ympäristö

- Ympäristötavoite, ruokahävikin pienentäminen suunnitelman mukaisesti vaihteittain 3–5 % vuonna 2022

Henkilöstösuunnitelma

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kilpailutukset jatkuvat ja vähentävät vuosittain Palvelukeskus Helsingin ruokapalveluhenkilöstön määrää. Sosiaali- ja terveystoimialalla on tavoitteena kasvattaa entisestään etähoidon palvelua, joka toteutuessaan tulee kasvattamaan hoivahenkilöstön määrää. Monipalveluissa jo päätettyjen kilpailutusten osalta henkilöstöä vähenee noin 24 henkilöä vuoden 2022 aikana. Etähoidon kasvun vaikutukset henkilöresursseihin ennakoidaan olevan 7 henkilöä vuonna 2022.

Eläkepoistumaa on tulossa seuraavan kahden vuoden kuluessa eniten palvelu- ja ruokapalvelutyöntekijän sekä palvelu- ja ruokapalveluvastaavan tehtävissä, joissa eläköityviä laskennallisesti on yhteensä 42 työntekijää (Eläköityminen, vuoden 2020 henkilöstökertomuksen tiedot).

Monipalveluissa koventunut kilpailu ammattitaitoisesta henkilöstöstä, ruokapalvelun ulkoistaminen sekä mahdollinen päiväkotiapulaisten ja päiväkotipuhtauspalvelujen siirtoon liittyvä muutostilanne todennäköisesti lisäävät vuokratyövoiman käytön tarvetta.

Henkilöstövuokrausta käytetään edelleen erityisesti sijaistyövoiman hankinnassa. Sijaistyövoiman saamisen varmistamiseksi kehitämme yhteistyötä Seuren kanssa ja lisäksi kilpailutamme vuokratyövoiman toimittajat vuosille 2022–2023. Kilpailutuksen tavoitteena on laajentaa toimittajien määrää ja varmistaa työvoiman saatavuus erityisesti ruokapalveluissa ja hoivapalveluissa.

Sisäisen liikkuvuuden edistämässä noudatamme kaupungin periaatteita. Tämän lisäksi kannustamme henkilöstöämme sisäiseen liikkuvuuteen ja kartoitamme onnistumiskeskusteluissa henkilöstön kiinnostuksen ura- ja

- Under år 2022 är ett mål att utveckla mätare för produktiviteten, såsom kostnaderna per prestationsenhet samt i större utsträckning datadrivet ledarskap.
- Effektivisering av användning av personal: omsättning 68 900/person (= omsättning 12 mån./antalet anställda 31.12.2022)
- År 2022 närmar sig målet för rörelseöverskott av omsättningen 0 euro.
- Centralisering av tjänster och nyttorna som det medför i enlighet med stadens beslut K/E
- Att nå minst nollresultat under ekonomiplaneproduktionen 2023–2024

Personal

- Personalmål, rekommendationsindex, 79,5 % rekommenderar

Miljö

- Miljömål, minskning av matsvinnet enligt planen, stegvis 3–5 % under 2022

Personalplan

Konkurrensutsättningarna inom fostrans- och utbildningssektorn fortsätter och minskar årligen antalet anställda vid Servicecentralen Helsingfors måltidstjänster. I social- och hälsovårdssektorn är målet att ytterligare utvidga distansvården, vilket eventuellt kommer att öka antalet anställda inom vården. I fråga om konkurrensutsättningarna som redan bestämts inom multiservicen, minskar antalet anställda med ca 24 personer under 2022. Då distansvården utvidgas väntas personalresurserna öka med 7 personer under 2022.

Under de närmaste två åren kommer pensioneringar att förekomma särskilt bland servicearbetare och anställda inom måltidstjänsterna, samt serviceansvariga och måltidstjänsteansvariga. Inom de ovan nämnda uppgifterna finns det kalkylmässigt sammanlagt 42 anställda som kommer att bli pensionerade (Pensionering, uppgifter från personalberättelsen för 2020).

En allt hårdare konkurrens om yrkeskunnig personal inom multiservicen, externaliseringen av måltidstjänsterna samt den eventuella förändringssituationen i anslutning till överföringen av daghemsbiträden och daghemmens renhållningstjänster ökar sannolikt behovet av att använda hyrd arbetskraft.

Personaluthyrning kommer att användas fortsättningsvis i synnerhet för att skaffa vikarier. För att säkerställa tillgången till vikarier utvecklar vi samarbetet med Seure och konkurrensutsätter leverantörer för personaluthyrning för åren 2022–2023. Syftet med konkurrensutsättningen är att öka antalet leverantörer och säkerställa tillgången till arbetskraft särskilt inom måltidstjänsterna och omsorgstjänsterna.

Vi följer stadens principer vid främjande av intern mobilitet. Dessutom uppmuntrar vi vår personal till intern mobilitet och kartlägger personalens intresse för karriär- och personrörlighet inom Helsingfors stad och Servicecentralen

henkilökiertoon Helsingin kaupungin ja Palvelukeskuksen sisällä. Pyrimme myös kasvattamaan tulevina vuosina liikkuvan varahenkilöstön määrää erityisesti ruokapalvelutehtävissä.

Palvelukeskus Helsingin menestymisen edellytys on motivoitunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö. Laadukkaan henkilöstöjohtamisen varmistamiseksi Palvelukeskus toteuttaa Helsingin kaupungin onnistumisen johtamisen mallia. Tavoitteena on, että jokaisella työntekijällä ja esihenkilöllä on mahdollisuus onnistua perustehtävässään. Haasteellisessa työvoimatilanteessa panostamme erityisesti henkilöstökokemuksen vahvistamiseen, työnantajakuvaan kehittämiseen ja tunnettuuden kasvattamiseen sekä oppilaitosyhteistyöhön.

Vuoden 2022 aikana määritellään Palvelukeskuksen osaamisen johtamisen ja kehittämisen malli, joka perustuu Helsingin kaupunkistrategiasta johdettuihin Palvelukeskuksen strategiisiin teemoihin ja henkilöstöjohtamisen tavoitteisiin. Vuoden 2022 aikana strategisen osaamisen painopisteenä on digitaalisten ja -osaamisen kehittäminen. Esihenkilöiden osaamisen kehittäminen pohjautuu Helsingin kaupungin johtamisen kulmakiviin painottaen erityisesti valmentavaa johtamista sekä onnistumisen ja monimuotoisen työyhteisön johtamisen taitoja. Lisäksi esihenkilöiden osaamisen kehittämisessä painotetaan henkilöstöjohtamista sekä muutososaaamista.

Edistämme aktiivisin toimenpitein henkilöstön yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja monimuotoisuutta. Toimenpiteinä muun muassa anonyymi rekrytointi sekä yhdenvertaisuusperiaatteen mukaisesti toimiminen.

Palvelukeskus Helsinki panostaa edelleen työhyvinvoinnin kehittämiseen ja työkyvyn tukemiseen osallistumalla kaupunkitasoisiiin hankkeisiin ja kehittämiseen sekä toteuttamalla Palvelukeskuksen Helsingin omaa työhyvinvoinnin toimintasuunnitelmaa.

Talousarvion vaikutusten arviointi

Taloudelliset vaikutukset

Palvelukeskus Helsinki työllistää noin 1 400 henkilöä. Työllisyysvaikutus on merkittävä erityisesti ruokapalvelualalle ja muunkielisten työllistymiselle palvelualalla. Olemme pystyneet tehostamaan kaupungin sisäistä palvelutuotantoa muun muassa tukipalveluja keskittämällä ja palvelutuotantoa tehostamalla ja tunnistamme tarvetta tukipalvelujen keskittämiseen edelleen, kun kaupungin sisällä toimintaa tehostetaan.

Kuntalaisvaikutukset

Palvelukeskus Helsingin toiminnalla ja toiminnan kehittämisellä on merkittäviä kuntalaisiin kohdistuvia vaikutuksia. Palveluilla on jo lähtökohtaisesti yhteiskuntavastuuta toteuttava rooli. Palvelumme kouluissa, päiväkodeissa, sairaaloissa, seniorikeskuksissa, palveluasumisessa, kodeissa tai esimerkiksi asunnottomien ruokapalveluissa lisäävät kuntalaisten hyvinvointia, terveysvaikutuksia ja sosiaalista pääomaa esimerkiksi ruokakasvatuksen tai ruokakulttuurin avulla. Lisäksi palveluilla on merkittäviä ympäristö- ja ilmastovaikutuksia, joihin kiinnitämme erityistä huomioita esimerkiksi

med hjälp av framgångssamtal. Vi strävar också efter att öka antalet mobil reservpersonal särskilt inom måltidstjänsterna.

En förutsättning för att Servicecentralen Helsingfors kan vara framgångsrik är en motiverad, kompetent och välmående personal. För att säkerställa personalledning av hög kvalitet verkställer Servicecentralen Helsingfors stads modell för framgångsorienterat ledarskap. Syftet är att varje anställd och chef har möjlighet att lyckas i sina grunduppgifter. I den utmanande arbetskraftssituationen satsar vi i synnerhet på att stärka personalupplivelsen, utveckla arbetsgivarbilden och öka kännedomen om Servicecentralen, samt på samarbete med läroanstalter.

Under 2022 fastställs en modell för ledning och utveckling av kompetensen vid Servicecentralen. Modellen baserar sig på Servicecentralens strategiska teman och målsättningar för personalledningen som härrör från Helsingfors stadsstrategi. Under 2022 ligger tyngdpunkten för strategisk kompetens på utveckling av digitala kunskaper och digital kompetens. Utvecklingen av chefernas kompetens grundar sig på hörnstenarna för ledarskapet i Helsingfors stad. Av dessa betonas särskilt coachande ledarskap samt kunskaper i att leda framgång och en mångfaldig arbetsgemenskap. Dessutom understryker vi personalledning och förändringskompetens vid utveckling av chefernas kunskaper.

Vi främjar personalens likabehandling, jämlikhet och mångfald genom aktiva åtgärder såsom anonym rekrytering samt genom att agera i enlighet med likvärdighetsprincipen.

Servicecentralen Helsingfors satsar alltså på att utveckla arbetshälsan och stöda arbetsförmågan genom att delta i projekt och utveckling på stadsnivå samt genom att genomföra Servicecentralen Helsingfors egna verksamhetsplan för arbetshälsa.

Bedömning av budgetens konsekvenser

Ekonomiska konsekvenser

Servicecentralen Helsingfors sysselsätter ca 1 400 personer. Konsekvenserna för sysselsättningen är beaktansvärda i synnerhet för matservicebranschen och för sysselsättning av personer med främmande språk inom servicesektorn. Vi har kunnat effektivisera stadens interna tjänsteproduktion bland annat genom att centralisera stödtjänster och effektivisera tjänsteproduktion och vi identifierar ett behov av att centralisera stödtjänster ännu mer när stadens interna verksamhet effektiviseras.

Konsekvenser för kommuninvånarna

Servicecentralen Helsingfors verksamhet och utveckling av verksamheten har betydande konsekvenser för kommuninvånarna. Redan som utgångspunkt har tjänsterna en roll i förverkligandet av samhällsansvaret. Våra tjänster på skolor, daghem, sjukhus, seniorcentraler, serviceboenden, hem eller exempelvis på måltidstjänster för bostadslösa ökar kommuninvånarnas välbefinnande, hälsokonsekvenser och sociala kapital till exempel genom matfostran eller matkultur. Därtill har tjänsterna betydande konsekvenser för miljön och klimatet. Vi fäster särskild uppmärksamhet vid dessa t.ex. vid utvecklingen av

ruokapalvelujen kehittämisessä, hankinnoissa ja kuljetuksissa sekä päivittäisessä toiminnassa hävikin hallinnassa tai kuljetusten yhdistelyssä ja ajokilometrien optimoinnissa.

Ympäristövaikutukset

Vaikuttavuudeltaan merkittävien ympäristövastuullisuuden osa-alueiden johtaminen pyrkii pitkän välin kustannussäästöihin, jotka syntyvät muun muassa hankintojen ja kulutuksen optimoinnista, resurssiviisaudesta sekä jätekustannusten pienentämisestä. Vuonna 2022 ympäristövaikutusten pienentämiseen tähtäävä kehitystyö vaatii kuitenkin taloudellisia resursseja. Näiden resurssien turvin mahdollistetaan vaadittava osaaminen, henkilöstön koulutukset, järjestelmähankinnat ja järjestelmien ylläpito sekä yhteistyöhankkeiden pilotit, työpajat ja muut kehittämisen vaatimat kustannukset.

Organisaatio-, kaupunkikonserni- ja henkilöstövaikutukset

Palvelukeskus Helsingin tehtävä on olla kaupunkiorganisaatiossa kaupunginvaltuuston hyväksymän hallintosäännön mukaisesti kaupungin sisäisten tukipalvelujen tuottaja ja kehittäjä. Organisaatiota kehittämällä ja erityisesti palvelutoimintaa sekä asiantuntijuutta keskittämällä kaupungin sisällä pystytään toimintaa edelleen tehostamaan erityisesti yhteisen tukipalvelustrategian luomisella ja suuntaviivojen toteuttamisella. Palvelu-ulottuvuuden, palvelukulttuurin ja palveluasenteen vahvistamisella kaupunkiorganisaatiossa on merkittäviä vaikutuksia, jotka välittyvät kaupunkilaisille entistä parempana asiakaskokemuksena, jotta Helsinki toimii aikaisempaa paremmin.

mältidstjänster, anskaffningar och transporter samt i vår dagliga verksamhet vid hantering av matsvinn eller förenande av transporter och optimering av körkilometrar.

Miljökonsekvenser

Ledningen av sådana delområden av miljöansvaret som är betydande till sina konsekvenser strävar efter kostnadsbesparingar på lång sikt, vilka uppstår bland annat genom optimering av anskaffningar och konsumtion, resurskloshet och minskning av avfallskostnader. År 2022 kräver utvecklingsarbetet med syfte att minska miljökonsekvenserna emellertid ekonomiska resurser. Med hjälp av dessa resurser möjliggörs den kompetens som krävs, utbildning av personalen samt upphandling och upprätthållande av system samt pilotförsök i gemensamma projekt, workshoppar och andra kostnader som utvecklingen kräver.

Konsekvenser för organisationen, stadskoncernen och personalen

Servicecentralen Helsingfors har i uppgift att inom stadsorganisationen producera och utveckla stadens interna stödtjänster i enlighet med förvaltningsstadgan som stadsfullmäktige har godkänt. Genom att utveckla organisationen och särskilt genom att centralisera serviceverksamheten och expertisen inom staden, kan verksamheten effektiveras ännu mer, i synnerhet genom att skapa en gemensam strategi för stödtjänster och verkställa riktlinjer. Att förstärka tjänsternas omfattning, servicekulturen och serviceattityden inom stadsorganisationen har betydande konsekvenser som förmedlas till stadsborna i form av en bättre klientupplevelse, för att Helsingfors ska kunna fungera bättre än förr.

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet

Mål som granskas vid budgetuppföljningen

Sitovat toiminnan tavoitteet

Bindande verksamhetsmål

Strategian teema	Tavoite (Y = kaupunkiyhteinen)	Mittari
Helsinkiäisten hyvinvointi ja terveys paranevat	Asiakaskokemustavoite	Asiakastytyväisyys (asteikko 1-5)

Strategins tema	Mål (G = gemensamt för staden)	Mätare
Helsingforsarnas välbefinnande och hälsa blir bättre	Kundupplevelsemål	Kundnöjdhet (skala 1–5)

Tuottavuuden kehittymistä kuvaavat tunnusluvut

Nyckeltal för produktivetsutvecklingen

Määrä- ja taloustavoitteet

Kvantitativa och ekonomiska mål

Suorite- ja taloustavoitteet - Prestationsmål och ekonomiska mål

Suoritteet - Prestation						
	2020	2021	ennuste prognos 2021	2022	2023	2024
Suoritetavoitteet - Prestationsmål						
Liikeyliäämä liikevaihdosta % - Rörelseöverskott av omsättningen, %	-4,3	-0,9	-0,9	-0,2	0	0,4
Sijoitetun pääoman tuotto % - Avkastning på investerat kapital %	-5,6	-1,2	-1,2	-0,3	0	0,4
Henkilöstökulut (ml. Työvoiman ostot) liikevaihdosta % - Personalkostnader (ink. köp av arbetskraft) av omsättningen	59,7	58,4	58,8	58,2	57,7	57,3
Liikevaihto/henkilö 1000€ - Omsättning/person 1000 €	63,4	66,9	66,8	68,1	69,4	70,7
Toiminnan laajuustiedot - Verksamhetens omfattning						
Liikevaihdon muutos % - Förändring i omsättningen, %	-8,2	2,1	3,8	1,8	0	1,8
Investoinnit liikevaihdosta %, Investeringar av omsättningen, %	0,2	0,4	0,2	0,3	0,3	0,3
Henkilöstösuunnitelma - Personalplan						
	2020	2021	ennuste prognos 2021	2022	2023	2024
Henkilöstön käyttö - Användning av personal						
Henkilöstön määrä - Antal anställda	1 467	1 420	1 444	1 427	1 416	1 416
Henkilöstötyövuodet (oma henkilöstö) - Personal årsverken (egen personal)	1 299	1 223	1 279	1 264	1 254	1 254
Tuottavuutta kuvaavat tunnusluvut - Nyckeltal som beskriver produktiviteten						
Tuottavuusmittari - Produktivetsmätare						
	2020	2021	ennuste prognos 2021	2022	2023	2024
Tuottavuusindeksi, Tuottavuus 2020 = 100 - Produktivetsindex, Produktivitet 2020 = 100	100	112	112	116	116	118

Tuloslaskelma ja rahoituslaskelma – Resultaträkning och finansieringskalkyl

1 000 €	Käyttö	Ennuste -	Talousarvio	Talous-	Talous-
	Förbrukning	Prognos	Budget	suunnitelma	suunnitelma
	2020	2021	2022	Ekonomiplan	Ekonomiplan
				2023	2024
Liikevaihto - Omsättning	92 994	96 497	98 377	98 294	100 063
Liiketoiminnan muut tuotot - Övriga intäkter av affärsverksamheten	927	904	983	993	998
Varsinaiset kulut - Kostnader	-97 720	-98 027	-99 420	-99 103	-100 514
Poistot - Avskrivningar	-199	-179	-130	-104	-83
Liikelylijäämä/alijäämä - Rörelseöverskott/underskott	-3 998	-806	-190	80	464
Muut korkomenot - Övriga ränteutgifter	-1	-4			
Korvaus peruspääomalle - Ersättning på grundkapitalet	-80	-80	-80	-80	-80
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	-4 078	-890	-270	0	384
1 000 €	Käyttö	Ennuste	Talousarvio	Talous-	Talous-
	Förbrukning	Prognos	Budget	suunnitelma	suunnitelma
	2020	2021	2022	Ekonomiplan	Ekonomiplan
				2023	2024
Toiminnan rahavirta - Kassaflöde från verksamheten					
Liikelylijäämä/alijäämä - Rörelseöverskott/underskott	-3 998	-806	-190	80	464
Poistot - Avskrivningar	199	179	130	104	83
Korvaus peruspääomalle - Ersättning på grundkapitalet	-80	-80	-80	-80	-80
Muut rahoitusmenot - Övriga finansieringsutgifter	-1	-4			
Investointimenot - Investeringsutgifter	-177	-200	-300	-300	-300
Toiminnan ja investointien rahavirta - Kassaflöde från verksamheten och investeringar	-4 057	-911	-440	-196	167
Muut maksuvalmiuden muutokset - Övriga förändringar i likviditeten	4 033				
Rahoituksen rahavirta - Kassaflöde från finansiering	4 033				
Vaikutus maksuvalmiuteen - Effekt på likviditeten	-23	-911	-440	-196	167

Rakentamispalveluliikelaitos – Affärsverket byggtjänsten

Talousarvion 2022 keskeiset painopisteet ja tiivistelmä

- Korjausrakentamisen, infrarakentamisen ja yleisten alueiden kunnossapidon kehittäminen yhteistyössä kaupunkiympäristön toimialan kanssa
- Teknisen palvelustrategian pohjalta laaditun Staran kehittämis- ja tuottavuusohjelman toimeenpano
- Digitalisaation edistäminen ja tuotannonohjausjärjestelmän käyttöönotto ICT-allianssin avulla.
- Kiertotalouden mahdollisuuksien selvittäminen.
- Työkykyjohtamisen edelleen kehittäminen.

Rakentamispalveluliikelaitos (Stara) jatkaa liikelaitoksena pääasiallisena asiakkaanaan kaupunkiympäristön toimiala, jonka lisäksi panostetaan muihin kaupungin sisäisiin asiakkuuksiin. Sitovana taloustavoitteena talousarviossa on 1,944 milj. euron korvaus peruspääomalle. Sitovina toiminnan tavoitteina ovat uusiutuvan dieselin osuuden lisääminen kokonaiskäytöstä, asiakastyytyvyyden myönteinen kehittyminen sekä tapaturmataajuuden lasku edellisvuosien tasosta.

Kaupunginhallitus päätti marraskuussa 2020 Helsingin kaupungin teknisten palvelujen palvelustrategisista linjauksista ja vuoden 2024 tavoitetilasta, jonka seurauksena Staran tuotantoon kohdistuu sopeutuspaineita. Stara on käynnistänyt kehittämis- ja tuottavuusohjelman, jonka toimenpiteitä toteutetaan vuosina 2021–2024. Ohjelman tavoitteena on oman toiminnan kehittäminen siten, että asetettu tavoitetila saavutetaan. Staran toimintaan vaikuttavia muutoksia ovat muun muassa kaupunkitekniikan ylläpidon aluemuutokset sekä rakentamisen hankekokojen pieneneminen.

Toiminnan kuvaus

Rakentamispalveluliikelaitos tuottaa rakennusalan, ympäristönhoidon ja logistiikan asiantuntija-, tuotanto- ja ylläpitopalveluja ensisijaisesti Helsingin kaupungin tarpeisiin. Rakentamispalveluliikelaitos toimii liikelaitoksen johtokunnan alaisuudessa ja kuuluu keskushallintoon. Rakentamispalveluliikelaitos jakautuu kuuteen osastotaseeseen yksikköön seuraavasti: hallinto, kaupunkitekniikan rakentaminen, kaupunkitekniikan ylläpito, logistiikka, rakennustekniikka ja ympäristöhoito.

Kaupungin strategisten tavoitteiden toteuttaminen

Vastuullinen talous kestävän kasvun perusteena

Teknisten palvelujen palvelustrategisten linjausten valmistuttua Stara on valmistellut kehittämis- ja tuottavuusohjelmaa vuosille 2021–2024. Ohjelma valmistuu syksyllä 2021. Ohjelma ohjaa Staran kehittämistä seuraavien vuosien aikana.

Staran visio on olla alansa halutuin palveluntuottaja ja työnantaja, vastuullinen ja kilpailukyinen edelläkävijä. Uuden kaupunkistrategian valmistuttua sen vaikutukset Staran kehittämis- ja tuottavuusohjelmaan tarkistetaan ja uusi

Centralla prioriteringar i budgeten 2022 och sammandrag

Beskrivning av verksamheten

kaupunkistrategia otetaan huomioon toimintasuunnitelmassa.

Stara tuottaa rakentamisen, ylläpidon, ympäristönhoidon ja logistiikan palveluja ja huolehtii omalta osaltaan siitä, että päiväkodit, koulut, kadut ja puistot ovat toimivia ja turvallisia käyttää. Stara pitää huolta Stadista ja sen kiinteistöjen ja yleisten alueiden toimivuudesta, käytettävyydestä, turvallisuudesta ja siisteydestä asiakkaiden tilausten mukaisesti. Katutyömaiden työmaa-aikaisten haittojen hallintaan panostetaan ja haittoja pyritään hallitsemaan kehittämällä prosessia yhteistyössä asiakkaiden kanssa.

Osana yhteistyösopimusta ja asiakkuuksien hallintaa Staralla on kaupunkiympäristön toimialan kanssa kehittämisohjelma vuosille 2020–2022, jossa määritettyjä kehittämistoimenpiteitä toteutetaan yhteisesti sovitun mukaisesti. Yhteinen kehittäminen toteuttaa kaupunkistrategiassa mainittua tavoitetta entistä kunnianhimoisempaan tehokkuuteen ja parempaan tuotospanossuhteeseen kaupungin kaikessa omassa toiminnassa ja palvelutuotannossa.

Staralla on voimassa oleva Rala-sertifikaatti, johon liittyvä toimintajärjestelmän ja prosessien kehittäminen jatkuu. Vuonna 2022 tehdään auditointiohjelman mukaiset sisäiset ja ulkoiset auditoinnit, jotka tukevat prosessien kehittämistä ja varmistavat Rala-sertifikaatin voimassaolon.

Stara on mukana infrarakentamisen toimintamallien kehittämisessä. Malleja kehitetään yhdessä kaupunkiympäristötoimialan ja muiden osapuolten kanssa esimerkiksi Herttoniemen teollisuusalueella. Kehittämisen tavoitteena on muun muassa töiden sujuvoittaminen, läpimenoaikojen nopeuttaminen ja viestinnän parantaminen. Kehittyneiden tietomallien ja koneohjauksen käyttö infrarakentamisessa lisääntyy.

Staran tavoitteena on resurssien mahdollisimman hyvä käyttöaste. Tämä edellyttää resurssien mitoittamista, seurantaa ja joustavaa siirtymistä työtilanteen mukaan, moniosaamisen kehittämistä ja aliurakoinnin käyttöä täydentämään omaa työvoimaa. Hyvällä työkykyjohtamisella varmistetaan myös henkilöstön työssä pysyminen. Kalustorekisterin kehittämistä jatketaan sekä valmistellaan omaisuuden ja irtaimistonhallinnan laitosasoinen kokonaisarkkitehtuurin suunnitelma ja eri vaihtoehdot etenemiselle.

Staran kustannuksista merkittävä osa on rakentamistoimintaan liittyvien aliurakoiden, materiaalien sekä palveluiden ostoja. Ulkoisten ostojen ollessa merkittävä kustannuserä, hankintatoimen johtamiseen ja kehittämiseen sisältyy suuri säästöpotentiaali kilpailukyyn ja tuottavuuden parantamiseksi. Stara jatkaa hankintatoimintansa systemaattista kehittämistä vuonna 2022 tätä tavoitetta silmällä pitäen. Stara osallistuu myös aktiivisesti hankintoihin liittyvien järjestelmien sekä käytäntöjen kehittämiseen koko kaupungin hankintatoimessa.

Hankintaa ja urakoitsija- ja toimittajayhteistyötä tehostetaan ja kokeillaan nykyistä enemmän erilaisia hankintamalleja, kuten allianssimallia ja neuvottelumenettelyä. Toimitusketjun toimintaa tarkastellaan kokonaisuutena ja logistisia ratkaisuja analysoidaan. Tilaamiskäytäntöjä sujuvoitetaan ja kehitetään yhteistyössä asiakkaiden kanssa.

Toimintatapoja tulee kehittää, kun hankekoot ovat pienenevässä. Tavoitteena on nopeuttaa läpimenoaikoja ja parantaa tuottavuutta laatutasoa heikentämättä. Keinoja tähän ovat työntutkimus, työsaavutusten seuranta ja Lean-menetelmät, itselle luovutuksen kehittäminen, aliurakoitsijoiden työn seuranta ja valvonta ja hankekyselyjen analysointi. Tuottavuutta parannetaan myös logistisia toimintoja, esimerkiksi erilaisia varastonhallintaratkaisuja kehittämällä.

Johtuen Staran kehittämis- ja tuottavuusohjelman 2020–24 aiheuttamasta epävarmuudesta hoitoalueiden pysyvyydessä ja sijainnissa, päivittää Stara toimitilastrategiansa vasta vuonna 2022. Kehittämis- ja tuottavuusohjelma saattaa tuoda muutoksia myös Logistiikka ja Rakennustekniikka- osastojen tuotantotilojen suunniteltuihin peruskorjauksiin ja uudelleensijoituksiin.

Kunnianhimoista ilmastovastuuta ja luonnonsuojelua

Staralla on voimassa oleva ympäristöjärjestelmä ja ympäristöohjelma vuosille 2020–2023. Staran ympäristöpolitiikka pohjautuu Helsingin kaupungin päivitettyyn ympäristöpolitiikkaan. Vuonna 2022 jatketaan kiertotalouden toimenpiteiden kehittämistä.

Stara on hankintastrategian ja digitalisaatiostrategian sekä HNH-2035 ohjelman toteuttamisessa keskeinen toimija Helsingin kaupungissa. Staralla on toimintastrategiansa ja digitalisaatio-ohjelmansa puitteissa käynnissä useita kehittämishankkeita, joissa osin ulkopuolisen hankerahoituksen avulla haetaan konkreettisia keinoja kaupungin digitalisaatiostrategian, hankintastrategian ja HNH 2035 -ohjelman toteuttamiseen.

Helsingin kaupunki on sitoutunut päästöttömien työmaiden Green Deal -sopimukseen, joka tähtää työmaiden päästöttömyyteen vuodeksi 2030. Stara on kaupungin toimijana mukana Green Dealin toteuttamisessa, jonka mukaan vuonna 2022 alkavissa uusissa hankintasopimuksissa Green Dealin tavoitteita aletaan sopimuksen mukaisesti toteuttaa työmailla. Myös voimaan tullut puhtaiden ajoneuvojen direktiivi ohjaa uusien ajoneuvojen hankintaa. Stara myös edistää kotimaisen valmistavan teollisuuden päästöttömän konemarkkinan kehittymistä aktiivisesti esimarkkina- ja markkinavuoropuheluilla sekä kehityshankkeilla.

Älykästä Helsinkiä johdetaan tiedolla ja digitalisaatiota hyödyntäen

Staran digitalisaation periaateohjelman toimeenpanoa jatketaan vuonna 2022 yhdessä kaupunkitasoisen digitalisaatio-ohjelman kanssa. Tuotannon digitalisaatiota jatketaan uusien digitaalisten tuotannonohjausjärjestelmien käyttöönotolla sekä niiden käytön laajentamisilla. Merkittävä osa tuotannon digitalisaatiota tehdään ICT-allianssihankeeseen ja -toimittajan kanssa yhteistyössä. Staran tietovaraston kehittäminen ja laajentaminen jatkuu vuonna 2022 ja siihen liittyen kehitetään myös raportointia ja tiedolla johtamista. ICT-projektien hallintaa ja läpinäkyvyyttä parannetaan mm. uuden tietojärjestelmän käyttöönotolla. Palvelutuotannossa panostetaan kaupunkiyhteisten digitalisaatio- ja pilvipalvelujen hyödyntämiseen ja tietohallinnon resursseja suunnataan tämän tukemiseen. Stara osallistuu aktiivisesti kaupunkiyhteisiin digitalisaation kehitys- ja muutoshankkeisiin sekä toimintaan erilaisissa digitalisaatioryhmissä. Digitalisaatioon liittyvillä hankkeilla

pyritään hallitusti nopeampaan ja ketterämpään toimintakulttuuriin sekä asiakastyytyväisyyden parantamiseen. Staran asiakastyytyväisyyden päämittarina on nettosuositusindeksi.

Toimintaympäristön keskeiset muutokset 2022

Väsentliga förändringar i omvärlden 2022

Toimintaympäristön muutokset

Kaupunkistrategian tietopohjatyössä arvioiduista tulevista toimintaympäristön muutoksista Staralle merkittäviä ovat digitalisaation ja ympäristövastuullisuuden lisääntyminen sekä kaupungistuminen. Kaupungistumisen myötä rakentaminen keskittyy kasvukeskuksiin ja rakentaminen Helsingissä on vilkasta. Tämä voi vaikuttaa työvoiman saantiin ja Staran kilpailuttamien palveluiden saatavuuteen ja hintatasoon. Koronapandemian vaikutusta talouden kehitykseen, kaupungistumiseen ja rakentamisen vilkkauteen on vielä vaikea arvioida.

Teknisen alan palvelustrategian mukaisesti kilpailutettavat alueet pienentävät Staran ylläpitämiä yleisiä alueita jonkin verran jo vuoden 2022 aikana. Muutoksen vaikutuksesta Staran työ määrä vähenee, joka tulee ottaa huomioon toiminnan resursoinnissa.

Sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimea koskevan sote-uudistuksen mahdolliset vaikutukset Staran asiakkuuksiin ja toimintaan taloussuunnitelmakaudella ei ole vielä tiedossa.

Toimintaympäristön riskit ja epävarmuustekijät

Staran sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kuvauksessa määritellään yhteinen toimintatapa ja menettelyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisessä, toimeenpanossa, arvioinnissa ja raportoinnissa. Vuonna 2020 päivitetty sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan pysyväisohje täsmentää ja täydentää kaupunkitason riskienhallintaohjetta rakentamispalveluliikelaitoksessa toteuttavien menettelyjen osalta.

Taloudellisista riskeistä merkittävin liittyy myyntivolyymiin, työkannan supistumiseen mm. ylläpidon hoidossa olevien alueiden osalta ja niiden mahdollisesti tuomiin kannattavuushaasteisiin, mikäli toimintojen sopeuttamisessa ei onnistuta. Toiminta on sopeutettava sellaiseksi, että Staran omat resurssit ovat optimaalisessa käytössä kaikissa olosuhteissa ja toiminta on samaan aikaan riittävän kilpailukykyistä.

Koronapandemian vaikutuksia on vaikea arvioida. Korona on avannut Staralle uusia työmahdollisuuksia koronalta suojautumisen hoidossa. Näiden töiden määrä ja merkitys taloudelle on vähenemässä.

Toiminnallisista riskeistä merkittävimmät kohdistuvat toimialalla tyypillisesti harmaan talouden torjumiseen ja erityisesti vakavien tapaturmien mahdollisuuksiin. Kaupunkitason merkittävimmistä riskeistä rakentamisen laadun parantaminen koskee suoraan myös Staraa, joka osallistuu laadunvarmistustyöhön monin eri tavoin. Rakentamisen toimialalla osaavan työvoiman liikkuvuus ja saatavuus muodostavat toiminnallisen riskin. Tietojärjestelmien häiriötön toiminta ja niihin liittyvä tietoturva on riskienhallinnan kannalta tärkeää, koska häiriöiden seuraukset voivat olla laajat toiminnallisesti ja taloudellisesti.

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet

Mål som granskas vid budgetuppföljningen

Sitovat toiminnan tavoitteet

Bindande verksamhetsmål

Strategian teema	Tavoite	Mittari
Toimiva ja kaunis kaupunki	Asiakastyytyväisyys kehittyy myönteisesti, tavoitellaan tasoa hyvä (NSI 20–40)	Asiakaskyselyyn perustuva netto-suositeluindeksi (NSI) arvo on > 30 (vaihteluväli -100 – 100)
Henkilöstölle vetovoimainen Helsinki	Tapaturmataajuus pienenee	Tapaturmataajuus laskee neljän edellisen vuoden keskiarvosta 5 %
Kunnianhimoista ilmastovastuuta ja luonnonsuojelua	Uusiutuvan dieselin osuuden lisääminen kokonaiskäytöstä	Uusiutuvan dieselin osuus kokonaisdieselin käytöstä vuonna 2022 vähintään 43 %.

Taloudellinen kestävyys

Tuottavuus

Staran tuottavuusluku muodostuu osastokohtaisten yksikkökustannusten kehityksen perusteella lasketuista osastojen indekseistä, joita on painotettu osastokohtaisilla kustannuksilla. Painotus osastokohtaisilla kustannuksilla huomioi osaston vaikuttavuuden Stara-tasoista tuottavuuskehitystä laskettaessa

Kehittämis- ja tuottavuusohjelma tulee koostumaan useista eri kehityshankkeista, joiden edistymistä seurataan. Tuottavuusmittareita ja jälkilaskentaa kehitetään vuonna 2022. Tuottavuusvertailua on tarkoitus tehdä sekä yksityiseen että julkiseen sektoriin. Käytössä olevat pinta-alaan tai muuhun suoremäärän suhteutetut tuottavuusmittarit ovat karkean tason mittareita, sillä esimerkiksi ylläpidossa tarkat pinta-ala tiedot eivät aina ole selvillä ja sääolot eri vuosina ja vuodenaikoina voivat olla hyvinkin erilaiset, jolla on vaikutusta työmäärään ja siten tuottavuuteen. Nykyisten tuottavuusmittarien rinnalle tarvitaan muita mittareita.

Yksikkökustannukset

Nykyisellä yksikkökustannusten esitystavalla pyritään seuraamaan kunkin toiminnallisen osaston keskeisiä toimintoja ja niiden yksikkökustannuksia. Yksikkökustannusten esittäminen kootusti keskimääräisinä ei ole välttämättä ongelmattonta. Esimerkiksi toisistaan merkittävästi poikkeavat, yksilölliset rakennuskohteet voivat haastaa perinteistä yksikkökustannuslaskentaa ja -seurantaa. Yksikkökustannuslaskentaa ja tavoiteasetantaa kehitetään osana Staran kehittämis- ja tuottavuusohjelmaa.

Muut talouden toimintaympäristön muutokset

Teknisten palvelujen palvelustrategiset linjaukset -päätös vaikuttaa tulevina vuosina Staran talouteen. Toiminnan painopisteiden sekä erityisesti ylläpidon volyymin muutokset sekä hintapaineet vaikuttavat koko Staraan ja sen resursseihin. Tuottavuuden parantaminen laskevalla liikevaihdolla on haasteellista. Ylläpidon hoitoalueiden pieneneminen aiheuttaa usean miljoonan euron aleneman liikevaihtoon taloussuunnitelmakaudella. Tärkeää on, että ratkaisuja haetaan sekä Starassa että yhdessä kaupunkiympäristön toimialan kanssa.

Rakennustekniikan liikevaihdon arvioidaan olevan laskussa suurten hankkeiden vähentyessä ja painopisteen siirtyessä pienempiin hankkeisiin. Hankekoon pienentyessä ja kohteiden määrän lisääntyessä erityisesti työnjohtoresurssien turvaaminen on tärkeää. Kun suuret hankkeet vähenevät, tämä vaikuttaa aliurakoinnin asteeseen, joten palveluiden ostot supistuvat myös. Rakennustekniikan yksikköhinnoinnissa olisi korotuspaineita ottaen huomioon myös rakennusmateriaalien jyrkkä hintojen nousu. Kaupunkitekniikan rakentamisen liikevaihto on arvioitu taloussuunnitelmakaudella olevan melko vakaa, mutta teknisen palvelustrategian linjauksen mukaan hankekoot voivat sielläkin pienentyä.

Kaupunkitekniikan ylläpitoa odottavat suurimmat haasteet taloussuunnitelmakaudella. Teknisen palvelustrategian linjauksen mukaan yleisten alueiden ylläpidon tavoitetilassa Staran tuotannon osuus kaupungin yleisten alueiden ylläpidon kokonaispinta-alasta on 50 %. Tällä hetkellä Staran osuus on noin 70 % ja vähennys olisi noin 670 hehtaaria. Alenema Staran ylläpidossa olevien alueiden määrässä tapahtunee uusittavien palvelusopimusten perusteella asteittain vuosien 2022–2024 loppupuolella ja sen vaikutukset on arvioitu tehtyyn taloussuunnitelmaan. Ympäristöhoito-osastolla on palvelusopimus voimassa kaupunkiympäristön toimialan kanssa ja toiminta talouden osalta vakaata. Logistiikka ennakoi kasvattavan liikevaihtoaan mm. lisääntyvällä myynnillä kaupungin toimialoille ja yksiköille kuten mm. digitaalisen perustan yksiköille.

Talousarvion tavoitteet

Sitovat toiminnan tavoitteet

Staran sitovat tavoitteet on asetettu asiakas-, ympäristö- ja talousnäkökulmasta. Tavoitteita ja mittareita on kolme kappaletta.

Asiakastyytyväisyydessä tavoitellaan myönteistä kehitystä. Asiakaskyselyyn perustuva netto-suositeluindeksi (NSI) arvon tulee olla suurempi kuin 30 eli tasolla hyvä. Tapaturmataajuuden osalta pyritään siihen, että se laskee neljän edellisen vuoden keskiarvosta 5 %. Kestävyystavoitteena on uusiutuvan dieselin osuuden lisääminen kokonaiskäytöstä. siten, että sen osuus vuonna 2022 on vähintään 43 %..

Muut toiminnan tavoitteet

Täyssähköautojen osuus on 28–30 % henkilöautokannasta (31.12.2022 tilanne, autot ovat Staran omassa käytössä tai jälleen vuokrattu Helsingin kaupungin toimialoille).

Jätehallintaa kehitetään siten, että Staran yksiköt saavat tarkempia raportteja jäte-toimijoilta per jätejäte (tonnit, eurot).

Tukikohtien latausvalmiuden parantaminen siten, että vähintään kahdessa tukikohdassa on kuudelle sähköajoneuvolle yhtäaikainen latauspaikka.

Suoritteet

Teknisen palvelustrategian linjausten mukaan Staran tuotannon osuus kaupungin yleisten alueiden ylläpidon kokonaispinta-alasta pienenee taloussuunnitelmakaudella. Toiminnan laajuustietojen arvioidaan rakentamisen osalta olevan samalla tasolla.

Henkilöstösuunnitelma

Vuoden 2020 joulukuussa Starassa oli 1 196 vakinaista ja 223 määräaikaista työntekijää. Edellisen vuoden joulukuusta vakinaisen henkilöstön määrä on kasvanut 7 työntekijällä. Staran työ on kausiluonteista, joten määräaikaisia työntekijöitä tarvitaan tasaamaan kausivaihteluista aiheutuvaa henkilöstötarvetta. Staran kokonaishenkilöstömäärä (vakinaiset + määräaikaiset) oli vuoden 2020 aikana korkeimmillaan kesäkuussa 1 707 työntekijää. Staran keskimääräinen henkilöstömäärä vuonna 2020 oli 1 473. Henkilötyövuosia oli 1 416,5.

Staran kokonaishenkilöstömäärän ennustetaan olevan tulevina vuosina laskusuuntainen. Vuoden 2024 lopussa Starassa ennustetaan olevan yhteensä 1 328 työntekijää, joista 1 171 vakinaista ja 132 määräaikaista.

Henkilöstön eläköityminen tulee olemaan voimakasta tulevina vuosina. Vuosina 2022–2024 vakinaisista työntekijöistä 108 saavuttaa laskennallisen eläkeiän. Vuosien 2021–2031 aikana puolestaan 415 vakinaista työntekijää (34,2 %) saavuttaa laskennallisen eläkeiän.

Kaupungin teknisten palvelujen palvelustrategisten linjausten toimeenpanolla tulee olemaan myös henkilöstövaikutuksia, joihin Starassa varaudutaan ennakoivasti ja ne toteutetaan kaupungin henkilöstöperiaatteiden mukaisesti.

Stara ottaa kaupungin aikataulun mukaisesti käyttöön Sarastia-henkilöstötietojärjestelmän vuonna 2022 ja on myös mukana kaupungin HR-kokonaisjärjestelmähankkeessa. Lisäksi Starassa nähdään tärkeänä työntekijöiden motivoituminen oman työn kehittämiseen. Johtamisen ja esihenkilötyön kehittämistä jatketaan. Kehittämistoimenpiteitä jatketaan myös työturvallisuuden ja työhyvinvoinnin osalta.

Eläköitymisiä ja muuta lähtövaihtuvuutta korvaavia rekrytointeja arvioidaan aina palvelutuotannon pitempiaikaisten tarpeiden perusteella. Lisäksi henkilöstöressurssien käyttöä tehostetaan ja tuetaan henkilöstön sisäistä liikkuvuutta ja uudelleen koulutautumista erityisesti tilanteissa, joissa oma työ muutoksen vuoksi vähenee tai päättyy. Sisäisen liikkuvuuden kokonaisuutta tarkastellaan osana Staran kehittämis- ja tuottavuusohjelmaa. Tavoitteena on tunnistaa ne ammattiryhmät ja tehtävät, joihin sisäisten siirtojen tavoitellaan kohdistuvan. Lisäksi tunnistetaan ko. tehtävissä tarvittavat osaamiset ja suunnitellaan keinoja osaamisen vahvistamiseksi ja sisäisten siirtojen edistämiseksi.

Talousarvion vaikutusten arviointi

Staran toiminnalla on myös sosiaalisia vaikutuksia. Stara jatkaa yhteistyötä sosiaali- ja terveystoimialan kanssa. Yhteistyön tavoitteena on löytää ja tarjota tarkoituksenmukaisia ja työllistymistä edistäviä kuntouttavia työtehtäviä sekä sosiaalihuoltolain mukaista työtoimintaa ja siten vaikuttaa myönteisesti Helsingin kaupungin pitkäaikaistyöttömyyteen ja sen aiheuttamiin aineellisiin ja aineettomiin ongelmiin ja kustannuksiin kaupunki- ja yksilötasolla. Staran sisällä tehdään merkittävä määrä töiden muokkauksia ja tehtävien järjestelyjä terveydellisten syiden vuoksi tavoitteena henkilöstön työurien jatkuminen ja ennen aikaisen eläköitymisen ehkäiseminen.

Stara jatkaa yhteistyötä kaupunkiympäristön toimialan ja kaupunginkanslian kanssa alaikäisten tekemien rikosten sovittelussa. Yhteistyön tavoitteena on vähentää nuorten

Personalplan

Bedömning av budgetens konsekvenser

syрjäytymistä ja eriarvoisuutta tarjoamalla kaupungin omaisuudelle vahinkoa tehneille nuorille mahdollisuus sovittaa vahingontekonsa työkorvauksena. Stara tarjoaa nuorille työkorvauspaikkoja työkorvauspalveluna.

Stara työllistää merkittävän määrän kesätyöntekijöitä ja teettää opinnäytetöitä, vastaanottaa ammattitutkintoja ja on mukana erilaisissa koulutuksellisissa yhteistyöfoorumeissa.

Stara jatkaa yhteistyötä sekä rikosseuraamuslaitoksen että Suomenlinnan hoitokunnan kanssa vankityön mahdollistamisessa. Tavoitteena on löytää ja tarjota tarkoituksenmukaisia työtehtäviä, mikä edesauttaa vankeja työllistymisessä rikoksen sovittamisen jälkeen.

Staralla on ympäristöohjelma ja sertifioitu Ekokompassi-ympäristöjärjestelmä vuosille 2020–2023. Staran ympäristöpolitiikka on johdettu Helsingin kaupungin vuonna 2021 päivitetystä ympäristöpolitiikasta. Ympäristöystävällisten materiaalien ja tekniikoiden käyttöönotto nostaa todennäköisesti kustannuksia. Kiertotaloudellisten toimien kehitystä jatketaan ja myös jäteraportointia parannetaan.

Suorite- ja taloustavoitteet - Prestationsmål och ekonomiska mål**Suoritteet - Prestation**

	2020	2021	ennuste prognos 2021	2022	2023	2024
--	------	------	----------------------------	------	------	------

Suoritetavoitteet - Prestationsmål

Liikevaihto/henkilö, 1 000€ - Omsättning/person, 1 000 €	188,7	182,6	170,2	176,3	175,8	174,4
Käyttökate/henkilö, 1 000€ - Förädlingsvärde/person, 1 000 €	13,8	5,6	7,3	6,1	5,3	4,1
Käyttökate, % - Driftsbidrag, %	7,3	3,1	4,3	3,4	3,0	2,4
Liikelylijäämä liikevaihdosta, % - Rörelseöverskott av omsättningen, %	6,1	1,5	2,8	1,9	1,5	0,9

Toiminnan laajuustiedot - Verksamhetens omfattning

Liikevaihdon muutos, % - Förändring i omsättningen, %	6,7	-8,6	-10,8	1,4	-1,8	-2,3
Investoinnit liikevaihdosta, % - Investeringar av omsättningen, %	2,6	1,6	2,4	1,7	1,7	1,7
Rakennettu katuala - Byggd gatumark, ha *)	16,4	16,4	16,4	16,4	16,4	16,4
Rakennettu katuvihreä, Byggd grön gatumark, ha *)	3,9	3,9	3,9	3,9	3,9	3,9
Rakennettu puistoala - Byggd parkyta *)	19	19	19	19	19	19
Vesi- ja viemäriputket, jm - Vatten- och avloppningsledningar, lm *)	13 500	13 500	13 500	13 500	13 500	13 500
Uudis- ja korjausrakentamiskohteet, kpl *) - Ny och ombyggnadsobjekt, st *)	4 683	4 683	4 683	4 683	4 683	4 683

*) Asiakkaiden tilauksista, hankkeiden vaikeusasteista ja tuottavuuskehityksestä johtuen määrät voivat vaihdella vuosittain +/- 10 %. - Till följd av kundernas beställningar, projektens svårighetsgrad och produktivitetens utvecklingen kan mängderna variera årligen +/- 10 %.

Hoidettavat katualueet - Gatuområden att underhålla, ha **)	1 165	1 165	1 165	1 116	1 022	837
Hoidettava katuvihreä - Gröna gatuområden att underhålla, ha **)	293	293	293	281	257	210
Hoidettavat puistoalueet - Parkområden att underhålla, ha **)	914	914	914	876	801	657
Luonnonhoitotyöt metsissä - Naturvårdsarbeten i skogarna, ha **)	314	314	314	314	314	314

**) Vuosivaihtelusta ja uusien alueiden rakentamisesta johtuen hoidettavat alueet kasvavat vuosittain 1-5 %,.. Toisaalta teknisen palvelustrategian linjausten täytäntöönpano tulee vähentämään Staran hoidossa olevia alueita, arvioitu muutos kunakin vuonna 1.10. voimaan. - Till följd av årsvariationen och utbyggande av nya områden ökar underhållsytan årligen med 1-5 %. Å andra sidan kommer verkställandet av riktlinjerna i den tekniska servicestrategin att minska de områden som Stara underhåller, den beräknade ändringen träder i kraft vare år 1.10.

Henkilöstösuunnitelma - Personalplan

	2020	2021	ennuste prognos 2021	2022	2023	2024
--	------	------	----------------------------	------	------	------

Henkilöstön käyttö - Användning av personal

Henkilöstön määrä (31.12.) - Antal anställda (31.12.)	1 415	1 336	1 399	1 369	1 349	1 328
Henkilöstötyövuodet (oma henkilöstö) - Årsverken (egen personal)	1 416	1 400	1 400	1 380	1 360	1 340

Tuottavuutta kuvaavat tunnusluvut - Nyckeltal som beskriver produktiviteten**Tuottavuusmittari - Produktivitetens mätare**

	2020	2021	ennuste prognos 2021	2022	2023	2024
--	------	------	----------------------------	------	------	------

Tuottavuusindeksi, Tuottavuus 2020 = 100 - Produktivetsindex, Produktivitet 2020 = 100
(perustuu yksikkökustannusten kehityksestä laskettuihin osastokohtaisiin indekseihin - baserar sig på index som beräknats enligt utvecklingen i kostnaderna per enhet)

Yksikkökustannusten kehitys - Utveckling i kostnaderna per enhet

Palvelu euroa / x - Tjänst euro/ x	2020	2021	ennuste prognos 2021	2022	2023	2024
------------------------------------	------	------	----------------------------	------	------	------

Luonnonhoito, vuosikustannus €/ha (Ylläpidon kustannukset € korjattuna ansiotasoindeksillä 2015=100/metsäalueiden ylläpito+maisemapeltojen ylläpito+luonnonsuojelualueiden ylläpito ha) - Naturvård, årskostnad €/ha (Underhållskostnader € korrigerade med förtjänstnivåindex 2015=100/underhåll av skogsområden+underhåll av landskapsåkrar+underhåll av naturskyddsområden ha)

Kustannukset rakennettua/korjattua hyötyalaa kohden suurissa rakennusprojekteissa, yli 500 k€ (€/m) - Kostnader per byggd/reparerad effektiv yta i stora byggprojekt, över 500 k€ (€/m ²)	1 126,30	1 112,94	1 112,94	1 099,75	1 086,71	1 073,82
Kaupunkitekniikan rakentaminen, (€/ muunnettu katu m ²), (huomioitu rakennettu katu- ja puistoala sekä v ja jv km) - Stadstekniskt byggande, (€/ändrad gata m ²), (byggd gatu- och parkyta beaktad samt va-km)	189	187	187	182	178	174
Hoidettavan katu- ja puistoalueen sekä katuvihreän kustannukset (k€ /ha) - Kostnader för underhåll av gatu- och parkområden och gröna gatuområden (k€/ha)	28,915	28,655	28,655	28,942	29,479	31,929

Tilankäytön mittarit - Mätare för lokalanvändningen

	2020	2021	ennuste prognos 2021	2022	2023	2024
Tilan käyttö - Lokalanvändning						
Indeksi - Index (2019= 75 904 htm ²)	101,8	101,7	101,7	101,7	101,7	101,7
Tilojen kokonaispinta-ala (htm ²) Tilojen pinta-alamäärä (htm ²) - Lokalyta (m ² lägenhetsyta)	77 307	77 206	77 206	77 206	77 206	77 206

Tuloslaskelma ja rahoituslaskelma – Resultaträkning och finansieringskalkyl

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Ennuste - Prognos	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2020	2021	2022	2023	2024
Liikevaihto - Omsättning	266 972	239 338	241 422	237 172	231 623
Valmistus omaan käyttöön - Tillverkning för eget bruk					
Liiketoiminnan muut tuotot - Övriga intäkter av affärsverksamheten	4 307	2 868	4 690	4 590	4 490
Varsinaiset kulut - Kostnader	-251 804	-231 973	-237 790	-234 555	-230 616
Poistot - Avskrivningar	-3 066	-3 642	-3 663	-3 631	-3 510
Liikelylijäämä/alijäämä - Rörelseöverskott/underskott	16 409	6 592	4 659	3 577	1 987
Muut korkomenot - Övriga ränteutgifter	-13				
Korvaus peruspääomalle - Ersättning på grundkapitalet	-1 944	-1 944	-1 944	-1 944	-1 944
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	14 452	4 648	2 715	1 633	43

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Ennuste - Prognos	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2020	2021	2022	2023	2024
Toiminnan rahavirta - Kassaflöde från verksamheten					
Liikelylijäämä/alijäämä - Rörelseöverskott/underskott	16 409	6 592	4 659	3 577	1 987
Poistot - Avskrivningar	3 066	3 642	3 663	3 631	3 510
Korvaus peruspääomalle - Ersättning på grundkapitalet	-1 944	-1 944	-1 944	-1 944	-1 944
Muut rahoitusmenot - Övriga finansieringsutgifter	-13				
Muut oikaisut - Övriga korrigeringar	-196				
Investointien rahavirta - Kassaflöde från investeringar					
Investointimenot - Investeringsutgifter	-6 973	-5 700	-5 877	-4 751	-4 675
Rahoitusosuudet investointimenoihin - Finansieringsandelar i	6				
Käyttöomaisuuden myyntitulot - Intäkter från försäljning av	196				
Toiminnan ja investointien rahavirta - Kassaflöde från verksamheten och investeringar	10 551	2 590	501	513	-1 122
Muut maksuvalmiuden muutokset - Övriga förändringar i likviditeten	-10 551	-2 590	-501	-513	1 122
Rahoituksen rahavirta - Kassaflöde från finansiering	-10 551	-2 590	-501	-513	1 122
Vaikutus maksuvalmiuteen - Effekt på likviditeten	-1	0	0	0	0

Taloushallintopalveluliikelaitos – Affärsverket ekonomiförvaltningstjänsten

Taloustarvion 2022 keskeiset painopisteet ja tiivistelmä

Painopisteitä vuodelle 2022

Taloushallintopalveluliikelaitoksen (Talpan) kehittämisen kolme painopistettä vuodelle 2022 ovat:

- Talous- ja palkkahallinnon ydinprosessien digitalisoiminen ja prosessien tehokkuuden lisääminen Kirjanpito-, ostolasku-, palkanlaskenta- ja myyntilaskutusprosessien automatisointi ja uusien digitalisointimahdollisuuksien jatkuva kartoittaminen ja hyödyntäminen.
- Henkilöstön osaamisen vahvistaminen ja organisaation muutoskyvykkyyden varmistaminen Lisätään työn sujuvuutta muun muassa työn uudelleen organisoimisen ja työkierron avulla sekä varmistetaan henkilöstön osaaminen ja osaamisen jakaminen, jota uudet järjestelmät, kehittyvät prosessit ja työväihteiden automatisointi edellyttävät.
- Talous- ja palkkahallinnon palvelutuotteiden hinnoittelun uudistaminen Uudistetaan Talpan palvelujen hinnoittelu vastaamaan uudistuvia prosesseja ja uusia palveluja sekä tarkastellaan erityisesti palveluihin liittyvää asiantuntijatyön osuutta.

Taloustarvion 2022 tiivistelmä

Talpan perustehtävänä on tuottaa talous- ja palkkahallinnon palveluja Helsingin kaupungin toimialoille, liikelaitoksille, tytäryhtiöille, kaupunginkanslialle, kaupungin johdolle ja henkilöstölle

Toiminnan painopisteinä ovat talous- ja palkkahallinnon ydinprosessien digitalisoiminen ja prosessien tehokkuuden lisääminen, henkilöstön osaamisen vahvistaminen ja organisaation muutoskyvykkyyden varmistaminen sekä talous- ja palkkahallinnon palvelutuotteiden hinnoittelun uudistaminen.

Prosessien tehokkuutta ja digitalisointia lisätään hankkimalla kirjanpidon uusi järjestelmä täsmäytysten, muistioiden ja myös muiden sähköisten dokumenttien käsittelyyn. Taloushallinnon SAP-tietojärjestelmää kehitetään ja toteutetaan SAP S4-päivitys sekä osallistutaan aktiivisesti kaupunkiyhteiseen automaatioprojektiin. Ostolaskuprosessin automaatiolle laaditaan tiekartta ja tehdään tarkka aikataulusuunnitelma, jota seurataan ja toteutetaan 2022. Lisäksi arvioidaan automaation vaikutukset HTV-määriin. Palkanlaskentaprosessia kehitetään Sarastia365-järjestelmän käyttöönoton myötä.

Henkilöstön työhyvinvoinnista, jaksamisesta ja vaikutusmahdollisuuksista huolehditaan jatkuvasti muuttuvassa, monipaikkaisessa työympäristössä. Samalla vahvistetaan keskustelemaa ja avointa työskulttuuria sekä esihenkilöiden valmentavan johtamisen työotetta.

Työn tuottavuutta ja automaation vaikutusta siihen seurataan. Uudistuvat prosessit ja uudet palvelut

Centrale prioriteringar i budgeten 2022 och sammandrag

Prioriteter för år 2022

Utvecklingen av affärsverket ekonomiförvaltningstjänsten (Talpa) har tre prioriteter för år 2022:

- Digitalisera kärnprocesserna i ekonomiförvaltningen och löneadministrationen och öka effektiviteten i processerna Automatisera processerna för bokföring, inköpsfakturor, löneräkning och försäljningsfakturor och kontinuerlig kartläggning och utnyttjande av nya digitaliseringsmöjligheter.
- Stärka personalens kompetens och säkra organisationens ändringskapacitet Smidigheten i arbetet ökas bland annat genom omorganisering av arbetet och arbetsrotation. Personalens kompetens och kompetensdelningen säkras på det sätt som de nya systemen, processerna som utvecklas och automatiseringen av arbetsmomenten förutsätter.
- Prissättningen av ekonomi- och löneadministrationens serviceprodukter förnyas Prissättningen av Talpas tjänster förnyas så att den motsvarar processerna som utvecklas och de nya tjänsterna. Expertarbetets andel särskilt i anknytning till tjänsterna granskas.

Sammandrag av budgeten 2022

Talpas basuppgift är att tillhandahålla ekonomiförvaltnings- och löneadministrationstjänster för Helsingfors stads sektorer, affärsverk, dotterbolag, stadskansliet, stadens ledning och anställda.

Verksamhetens insatsområden är att digitalisera kärnprocesserna i ekonomiförvaltningen och löneadministrationen och öka effektiviteten i processerna, stärka personalens kompetens och säkra organisationens ändringskapacitet samt förnya prissättningen för löneadministrationens serviceprodukter.

Verket ökar processernas effektivitet och digitalisering genom att anskaffa ett nytt bokföringssystem för hantering av avstämningar, promemorior och även andra elektroniska dokument. Ekonomiförvaltningens SAP-datasystem utvecklas och en SAP S4-uppdatering genomförs. Affärsverket deltar också aktivt i stadens gemensamma automationsprojekt. För automatiseringen av processen för inköpsfakturor tar man fram en vägkarta och en noggrann tidtabell som följs och uppföljs under år 2022. Dessutom bedöms automatiseringens konsekvenser för antalet årsverken. Löneräkningsprocessen utvecklas i och med ibruktagandet av systemet Sarastia365.

Personalens arbetshälsa, orkande och påverkansmöjligheter värnas om i den kontinuerligt föränderliga arbetsmiljön på flera platser. Samtidigt stärks den deliberativa och öppna arbetskulturen och chefernas coachande ledarskap.

Arbetets produktivitet och automatiseringens konsekvenser för det följs upp. De förnyade processerna och de nya tjänsterna

huomioidaan Talpan palvelujen hinnoittelussa. Uudessa hinnoittelussa tarkastellaan erityisesti palveluihin liittyvää asiantuntijatyön osuutta. Oikealla hinnoittelulla varmistetaan talous- ja palkanlaskentapalvelujen kilpailukyky ja vertailtavuus vastaaviin alan toimijoihin

Toimintaympäristön muutokset painottuvat keskeisten tietojärjestelmien uudistamiseen, palveluprosessien sähköistämiseen ja tehostamiseen, muuttuvan monipaikkaisen työympäristön toimintaedellytysten mahdollistamiseen, kilpailukykyyn turvaamiseen sekä asiakkaiden toiminnassa tapahtuvien muutosten ennakkointiin.

Toiminnan kuvaus

Helsingin kaupungin taloushallintopalveluliikelaitos toimii johtokunnan alaisuudessa ja käyttää toiminnassaan nimeä Talpa. Talpassa on henkilöstöä noin 430 ja sen liikevaihto on noin 33,6 miljoonaa euroa. Liikelaitoksen perustehtävänä on tuottaa talous- ja palkkahallinnon palveluja Helsingin kaupunginkanslialle, toimialoille, liikelaitoksille, tytäryhtiöille, kaupungin johdolle ja henkilöstölle.

Talpassa on kolme osastoa. Keskitetyt palvelut -osasto huolehtii liikelaitoksen sisäisistä palveluista ja tukipalveluista liikelaitoksen asiakkaille.

Taloushallinnon palvelut -osasto vastaa kaupungin taloushallinnon prosesseista, joita ovat tilauksesta maksuun, myynnistä suoritukseen, kirjanpito ja tilinpäätös sekä maksuliikenne. Vuosittain Talpa lähettää 1,2 miljoonaa myyntilaskua ja käsittelee lähes 900 000 kaupungille saapuvaa ostolaskua.

Palkkahallinnon palvelut -osasto vastaa palkkojen, palkkioiden ja eläkkeiden maksamisesta sekä ylläpitää palvelusuhdetietoja ja vakanssirekisteriä. Talpassa hoidetaan koko kaupungin palkanlaskenta eli vuositasolla käsitellään noin 800 000 palkkalipuketta.

Kaupungin strategisten tavoitteiden toteuttaminen

Kaupungin tavoitteena on ollut talouden hoitaminen vastuullisesti, kestävästi ja tuottavasti. Myös digitalisaation tehokas hyödyntäminen on ollut keskeisenä tavoitteena palveluiden tarjoamisessa. Talpa toteuttaa kaupungin tavoitteita uudistamalla ja kehittämällä palvelujaan asiakaslähtöisesti ja digitalisaatiota hyödyntäen. Toimintaa ohjaavat etenkin vastuullinen taloudenpito, taloudellisesti kestävä kehitys sekä hyvä johtaminen.

Talpa jatkaa taloussuunnittelukaudella taloushallinnon ohjelmistorobotiikkaan liittyviä hankkeita yhdessä asiakkaidensa kanssa. Tavoitteena on hyödyntää täysimääräisesti jo käytössä olevia järjestelmiä ja myös jatkuvasti etsiä uusia mahdollisuuksia prosessien tai työvaiheiden automatisointiin.

Digitalisaation hyötyjä vahvistetaan vuonna 2022 koneoppimisen ja tekoälyn osa-alueilla. Talpassa jatketaan kaupunkiyhteisen verkkokauppa-alustan kehittämistä ja palvelun käyttöönottoa yhdessä asiakkaiden kanssa.

Talpa ottaa talousarviovuonna tärkeän askeleen kohti tavoitteen mukaista palkanlaskentapalvelua; Sarastia 365HR käyttöönoton myötä tavoitteemme on tarjota jatkossa

beaktas i prissättningen av Talpas tjänster. I den nya prissättningen granskas särskilt andelen expertarbete som hänför sig till tjänsterna. Genom en korrekt prissättning säkras ekonomi- och löneräkningstjänsternas konkurrenskraft och jämförbarhet med motsvarande aktörer i branschen.

Ändringarna i omvärlden betonas till förnyande av centrala datasystem, digitalisering och effektivisering av serviceprocesser, säkrande av verksamhetsförutsättningar i en föränderlig arbetsmiljö på flera platser, tryggande av konkurrenskraften och förutseende av ändringar i kundernas verksamhet.

Beskrivning av verksamheten

Affärsverket Helsingfors stads ekonomiförvaltningstjänst lyder under direktionen och använder namnet Talpa i sin verksamhet. Talpa har ca 430 anställda och dess omsättning är ca 33,6 miljoner euro. Affärsverkets basuppgift är att tillhandahålla ekonomiförvaltnings- och löneadministrationstjänster för stadskansliet, sektorerna och affärsverken, dotterbolagen, stadsledningen och de anställda vid Helsingfors stad.

Talpa har tre avdelningar. Avdelningen Centraliserade tjänster svarar för affärsverkets interna tjänster och stödtjänster för affärsverkets kunder.

Avdelningen Ekonomiförvaltningens tjänster svarar för processerna i stadens ekonomiförvaltning, som är från beställning till betalning, från försäljning till likvidation, bokföring och betalningstrafik. Årligen skickar Talpa 1,2 miljoner försäljningsfakturor och behandlar nästan 900 000 inköpsfakturor som kommer till staden.

Avdelningen Löneadministration svarar för utbetalningen av löner, arvoden och pensioner och upprätthåller uppgifter om anställningsförhållande och vakansregistret. Talpa sköter om hela stadens löneräkning, dvs. på årsnivån behandlas ca 800 000 lönebesked.

Hur stadens strategiska mål genomförs

Staden har som mål att sköta ekonomin på ett ansvarsfullt sätt, hållbart och produktivt. Att utnyttja digitaliseringen på ett effektivt sätt har också varit ett centralt mål vid erbjudandet av tjänster. Talpa verkställer stadens mål genom att kundorienterat förnya och utveckla sin service och genom att nyttja digitaliseringen. Verksamhetens ledord är särskilt ansvarsfull hushållning, ekonomiskt hållbar utveckling samt ett gott ledarskap.

Talpa fortsätter under ekonomiplaneringsperioden med ekonomiförvaltningens projekt som anknyter till robotstyrd processautomation tillsammans med sina kunder. Målet är att utnyttja befintliga system fullt ut och även kontinuerligt söka efter nya möjligheter till automatisering av processer eller arbetsskeden.

Digitaliseringens nytto stärks år 2022 inom maskininläring och artificiell intelligens. Vid Talpa fortsätter utvecklingen av stadens gemensamma webbutiksunderlag och ibruktagandet av tjänsten tillsammans med kunderna.

Talpa tar under budgetåret ett viktigt steg mot en målenlig löneräkningsservice, i och med ibruktagandet av Sarastia 365HR är vårt mål att i fortsättningen erbjuda våra kunder en

asiakkaillemme automatisoitu, digitaalinen ja asiakkaiden tarpeisiin mukautuva palkanlaskentapalvelu. Palkanlaskenta muuttuu yhä vahvemmin asiantuntijatyöksi, jossa korostuvat asiakaslähtöisyys ja palvelun jatkuva kehittäminen.

Uudet ja uudistuvat palvelut edellyttävät henkilöstön valmiuksia ja organisaation kyvykkyyttä toimintakulttuurin muutokseen. Henkilöstön hyvinvointia ylläpidetään tarjoamalla erilaisia keinoja vaikuttaa omaan työhön ja työnkuvaan ja varmistamalla henkilöstön osaaminen sekä uuden oppiminen. Työnteon joustavuus taataan mahdollistamalla monipaikkainen työskentely. Henkilöstöltä kerätään säännöllisesti palautetta ja kannustetaan jatkuvaan oman työn ja tiimityön kehittämiseen.

Esihenkilötyössä panostetaan paikasta riippumattoman ja jatkuvasti automatisoituvan työn johtamiseen sekä tavoitteiden asettamiseen ja tiedonkulkuun. Valmennetaan johto ja esihenkilöt toimimaan uudistuvan johtamisen ja monipaikkaisen työskentelyn periaatteiden mukaisesti. Talpassa hyödynnetään kaupungin yhteisiä esihenkilökoulutuksia kuten lähiesimiehen ammattitutkinto ja keskijohdon valmennukset.

Talpa edistää toiminnallaan Helsingin palvelujen tuottamista laadukkaasti, kustannustehokkaasti ja ympäristöasiain huomioiden. Taloushallinnon automatisoinnin odotetaan pienentävän huomattavasti Talpan tuottamien palvelujen ympäristövaikutuksia verrattuna manuaaliseen palvelujen tuottamiseen.

Talpa kehittää kaupunkiyhteisiä talous- ja palkkahallinnon prosesseja yhdessä asiakkaidensa kanssa kaupungin kokonaiset huomioiden. Yhtenäisillä toimintatavoilla sekä toimintavarmuilla ja tietoturvallisilla tietojärjestelmillä mahdollistetaan tehokkaat ja laadukkaat prosessit. Asetettujen tehokkuustavoitteiden toteutumista seurataan palvelujen yksikkökustannuksilla, työn tuottavuudella ja kokonaistuottavuudella.

Toimintaympäristön keskeiset muutokset 2022

Talous- ja palkkahallinnon palvelut toteutetaan kaupungin johdon asettamien tavoitteiden mukaisesti. Talpa kehittää toimintaansa huomioiden lainsäädännön ja toimintaympäristön mahdolliset muutokset sekä kaupungin kokonaisedun. Vuoden 2022 talousarvioon on sisällytetty vain jo päätetyt ja tiedossa olevat muutokset asiakaskunnassa ja toimintaympäristössä.

Prosessien kehittäminen ja digitalisaation tuomat hyödyt tulevat muuttamaan työnteon painopistettä suorittavista työtehtävistä enemmän asiantuntijatyöhön ja tiedon analysointiin. Työn tekemiseen liittyvät muutokset, kuten paikasta riippumaton työskentely ja työnkuvien muuttuminen automaation myötä, mikä edelleen kasvattaa työn joustavuutta ja vaikutusmahdollisuuksia, mutta toisaalta samaan aikaan haastaa johtamistaitoja ja työn tavoitteiden seuranta.

Talpan toimintaan vaikuttavat talousarviovuonna keskeisten, prosesseja tukevien tietojärjestelmien käyttöönotot, kirjanpito-, ostolasku ja palkanlaskentaprosessien muutokset sekä niihin liittyvät uudet työnteon toimintatavat ja vastuut Talpan ja asiakkaiden välillä. Tavoitteena on edelleen tiivistää yhteistyöstä asiakkaiden kanssa siten, että palvelut voidaan toteuttaa oikea-aikaisesti ja asiakkaiden tarpeita ennakoivasti.

automatiserad, digital löneräkningservice som kan anpassas enligt kundernas behov. Löneräkningen blir allt mer expertarbete, där fokus ligger på kundorientering och fortsatt utveckling av servicen.

Nya tjänster och tjänster som förnyas förutsätter att personalen är beredd på och organisationen har förmågan till en ändring av verksamhetskulturen. Personalens välmående upprätthålls genom olika sätt att påverka det egna arbetet och genom att säkra personalens kunskaper och möjligheter att lära sig nytt. Flexibiliteten i arbetet säkras genom att man möjliggör arbete på fler platser. Respons samlas regelbundet in från personalen och de anställda uppmanas till kontinuerlig utveckling av det egna arbetet och teamarbetet.

I chefsarbetet görs satsningar på ledning av arbete som inte beror på platsen och automatiserat arbete och på att ställa upp mål och informationsförmedling. Ledningen och cheferna tränas så att de kan arbeta i enlighet med principerna om förnyat ledarskap. Talpa utnyttjar stadens gemensamma chefsutbildningar, såsom yrkesexamen för närchef och träning för mellanchefer.

Genom sin verksamhet bidrar Talpa till att Helsingfors tjänster håller hög kvalitet, är kostnadseffektiva och producerade med hänsyn till miljöfrågor. Automatiseringen av ekonomiförvaltningen förväntas avsevärt minska miljökonsekvenserna av de tjänster som produceras av Talpa jämfört med manuell tjänsteproduktion.

Talpa utvecklar stadens gemensamma processer för ekonomiförvaltningen och löneadministrationen tillsammans med sina kunder och med beaktande av stadens helhetsintresse. Effektiva och högklassiga processer eftersträvas med harmoniserade och enhetliga tillvägagångssätt och med funktionssäkra och datasäkra informationssystem. Utfallet följs med hjälp av kostnaderna per enhet för tjänsterna, arbetets produktivitet och totalproduktiviteten.

Väsentliga förändringar i omvärlden 2022

Ekonomi- och löneadministrationens tjänster baserar sig på de mål stadens ledning satt upp. Talpa utvecklar sin verksamhet med hänsyn till eventuella ändringar i lagstiftningen och i omvärlden samt stadens helhetsintresse. I budgeten för år 2022 ingår bara de förändringar i kundkretsen och omvärlden som redan är bestämda och kända.

Utvecklingen av processer och nyttorna av digitaliseringen kommer att ändra arbetets tyngdpunkt från exekutiva arbetsuppgifter mot expertarbete och dataanalyser. Ändringar i arbetets utförande, såsom arbete som är oberoende av platsen och ändringar i arbetsbilderna till följd av automatisering, ökar fortfarande flexibiliteten i arbetet och möjligheterna att påverka, men å andra sidan utmanar det ledningskunskaperna och uppföljningen av målen för arbetet.

Talpas verksamhet påverkas under budgetåret av ibruktagandet av centrala processer som stöder datasystem, ändringar i bokförings-, inköpsfakturerings- och löneräkningsprocesserna och därtill hörande nya arbetssätt och ansvar mellan Talpa och dess kunder. Målet är fortfarande att intensifiera samarbetet med kunderna så att tjänsterna kan förverkligas i rätt tid och proaktivt med tanke på kundernas behov.

Toimintaympäristössä tapahtuva merkittävä muutos liittyy Sarastia365 HR-järjestelmän käyttöönottoon ja siihen liittyviin prosessimuutoksiin. Muutos tuo mukanaan riskejä, joita voivat olla esimerkiksi kustannuksia lisäävät ei suunnitelman mukaiset menot, mahdolliset palvelutuotannon viivästymiset sekä henkilöstöön liittyvät riskit, kuten resurssoinnin haasteellisuus, osaaminen ja muutosvalmius. Riskien hallintakeinoina on tiivistetty yhteistyötä Kanslian kanssa, varauduttu talousarviossa järjestelmän käyttöönoton edellyttämiin lisäresursseihin ja koulutukseen. Muutoksen onnistunut läpivieminen edellyttää myös entisestään viestinnän ja yhteistyön tiivistämistä asiakkaiden kanssa.

Taloudellinen kestävyys

Asetettujen tehokkuustavoitteiden toteutumista seurataan palvelujen yksikkökustannuksilla, työn tuottavuudella ja kokonaistuottavuudella.

Asiakkaiden osaamista ja tietoisuutta yhteisistä prosesseista lisätään järjestämällä asiakkaille talous- ja palkkahallinnon ajankohtaistilaisuuksia kuten koulutuksia, infotilaisuuksia ja prosessityöpajoja. Lisäksi asiakkaille raportoidaan kuukausittain talous- ja palkkahallinnon palvelumäärien toteutumisesta, sähköisyysasteista, prosessien laatua mittaavasta seurantatiedosta sekä Talpan keskitettyyn asiakaspalveluun tulleista HR-palvelujen yhteydenotoista.

Yksikkökustannukset

Talpan keskeinen yksikkökustannusten mittari on henkilöstöresurssien tehokkuus. Henkilöstökustannukset ovat oleellinen tekijä Talpan kustannusrakenteessa, minkä vuoksi niiden optimaalinen kohdentaminen on tärkeää.

Mittareiksi on valittu tärkeimpien prosessien osalta palkkahallinnosta palkka- ja palkkiolipukkeiden henkilöstökustannus/lipuke sekä taloushallinnosta ostolaskujen henkilöstökustannus/ostolasku ja laskutuksen henkilöstökustannus/laskelma.

Tuottavuus

Talousarviovuoden kokonaistuottavuuden kasvun tavoitteeksi on asetettu 0,5 prosenttiyksikköä. Tuottavuuden kasvu perustuu työn tuottavuuden parantamiseen.

Tuottavuus muodostuu monista eri tekijöistä, kuten suoritemäärien, henkilötyövuosien ja kustannusten muutoksista, tietojärjestelmien tehokkuudesta sekä prosessien kehittämisestä. Työn tuottavuuteen ja sen kehittymiseen vaikuttavat resurssien oikea kohdentaminen ja osaamisen varmistaminen.

Talpan palvelujen kilpailukykyä arvioidaan vertaamalla palvelujen hintaa ja laatua vastaaviin taloushallinnon palvelukeskuksiin. Tavoitteiden toteutuminen varmistetaan tuottamalla johdon tueksi tunnuslukuja, joiden avulla seurataan prosesseihin tehtyjen toimenpiteiden ja työskentelytapojen muutosten vaikutuksia työn tavoitetasoihin ja tuottavuuteen.

Talousarvion tavoitteet

En betydannde ändring i omvärlden gäller ibruktagandet av HR-systemet Sarastia365 och därtill hörande processändringar. Ändringen medför risker som kan ha att göra till exempel med oplanerade utgifter som ökar kostnaderna, eventuella förseningar i serviceproduktionen och risker som hänför sig till personalen, såsom utmaningar, kunskaper och förändringsbenägenhet i resursallokeringen. För att hantera riskerna har man intensifierat samarbetet med stadskansliet och i budgeten förberett sig för tilläggsresurser och utbildning som ibruktagandet av systemet förutsätter. Att genomföra ändringen på ett lyckat sätt förutsätter också att kommunikationen och samarbetet med kunderna intensifieras ytterligare.

Ekonomisk hållbarhet

Utfallet följs med hjälp av kostnaderna per enhet för tjänsterna, arbetets produktivitet och totalproduktiviteten.

Kundernas kunskaper och medvetenhet om de gemensamma processerna ökas genom att det för kunderna ordnas aktuella evenemang inom ekonomiförvaltningen och löneadministrationen, såsom utbildningar, infotillfällen och processverkstäder. Dessutom rapporteras månatligen till kunderna om utfallet för tjänstevolymer inom ekonomiförvaltningen och löneadministrationen, om graden av elektroniska tjänster och uppföljning som mäter processkvaliteten samt HR-tjänsternas kontakter till Talpas centraliserade kundtjänst.

Enhetskostnader

Effektivitet i personalresurserna är Talpas centrala mått för kostnaderna per enhet. Personalkostnaderna är en betydande faktor i Talpas kostnadsstruktur, varför det är viktigt att optimera dem rätt.

Som mätare för de viktigaste processerna har man inom löneadministrationen valt personalkostnaden för löne- och arvodesbesked per besked samt inom ekonomiförvaltningen personalkostnaden för inköpsfakturer per inköpsfaktura och personalkostnaden för fakturering per beräkning.

Produktivitet

Målet för budgetårets totala produktivetsökning har fastställts till 0,5 procentenheter. Ökningen av produktiviteten grundar sig på en ökning i arbetets produktivitet.

Produktiviteten består av många olika faktorer, såsom förändringar i antal prestationer, årsverken och kostnader, informationssystemens effektivitet och utvecklingen av processerna. Arbetets produktivitet och utveckling påverkas av att resurserna fördelas på rätt sätt och av att kompetensen garanteras.

Konkurrenskraften hos Talpas tjänster bedöms genom priset och kvaliteten på tjänsterna i jämförelse med motsvarande servicecenter för ekonomiförvaltning. Genom att producera nyckeltal för ledningen följer man upp måluppfyllelsen och med nyckeltalen följer man upp hur vidtagna åtgärder och ändrade arbetsmetoder påverkar arbetets målnivåer och produktiviteten.

Mål i budgeten

Talpan tavoitteena on edistää prosessien sähköisyysasteen nousua ja automaation kasvua. Tavoitteeseen pyritään panostamalla prosessien kehittämiseen ja tietojärjestelmistä saatavien hyötyjen realisoimiseen. Suoritemäärien kehitys perustuu asiakkaiden toimintaan ja siinä mahdollisesti tapahtuviin muutoksiin.

Kaupunkiyhteisten prosessien automatisoinnilla ja uusien järjestelmien käyttöönotolla halutaan varmistaa sujuva ja luotettava palvelutuotanto. Jatkuva ja tiivis yhteistyö asiakkaan kanssa takaa, että Talpa voi mahdollisimman hyvin ennakoita asiakkaan tarpeet. Toteutunutta asiakastytyvyyttä, asiakaspalvelua sekä palvelujen laatutasoa seurataan vakiintuneilla tavoilla ja säännöllisesti.

Sitovat toiminnan tavoitteet

Strategian toteutuminen todennetaan sitovilla tavoitteilla: tilikauden tulos on $\geq 10\,000$ euroa ja asiakastytyväisyys on vähintään 4,0. Vuonna 2020 asiakastytyvyyden tulos oli 3,78.

Henkilöstösuunnitelma

Talpan henkilöstömäärässä ei tapahdu merkittäviä muutoksia vuonna 2022. Prosessien kehittyminen ja automatisoinnin lisääminen vaikuttavat tehtäväkokonaisuuksiin, kun asiantuntijatyötä on enemmän ja rutiinomaiset tehtävät vähenevät. Henkilöstön osaamisen varmistaminen muutosvaiheissa, kuten palkanlaskentajärjestelmän uudistuessa, on erityisen tärkeää. Painopisteinä ovat työn sujuvuus ja henkilöstön hyvinvointi. Tämä edellyttää tavoitteellista johtamista, työn organisointia ja henkilöstöresurssien oikeaa kohdentamista.

Talousarvion vaikutusten arviointi

Talpan tavoitteena on tuottaa talous- ja palkkahallinnon palvelut asiakkailleen mahdollisimman kustannustehokkaasti ja laadukkaasti. Talousarviossa on varauduttu sekä prosessien että tietojärjestelmien kehittämiseen ja uudistamiseen, millä on pitkäaikainen, myönteinen vaikutus Talpan palvelujen kilpailukykyyn ja laatuun myös tulevaisuudessa. Talpa tarjoaa asiakkailleen esimerkiksi verkkokaupan, jonka myötä asiakkaat saavat mahdollisuuden kehittää tuotteiden ja palvelujen myyntiä digitaalisesti. Verkkokaupan laajamittaisella käyttöönotolla on selkeää vaikutusta taloushallinnon prosessien sujuvoittamiseen.

Lisäämällä digitaalisuuden ja automaation osuutta prosesseissa vähennetään manuaalivaiheita ja välillisesti myös prosesseissa mahdollisesti kulkevan paperin osuutta. Esimerkiksi erilaiset sähköiset tavat vastaanottaa laskuja ja palkkakuitteja tarjoavat ympäristöystävällisen, paperittoman vaihtoehdon, jota Talpa aktiivisesti tarjoaa laskun saajille ja kaupungin työntekijöille

Talpas määrittäminen on att arbeta för att processerna blir mer digitala och en ökad automation. Detta eftersträvas genom att satsa på att utveckla processer och realisera nyttorna som fås från datasystemen. Utvecklingen av antalet prestationer grundar sig på kundernas verksamhet och eventuella förändringar i den.

Genom automatisering av stadens gemensamma processer och ibruktagande av nya system vill man säkra en smidig och pålitlig serviceproduktion. Ett kontinuerligt och tätt samarbete med kunden säkrar att Talpa kan förutse kundens behov så väl som möjligt. Den realiserade kundnöjdheten, kundservicen och tjänsternas kvalitetsnivå följs upp enligt vedertagen praxis och regelbundet.

Bindande verksamhetsmål

Bindande mål ska verifiera att strategin verkställs: räkenskapsperiodens resultat är $\geq 10\,000$ euro och kundnöjdheten är minst 4,0. Kundnöjdhetens resultat år 2020 var 3,78.

Personalplan

År 2022 sker inga betydande ändringar i antalet anställda vid Talpa. Utveckling av processer och ökad automatisering påverkar uppgiftshelheterna då andelen expertarbete ökar och de rutinmässiga arbetsmomenten minskar. Det är särskilt viktigt att säkra personalens kompetens i ändringar, till exempel när löneräkningssystemet förnyas. Insatsområden är smidigheten i arbetet och personalens arbetshälsa. Det här förutsätter målinriktat ledarskap, organisering av arbetet och korrekt riktande av personalresursen.

Bedömning av budgetens konsekvenser

Talpas määrittäminen on att producera ekonomiförvaltnings- och löneadministrationstjänster så kostnadseffektivt och bra som möjligt för sina kunder. I budgeten förbehåller man sig för att utveckla och uppdatera både processer och datasystem på ett sätt som har långvariga konsekvenser för Talpas serviceproduktion. Talpa erbjuder sina kunder exempelvis en webbutik, där kunderna ges en möjlighet att utveckla försäljningen av produkter och tjänster digitalt. När webbutiken tas i bruk i stor skala gör det processerna i ekonomiförvaltningen smidigare.

Genom att öka andelen digitala tjänster och automatisering i processerna minskar de manuella skedena och indirekt också andelen papper som eventuellt används i processerna. Exempelvis olika slags elektroniska sätt att ta emot fakturor och lönekvitton erbjuder ett miljövänligt, papperslöst alternativ som Talpa aktivt erbjuder till fakturornas mottagare och stadens anställda.

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet

Mål som granskas vid budgetuppföljningen

Sitovat toiminnan tavoitteet

Bindande verksamhetsmål

Strategian teema	Tavoite (Y = kaupunkiyhteinen)	Mittari
Vastuullinen talous kestävä kasvun perustana	Vastuullinen taloudenpito	Tilikauden tulos vähintään 10 000 euroa
Älykästä Helsinkiä johdetaan tiedolla ja digitalisaatiota hyödyntäen	Uudistuvat palvelut	Asiakastytyvyisyys vähintään 4,0 (asteikolla 1-5)

Tema i strategin	Mål (G = gemensamt för staden)	Mätare
En ansvarsfull ekonomi som grund för hållbar tillväxt	Ansvarsfull hushållning	Räkenskapsperiodens resultat minst 10 000 euro
Smarta Helsingfors leds med data och digitala underlag	Tjänsterna förnyas	Kundnöjdheten minst 4,0 (på skalan 1–5)

Suorite- ja taloustavoitteet - Prestationsmål och ekonomiska mål
Suoritteet - Prestation

	2020	2021	ennuste prognos 2021	2022	2023	2024
Suoritetavoitteet - Prestationsmål						
Myyntilaskut ja myyntireskontralaskut - Försäljningsfakturer och försäljningsreskontrafakturer (1000)	1071	1225	1145	1225	1225	1225
Maksumuistutukset ja perintätoimeksiannot - Betalningspåminnelser och inkassouppdrag (1 000)	172	202	180	202	202	202
Ostolaskut . Inköpsfakturer (1 000)	847	879	850	879	879	879
Palkka- ja palkkiolipukkeet - Löne- och arvodesbesked (1 000)	801	795	795	795	795	795
Asiantuntijatyötunnit - Specialistarbetstimmar (1 000)	44	60	70	85	75	75
Toiminnan laajuustiedot - Verksamhetens omfattning						
Ostolaskujen lkm - Antal inköpsfakturer (1 000)	847	879	850	879	879	879
Palkka- ja palkkiolipukkeiden lkm - Antal löne- och arvodesbesked (1 000)	801	795	795	795	795	795
Tehokkuus/taloudellisuus - Effektivitet/lönsamhet						
Tiliotteella automaattisesti tiliöityvä tapahtuma - Med kontoudrag automatiskt konterad transaktion (%)	76	85	85	85	87	89
E-laskujen osuus lähtevistä laskuista - Andel e-fakturer av utgående fakturer (%)	36	40	43	43	45	47
Automaattisesti täsmäytyneet ostolaskut - Automatiskt avstämda inköpsfakturer (%)	23	35	30	33	35	40
Maksusuunnitelmiin täsmäytyneet ostolaskut - I CM-systemet avstämda inköpsfakturer (%)	19	30	25	28	30	34
Sähköiset palkkalipukkeet - Elektroniska lönebesked (%)	80	85	85	85	90	92

Henkilöstösuunnitelma - Personalplan

	2020	2021	ennuste prognos 2021	2022	2023	2024
Henkilöstön käyttö - Användning av personal						
Henkilöstön määrä - Antal anställda	412	405	413	432	413	395
Henkilöstötyövuodet (oma henkilöstö) - Årsverken (egen personal)	375	369	377	394	375	357

Tuottavuutta kuvaavat tunnusluvut - Nyckeltal som beskriver produktiviteten
Tuottavuusmittari - Produktivetsmätare

	2020	2021	ennuste prognos 2021	2022	2023	2024
Tuottavuusindeksi, Tuottavuus 2020 = 100 - Produktivetsindex, Produktivitet 2020 = 100	100,0	104,0	104,0	107,0	110,0	113,0

Yksikkökustannusten kehitys - Utveckling i kostnaderna per enhet

Palvelu euroa / x - Tjänst euro / x	2020	2021	ennuste prognos 2021	2022	2023	2024
Palkkahallinnon henkilöstöresurssin tehokkuus - Personalresursens effektivitet inom löneadministrationen:						
Palkkahallinnon henkilöstökustannus/palkkalipuke - Personalkostnad inom löneadministrationen/lönebesked	6,82	6,50	6,50	6,50	6,43	6,37
Taloushallinnon henkilöstöresurssin tehokkuus - Personalresursens effektivitet inom ekonomiförvaltningen:						
Ostolaskujen henkilöstökustannus/ostolasku - Personalkostnad för inköpsfakturer/inköpsfaktura	3,26	2,93	2,93	2,92	2,90	2,87
Laskutuksen henkilöstökustannus/laskelma - Personalkostnad för fakturering/beräkning	1,14	1,00	1,00	1,00	0,99	0,98

Prosenttimuutos yksikkökustannuksissa - Ändring i procent i enhetskostnaderna

Muutos, % - Ändring, %	2020	2021	ennuste prognos 2021	2022	2023	2024
Palkkahallinnon henkilöstöresurssin tehokkuus - Personalresursens effektivitet inom löneadministrationen:						
Palkkahallinnon henkilöstökustannus/palkkalipuke - Personalkostnad inom löneadministrationen/lönebesked	2,71%	-4,69%	0,00%	0,00%	-1,08%	-0,93%
Taloushallinnon henkilöstöresurssin tehokkuus - Personalresursens effektivitet inom ekonomiförvaltningen:						
Ostolaskujen henkilöstökustannus/ostolasku - Personalkostnad för inköpsfakturor/inköpsfaktura	-2,69%	-10,13%	0,00%	-0,34%	-0,67%	-1,00%
Laskutuksen henkilöstökustannus/laskelma - Personalkostnad för fakturering/beräkning	4,59%	-12,01%	-0,30%	0,30%	-1,00%	-1,00%

Tilankäytön mittarit - Mätare för lokalanvändningen

	2020	2021	ennuste prognos 2021	2022	2023	2024
Tilan käyttö - Lokalanvändning						
Tilat - Lokaler, m ²	6 959	6 959	6 959	5 959	5 959	5 959
Tilojen pinta-alamäärä (htm ²) suhteessa henkilöstömäärään - Lokalyta (m ² lägenhetsyta) i förhållande till antalet anställda	19	19	18	15	16	17

Tuloslaskelma ja rahoituslaskelma – Resultaträkning och finansieringskalkyl

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Ennuste - Prognos	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2020	2021	2022	2023	2024
Liikevaihto - Omsättning	28 590	30 978	33 588	33 841	33 994
Liiketoiminnan muut tuotot - Övriga intäkter av affärsverksamheten	240	586	186	186	186
Varsinaiset kulut - Kostnader	-29 447	-31 353	-33 453	-33 696	-33 839
Poistot - Avskrivningar	-194	-145	-255	-265	-275
Liikelylijäämä/alijäämä - Rörelseöverskott/underskott	-811	66	66	66	66
Korvaus peruspääomalle - Ersättning på grundkapitalet	-56	-56	-56	-56	-56
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott underskott)	-867	10	10	10	10
1 000 €	Käyttö Förbrukning	Ennuste Prognos	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2020	2021	2022	2023	2024
Toiminnan rahavirta - Kassaflöde från verksamheten					
Liikelylijäämä/alijäämä - Rörelseöverskott/underskott	-811	66	66	66	66
Poistot - Avskrivningar	194	145	255	265	275
Korvaus peruspääomalle - Ersättning på grundkapitalet	-56	-56	-56	-56	-56
Investointien rahavirta - Kassaflöde från investeringar					
Investointimenot - Investeringsutgifter	-317	-360	-480	-320	-320
Toiminnan ja investointien rahavirta - Kassaflöde från verksamheten och investeringar	-991	-205	-215	-45	-35
Muut maksuvalmiuden muutokset - Övriga förändringar i likviditeten	991				
Rahoituksen rahavirta - Kassaflöde från finansiering	991				
Vaikutus maksuvalmiuteen - Effekt på likviditeten	0	-205	-215	-45	-35

Työterveysliikelaitos – Affärsverket företagshälsan

Talousarvion 2022 keskeiset painopisteet ja tiivistelmä

Työterveysliikelaitoksen (Työterveys Helsinki) keskeiset painopisteet vuonna 2022 ovat:

- lisätään matalankynnyksen mielen hyvinvointipalveluita
- edistetään esihenkilöiden hyvinvointia ja työkykyjohtamista
- kurotaan kiinni koronan myötä syntyynyttä palvelu- ja hoitovelkaa
- laajennetaan digitaalisia palveluita

Kaupungin henkilöstön merkittävin työkykyriski liittyy tällä hetkellä mielenhyvinvointiin. Korona-aika on koetellut erityisesti nuorten työntekijöiden mielenterveyttä, ja sairauspoissaolot ovat lisääntyneet huomattavasti. Mielen hyvinvoinnin palveluita lisätään siten, että keskusteluapua on aina tarjolla ilman lääkärin lähetystä viiden arkipäivän sisällä. Lisäksi mielenterveysperusteisissa sairauspoissaoloissa, järjestetään aina työterveysneuvottelu kahden viikon sisällä sairauspoissaolon alkamisesta. Työterveysneuvottelut ovat osa esihenkilöiden työkykyjohtamista, ja osana kaupungin johtamisen kehittämistä, tähän tarjotaan tehostettua tukea. Jokainen kaupungin esihenkilö kontaktoidaan vuosittain ja tässä yhteydessä tehdään tilannekuva työyhteisön hyvinvoinnista, työkykyriskeistä, työkykyjohtamisen tukitoimien tarpeista sekä esihenkilön omista voimavaroista

Vuosina 2020-2021 työterveyspalvelut priorisoitiin voimallisesti koronan hoitamiseen, mistä johtuen iso osa lakisääteisistä terveystarkastuksista sekä työpaikkaselvityksistä on jäänyt tekemättä. Vuonna 2022 koronasta palautumista edistetään kohdistamalla palveluita työyhteisöihin, jossa on erityinen psykososiaalinen kuormitus tai henkilöstön työhyvinvointiin vaikuttava muutostilanne. Palveluprosessien digitalisointia ja automatisointia jatketaan. Käyttöön otetaan sähköinen terveystarkastus sekä sähköisiä hoitopolkuja.

Toiminnan kuvaus

Työterveys Helsinki on kaupungin ja sen tytäryhteisöjen oma työterveyshuoltoyksikkö, joka palvelee yli 40 000 käyttäjäasiakasta. Yksikkö toimii työterveysliikelaitoksen johtokunnan alaisuudessa.

Tuotamme asiakkaillemme monipuoliset työterveyspalvelut, jotka sisältävät laajat sairaanhoitopalvelut tutkimuksineen sekä lakisääteiset palvelut. Lakisääteiset, ennaltaehkäisevät työterveyspalvelut kattavat kaupungin henkilöstön hyvinvoinnin, terveyden ja työkyvyn sekä työpaikkojen toiminnan edistämisen.

Työterveyspalveluiden laajuuden määrittelee kaupunki työnantajana. Toimintaa ohjaa kaupungin henkilöstöpoliittiset tavoitteet, työhyvinvointiohjelma sekä työterveyshuoltoa koskeva lainsäädäntö. Palveluista noin puolet on sairaanhoitopalveluita ja vastaavasti toinen osa lakisääteisiä palveluita. Palvelut tuotetaan pääosin omana toimintana, jota täydennetään ostopalveluilla. Ostopalveluiden osuus liikevaihdosta on 11%.

Centrale prioriteringar i budgeten 2022 och sammandrag

Affärsverket företagshälsans (Företagshälsan Helsingfors) centrala prioriteringar år 2022 är:

- lågtröskeltjänsterna för psykiskt välmående utökas
- chefernas välbefinnande och ledarskap för arbetsförmåga främjas
- det service- och vårdunderskott som coronan förorsakat knappas in
- den digitala servicen byggs ut

Den största risken för stadens personals arbetsförmåga handlar just nu om mentalt välbefinnande. Coronatiden har varit en prövning för i synnerhet unga medarbetares själsliga hälsa, och sjukfrånvarorna har ökat betydligt. Servicen för mental hälsa utökas så att det alltid finns samtals hjälp att få utan läkarremiss inom högst fem dagar. Dessutom hålls alltid vid sjukfrånvaro på grund mentalt illamående ett företagshälsosamtal inom två veckor från att sjukfrånvaron börjat. Företagshälsosamtalen är en del av chefernas ledarskap för arbetsförmåga, och som en del av ledarskapsutvecklandet ges effektiviserat stöd för det. Varje chef inom stadsorganisationen kontaktas årligen, och då uppgörs en situationsbild av: hur arbetsgemenskapen mår, riskerna för arbetsförmågan, behovet av stödåtgärder för ledarskapet för arbetsförmåga samt chefens egna resurser.

Åren 2020-2021 gav företagshälsovården hög prioritet åt skötseln av coronan, och därför har en stor del av de lagstadgade hälsokontrollerna och arbetsplatsutredningarna blivit ogjorda. År 2022 hjälps återhämtningen från coronan framåt genom att service riktas in på sådana arbetsgemenskaper där den psykosociala belastningen är särskilt hög eller där förändringar påverkar personalens mående. Digitaliseringen och automatiseringen av serviceprocesserna fortsätter. Elektronisk hälsokontroll och elektroniska vårdstigar tas i bruk.

Beskrivning av verksamheten

Företagshälsan Helsingfors är stadens och dess dottersammanslutningars egen företagshälsovårdsenhet, som betjänar över 40 000 användarkunder. Enheten lyder under direktionen för Affärsverket företagshälsan.

Vi ger våra kunder mångsidig företagshälsovård inklusive omfattande sjukvårdstjänster jämte undersökningar samt lagstadgad service. Den lagstadgade förebyggande företagshälsovården inbegriper också främjande av stadens personals hälsa, välmåga och arbetsförmåga och av verksamheten vid arbetsplatserna

Företagshälsovårdsservicens omfattning fastslås av staden som arbetsgivare. Verksamheten styrs av stadens personalpolitiska målsättningar, ett program för välmåga i arbetet, och den lagstiftning som gäller företagshälsovård. Av servicen är omkring hälften sjukvård, och hälften lagstadgade tjänster. Servicen produceras i huvudsak med egna krafter, och vid behov med hjälp av upphandlade tjänster. De upphandlade tjänsternas andel av omsättningen är elva procent.

Palvelut tuotetaan kustannustehokkaina ja tarvelähtöisinä. Suhteessa palkkasummaan Helsingin kaupungin työterveyshuollon kustannukset ovat muihin suuriin kaupunkeihin verrattuna matalimmat ja muista poiketen kustannuskehitys on ollut maltillinen.

Kaupungin strategisten tavoitteiden toteuttaminen

Kaupunkistrategia 2017–2021

Laadukkailla työterveyspalveluilla varmistetaan, että kaupungilla on hyvinvoiva henkilöstö sekä terveelliset työolosuhteet, sillä vain hyvinvoivat työntekijät voivat rakentaa maailman toimivimman kaupungin. Henkilöstön hyvinvoinnin kannalta merkittävin haaste liittyy tällä hetkellä työstä palautumiseen ja mielenhyvinvoinnin kysymyksiin.

Alle 35-vuotiaiden työntekijöiden sairauspoissaolot mielenterveyssyistä ovat kaksinkertaistunut alkuvuodesta 2021 vastaavaan ajankohtaan vuonna 2020 verrattuna. Osana kestäväen kasvun turvaamista käynnissä on Työterveyslaitoksen vetämä tutkimushanke, jossa mm. nuoria työntekijöitä haastatellen analysoidaan ilmiön taustaa ja kehitetään uusia toimintamalleja niin työpaikoille kuin työterveyshuoltoon. Tavoitteena on löytää vaihtoehtoisia kanavia lääketieteelliselle vastausten etsinnälle.

Vaikka Helsingin kaupungin henkilöstön työkykyriskien hallinta on ollut hyvällä tasolla, on palveluita ja työkykyjohtamista kehitettävä ennakoivampaan suuntaan. Muihin suuriin kaupunkeihin verrattuna Helsingissä on kyetty estämään sairauspoissaolojen pitkittyminen ja työkykyriskissä olevien työntekijöiden tunnistamiseen on kehitetty asiakassegmentoinnin malli. Tavoitteena on puskuroida ennenaikaista eläköitymistä ja löytää joustavia työissä jatkamisen ratkaisuja.

Esihenkilöille kohdennettujen palveluiden uudistaminen nivotaan kiinteäksi osaksi uudistuvaa kaupungin henkilöstöjohtamisen kokonaisuutta. Työterveysneuvottelut on yksi tapa tukea työhön kiinnittymistä ja työssä jaksamista niin, että työura jatkuu ja työntekijä selviää työssä ilman sairauspoissaoloja.

Osana kaupunkistrategian Liikkumisohjelmaa 2017–2021 Työterveys Helsingin resurssija on kohdennettu aktivoimaan vähän liikkuvia kaupungin työntekijöitä. Kehitys on ollut myönteinen niin kaupungin henkilöstön liikunnan lisääntymisen kuin tupakoinnin vähentymisen osalta. Kun Helsingin kaupunki palkittiin Suomen aktiivisimpana työpaikkana vuonna 2020, työterveyshuollon kanssa tehdystä yhteistyöstä tuli arvioinnissa täydet pisteet.

Koronaepidemian aikana 2020–2021 työterveyshuollon voimavarat priorisoitiin koronan hoitamiseen: testasimme, hoidimme, jäljitimme, neuvoimme työpaikkojen esihenkilöitä ja osallistuimme rokottamiseen. Tässä tilanteessa terveyden edistämisen, ei-kiireellisten sairauksien hoito sekä työpaikoille suuntautuvat palvelut väistyivät. Vuonna 2022 tätä hoito- ja palveluvelkaa kurotaan umpeen hoitamalla lakisääteiset terveystarkastukset ja työpaikkaselvitykset sekä lisäämällä hyvinvointipalveluita.

Vuonna 2021 kilpailutettiin alusta digitaalisille asiointipalveluille ja prosessien automatisoinnille ja mm. otettiin käyttöön videovastaanotto. Käyttöönottoprojekti

Tjänsterna tillhandahålls kostnadseffektivt och behovsbaserat. I förhållande till lönesumman är Helsingfors stads företagshälsovårds kostnader lägst bland landets stora städer, och till skillnad från dem är kostnadsutvecklingen måttlig.

Förverkligandet av stadens strategiska målsättningar

Stadsstrategi 2017-2021

Genom högklassig företagshälsovård tryggas att staden har en personal som mår bra i sunda arbetsförhållanden. Bara medarbetare som mår bra kan bygga världens bäst fungerande stad. För personalens mående handlar den största utmaningen just nu om återhämtning från arbetet och om frågor kring psykiskt välmående.

Sjukfrånvaron på grund av mental ohälsa bland under 35-åriga anställda hade i början av år 2021 fördubblats sedan ett år tillbaka. Som ett led i tryggandet av en hållbar tillväxt pågår ett forskningsprojekt lett av Arbetshälsoinstitutet, där man genom att intervjua unga anställda analyserar fenomenets bakgrund och utvecklar nya arbetsmodeller både på arbetsplatserna och inom företagshälsovården. Syftet är att hitta alternativ till de medicinska sätten att söka svar.

Trots att beaktandet av riskerna för sänkt arbetsförmåga bland Helsingfors stads personal har legat på en god nivå måste servicen och ledarskapet för arbetsförmåga utvecklas med större framförhållning. Jämfört med de andra stora städerna har man lyckats hindra att sjukfrånvarorna drar ut på tiden. En ny kundsegmenteringsmodell har utvecklats för att upptäcka anställda vars arbetsförmåga är hotad. Ett syfte är att fördröja förtidspensioneringarna och att hitta flexibla lösningar för att orka i jobbet.

Förnyandet av servicen för chefer görs till en fast del av stadens personalstyrning, som håller på att förnyas. Företagshälsosamtalen är ett sätt att hjälpa anställda att identifiera sig med sitt jobb och orka fortsätta med det utan att behöva ta till sjukskrivning.

Som ett led i ett motioneringsprogram i Stadsstrategi 2017-2021 har en del av Företagshälsan Helsingfors resurser inriktats på att aktivera sådana anställda som motionerar bara lite. Utvecklingen har varit positiv både i ökandet av motionerandet och i minskandet av tobaksrökning bland stadens anställda. Då Helsingfors stad år 2020 prisbelönades som Finlands aktivaste arbetsplats fick samarbetet med företagshälsovården fulla poäng vid bedömningen.

Under coronavirusepidemin 2020-2021 har prioriteten för Företagshälsan Helsingfors legat på skötsel av coronan: vi har testat, vårdat, sparat upp, givit råd åt chefer vid arbetsplatser, och deltagit i vaccinerandet. I detta läge har hälsofrämjandet, icke-brådskande sjukvård och servicen vid arbetsplatser fått vika. År 2022 ska detta serviceunderskott tas igen genom att dels sköta de lagstadgade hälsokontrollerna och arbetsplatsutredningarna, dels öka välfärdsservicen.

År 2021 konkurrensutsattes en plattform för digitalt klientskap och för automatisering av processer, och bland annat en videomottagning togs i bruk. Projekten för

jatkuvat vuonna 2022. Sähköisistä terveystarkastuksista merkittävin on entisen työhöntulotarkastuksen korvaaminen sähköisellä työterveyskyselyllä. Tavoitteena on palvelutarpeen ennakointi ja palveluiden vaikuttavuuden lisääminen.

Asiakkaiden palveluohjausta sekä hoidontarpeen arviointia sujuvoitetaan panostamalla hoitochatin käytettävyyteen, palvelun tasalaatuisuuteen sekä resurssien joustavaan käyttöön. Kaupungin työterveyshuollon linjausten mukaisesti sairaanhoito perustuu hoidon tarpeen arviointiin. Tämän perusteella kiireellisissä asioissa lääkärin vastaanotto (etä- tai lähivastaanotto) on saatavilla 1–2 päivän sisällä. Kiireettömissä asioissa tavoitteena on, että em. vastaanottoaika on sähköisesti varattavissa 5 päivän sisällä.

Jatkuvan asiakaspalautteen keräämisen ja tietovaraston datan ansiosta Työterveys Helsinki pystyy kehittämään palveluitaan mitattavan ja vaikuttavan tiedon valossa. Digitaalisten palveluiden toiminnallisuutta mitataan systemaattisesti ja muutokset tehdään käyttäjäkokemuksen perusteella asiakastyytyväisyyden parantamiseksi.

Kaupungin muiden strategisten tavoitteiden totuttaminen

Toimintaympäristön muutostekijät 2022–2025

Henkilöstölle vetovoimainen Helsinki

Tulevaisuudessa työterveyspalveluiden merkitys korostuu myös työnantajamaineen kannalta. Yksittäisten käyttäjäasiakkaiden näkökulmasta palveluiden uudistumista ohjaa käyttäjäasiakkaan omat odotukset työterveyspalveluita kohtaan vastaavasti kuin kaupungin asukkaiden odotukset palveluita kohtaan. Kriittistä on ajasta riippumaton palvelun saatavuus ja sähköisen asioinnin ensisijaisuus. Haasteena on löytää tasapaino palveluiden saatavuudessa siten, että asiakaskokemus on hyvä niiden keskuudessa, jotka voivat pääosin hyvin ja ovat satunnaisia palveluiden käyttäjiä, kuin myös meidän keskuudessa, joilla on työkykyriskejä.

Älykästä Helsinkiä johdetaan tiedolla ja digitalisaatiota hyödyntäen

Työnantajan omana työterveysyksikkönä Työterveys Helsingillä on vahva toimialojen sekä kaupungin prosessien ja toimintatapojen tuntemus. Työn ja työterveyden muuttuneiden vaatimusten ja realiteettien asiantuntijuus on luonut mahdollisuuden toimia ratkaisukeskeisenä esihenkilöiden kumppanina. Verkostoyhteistyön rakenteet ovat toimivat ja työkykyjohtamista systematisoimalla ja ennakoivammalla johtamisotteella voidaan parantaa esimerkiksi osatyökykyisten työntekijöiden työllistymismahdollisuuksia ja lisätä henkilöstövoimavaroja kustannustehokkaasti.

Toimintaympäristön keskeiset muutokset 2022

Lainsäädäntö

Hallitusohjelman sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus ei koske työterveyshuoltojärjestelmää.

Toimintaympäristön muutokset

ibruktagande fortsätter år 2022. Viktigast bland de elektroniska hälsokontrollerna är den elektroniska hälsofrågan som ersätter den f.d. hälsokontrollen vid anställning. Ett mål är att kunna förutse servicebehovet och öka servicens verkningsfullhet.

Hänvisningen av kunder till service ska, liksom bedömningen av vårdbehovet, göras smidigare genom satsning på vårdchatens användbarhet, jämn servicekvalitet och flexibel resursanvändning. I enlighet med riktlinjerna för stadens företagshälsovård bygger sjukvården på bedömning av vårdbehovet. Utgående från bedömningen kan stadens anställda i brådskande fall få tid hos läkare (på distans eller vid mottagningen) inom 1-2 dagar. I icke-brådskande fall är målsättningen att läkartid (se föreg. mening) ska kunna bokas elektroniskt och fås inom 5 dagar.

Tack vare dels ständig insamling av kundrespons, dels databasuppgifter har Företagshälsan Helsingfors omfattande och verkningsfulla utgångsdata för att utveckla sin service. Den digitala servicens funktionalitet mäts systematiskt, och förändringar görs utgående från kundernas erfarenheter, i syfte att öka kundnöjdheten.

Förverkligande av stadens övriga strategiska målsättningar

Förändringsfaktorer i omvärlden 2022–2025

Ett Helsingfors som är attraktivt för personalen

I framtiden betonas företagshälsovårdens roll även för arbetsgivarens rykte. Ur den enskilda användarkundens synvinkel styrs utvecklandet av företagshälsovården av användarkundernas egna förväntningar på den, på samma sätt som staden utvecklar sin service utgående från invånarnas förväntningar. Kritiska faktorer härvidlag är dels tillgång till service oberoende av tidpunkt, dels självbetjäning på webben. Utmaningen är att nå en balans inom servicetillgängligheten så att kundernas upplevelse är positiv såväl bland dem som i huvudsak mår bra och anlitat företagshälsovården bara ibland som bland dem som har risker i arbetsförmågan.

Smarta Helsingfors leds med data och digitala underlag

Som sin arbetsgivares företagshälsoenhet har Arbetshälsan Helsingfors goda insikter i stadens och dess förvaltningssektorers processer och arbetssätt. Expertisen i de föränderliga kraven och realiteterna för både arbetet och företagshälsovården har givit möjlighet att vara en lösningsinriktad partner för cheferna. Strukturerna inom nätverkssamarbetet fungerar bra, och genom att systematisera ledarskapet för arbetsförmåga och ha bättre framförhållning i ledarskapet går det att förbättra jobbmöjligheterna för till exempel personer med partiell arbetsförmåga och öka personalresurserna på ett kostnadseffektivt sätt.

Väsentliga förändringar i omvärlden 2022

Lagstiftning

Regeringsprogrammets social- och hälsovårdsreform berör inte företagshälsovårdssystemet.

Förändringar i omvärlden

Kun pula osaavasta työvoimasta kasvaa, on entistä tärkeämpää pitää kiinni nuorista työntekijöistä. Haasteellista on se, että riskit ja kuormitus kasautuvat. Työvoiman saatavuusongelmat, koronasta palautuminen ja työn psykososiaalinen kuormitus koettelevat erityisesti naisten peruspalvelualoja. Koronan pitkän aikavälin vaikutukset ovat vielä epäselviä.

Mielenhyvinvoinnin ongelmat eivät korjaannu yksin terveydenhuollon keinoin. Yksilökeskeisestä sairauksien hoidosta on edettävä kokonaisvaltaiseen hyvinvoinnin edistämiseen työpaikoilla. Työterveyshuolto on keskeinen ennaltaehkäisevän toiminnan ympäristö, kun vaikuttamisen kanavat ulottuvat yksilötasolta työyhteisöjen toimintaan. Moniulotteinen teema vaatii kaupunkitasoista lähestymistapaa: miltä näyttää tutkitusti vaikuttaviin toimenpiteisiin perustuva Helsingin malli, joka johtaa työhyvinvointiin ja esimerkilliseen työntekijäkokemukseen. Parhaimmillaan Helsingin kaupunki on täydellinen pari merkityksellistä työtä hakevalle nuorelle aikuiselle.

Työterveys Helsingin tietovarasto ja datamäärä mahdollistaa yhä paremman tilannekuvan ja tiedolla johtamisen. Paljon palveluita käyttävät voidaan potentiaalisesti tunnistaa jo työsuhteen ensimmäisinä vuosina. Digitaalisten palveluiden laajentaminen mahdollistaa systemaattisen ja laadukkaan datan keräämisen vaikuttavuuden edelleen kehittämiseen ja johtamisen tueksi.

Toimintaympäristön riskit ja epävarmuustekijät

Merkittävin riski on terveydenhuoltoalan henkilöstöpula, mikä näkyy erityisesti työterveyslääkäreiden rekrytointivaikeuksina.

Työterveyden digitaalisten asiointipalveluiden toteuttamisessa keskeinen riski on Sarastia 365 projektin viivästyminen, potilastietojärjestelmän mahdollinen vaihtuminen sekä käyttöönottoprojektien kannalta riittävän osaamisen varmistaminen.

När bristen på arbetskraft ökar blir det allt viktigare att få unga anställda att hållas kvar. Det besvärliga är att riskerna och belastningen tenderar anhopa sig. I synnerhet de kvinnodominerade basservicebranscherna kämpar med problem att få arbetskraft och att klara av dels återhämtningen från coronan, dels arbetets psykosociala belastning. Coronans verkningar på lång sikt är ännu oklara.

Mentala hälsoproblem ordnar inte upp sig med hjälp av enbart hälsovård. Från individcentrerad vård av sjukdomar gäller det att orientera sig i riktning övergripande främjande av de anställdas välmående. Företagshälsovården är en central miljö för den förebyggande verksamheten, i spektret mellan individnivån och gemenskapsnivån. Mentalhälsans mångdimensionella karaktär kräver en stadsgemensam approach: hur ter sig Helsingforsmodellen, som ju bygger på bevisligen verkningsfulla metoder och som leder till hälsa i arbetet och föredömliga medarbetarupplevelse. I dagens läge är Helsingfors stad den perfekta partnern för unga vuxna som söker meningsfullt arbete.

Tack vare Företagshälsan Helsingfors kunskaps- och dataförråd går det att få en allt bättre lägesbild och ett allt bättre kunskapsbaserat ledarskap. Det finns möjlighet att redan under de första anställningsåren identifiera dem som anlitar företagshälso tjänsterna mycket. I och med att den digitala servicen byggs ut blir det möjligt att systematisk och bra samla in data till stöd för vidareutveckling av verkningsfullheten och ledarskapet.

Risker och osäkerhetsmoment i omvärlden

Största risken är den brist på personal som råder inom hälsovårdsbranschen och som tar sig uttryck i svårigheter att rekrytera i synnerhet företagshälsovårdsläkare.

Märkbara risker då den digitala kundservicen inom företagshälsovården byggs upp är att projektet Sarastia 365 försenas och att kunddatasystemet kanske byts ut. Ytterligare en är hur man ska kunna säkra erforderligt kunnande för projekten för ibruktagande.

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet**Mål som granskas vid budgetuppföljningen****Sitovat toiminnan tavoitteet****Bindande verksamhetsmål**

Strategian teema	Tavoite (Y = kaupunkiyhteinen)	Mittari
Älykästä Helsinkiä johdetaan tiedolla ja digitalisaatiota hyödyntäen	Asiakaskokemus paranee	Asiakaskokemusta kuvaavan nettosuositteluindeksin (NPS) taso 69.

Strategins tema	Mål (G = gemensamt för staden)	Mätare
Smarta Helsingfors leds med data och digitala underlag	Kundupplevelsen förbättras	Nettorekommendationsindex som beskriver kundupplevelsen (NPS) på nivå 69.

Taloudellinen kestävyys**Tuottavuus**

Tuottavuusmittarina on henkilöstökulujen osuus oman toiminnan myynnistä. Mittariin vaikuttaa henkilöstökulujen kasvu palkkakehityksen myötä. Henkilöstökuluissa on sekä oman että vuokrahenkilöstön kulut.

Vertailuvuosi 2020 oli poikkeuksellinen, jolloin koronaepidemia muutti voimallisesti toiminnan priorisointia ja resurssien käyttöä. Talousarviovuodella toiminta keskittyi työterveyshuollon ydintoimintaan ja saatavuuden varmistamiseen.

Yksikkökustannukset

Yksikkökustannusta kuvaavana mittarina on liikevaihto/asiakasmäärä, joka sisältää kaikki työterveysasiakkaat niin kaupungin kuin tytäryhtiöt.

Muut talouden toimintaympäristön muutokset**Talousarvion tavoitteet****Sitovat toiminnan tavoitteet**

Työterveys Helsingin sitovana tavoitteena on asiakkaiden palvelukokemuksen parantaminen. Asiakaskokemusta mitataan kaikista palvelukanavista ja palveluista. Asiakaskokemusta mittaavan NPS-luvun eli nettosuositteluindeksin arvoksi tavoitellaan vähintään 69.

Muut toiminnan tavoitteet

Asiakkaiden palvelupolkuja digitalisoidaan edelleen ja palvelun käytettävyyttä kehitetään asiakaspalautteiden perusteella. Mittarina käytetään CES (Customer Effort Score) –arvoa. Tavoitteena on, että hoitochatin CES-arvo on alle 2,5 (1=hyvä; 5=huono).

Ekonomisk hållbarhet**Produktivitet**

Som produktivitetens mätare används personalkostnadernas andel av den egna verksamhetens försäljning. Mätaren påverkas av att personalkostnaderna stiger i takt med löneutvecklingen. Personalkostnaderna omfattar kostnaderna för både egen och inhyrd personal.

Jämförelseåret 2020 var exceptionellt så tillvida att coronaepidemin starkt ändrade prioriteringarna och resursanvändningen i verksamheten. Under budgetåret ligger fokus i verksamheten på kärnan i företagshälsövärderna och på att trygga tillgängligheten till den.

Enhetskostnaderna

Som mätare för enhetskostnaderna används kvoten omsättning/kundantal. Där ingår alla företagshälsövärdskunder inom både stadsorganisationen och dotterbolagen.

Övriga förändringar i den ekonomiska omvärlden**Budgetens målsättningar****Bindande verksamhetsmål**

Ett bindande mål för Företagshälsan Helsingfors är att förbättra kundernas serviceupplevelse. Kundupplevelsen mäts för alla servicekanaler och tjänster. Målet för NPS-värdet, alltså det nettorekommendationsindex som mäter kundupplevelsen, är minst 69.

Övriga verksamhetsmål

Kundernas servicestigar digitaliseras ytterligare, och tjänsternas användbarhet utvecklas utifrån kundresponsen. Som mätare används värdet CES (Customer Effort Score). Målet är att vårdchattens CES-värde ska vara lägre än 2,5 (1 = bra; 5 = dåligt).

Saatavuuden mittarina käytetään lääkärin kiireetöntä vastaanottoaikaa (etä- tai lähivastaanotto). Tavoitteena on, että kiireettömissä asioissa lääkärin vastaanottoajan saa 5 päivässä.

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstötarpeen muutoksia arvioidaan systemaattisesti suhteessa palvelutuotannon- ja asiakastarpeiden muutoksiin. Kysynnän muutoksiin varaudutaan ennakoivalla henkilöstösuunnittelulla. Vuonna 2021 tehtyä organisoitumisen uudistamista jatketaan niin, että resurssija lisätään palvelutiimiin, joka vastaa pääosin asiakasohjauksesta hoitochatissa ja puhelinpalvelussa. Lisäksi varmistetaan tarpeenmukainen sairaanhoitolääkäriresurssi. Työntekijäkokemusta seurataan asiakaskokemuksen rinnalla.

Esihenkilöstön ja avainhenkilöiden eläköityminen on lähivuosina runsasta. Eläköitymiseen varaudutaan arvioimalla resurssien uudelleenkohdentamisen tarvetta suhteessa asiakaskysynnän muutoksiin.

Talousarvion vaikutusten arviointi

Taloudelliset vaikutukset

Organisaatio-, kaupunkikonserni- ja henkilöstövaikutukset

Työterveys Helsinki on saanut palveluillaan ja verkostoyhteistyöllä aikaan merkittäviä vaikutuksia kaupungin henkilöstön työkykyyn: sairauspoissaolot ja ennenaikainen eläköityminen sekä näistä aiheutuvat työkyvyttömyyskustannukset ovat laskeneet.

Som mätare på tillgängligheten används hur snabbt man i icke-brådskande fall kan få läkartid (på distans eller vid mottagningen). Målet är att man ska få den inom fem dagar.

Personalplan

Förändringarna i personalbehovet vid Företagshälsan Helsingfors bedöms systematiskt i förhållande till förändringarna i tjänsteproduktionen och i kundernas behov. Företagshälsan förbereder sig på förändringar i efterfrågan genom förutseende personalplanering. Det organiseringsförnyelsearbete som inletts år 2021 fortsätts genom att avdela mer resurser till det serviceteam som i huvudsak svarar för kundvägledningen på vårdchatten och telefonservicen. Dessutom tryggas tillräckliga resurser för läkare inom sjukvården. Förutom på kundupplevelsen håller man ett öga på arbetstagarupplevelsen.

De närmaste åren kommer många chefer och nyckelpersoner att gå i pension. På pensionsavgången förbereder Företagshälsan Helsingfors sig genom att bedöma behovet av att omallokera resurser som svar på förändringar i efterfrågan från kunderna.

Bedömning av budgetens konsekvenser

Ekonomiska konsekvenser

Konsekvenser för organisationen, stadskoncernen och personalen

Företagshälsan Helsingfors har med sin service och sina nätverk haft stor inverkan på personalens arbetsförmåga; sjukfrånvaron och förtidspensioneringen liksom också kostnaderna för dessa har minskat.

Suorite- ja taloustavoitteet - Prestationsmål och ekonomiska mål**Suoritteet - Prestation**

	2020	2021	ennuste prognos 2021	2022	2023	2024
Suoritavoitteet - Prestationsmål						
Asiakaskokemus (NPS) - Kundupplevelse (NPS)	67	69	67	69	69	69
Hoitochatin käytettävyys (CES) - Vårdchattens användbarhet (CES)	< 2,5	< 2,5	< 2,5	< 2,5	< 2,5	< 2,5
Lääkärin kiireetön vastaanottoaika (etä- tai lähivastaanotto) - Icke-akut mottagningsstid hos läkaren (distans- eller närmottagning)				< 6	< 6	< 6
Toiminnan laajuustiedot - Verksamhetens omfattning						
Asiakasmäärä - Kundvolym	42 000	41 000	41 000	41 000	41 000	41 000

Henkilöstösuunnitelma - Personalplan

	2020	2021	ennuste prognos 2021	2022	2023	2024
Henkilöstön käyttö - Andvändning av personal						
Henkilöstön määrä - Antal anställda	198	164	170	158	158	158
Henkilöstötyövuodet (oma henkilöstö) - Årsverken (egen personal)	160	158	141	150	150	150

Tuottavuutta kuvaavat tunnusluvut - Nyckeltal som beskriver produktiviteten

	2020	2021	ennuste prognos 2021	2022	2023	2024
Tuottavuusmittari - Produktivitetens mätare						
Tuottavuusindeksi, Tuottavuus 2020 = 100 - Produktivitetsindex, produktivitet 2020 = 100	100,0	104,0	99,0	97,0	100,0	100,0

Yksikkökustannusten kehitys - Utveckling i kostnaderna per enhet

	2020	2021	ennuste prognos 2021	2022	2023	2024
Palvelu euroa/x, Tjänst euro/x						
Liikevaihto/asiakasmäärä - Omsättning/ kundvolym	515	475	458	468	478	478

Prosenttimuutos yksikkökustannuksissa - Ändring i procent i enhetskostnaderna

	2020	2021	ennuste prognos 2021	2022	2023	2024
Muutos, % - Ändring, %						
Liikevaihto/asiakasmäärä - Omsättning/ kundvolym	12,43%	-8,42%	-3,71%	2,10%	2,14%	0,00%

Tilankäytön mittarit - Mätare för lokalanvändningen

	2020	2021	ennuste prognos 2021	2022	2023	2024
Tilan käyttö - Lokalandvändning						
Tilojen kokonaispinta-ala htm ² - Lokalyta sammanlagt m ² lägenhetsyta	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0

Tuloslaskelma ja rahoituslaskelma – Resultaträkning och finansieringskalkyl

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Ennuste - Prognos	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2020	2021	2022	2023	2024
Liikevaihto - Omsättning	21 617	18 790	19 180	19 600	19 600
Liiketoiminnan muut tuotot - Övriga intäkter av affärsverksamheten	140	777	137	145	117
Varsinaiset kulut - Kostnader	-21 681	-19 280	-19 054	-19 155	-19 127
Poistot - Avskrivningar	-19	-47	-122	-200	-200
Liikelylijäämä/alijäämä - Rörelseöverskott/underskott	58	240	140	390	390
Korvaus peruspääomalle - Ersättning på grundkapitalet	-40	-40	-40	-40	-40
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	18	200	100	350	350

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Ennuste Prognos	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2020	2021	2022	2023	2024
Toiminnan rahavirta - Kassaflöde från verksamheten					
Liikelylijäämä/alijäämä - Rörelseöverskott/underskott	58	240	140	390	390
Poistot - Avskrivningar	19	47	122	200	200
Korvaus peruspääomalle - Ersättning på grundkapitalet	-40	-40	-40	-40	-40
Muut oikaisut - Övriga korrigeringar	-4				
Investointien rahavirta - Kassaflöde från investeringar					
Investointimenot - Investeringsutgifter	-71	-118	-332	-174	-30
Käyttöomaisuuden myyntitulot - Intäkter från försäljning av	6				
Toiminnan ja investointien rahavirta - Kassaflöde från verksamheten och investeringar	-32	129	-110	376	520
Muut maksuvalmiuden muutokset - Övriga förändringar i likviditeten	32				
Rahoituksen rahavirta - Kassaflöde från finansiering	32				
Vaikutus maksuvalmiuteen - Effekt på likviditeten	0	129	-110	376	520

2 Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala – Fostrans- och utbildningssektorn

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste - Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2020	2021	2021	2022	2022	2023	2024
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	64 684	59 179	89 183	45 920	45 920	45 920	45 920
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	1 235 351	1 270 445	1 320 155	1 338 223	1 319 798	1 381 473	1 434 585
<i>Ylitysoikeus - Överskridningsrätter</i>		17 500					
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-1 170 667	-1 211 266	-1 230 972	-1 292 303	-1 273 878	-1 335 553	-1 388 665
Poistot - Avskrivningar	21 565	30 257	28 000	29 661	29 661	30 836	31 739
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-1 192 232	-1 241 523	-1 258 972	-1 321 964	-1 303 539	-1 366 389	-1 420 404
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	-1 192 232	-1 241 523	-1 258 972	-1 321 964	-1 303 539	-1 366 389	-1 420 404
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-8,5	50,7	-22,4	-22,4		
Menot - Utgifter		2,8	3,9	5,3	3,9	4,7	3,8

Talousarvion 2022 keskeiset painopisteet ja tiivistelmä

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan viisi keskeisintä painopistettä vuonna 2022 ovat:

- Oppimisvajeen korjaaminen
- Oppijoiden hyvinvoinnin vahvistaminen
- Oppimiserojen kaventaminen
- Kestävä kasvatusta ja koulutus
- Oppivelvollisuuden laajentuminen

Oppimisvajeen korjaamisella edistetään kaikille yhdenvertaista oikeutta oppia. Koronaepidemian aiheuttamat etä- ja lähiopetuksen vaihtelut sekä pitkät yhtenäiset etäopetusjaksot erityisesti toisella asteella vaikeuttivat ja hidastivat monen oppimista. Oppimisvaje kasautui heikommassa asemassa oleville.

Oppijoiden oppimista ja oppimistavoitteiden saavuttamista kartoitetaan ja arvioidaan. Tämän perusteella kunkin oppijan opintoja tuetaan monipuolisesti ja yksilöllisesti. Palautumista edistetään laaja-alaisella erityisopetuksella, tukiopetuksella, pienryhmäopetuksella, ohjauksen tehostamisella, kouluvalmentajien tuella ja ohjauksella sekä moniammatillisella kodin ja koulun yhteistyöllä. Vieraskielisten oppijoiden oppimista tuetaan suomi toisena kielenä -opetuksella, oman äidinkielen opetuksella ja monikielisten ohjaajien toiminnalla. Toisella asteella toteutetaan lähi- ja etäopetuksen yhdistelmiä.

Oppimisvajeen korjaaminen edellyttää myös opettajien ammatillisen osaamisen kehittämistä varhaiskasvatuksessa ja kaikilla koulutusasteilla sekä tietoperusteista johtamista. Oppilailta, opiskelijoilta ja huoltajilta on kysytty koronapandemian vaikutuksista keväällä 2020 ja 2021. Kyselyiden tuloksia hyödynnetään erilaisten tukitoimien suunnittelussa.

Centrala prioriteringar i budgeten 2022 och sammandrag

Koronapandemian aiheuttamat poikkeusolot, pitkittynyt etäopetus ja harrastusten rajoittaminen lisäsivät lasten ja nuorten pahoinvointia. Yksinäisyys ja ahdistuneisuuden kokemukset lisääntyivät. Huonovointisuus syrjäyttää opiskelusta ja yhteiskunnasta. Oppijan psykososiaalinen hyvinvointi on tärkeää oppimisen edistymiselle. Oppilaiden/opiskelijoiden yhteisöllisyyttä ja osallisuutta vahvistetaan koulun arjessa, jotta oppijat kokevat kuuluvansa luokka-/oppimisyhteisönsä.

Kouluissa ja oppilaitoksissa palautumista edistetään yhteisöllisellä oppilas- ja opiskeluhoollolla, opiskeluhooltohenkilöstön (psykologit, kuraattorit, koulu- ja opiskeluterveydenhuollon terveydenhoitajat) yksilö- sekä moniammatillisella ohjauksella ja koulun eri ammattialaisten yhteistyöllä koulupäivän aikana. Psykologi- ja kuraattoripalveluiden tarve on kasvanut ja terveydenhuollossa lasten ja nuorten hoitoon pääsy on pitkittynyt. Lasten ja nuorten hyvinvoinnin vahvistaminen edellyttää tiivistä yhteistyötä sosiaali- ja terveystieteiden sekä kulttuuri- ja vapaa-ajan toiminnan kesken. Kaikissa kouluissa toteutetaan kiusaamisen vastaisen ohjelman, KVO13:n toimenpiteitä, jotka vahvistavat yhteisöllisyyden kokemusta, tunne- ja vuorovaikutustaitojen kehittymistä sekä syrjäytymisen ja kiusaamisen ehkäisyä. Koulu on arjen ympäristö ja siksi keskeinen hyvinvoinnin vahvistajana. Koulun ja kodin yhteistyö tukee lapsen ja nuoren kasvua ja oppimista.

Oppimiserojen kaventaminen vähentää eriarvoistumista. Perheiden olosuhteet ja kyky tukea lapsen kasvua ja oppimista vaihtelevat. Oppijoiden oppimisen erot koulun alkaessa voivat olla suuria. Varhaiskasvatus tasaa oppimisen eroja koulun alkuun mennessä. Lasten osallistuminen varhaiskasvatukseen vaihtelee alueittain ja vieraskielisten lasten osallistuminen varhaiskasvatukseen on vähäisempää. Oppimisen erojen kaventamiseksi varhaiskasvatuksen osallistumisastetta tulee nostaa ja kaksivuotinen esiopetus vakiinnuttaa pilotoinnin jälkeen. Päiväkotipaikkojen riittävyys ja osaavan henkilökunnan varmistaminen mahdollistavat lapsille riittävän yksilöllisen tuen kasvaa ja oppia lähipäiväkodissa.

Kaikille sopivan koulun toimintatapoja kehittämällä mahdollisimman moni oppilas voi opiskella lähikoulussaan ja saa siellä tarvitsemansa tuen. Oppimiseroja vähennetään käyttämällä joustavia, esteettömiä ja monimuotoisia toimintatapoja. Oppimisesta kerättyä tietoa hyödynnetään ja tietoperusteista johtamista kehitetään, jotta oppimiseroja pystytään todentamaan ja resursseja kohdentamaan oppimiserojen vähentämisen toimenpiteisiin. Korkealaatuinen kasvatus ja opetus mahdollistavat kaikkien oppijoiden osallisuuden ja tasa-arvon.

Alueiden välisten erojen kaventaminen vaatii koko kaupungin sitoutumista ja yhteistyötä kaikkien toimijoiden kesken, jotta systeeminen muutos on mahdollista. Sujuvat ja toimivat opinpolut asuinalueella luovat yhteisöllistä ja välittävää kulttuuria. Painopisteen tulee olla ennaltaehkäisevässä työssä, jota johdetaan tutkimus- ja kokemustiedolla.

Kaikkiin opetussuunnitelmiin kuuluu kiinteästi kestävän tulevaisuuden pedagogiikka. Tämä kasvattaa oppijoista aktiivisia kansalaisia ja lisää heidän osaamista, tietoisuutta ja ympäristövastuullista ajattelua. Kestävä tulevaisuus on jokaisen päiväkodin, koulun ja oppilaitoksen yhteinen tehtävä. Kestävään tulevaisuuteen kuuluvat

ilmastonmuutos, luonnon monimuotoisuus ja luontosuhde, ekologinen kestävyys ja vastuullinen kulutus sekä tasa-arvo ja ihmisoikeudet. Käsittelemällä kestävän tulevaisuuden haasteita kokonaisvaltaisesti ja pedagogisesti vastuullisella tavalla luodaan lapsille ja nuorille toivoa ja ymmärrystä sekä tulevaisuususkoa. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla kootaan eri oppiasteisiin ja niiden välille kestävän tulevaisuuden ohjelma kytkeytyen kaupungin strategiaan. Lapsille ja nuorille syntyy kyvykkyys ja tahto muotoilla ympäröivää maailmaa toimivammaksi, itsensä, toisten ja koko planeetan kestävyden ja hyvinvoinnin saavuttamiseksi.

Oppivelvollisuuden laajentuminen mahdollistaa toisen asteen tutkinnon jokaiselle vuoden 2021 jälkeen peruskoulunsa päättäneelle. Yhtenäisen opinpolun takaaminen kaikille oppijoille vaatii oppimisen ja ohjauksen tehostamista perusopetuksessa sekä lukio- ja ammatilliseen koulutukseen hakeutumisessa sekä alueellisten erojen tasaamista. Lukio- ja ammatillisessa koulutuksessa kehitetään opiskelijoiden yksilöllistä tukea, jotta yksikään opiskelija ei keskeytä opintojaan.

Toiminnan kuvaus

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala palvelee vuosittain 200 000 helsinkiläistä yli 600 toimipaikassa 14 700 työntekijän osaamisella. Toimialan keskeisenä tavoitteena on tarjota vetovoimaiset varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja perusopetuksen lähipalvelut, toisen asteen koulutusmahdollisuudet kaikille helsinkiläisnuorille, ammatillista koulutusta sekä asiakaslähtöistä ja monialaista vapaata sivistystyötä aikuisväestölle.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala toimii kasvatus- ja koulutuslautakunnan alaisuudessa. Lautakunnalla on kaksi jaostoa: suomenkielinen jaosto ja ruotsinkielinen jaosto. Toimiala jakautuu neljään palvelukokonaisuuteen ja hallintoon.

Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen palvelukokonaisuus tuottaa suomenkielistä varhaiskasvatusta ja esiopetusta. Palvelukokonaisuus vastaa koko kaupungin yksityisen hoidon tuesta ja kotihoidontuesta sekä yksityisen varhaiskasvatuksen valvonnasta. Varhaiskasvatus- ja esiopetusalueita on yhdeksän ja yksityinen varhaiskasvatus on oma palvelunsa.

Perusopetuksen palvelukokonaisuus järjestää suomenkielistä perusopetusta ja muuta perusopetuslain mukaista toimintaa lukuun ottamatta esiopetusta. Esi- ja perusopetuksen oppilashuoltopalvelut tuottavat esi- ja perusopetuksen yhteisöllisen ja yksilöllisen oppilashuoltopalvelun yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Palveluun kuuluvat psykologi- ja kuraattoripalvelut kaupungin kouluille ja esiopetukselle sekä osin yksityisille ja valtion kouluille.

Lukio- ja ammatillisen koulutuksen ja vapaan sivistystyön palvelukokonaisuus vastaa suomenkielisen lukio- ja aikuislukio- ja ammatillisen koulutuksen ja suomenkielisen vapaan sivistystyön sekä toisen asteen opiskelijahuollon palvelujen järjestämisestä. Tämän lisäksi palvelukokonaisuus järjestää lukiokoulutukseen valmistavaa koulutusta (luva), oppisopimuskoulutusta, työllisyshoidon koulutuksia, avoimia opintoja, perusopetuksen lisäopetusta, aikuisten perusopetusta, ammatilliseen koulutukseen valmistavaa koulutusta (valma),

Beskrivning av verksamheten

nuorten työpajatoimintaa sekä luku- ja kirjoitustaidon opetusta. Palvelukokonaisuus tuottaa myös yksityisten oppilaitosten opiskelijahuollon palvelut.

Ruotsinkielisen koulutuksen palvelukokonaisuus tuottaa kaupungin ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen, esiopetuksen, aamu- ja iltapäivätoiminnan, leikkipuistotoiminnan, perusopetuksen ja muun perusopetuslain mukaisen opetuksen, lukiokoulutuksen, nuorten työpajatoiminnan sekä vapaan sivistystyön palvelut. Lisäksi palvelukokonaisuus tuottaa ruotsinkieliset asiantuntija- ja toimistopalvelut sekä oppilashuollon palvelut. Ruotsinkielisen tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen järjestää Yrkesinstitutet Practicum.

Toimialan hallinto koostuu seitsemästä palvelusta, jotka tuottavat päiväkodeille, kouluille ja oppilaitoksille hallinto-, henkilöstö-, tietohallinto-, tila- ja viestintäpalveluita sekä talous- ja suunnittelupalveluita ja pedagogisia kehittämispalveluita.

Keskeiset talousarviovuoden muutokset palvelukokonaisuuksittain ja palveluittain

Väsentliga förändringar under budgetåret vid varje servicehelhet och tjänst

2 10 01	Menot €	Osuus ta- kohdan menoista %	Muutos ed. vuoteen €	Muutos ed. vuoteen %	Keskeisin selittävä tekijä
Kasvatus ja koulutus yhteensä	1 319 798 000	100 %	49 353 000	3,7 %	
Varhaiskasvatus ja esiopetus	427 217 000	32 %	7 957 000	1,9 %	Hintatason nousu
Perusopetus	392 469 000	30 %	7 715 000	2,0 %	Hintatason nousu
Lukio- ja ammatillinen koulutus ja vapaa sivistystyö	212 835 000	16 %	12 202 000	5,7 %	
• Lukioskoulutus	74 228 000	6 %	10 335 000	13,9 %	Asiakasmäärän kasvu, oppivelvollisuuden laajeneminen
• Ammatillinen koulutus	121 863 000	9 %	1 890 000	1,6 %	Oppivelvollisuuden laajeneminen
Ruotsinkielinen palvelukokonaisuus	85 868 000	7 %	2 057 000	2,5 %	Hintatason nousu
Hallinto	201 409 000	15 %	19 422 000	10,7 %	Vuokramuutokset, digitaalinen perusta

Kaupungin strategisten tavoitteiden toteuttaminen

Kaupunkistrategia 2017–2021

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala onnistui toteuttamaan kaupunkistrategiaa 2017–2021 hyvin. Strategiakautta 2017–2021 on arvioitu kaupunkitasoisesti.

Strategiakauden asiakaskyselyiden mukaan toimialan palvelut koettiin yleisesti reiluiksi ja oikeudenmukaisiksi sekä turvallisiksi oppilaan/opiskelijan sekä huoltajan näkökulmasta. Koko toimialan kokonaisuusyytyvyyden keskiarvo oli 5,6 (asteikko 1–7). Myös henkilöstökyselyiden (Kunta10, Uudistumisen pulssi) tulokset olivat erinomaisia.

Strategian mukaan toimiala tavoitteli ja lähentyi yksikkökustannuksissa muiden suurten kaupunkien keskiarvoa. Varhaiskasvatuksessa Helsingin omien päiväkotien yksikkökustannukset ovat nykyisellään jo muiden suurten kaupunkien yksikkökustannusten keskiarvoa pienemmät.

Perusopetuksen ja lukiokoulutuksen yksikkökustannukset lähentyivät muiden suurten kaupunkien keskiarvoa. Yksikkökustannuksia vertailtaessa tulee huomioida, että Helsingin kaupunki tarjoaa perusopetuksessa vähimmäistuntimäärän ylittävää opetusta (mm. A1- ja A2-kielen sekä B1-kielen opetus) laajemmin ja myös kielitarjonta on monipuolisempi (ml. kaksikielinen ja englanninkielinen opetus), kuin muissa kunnissa. Lukiokoulutuksen kustannuksia vertailtaessa tulee huomioida, että kaupungilla on seitsemän valtakunnallisen erityistehtävän saanutta lukiota, joten opetustarjonta on laajaa ja kansallisesti merkittävää.

Palveluiden laadun ja saatavuuden varmistamiseksi keskeinen haaste jatkossakin on henkilöstön saatavuus. Varhaiskasvatuksen opettajapula on edelleen akuutti. Lisäksi myös perusopetuksen ja ammatillisen koulutuksen henkilöstössä on saatavuusongelmia. Tähän tarvitaan pitkäjänteistä edunvalvontaa sekä kaupungin toimenpiteitä.

Turvallisten ja terveellisten tilojen takaaminen on edelleen haastavaa. Tilojen sisäilmaongelmat, rakentamisen laatu, tilahankkeiden, korjausten ja perusparannusten aikataulut sekä palvelu- ja tilaverkon epätasapaino aiheuttavat merkittäviä lisäkustannuksia sekä toiminnan hankaloitumista.

Maailman paras ja yhdenvertaisin paikka oppia

Laadukkaat päiväkodit ja koulut ovat kaupungin vetovoimatekijöitä. Kasvatuksen ja koulutuksen palveluiden merkittävyys on korostunut entisestään koronaviruksen aiheuttaman poikkeustilan aikana. Palveluiden laadun ja saatavuuden varmistamiseksi keskeistä on mahdollistaa kaikille yhdenvertainen oikeus oppia, vähentää eriarvoistumista ja vahvistaa oppijoiden hyvinvointia sekä kestäväää kasvatusta ja koulutusta. Ammatillinen koulutus varmistaa, että helsinkiläisten osaaminen on riittäväää työllisyyden muuttuviin tarpeisiin sekä toimintaa kohdennetaan ketterästi työvoiman kysyntään.

Kaupunki tarjoaa monipuoliset mahdollisuudet oppimiseen ja kasvuun kaikille. Helsingissä on laaja kielitarjonta sekä mahdollisuus erikoistua ja kehittyä. Lapsen ja nuoren opinpolku varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle ja jatko-opintoihin toteutuu yksilöllisesti ja sujuvasti. Varhaiskasvatuksen osallistumisastetta kasvatetaan edelleen. Työväenopistot ovat keskeisiä toimijoita ikäihmisten vireyden ja hyvinvoinnin ylläpitäjänä.

Koronapoikkeustilan aiheuttama oppimisvaje ilmenee oppijoiden jäämisessä jälkeen oppimistavoitteista ja lisääntyneinä tuen ja ohjauksen tarpeina. Vaikutuksia voi olla myös jatko-opintoihin hakeutumisessa.

Toimialojen välisellä yhteistyöllä vaikutetaan alueen asukkaiden hyvinvoinnin ja viihtyvyyden lisääntymiseen, kun kaupunkirakennetta kehitetään ja kaupungin tarjoamien palvelujen oikea-aikaisuutta parannetaan. Myönteisen erityiskohtelun rahoituksella (positiivinen diskriminaatio /pd-raha) vahvistetaan päiväkotien ja koulujen

toimintaedellytyksiä pd-alueilla. Myönteisien erityiskohtelun määrärahojen käytäntöjä kehitetään yhteistyössä muiden toimialojen kanssa.

Koulutus lisää itsessään hyvinvointia olemalla merkittävä työllistymisen takaaja. Koronakriisi on kohdistunut erityisesti nuorten työllisyyteen ja kriisin aikana työmarkkinoille tuleviin, millä on pitkäkestoisia vaikutuksia kyseisten sukupolvien tulokehitykseen ja työuriin. Koronasta palautumisen ja nuorten hyvinvoinnin kannalta keskeistä on nuorten työllistymisen varmistaminen.

Osallisuus ja yhteisöllisyys edistävät hyvinvointia. Kasvatuksessa ja koulutuksessa oppijoilla on mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa heitä koskeviin asioihin. Opetuksessa lisätään oppijoita aktivoivia ja osallistavia työtapoja. Liikkuminen on osa hyvinvointia ja sisältyy jokaiseen varhaiskasvatus-, koulu- ja opiskelupäivään. Asiakaskokemuskyselyiden tulosten perusteella lapset ja nuoret toivovat monimuotoisia tapoja ja mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla kootaan kestävän tulevaisuuden ohjelma kytkeytyen kaupungin strategiaan. Lapsilla ja nuorilla syntyy kyvykkyys ja tahto muotoilla ympäröivää maailmaa toimivammaksi, itsensä, toisten ja koko planeetan kestävyden ja hyvinvoinnin saavuttamiseksi.

Opetus- ja kasvatushenkilöstön osaamisen vahvistaminen sekä henkilöstön kyvykkyys kohdata erilaisia oppijoita vaihtelevissa tilanteissa on keskeistä. Johtaminen korostuu koronan vaikutusten vähentämisessä. Työyhteisöjen monimuotoisuutta tuetaan esim. rekrytointia kehittämällä. Työyhteisöjen yhteisöllisyyden merkitys korostuu entisestään korona-poikkeustilanteessa ja sen jälkeen. Toimiala järjestää monipuolista täydennyskoulutusta, jolla henkilöstö voi kehittää omaa osaamistaan.

Henkilöstön hyvinvointiin panostetaan. Henkilöstön palautumista ja työyhteisöjen kuormittavuutta seurataan ja arvioidaan. Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö on laadukkaan koulutuksen tae. Varhaiskasvatuksen opettajapula on edelleen akuutti. Lisäksi myös perusopetuksen ja ammatillisen koulutuksen henkilöstössä on saatavuusongelmia. Tähän tarvitaan pitkäjänteistä edunvalvontaa sekä kaupungin toimenpiteitä.

Digitaaliset alustat ja työvälineet ovat luonteva osa oppijoiden arkea ja rikastuttavat oppimista. Oppijoiden oppimista edistäviä työvälineitä kehitetään edelleen. Kaupunkilaisille kehitetään uudenlaisia asiointipalveluita kuten varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen hakeutumispalvelut ja niiden proaktiivinen tarjoaminen. Pedagogisen tietojohtamisen työkaluja kehitetään päiväkotien, koulujen ja oppilaitosten johtamiseen. Perusopetuksessa ja toisella asteella kehitetään oppimisanalytiikkaa tunnistamaan oppimiseen liittyviä ongelmia sekä jatketaan oppimisanalytiikan käyttöä koulujen toiminnan systemaattisessa kehittämisessä.

Toimintaympäristön keskeiset muutokset 2022

Oppivelvollisuuslaki liitelakeineen

Oppivelvollisuuslaki tuli voimaan 1.8.2021. Lakia sovelletaan niihin oppivelvollisiin, jotka suorittivat perusopetuksen oppimäärää oppivelvollisina 1.1.2021 tai sen jälkeen. Tästä

Väsentliga förändringar i omvärlden 2022

ikäluokasta alkaen oppivelvollisuuden laajentaminen koskee kaikkia peruskoulusta toiselle asteelle siirtyviä nuoria portaittain.

Oppivelvollisella on perusopetuksen päättymisen jälkeen hakeutumisvelvollisuus toisen asteen koulutukseen. Oppivelvollisen ollessa ilman opiskelupaikkaa oppivelvollisen asuinkunta viime sijassa ohjaa ja valvoo oppivelvollisuuden suorittamista. Asuinkunnan ohjaus- ja valvontavastuu on Helsingissä määritelty kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle niin, että oppivelvollisuuden valvonta on sijoitettu kasvatuksen ja koulutuksen toimialan hallintoon ja ohjauspalvelut on keskitetty Ohjaamoon.

Eri kouluasteilla annettavaa ohjausta vahvistetaan ja kehitetään. Tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta annetaan 8. ja 9. vuosiluokalla. Toisella asteella ohjauksen painopiste on keskeyttämisuhan alaisten opiskelijoiden ohjauksessa ja jatko-opintoihin ohjaamisessa.

Oppivelvollisuuslaissa säädetään nykyistä laajemmasta maksuttomuudesta toisen asteen koulutuksessa. Lain piiriin kuuluvalle perusopetuksen jälkeen suoritettava ammatillinen tutkinto tai lukiokoulutus ja ylioppilastutkinto ovat täysin maksuttomia sen kalenterivuoden loppuun, jonka aikana henkilö täyttää 20 vuotta. Maksuttomia ovat opetuksessa tarvittavat oppimateriaalit, työvälineet, -asut ja -aineet sekä tutkintomaksut Lisäksi yli seitsemän kilometrin koulumatkat ovat maksuttomia.

Osana oppivelvollisuuden laajentamista hyväksyttiin laki tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta (TUVA-koulutuksesta). 1.8.2022 alkaen järjestettävä TUVA-koulutus korvaa nykyiset nivelvaiheen koulutukset (perusopetuksen lisäopetuksen, ammatilliseen koulutukseen valmentavan koulutuksen ja lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen).

Helsingin kaupungin järjestämään TUVA-koulutukseen hakeutuvat opiskelijat aloittavat opintonsa Stadin ammatti- ja aikuisopistossa, jossa heille laaditaan henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma (HOKS).

Laki kaksivuotisen esiopetuksen kokeilusta

Elokuun 2021 alusta toukokuun 2024 loppuun kestävä kokeilu velvoittaa kokeiluun valitun kunnan järjestämään kaksivuotista esiopetusta koko kokeilun ajan ja laatimaan paikallisen kokeiluopetussuunnitelman. Kokeiluun osallistuvat kunnat, päiväkodit ja lapset valitaan satunnaisotannalla.

Laki laajentaa oppilashuollon palvelut ja kolmiportaisen tuen koskemaan myös kokeiluun osallistuvia viisivuotiaita lapsia. Helsingistä on kokeilussa mukana 44 suomenkielistä ja 2 ruotsinkielistä päiväkotia, joissa on yhteensä 900 lasta.

Oppilas- ja opiskeluhuolto

Esi- ja perusopetuksen oppilashuollon sekä toisen asteen opiskelijahuollon palvelut ovat tuottaneet yhteisöllisen ja yksilöllisen oppilas-/ opiskelijahuoltopalvelun yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Palveluun ovat kuuluneet psykologi- ja kuraattoripalvelut kaupungin kouluille, päiväkodeille ja oppilaitoksille sekä osin yksityisille ja valtion kouluille/oppilaitoksille. Opiskeluhuollon kuraattori- ja psykologipalvelut siirtyvät osaksi sosiaali- ja terveyshuollon sekä pelastustoimen kokonaisuutta 1.1.2023.

Oppilas- ja opiskeluhuoltolakiin on valmisteilla muutos, jossa opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalveluihin määriteltäisiin sitova mitoitus ja tarkistettaisiin kuraattorin kelpoisuus. Kuraattoripalveluita koskeva henkilöstömitoitus, 670 oppilasta/kuraattori, tulisi voimaan 1.1.2022 alkaen ja psykologipalveluita koskeva henkilöstömitoitus, 780 oppilasta/psykologi tulisi voimaan 1.8.2023 alkaen.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain muutos

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulakia muutettiin 1.8.2021 siten, että asiakasmaksuja alennetaan korottamalla maksujen perusteena olevia tuloarvoja 31 prosenttia. Lisäksi sisaruksilta perittäviä maksuja alennetaan siten, että toisesta lapsesta perittävä maksu on 40 prosenttia (nykyisen 50 %:n sijaan) nuorimman lapsen laskennallisesta kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksusta. Maksujen perusteena oleva maksuprosentti säilyy ennallaan (10,7 prosenttia).

Muutoksen arvioidaan pienentävän asiakasmaksutuloja noin 8 miljoonaa euroa vuonna 2022. Lain muutoksella on vaikutuksia myös koululaisten iltapäivätoiminnasta saataviin tuloihin, koska iltapäivätoiminnassa noudatetaan varhaiskasvatuksen asiakasmaksurajoja.

Koronaepidemiasta johtuvat väliaikaiset lakimuutokset

Perusopetuslakia muutettiin väliaikaisesti 1.8.2021–31.7.2022 siten, että jos opetusta ei voida järjestää turvallisesti lähiopetuksena, voidaan opetuksessa siirtyä opetuksen järjestäjän päätöksellä poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin. Opetusta voidaan järjestää tällöin osin tai kokonaan etäopetuksena. Poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin siirtymistä koskeva päätös voidaan tehdä enintään yhden kuukauden ajaksi kerrallaan. Kuitenkin vuosiluokkien 1–3, erityisen tuen ja valmistavan opetuksen sekä pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaat opiskelevat aina lähiopetuksessa.

Lähiopetuksesta voidaan joutua siirtymään etäopetukseen myös karanteenin ja eristyksen aikana sekä oppilaan tai oppilaan perheenjäsenen riskiryhmään kuulumisen takia. Oppilaalla on oikeus saada kaikissa tilanteissa opetussuunnitelman mukaista opetusta.

Ammatillisesta koulutuksesta annettua lakia on muutettu väliaikaisesti 1.7.2021–31.7.2022 näyttöjen osalta. Tutkinnon osien edellyttämä ammattitaito ja osaaminen osoitetaan tekemällä käytännön työtehtäviä aidoissa työtilanteissa ja työprosesseissa (näyttö). Jos näyttöä ei koronaepidemiasta johtuvista syistä voida toteuttaa aidoissa työtilanteissa ja työprosesseissa, ammattitaito ja osaaminen voidaan osoittaa suorittamalla muita käytännön tehtäviä, jotka mahdollisimman hyvin vastaavat aitoja työtilanteita ja työprosesseja.

Muita lakimuutoksia

1.1.2022 voimaan tuleva lastensuojelulain täydennys velvoittaa kunta järjestämään opetusta erityisen huolenpidon jaksoilla lastensuojelulaitoksessa oleville oppilaille. Opetusta varten EHO -osaston yhteyteen perustetaan kaksi opetusryhmää.

Varhaiskasvatuslain 1.8.2021 voimaan tullessa lisäyksessä säädetään varhaiskasvatushenkilön velvollisuudesta ilmoittaa havaitsemastaan lapsen varhaiskasvatuksen toteuttamiseen kohdistuvasta epäkohdasta tai ilmeisen

epäkohdan uhasta sekä ilmoituksen johdosta tehtävistä toimenpiteistä epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan poistamiseksi. Lisäksi päiväkodin henkilöstön mitoituksista poikkeamisen alaa on tarkennettu siten, että poikkeaminen on mahdollista ainoastaan lapsen hoitoaikoihin liittyvistä syistä.

Vapaassa sivistystyössä hankittua osaamista on ollut mahdollista tallettaa Koski-tietovarantoon lakimuutoksesta 1.8.2021 alkaen. Helsingin työväenopistossa ja Helsingfors Arbiksessa valmistellaan muutokseen liittyviä käytäntöjä siten, että tallentaminen olisi mahdollista viimeistään syyslukukaudesta 2022 alkaen.

Muut palvelutuotantoon muutokset

Koronaviruksen aiheuttama poikkeustila on vaikuttanut merkittävästi toimialan palveluihin ja vaikutukset tulevat jatkumaan vuonna 2022. Toimialalle arvioidaan aiheutuvan koronatilanteesta johtuvia lisäkustannuksia mm. oppimisen tuen ja oppijoiden hyvinvoinnin tuen tarpeen lisääntymisestä. Mahdolliset tartunnat ja karanteenit aiheuttavat lisäkustannuksia henkilöstömenoihin. Lisäkustannuksia tulee myös, siivous- ja ateriapalveluiden erityisjärjestelyistä sekä mm. hygieniatuotteiden hankkimisesta.

Päiväkotipulaisten siirto Palvelukeskus Helsinkiin on tarkoitus toteuttaa 1.3.2022. Palvelukeskukseen siirtyy 244 henkilöä. Siirron myötä henkilöstö saa laajemmat mahdollisuudet ammatilliseen kehittymiseen sekä yhtenäisen ammatillisen tuen ja esihenkilötuen. Muutoksella kehitetään toimintaa ilman, että opetus, kasvatusta tai siivouksen laatu kärsii.

Toimintaympäristön riskit ja epävarmuustekijät

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan toimintaan vaikuttavat merkittävimmät riskit liittyvät henkilöstön heikkoon saatavuuteen ja nopeaan vaihtuvuuteen, toimitiloihin, koronan aiheuttamaan oppimisvajeeseen sekä syrjäytymis- ja eriytymiskehitykseen.

Varhaiskasvatuksen henkilöstön saatavuus on ilmeinen riskitekijä, koulupsykologeista on pulaa ja myös opetuspuolella on merkkejä henkilöstön saatavuuden heikkenemisestä. Henkilöstöön liittyvien saatavuushaasteiden arvioidaan jatkuvan vuonna 2022 ja Korona-tilanne saattaa lyhyellä aikavälillä väliaikaisesti pahentaa tilannetta.

Toimitilariskit liittyvät tilojen kuntoon sekä palvelu- ja tilaverkon epätasapainoon, joista aiheutuu lisäkustannuksia ja yleistä toiminnan hankaloitumista. Ylläpidon ja kunnossapidon taso voi aiheuttaa käytettävyysongelmia ja mahdollisesti tilaturvallisuuteen liittyviä haasteita. Toimialan vuokratilakustannusten jatkuva kasvu vähentää kasvatuksen ja opetuksen perusrahoitusta.

Korona-tilanne on kiihdyttänyt syrjäytymiskehitystä ja oppimisvaje on kasvanut. Etenkin yksinäisyyden, ahdistuneisuuden ja toivottomuuden kokemukset ovat kasvaneet perusopetuksen ja toisen asteen oppijoilla vuosien 2020 ja 2021 aikana. Samalla terveydenhoidon ikäluokkatarkastuksissa on ollut viivästyksiä tai poisjäämisiä. Tämä tuo riskin, ettei tuen tarvetta havaita tarpeeksi ajoissa tai ollenkaan. Oppimisvajetta on nähtävissä etenkin matematiikassa ja äidinkiessä. Etäopetuksen tuoma oppimis- ja hyvinvointivaje kohdistuu etenkin toisen asteen opiskelijoihin, joilla etäopetusjaksot

ovat kestäneet pisimpään ja joilla opiskelu vaatii itseohjautuvuutta ja vastuunkantoa. Kokonaisuudessaan koronatilanne on vaikuttanut heikossa asemassa oleviin ja syventänyt näin polarisaatiota.

Usea yksityisen varhaiskasvatuksen palveluntuottaja on lopettanut toimintansa vuonna 2021 ja riski toiminnan lopettavien määrän kasvusta edelleen vuonna 2022 on olemassa. Yksityisen palveluntuottajan lopettaessa toimintansa asiakkaat siirtyvät usein kunnalliselle puolelle, joka vaikuttaa toimialan tila- ja henkilöstötarpeeseen.

Taloudellinen kestävyys

Toimialan tuottavuus lasketaan indeksinä suhteuttamalla palvelujen asiakasmäärämuutokset palvelujen käyttömenojen muutoksiin. Tuottavuus paranee, jos asiakasmäärä kasvaa nopeammin tai laskee hitaammin kuin kustannukset. Eri palvelujen asiakasmäärät on tehty vertailukelpoisiksi keskenään kertoimilla, jotka perustuvat valtionosuuslaskennassa käytettäviin kertoimiin.

Toimialan yksikkökustannukset lasketaan nettokustannuksina eli tulot vähennetään menoista. Kustannukset kohdistetaan aiheuttamisperiaatteiden mukaisesti palvelukokonaisuuksittain ja palveluittain. Hallinnon kustannukset kohdennetaan suoraan aiheuttamisperiaatteen mukaisesti, kun se on mahdollista ja muuten menojen suhteessa.

Toimialan tuottavuus heikkenee ja yksikkökustannukset kasvavat kaikissa palvelukokonaisuuksissa ja palveluissa. Tämä johtuu kasvaneista vuokratuottoista, hintatason noususta sekä toisella asteella oppivelvollisuuden laajenemisesta. Varhaiskasvatuksessa asiakasmaksulain muutos vähentää tuloja, mikä nostaa varhaiskasvatuksen yksikkökustannuksia.

Panostukset kasvavan asiakasmäärän tarvitsemiin palveluihin, lakisääteisen palvelutason turvaamiseen varhaiskasvatuksessa, vuokrien korotuksiin ja hintatason nousun kattamiseen ylittävät tavoitellun menotason. Talousarvio edellyttää toimialalta tuottavuustoimenpiteitä, joilla hillitään menojen kasvua.

Tuottavuustoimenpiteiden lähtökohtana on kuntalaisten laadukkaiden lakisääteisten kasvatus- ja koulutuspalveluiden turvaaminen. Tuottavuuteen voidaan vaikuttaa mm. opetusryhmien kokoa säätelemällä ja vähentämällä opetustarjontaa. Perusopetuslain mukaista iltapäivätoimintaa ja leikkipuistotoimintaa tullaan tarkastelemaan kokonaisuutena, yhdenmukaista toimintaa ja lisäten resurssien yhteistä käyttöä kaupungissa. Tuottavuustoimenpiteistä päätetään tulosbudjetin yhteydessä.

Vuonna 2022 käynnistetään talousarviossa 2021 linjatulla tavalla varhaiskasvatuksen siivous- ja ruokapalvelujen kilpailutuksen laajentaminen, joka alkaa tuottaa menosäästöjä vuodesta 2023 alkaen.

Ruokapalvelujen kilpailutettu osuus kasvatetaan kaupunginvaltuuston vuonna 2014 päättämästä 20 %:sta 30 %:iin. Ruokapalvelujen yhteydessä kilpailutetaan myös 30 % siivouspalveluista.

Kilpailuttamisen periaatteet ovat samat, kuin kaupunginvaltuuston vuoden 2014 päätöksessä: Kasvatus-

ja koulutuslautakunta valitsee ruoka- ja siivouspalvelujen kilpailutettavat kohteet tasapuolisesti ja tarkoituksenmukaisesti. Kilpailuttamisen ehtoihin sisällytetään vaatimus siitä, että kilpailun voittanut palveluntuottaja on velvollinen ottamaan palvelukseensa liikkeenluovutuksen periaatteen mukaisesti kilpailun kohteessa mahdollisesti ilman työtä jäävän henkilöstön.

Kilpailuttamisen laajentaminen toteutetaan asteittain vuosina 2022–2024 ja kilpailutuksen enimmäisraja on 30 % ruoka- ja siivouspalveluista. Kilpailutuksella tavoitellaan kustannussäästöjä laatutason säilyttäen. Lisäksi tavoitellaan synergiaa ruoka- ja siivouspalvelujen kilpailuttamisella yhdessä. Kilpailutuksen kustannusvaikutukset konkretisoituvat vuodesta 2023 alkaen.

Aikuislukion organisoinnin menosäästövaikutukset selvitetään. Vaikutukset kohdistuisivat aikaisintaan vuoteen 2023.

Talousarvion tavoitteet

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla on kaksi sitovaa tavoitetta: "Lasten ja nuorten hyvinvointi paranee" ja "Oppija on aktiivinen ja opinpolku tukee kestävästä kasvatusta."

Lasten ja nuorten hyvinvointi paraneminen edistää kaupunkiyhteisiä tavoitteita "Parannamme lasten ja nuorten mielen hyvinvointia kaupunkiyhteisesti monialaisin toimenpitein ja osallisuutta vahvistamalla" sekä "Parannamme alle 30-vuotiaiden työllistymistä ja työllistymisen valmiuksia". Tavoitteen toteutumista seurataan ja arvioidaan viidellä mittarilla. Mittarit ovat palvelukohtaisia.

Toinen sitova tavoite edistää oppijoiden osallisuutta ja vahvistaa oppijoiden vaikuttamismahdollisuuksia omiin opintoihinsa. Lisäksi vahvistetaan kestävästä kehityksen opinpolkua. Tavoitteen toteutumista seurataan ja arvioidaan viidellä mittarilla. Mittarit ovat palvelukohtaisia.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla on neljä muuta kaupunkiyhteistä toiminnallista tavoitetta. Ensimmäisellä tavoitteella pyritään toimintojen tehostamiseen tilojen yhteiskäyttöä lisäämällä ja toinen tavoite koskee kaupunkiuudistusalueiden kokonaisvaltaisen toimenpide- ja investointisuunnitelman laatimista ja seurantaa. Lisäksi on kaksi hyvinvoinnin ja terveyden tavoitteita joista toisella edistetään lasten ja nuorten harrastamista ja toisella tuetaan ikäihmisten hyvinvointia.

Varhaiskasvatuksen kokonaisasiakasmäärä on noin 38 000 lasta. Määrä vähenee 530 lapsella. Kaupungin itse järjestämän varhaiskasvatuksen asiakasmäärä kasvavaa vuoden 2021 talousarvioon verrattuna 150 lapsella ja laskee yksityisen hoidon tuessa 750:llä ja kerhoissa lähes 200 lapsella. Kaupungin itse järjestämä varhaiskasvatus on yksikkökustannuksiltaan kalliimpaa kuin muut hoitomuodot. Tästä johtuen kokonaislapsimäärän lasku ei olennaisesti vähennä määrärahatarpeita. Kaupunkistrategian mukaisesti tavoitteena on nostaa varhaiskasvatuksen osallistumisastetta ja edistää lähipäiväkotiperiaatetta. Suomenkielistä varhaiskasvatusta järjestetään noin 35 700 asiakkaalle ja ruotsinkielistä varhaiskasvatusta 2 330 asiakkaalle.

Ruotsinkielisessä varhaiskasvatuksessa ostopalvelun osuus on noin 10 %. Ostopalveluna hankitut varhaiskasvatuspaikat

tullaan kilpailuttamaan, koska nykyiset ostopalvelusopimukset umpeutuvat 30.6.2022.

Suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa on vieraskielisiä lapsia noin 6 100 eli 21,6 % kaikista lapsista. Vieraskielisten lasten määrä kasvaa edelleen. Erityistä tukea tarvitsevien lasten suhteellisen määrän, tällä hetkellä 7 % lapsista, arvioidaan pysyvän ennallaan. Kunnallisessa suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa tämä tarkoittaa noin 1 800 lasta.

Leikkipuistoissa toteutettavan koululaisten iltapäivätoiminnan asiakasmäärä on ollut laskeva viimeisen viiden vuoden aikana. Leikkipuistojen henkilöstöresursseja kohdistetaan perusopetuslain mukaiseen iltapäivätoimintaan 1.8.2022 alkaen.

Kaupungin oman perusopetuksen asiakasmäärä kasvaa 370 oppilaalla ja muissa kuin kaupungin omissa kouluissa opiskelevien helsinkiläisten perusopetuksen oppilaiden määrä 230 oppilaalla. Tämä kasvattaa kaupungin maksamia kotikuntakorvauksia.

Suomenkielistä perusopetusta järjestetään noin 42 500 oppilaalle, joista vieraskielisiä on 22,5 %, eli 9 600 oppilasta. Erityisoppilaiden suhteellinen osuus säilyy runsaassa 13 %:ssa. Tämä on yhteensä 5 800 oppilasta, joista erityisluokilla on 3 000 (51 %) oppilasta ja integraatio-oppilaita on 2 800 (49 %). Vaikeasti kehitysvammaisten ja autististen erityisoppilaiden määrä on viime vuosina kasvanut merkittävästi ja heille tarkoitettuja erityisluokkia on jouduttu perustamaan lisää vuosittain.

Ruotsinkielisen perusopetuksen oppilasmäärä kasvavaa noin 130 oppilaalla, ja opetusta järjestetään 4 080 oppilaalle. Erityisoppilaiden suhteellisen osuuden arvioidaan säilyvän nykyisellä tasolla runsaassa 8 %:ssa.

Perusopetuslain mukaisen koululaisten iltapäivätoiminnan osallistumisaste on kasvanut vuosittain. Palvelua tarjotaan kaupungin suomen- ja ruotsinkielisten peruskoulujen lisäksi valtion ja yksityisten koulujen oppilaille. Iltapäivätoiminnassa on yhteensä noin 9 000 oppilasta, joista suomenkielisessä toiminnassa vajaan 8 000 ja ruotsinkielisessä toiminnassa runsaat 1 000. Kaupunki järjestää toimintaa on noin 2 900 oppilaalle ja muiden järjestämässä, avustettavassa iltapäivätoiminnassa on noin 6 100 oppilasta.

Suomenkielisten lukiolaisten määrän kasvaa 540 opiskelijalla vuoden 2021 talousarvioon verrattuna. Suomenkielisissä lukioissa on noin 8 560 opiskelijaa, joista vieraskielisiä on 16 %. Ruotsinkielisissä lukioissa on noin 1 283 opiskelijaa, joista vieraskielisiä on 1,4 %.

Ammatillisen koulutuksen järjestämisluvan mukainen opiskelijavuusimäärä on 8 947. Todennäköistä on, että viime vuosien tapaan opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää Helsingille noin 1 000 opiskelijavuoden harkinnanvaraisen lisäyksen järjestämislupaan. Muun kielisten opiskelijoiden määrä on 43 % kokonaisopiskelijamäärästä.

Vapaan sivistystyön kohderyhmä kasvaa asukasmäärän kasvaessa. Suomenkielisessä vapaassa sivistystyössä tarjotaan 102 000 ja ruotsinkielisessä vapaassa sivistystyössä 21 500 opetustuntia. Opetussuunnitelmaa kehitetään vastaamaan kuntalaisten muuttuvia sivistystarpeita. Tavoitteena on saavuttaa entistä laajemmin uusia asiakasryhmiä vapaan sivistystyön piiriin. Yhtenä

tavoitettavana kohderyhmänä on vieraskieliset helsinkiläiset, joita tällä hetkellä on 17 % suomenkielisen työväenopiston ja 13% ruotsinkielisen työväenopiston opiskelijoista.

Palvelujen vaikuttavuutta pyritään kasvattamaan. Varhaiskasvatuksen osallistumisasteen odotetaan nousevan hieman kuluvan vuoden tasolta erityisesti 1–2-vuotiaiden ja vieraskielisten kohdalla ja perusopetuksen oman oppilaaksiottoalueen koulun valinneiden 1. luokan oppilaiden osuuden odotetaan olevan hieman korkeampi kuin vuonna 2021. Lukiokoulutuksen läpäisyaste pyritään nostamaan lähemmäs vuoden 2020 tasoa. Ammatillisen koulutuksen suorittaneiden sijoittumisen odotetaan paranevan siten, että työllistyneiden ja jatko-opintoihin siirtyneiden osuus kaikista valmistuneista vuosi valmistumisen jälkeen on 5 prosenttiyksikköä korkeampi kuin vuonna 2021. Perusasteen jälkeisen tutkinnon suorittaneiden osuutta 20–24-vuotiaista helsinkiläisistä pyritään lisäämään edelleen.

Kaikkien vaikuttavuusmittareiden osalta ei ole vertailutietoja vuoden 2021 talousarvioon, koska mittaristoa on uudistettu.

Henkilöstösuunnitelma

Toimialan henkilöstösuunnitelma 2022–2024

Henkilöstön määrällisellä ja laadullisella ennakkoinnilla vastataan toiminnasta, lainsäädännöstä ja muista toimintaympäristön muutoksista aiheutuviin henkilöstötarpeisiin. Vuoden 2022 aikana toimialan henkilöstömäärä tulee kasvamaan erityisesti kasvavan asiakasmäärän vuoksi.

Varhaiskasvatuksen henkilöstömäärä kasvaa vuoden 2022 aikana omissa päiväkodeissa hoidettavien lasten määrän kasvun myötä. Varhaiskasvatustilain (540/2018) mukaista henkilöstörakenteen muutosta jatketaan seuraamalla päiväkotien henkilöstörakennetta ja rekrytoimalla varhaiskasvatuksen opettajia ja sosionomeja varhaiskasvatuksen lastenhoitajien sijaan. Henkilöstörakenteen muutos lisää palkkakustannuksia vuoteen 2030 asti.

Varhaiskasvatuksen lastenhoitajana toimivien varahenkilöiden määrää kasvatetaan niin, että lähes jokaisessa varhaiskasvatusyksikössä on varahenkilö päivittäisen äkillisen sijaistarpeen ja toiminnan turvaamiseksi.

Perusopetuksen oppilasmäärän kasvuun varaudutaan lisäämällä luokanopettajan virkoja. Virkaa hoitavien opettajien lisäksi opetustehtäviin palkataan tuntiopettajia. Oppivelvollisuuden laajentamisen myötä opinto-ohjaajien määrää lisätään. Koulunkäyntiavustajien palvelussuhteita vakinaistetaan palvelutarvetta vastaavasti. Oppilasmäärältään suurimpien peruskoulujen ja lukioiden johtamisjärjestelmä uudistuksen toimeenpanoa jatketaan suunnitelmakaudella asteittain lisäämällä uusia apulaisrehtorin virkoja. Vuonna 2022 valmistaudutaan sote-muutoksen aiheuttamiin henkilöstösiirtoihin oppilashuollon psykologi- ja kuraattoripalveluissa.

Lukioiden ja Stadin ammatti- ja aikuisopiston henkilöstömäärät eivät kasva samassa suhteessa kuin opiskelijamäärä.

Personalplan

Toimialan asiakas- ja henkilöstömäärä ovat kasvaneet voimakkaasti viime vuosina. Tämä ei ole vaikuttanut hallinnon henkilöstömitoitukseen. Asiakas- ja henkilöstömäärien kasvuun on reagoitu mm. uudistamalla hallinnon rakenteita ja tehtäviä. Vuonna 2021 tietohallinnon henkilöstömäärä on vähentynyt, kun osa henkilöstöstä on siirtynyt kaupunginkansliaan keskitettyyn Digitaalinen perusta -tiimiin kaupunkitasoisen ICT-tuen organisaatiomuutoksen yhteydessä. Loput toimialan ICT-tuen henkilöstöstä siirtyvät Digitaalinen perusta -tiimiin vuoden 2022 alussa. Ulkoisella rahoituksella toteutettaviin hankkeisiin palkataan projektin edellyttämä henkilöstö.

Nykyisestä vakinaisesta henkilöstöstä arviolta 900 (8,2%) saavuttaa eläkeiän vuosina 2022–2024. Tämän lisäksi toimialalla työskentelee arviolta 565 eläkeiän jo saavuttanutta henkilöä. Eniten ennakoitua eläkepoistumaa on varhaiskasvatuksen opettajissa ja lastenhoitajissa sekä luokanopettajissa ja lehtoreissa. Esihenkilöiden osalta eniten ennakoitua eläkepoistumaa on varhaiskasvatuksessa ja hallinnossa. Vakinaisen henkilöstön ulkoinen lähtövaihtuvuus vuonna 2020 oli yhteensä 5,4% (648 henkilöä). Tästä muiden kuin eläköityneiden osuus oli 3,8%, mikä on henkilöstömääränä 453. Muusta kuin eläköitymisestä johtuvaksi lähtövaihtuvuudeksi arvioidaan suunnitelmakaudella noin 1 360 henkilöä.

Henkilöstön saatavuus ja sisäinen liikkuvuus

Toimialalla on henkilöstövajetta erityisesti varhaiskasvatuksen opettajan ja varhaiskasvatuksen erityisopettajan sekä perusopetuksessa erityisluokanopettajan ja psykologin tehtävissä. Ruotsinkielisissä palveluissa henkilöstövajetta on myös luokanopettajan, erityisopettajan ja varhaiskasvatuksen lastenhoitajan tehtävissä.

Ratkaisuja työvoimavajeeseen haetaan jatkuvasti oppisopimuskoulutusten organisoinnilla, työssäoppimispaikkojen saatavuuden edistämällä sekä rekrytointi-ilmoitusten kehittämällä. Toimialan näkyvyyteen ja työnantajamielikuvan kehittämiseen panostetaan kohdistamalla ja uusimalla markkinointia. Työsuhdeasuntoja ja kannusteita tarjotaan sekä monimuotoisia täydennyskoulutuspolkuja edistetään. Uutena toimintamuotona toimialalla on tarjottu rekrytointin tukea rekrytointiklinikoilla. Suunnitelmakaudella 2022–2024 jatketaan ja tehostetaan edelleen näiden toimenpiteiden toteuttamista.

Rakennemuutoksen ja työvoimatilanteen edistämiseksi varhaiskasvatuksessa tuetaan vuosien 2022–2024 aikana henkilöstön pätevyitymistä varhaiskasvatuksen opettajaksi myöntämällä palkkaetuja yliopistojen 1000+ -hankkeen kasvatustieteen kandidaatin tutkinnon opintoihin. Lisäksi tuetaan varhaiskasvatuksen opettajien pätevyitymistä varhaiskasvatuksen erityisopettajaksi. Henkilöstön opinnoissa tukeminen lisää kustannuksia palkkaetujen ja sijaiskustannusten myötä.

Peruskoulun luokanopettajia tuetaan palkallisella virkavapaalla heidän suorittaessaan erillisiä erityisopettajan opintoja. Lisäksi tehostetaan yhteistyötä, harjoittelukäytäntöjä sekä viestintää yliopistojen kanssa, osallistutaan laajemmin rekrytointitapahtumiin sekä suunnataan markkinointia kattavammin myös pääkaupunkiseudun ulkopuolelle.

Henkilöstön osaamisen, johtamisen ja hyvinvoinnin kehittäminen

Toimialalla osaamisen kehittämisessä keskitytään vuonna 2022 pedagogiikkaan, (esimerkiksi oppimisvajeeseen, erilaisten oppijoiden kohtaamiseen sekä arviointiosaamiseen), digitalisaatioon, yhteisöohjautuvuuteen, osallisuuteen sekä viestintään ja vuorovaikutukseen liittyvän osaamisen vahvistamiseen. Talous-, hankinta-, hanke- ja turvallisuusosaamisen kehittämistä jatketaan. Osaamisen kehittämisen toimenpiteet täsmentyvät kaupunkistrategian 2021–2025 pohjalta.

Johtamisen kehittämisessä painottuvat vuonna 2022 kaupungin ja toimialan johtamisen kulmakivet. Onnistumisen johtamisessa painotetaan työn sujuvuuden edistämistä. Uudenlaisen työkuultuurin kehittäminen ja edistäminen, pohjautuen mm. työn murrokseen sekä korona-ajan tuomiin oppeihin, nousee tulevana vuosina vahvemmin henkilöstön kehittämisen painopistealueeksi. Henkilöstön hyvinvointiin ja koronasta palautumiseen panostetaan vuonna 2022.

Talousarvion vaikutusten arviointi

Talousarvioehdotuksen toimenpiteillä on merkittäviä vaikutuksia lapsiin ja nuoriin sekä aikuisiin. Toimenpiteillä parannetaan lasten, nuorten ja aikuisten oppijoiden hyvinvointia, osaamista ja yhdenvertaisia mahdollisuuksia kasvatukseen ja koulutukseen. Toimenpiteillä vaikutetaan oppijoiden osallisuuteen, oppimistulosten paranemiseen ja opinnoissa edistymiseen. Yhdenvertaisuus ja tasa-arvokysymykset ovat osa toiminnan suunnittelua ja toteutusta, henkilöstön koulutusta, työmenetelmien kehittämistä sekä kasvatusympäristöjen järjestämistä.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan keskeisinä painopisteinä vuonna 2022 ovat koronaepidemian aiheuttaman oppimisvajeen korjaaminen, oppijoiden hyvinvoinnin vahvistaminen, oppimiserojen kaventaminen, kestävä kasvatusta ja koulutus sekä oppivelvollisuuden laajentuminen. Painopisteisiin kohdistuu useita toimenpiteitä, joilla on merkittäviä positiivista vaikutusta lapsiin, nuoriin ja aikuisiin.

Koronaepidemian aiheuttaman oppimisvajeen korjaamisella edistetään kaikille yhdenvertaista oikeutta oppia. Lasten, nuorten ja aikuisten on mahdollista oppia, kehittää osaamistaan ja saavuttaa potentiaalinsa.

Pitkittynyt etäopetus ja harrastusten rajoittaminen lisäsivät lasten ja nuorten pahoinvointia. Oppilaiden/opiskelijoiden yhteisöllisyyttä ja osallisuutta vahvistetaan koulun arjessa, jotta oppijat kokevat kuuluvansa luokka-/oppimisyhteisönsä. Hyvinvointiongelmia korjataan moniammatillisena yhteistyönä yli toimialarajojen.

Oppimiserojen kaventaminen vähentää eriarvoistumista ja edistää hyvinvointia. Helsingissä lapsen ja nuoren opinpolku rakentuu varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle ja jatko-opintoihin yksilöllisesti ja sujuvasti. Oppijoiden oppimisen erot koulun alkaessa voivat olla suuria. Varhaiskasvatusta tasaa oppimisen eroja koulun alkuun mennessä. Oppivelvollisuuden laajentuminen toiselle asteelle varmistaa yhtenäisen opinpolun jokaiselle.

Kasvatusta ja koulutusta vaikuttavat kestävään tulevaisuuteen, demokraattiseen ja moninaisuutta arvostavaan yhteiskunnan

Bedömning av budgetens konsekvenser

muodostumiseen. Käsittelemällä kestävästä tulevaisuudesta haasteita pedagogisesti vastuullisella tavalla luodaan lapsille ja nuorille toivoa ja ymmärrystä sekä yhteistä toimintaa ahdistuksen sijaan. Tämä lisää yksilöiden ja yhteisöjen hyvinvointia.

Oppivelvollisuuden laajentuminen takaa kaikille alle 18-vuotiaille nuorille toisen asteen maksuttoman koulutuksen. Koulutus ja oppiminen lisäävät itsesään hyvinvointia ja osallisuutta. Koulutus lisää hyvinvointia myös olemalla merkittävä työllistymisen takaaja. Koulutustason nosto parantaa henkilöiden työllistymismahdollisuuksia ja asemaa työmarkkinoilla sekä pidentää työtä.

Hyvinvointi ja terveysvaikutukset

Osalle helsinkiläisistä lapsista ja nuorista kasautuu erilaisia oppimiseen, hyvinvointiin ja terveyteen liittyviä haasteita sekä niiden riskitekijöitä. Koronatilanne heikensi oppimista ja hyvinvointia etenkin niillä oppijoilla, jotka olivat jo ennen koronatilannetta haavoittuvassa asemassa, mikä on lisännyt eriarvoistumisen riskiä. Oppijoiden hyvinvoinnin vahvistaminen edellyttää ennaltaehkäisevää, moniammatillista ja monialaista yhteistyötä päiväkotien, koulujen ja oppilaitosten arjessa, jotta voidaan kohdentaa palveluja niitä eniten tarvitseville lapsille, nuorille ja perheille.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla vahvistetaan erityisesti ennaltaehkäiseviä ja ennakoivia tukipalveluja, jotta oppijoiden haasteisiin voidaan puuttua jo varhaisessa vaiheessa. Matalan kynnyksen tukipalveluilla voidaan tavoittaa myös oppijat, joita on muutoin vaikea saada palvelujen piiriin. Henkilöstön osaamisen kehittäminen sekä riittävän henkilöstöresurssin varmistaminen tukevat osaltaan laadukkaan kasvatuksen ja koulutuksen toteuttamista.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan toiminnan perustana on oppijoiden toimijuuden, tulevaisuuden uskon, turvallisuuden tunteen sekä yhteisöllisyyden vahvistaminen. Osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen lisäävät kaikkien oppijoiden hyvinvointia.

Sukupuolivaikutukset

Kouluterveyskysely antaa viitteitä siitä, että korona-aika on vaikuttanut eri tavalla tyttöihin ja poikiin. Yksinäisyyden kokemukset ja heikentynyt mieliala painottuvat etenkin tyttöihin, ja tämä näkyy sekä perusopetuksessa että toisella asteella. Samoin perusopetuksen arvosanoissa oli tytöillä pientä heikentymistä koronavuosina 2020 ja 2021, kun taas pojilla tuloksissa on pientä parantumista. Talousarvioehdotuksen toimenpiteet kytkeytyvät osaksi päiväkotien, koulujen ja oppilaitosten tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmia sekä KVO13 toimenpiteitä, joiden kautta vahvistetaan sukupuolten välistä tasa-arvoa ja oppijoiden yhdenvertaisuutta kunkin päiväkodin, koulun ja oppilaitoksen oppijoiden tarpeet huomioiden.

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet

Mål som granskas vid budgetuppföljningen

Sitovat toiminnan tavoitteet

Bindande verksamhetsmål

Strategian teema	Tavoite (Y=kaupunkiyhteinen tavoite)	Mittari
Helsinki on houkutteleva osaajille ja yrityksille	<p>SITOVA TAVOITE 1</p> <p>Lasten ja nuorten hyvinvointi paranee</p> <p>Parannamme lasten ja nuorten mielen hyvinvointia kaupunkiyhteisesti monialaisin toimenpitein ja osallisuutta vahvistamalla (Y)</p>	<p>Varhaiskasvatus: Jokaisella lapsella on vähintään yksi kaveri. Lasten (4-6 v.) kaverisuhteita mitataan Opetushallituksen sosiometrisellä mittarilla. Tammikuussa tehdään alkumittaus. Toinen mittaus toteutetaan toukokuussa. Toukokuun tuloksia verrataan tammikuun alkumittaukseen. Mittari toteutuu, jos niiden lasten osuus, joilla on vähintään yksi kaveri, on suurempi verrattuna tammikuun alkumittaukseen.</p>
		<p>Perusopetus: Hyvinvointiprofiiliin (sosiaaliset taidot –osio) samaa mieltä – väittämiin vastanneiden tulokset 4., 6. ja 7. vuosiluokalla paranevat kaupunkitasolla hyvinvointiprofiiliin 2021 tuloksesta. (Kaupunkitason lähtötaso mitataan syksyllä 2021.)</p> <p>Lukiokoulutus: Opiskelijan kokemus omasta osallisuudestaan oppimisprosessissa on kaupunkitasolla vähintään koronapandemiaa edeltävällä tasolla ka 4,9 (asiakaskokemuskyselyn 2020 tulos).</p> <p>Vapaa sivistystyö: Opiskelijoiden omaehtoisesti toimivia ryhmiä lisätään. Luodaan toiminnalle rakenteet ja ohjeistus. Omaehtoisesti toimivien ryhmien määrä nousee 50% vuodesta 2021. Nyt n. 20 ryhmää.</p>
	Parannamme alle 30-vuotiaiden työllistymistä ja työllistymisen valmiuksia (Y)	<p>Ammatillinen koulutus: Parannetaan nuorten aikuisten (18-29 v.) työllistymistä kasvattamalla oppisopimusten määrää perus- ja ammattitutkinnoissa. Oppisopimusten määrää kasvatetaan vuonna 2022 vuonna 10% verrattuna vuoteen 2021.</p>
Yhdenvertainen ja kansainvälinen Helsinki	<p>SITOVA TAVOITE 2</p> <p>Oppija on aktiivinen ja opinpolku tukee kestävää kasvatusta</p>	<p>Varhaiskasvatus: Kestävän tulevaisuuden Kettu -materiaali otetaan käyttöön vähintään kolmen ketun osalta 3 -vuotiailla ja sitä vanhemmilla lapsilla.</p>
		<p>Perusopetus: Oppilaan kokemus omasta osallisuudestaan (Osallisuus ja yhteistyö - teemat) oppimisprosessissa on kaupunkitasolla vähintään koronapandemiaa edeltävällä tasolla ka 4,95 (asiakaskokemuskyselyn 2020 tulos).</p>
		<p>Lukiokoulutus: Kaikki ensimmäisen vuoden opiskelijat tekevät opiskelusuunnitelman syyslukukauden aikana.</p>
		<p>Ammatillinen koulutus: Valinnaisia kestävän tulevaisuuden opintoja on suoritettu 1000 osaamispistettä.</p> <p>Vapaa sivistystyö: Vieraskielisten opiskelijoiden osuus kasvaa 2 % verrattuna vuoteen 2021.</p>

Muut toiminnan tavoitteet

Andra verksamhetsmål

	Tavoite (Y=kaupunkiyhteinen tavoite)	Mittari
Vastuullinen talous kestävän kasvun perustana	Valtuustokauden aikana tuottavuutta parannetaan digitalisaatiolla ja tilojen käyttöä tehostamalla (Y)	Yhteiskäyttöä on palveluiden sisäinen ja palveluiden välinen sekä kaupungin eri toimialojen välinen säännöllisesti samoissa tiloissa tapahtuva toiminta. Yhteiskäyttökohteiden määrä lisääntyy 10 prosenttia vuonna 2022 vuoden 2021.
Helsingin kaupunginosien omaleimaisuutta ja turvallisuutta vaalitaan	Kaupunki uudistusalueille (Malminkartano-Kannelmäki, Malmi ja Mellunmäki) laaditaan kokonaisvaltainen toimenpide- ja investointisuunnitelma alueille kohdennettavista hankkeista vuosina 2022-2025 (Y)	Toimenpide- ja investointisuunnitelma laadittu ja hyväksytty laajennetussa aluerakentamisen johtoryhmässä. Toimenpide- ja investointisuunnitelma viety osaksi asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelman (am-ohjelma) seurantaraporttia. Seurantamittarit toimenpide- ja investointisuunnitelmalle määritelty
Helsinkiäisten hyvinvointi ja terveys paranevat	Lasten ja nuorten harrastamisen mahdollisuuksia parannetaan ja lisätään tietoisuutta oman alueen vapaa-ajan toiminnoista (Y)	Kaikissa kaupungin peruskoulussa on harrastustoimintaa Helsingissä.
	Ikäihmisten hyvinvoinnin tukeminen (Y)	Työväenopistossa ja Arbiksessa ikäihmisille suunnattujen liikunta- ja tanssikurssien lukumäärä suhteessa opiston liikunta- ja tanssikurssien kokonaismäärään on vähintään vuoden 2021 tasolla (38,5%).

Tuottavuuden kehittymistä kuvaavat tunnusluvut

Nyckeltal för produktivitetsutvecklingen

Suorite- ja taloustavoitteet - Prestationsmål och ekonomiska mål

Suoritteet - Prestation

	2020	2021	ennuste prognos 2021	2022	2023	2024
VARHAISKASVATUS - SMÅBARNSPEDAGOGIK						
Hoidossa olevat alle kouluikäiset lapset keskimäärin vuoden aikana - Barn i vård under skolåldern i genomsnitt under året	38 459	38 537	38 281	38 007	38 403	38 904
Suomenkielinen varhaiskasvatus - Finsk småbarnspedagogik	36 203	36 169	35 979	35 677	36 080	36 550
Omissa päiväkodeissa - Vid egna daghem	24 612	24 670	24 613	24 853	25 411	26 091
Maksusitoumusasiakkaat - Klienter med betalningsförbindelse	565	483	474	488	516	504
Perhepäivähoidossa - I familjedagvård	563	484	521	602	489	469
Lasten kotihoidontuki, sisältää molemmat kieliryhmät - Hemvårdsstöd för barn, båda språkgrupperna ingår	6 512	6 276	6 445	6 414	5 905	5 656
Yksityisen hoidontuki, sisältää molemmat kieliryhmät - Stöd för privat vård, båda språkgrupperna ingår	3 398	3 690	3 406	2 931	3 371	3 467
Kerhoissa - I klubbar	553	566	520	389	388	363
Ruotsinkielinen varhaiskasvatus - Svensk småbarnspedagogik	2 256	2 368	2 302	2 330	2 323	2 354
Omissa päiväkodeissa (sis. esiopetus) - Vid egna daghem (inkl. Förskoleundervisning)	1 981	2 090	2 027	2 055	2 048	2 079
Ostopalvelupäiväkodeissa (sis. maksusit.) - Vid daghem med köpt service (inkl. betalningsförb.)	210	216	210	210	210	210
Perhepäivähoidossa - I familjedagvård	65	62	65	65	65	65
Esiopetusoppilaat, 6-vuotiaiden esiopetus (20.9)** - Elever i förskoleundervisningen, förskoleundervisning för 6-åringar (20.9)**	6 292	6 276	6 310	6 125	5 964	5 727
Suomenkielinen varhaiskasvatus - Finsk småbarnspedagogik	5 798	5 800	5 812	5 654	5 501	5 256
Ruotsinkielinen varhaiskasvatus - Svensk småbarnspedagogik	494	476	498	471	463	471
PERUSOPETUSLAIN MUKAINEN KOULULAISTEN ILTAPÄIVÄTOIMINTA - EFTERMIDDAGSVERKSAMHET I ENLIGHET MED LAGEN OM GRUNDLÄGGANDE UTBILDNING	8 141	8 974	8 425	9 019	9 019	9 019
Kaupungin koulujen järjestämässä perusopetuksen iltapäivätoiminnassa olevat oppilaat -- Elever i den grundläggande undervisningens eftermiddagsverksamhet som stadens skolor ordnar	1 019	1 425	840	500	500	500
Kaupungin leikkipuistojen järjestämässä perusopetuksen iltapäivätoiminnassa olevat oppilaat alkaen 1.8. 2021 - Elever i den grundläggande undervisningens eftermiddagsverksamhet som stadens lekparkar ordnar fr.o.m. 1.8.2021-	0	0	2 813	2 000	2 000	2 000
Kaupungin järjestämässä kehitysvammaisten lasten iltapäivätoiminnassa olevat oppilaat - Elever inom stadens eftermiddagsverksamhet för barn med utvecklingsstörning i enlighet med lagen om grundläggande utbildning	372	370	406	430	430	430
Avustettavassa iltapäivätoiminnassa olevat oppilaat - Elever inom eftermiddagsverksamhet som beviljas understöd	6 750	7 179	7 179	6 089	6 089	6 089
PERUSOPETUS- GRUNDLÄGGANDE UTBILDNING	44 894	46 225	46 092	46 593	47 965	48 631
Suomenkielinen perusopetus - Finsk grundläggande utbildning	41 082	42 278	42 118	42 514	43 769	44 413
Ruotsinkielinen perusopetus - Svensk grundläggande utbildning	3 812	3 947	3 974	4 079	4 196	4 218
LUKIOKOULUTUS - GYMNASIEUTBILDNING	9 004	9 305	9 364	9 849	10 287	10 603
Suomenkielinen lukiokoulutus - Finsk gymnasieutbildning	7 726	8 022	8 081	8 566	8 972	9 261
Lukiokoulutus - Gymnasieutbildning	7 682	7 968	8 031	8 512	8 918	9 207
Valmistava opetus - Förberedande undervisning	44	54	50	54	54	54
Ruotsinkielinen lukiokoulutus - Svensk gymnasieutbildning	1 278	1 283	1 283	1 283	1 315	1 342
AMMATILLINEN KOULUTUS - YRKESUTBILDNING	10 415	9 119	9 319	9 319	9 319	9 319

Ammatillinen koulutus opiskelijavuosina - Yrkesutbildning som studerandeår	10 137	8 947	8 947	8 947	8 947	8 947
Muu ammatillisen koulutuksen järjestämä koulutus - Övrig utbildning ordnad av en yrkesutbildningsanordnare						
Työpajatoiminta, nuorten määrä henkilötyövuosina - Verkstadsverksamhet, antal ungdomar årsverken	102	132	132	132	132	132
Perusopetuksen lisäopetus oppilasmääräPåbyggnadsundervisning efter den grundläggande utbildningen, antal elever	176	40	240	240	240	240
VAPAA SIVISTYSTYÖ - FRITT BILDNINGSPÅBUD						
Suomenkielinen vapaa sivistystyö - Fritt bildningsarbete på finska						
Opetustunnit - Undervisningstimmar	106 952	92 800	98 000	102 200	102 200	102 200
Maahanmuuttajien luku- ja kirjoitustaidon opetustunnit - Undervisningstimmar i läsning och skrivning för invandrare	4 137	4 500	4 500	4 500	4 500	4 500
Kurssilaiset, kurssipaikan saaneet - Kursdeltagare, personer som fått kursplats	82 452	73 000	70 000	81 000	81 000	81 000
Ruotsinkielinen vapaa sivistystyö - Fritt bildningsarbete på svenska						
Opetustunnit - Undervisningstimmar	21 781	16 600	21 500	21 500	21 500	21 500
Maahanmuuttajien kotoutumiskoulutus, opetustunnit - Integrationsutbildning för invandrare, undervisningstimmar	2 540	400	2 500	2 500	2 500	2 500
Kurssilaiset, kurssipaikan saaneet - Kursdeltagare, personer som fått kursplats	13 769	12 800	13 000	14 000	14 000	14 000
Vapaa sivistystyö, opetustunnit - Fritt bildningsarbete, undervisningstimmar	128 733	109 400	119 500	123 700	123 700	123 700
Kurssilaiset, kurssipaikan saaneet - Kursdeltagare, personer som fått kursplats	96 221	85 800	83 000	95 000	95 000	95 000
Kotikuntakorvausten perusteena olevat oppilasmäärät - Elevantal som ligger till grund för hemkommunsersättningar						
Helsingin kaupungin järjestämässä esi- ja perusopetuksessa olevat muiden kuntien oppilaat - Elever från andra kommuner i förskoleundervisning och grundläggande utbildning som ordnas av Helsingfors stad	475	508	508	560	580	590
Muiden koulutuksen järjestäjien esi- ja perusopetuksessa olevat helsinkiläiset oppilaat - Helsingfors elever i förskoleundervisning och grundläggande utbildning som ordnas av andra utbildningsanordnare	9 385	9 586	9 586	9 815	9 965	10 115

	2020	2021	ennuste prognos 2021	2022	2023	2024
--	------	------	----------------------------	------	------	------

Vaikutavuusmittaristoa on uudistettu, joten vuoden 2021 TA-tavoitelukuja ei ole kaikkien mittareiden osalta saatavilla. - Effektiviteetsmätarna har förnyats, varför 2021 års BG-målvärden inte finns att tillgå för alla mätare.

Vaikutavuusmittarit - Effektiviteetsmätaren

Suomen- ja ruotsinkielinen varhaiskasvatus - Finska och svenska småbarnspedagogiken

Varhaiskasvatukseen osallistumisaste kaikki palvelut yhteensä (suomen- ja ruotsinkieliset varhaiskasvatuspalvelut ja yksityisen hoidon tuki) - Deltagandegrad i småbarnspedagogiken, alla tjänster sammanlagt (finska och svenska småbarnspedagogiska tjänster och stödet för privat vård)

1-2 -vuotiaat - 1-2-åringar	52,9		55,0	57,0	57,0	57,0
3-4 -vuotiaat - 3-4-åringar	91,5		92,0	92,0	92,0	92,0
5-vuotiaat - 5-åringar	95,1		96,0	96,0	96,0	96,0
6-vuotiaat - 6-åringar	95,2		96,0	96,0	96,0	96,0
1-6 -vuotiaat - 1-6-åringar	80,4		82,5	83,5	83,5	83,5
1-6 -vuotiaiden osallistumisaste - 1-6-åringar deltagandegrad						
Kaupungin varhaiskasvatuspalvelut (kaupungin päiväkodit, ostosopimus päiväkodit ja perhepäivähoito) - Stadens småbarnspedagogiska tjänster (stadens daghem, köpavtalsdaghem och familjedagvård)	71,6		73,7	74,7	74,7	74,7
Tuettu palvelutuotanto yksityishoidontuki - Understödd serviceproduktion stödet för privat vård	8,8		8,8	8,8	8,8	8,8

Vieraskielisten 1-6-vuotiaiden osallistumisaste varhaiskasvatukseen (suomen- ja ruotsinkieliset varhaiskasvatuspalvelut ja yksityisen hoidon tuki) - Deltagandegraden i småbarnspedagogiken för 1-6-åringar med främmande språk som modersmål (finsk- och svenskspråkiga småbarnspedagogikens tjänster och stöd för privat vård)	73,4	74,7	76,0	76,0	76,0
--	------	------	------	------	------

Suomen ja ruotsinkielinen perusopetus - Finsk och svensk grundläggande utbildning

*) Perusopetuksen oman oppilaaksiottoalueen koulun valinneet 1. luokan oppilaat, kaupungin koulut - *) Elever i åk 1 som valt skolan i det egna upptagningsområdet för den grundläggande utbildningen.		85,3	86,0	86,0	86,0
--	--	------	------	------	------

Helsinkiläisistä perusopetuksen päättäneistä perusasteen jälkeisissä hauissa ilman koulutuspaikkaa jääneiden osuus kaikista hakeneista (ei valittu tai ei vastaanottanut). - Andelen helsingforsare som avslutat den grundläggande utbildningen och blivit utan utbildningsplats i ansökningarna efter grundskolestadiet (valdes inte eller tog inte emot platsen) av alla som sökt.

Suomen- ja ruotsinkielinen lukiokoulutus - Finsk och svensk gymnasieutbildning

Ylioppilaskirjoitusten tulokset (ero valtak. keskiarvoon) - Resultat i studentskrivningarna (skillnad till det nat. medeltalet)	4,3	4,3	4,3	4,3	4,3
Läpäisyaste - Slutförandegrad	86,2	85,1	85,7	85,7	85,7
Keskeyttäminen negatiivinen - Avhopp negativ	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0

Ammatillinen koulutus - Yrkesutbildning

Alle 19-vuotiaiden negatiivinen keskeyttäminen - Negativt avbrytande bland studerande under 19 år	5,4	5,4	5,4	5,4	5,4
Opiskelijoiden näkemys opintojensa vaikuttavuudesta (asteikko 1-5). - Studerandes åsikt om genomslagskraften av studierna (skala 1-5)	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1
Sijoittuminen valmistumisen jälkeen. Työllistyneiden ja jatko-opintoihin siirtyneiden osuus kaikista valmistuneista vuosi valmistumisen jälkeen. - Placering efter utexamineringen. Andelen med sysselsättning eller fortsatta studier av alla som utexaminerats ett år efter utexamineringen	75	75	80	83	83

Koko toimialasta - Om hela sektorn:

Perusasteen jälkeisen tutkinnon suorittaneiden osuus 20-24-vuotiaista helsinkiläisistä. Osuus lasketaan vain Suomessa syntyneistä, koska maahanmuuttavien tutkintotiedoissa on puutteita. - Andelen helsingforsare i åldern 20-24 år som avlagt examen efter grundskolestadiet. Andelen räknas endast av personer som är födda i Finland, eftersom det förekommer brister i invandrarnas examensuppgifter.	87,5	87,9	88,3	88,3	88,3
--	------	------	------	------	------

*) Uusi mittari, vuoden 2020 tilinpäätöslukua ei ole laskettu - *) Ny mätare, 2020 års bokslutsvärde har inte räknats ut

Henkilöstösuunnitelma - Personalplan

	2020	2021	ennuste prognos 2021	2022	2023	2024
Henkilöstön käyttö - Användning av personal						
Henkilöstön määrä - Antal anställda	14 696	13 984	15 545	14 510	14 691	14 881
Henkilöstötyövuodet (oma henkilöstö) - Årsverken (egen personal)	12 758	11 137	12 580	12 585	12 739	12 902

Tuottavuutta kuvaavat tunnusluvut - Nyckeltal som beskriver produktiviteten

Tuottavuusmittari - Produktivitetsmätare

	2020	2021	ennuste prognos 2021	2022	2023	2024
Tuottavuusindeksi, Tuottavuus - Produktivitetsindex, Produktivitet, 2020 = 100	100,0	98,1	94,5			

Yksikkökustannusten kehitys - Utveckling i kostnaderna per enhet

Palvelu euroa / x, Tjänst euro/x	2020	2021	ennuste prognos 2021	2022	2023	2024
Keskimääräiset nettomenot (€/lapsi)- Nettoutgifter i genomsnitt (euro/barn)						
Suomenkielinen varhaiskasvatus ja esiopetus - Finsk småbarnspedagogik och förskoleundervisning	* 10 747	* 10 715	* 11 317	* 11 247	* 11 655	* 11 996
Ruotsinkielinen varhaiskasvatus ja esiopetus - Svensk småbarnspedagogik och förskoleundervisning	* 12 557	* 12 401	* 12 282	* 13 304	* 13 801	* 14 725
Keskimääräiset nettomenot (€/oppilas/opiskelija) - Nettoutgifter i genomsnitt, (euro/elev/studerande)						
Suomenkielinen perusopetus - Finsk grundläggande utbildning	* 9 502	* 9 642	* 9 876			
Suomenkielinen lukio- ja aikuislukiokoulutus - Finsk gymnasie- och vuxengymnasieutbildning	* 7 902	* 8 318	* 8 994			
Ruotsinkielinen perusopetus - Svensk grundläggande utbildning	* 10 669	* 10 109	* 10 555	* 10 511	* 10 847	* 11 396
Ruotsinkielinen lukio- ja aikuislukiokoulutus - Svensk gymnasie- och vuxengymnasieutbildning	* 8 526	* 8 743	* 9 074	* 9 437	* 9 698	* 9 833
Ammatillinen koulutus ** - Yrkesutbildning **	* 11 661	* 12 503	* 12 674			
Vapaa sivistystyö nettomenot (€/opetustunti) - Fritt bildningsarbete, nettoutgifter (euro/undervisningstimme)						
Suomenkielinen vapaa sivistystyö - Fritt bildningsarbete på finska	* 121	* 138	* 135	* 127	* 130	* 132
Ruotsinkielinen vapaa sivistystyö - Fritt bildningsarbete på svenska	* 132	* 176	* 160	* 137	* 141	* 144
**) Vuosina 2022 - 2024 opiskelijavuodet sisältävät järjestämisluvan + lisäopiskelijavuodet **) Under åren 2022 - 2024 studerandeåren innehåller tillståndet att ordna utbildning + tilläggsstuderandeåren						
Prosenttimuutos yksikkökustannuksissa - Ändring i procent i enhetskostnaderna						
Muutos, % - Ändring, %	2020	2021	ennuste prognos	2022	2023	2024
Keskimääräiset nettomenot (€/lapsi)- Nettoutgifter i genomsnitt (euro/barn)						
Suomenkielinen varhaiskasvatus ja esiopetus - Finsk småbarnspedagogik och förskoleundervisning	4,60	-0,30	5,62	* 4,97	* 3,63	* 2,93
Ruotsinkielinen varhaiskasvatus ja esiopetus - Svensk småbarnspedagogik och förskoleundervisning	1,95	-1,24	-0,96	* 7,28	* 3,74	* 6,70
Keskimääräiset nettomenot (€/oppilas/opiskelija) - Nettoutgifter i genomsnitt, (euro/elev/studerande)						
Suomenkielinen perusopetus - Finsk grundläggande utbildning	0,63	1,47	2,43			
Suomenkielinen lukio- ja aikuislukiokoulutus - Finsk gymnasie- och vuxengymnasieutbildning	-0,75	5,27	8,13			
Ruotsinkielinen perusopetus - Svensk grundläggande utbildning	3,90	-5,25	4,41	* 3,98	* 3,20	* 5,06
Ruotsinkielinen lukio- ja aikuislukiokoulutus - Svensk gymnasie- och vuxengymnasieutbildning	-4,49	2,55	3,79	* 7,94	* 2,77	* 1,39
Ammatillinen koulutus - Yrkesutbildning	-0,41	7,22	1,37			
Vapaa sivistystyö nettomenot (€/opetustunti) - Fritt bildningsarbete, nettoutgifter (euro/undervisningstimme)						
Suomenkielinen vapaa sivistystyö - Fritt bildningsarbete på finska	4,72	13,60	-2,17	-7,97	* 2,36	* 1,54
Ruotsinkielinen vapaa sivistystyö - Fritt bildningsarbete på svenska	6,26	33,57	-9,09	-22,16	* 2,92	* 2,13
Tilankäytön mittarit - Mätare för lokalanvändningen						
	2020	2021	ennuste prognos 2021	2022	2023	2024
Tilan käyttö - Lokalanvändning						
Päiväkodit- Daghem						
Tilat - Lokaler, m ²	271 471	274 534	274 534	281 806	292 066	292 841
Tilojen pinta-alamäärä (htm ²) suhteessa asiakasmäärään - Lokalyta (m ²)	10,00	10,05	10,05	10,08	10,28	10,07
Peruskoulut - Grundskolor						

Tilat - Lokaler, m ²	531 058	528 049	528 049	540 842	552 541	555 773
Tilojen pinta-alamäärä (htm ²) suhteessa asiakasmäärään - Lokalyta (m ²)	11.83	11.42	11.42	11.61	11.52	11.43
Lukiot - Gymnasier						
Tilat - Lokaler, m ²	82 175	85 909	85 909	87 642	87 339	87 339
Tilojen pinta-alamäärä (htm ²) suhteessa asiakasmäärään - Lokalyta (m ²) lägenhetsyta) i förhållande till antalet kunder	9.13	9.23	9.23	8,90	8.49	8.24
Stadin ammattiopisto*						
Tilat - Lokaler, m ²	175 474	175 474	175 474	175 474	177 334	170 594
Tilojen pinta-alamäärä (htm ²) suhteessa asiakasmäärään - Lokalyta (m ²) lägenhetsyta) i förhållande till antalet kunder	13.48	13.68	13.68	13.57	13.71	13.19

*) Stadin ammattiopiston opiskelijavuodet sisältävät järjestämisluvan mukaiset opiskelijavuodet + lisäopiskelijavuodet - *) Stadin ammattiopistos
studerandeår omfattar studerandeåren i enlighet med tillståndet att ordna utbildning + tilläggsstuderandeåren

3 Kaupunkiympäristön toimiala – Stadsmiljösektorn

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste - Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2024
	2020	2021	2021	2022	2022		
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	1 097 585	1 058 763	1 077 195	1 117 972	1 121 655	1 173 880	1 207 316
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	784 803	825 999	843 137	927 855	906 257	945 351	980 864
<i>Ylitysoikeus - Överskridningsrätter</i>		284					
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	312 782	232 764	234 058	190 117	215 398	228 529	226 452
Poistot - Avskrivningar	266 542	267 986	261 557	269 130	269 130	271 930	274 118
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	46 240	-35 222	-27 499	-79 013	-53 732	-43 402	-47 667
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	46 240	-35 222	-27 499	-79 013	-53 732	-43 402	-47 667
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-3,5	1,7	5,6	5,9	4,7	2,8
Menot - Utgifter		5,2	2,1	12,3	9,7	4,3	3,8

Talousarvion 2022 keskeiset painopisteet ja tiivistelmä

Kaupunkiympäristön toimialan neljä keskeisintä painopistettä vuonna 2021 ovat:

- Kaupunkirakenteen kestävä kehittäminen.
- Eri alueiden tasapuolisen kehittymisen turvaaminen.
- Toimitilastrategian edellyttämien toimenpiteiden edistäminen.
- Ekologisesta kestävydestä huolehtiminen ja ilmaston muutokseen varautuminen.

Toimialalla luodaan edellytyksiä kaupunkirakenteen kestäväälle kehittämiselle, kehitetään keskustan ja aluekeskusten vetovoimaisuutta sekä luodaan yrityksille toimintaedellytyksiä.

Kaupungin eri alueiden tasapuolista kehitystä turvataan panostamalla kaupunkiuudistusalueisiin, monipuoliseen asuntotuotantoon ja alueiden viihtyisyyteen sekä käytettävyyteen eri käyttäjäryhmät huomioiden.

Kaupungin tilatarpeiden ennakointia, tilojen pitkäjänteisyyttä sekä tilojen rakentamisen ja käytön ympäristöystävällisyyttä parannetaan toimitilastrategian toimenpiteiden avulla. Tavoitteena on kehittää omaisuudenhallintaa entistä strategisempaan suuntaan tekemällä oikea-aikaisia investointeja, hallitsemalla korjausvelkaa sekä parantamalla ymmärrystä ylläpidon osuudesta tilakustannuksista.

Ekologisesta kestävydestä huolehditaan ja ilmastonmuutokseen varaudutaan toimeenpanemalla Hiilineutraali Helsinki -ohjelman toimenpiteitä, vahvistamalla kiertotaloutta sekä turvaamalla luonnon monimuotoisuutta.

Toiminnan kuvaus

Kaupunkiympäristön toimiala toimii kaupunkiympäristölautakunnan alaisuudessa. Lautakunnalla on kaksi jaostoa: rakennusten ja yleisten alueiden jaosto sekä ympäristö- ja lupajaosto. Kaupunkiympäristön toimiala huolehtii Helsingin kaupunkiympäristön suunnittelusta, rakentamisesta ja ylläpidosta, rakennusvalvonnasta sekä ympäristöön liittyvistä palveluista. Toimiala jakaantuu neljään palvelukokonaisuuteen.

Maankäyttö ja kaupunkirakenne vastaa toimintaedellytysten luomisesta ja järjestämisestä kaupunkiympäristön kehittämiselle, rakenteelliselle toimivuudelle ja viihtyisyydelle. Palvelukokonaisuus jakautuu viiteen palveluun: Maankäytön yleissuunnittelu, Asemakaavoitus, Maaomaisuuden kehittäminen ja tontit, Liikenne- ja katusuunnittelu sekä Kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu.

Palvelut ja luvat tuottaa kaupunkiympäristön palveluita. Palvelukokonaisuus jakautuu viiteen palveluun: Asukas- ja yrityspalvelut, Kaupunkimittauspalvelut, Pysäköinninvalvonta ja pysäköintipalvelut, Rakennusvalvontapalvelut sekä Ympäristöpalvelut.

Rakennukset ja yleiset alueet (Rya) vastaa kaupunkiympäristön rakentamisesta sekä käytettävyydestä. Palvelukokonaisuus vastaa rakennetun omaisuuden hallinnasta, tilapalveluista, katujen ja puistojen ylläpidosta, rakennuttamisesta sekä asuntotuotannosta. Rya jakautuu kolmeen palveluun: Tilat, Yleiset alueet ja Asuntotuotanto.

Centrala prioriteringar i budgeten 2022 och sammandrag

Beskrivning av verksamheten

Hallinto- ja tukipalvelut tarjoaa tuki- ja hallintopalveluja kaupunkiympäristön toimialalle. Hallinto- ja tukipalvelut - palvelukokonaisuuteen kuuluvat seuraavat palvelut: Hallinto- ja lakipalvelut, Henkilöstöpalvelut, Kehittämispalvelut, Talous- ja suunnittelupalvelut, Tietohallintopalvelut, Viestintäpalvelut ja Hankintapalvelut.

Keskeiset talousarviovuoden muutokset palvelukokonaisuuksittain ja palveluittain
Väsentliga förändringar under budgetåret enligt servicehelhet och tjänst

3 10 01 Kaupunkirakenne (1 000€)	Menot	Osuus ta- kohdan menoista %	Muutos ed. vuoteen €	Muutos ed. vuoteen %	Keskeisin selittävä tekijä
yhteensä	203 846	100 %	5 136	2,58 %	Toimintamenoissa on huomioitu kaupunkiyhteisten digitaalisten palveluiden kustannukset, jotka siirtyvät toimialojen maksettaviksi vuodesta 2022 alkaen.
Maankäyttö ja kaupunkirakenne	43 257	21,2 %	986	2,3 %	Kustannustason muutos, AM-ohjelma
Palvelut ja luvat	43 209	21,2 %	1 396	3,3 %	Kustannustason muutos, volyymin kasvu, (elintarvikevalvonta), AM-ohjelma, pysäköinninvalvonnan luottotappiot
RYA yleiset alueet	87 426	42,9%	1 338	1,6 %	Kustannustason muutos, volyymin kasvu, korjausvelan hallinta, ostot Staralta (säästöt)
Hallinto- ja tukipalvelut	29 954	14,7 %	1 416	4,7 %	Kustannustason muutos, ICT kehittäminen, digitaalisen perustan keskitettyjen palveluiden laskutusmuutokset.
3 10 02 (1 000€)	Toimintakate	Osuus ta- kohdan toimintakat- teesta %	Muutos ed. vuoteen €	Muutos ed. vuoteen %	Keskeisin selittävä tekijä
Rakennukset	215 699	100 %	-21 102	-8,9%	Kirjanpitolain mukaiset muutokset investointi- ja käyttötalouden välillä, väistötilakustannukset
3 10 03 (1 000€)	Toimintakate	Osuus ta- kohdan toimintakat- teesta %	Muutos ed. vuoteen €	Muutos ed. vuoteen %	Keskeisin selittävä tekijä
Asuntotuotanto	6 543	100 %	0	0,0 %	

(1 000€)	Utgifter	Andel av utgifterna på budget- momentet %	Föränd- ring från året innan €	Föränd- ring från året innan %	Viktigaste förklarande faktor
3 10 01					
Stadsstruktur					
Markanvändning och stadsstruktur					
Tjänster och tillstånd					
RYA allmänna områden					
Förvaltnings- och stödtjänster					
(1 000€)	Verksamhets- bidrag	Andel av budget- momentets verksamhets- bidrag %	Föränd- ring från året innan €	Föränd- ring från året innan %	Viktigaste förklarande faktor
3 10 02					
Byggnader					
(1 000€)	Verksamhets- bidrag	Andel av budget- momentets verksamhets- bidrag %	Föränd- ring från året innan €	Föränd- ring från året innan %	Viktigaste förklarande faktor
Bostads-produktion					

Kaupungin strategisten tavoitteiden toteuttaminen

Kaupunkistrategia 2017–2021

Kaupunkiympäristön toimiala loi edellisellä strategiakaudella edellytyksiä kaupungin kasvulle sujuvan kaavoituksen, tontinluovutuksen, rakennusluvituksen sekä rakennuttamisen keinoin. Osana tätä prosessia suunniteltiin ja kehitettiin liikennejärjestelmää (mm. Kruunusillat, Raide-Jokeri), rakennettiin projektialueita (Jätkäsaari, kalasatama, Kruunuvuorenranta, Ilmala) sekä rakennutettiin omana tuotantona noin 1 500 asuntoa vuodessa. Maapoliittisen ohjelman avulla tarkasteltiin Helsingin kaupungin maankäyttöön liittyviä linjauksia sekä uudistettiin niitä.

Kaupungin kasvu tuotti lisää kunnossa pidettäviä katuja ja viheralueita. Tehostetun talvikunnossapidon avulla pyrittiin parantamaan jalankulun ja pyöräilyn edellytyksiä myös talvikaudella. Koronapandemia lisäsi yleisten alueiden, erityisesti puistojen ja lähiluonnon merkitystä kaupunkilaisten hyvinvoinnille ja terveydelle, ja kaupunkiympäristön toimiala huolehti koko strategiakauden ajan siitä, että yleisiä alueita paitsi rakennetaan lisää kaupungin kasvaessa, myös huolletaan ja pidetään kunnossa niiden käytettävyyden säilyttämiseksi ja korjausvelan hillitsemiseksi.

Helsinki omistaa noin 2 000 rakennusta, joiden elinkaaren hallinnasta vastaa kaupunkiympäristön toimiala. Kuluneella strategiakaudella hyväksyttiin toimitilastrategia, jossa linjattiin tilojen suunnittelusta, toteutuksesta ja kunnossapidosta. Tavoitteiksi asetettiin tilojen muunneltavuus, huollettavuus, terveellisyys sekä taloudellisuus. Rakennuksiin kohdistuu yli miljardin euron korjausvelka, jota Helsingin kaupunki pyrki hallitsemaan pitkäjänteisellä investointien suunnittelulla sekä johdonmukaisella kunnossapidolla.

Ilmastonmuutos haastoi kaupunkiympäristön toimialaa monin eri tavoin. Hiilineutraali Helsinki –ohjelman toimenpiteet koskevat niin liikennettä kuin rakentamista ja rakennusten käyttöäkin, ja ne näkyivät sekä asuntotuotantoprosessin eri vaiheissa kuin toimitilastrategiassakin. Muun muassa kiertotalouden edistäminen, rakennusten energiatehokkuus sekä kestävät liikenneratkaisut tukivat Helsingin kaupungin hiilineutraaliustavoitetta.

Kaupunkistrategia 2021–2025

Yleiskaavan toteuttamisohjelma päivitetään ja osayleiskaavojen valmistelu käynnistetään, jotta yleiskaavan 2016 tavoitteen mukaiselle raideliikenteen verkostokaupungin toteuttamiselle ja kantakaupungin laajentamiselle pystytään luomaan maankäytölliset edellytykset. Osayleiskaavoja laaditaan Länsiväylän alueelle ja Lahdenväylän varteeseen (mukaan lukien Viikinranta) sekä Östersundomiin. Yleiskaavan toteuttamisohjelman päivityksessä nostetaan entistäkin vahvemmin esiin sekä palveluiden mahdollistamisen, että luontoarvojen turvaamisen tärkeyttä.

Vuonna 2023 Helsinkiin on tarkoitus AM-ohjelman perustalta rakentaa 8 000 uutta asuntoa. Vuonna 2022 tulee valmistautua asuntotavoitteen edellytysten luomiseen muun muassa kaavoituksen, tontinluovutuksen, oman rakennuttamistoiminnan ja investointien ohjelmoinnin sekä koko asuntotuotantoprosessin jatkuvan kehittämisen avulla. Myös maapoliittiset linjaukset ohjaavat tulevina vuosina kaupungin kasvun kannalta merkittäviä toimenpiteitä.

Asemakaavoituksen pitkän aikavälin hankkeet eli kaupunkibulevardit, kaupunki uudistuskohteet, täydennysrakentaminen sekä keskustan kehittäminen tukeutuvat strategian tietopohjaan ja toisaalta toteuttavat sitä. Kärkihankkeena kaupunki uudistuskohteiden ja asemanseutujen lisäksi on kantakaupungin ja keskustan elinvoiman lisääminen kaupunkisuunnittelun keinoin. Täydennysrakentamista edistetään kaikkialla kaupungissa, erityisesti asemanseutujen, Raide-Jokerin ja metroasemien ympäristössä.

Yleiskaava 2016:n mukaisen raideliikenteen verkostokaupungin toteuttamista jatketaan edistämällä pikaraitiotiehankkeiden suunnittelua ja toteutusta.

Pyöräliikenteen kehittämisohjelman toimenpiteitä toteutetaan sovitusti. Kestävien kulkumuotojen osuuksien kasvattamiseksi jalankulku- ja pyöräilyväylien tehostetun talvihoidon verkoston laajentamista jatketaan.

Pandemia on muuttanut tapoja käyttää kaupunkia. Keskustan elämyksellisyyden ja viihtyisyyden kehittäminen on erittäin tärkeää elinvoimaisuuden tukemisen kannalta. Taloudellisesti kestäväää kaupunkikehitystä tuetaan luomalla yrityksille monipuolisesti toimintaedellytyksiä. Ydinkeskustan ja aluekeskusten vetovoimaisuutta kehitetään sekä reagoidaan kaupan muutokseen suhteessa liiketilojen kysyntään ja tarjontaan. Ydinkeskustalle laaditaan maankäytön kehityskuva, minkä pohjalta ydinkeskustassa ”hankkeistetaan” maankäytön tärkeimmät kehityskohteet niin, että ne tukevat ”käveltävän keskustan” kehittämistä kaupunginhallituksen 2021 tekemän päätöksen mukaisesti. Satamatoimintojen uudelleenjärjestelylle luodaan maankäytölliset edellytykset kaupunginvaltuuston 2021 päätöksen mukaisesti.

Kaupunkitilan yhteiskäyttämisen ”placemaking”-toiminta käynnistyy. Ensimmäiset kaupunkitilan kokeilut toteutetaan kaupunki uudistusalueilla, valikoiduilla asemanseuduilla sekä muissa keskeisissä julkisen kaupunkitilan kohteissa yhdessä asukkaiden ja muiden alueiden toimijoiden kanssa

Helsingin merellisen strategian toteuttaminen ja toimintamallien kehittäminen jatkuvat yhteistyössä muiden toimialojen kanssa. Strategian mukaisesti kasvatetaan saarten palveluja, millä mahdollistetaan laajemmat vierailijamäärät.

Turvataan kaupungin oma kohtuuhintainen asuntotuotanto sekä Helsingin kaupungin asunnot Oy:n asuntojen peruskorjaukset ja uudistuotanto. Segregaation torjumiseen osallistutaan toteuttamalla kaupungin ohjelmoinnin mukaisesti eri hallintamuotoja sekä monipuolista asuntotuotantoa Helsingissä laajasti eri kaupunginosiin.

Varmistetaan yleisten alueiden ylläpidon toimenpiteillä alueiden tasa-arvoinen kohtelu.

Ympäristöpolitiikan päivitystä on valmisteltu vuosina 2019–2021, ja päivitetyyn ympäristöpolitiikan toteutus alkaa vuonna 2022. Strategiaa tarkentavan toimialan ympäristöohjelman päivittäminen aloitetaan syksyn 2021 aikana noudattaen uuden kaupunkistrategian periaatteita ja huomioiden kaupungin ympäristöpolitiikan päivitystilanne sekä uudistuvan Hiilineutraali Helsinki -ohjelman sisältö. Uuden kaupunkistrategian jalkautuksessa tehtävien toimenpiteiden valmistelussa tavoitellaan parempaa kytkentää ympäristöjohtamiseen niin, että toimialan palveluissa kirjatut ekologisen kestävyys toimenpiteet ovat tarkemmassa seurannassa ja

ympäristöjohtamisen tuen piirissä. Vuonna 2021 käynnistynyttä energiarenessanssia jatketaan.

Hiilineutraali Helsinki -ohjelman tavoitteet ja toimenpiteet on suurelta osin integroitu kaikkiin tilat-palvelun prosesseihin. Energiatohokkuus sekä päästövaikutukset ja kiertotalous huomioidaan tilaverkkosuunnittelussa ja tiloista luopumisessa, hankesuunnittelussa, rakennushankkeiden toteutuksessa sekä rakennusten käytön aikaisissa toiminnoissa ja palveluissa.

Asuntotonttien yleisiä varausehtoja, vähähiilisiä pohjarakennusmenetelmiä ja maalämmön hyödyntämistä on kehitetty Hiilineutraali Helsinki -ohjelman tavoitteiden edistämiseksi

Hiilineutraali Helsinki -tavoitteeseen liittyvä päästöttömien työmaiden Green Deal -sopimus asettaa vaatimuksia työmaiden päästöjen vähentämiseksi.

Ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi yleisillä alueilla siirrytään energiaa säästävään tekniikkaan. Vanhat yleisten alueiden valaisimet vaihdetaan energiapiheiksi ledivalaisimiksi, joiden tehoa ohjataan valon tarpeen mukaan. Myös muita yleisiä alueita palvelevia laitteita siirretään etähallintaan.

Ekologisen kestävyys toimenpiteitä kunnossapidossa ovat mm. vieraslajien torjuminen, kiertotalouden lisääminen, kestävien kulkumuotojen ja kitkarenkaiden käytön edistäminen sekä runsaslumisiin talviin, myrskyihin, tulviin ja kuivuuteen varautuminen.

Hulevesien suunnitteluprosessin (laadinnassa vuonna 2021) mukainen toiminta edistää sekä ekologista kestävyttä, että parantaa varautumista ilmastonmuutoksen myötä tuleviin pulmiin, kuten rankkasateisiin ja kuivuusjaksoihin

Helsingin luonnon monimuotoisuudenturvaamisen toimintaohjelman (LUMO) toimenpiteet ja siinä esitetyt selvitykset vaikuttavat eri palveluiden toimintaan. Yleiskaavan 2016 hyväksymisen jälkeen on laadittu koko kaupungin metsä- ja puustoinen verkosto. Niittyverkosto valmistuu vuonna 2021, ja pienvesiä käsittelevä siniverkosto vuonna 2022.

Kaupungin massojen (maamassat, purkumateriaali) hallinnan koordinointi ja kehittäminen jatkuvat päivitetyn massojen hyödyntämisen kehittämisohjelman ja siihen liittyvän toimenpideohjelman mukaisesti. Materiaaleja kierrättämällä saavutetaan ympäristöhyötyjä sekä kustannussäästöjä.

Toimivat katuhankkeet -kehitystyötä katutyömaiden haittojen vähentämiseksi jatketaan. Jatkokehittämisessä keskitytään erityisesti yhteistoiminnallisuuteen isoissa katuhankkeissa, volyyminhankkeiden sopimusohjaukseen ja työmaiden vaikutusten arviointiin.

Täydennysrakentamista edistetään vuonna 2021 hyväksytyjen maapoliittisten linjausten pohjalta ja lisäämällä taloyhtiöille suunnattua markkinointia sekä selkeyttämällä täydennysrakentamisesta kiinnostuneiden taloyhtiöiden asiakaspolkua.

Koronan jälkeisiä toimintamalleja asiakkaiden palvelussa otetaan käyttöön ja kehitetään edelleen. Näitä ovat muun muassa uusien toimialaspesifien, kaupunkiyhteisten tai valtakunnallisten uusien järjestelmien mahdollistama sähköiseen asiointiin liittyvien prosessien kehittäminen, robottien hyödyntämismahdollisuuksien selvittäminen ja ajanvarauksella annettavan palvelun laajentaminen. Toimintoja kehitetään myös tiedolla johtamisen keinoin hyödyntämällä

aiempaa paremmin asiakkaiden asioinnista olemassa olevaa dataa, keräämällä asiakasymmärrystä sekä mittaamalla asiointi- ja kaupunkikokemukseen liittyviä tavoitteitamme entistä selkeämmin ja kokonaisvaltaisemmin

Toimialan digitalisaatio-ohjelman toteuttamista jatketaan toimialan projektimallia noudattaen ja varaudutaan digitalisaatio-ohjelman päivittämiseen. Tiedonhallintaa ja tiedolla johtamista kehitetään erityisesti rakennetun omaisuuden ja liikennelaitteiden omaisuudenhallinnan kehittämisellä. Älyliikenteen edistäminen saa merkittävän lisäpanoksen liikenteenohjauksen ja -suunnittelun data-alustalla ja tilannekuvajärjestelmällä.

Rakentamisen kokonaisprosessi vahvistuu valmistuvilla projekteilla, jotka tukevat rakentamisen digitalisaatiota kaavoituksesta ylläpitoon. Tietomallien hyödyntämistä edistetään koulutuksien lisäksi huomioimalla tietomallien käyttö koko rakentamisen prosessissa ja osana tiedonhallinnan kehittämistä.

Lisäksi vuoden 2022 aikana otetaan käyttöön palautumisohjelman digitalisaatioon liittyvät tapahtumailmoituspalvelu, segregaaation ehkäisyä edistävä tilastotyökalu ja kaupungin yritystoimintaa edistäviä älykkään kaupunkiopastamisen ratkaisuja.

Strateginen paikkatieto-ohjelma on käynnistynyt vuoden 2021 alussa. Paikkatiedon laajamittainen hyödyntäminen, tietomallipohjainen toimintatapa ja kaupunkimallikehitys liittyvät toisiinsa rakennetun ympäristön hallinnassa.

Toimitilakantaa hoidetaan palveluverkon laadullisten arvojen kautta taloudellisesti kestäväällä tavalla. Kriteerit laaditaan siitä, millä perusteella tilatarpeet toteutetaan omaan omistukseen, millä perusteilla ensisijaisena vaihtoehtona on vuokraus ja miten näissä molemmissa tapauksissa ylläpito järjestetään.

Korjausvelan haltuunotto-ohjelman laatiminen on aloitettu ja alustava määrittely tehdään loppuun vuonna 2021. Ohjelma sisältää sekä investointisuunnitelman että luopumissuunnitelman. Varsinainen haltuunotto-ohjelma valmistuu vuoden 2022 loppuun mennessä.

Pitkän tähtäimen korjaussuunnitelma (PTS) laaditaan kaikissa v. 2022 valmistuvissa uudisrakennus- ja peruskorjaushankkeissa sekä kaikkiin 10 vuoden sisällä valmistuneisiin kohteisiin (uudisrakennukset ja peruskorjaukset).

Sisäisen vuokran mallin aikataulu on täsmentynyt ja malliin tehtävät muutokset toteutetaan kahdessa vaiheessa. Vuokramalliuudistuksen osana korjataan nykyinen toimintatapa kirjanpitolain mukaiseksi, jolloin aiemmin investoinneista rahoitetut perus- ja vuosikorjaushankkeet siirretään osaksi käyttötalouden korjauksen ja kunnossapidon budjettia.

Myyntien nopeuttamiseksi yhteistyöprosesseja kaavoituksen, maankäytön kehittämisen ja kiinteistökehittämisen kanssa selkeytetään ja tehostetaan. Uudistetut asuntotonttien ja yritystonttien maanvuokrausperiaatteet otetaan käyttöön.

Teknisen alan palvelustrategian tavoitteiden saavuttamiseksi kilpailutetun alueen laajuutta kasvatetaan. Yleisten alueiden ylläpidon tavoitetilassa Staran tuotannon osuus kaupungin yleisten alueiden ylläpidon kokonaispinta-alasta on 50 %. Tällä hetkellä Staran osuus on noin 70 % ja vähennys olisi noin 670 hehtaaria. Alenema Staran ylläpidossa olevien alueiden määrässä tapahtunee uusittavien palvelusopimusten

perusteella asteittain vuosien 2022-2024 loppupuolella. Kaarelan ja Suutarilan kilpailutetut alueurakat käynnistyvät syksyllä 2022.

Helsingin kaupungin uuden hankintastrategian toteuttamisen myötä toimialan hankintojen strateginen johtaminen vahvistuu ja ekologisen, sosiaalisen ja taloudellisen vastuullisuuden rooli kasvaa hankintaprosesseissa. Tavoitteena on vastuullisuuden ja vaikuttavuuden systematisointi hankintakategorioittain. Hankintoja digitalisoidaan ja automatisoidaan sekä otetaan taloudellisen vastuullisuuden mittarit käyttöön.

Toimintaympäristön keskeiset muutokset 2022

Lainsäädäntö

Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) muutos on käynnissä ja vielä on epäselvää, miten se tulee vaikuttamaan vuoden 2022 toimintaan. MRL:n muutos saattaa edellyttää muutoksia muun muassa kaupungin nykyisiin maankäyttösopimuskäytänteisiin sekä asettaa vaatimuksia vuorovaikutuksen lisäämiseksi kaupungin maapoliittisten toimenpiteiden laadinnassa ja toteutuksessa. MRL:n muutos saattaa tuoda uuden, lakiin perustuvan suunnitelman: viherrakenteen. Helsingin rakennusjärjestyksen uusimistyö käynnistyy syksyllä 2021 ja tavoitteena on sen valmistuminen suunnilleen samaan aikaan kuin MRL:n tilalle tuleva uusi laki.

Valmistelussa ovat EU-direktiivien (laajakaistadirektiivi, teledirektiivi) perusteella annetut Yhteisrakentamislaki ja sitä täydentävä Traficomien määräys sekä Laki sähköisen viestinnän palveluista annetun lain muuttamisesta. Nämä edellyttävät toimenpiteitä, resursointia ja laajaa yhteistyötä toimialalla.

Kunnossapitolain (laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta) mahdollisen kokonaisuudistuksen valmistelu alkanee vuonna 2022.

Elintarvikelain uudistuksen myötä toimijoilta peritään 2022 lähtien vuosivalvontamaksua (150 €/toimija), jotka kasvattavat tuloja. Vuosivalvontamaksua on perusteltu toimijoiden neuvonnan lisäämisellä, mikä ei ole mahdollista nykyresursseilla. Tästä johtuen neuvontaan ohjataan lisäresursseja. Sosiaali- ja terveysministeriö valmistelee hallitukselle esitystä terveydensuojelulain nojalla tehtävän valvonnan maksullisuuden muuttamisesta vuosimaksulliseksi.

Uusi kiinteistöverolainsäädäntö on valmisteilla ja sitä sovelletaneen vuoden 2023 verotuksessa. Painopisteenä lähivuosina on rakennus- ja huoneistorekisterin tietojen päivitys vanhojen rakennusten osalta, jotta kiinteistöveropohja ja verotuksen oikeudenmukaisuus kasvavat.

Toimintaympäristön muutokset

Marraskuussa 2020 hyväksytyn AM-ohjelman mukaan kaupungin asuntotuotantotavoite nousee vuodesta 2023 alkaen 8 000 asuntoon vuodessa, mikä tarkoittaa noin 15 prosentin tavoitteen nousua kaupungin maalle toteutettavien hankkeiden osalta. Lisäksi AM-ohjelman muutos edellyttää asuntotonttien varauskannan rahoitus- ja hallintamuotojakauman kehittämistä. Tavoitteen nousuun ja muutoksiin tulee varautua jo talousarviovuonna.

Kaupungin oma asuntotuotantotavoite nousee 1 500 asunnosta 2 000 asuntoon. Tuotannon kasvattaminen nykyisestä noin kolmanneksella edellyttää sekä omien että ostopalveluna hankittujen henkilöstöresurssien kasvattamista.

Väsentliga förändringar i omvärlden 2022

Peruskorjausten määrä kasvaa Helsingin kaupungin asunnot Oy:n kiinteistökannan PTS-suunnitelman mukaisen peruskorjaustarpeen kasvun mukaisesti, laskennallisesti noin vastaavan suuruisena kuin valtuuston päättämä uudistuotannon kasvu. Varaudutaan nykyisellä tasolla edelleen myytävissä tuotannossa muun muassa myyntiaikojen pidentymiseen sekä mahdollisten myymättömien valmiiden asuntojen vastikekustannuksiin ja lisääntyviin markkinointikustannuksiin. Lisäksi varaudutaan maltilliseen koronnouluun.

Täydennysrakentamisen osuus kaavoituksesta tulee kasvamaan merkittävästi vuonna 2022 ja siitä eteenpäin. Täydennyskaavoitus on hitaampaa kuin täysin uusille alueille kaavoittaminen. Usein se on tonttikohtaista. Päätöksenteko ja vuorovaikutus edellyttävät enemmän selvityksiä kuin aiemmin. Muun muassa melu- ja ilmanlaatukysymykset korostunevat aiempaa enemmän. Tarvitaan uudenlaista otetta vuorovaikutuksen järjestämisessä ja muun muassa digitaalisten työkalujen käytössä. Täydennysrakentaminen lisää myös maapoliittisten toimien tarvetta ja pakottaa uusimaan tontinluovutuksen toimintamalleja. Täydennysrakentamisessa myös maisemasuunnittelun merkitys kasvaa entisestään. Tiivistyvässä kaupungissa rakentamisen luo paineita sekä maisemallisten että luontokysymysten korkeatasoisille ja ekologisesti kestäville ratkaisuille.

Toimintaympäristöön vaikuttaa raidekaupungin rakentaminen ja siihen liittyvät isot infrahankkeet (mukaan lukien allianssit). Yhtäaikaiset isot liikennehankkeet haastavat resurssien riittävyydessä. Tarvitaan investointirahojen lisäksi myös osaavaa henkilöstöä vastaamaan näiden investointien toteutumisesta. Täydennysrakentaminen ja muutokset liikennejärjestelmään edellyttävät perusteellista vuorovaikutusta alueella, jotta muutoksista saadaan päätökset.

Rakennettujen alueiden ja kunnossapitototeutettävien laajentuminen sekä tapahtumien lukumäärän ja kävijämäärien kasvaminen lisäävät kunnossapidon kustannuksia. Uudet valmistuvat kohteet ovat aiempaa teknisempiä ja tiiviimmin rakennettuja, jolloin ne ovat kalliimpia kunnossapitää. Kunnossapidon vastuulle siirtyvät myös Vuosaaren huipun virkistysalue 100 ha sekä Malmin entisen lentokentän alueen (130 ha) niityt ja jalankulun ja pyöräilyn reitit. Teknisen alan palvelustrategian mukaisesti kilpailutettu urakointi kasvaa lähes kaksinkertaiseksi. Muutosten vaikutuksesta tilaajan työmäärä kasvaa merkittävästi. Rakentamis- ja raaka-aineiden kustannusindeksien muutokset vaikuttavat monivuotisiin yksityisten urakoitsijoiden sekä Staran urakkahintoihin.

Vieraslajien torjuntaa säätelevä lainsäädäntö edellyttää, että kurturuusua ei saa enää kasvattaa 1.6.2022 lukien. Kasvinsuojeluaine glyfosaatin myyntikielto alkaa vuoden 2023 alusta. Siirtyminen korvaaviin ratkaisuihin kuten rikkakasvien mekaaniseen torjuntaan, kuumentamiseen ja polttamiseen tapahtuu vuosien 2021–2023 aikana. Korvaavat ratkaisut ovat merkittävästi nykyisiä kalliimpia.

Lumenkäsittelyn periaatteisiin sisältyvän laajan toimenpideohjelman toteuttaminen ja lumen käsittelyn innovaatiohankkeiden jatkokehitys edellyttävät resursointia sekä rahoituksen varmistamista.

Yleisille alueille on tulossa yhä enemmän uutta tekniikkaa (mm. tunnelit, pumppaamot, liikennetekniikkaa, laivojen maa-, tapahtuma- ja kioskisähköt). Ikääntyvässä järjestelmissä käytettyjen teknologioiden vanheneminen aiheuttaa järjestelmien muutos- ja uusimistarpeita.

Uusien toteutusmuotojen (allianssi, elinkaari, STk - eli kehitysvaiheen sisältävä Suunnittele ja toteuta -urakka) käyttöä jatketaan. Vähenevä oma henkilöstö voidaan kouluttamalla saada tekemään tilaajatoiminnan kannalta välttämätön työ, ja muut tehtävät ostetaan konsulteilta ja urakoitsijoilta.

OmaStadin hankkeiden määrä kasvaa, koska meneillään olevalla kierroksella on yhdistetty kahden vuoden rahoitus. Tämä vaikuttaa myös palvelutuotantoon muiden hankkeiden väistyessä OmaStadi-hankkeiden tieltä. Toteutettavat hankkeet lisäävät kunnossapidon kustannuksia.

HSY on käynnistänyt useita vuosia kestävästä sekaviemäröinnistä luopumisen projektin kantakaupungissa. Tämä vaatii toimialalta reagoitua, osallistumista ja toimialan vastuulle kuuluvaa hulevesien suunnittelua.

Koronan vaikutuksesta varaudutaan puistojen normaalia suurempiin käyttäjämääriin, mikä lisää erityisesti puhtaanapito-kustannuksia. Lisääntyneistä käyttäjämääristä johtuen rakenteiden, varusteiden ja kasvillisuuden kulumisen kasvaa. Lieveilmiöt väistämättä vähentävät puistojen viihtyisyyttä.

Asuntovuokrausmarkkinoilla vuokra-asuntojen tarjonta on lisääntynyt ja asiakkaat ovat entistä vaativampia asuinhuoneistojen kunnan suhteen. Tämän vuoksi tyhjäksi jäävien huoneistojen myyntiä tehostetaan vapailla markkinoilla olevan asuntokannan vähentämiseksi ja sitoutuneen pääoman vapauttamiseksi.

Vilkas rakentaminen, kaupungin kasvu sekä paikkatiedon käytön laajamittainen lisääntyminen eri toimialoilla rakennetun ympäristön ja omaisuuden koko elinkaarenhallinnassa vaikuttavat palveluiden kysyntään ja työtarpeeseen merkittävässä määrin. Asuntotuotannon, työpaikkojen ja palveluverkon turvaaminen edellyttää rakennuslupien myöntämisen jatkuvuutta. Lupaprosessia kehitetään sujuvammaksi ja tehokkaammaksi.

Toimintaympäristön riskit ja epävarmuustekijät

Kun määrärahaa kohdennetaan AM-ohjelman mukaisesti painotetusti sinne, missä väestönkasvu suurimmin lisää kustannuksia (asuntotuotannon lisääminen), on riskinä, että kaupungin muu yleisten alueiden kasvuedellytysten turvaaminen jää vaille riittäviä taloudellisia resursseja. Yleisten alueiden ylläpidon volyymin kasvaessa lisääntyvät tarvittavat rahoitusresurssit yleistä kustannuskehitystä enemmän.

Ylläpidettävän pinta-alan kasvun lisäksi tarvitaan olemassa olevan korjausvelan hallitsemiseksi riittävä lisärahoitus. Yleisten alueiden peruskorjaukseen ja kunnossapitoon osoitetut määrärahat eivät ole lisääntyneet samassa suhteessa kunnossapidettävän omaisuuden kanssa, mistä aiheutuu kestäväntöntä korjausvelan kasvua. Korjausvelan kasvu näkyy taitorakenteiden, erityisesti siltojen, peruskorjausten vaikeutumisenä ja lisääntyneinä hätäkorjauksina. Nykyisellä kunnossapidon rahoitustasolla muun muassa puistoissa sijaitsevien leikkialueiden vaaraa aiheuttavien riskitekijöiden määrän on kuluttajaturvallisuuslain mukaisissa tarkastuksissa havaittu kasvaneen huolestuttavasti.

Käyttömenokasvun hillitsemiseksi laaditaan teknisen palvelun strategiaan ja yksikkökustannusten suotuisaan kehittymiseen perustuen tavoitteet, jonka mukaisesti Staran palveluja jatkossa hankitaan. Tällä toimenpiteellä osaltaan pyritään varmistamaan yleisten alueiden käyttömäärärahojen riittävyys. Tavoitteen toteuttamiseen liittyy riskejä muun muassa, saadaanko

voimassa olevia sopimuksia päivitettyä vastaamaan tavoiteltua uutta hintatasoa.

Rakentamisen kova kysyntä on johtanut rakennusmateriaalien ja työvoiman kovaan kysyntään, mikä puolestaan on nostanut niiden hankintaan liittyviä kustannuksia. Kustannusten nousu muodostaa merkittävän riskin investointi- ja käyttötalouden budjettirahoituksen riittävyydelle.

Helsingin Design-vuoden rahoituksen järjestymisen sekä OmaStadi-hankkeiden koordinoinnin henkilöstömenoihin liittyvä rahoitus ovat edelleen avoinna eivätkä ole sisällytettynä talousarvioehdotukseen.

Runsaslumiset talvet, tulvat, kuivuus ja myrskyt ovat merkittäviä riskitekijöitä. Sään ääri-ilmiöihin on laadittu varautumissuunnitelmat, joiden perusteella käynnistetään toimenpiteet lisärahoituksen turvin.

Liikennealueiden uudelleenpäällystyksen (asfaltit, kiveykset) määrärahat ovat pudonneet viimeisten vuosien aikana 30 %. Määrärahan voimakkaasta karsinnasta johtuen tällä hetkellä kyetään päällystämään vain kaikkein heikkokuntoisimmat katuosat.

Mikäli talonrakennushankkeille osoitetut määrärahat eivät riitä haltuunotto-ohjelman investointisuunnitelman kattamiseksi eikä lupomisia saada toteutettua ohjelman mukaisesti, niin korjausvelka tulee jatkossakin kasvamaan.

Rakennusten keskimääräinen kuntoluokka on heikko. Osa rakennuksista ei kestä turvallisina ja terveellisinä ohjelmoituun perusparannushankkeeseen asti. Sisäilmasta johtuvien väistötilojen tarve kasvaa, ja kulut kasvavat. Käyttöä turvaavien korjausten ja toimien kulut kasvavat. Asiakastoimialojen tulisi koordinoita ja johtaa tiloihin liittyviä tarpeita pitkäjänteisemmin sekä sitoutua tiloihin pidemmäksi aikaa. Muutoin tämä johtaa tilojen ulkoa vuokrauksen tarpeen kasvuun ja lisääntyneisiin kustannuksiin omien tilojen jäädessä kasvavassa määrin tyhjiksi.

Raidekaupungin rakentuminen edellyttää investointeja ja resursseja. Mikäli ne otetaan pois muusta toiminnasta, riskinä on, ettei täydennysrakentaminen etene tavoitellulla tavalla.

Ympäristöasioiden hallinnan osaamiselle on lisääntyvää kysyntää, kun kestävä kasvun ja ympäristöasioiden merkitys on nousussa ja odotukset kaupungille ja toimialalle näiden asioiden huomioimisessa ovat kasvaneet. Pitkän aikavälin muutostekijänä on kärjistynyt ympäristökriisi, joka on tunnistettu merkittäväksi ja toimialan valmiudet kohdata sen vajaiksi. Riskinä on tunnistettu epävarmuus asetettujen toimenpiteiden ja resurssien riittävydestä suhteessa tarpeeseen. Olemassa on myös maineriski, mikäli kaupunki ei onnistu pitämään kiinni kansallisista ja kansainvälisistä sitoumuksistaan ja edelläkävijäprofiilistaan ja jalkauttamaan suunniteltuja kestävä kehityksen ja ympäristönsuojelun toimiaan.

Toimialan lisääntyvä palvelukysyntä kuormittaa henkilöstöä, ja tällä voi olla negatiivinen vaikutus henkilöstön työhyvinvointiin sekä pysyvyyteen. Tällä voi olla huomattava vaikutus palvelun kykyyn edistää strategisesti merkittäviä hankkeita ja tavoitteita. Pitkään jatkuneesta voimakkaasta henkilöstön vaihtuvuudesta johtuva uusien työntekijöiden jatkuva perehdytys työtehtäviin kuormittaa oman työn lisäksi jo olemassa olevia työntekijöitä ja esihenkilöitä.

Määrärahojen niukkuus rajoittaa digitalisaation avulla saavutettavaa ripeää tuottavuuden kasvua ja asiakaskokemuksen kehittämistä.

Taloudellinen kestävyys

Tuottavuus ja yksikkökustannukset

Keskeisenä strategiaan liittyvänä tavoitteena kuluneella valtuustokaudella oli tuottavuus- ja yksikkökustannuslaskennan kehittäminen ja vakiinnuttaminen. Toimialalle luotiin palvelukohtainen tuottavuusmittaristo sekä kehitettiin yksikkökustannuslaskenta, joka kattaa jo noin 90 % toimialan käyttömenoista.

Kaupunkiyhteinen tavoite on ollut, että myös tuottavuutta seurataan yksikkökustannusten kautta, ja strategiakauden loppupuolella kehittämisen pääpaino on ollut niissä. Haasteena on ollut muun muassa laatutasoerojen huomioiminen laskennassa, ja tämän ratkaisemista jatketaan edelleen. Yksikkökustannukset ovat tulossa osaksi toimialan talousarvion johtamista, ja jatkossa keskitytään muun muassa vertailtavuuteen muiden suurten kaupunkien vastaavien lukujen kanssa. Haasteena ovat yksikkökustannusten erilaiset sisällöt eri kaupungeissa. Yksikkökustannuksilla kuvataan toimialan palvelujen ja prosessien tuottavuuden kehittymistä talousarviokohdittain.

Vuoden 2022 talousarvion valmistelu on kytketty yksikkökustannusten kehittämisen tarkasteluun. Yksikkökustannustarkastelussa lisäresursseja perustellaan pääsääntöisesti joko toiminnan laajuuden/kasvun lisääntymisellä ja/tai toiminnan laadun paranemisella. Käytössä olevan seurannan mukaisten yksikkökustannusten toteutunut kehitys vaihtelee palveluittain varsin voimakkaasti. Vaihtelut aiheutuvat palveluiden kysynnän vaihteluista suhteessa palvelun ylläpidosta aiheutuviin kustannuksiin. Esimerkiksi rakentamisen korkeasuhdanne ja sääilmiöt vaikuttavat näihin.

Kaupungin omassa asuntotuotannossa tehtävät etupainotteiset resurssipanostukset näkyvät asuntotuotannon epäsuotuisana yksikkökustannusten kehityksessä. Helsingissä tapahtuvan asuntotuotannon edistämiseen liittyvään luovutetun kerrosalan yksikkökustannuksen ennakoidaan kehittyvän suotuisasti. Helsingin oman asuntotuotannon lisääminen sekä edellytysten luominen kaupungissa tapahtuvan asuntotuotannon lisäämiseksi tasolta 7 000 tasolle 8 000 edellyttää lisäresursseja kaavoitukseen, tontinluovutukseen, rakennustarkastukseen sekä kaupungin omaan asuntotuotantopalveluun.

Kokonaisvastuuhoidon laajentaminen Kallion ja Vallilan alueille lisää yleisten alueiden kustannustasoa ja yksikkökustannuksia. Yleisten alueiden yksikkökustannusten kehitykseen vaikuttavat katujen ja puistojen ylläpidettävien pinta-alojen määrien kasvu. Yleisten alueiden ylläpitoon liittyvien yksikköhintoja ja kustannustasoa pyritään hillitsemään palvelutoimittajien kilpailutuksia lisäämällä sekä palvelusopimuksiin liittyvillä säästötavoitteilla. Staran osalta tehostamis-/säästötavoite on 2 milj. euroa vuodessa. Ylläpidettävien alueiden laajuuden kasvu yhdistettynä koronaepidemian aiheuttamaan puistojen lisäkustannuspaineeseen lisää toiminnan rahoitustarvetta.

Muilta osin yksikkökustannusten kehitystä selittävät muun muassa asuntotuotantoon liittyvä luovutetun kerrosalan lisääntyminen, pysäköintivalvontatapahtumien ennakoitu kasvu sekä energiarenessanssipalvelun lisääminen.

Vuosikorjauskustannusten osalta toteutetaan kirjanpitoikäntömuutoksen, jossa yhteensä 35 miljoonaa euroa aiemmin investointimäärärahoissa esitettyjä vuosikorjausmenoja siirretään käyttömenoihin. Tällä on suora vaikutus yksikkökustannuksiin ja muutos on luonteeltaan kirjanpidollinen. Toimenpiteellä on vaikutusta palvelutuloista perittäviin maksuihin.

Vaikuttavuuden ja taloudellisen tehokkuuden lisäämiseksi toimiala hyödyntää ulkoista rahoitusta osallistumalla erilaisiin kansallisiin ja kansainvälisiin kehityshankkeisiin.

Talousarvion tavoitteet

Sitovat toiminnan tavoitteet

Toimialan omat sitovat tavoitteet ovat:

- Kaupungin kasvun ja elinvoimaisuuden edistäminen (sisältyy kaupunkiyhteinen tavoite/mittari: Helsingissä alkaa vuonna 2022 vähintään 7 000 asunnon rakentaminen.)
- Kaupunkilaiskokemuksen parantaminen
- Tilakannan ekologisuuden edistäminen
- Ekologisen kestävyuden edistäminen.

Kaupunkiyhteinen sitova tavoite:

- Kaupunkiudistusalueille laaditaan kokonaisvaltainen toimenpide- ja investointisuunnitelma alueille kohdennettavista hankkeista vuosina 2022–2025.

Muut toiminnan tavoitteet

Muihin toiminnallisiin tavoitteisiin sisältyy toimialan omien tavoitteiden lisäksi kaupunkiyhteisiä tavoitteita:

- Hyvinvointi ja terveys
  - Lasten ja nuorten harrastamisen mahdollisuuksia parannetaan ja lisätään tietoisuutta oman alueen vapaa-ajan toiminnoista.
  - Vahvistetaan ikäihmisten hyvinvointia ja toimintakykyä parantamalla mahdollisuuksia liikkumiseen ja liikkeelle lähtöön.
- Valtuustokauden aikana tuottavuutta parannetaan digitalisaatiolla ja tilojen käyttöä tehostamalla.

Henkilöstösuunnitelma

Kaupunkistrategian tavoitteet ja toimintaympäristön muutokset ovat henkilöstösuunnittelun lähtökohtia. Tulevien vuosien osalta tehdään entistä tarkempaa henkilöstösuunnittelua hyödyntämällä tietoa ennakoivasta lähtövaihtuvuudesta ja huomioimalla henkilöstörakenteeseen tarvittavat muutokset muun muassa toimintaympäristön ja työn muutoksen sekä digitalisaation tavoitteiden saavuttamiseksi ja tulevaisuuden haasteiden ennakoinniseksi. Henkilöstösuunnitelman ohessa laaditaan kriittisten tehtävien täyttösuunnitelma ja seuraajasuunnitelma palvelukokonaisuuksittain. Tavoitteena on, ettei henkilöstömäärä juurikaan kasva ja että resurssien joustava ja tarkoituksenmukainen käyttö yli organisaatiorajojen lisääntyy.

Tulevana suunnittelukautena henkilöstön saatavuus ja pysyvyys varmistetaan kohdistamalla toimenpiteet työpanoksen ja resurssien oikeaan kohdentamiseen, panostamalla työnantajakuvaan sekä rekrytointien ja perehdyttämisen onnistumiseen. Ydinprosessien sujuvuus ja keskeisten tavoitteiden saavuttaminen sekä henkilöstön sitoutuminen

Personalplan

varmistetaan osaamisen kehittämällä, edistämällä henkilöstön sisäistä liikkuvuutta, työhyvinvoinnin johtamisen toimenpiteillä ja palkitsemisella. Henkilöstön sisäistä liikkumista ja siirtymistä organisaation sisällä tehtävästä toiseen vauhditetaan ennakoivan henkilöstösuunnittelun, onnistumiskeskusteluiden ja osaamisen kehittämisen toimenpitein, uudelleensijoituksen ja henkilökierron avulla sekä vahvistamalla esihenkilöiden uracoaching-taitoja.

Toimialan henkilöstöjohtamisen kehittämisessä osallistutaan kaupunkiyhteiseen johtamisen kehittämiseen ja keskitytään erityisesti johtamisen kulmakivien eli näkemyksellisyyden, innostuksen, linjakkuuden sekä toimeenpanokyvyn viemiseen osaksi jokapäiväistä johtamista. Hyvän esihenkilötyön tueksi tarjotaan uusia työkaluja linjakkaaseen johtamiseen ja työn sujuvuuden varmistamiseksi, valmennetaan ja perehdytetään esihenkilöitä uusiutuviin käytäntöihin ja järjestelmiin sekä hyödynnetään aktiivisesti henkilöstökokemusta ja organisaation työkaluista saatua palautetta palveluiden ja johtamisen kehittämisessä.

Talousarvion vaikutusten arviointi

Taloudelliset vaikutukset

Yritysvaikutusten arviointi tehdään tilanteissa, joissa asemakaava koskee toimitiloja tai työpaikka-alueita. Liikenne- ja katusuunnittelussa tehdään ohjelma- ja hankekohtainen yritysvaikutusten arviointi. Kaupunki parantaa yritysten toimintaedellytyksiä yritystonttien luovutuksella ja sitä kehittämällä.

Tavoitteena on lisäksi tarjota asuntoja työpaikkojen ja palvelujen äärellä, joka voi helpottaa työvoiman tarjontaa helsinkiläisille yrityksille. Markkinoille tarjotaan kilpailuun suunnittelu- ja muita asiantuntijatöitä sekä rakennusurakoita.

Asuntotuotannon lisääminen ja uusien liikennehankkeiden painottaminen näkyvät lähivuosina voimakkaasti kaupungin investointimenoissa. Kaupungin toimitilojen korjausvelan hallinta edellyttää tulevana vuosina myös investointipanostuksia, jotta tilojen terveellisyyteen ja turvallisuuteen liittyvät riskit eivät realisoidu.

Kuntalaisvaikutukset

Kuntalaisvaikutuksia edistetään rakentamalla kohtuuhintaisia asuntoja myös perheille. Rakennetaan terveellisesti, turvallisesti ja kohtuuhintaisesti. Asemakaavoitus tähtää hyvän kaupungin suunnitteluun kaikille; vaikutusten arviointi on osa kaavoitusta ja siinä myös lapset ovat merkittävässä roolissa.

Helsinki on hakemassa mukaan Unicefin Lapsiystävällinen kunta -malliin, jossa tavoitteena on edistää erityisesti heikoimmassa asemassa olevien lasten oikeuksien toteutumista kunnassa. Keskiössä on lasten ja nuorten osallisuuden vahvistaminen sekä lasten huomioiminen palveluissa ja päätöksenteossa. Lasten ja lapsiperheiden palveluita edistää laadittava leikkipalvelulinjaus. Nykyisistä 62 leikkipuistosta keskimäärin viisi leikkipuistoa kunnostetaan vuosittain. Tämän lisäksi leikkipaikkoja kunnostetaan osana kaupunki uudistus- ja muiden alueiden puistojen peruskorjauksia. Muotoilupääkaupungin juhluvuoden kärkihankkeena uusi teemaleikkipuisto on satsaus lasten hyvinvointiin ja heidän huomioimiseensa julkisessa kaupunkitilassa.

Arkkitehtuuriohjelma linjaa tulevia suunnitteluperiaatteita Helsingin keskeisistä julkisista rakennuksista kuten kouluista.

Bedömning av budgetens konsekvenser

Lisäksi se linjaa tavoitteista vahvistaa edelleen arkkitehtuuri- ja muotoiluoppimista Helsingin kouluissa ja varhaiskasvatuksessa.

Kaupunkitilan yhteiskäyttäminen eli placemaking-toiminta on keskeinen työkalu asukkaiden, yritysten ja muiden alueiden toimijoiden ottamiseksi mukaan alueidensa suunnitteluun. Parhaimmillaan placemaking lisää alueiden viihtyisyyttä, elinvoimaisuutta ja luo niille vetovoimaisen identiteetin.

Liikenneturvallisuuden hyvä taso mahdollistaa lasten itsenäiset koulumatkat.

Kaupunginkanslian vuonna 2021 valmisteleva tasa-arvoisen ympäristön työkalua testataan vuonna 2022. Sukupuolivaikutusten arviointi on jatkossa osana yleisten alueiden suunnitelmaa.

Laissa määritellään, että asemakaavan tulee varmistaa terveellinen ja turvallinen ympäristö. Laadukkaalla kaupunkiympäristöllä, julkisella kaupunkitilalla ja lähiluonnolla on merkittävä hyvinvointi- ja terveysvaikutus kaupunkilaisille. Samoin kaupunkisuunnittelun osallisuuden edistäminen tukee kaupunkilaisten hyvinvointia.

Viheralueiden käyttö pysynee edelleen korkeana, ja tutkimusten mukaan 80 % väestöstä kertoo ulkoilevansa viheralueilla. Viherrakennearjestelmän tuottamia hyvinvointivaikutuksia edistetään huolehtimalla saavutettavuudesta. Käyttöpainetta arvioidaan. Liikunta-alueiden suunnittelun ohjeistusta selvennetään.

Penkkien ja muiden istuimien määrä kasvaa vuosittain yleisillä alueilla. Penkkejä asennetaan reiteille, joissa ne palvelevat erityisesti vanhusten liikkumista tarjoten levähdyspaikkoja (palvelutalojen ja terveyskeskus, lähikaupat). Niitä tarvitaan heikommin liikkuvien tueksi: tieto kattavasta penkkiverkostosta tuo rohkeutta lähteä liikkeelle.

Jalankulku- ja pyöräilyväylien tehostetun talvihoidon verkoston laajentaminen parantaa liikkumismahdollisuuksia talvella.

Ympäristövaikutukset

Kaupunkiympäristön toimialalla ympäristövaikutusten arviointia tehdään osana asemakaavatyötä, jossa tehdään tarvittavat selvitykset ja ympäristövaikutusten arviointi. Kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu on kiinteästi mukana asemakaavan ympäristövaikutusten arvioinnissa. Arvioinnin tarve selvitetään ja ratkaistaan seuraavaksi toteutussuunnitelmien kehittämisen osana. Tonttikohtainen viherkerroin on osana asemakaavahankkeita. Liikenteen haittojen kuten melun, tärinän ja pölyn hallinta on osana liikennesuunnittelua.

Tarkemman tason hankesuunnittelussa huomioidaan ympäristötavoitteita ja tehdään tutkimushankkeita yhteistyössä yliopistojen ja muiden tutkimuslaitosten kanssa esimerkiksi kiertotalouteen liittyen.

Katu- ja puistorakentamisessa muodostuvia ylijäämäma-aineita kierrättämällä vähennetään maa-ainesten kuljetuksia ja saavutetaan muita ympäristöhyötyjä sekä kustannussäästöjä.

Toimialan merkittävät ympäristönäkökohdat on tunnistettu osana ympäristöjärjestelmää. Merkittävien ympäristövaikutusten hallinnan tueksi ympäristöohjelmassa on asetettu tavoitteita ja toimenpiteitä.

Hiilineutraali Helsinki -toimenpideohjelma ohjaa osaltaan kaupunkiympäristön toimialan toimintaa ja on jo vahvasti integroitu toimintaan, prosesseihin ja toimialan ympäristöohjelmaan. Ilmastonmuutoksen hillinnän merkitys kasvaa edelleen, mikä voi lisätä työmäärää. Myös tarve ilmastonmuutososaamiselle tulee lisääntymään, mikä tulee huomioida muun muassa rekrytoinneissa.

Hiilineutraali Helsinki -tavoitteet näkyvät muun muassa asemakaavoituksessa, tontinluovutusehdoissa, maalämpökaivojen hyödyntämisessä, sähköisen liikenteen edistämiseksi, kiertotaloudessa, katuvalaistuksessa, laitteiden käytön optimoinnissa ja etähallinnassa, (päästöttömillä) työmailla, kiinteistöjen energiatehokkuustyössä, rakennushankkeissa, uusiutuvan energian lisääntymisessä sekä Energiarenessanssi-tiimin työssä. Hiilineutraali Helsinki -toimenpideohjelma päivitetään kaupunkistrategian valmistumisen jälkeen.

Ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja siihen varautuminen näkyy myös toimialan toiminnassa, mutta sen rooli tulee vielä merkittävästi kasvamaan, kun ilmastonmuutokseen sopeutumisen asiantuntijaryhmä käynnistää Ilmastonmuutokseen sopeutumisen linjausten toteuttamisen kaupungissa. Toimialalla on työssä merkittävä rooli, mikä näkyy esimerkiksi hulevesien hallinnassa sekä runsaslumisiin talviin, helleaaltoihin, myrskyihin, tulviin ja kuivuuteen varautumisessa. Sopeutumistyö linkittyy lisäksi vahvasti viheralueisiin ja erilaisiin luonnonmukaisiin ratkaisuihin. Myös sopeutumistyö tuo mukanaan haasteen osaamisen lisäämiselle ja mahdolliselle työmäärän kasvulle.

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet

Mål som granskas vid budgetuppföljningen

Sitovat toiminnan tavoitteet

Bindande verksamhetsmål

Kaupunkistrategian teema	Tavoite (Y = kaupunkiyhteinen)	Mittari
Toimiva ja kaunis kaupunki	Kaupungin kasvun ja elinvoimaisuuden edistäminen	Helsingissä alkaa vuonna 2022 vähintään 7 000 asunnon rakentaminen. (Y)
	Kaupunkilaiskokemuksen parantaminen	Asukastyytyväisyys puistojen hoitoon vähintään 3,5 Asukastyytyväisyys katujen ja teiden kuntoon sekä puhtaanapitoon vähintään 3,5 (keskustan kadut, asuinkadut, keskustaan johtavat pääkadut, jalankulku- ja pyörätiet) Asiakaspalautteeseen vastaaminen tavoiteajassa: saapuneisiin palautteisiin vastattu keskimäärin viidessä arkipäivässä.
	Kaupungin kasvun ja elinvoimaisuuden edistäminen	Kaavoitetaan vähintään 700 000 k-m2 pääosin yleiskaavan raideliikenteen palvelualueelle, josta täydennysrakentamista vähintään 40 % (280 000 k-m2).
Helsingin kaupunginosien omaleimaisuutta ja turvallisuutta vaalitaan	Kaupungin kasvun ja elinvoimaisuuden edistäminen	Erot asuntojen alueellisissa hintatasoissa eivät kasva: Asuntojen kalleusalueilla III ja IV asuntojen hinta (alueiden asuntojen hintakehityksen prosentuaalinen keskiarvo) kehittyy vähintään yhtä positiivisesti kuin kalleusalueilla I ja II.
	Kaupunkiudistusalueille laaditaan kokonaisvaltainen toimenpide- ja investointisuunnitelma alueille kohdennettavista hankkeista vuosina 2022–2025 (Y)	Toimenpide- ja investointisuunnitelma laadittu ja hyväksytty laajennetussa aluerakentamisen johtoryhmässä. Toimenpide- ja investointisuunnitelma viety osaksi AM-ohjelman seurantaraporttia. Seurantamittarit toimenpide- ja investointisuunnitelmalle määritelty.
Kunnianhimoista ilmastovastuuta ja luonnonsuojelua	Tilakannan ekologisuuden edistäminen	Tavoitteena on, että talotekniikan toimivuuden varmistamisen prosessi (tova) on käytössä kaikissa valmistuneissa perusparannus- ja uudisrakentamishankkeissa.
		PTS laaditaan kaikissa v. 2022 valmistuvissa uudisrakennus- ja peruskorjaushankkeissa. PTS laaditaan vuoden 2022 aikana kaikkiin 10 vuoden sisällä valmistuneisiin kohteisiin (uudisrakennukset ja peruskorjaukset)
	Ekologisen kestävyuden edistäminen	Kaupungin omissa toimitiloissa (uudiskohteet, peruskorjauskohteet) päälämmitysjärjestelmäksi valitaan lämpöpumpputekniikka aina, kun se on teknisesti mahdollista ja kun takaisinmaksuaika on 15 vuotta tai alle. Kaikissa kaupungin kiinteistöissä säädetään ilmanvaihtokoneiden käyntiajat ohjeiden mukaiseksi aina, kun tilojen vakiokäytössä tapahtuu muutos. Vähintään viidessä palvelurakennushankkeessa ja viidessä asuntotuotannon hankkeessa, joissa suunnittelu tai rakennustyö alkaa vuonna 2022, on asetettu rakentamisen kiertotaloutta tukevia elinkaaritavoitteita, vähimmäisvaatimuksia ja/tai laatukriteereitä

Muut toiminnan tavoitteet

Andra verksamhetsmål

Kaupunkistrategian teema	Tavoite (Y = kaupunkiyhteinen)	Mittari
Toimiva ja kaunis kaupunki	Asuntotuotannon edellytysten turvaaminen ja edistäminen	Kaupungin omana asuntotuotantona toteutetaan 1 500 asuntoa. Helsingissä rakennettavista 7 000 asunnosta vähintään 4 900 asuntoa rakennetaan kaupungin luovuttamille tonteille.
	Asioiden sujuminen ja oikea-aikaisuus	Oleskelutilojen, muun muassa päivähoitotilat, koulut, majoitustilat ja nk. hygieniata edellyttävien huoneistojen käyttöönottoa koskevista ilmoituksista 80 % käsitellään alle 12 vuorokaudessa.
		Asumisterveyttä koskevista toimenpitepyynnöistä 80 % ratkaistaan 200 vuorokaudessa asian vireille tulosta.
		Uusia elintarvikehuoneistoja ja toimijanvaihtoksia koskevien ilmoitusten keskimääräinen käsittelyaika on enintään 7 vuorokautta.
		Pilaantuneen maaperän kunnostamista koskevista ilmoituksista 80 % ratkaistaan 55 vuorokauden kuluessa ilmoituksen vireille tulosta.
		Helsingin kaduilla tehtävien töiden järjestelyjen toimivuutta koskevan asiakaskyselyn tulos ylittää arvon 3,3 (asteikolla 1-5).
		Helsingiläisten hyvinvointi ja terveys paranevat
Vahvistetaan ikäihmisten hyvinvointia ja toimintakykyä parantamalla mahdollisuuksia liikkumiseen ja liikkeelle lähtöön. (Y)	Parannetaan jalankulun ja pyöräilyn edellytyksiä tehostetun talvikunnossapidon avulla. Lisätään penkkien kokonaismäärää. Laaditaan ja toteutetaan kävelyn edistämishjelmassa esitetty kävelyverkoston hierarkia sekä kunnossapidonhierarkia ensisijaisesti yleiskaavan C1-, C2- ja C3-keskusta-alueille.	
Liikenneonnettomuuksissa loukkaantuneiden ja kuolleiden kokonaismäärän vähentämistrendi	Kokonaismäärän vähentämistrendi on vähintään 2 % viiden edellisen vuoden keskiarvosta.	
Älykkäät liikennetarkaisut ovat sujuvan arjen perusta	Kantakaupungin raitiotien kehittäminen	
	Keskusta-alueiden kävely-ympäristön toiminnallinen ja kaupunkikuvallinen laatu paranee	Jatketaan vuonna 2017 käyttöönotetun seurantamenetelmän käyttöä. Laatutietoja kerätään pidemmältä aikaväliltä laajasti eri keskusta-alueilta, jonka jälkeen on mahdollista hyödyntää seurantatiedon vertailua ja arvioida kehittymistä.
	Yhteistyössä muiden toimialojen kanssa tuetaan toimia, jotka edistävät pyöräilyä. Tavoitteena on pyöräilyn kulkutapaosuuden lisääminen ja turvallisuuden edistäminen.	Pyöräiliikenteen automaattilaskentapisteissä pyörämäärät kasvavat kolmen edellisen vuoden keskiarvosta Pyöräilyn turvallisuuden tyytyväisten osuus kasvaa edelliseen pyöräilybarometrin tulokseen.
	Ekologisesti kestävä kehityksen turvaaminen	Jalankulku-, pyöräliikenne ja joukkoliikennematkojen yhteenlaskettu osuus kaikista matkoista kasvaa tai pysyy ennallaan verrattuna viiden edellisen vuoden keskiarvoon.

Kaupunkistrategian teema	Tavoite (Y = kaupunkiyhteinen)	Mittari
Vastuullinen talous kestävän kasvun perustana	Valtuustokauden aikana tuottavuutta parannetaan digitalisaatiolla ja tilojen käyttöä tehostamalla (Y)	Tilojen vajaakäyttöasteen keskiarvon trendi pysyy vuonna 2021 saavutetulla 3,93 %:n tasolla.
Älykästä Helsinkiä johdetaan tiedolla ja digitalisaatiota hyödyntäen	Valtuustokauden aikana tuottavuutta parannetaan digitalisaatiolla ja tilojen käyttöä tehostamalla. (Y)	Automatisoinneilla säästetyn työmäärän aika kasvaa.
Kunnianhimoista ilmastovastuuta ja luonnonsuojelua	Ekologisesti kestävän kehityksen turvaaminen	Jalankulku-, pyöräliikenne ja joukkoliikennematkojen yhteenlaskettu osuus kaikista matkoista kasvaa tai pysyy ennallaan verrattuna viiden edellisen vuoden keskiarvoon.
		Luonnonsuojeluohjelmaa toteutetaan laatimalla hoito- ja käyttösuunnitelmat sekä rauhoitusesitykset vähintään neljälle luonnonsuojelualueelle.
		Luontopalvelulinjauksen laatimisen (suunnitelma luonnon virkistyskäytön suuntaamiseksi ja kehittämiseksi sekä luonnon terveysvaikutusten turvaamiseksi) ensimmäinen vaihe, esiselvitystyö osallistavine kommentointeinen, on valmis.
		Helsingin katu- ja puistorakentamisessa muodostuvista hyötykäytettävistä kaivumaista vähintään 80 % hyödynnetään.
		Kaikissa vuoden 2022 aikana käynnistyvissä palvelu- ja asuntorakentamishankkeissa otetaan käyttöön työmaan ympäristötavoitteet, joilla ohjataan työmaatoiminnan ympäristövaikutuksia ja kiertotaloutta. Mittari: prosenttiosuus kaikista hankkeista. Vaatimusten tulee sisältyä hankkeen urakkakyselyyn tai kilpailutusaineistoon.
		Kaikkien kaupungin hallinnoimien vuonna 2022 alkavien hankkeiden rakennukset suunnitellaan A-energialuokkatason mukaisiksi (uudisrakentaminen, asuinkerrostalot).

3 10 01 Kaupunkirakenne – Stadsstruktur

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste - Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2024
	2020	2021	2021	2022	2022		
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	511 371	466 320	481 192	482 882	492 882	524 647	539 363
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	195 837	198 426	203 043	205 224	203 846	208 962	214 980
<i>Ylitysoikeus - Överskridningsrätter</i>		284					
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	315 535	267 895	278 149	277 658	289 036	315 685	324 383
Poistot - Avskrivningar	115 858	105 425	105 996	110 878	110 878	110 978	111 078
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	199 677	162 470	172 153	166 780	178 158	204 707	213 305
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	199 677	162 470	172 153	166 780	178 158	204 707	213 305
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-8,8	3,2	3,6	5,7	6,4	2,8
Menot - Utgifter		1,3	2,3	3,4	2,7	2,5	2,9

Suorite- ja taloustavoitteet - Prestationsmål och ekonomiska mål**Suoritteet - Prestation**

	2020	2021	ennuste prognos 2021	2022	2023	2024
Suoritetavoitteet - Prestationsmål						
Vapautuvien vuokra-asuntojen markkinointiaika, keskiarvo enintään pv. - Marknadsföringstid för ledigblivande hyresbostäder högst, medeltal i dagar	4.6	5	5	5	5	5
Maanmittaustoimintaan liittyvien keskeisten palvelujen toimitusaika enintään, keskiarvo pv - Utförandetid för centrala tjänster i anslutning till lantmäteriverksamheten högst, medeltal i dagar	19	19	19	19	19	19
Ulkoiset maanvuokrat, milj. €, vähintään - Externa markarrenden, mn €, minst	238	246	246	256	265	273
Kaupungin tuella rakennettujen hissien määrä, kpl - Hissar byggda med stöd av staden, st.	19	40	30	40	40	40
Rekisteröityjä kiinteistöjä ja rasitteita - Registrerade fastigheter och servitut	656	650	650	650	650	650
Uudisrakennusmittauksia - Nybyggnadsmätningar	899	650	650	650	650	650
Pysäköinnin valvontatapahtumat - Övervakningskontakter i parkeringen	1 159 566	1 600 000	1 500 000	1 600 000	1 600 000	1 600 000
Rakennusvalvonnan lupahakemusten keskimääräinen käsittelyaika, päivää - Behandlingstid för byggnadstillsynens tillståndsansökningar i genomsnitt, dagar	47	50	60	60	60	60
Ympäristönsuojelussa tehdään suunnitelmalliseen valvontaan kuuluvia tarkastuksia vähintään - Inom miljöskyddet utförs granskningar som hör till den systematiska tillsynen minst	430	500	500	500	500	500
Elintarviketurvallisuudessa tehdään suunnitelmalliseen valvontaan kuuluvia tarkastuksia (ml. uusintatarkastukset) vähintään - Inom livsmedelssäkerheten utförs granskningar (inkl. omgranskningar) som hör till den systematiska tillsynen minst	2 334	3 000	2 400	3 000	3 100	3 100
Ympäristöterveydessä tehdään suunnitelmalliseen valvontaan kuuluvia tarkastuksia vähintään - Inom miljö- och hälsoskyddet utförs granskningar som hör till den systematiska tillsynen minst	569	800	700	800	800	800
Tehokkuus/taloudellisuus - Effektivitet/lönsamhet						
Ulkovalaistuksen energian kulutus kWh/asukas - Utomhusbelysningens energiförbrukning, kWh/invånare	65	63	63	60	58	55
Toiminnan laajuustiedot - Verksamhetens omfattning						
Tarkistettujen asemakaavaehdotusten kerrosala (brutto, k-m2, 5 v. ka.)	1 400 000	1 400 000	1 400 000	1 400 000	1 400 000	1 400 000
Suunnitellut baana- ja pyöräliikenteen pääväyläkilometrit, km (kaupunkiympäristölautakunnan hyväksymä katusuunnitelma) - Planerade huvudledskilometer för pendlingsstråk och cykelåkning, km (gatuplan godkänd av stadsmiljönämnden)	5	15	10	10	10	10
Rakennetut pyöräpysäköintipaikkojen lkm - Byggda cykelparkeringsplatser, antal	544	900	1 000	600	600	600
Katutyöluvut - Gatuarbetsstillstånd	7 359	6 600	7 500	7 500	7 500	7 500
Pysäköintivirhemaksut ja -huomautukset, kpl - Felparkeringsavgifter och -anmärkningar, st.	140 051	180 000	160 000	180 000	180 000	180 000
Ylläpidettävä katuala, ha - Gatumark som ska underhållas, ha	2 132	2 136	2 155	2 167	2 173	2 176
Kunnossapidettävät sillat, m ² - Broar som ska underhållas m ²	333 410	334 150	342 999	343 999	353 999	363 999
Yleiset käymälät, kpl - Allmänna toaletter, st.	50	51	51	52	54	56
Rakennetut puistot, ha - Anlagda parker, ha	937	958	939	941	950	953
Rakennusvalvonnan lupapäätökset yhteensä, kpl - Byggnadstillsynens tillståndsbeslut sammanlagt, st.	2 892	2 800	2 800	3 200	3 200	3 200
Myönnettyissä rakennusluvissa kerrosalaa yhteensä, m ² - Våningsyta i beviljade bygglov totalt, m ²	844 366	680 000	680 000	700 000	700 000	700 000
Myönnettyissä luvissa asuntoja, kpl - Bostäder i beviljade tillstånd, st.	6 370	5 900	6 500	7 000	8 000	8 000
Valmistuneet asunnot, kpl - Färdigställda bostäder, st.	7 280	6 500	5 500	7 000	8 000	8 000

Henkilöstösuunnitelma - Personalplan

	2020	2021	ennuste prognos 2021	2022	2023	2024
Henkilöstön käyttö - Användning av personal						
Henkilöstön määrä - Antal anställda	1 191	1 203	1 213	1 222	1 232	1 238
Henkilöstötyövuodet (oma henkilöstö) - Årsverken (egen personal)	1 165	1 164	1 174	1 183	1 193	1 199

Tuottavuutta kuvaavat tunnusluvut - Nyckeltal som beskriver produktiviteten

Tuottavuusmittari - Produktivetsmätare

	2020	2021	ennuste prognos 2021	2022	2023	2024
Tuottavuusindeksi, Tuottavuus - Produktivetsindex, Produktivitet 2020 = 100	101,0	101,0	105,5	102,5	103,7	104,4

Yksikkökustannusten kehitys - Utveckling i kostnaderna per enhet

Palvelu euroa / x - Tjänst euro / x	2020	2021	ennuste prognos 2021	2022	2023	2024
Kustannukset / tarkistettujen asemakaavaehdotusten kerrosala (brutto) - Kostnader / våningsyta i justerade detaljplaneförslag (brutto)	7,25	7,56	7,52	8,25	8,50	8,80
Kustannukset / luovutettujen tonttien kerrosala -Kostnader / ytan för tomterna som överlätit	40,38	35,82	40,99	37,69	35,52	35,20
Katujen ylläpidon kustannukset / m2 - Kostnaderna för underhållet av gator / m2	2,84	2,99	3,26	3,00	3,12	3,23
Puistojen ja erityiskohteiden ylläpidon kustannukset / m2 - Kostnader för underhåll av parker och specialobjekt / m2	2,18	2,04	2,14	2,18	2,21	2,27
Kustannukset / rakennusvalvonta-asioiden suoritteet - Kostnader / prestationer i byggnadstillsynsändren	774,91	854,92	882,99	982,57	1 060,20	1 079,45
Kustannus / kaupunkimittauspalvelut (muunnettu suorite) - Kostnad / Stadsmätningstjänster (omvandlad prestation)	160,05	193,55	160,49	169,47	184,00	184,98
Kustannukset / pysäköinnin valvontatapahtumaindeksi kpl - Kostnader / Parkeringsövervakning prestationsindex st.	51,12	22,67	23,64	22,02	20,55	20,59

Prosenttimuutos yksikkökustannuksissa - Ändring i procent i enhetskostnaderna

Muutos, % - Ändring, %	2020	2021	ennuste prognos 2021	2022	2023	2024
Kustannukset / tarkistettujen asemakaavaehdotusten kerrosala (brutto) - Kostnader / våningsyta i justerade detaljplaneförslag (brutto)	-2,2 %	4,3 %	-0,5 %	9,1 %	3,0 %	3,5 %
Kustannukset / luovutettujen tonttien kerrosala -Kostnader / ytan för tomterna som överlätit	6,7 %	-11,3 %	14,4 %	5,2 %	-5,8 %	-0,9 %
Katujen ylläpidon kustannukset / m2 - Kostnaderna för underhållet av gator / m2	-9,8 %	5,3 %	9,0 %	0,3 %	4,0 %	3,5 %
Puistojen ja erityiskohteiden ylläpidon kustannukset / m2 - Kostnader för underhåll av parker och specialobjekt / m2	-8,0 %	-6,4 %	4,9 %	6,9 %	1,4 %	2,7 %
Kustannukset / rakennusvalvonta-asioiden suoritteet - Kostnader / prestationer i byggnadstillsynsändren	-1,9 %	10,3 %	3,3 %	14,9 %	7,9 %	1,8 %
Kustannus / kaupunkimittauspalvelut (muunnettu suorite) - Kostnad / Stadsmätningstjänster (omvandlad prestation)	-2,6 %	20,9 %	-17,1 %	-12,4 %	8,6 %	0,5 %
Kustannukset / pysäköinnin valvontatapahtumaindeksi kpl - Kostnader / Parkeringsövervakning prestationsindex st.	37,0 %	-55,7 %	4,3 %	-2,9 %	-6,7 %	0,2 %

Tilankäytön mittarit - Mätare för lokalanvändningen

	2020	2021	ennuste prognos 2021	2022	2023	2024
--	------	------	----------------------------	------	------	------

Tilan käyttö - Lokalanvändning

Tilat - Lokaler, m²

Tilojen pinta-alamäärä (htm²) suhteessa asiakasmäärään - Lokalyta (m² lägenhetsyta) i förhållande till antalet kunder

3 10 02 Rakennukset – Byggnader

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste - Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2024
	2020	2021	2021	2022	2022		
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	547 912	552 800	556 600	593 500	584 700	603 030	620 175
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	300 087	315 999	320 202	369 001	369 001	385 470	401 804
<i>Ylitysoikeus - Överskridningsrätter</i>							
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	247 825	236 801	236 398	224 499	215 699	217 560	218 371
Poistot - Avskrivningar	148 282	160 000	153 000	155 000	155 000	157 000	159 000
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	99 542	76 801	83 398	69 499	60 699	60 560	59 371
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	99 542	76 801	83 398	69 499	60 699	60 560	59 371
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		0,9	0,7	7,4	5,8	3,1	2,8
Menot - Utgifter		5,3	1,3	16,8	16,8	4,5	4,2

3 10 03 Asuntotuotanto – Bostadsproduktion

1 000 €	Käyttö	Talousarvio	Ennuste -	Ehdotus	Talousarvio	Talous-	Talous-
	Förbrukning	Budget	Prognos	Förslag	Budget	suunnitelma	suunnitelma
	2020	2021	2021	2022	2022	Ekonomiplan	Ekonomiplan
						2023	2024
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	19 999	23 143	22 803	22 790	25 273	26 203	26 578
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	14 876	16 600	16 260	18 730	18 730	19 660	20 035
<i>Ylitysoikeus - Överskridningsrätter</i>							
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	5 123	6 543	6 543	4 060	6 543	6 543	6 543
Poistot - Avskrivningar	10	45	45	40	40	40	40
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	5 113	6 498	6 498	4 020	6 503	6 503	6 503
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	5 113	6 498	6 498	4 020	6 503	6 503	6 503
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		15,7	-1,5	-1,5	9,2	3,7	1,4
Menot - Utgifter		11,6	-2,0	12,8	12,8	5,0	1,9

Suorite- ja taloustavoitteet - Prestationsmål och ekonomiska mål**Suoritteet - Prestation**

	2020	2021	ennuste prognos 2021	2022	2023	2024
Suoritetavoitteet - Prestationsmål						
ARA-tuotanto: käynnistyspäätöksiä asuntoja, kpl - ARA-produktion: startbeslut, bostäder, st.	1 244	1 150	1 150	1 150	1 313	1 500
Muu uudistuotanto: käynnistyspäätöksiä asuntoja, kpl - Övrig nyproduktion: startbeslut, bostäder, st.	307	350	350	350	437	500
Uudistuotanto yhteensä: käynnistyspäätöksiä asuntoja, kpl - Nyproduktion totalt: startbeslut, bostäder, st.	1 551	1 500	1 500	1 500	1 750	2 000
Peruskorjaus: käynnistyspäätöksiä asuntoja, kpl - Ombyggnad: startbeslut, bostäder, st.	785	1 200	950	1 100	1 150	1 200

Henkilöstösuunnitelma - Personalplan

	2020	2021	ennuste prognos 2021	2022	2023	2024
Henkilöstön käyttö - Användning av personal						
Henkilöstön määrä - Antal anställda	86	86	86	104	109	110
Henkilöstötyövuodet (oma henkilöstö) - Årsverken (egen personal)	75	77	77	95	100	101

Tuottavuutta kuvaavat tunnusluvut - Nyckeltal som beskriver produktiviteten**Tuottavuusmittari - Produktivitetmätare**

	2020	2021	ennuste prognos 2021	2022	2023	2024
Tuottavuusindeksi, Tuottavuus - Produktivitetsindex, Produktivitet 2020 = 100	101,0	101,0	88,8	92,5	100,5	111,2
Hankesuunnitelmat/tuotantotavoite (%) (saadaan vertailuluku) - Projektplaner/produktionsmål (%) (får ett jämförelsetal)	71,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Asuntoa / keskimääräinen henkilöstömäärä (saadaan vertailuluku) - Bostäder / antal anställda i genomsnitt (får ett jämförelsetal)	30,0	31,8	29,0	25,0	26,6	29,1

Yksikkökustannusten kehitys - Utveckling i kostnaderna per enhet

Palvelu euroa / x - Tjänst euro/x	2020	2021	ennuste prognos 2021	2022	2023	2024
Kustannukset / rakennutettujen uusien ja peruskorjattujen asuntojen määrä - Kostnader / antal byggda ny- och ombyggda bostäder	6 902	6 645	7 125	7 780	7 308	6 754

Prosenttimuutos yksikkökustannuksissa - Ändring i procent i enhetskostnaderna

Muutos, % - Ändring, %	2020	2021	ennuste prognos 2021	2022	2023	2024
Kustannukset / rakennutettujen uusien ja peruskorjattujen asuntojen määrä - Kostnader / antal byggda ny- och ombyggda bostäder	12,6 %	-3,7 %	7,2 %	17,1 %	-6,1 %	-7,6 %

Tilankäytön mittarit - Mätare för lokalanvändningen

	2020	2021	ennuste prognos 2021	2022	2023	2024
Tilan käyttö - Lokalanvändning						

Tilan käyttö - Lokalanvändning Tilat - Lokaler, m²Tilojen pinta-alamäärä (htm²) suhteessa asiakasmäärään - Lokalyta (m² lägenhetsyta) i förhållande till antalet kunder

3 10 04 HSL- ja HSY-kuntayhtymien maksuosuudet – Betalningsandelar till Samkommunerna HRT och HRM

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste - Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2020	2021	2021	2022	2022	2023	2024
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt							
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	194 310	207 818	216 543	236 688	218 700	227 800	233 800
<i>Ylitysoikeus - Överskridningsrätter</i>							
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-194 310	-207 818	-216 543	-236 688	-218 700	-227 800	-233 800
Poistot - Avskrivningar							
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-194 310	-207 818	-216 543	-236 688	-218 700	-227 800	-233 800
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	-194 310	-207 818	-216 543	-236 688	-218 700	-227 800	-233 800
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster							
Menot - Utgifter		7,0	4,2	13,9	5,2	4,2	2,6

Helsingin seudun liikenne, HSL-kuntayhtymän maksuosuus

HSL-kuntayhtymän maksuosuus vuonna 2022 on xxx,x miljoonaa euroa. Maksuosuus on noin 10 miljoonaa euroa kaupunginhallituksen 20.9.2021 HSL:n alustavasta toimintaja taloussuunnitelmasta 2022-2024 antamassa lausunnossa mainittua kuntaosuutta pienempi. Viime aikaisten tietojen perusteella vuoden 2022 matkustajamäärien kehityksen arvioidaan olevan aiempaa arvioitua suotuisempaa. Mikäli maksuosuus toteutuu talousarviossa esitettyä suurempana, tulee lisätarve kattaa joko Helsingin kuntakohtaista alijäämää kerryttämällä tai mahdollisesti talousarvion ylityksellä vuoden 2022 aikana.

Vuonna 2023 maksuosuuden on arvioitu olevan xxx,x miljoonaa euroa ja vuonna 2024 xxx,x miljoonaa euroa.

Kuntayhtymän perussopimuksen mukaan kuntayhtymä rahoittaa toimintansa lipputuloilla, jäsenkuntien kuntaosuuksilla, valtion avustuksilla ja muilla tuloilla. Jäsenkunnille kohdistetaan kuntayhtymän eri tehtävistä aiheutuvat kulut palvelujen käytön mukaisesti. Lipputulot kohdistetaan kunnittain kuntakohtaisen lipputulokertymän perusteella. Kuntaosuuksilla katetaan kullekin kunnalle kohdistettujen kulujen ja tuottojen erotus.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut, HSY-kuntayhtymän maksuosuus

Betalningsandel till Samkommunen Helsingfors-regionens trafik, HRT

Betalningsandelen till samkommunen HRT är xxx,x miljoner euro år 2022. Betalningsandelen är cirka 10 miljoner euro mindre än kommunandelen som nämns i stadsstyrelsens utlåtande 20.9.2021 om HRT:s preliminära verksamhets- och ekonomiplan 2022–2024. Utgående från de senaste uppgifterna beräknas utvecklingen av antalet passagerare för år 2022 vara gynnsammare än i tidigare uppskattningar. Om betalningsandelen blir större än det som föreslås i budgeten, ska tillägsbehovet täckas antingen genom en ökning av Helsingfors kommunspecifika underskott eller genom en eventuell överskridning av budgeten under år 2022.

År 2023 beräknas betalningsandelen uppgå till xxx,x miljoner euro och år 2024 till xxx,x miljoner euro.

Enligt grundavtalet för samkommunen finansierar den sin verksamhet med biljettintäkter, med kommunandelar från medlemskommunerna, med statsunderstöd och med övriga inkomster. De kostnader som uppstår på grund av samkommunens olika uppgifter hänförs till medlemskommunerna i enlighet med användningen av servicen. Biljettintäkterna fördelas kommunvis enligt de kommunvis ackumulerade biljettintäkterna. Med kommunandelarna täcks den skillnad mellan kostnader och intäkter som hänför sig till respektive kommun.

Betalningsandel till Samkommunen Helsingfors-regionens miljöjänster, HRM

HSY-kuntayhtymän maksuosuus vuonna 2022 on 2,2 miljoonaa euroa. Vuonna 2023 maksuosuus on 2,3 miljoonaa euroa ja 2,3 miljoonaa euroa vuonna 2024.

Kuntayhtymän perussopimuksen mukaan kuntayhtymä rahoittaa toimintakulunsa vesihuolto- ja jätehuoltotoimintojen maksuilla, kuntaosuuksilla ja muilla tuloilla. Kuntayhtymä perii jäsenkunniltaan maksosuudet muista kuin vesihuollon tai jätehuollon tehtävistä aiheutuviin kustannuksiin.

Betalningsandelen till samkommunen HRM är 2,2 miljoner euro år 2022. Betalningsandelen är 2,3 miljoner euro år 2023 och 2,3 miljoner euro år 2024.

Enligt grundavtalet för samkommunen finansierar den sina verksamhetsutgifter genom avgifter för vattentjänst- och avfallshanteringsfunktioner, kommunandelar och andra inkomster. Samkommunen tar ut avgiftsandelar hos sina medlemskommuner för kostnader förädda av uppgifter utöver vattentjänster eller avfallshantering.

3 10 05 Pelastuslaitos – Räddningsverket

1 000 €	Käyttö Förbrukning 2020	Talousarvio Budget 2021	Ennuste - Prognos 2021	Ehdotus Förslag 2022	Talousarvio Budget 2022	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2024
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	18 303	16 500	16 600	18 800	18 800	20 000	21 200
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	57 541	61 361	61 294	69 039	66 807	68 478	70 189
<i>Ylitysoikeus - Överskridningsrätter</i>							
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-39 239	-44 861	-44 694	-50 239	-48 007	-48 478	-48 989
Poistot - Avskrivningar	2 393	2 516	2 516	3 212	3 212	3 912	4 000
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-41 631	-47 377	-47 210	-53 451	-51 219	-52 390	-52 989
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	-41 631	-47 377	-47 210	-53 451	-51 219	-52 390	-52 989
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-9,8	0,6	13,9	13,9	6,4	6,0
Menot - Utgifter		6,6	-0,1	12,5	8,9	2,5	2,5

Talousarvion 2022 keskeiset painopisteet ja tiivistelmä

Pelastustoimen keskeiset painopisteet vuonna 2022 ovat:

- Pelastustoimen valmiuden ja palvelutason kasvattaminen valvontaviranomaisen velvoitteiden täyttämiseksi
- Onnettomuuksien ehkäisyyn liittyvien digitaalisen turvallisuusviestinnän sisältöjen ja menetelmien kehittäminen
- Kaupunkiyhteisen pelastustoiminnan, väestönsuojelun ja varautumisen yhteistoiminnan ja valmiuden kehittäminen
- Osallistuminen vuoden 2023 alusta lukien voimaan astuvan pelastustoimen uudistuksen valmisteluun (mm. muutokset toiminnan ja talouden ohjauksessa) sekä tietojohdamisen ja pelastustoimen tietojärjestelmähankkeiden edistäminen

Toiminnan kuvaus

Helsingin kaupungin pelastuslaitos vastaa alueen pelastustoiminnasta, kiireellisestä ensihoitopalvelusta sekä onnettomuuksien ehkäisyyn ja omatoimiseen varautumiseen liittyvästä valvonnasta, turvallisuusviestinnästä sekä muusta ohjauksesta ja neuvonnasta. Lisäksi pelastuslaitos vastaa poikkeusolojen valmiussuunnittelusta sekä väestönsuojeluvaikeuksien kehittämistä, suunnittelusta ja väestönsuojeluun varautumisen koordinoimisesta Helsingissä. Pelastuslaitos tuottaa itse tekniset ja hallinnolliset tukipalvelunsa

Centrala prioriteringar och sammandrag av budgeten 2022

Beskrivning av verksamheten

Keskeiset talousarviovuoden muutokset palvelukokonaisuuksittain ja palveluittain

Väsentliga förändringar under budgetåret enligt servicehelhet och tjänst

TA-kohta	Menot/Toimintakate (talousarvion sitova taso)	Osuus ta-kohdan menoista/toimintakatteesta %	Muutos ed. vuoteen €	Muutos ed. vuoteen %	Keskeisin selittävä tekijä
Pelastuslaitos	66 807 000	100,0	5 446 000	8,9	
Pelastustoimi	53 110 000	79,5	5 145 000	10,5	Pelastusyksikön ja kärkiyksikön lisäys palvelutason kehittämiseksi
Ensihoitopalvelu	13 697 000	20,5	300 000	2,4	kustannustason muutos

Kaupungin strategisten tavoitteiden toteuttaminen

Kaupunkistrategia 2017–2021

Pelastuslaitos on tuottanut laadukkaita palveluita, kasvattanut palveluverkostonsa kattavuutta sekä kehittänyt toimintansa digitaalisuutta. Toiminnallaan pelastuslaitos on tuottanut turvallisuutta sekä omalla vahvalla suorituskyvyllään tukenut Helsingin kehittymistä maailman toimivimmaksi kaupungiksi.

Pelastuslaitos on kehittänyt oman organisaationsa toimintakulttuuria mm. esihenkilötyöhön ja johtamiskulttuuriin panostamalla. Nämä toimenpiteet ovat lisänneet henkilöstön työtyytyväisyyttä, millä puolestaan on välitön yhteys asiakaspalvelukokemuksen onnistumiseen. Vuonna 2021 aloitettu organisaatiouudistus tukee toimintakulttuurin kehittämistä.

Toimiva Helsinki rakentuu tasa-arvolle ja yhdenvertaisuudelle, joita myös pelastuslaitos on omassa toiminnassaan edistänyt. Laitos on myös päässyt alkuun henkilöstön vahvemmassa osallistamisessa, mikä on tärkeää Helsingille kaikkien kansalaisten osalta.

Pelastuslaitos on jatkanut palvelujen kehittämistä. Tavoitteena on kehittää aiempaa vaikuttavampia palveluja ja hyödyntää aiempaa enemmän myös digitalisaation tarjoamia mahdollisuuksia toiminnan vaikuttavuuden ja tuottavuuden kehittämiseksi.

Pelastuslaitos on hoitanut talouttaan vastuullisesti. Laitos pyrkii jatkuvasti löytämään kustannustehokkaampia tapoja toimia.

Kaupungin muiden strategisten tavoitteiden totuttaminen

Toimintaympäristön muutostekijät 2022–2025

Helsingissä nuorten väestöryhmien osuus on suuri, mutta myös ikääntyvien määrän kasvu on Helsingissä merkittävä kehitystrendi. Ikääntyvien määrän lisääntyminen vaikuttaa asumisen ja palveluiden tarpeisiin ja se tulee ottaa huomioon paitsi ensihoitopalvelun, myös onnettomuuksien ehkäisyn ja pelastustoiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa.

Helsingissä nuorten väestöryhmien osuus on suuri, mutta myös ikääntyvien määrän kasvu on Helsingissä merkittävä kehitystrendi. Ikääntyvien määrän lisääntyminen vaikuttaa asumisen ja palveluiden tarpeisiin ja se tulee ottaa huomioon paitsi ensihoitopalvelun, myös onnettomuuksien ehkäisyn ja pelastustoiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa.

Helsingin väestön kielellinen ja kulttuurinen kirjo kasvaa. Kasvava vieraskielisen väestön määrä vaatii pelastustoimen ja ensihoitopalvelun henkilöstöltä yhä enemmän kielitaitoa ja eri kulttuurien tuntemusta.

Helsingissä on käynnissä useita mittavia rakennushankkeita, jotka yhdistelevät korkeaa ja laajaa maanalaista rakentamista. Rakentamisessa ja asumisessa yleistyvät myös uudenlaiset teknologiaratkaisut. Nämä korostavat pelastuslaitoksen roolia pelastustoiminnan edellytysten varmistamisessa sekä onnettomuuksien ennalta ehkäisyssä jo rakentamisen suunnitteluvaiheessa.

Helsingissä on alueita, joilla pelastustoiminnan toimintavalmiusajan kansallisiin ohjearvoihin ei päästä. Rakentamisen jatkuessa ja kaupunkirakenteen tiivistyessä entisestään toimintavalmiusaikojen parantamiseen kiinnitetään yhä enemmän huomiota.

Toimintaympäristön keskeiset muutokset 2022

Vaikka ilmastonmuutos on vuosikymmeniä kestävä prosessi, jota monin eri keinoin pyritään torjumaan, muutoksen vaikutukset ovat jo konkreettisia. Erityisesti sään ääri-ilmiöt ovat lisääntymässä, mikä lisää pelastustoiminnan tehtäviä ja

Väsentliga förändringar i omvärlden 2022

lisää painetta kehittää kaupunkirakennetta ja infrastruktuuria ääri-ilmiöiden vaikutusten ennalta ehkäisemiseksi.

Lainsäädäntö

Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisvastuu muuttuu 1.1.2023. Muutoksen valmistelu vuoden 2022 aikana sitoo merkittävästi pelastuslaitoksen johdon ja asiantuntijoiden resursseja. Uudistukseen liittyvästä lainsäädännöstä aiheutuvat uudet velvoitteet lisäävät pelastuslaitoksen hallinnollisia tehtäviä ja kasvattavat siten asiantuntijoiden rekryointitarvetta.

Toimintaympäristön muutokset

Valvontaviranomaisen mukaan pelastustoiminnan nopean avunsaannin valmius ei ole vaatimusten mukainen. Valmiutta kehitetään 10 vuoden toimintasuunnitelman mukaisesti. Vuoden 2022 aikana valmistaudutaan käynnistämään Konalan pelastusasema ja Tapanilan kärkiyksikkötoiminta viimeistään vuoden lopussa.

Toimintaympäristön riskit ja epävarmuustekijät

Hyvinvointialueuudistus keskittää pelastustoimen strategisen ohjauksen valtiolle ja heikentää Helsingin kaupungin mahdollisuuksia ohjata verotuloja ja suunnitella pelastuslaitoksen palveluita paikallisella tasolla kaupungin kannalta tuottavimmalla ja tarkoituksenmukaisimmalla tavalla vuodesta 2023 lähtien.

Palomiesten saatavuus on akuutti haaste koko Suomessa. Suunniteltujen pelastusasemien käynnistämiseen vaadittavat lisäresurssit ja Helsingin pelastuskoulun toiminnan jatkumiseen liittyvät epävarmuustekijät ovat merkittävä uhka pelastustoiminnan palvelutason kehittämiseksi aluehallintoviraston edellyttämälle tasolle vuoden 2025 loppuun mennessä. Henkilöstön saatavuus on pystyttävä turvaamaan, jotta pelastuslaitos pystyy varmistamaan kaupunkilaisten turvallisuuden. Tästä syystä tarvitaan erityisiä toimenpiteitä varmistamaan, ettei pelastuslaitoksen palkkakehitys jää jälkeen naapurikuntiin verrattuna.

Väestönsuojien jatkuvasti kasvava korjausvelka aiheuttaa haasteita poikkeusoloihin varautumisen lisäksi väestönsuojien normaaliajan käytölle sekä kasvattaa väestönsuojien ylläpito- ja korjauskustannuksia.

Ikääntyneiden määrän ja kotihoidon lisääntyminen lisäävät ensihoidon, ensihoidon avunannon ja ensivastetehtäviä.

Helsingissä on suuria alueellisia ja väestöryhmittäisiä hyvinvointieroja. Syrjäytymisen lisääntyminen ja huono-osaisuuden keskittyminen lisäävät tutkitusti onnettomuusriskejä ja ilmiö huomioidaan pelastustoimen palveluiden suunnittelussa.

Erilaiset teknologiaratkaisut haastavissa kaupunkirakentamisen rakennuskokonaisuuksissa aiheuttavat uudenlaisia riskejä, jotka huomioidaan pelastustoiminnan menetelmissä ja työturvallisuudessa sekä onnettomuuksien ehkäisyssä.

Taloudellinen kestävyys

Tuottavuus

Pelastuslaitoksen tuottavuutta kuvaava indeksi muodostuu pelastustoiminnan, onnettomuuksien ehkäisyn, ja ensihoitopalvelun suoritemääristä ja resurssikulutuksesta, näiden synergiasta, sekä henkilöstön hyvinvointia kuvaavista mittareista. Indeksien osoittajassa on pelastuslaitoksen bruttokäyttömenot lisättyinä poistoilla. Indeksia oikaistaan asukasluvun ja kustannusten muutoksella. Pelastuslaitoksen tuottavuuden arvioidaan olevan 89,5 vuonna 2022 (2020=100). Tuottavuus heikkenee vuoden 2021 ennusteen perusteella arviolta 5,9 pistettä. Noin 2,4 pistettä indeksin laskusta selittyy kirjanpidollisilla muutoksilla sekä vuoden 2021 palkkakehitysohjelmalla, joiden myötä keskushallinnon aikaisemmin maksamia kustannuksia ja lisäpalkkarahoitus on siirretty pelastuslaitoksen momentille. Pääosa muutoksesta johtuu taloudellisista panostuksista pelastustoiminnan avunsaantiajan kehittämiseen. Hidastunut asukasluvun kasvu korostaa muutosta, koska palveluverkon lisäykset eivät seuraa lineaarisesti asukasluvun kehitystä.

Yksikkökustannukset

Pelastuslaitoksen yksikkökustannukset lasketaan euroa/asukas. Tunnusluku esitetään erikseen pelastuslaitostasolle, pelastustoimelle ja ensihoitopalvelulle. Näiden lisäksi pelastuslaitos vastaa kunnan muuhun toimintaan kuuluvasta väestönsuojien ylläpidosta, mille ei esitetä yksikkökustannusta. Palveluiden yksikkökustannukset kasvavat samoin perustein kuin tuottavuuden kehitys.

Muut talouden toimintaympäristön muutokset

Aluehallintoviranomainen on asettanut pelastuslaitokselle uhkasakon pelastustoiminnan avunsaantiajan parantamiseksi vuoden 2025 loppuun mennessä. Tämä edellyttää merkittävää pelastustoiminnan lisähajauttamista ja asemaverkoston kasvattamista. Ensihoitopalvelussa potilaiden tavoittamisviiveet ylittävät palvelutasopäätöksen mukaiset tavoiteajat reilusti ja henkilöstö on ylikuormittunut tiheään tehtävämäärän johdosta. Vuonna 2022 rekrytoidaan merkittävästi lisää henkilöstöä osana vuoteen 2029 ulottuvaa palveluverkon kehittämistä.

Vuoden 2023 voimaan tuleva hyvinvointialueuudistus ja sen valmistelu vuonna 2022 sitovat merkittävästi pelastuslaitoksen asiantuntijaresursseja. Uudistus on uhka pelastuslaitoksen toiminnan rahoituksen riittävyydelle.

Talousarvion tavoitteet

Sitovat toiminnan tavoitteet

Pelastustoiminnan toimintavalmius on riittävä ja tarkoituksenmukainen.: I-riskialueella pelastustoiminnan keskimääräinen lähtö- ja ajoaika kohteeseen ensimmäisellä 1+3-vahvuisella yksiköllä on enintään kuusi minuuttia vähintään 50 %:ssa tehtävistä.

Kiireellinen ensihoito toteutuu tilaajan vaatimusten mukaisesti.: Ensihoidon keskimääräinen tavoittamisviive on enintään kahdeksan minuuttia 60 %:ssa kiireellisyysluokkien A ja B tehtävissä.

Onnettomuuksia ehkäistään lisäämällä kaupunkilaisten ja Helsingissä toimivien tahojen kykyä estää onnettomuuksia ja rajoittaa niiden vaikutuksia.: 11 000 turvallisuuspistettä

Henkilöstösuunnitelma

Pelastuslaitoksen henkilömäärän arvioidaan kasvavan vuonna 2022 yhteensä 45:llä ja henkilötyövuosien 42:lla. Konalan pelastusasemalle palkataan 17 ja Tapanilan kärkiyksikköön 12 palomiestä, minkä lisäksi onnettomuuksien ehkäisyn toimintaan lisätään kaksi henkilötyövuotta. Palomiesten saatavuudessa on ollut haasteita vuonna 2021, mistä syntynyttä henkilöstövajetta paikataan vuonna 2022.

Henkilöstökokemukseen panostetaan toimintakulttuuria kehittämällä. Henkilöstön saatavuuden varmistamiseksi palomiesten palkkauksen kehittäminen Uudellamaalla kilpailukykyiselle tasolle on tavoitteena Helsingin kaupungin palkkakehitysohjelman mukaisesti vuonna 2022. Pelastuskoulun toiminnan jatkuvuus ja kansallinen pula palomiehistä on uhkaa rajoittaa henkilöstön saatavuutta ja sitä myötä toiminnan kehittämistä. Sisäistä liikkuvuutta edistetään niissä tehtävissä, joissa se on mahdollista.

Talousarvion vaikutusten arviointi

Taloudelliset vaikutukset

Kuntalaisvaikutukset

Pelastustoiminnan toimintavalmiuden ja ensihoidon tavoittamisviiveen parantaminen lyhentävät avunsaantiaikaa, jolloin epätoivotun tapahtuman kuntalais- ja ympäristövaikutukset pystytään minimoimaan.

Onnettomuuksien ehkäisyyn liittyvän osaamisen kasvattaminen laaja-alaisesti kaikkien kuntalaisten keskuudessa auttaa osaltaan vähentämään onnettomuuksia.

Jokainen helsinkiläinen sekä kaikki Helsingin alueella liikkuvat ovat pelastuslaitoksen palvelujen piirissä. Pelastustoiminta, onnettomuuksien ehkäisy, varautuminen sekä kiireellinen ensihoito ovat keskeinen osa turvallista Helsingiä. Onnettomuuksien ehkäisy ja niiden vaikutusten rajoittaminen tuottavat näin merkittäviä hyötyjä kuntalaisille ja laajemmin koko yhteiskunnalle.

Ympäristövaikutukset

Pelastuslaitos ylläpitää öljyvahinkojen torjuntavalmiutta Helsingin alueella. Öljyntorjuntavalmiuden ylläpidossa tehdään yhteistyötä niin kaupunkikonsernin sisällä kuin muiden viranomaisten ja sidosryhmien kanssa.

Pelastuslaitoksen tavoitteena on siirtyä enenevässä määrin mahdollisimman vähäpäästöiseen toimintaan ja ajoneuvokalustoon. Siirtymä on tehtävä hallitusti siten, ettei pelastustoiminnan ja ensihoitopalvelun suorituskyky suuronnettomuuksissa, häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa vaarannu. Sammutusaineiden ja alkusammutuskoulutuskalun hankinnoissa kiinnitetään huomiota päästöjen ja ympäristökuorman vähentämiseen.

Personalplan

Bedömning av budgetens konsekvenser

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet

Mål som granskas vid budgetuppföljningen

Sitovat toiminnan tavoitteet

Bindande verksamhetsmål

Kaupunkistrategian teema	Tavoite (sulkuihin Y merkintä jos kaupunkiyhteinen)	Mittari
Helsingin kaupunginosien omaleimaisuutta ja turvallisuutta vaalitaan	Onnettomuuksia ehkäistään lisäämällä kaupunkilaisten ja Helsingissä toimivien tahojen kykyä estää onnettomuuksia ja rajoittaa niiden vaikutuksia.	11 000 turvallisuuspistettä
Helsingin kaupunginosien omaleimaisuutta ja turvallisuutta vaalitaan	Kiireellinen ensihoito toteutuu tilaajan vaatimusten mukaisesti	Ensihoidon keskimääräinen tavoittamisviive on enintään kahdeksan minuuttia 60 %:ssa kiireellisyysluokkien A ja B tehtävissä.
Helsingin kaupunginosien omaleimaisuutta ja turvallisuutta vaalitaan	Pelastustoiminnan toimintavalmius on riittävä ja tarkoituksenmukainen.	I-riskialueella pelastustoiminnan keskimääräinen lähtö- ja ajoaika kohteeseen ensimmäisellä 1+3-vahvuisella yksiköllä on enintään kuusi minuuttia vähintään 50 %:ssa tehtävistä.

Suorite- ja taloustavoitteet - Prestationsmål och ekonomiska mål**Suoritteet - Prestation**

	2020	2021	ennuste prognos 2021	2022	2023	2024
Suoritettavoitteet - Prestationsmål						
Turvallisuuspisteet - Säkerhetspoäng	8 518	8 000	11 000	11 000	11 000	11 000
I-riskialueella pelastustoiminnan keskimääräinen lähtö- ja ajoaika kohteeseen ensimmäisellä 1+3-vahvuksella yksiköllä on enintään kuusi minuuttia vähintään 50 %:ssa tehtävistä - Den genomsnittliga utrycknings- och körtiden till objektet för den första räddningsenheten med bemanningsberedskapen 1+3 är högst 6 minuter i minst 50 % av uppdragen i riskområde I	55	50	46	50	50	50
Ensihoidon keskimääräinen tavoittamisviive on enintään kahdeksan minuuttia 60 %:ssa kiireellisyysluokkien A ja B tehtävissä - Insatstiden i den prehospitala akutsjukvården är högst 8 minuter i minst 60 % av uppdragen i prioritetssklasserna A och B	59	70	55	60	60	60
Toiminnan laajuustiedot - Verksamhetens omfattning						
Palo- ja pelastustehtävät ilman ensivastetta - Brand- och räddningsuppgifter exkl. första insatsen	8 099	8 700	8 200	8 800	8 900	9 000
Ensihoitotehtävät ensivaste mukaan lukien - Prehospital akutsjukvård inkl. första insatsen	56 608	64 300	55 000	64 900	65 500	66 000
Tehokkuus/taloudellisuus - Effektivitet/lönsamhet						
Kaukolämmön kulutus - Förbrukning av fjärrvärme (2010=100)	87	86	86	86	85	84
Sähkön kulutus - Elförbrukning (2010=100)	87	86	86	86	85	84

Henkilöstösuunnitelma - Personalplan

	2020	2021	ennuste prognos 2021	2022	2023	2024
Henkilöstön käyttö - Användning av personal						
Henkilöstön määrä - Antal anställda	746	772	760	805	817	834
Henkilöstötyövuodet (oma henkilöstö) - Årsverken (egen personal)	687	734	735	776	788	805

Tuottavuutta kuvaavat tunnusluvut - Nyckeltal som beskriver produktiviteten**Tuottavuusmittari - Produktivitetsmätare**

	2020	2021	ennuste prognos 2021	2022	2023	2024
Tuottavuusindeksi, Tuottavuus - Produktivitetsindex, Produktivitet 2020 = 100	100,0	92,6	95,5			

Yksikkökustannusten kehitys - Utveckling i kostnaderna per enhet

Palvelu euroa / x - Tjänst euro / x	2020	2021	ennuste prognos 2021	2022	2023	2024
Pelastuslaitoksen bruttokäyttömenot, euroa/asukas – Räddningsverkets bruttodriftsutgifter euro/invånare						
Pelastuslaitoksen nettokäyttömenot, euroa/asukas - Räddningsverkets nettodriftsutgifter euro/invånare						
Pelastustoimen bruttokäyttömenot euroa/asukas - Räddningsväsendets bruttodriftsutgifter euro/invånare						
Pelastustoimen tulos euroa/asukas – Räddningsväsendets resultat euro/invånare						
Ensihoitopalvelun bruttokäyttömenot euroa/asukas - Den prehospitala akutsjukvårdens bruttodriftsutgifter euro/invånare						
Ensihoitopalvelun bruttokäyttömenot euroa/asukas sis. Poistot - Den prehospitala akutsjukvårdens bruttodriftsutgifter euro/invånare inkl. avskrivningar						

Prosenttimuutos yksikkökustannuksissa - Ändring i procent i enhetskostnaderna

Muutos, % - Ändring, %	2020	2021	ennuste prognos 2021	2022	2023	2024
Pelastuslaitoksen bruttokäyttömenot, euroa/asukas – Räddningsverkets bruttodriftsutgifter euro/invånare						
Pelastuslaitoksen nettokäyttömenot, euroa/asukas - Räddningsverkets nettodriftsutgifter euro/invånare						
Pelastustoimen bruttokäyttömenot euroa/asukas - Räddningsväsendets bruttodriftsutgifter euro/invånare						
Pelastustoimen tulos euroa/asukas – Räddningsväsendets resultat euro/invånare						
Ensihoitopalvelun bruttokäyttömenot euroa/asukas - Den prehospitala akutsjukvårdens bruttodriftsutgifter euro/invånare						
Ensihoitopalvelun bruttokäyttömenot euroa/asukas sis. Poistot - Den prehospitala akutsjukvårdens bruttodriftsutgifter euro/invånare inkl. avskrivningar						

Tilankäytön mittarit - Mätare för lokalanvändningen

	2020	2021	ennuste prognos 2021	2022	2023	2024
Tilan käyttö - Lokalanvändning						
Tilat - Lokaler, m ²	181 124	182 752	182 973	183 617	183 617	185 717
Tilojen pinta-alamäärä (htm ²) suhteessa asiakasmäärään - Lokalyta (m ² lägenhetsyta) i förhållande till antalet kunder	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Vuokrakustannukset euroa vuodessa - Hyreskostnader euro/år (000)	7 330	7 740	7 760	8 390	9 851	9 908
Toimipaikkojen määrä - Antal verksamhetsställen	11	12	12	13	13	14

3 10 06 Tuki HKL-liikelaitokselle – Stöd till affärsverket HST

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste - Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2024
	2020	2021	2021	2022	2022		
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt							
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	22 151	25 795	25 795	29 173	29 173	34 981	40 057
<i>Ylitysoikeus - Överskridningsrätter</i>							
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-22 151	-25 795	-25 795	-29 173	-29 173	-34 981	-40 057
Poistot - Avskrivningar							
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-22 151	-25 795	-25 795	-29 173	-29 173	-34 981	-40 057
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	-22 151	-25 795	-25 795	-29 173	-29 173	-34 981	-40 057
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster							
Menot - Utgifter		16,5		13,1	13,1	19,9	14,5

Kaupunki maksaa HKL:lle suoraa tukea 29,173 miljoonaa euroa vuonna 2022. Kaupungin tuella HKL kattaa ne menot, joita se ei pysty laskuttamaan HSL:ltä tai muulta taholta.

HKL:n yhtiöittämisen tuomat muutokset HKL:n ja kaupungin talousarvioon tehdään alkuvuonna 2022. Yhtiöittämisessä HKL:n metro-omaisuus ja meteroon liittyvät keskeiset sopimukset jäävät liikelaitokseen. Osakeyhtiöön siirtyvät HKL:n kaikki muu omaisuus, sopimukset sekä HKL:n nykyinen henkilöstö kokonaisuudessaan. Yhtiöittämisen myötä HKL:lle maksettava suora tuki pienenee yhtiöön siirtyvän omaisuuden osalta. Jatkossa kaupunki kattaa yhtiöön siirtyvän omaisuuden pääomakulut osana yhtiölle maksettavaa infravuokraa.

HSL:n ja kaupunkien välisessä infrasopimuksessa on määriteltä, että kaupungit voivat laskuttaa infran pääomakuluista puolet HSL:ltä ja toinen puoli infran pääomakuluista jää suoraan kaupunkien maksettavaksi. Helsingin osalta HKL laskuttaa kaupungilta infraomaisuuden poistoista 50 % ja infraomaisuuden hankintaan kohdistuvista todellisista korkokuluista 100 %. HKL palauttaa HSL:ltä laskutettavan laskennallisen infrakoron täysimääräisesti kaupungille. Lisäksi HSL:n infrasopimuksessa on rajattu pois tiettyjä infratoimintoja kuten liityntäpysäköinti ja polkupyöräinfra. Kaupungin tukeen sisältyy myös Suomenlinnan tavaraliikennekorvaus, johon HKL ei saa erillistä korvausta muualta.

Staden betalar HST ett direkt understöd på 29,173 miljoner euro år 2022. Stadens understöd täcker huvudsakligen de kostnader för infrastruktur som HST inte kan fakturera HRT eller en annan instans.

Ändringarna som bolagiseringen av HST medför i HST:s och stadens budget görs under början av år 2022. I bolagiseringen stannar HST:s metroegendom och de centrala avtalen som hänför sig till metron kvar hos affärsverket. Till aktiebolaget överförs HST:s samtliga övriga egendom, avtal och HST:s nuvarande personal i sin helhet. I och med bolagiseringen minskar det direkta understödet som betalas till HST till den del som överförs till bolaget. I fortsättningen täcker staden kapitalkostnaderna för egendomen som överförs till bolaget som en del av infrastrukturhyran som betalas till bolaget.

I infrastrukturavtalet mellan HRT och städerna anges det att städerna kan fakturera HRT för hälften av kapitalkostnaderna för infrastruktur, medan städerna direkt betalar den andra hälften av dessa. För Helsingfors del fakturerar HST staden för 50 % av avskrivningarna i infrastruktur-egendom och 100 % av de faktiska räntekostnader som hänför sig till anskaffningen av sådan. HST återbetalar till fullt belopp till staden den kalkylmässiga infrastrukturränta som HRT fakturerats för. I HRT:s infrastrukturavtal har dessutom vissa infrastrukturfunktioner utelämnats, såsom infarts-parkeringen och cykelinfrastrukturen. I stadens stöd ingår också ersättningen för godstrafik till Sveaborg, för vilken HRT inte får någon separat ersättning från annat håll.

Vuodesta 2015 alkaen kaupunki on maksanut HKL:lle erillistä poistotukea noin 1,2–1,4 milj. euroa vuodessa. HSL:n infrasopimuksen mukaan vanha infraomaisuus, joka oli kirjanpidolliselta arvoltaan nolllilla 31.12.2009, mutta jolla oli käypää arvoa, poistettiin HSL:n infrakorvauslaskennassa viiden vuoden aikana 31.12.2014 mennessä. Tämä johti siihen, että HKL:n kirjanpidossa olevan vanhan infraomaisuuden todelliset poistot ovat suuremmat kuin HKL:n saama infrakorvaus vanhan omaisuuden poistoista HSL:ltä vuodesta 2015 alkaen. Kaupungin tuella korvataan todellisten poistojen ja HSL:n maksaman korvauksen erotus. Poistojen ja infrakorvauksen vuosijaksotuksien takia poistotukea ei tarvita vuonna 2022.

Länsimetrosta kaupungin maksettavaksi tulee infrakuluista se osuus, jota HKL ei pysty laskuttamaan HSL:ltä.

Sedan 2015 har staden betalat HST ett särskilt avskrivningsstöd på ungefär 1,2–1,4 mn euro om året. Enligt HRT:s infrastrukturavtal avskrevs de gamla infrastruktur-tillgångar som 31.12.2009 hade bokföringsvärdet noll, men som hade ett verkligt värde, i HRT:s uträkning av infrastrukturersättning under fem års tid fram till 31.12.2014. Detta ledde till att de faktiska avskrivningarna av gamla infrastruktur-tillgångar i HST:s bokföring från år 2015 är större än den infrastrukturersättning som HST får från HRT för avskrivningen av gamla tillgångar. Med ett stöd från staden ersätts skillnaden mellan de faktiska avskrivningarna och den ersättning som HRT betalar. Till följd av årsperiodiseringen av avskrivningarna och infrastrukturersättningen behövs det inte något avskrivningsstöd år 2022.

När det gäller västmetron ska staden betala den andel av infrastrukturkostnaderna som HST inte kan fakturera HRT för.

Liikenneliikelaitos (HKL) – Trafikaffärsverket (HST)

Talousarvion 2022 keskeiset painopisteet ja tiivistelmä

HKL:n talousarvio on laadittu liikelaitosorganisaation mukaisesti. HKL:n yhtiöittämisen tuomat muutokset HKL:n ja kaupungin talousarvioon tehdään alkuvuonna 2022. Yhtiöittämisessä HKL:n metro-omaisuus ja metroon liittyvät keskeiset sopimukset jäävät liikelaitokseen. Osakeyhtiöön siirtyvät HKL:n kaikki muu omaisuus, sopimukset sekä HKL:n nykyinen henkilöstö kokonaisuudessaan.

Talousarviovuonna 2022 Helsingin kaupungin liikenneliikelaitoksen (HKL) toiminnan keskiössä on edelleen turvallisuuskulttuurin kehittäminen ja kustannustehokkuuden parantaminen. Lisäksi HKL keskittyy toimintansa elinkaaren aikaisten päästöjen minimoimiseen sekä henkilöstön osaamisen kehittämiseen.

HKL haluaa osoittaa omistajilleen ja asiakkailleen, että sen tuottamat palvelut ovat kustannustehokkaita ja kilpailukykyisiä. Kustannustehokkuuden näkökulma näkyy kaikessa HKL:n päätöksenteossa ja toiminnassa. Turvallisuuskulttuuria kehitetään jatkamalla monipuolisia koulutuksia sekä työturvallisuuden osalta huomioimalla erityisesti työtapatarmariskien tunnistaminen ja ennaltaehkäisy.

HKL kantaa vastuuta koko toimitusketjun ja toiminnan elinkaaren päästöistä ja lähtee toteuttamaan erillisen kehitysohjelman mukaisia hiilineutraaliuteen tähtääviä toimenpiteitä.

Varmistaakseen asemansa alan johtavana asiantuntijana HKL ottaa käyttöön osaamisen johtamisen järjestelmän henkilöstön ainutlaatuisen osaamisen kehittämiseksi.

HKL:n tuottamassa raitio- ja metrolienteessä liikennesuoritteiden määrän ennakoidaan hieman nousevan vuodesta 2021, mutta HSL:n koronapandemian talousvaikutusten vuoksi tekemät sopeutukset jatkuvat vuonna 2022.

Vuoden 2022 aikana HKL valmistautuu taloussuunnitelmakauden aikana käynnistyvien Länsimetron toisen vaiheen sekä Raide-Jokerin liikennöintiin ja infran ylläpitoon.

Investoinneissa Raide-Jokerin rakentaminen on keskeisin hanke vuonna 2022. Myös Kruunusillat -hankkeen ja Kalasatamasta Pasilaan -hankkeen rakentaminen ovat käynnissä vuonna 2022.

Toiminnan kuvaus

HKL vastaa pääkaupunkiseudun metron, Helsingin kantakaupungin raitiovaunujen ja Suomenlinnan lautan liikennöinnistä sekä Helsingin kaupunkipyöräpalvelun tuottamisesta. Liikennöinnin lisäksi HKL:n tehtävänä on osana Helsingin kaupunkikonsernia tuottaa kestävästä liikkumisen palveluja kuten metro-, raitio- ja lauttaliikenteen sekä kaupunkipyöräilyn palveluja.

HKL rakennuttaa, hoitaa, ylläpitää, valvoo, vuokraa ja kehittää joukkoliikenteen infrastruktuuria ja siihen liittyviä tiloja ja toimintoja sekä tarjoaa näihin liittyviä palveluja. HKL tuottaa

Centralla prioriteringar i budgeten 2022 och sammandrag

HST:s budget har tagits fram i enlighet med affärsverksorganisationen. Ändringarna som bolagiseringen av HST medför i HST:s och stadens budget görs under början av år 2022. I bolagiseringen stannar HST:s metroegendom och de centrala avtalen som hänför sig till metron kvar vid affärsverket. Till aktiebolaget överförs HST:s hela övriga egendom, avtal och HST:s nuvarande personal i sin helhet.

I verksamheten vid Helsingfors stads trafikaffärsverks (HST) under budgetåret 2022 ges fortfarande prioritet åt utveckling av säkerhetskulturen och förbättring av den operativa verksamhetens kostnadseffektivitet. Dessutom fokuserar HST i sin verksamhet på minimering av utsläpp under livscykeln och utveckling av personalens kompetens.

HST vill visa sina ägare och kunder att dess tjänster är kostnadseffektiva och konkurrenskraftiga. Kostnadseffektiviteten syns i allt beslutsfattande och all verksamhet vid HST. Säkerhetskulturen utvecklas genom fortsatta mångsidiga utbildningar och i fråga om arbetssäkerheten genom att särskilt beakta identifieringen och förebyggandet av risker för olycksfall i arbetet.

HST bär ansvar för utsläppen under hela leveranskedjan och verksamheten och börjar verkställa åtgärder enligt ett separat utvecklingsprogram för att uppnå kolneutralitet.

För att trygga sin ställning som en ledande expert i branschen tar HST i bruk ett kompetensledningssystem för att utveckla personalens unika kunskaper.

I den spårvägs- och metrotrafik som HST producerar räknas antalet trafikprestationer öka något från år 2021, men de anpassningar som gjordes till följd av coronapandemins ekonomiska konsekvenser fortsätter under år 2022.

Under år 2022 förbereder sig HST på trafikeringen och underhållet av infrastrukturen på den andra etappen av Västmetron och på Spårjokern under ekonomiplaneproduktionen.

Det största investeringsprojektet under 2022 är bygget av Spårjokern. Även byggandet av projektet Kronbroarna och projektet från Fiskehamnen till Böle pågår under år 2022.

Beskrivning av verksamheten

HST ansvarar för metrotrafiken i huvudstadsregionen, för trafikeringen med spårvagnar i innerstaden och med Sveaborgsfärjan och för produktionen av stadsbyråttjänsten i Helsingfors. Utöver trafikeringen har HST till uppgift att som en del av Helsingfors stadskoncern producera tjänster kring hållbar mobilitet, såsom tjänster för metro-, spårvägs- och färjetrafiken och för trafiken med stadsbussar.

HST låter bygga, sköter, underhåller, övervakar, uthyr och utvecklar infrastruktur för kollektivtrafiken och därtill anknypande lokaler och funktioner samt erbjuder tjänster som

myös monia muita kestävästä liikkumista tukevia palveluita kuten liityntäpysäköinnin järjestäminen.

Kaupungin strategisten tavoitteiden toteuttaminen

Kaupunkistrategia 2017–2021

HKL mahdollistaa Helsingin seudun väestökasvun hallitun etenemisen toteuttamalla onnistuneesti lukuisia yhteiskunnalle tärkeitä joukkoliikenteen infrastruktuurihankkeita sekä kehittämällä ja tuottamalla kestäviä liikkumispalveluita. HKL toteuttaa useita raitioverkon kehittämishankkeita sekä kantakaupungissa että seudullisesti, kuten Raide-Jokeri ja Kruunuusillat -hankkeet. Lisäksi valmistelemme Länsimetron jatkeen vastaanottoa kunnossapitoon ja liikennöintiin sekä metron kapasiteetin kasvattamista erillisellä kehityshankkeella. Tämän lisäksi HKL kehittää Helsingin liityntäpysäköintiverkostoa entistä käyttäjälähtoisemmäksi.

HKL varmistaa laajenevan toiminnan laadun hyödyntämällä tehokkaasti erilaisia digitaalisia ratkaisuja. Kunnossapidon uuden toiminnanohjausjärjestelmän vaiheittainen käyttöönotto on merkittävä askel kohti tehokkaampaa omaisuuden elinkaaren hallintaa. Tiedolla johtamisen valmiuksia parannetaan analytiikkaympäristön ja tietovaraston laajentamisella ja kehittämällä. Turvallisuuden hallintaa parannetaan valmistuneen metron tilannekuvajärjestelmän jatkokehityksellä ja turvallisuusosaamiseen panostetaan hyödyntämällä virtuaalimallisuutta koulutuksissa sekä ajosimulaattoria kuljettajakoulutuksessa. Sisäisen viestinnän ja työtyytyväisyyden parantamiseksi HKL:n kuljettajille on kehitetty ja käyttöönotettu mobiilisovellus, jonka laajentamisesta koko henkilöstölle päätetään käyttökokemusten perusteella.

HKL perustehtävä kestävä liikenteen, erityisesti raidejoukkoliikenteen tuottajana ja operaattorina toteuttaa suoraan kaupungin ilmasto- ja muita ympäristötavoitteita. Käytämme liikenteen sähkön lähteenä vain uusiutuvaa energiaa. Hyödynnämme toteuttamiemme uudisrakennushankkeiden vastuullisuuden kehittämässä vastuullisuussertifiointeja. Valmistuva Hiilineutraali HKL – toimintaohjelma tulee systematisoimaan ja varmistamaan erityisesti rakentamisen ilmastotoimenpiteiden toteutuksen.

HKL edistää pyöräilyä kaupungissa mm. vastaamalla kaupunkipyöräpalvelun sujuvuudesta ja edelleen kehittämistä. Kehitämme pyöräilyn palvelutasoa myös lisäämällä laadukkaita pyörien liityntäpysäköintipaikkoja. Autojen liityntäpysäköinnin palvelutasoa kehitetään yhteistyössä HSL:n kanssa tarjoamalla esim. reaaliaikaista liityntäpysäköinnin saatavuustietoa.

Toimintaympäristön muutostekijät 2022–2025

Vastuullinen talous kestävä kasvun perusteena

HKL:n yhtiöittämisen tuomat muutokset HKL:n ja kaupungin talousarvioon tehdään alkuvuonna 2022. Yhtiöittämisessä HKL:n metro-omaisuus ja metron liittyvät keskeiset sopimukset jäävät liikelaitokseen. Osakeyhtiöön siirtyvät HKL:n kaikki muu omaisuus, sopimukset sekä HKL:n nykyinen henkilöstö kokonaisuudessaan.

hänför sig till dessa. HST producerar också många andra tjänster som stöder hållbar mobilitet, såsom ordnande av infartsparkering.

Hur stadens strategiska mål genomförs

Stadsstrategin 2017-2021

HST skapar förutsättningar för en kontrollerad befolkningstillväxt i Helsingforsregionen genom att med god framgång genomföra flera samhällseligt viktiga infrastrukturprojekt inom kollektivtrafiken och genom att utveckla och producera hållbara transporttjänster. HST genomför ett flertal utvecklingsprojekt i spårvägsnätet både i innerstaden och i regionen, såsom Spårjokern och projektet Kronbroarna. Dessutom förbereder sig HST på att ta emot Västmetrons förlängning för underhåll och trafikering och på att öka metrons kapacitet med ett separat utvecklingsprojekt. Därutöver utvecklar HST Helsingfors infartsparkeringsnätverk så att det blir allt mer användarorienterat.

HST säkerställer kvaliteten på den expanderande verksamheten genom att effektivt utnyttja olika digitala lösningar. Inom underhållet innebär det stegvisa ibruktageandet av ett nytt ERP-system ett betydande steg mot effektivare hantering av egendomens livscykel. Färdigheterna för datadrivet ledarskap förbättras genom utvidgning och utveckling av analysmiljön och datareserven. Säkerhetskhanteringen förbättras genom vidareutveckling av lägesbildsystemet för metron och satsningar på säkerhetskunskaperna görs genom att virtuell verklighet utnyttjas i utbildningar och körsimulator i förarutbildningar. För att förbättra den interna kommunikationen och arbetshälsan har man för HST:s förare utvecklat och tagit i bruk en mobilapplikation. Ett beslut om att ta i bruk applikationen bland hela personalen fattas utifrån användarupplevelserna.

HST:s grunduppgift som producent och operatör för hållbar trafik, särskilt spårbunden kollektivtrafik, förverkligar direkt stadens klimatmål och andra miljömål. Vi använder endast förnybar energi som elkälla för trafiken. Vi använder ansvarsificeringar för att utveckla ansvarsfullheten i de nybyggnadsprojekt som vi genomför. Åtgärdsprogrammet Kolneutralt HST, som håller på att färdigställas, kommer att systematisera och trygga genomförandet av klimatåtgärderna särskilt inom byggandet.

HST främjar cykelåkningen i staden bl.a. genom att ansvara för smidigheten och den fortsatta utvecklingen av stadscykeltjänsten. Vi utvecklar servicenivån för cykelåkningen också genom att öka antalet högklassiga infartsparkeringsplatser för cyklar. Servicenivån för infartsparkeringen med bilar utvecklas i samarbete med HRT t.ex. genom att erbjuda information om tillgången till platser för infartsparkering erbjuds i realtid.

Förändringsfaktorer i omvärlden 2022–2025

En sund ekonomi är ett levnadsvillkor för hållbar tillväxt

Ändringarna som bolagiseringen av HST medför i HST:s och stadens budget görs under början av år 2022. I bolagiseringen stannar HST:s metroegendom och de centrala avtalen som hänför sig till metron kvar hos affärsverket. Till aktiebolaget överförs HST:s samtliga övriga egendom, avtal och HST:s nuvarande personal i sin helhet.

Koronapandemia voi pidemmällä aikavälillä vaikuttaa myös ihmisten liikkumistarpeeseen ja sitä kautta suunniteltujen investointien ajoitukseen sekä taloudellisiin mahdollisuuksiin investointihankkeiden toteuttamiseksi. Samanaikaisesti on varmistettava toiminnan kustannustehokkuus ja valmius toiminnan laajentamiselle.

Toimiva ja kaunis kaupunki

Väestönkasvu ja tiivistyvä kaupunkirakenne ennustavat joukkoliikenteen matkustajamäärien kasvua pitkällä tähtäimellä. HKL vastaa näihin tarpeisiin useilla eri hankkeilla, kuten Raide-Jokeri, Kruunusillat, Kalasatamasta Pasilaan -hanke ja metron kapasiteettiin liittyvät hankkeet. Nämä lisäävät HKL:n kalusto-, kuljettaja- ja kunnossapidon kapasiteetin tarvetta.

Väestön ikääntyminen sekä monimuotoisuuden lisääntyminen kasvattavat vaatimuksia joukkoliikennepalvelujen esteettömyydelle ja korostavat turvallisuuskysymyksiä entistä enemmän. HKL:n osalta tämä tarkoittaa panostusta asema- ja pysäkkiympäristöjen sekä kaluston turvallisuuteen ja esteettömyyteen.

Kunnianhimoista ilmastovastuuta ja luonnonsuojelua

Sekä kansalliset että kaupungin tiukentuvat ympäristötavoitteet asettavat uusia vaatimuksia erityisesti kestäväan rakentamiseen, uusiutuvan energian hankintaan ja energia- ja materiaalitehokkuuteen. HKL vastaa näihin vaatimuksiin käynnistämällä oman Hiilineutraali HKL –toimintaohjelman toimenpiteet, joilla tullee olemaan korottava vaikutus erityisesti infrahankkeiden kustannuksiin.

Toimintaympäristön keskeiset muutokset 2022

Lainsäädäntö

Lainsäädäntöön liittyviä muutoksia, jotka vaikuttaisivat HKL:n toimintaympäristöön, ei ole tunnistettu.

Toimintaympäristön muutokset

Toimintaympäristön muutostekijät ovat pidemmän välin muutostekijöitä liittyen väestönkasvuun, väestön ikääntymiseen ja ympäristövaatimusten tiukentumiseen.

Toimintaympäristön riskit ja epävarmuustekijät

Koronapandemia on vaikuttanut merkittävästi HKL:n toimintaan. Matkustajamäärät ovat laskeneet merkittävästi pandemian aikana, mikä on tuonut vaikeasti ennakoitavaa vaihtelua tilattuihin liikennöintimääriin. Pandemiatilanteen muuttuessa HKL:n tulee pystyä joustavasti vastaamaan muuttuviin kysynnän ja turvallisuuden tarpeisiin vuoden 2022 aikana.

Taloudellinen kestävyys

Tuottavuus

HKL:n tuottavuus paranee suunnitelmakaudella 2022–2024. Liikenne laajenee metroliikenteessä länsimetron toisen vaiheen käynnistyessä 2023 sekä raitioliikenteessä Raide-Jokerin ja Kalasataman liikenteen alkaessa vuosien 2023–2024 aikana. Suoritemäärän nouseminen mahdollistaa tuottavuuden parantumisen erityisesti operatiivisessa toiminnassa.

På längre sikt kan coronapandemin också påverka folks resbehov och därigenom tidpunkten för planerade investeringar och de ekonomiska möjligheterna att genomföra investeringsprojekt. Samtidigt måste det ses till att verksamheten är kostnadseffektiv och att det finns beredskap att utvidga den.

En funktionell och vacker stad

Befolkningstillväxten och den allt tätare stadsstrukturen beräknas leda till ett ökat antal passagerare i kollektivtrafiken på lång sikt. HST svarar mot dessa behov genom olika projekt, såsom Spårjokern, Kronbroarna, projektet från Fiskehamnen till Böle och projekt som hänför sig till metrorns kapacitet. Dessa ökar HST:s behov av materiel-, förar- och underhållskapacitet.

Den allt äldre befolkningen och den större pluralismen ökar kraven på tillgänglighet i kollektivtrafiktjänsterna och betonar säkerhetsfrågorna allt mer. För HST innebär detta satsningar på säkerhet och tillgänglighet kring stationer och hållplatser och i materielen.

Ambitiöst klimatansvar och naturskydd

Strängare miljömål både inom staden och nationellt ställer nya krav särskilt på hållbart byggande, upphandling av förnybar energi och på energi- och materieleffektivitet. HST svarar på de här kraven genom att påbörja åtgärderna i det egna åtgärdsprogrammet Kolneutralt HST, som kommer att öka kostnaderna särskilt i infrastrukturprojekten.

Väsentliga förändringar i omvärlden 2022

Lagstiftning

Inga sådana ändringar i lagstiftningen som påverkar HST:s omvärld har identifierats.

Förändringar i omvärlden

Faktorer som påverkar omvärlden är ändringsfaktorer på längre sikt som gäller befolkningsökning, den åldrande befolkningen och strängare miljökrav.

Risker och osäkerhetsfaktorer i omvärlden

Coronapandemin har påverkat HST:s verksamhet avsevärt. Antalet passagerare har minskat betydligt under pandemin, vilket har medfört en svårförutsägbar variation i den trafikeringsvolym som beställts. Om pandemiläget ändras måste HST kunna tillgodose de föränderliga behoven inom efterfrågan och säkerheten under 2022.

Ekonomisk hållbarhet

Produktivitet

HST:s produktivitet förbättras under planeringsperioden 2022–2024. Trafiken utvidgas i metrotrafiken då Västmetrorns andra fas startar år 2023 och i spårvägstrafiken då Spårjokerns och Fiskehamnens trafik börjar under åren 2023–2024. En ökning i antalet prestationer gör det möjligt att förbättra produktiviteten särskilt i den operativa verksamheten.

HKL pyrkii jatkuvasta parantamaan tuottavuutta esimerkiksi uuden teknologian sekä tietojärjestelmien käyttöönotolla. Myös organisaatorakenteeseen tehdyillä muutoksilla pyritään edistämään tuottavuuden parantamista.

Yksikkökustannukset

HKL:n talousarvion tunnusluvuissa esitetään tuottavuuden kehitys vuosina 2020–2024. Tuottavuusmittarin suoritteena käytetään raitio- ja metroliikenteen paikkakilometrejä painotettuna liikennöinti- ja infrakorvauksien mukaan. Panoksena mittarissa käytetään kokonaismenoja ilman korkomenoja ja varauksia sekä länsimetron rahoitusvastiketta.

Vuonna 2022 valmistaudutaan liikenteen laajennuksiin, jotka tapahtuvat vuosina 2023–2024. Valmistautumisvaiheessa HKL:n menot lisääntyvät, mutta suoritetason nousu tapahtuu vasta vuosina 2023–2024. HKL:n tuottavuus heikkenee vielä vuonna 2022.

Vuosina 2023–2024 HKL:n tuottavuus parane liikenteen suoritemäärien noustessa metro- ja raitioliikenteessä. Vuonna 2024 tuottavuus on parempi kuin tuottavuuslaskennan lähtövuonna 2020. Suoritemäärän kasvaminen mahdollistaa tuottavuuden parantamisen erityisesti operatiivisessa toiminnassa. Uudet liikenneyhteydet nostavat kuitenkin huomattavasti HKL:n pääomakustannuksia. Vuonna 2024 on tarkoitus ottaa käyttöön myös Ruskeasuon uusi raitiovaununvarikko, joka nostaa merkittävästi raitioliikenteen kustannustasoa.

Talousarvion tavoitteet

Sitovat toiminnan tavoitteet

HKL:n sitovat tavoitteet on asetettu asiakas-, luotettavuus- ja talousnäkökulmasta. Tavoitteita on kolme ja mittareita yhteensä viisi kappaletta.

Luotettavuudessa pyritään saavuttamaan parempi taso kuin keskimäärin viimeisten kolmen vuoden aikana on toteutunut. Asiakastyytyväisyydessä tavoite on asetettu vuoden 2019 toteumien pohjalta.

Suoritteet

Vuonna 2022 HKL:n suoritemäärän arvioidaan hieman nousevan vuodesta 2021. Raitioliikenteessä ajettavat linjakilometrit nousevat noin 5 %, mutta metroliikenteessä linjakilometrit laskevat noin 2 %.

Raitioliikenteessä jatketaan edelleen sopeutustoimia koronaviruksen taloudellisten vaikutusten takia. Vuonna 2022 raitioliikenteessä varaudutaan Ilmalan liikenteen käynnistämiseen, jolloin linja 9 reitti pitenee Pasilan asemalta Ilmalatorille. Samalla linjaa 9 jatketaan Länsiterminaali T2:lta uudelle kääntöpaikalle Bunkkerin edustalle. Lisäksi vuonna 2022 linjaa 7 jatketaan Pasilan asemalta Meilahden sairaalalle, samalla linjan 2 päätepysäkki siirtyy Pasilan asemalta Messukeskukselle.

Metroliikenteessä jatketaan myös sopeutustoimia vuonna 2022. Metroliikenteessä harvennetaan ruuhka-ajojen vuoroväliä myös siksi, että varmistetaan riittävä junakaluston määrä Länsimetron 2 vaiheen koeajoihin.

Vuosina 2023–2024 suoritetaso nousee merkittävästi raitio- ja metroliikenteessä liikenteen laajentuessa Länsimetron 2

HST försöker kontinuerligt förbättra produktiviteten, till exempel genom att införa ny teknik och informationssystem. De ändringar som gjorts i organisationsstrukturen syftar också till att främja produktivetsförbättringen.

Enhetskostnader

I nyckeltalen för HST:s budget anges produktivetsutvecklingen åren 2020–2024. Prestationen som produktivetsmätaren följer upp är platskilometer viktade enligt trafikerings- och infrastrukturersättningar. Som insats i mätaren används totalutgifterna utan ränteutgifter och reserveringar och Västmetrons finansieringsvederlag.

År 2022 förbereder man sig på utvidgningar av trafiken som sker under åren 2023–2024. I förberedelsefasen ökar HST:s utgifter, men prestationsnivån stiger först under åren 2023–2024. HST:s produktivitet försämras ännu under år 2022.

Under åren 2023–2024 förbättras HST:s produktivitet då antalet trafikprestationer ökar i metro- och spårvägstrafiken. År 2024 är produktiviteten bättre än vid startåret 2020 för produktivetsberäkningen. En ökning i antalet prestationer gör det möjligt att förbättra produktiviteten särskilt i den operativa verksamheten. De nya trafikförbindelserna höjer dock betydligt HST:s kapitalkostnader. År 2024 är det meningen att även den nya spårvagnsdepån Brunakärr tas i bruk, vilket betydligt höjer kostnadsnivån inom spårvägstrafiken.

Mål i budgeten

Bindande verksamhetsmål

HST:s bindande mål har ställts med avseende på kunderna, tillförlitligheten och ekonomin. Det finns tre mål och totalt fem mätare.

Målet för tillförlitligheten är att uppnå en högre grad än den genomsnittliga under de senaste tre åren. Målet för kundnöjdheten har ställts utifrån 2019 års utfall.

Prestationer

År 2022 beräknas HST:s prestationer öka något från år 2021. Linjekilometrarna inom spårvägstrafiken ökar med ca 5 %, men minskar samtidigt med ca 2 % inom metrotrafiken.

I spårvägstrafiken fortsätter anpassningsåtgärderna som vidtas till följd av coronakrisens ekonomiska konsekvenser. HST bereder sig på att inleda spårvägstrafiken till Ilmala år 2022, då linje 9 förlängs från Böle station till Ilmalatorget. Samtidigt förlängs linje 9 från Västra terminalen T2 till den nya vändplatsen framför Bunkern. År 2022 förlängs dessutom linje 7 från Böle station till Mejlans sjukhus, och samtidigt flyttas ändhållplatsen för linje 2 från Böle station till Mässcentrum.

Anpassningsåtgärderna i metrotrafiken fortsätter också under år 2022. I metrotrafiken minskar turtätheten under rusningstider också för att trygga ett tillräckligt antal tåg för testkörningarna i andra fasen av Västmetron.

Under åren 2023–2024 ökar prestationsnivån betydligt då trafiken i spårvägs- och metrotrafiken utvidgas i och med

vaiheen, Raide-Jokerin ja Kalasataman liikenteen käynnistyessä. Raitioliikenteessä ajettavat linjakilometrit nousevat noin 50 % ja metrolikenteessä 14 % vuodesta 2022 vuoteen 2024.

Henkilöstösuunnitelma

HKL:n henkilömäärä on keskimäärin 1 294 henkilöä vuonna 2022. Vuodesta 2021 keskimääräinen henkilöstömäärä nousee 30 henkilöllä. Henkilömäärää nostaa valmistautuminen liikenteen laajentumisiin.

Vuonna 2023 henkilömäärä nousee 85 henkilöllä edellisestä vuodesta ja vuonna 2024 henkilömäärä nousee 58 henkilöllä vuodesta 2023. HKL varautuu aloittamaan Länsimetron laajennuksen ja Raide-Jokerin liikennöinnin vuoden 2023 aikana sekä Kalasataman liikennöinnin vuonna 2024.

Vuodesta 2021 henkilömäärä nousee yhteensä 173 henkilöllä vuoteen 2024 mennessä, noususta kuljettajien osuus on 120 henkilöä.

Talousarvion vaikutusten arviointi

Taloudelliset vaikutukset

HKL mahdollistaa joukkoliikenteen tuottamisella asukkaiden tehokkaan vapaa- ja työajanliikkumisen sekä parantaa yritysten toiminnan edellytyksiä vapauttamalla tilaa tieliikenteeseen.

Kuntalaisvaikutukset

Lisääntyvä ja esteetön joukkoliikenne mahdollistaa kaikkien sujuvan liikkumisen ikään, kuntoon ja sosiaaliseen asemaan katsomatta. Pyöräilypalvelujen kehittäminen muun joukkoliikenteen kehittämisen ohella arvioidaan edesauttavan ja tukevan kaupunkilaisten hyvinvointia ja sujuvaa liikkumista.

Ympäristövaikutukset

HKL tuottaa positiivisia ympäristövaikutuksia, sillä kestävä liikkuksen palvelut tukevat Helsingin seudun kaupunkirakenteen tiivistämistä sekä hiilineutraaliuden ja muiden ympäristötavoitteiden saavuttamista. HKL:n käyttämä liikennöintisähkö on uusiutuvaa ja raideliikenne vähentää liikenteestä aiheutuvaa melua sekä parantaa ilmanlaatua. HKL:n merkittävimmät negatiiviset ympäristövaikutukset liittyvät suurten raideliikenne- ja varikkohankkeiden rakentamisen hiilidioksidipäästöihin. HKL laatii Hiilineutraali HKL -toimintaohjelman, jossa määritellään konkreettiset toimenpiteet päästöjen vähentämiseksi.

inledningen av andra fasen av Västmetron, Spårjokern och trafiken i Fiskehamnen. Linjekilometrarna inom spårvägstrafiken ökar med ca 50 % och med 14 % i metrotrafiken från år 2022 till år 2024.

Personalplan

Antalet anställda vid HST är i medeltal 1 294 år 2022. Från år 2021 ökar det genomsnittliga antalet anställda med 30 personer. Antalet anställda ökar på grund av förberedelser för utvidgningar av trafiken.

År 2023 ökar antalet anställda med 85 personer från året innan, och år 2024 ökar antalet anställda med 58 personer från år 2023. HST bereder sig på att inleda trafiken på den förlängda Västmetron och på Spårjokern under år 2023, samt trafikeringen av Fiskehamnen år 2024.

Antalet anställda ökar med sammanlagt 173 personer från år 2021 till år 2024, förarnas andel av ökningen är 120 personer.

Bedömning av budgetens konsekvenser

Ekonomiska konsekvenser

HST tillhandahåller kollektivtrafik och gör det på så sätt möjligt för invånarna att effektivt röra sig under fritiden och i arbetet. HST förbättrar också företagens verksamhetsförutsättningar genom att frigöra utrymme för vägtrafik.

Konsekvenser för kommuninvånarna

En ökad och tillgänglig kollektivtrafik gör det möjligt för alla att röra sig smidigt, oavsett ålder, kondition och social ställning. Utvecklingen av cykeltjänsterna vid sidan av utvecklingen av den övriga kollektivtrafiken bedöms främja och stödja stadsbornas välfärd och smidiga rörlighet.

Miljökonsekvenser

HST producerar positiva miljökonsekvenser, eftersom den hållbara mobilitetens tjänster stöder en tätare stadsstruktur i Helsingforsregionen samt uppnåendet av mål som gäller kolneutralitet och andra miljömål. Den el som HST använder i trafikeringen är förnybar, och spårtrafiken minskar bullret från trafiken och förbättrar luftkvaliteten. HST viktigaste negativa miljökonsekvenser hänför sig till koldioxidutsläppen från byggandet av stora spårvägs- och depåprojekt. HST tar fram åtgärdsprogrammet Kolneutralt HST, i vilket det finns konkreta åtgärder för minskning av utsläppen.

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet

Mål som granskas vid budgetuppföljningen

Sitovat toiminnan tavoitteet

Bindande verksamhetsmål

Strategian teema	Tavoite	Mittari
Toimiva ja kaunis kaupunki	Minimoimme ajamattomien lähtöjen määrän ylläpitääksemme korkeaa joukkoliikenteen luotettavuutta.	Ajettujen lähtöjen osuus tilatuista lähdöistä. Tavoitetasot: Raitioliikenne 99,85 % Metroliikenne 99,85 %
	Vastaamme asiakkaiden keskeisiin tarpeisiin ylläpitääksemme laadukasta asiakaskokemusta.	Asiakkaiden antama liikennöitsijäarvosana HSL:n tuottamassa kyselytutkimuksessa. Tavoitetasot: Raitioliikenne 4,04 (2020: 4,04) Metroliikenne 4,15 (2020: 4,15)
Vastuullinen talous kestävän kasvun perustana	HKL:n talous pysyy tasapainossa	Tilikauden tulos Tavoitetasot: tilikauden tulos vähintään nolla.

Tema i strategin	Mål	Mätare
En funktionell och vacker stad	Vi minimerar antalet inställda turer för att upprätthålla en hög pålitlighet i kollektivtrafiken.	Andelen turer som körs i förhållande till turer som beställts. Målnivåer: Spårvägstrafik 99,85 % Metrotrafik 99,85 %
	Vi svarar på kundernas centrala behov för att upprätthålla en högklassig kundupplevelse.	Kundernas trafikerarvitsord i en enkät som HST producerar. Målnivåer: Spårvägstrafik 4,04 (2020: 4,04) Metrotrafik 4,15 (2020: 4,15)
En ansvarsfull ekonomi som grund för hållbar tillväxt	HST:s ekonomi hålls i balans	Räkenskapsperiodens resultat Målnivåer: räkenskapsperiodens resultat minst noll.

Suorite- ja taloustavoitteet - Prestationsmål och ekonomiska mål

Suoritteet - Prestation

	2020	2021	ennuste prognos 2021	2022	2023	2024
--	------	------	----------------------------	------	------	------

Suoritetavoitteet - Prestationsmål

Paikkakilometrit - Platskilometer

Raitioliikenne - Spårtrafik	751	779	737	870	1 049	1 356
Metroliiikenne - Metrotrafik	3 430	3 336	3 314	3 232	3 670	3 684
Yhteensä - Sammanlagt	4 182	4 115	4 051	4 102	4 719	5 040

Toiminnan laajuustiedot - Verksamhetens omfattning

Liikevaihto - Omsättning, milj. €	213	228	224	244	275	314
Liikevaihto/henkilö - Omsättning/person, 1000 €	166	168	177	189	199	218
Liikevaihdon muutos - Förändring i omsättningen, %	3	6	5	9	13	14

Henkilöstösuunnitelma - Personalplan

	2020	2021	ennuste prognos 2021	2022	2023	2024
--	------	------	----------------------------	------	------	------

Henkilöstön käyttö - Användning av personal	1 283	1 355	1 264	1 294	1 379	1 437
Henkilöstön määrä - Antal anställda	1 253	1 320	1 234	1 264	1 350	1 408

Henkilöstötyövuodet (oma henkilöstö) - Årsverken (egen personal)

Tuottavuutta kuvaavat tunnusluvut - Nyckeltal som beskriver produktiviteten

Tuottavuusmittari - Produktivetsmätare

	2020	2021	ennuste prognos 2021	2022	2023	2024
--	------	------	----------------------------	------	------	------

Tuottavuusindeksi, Tuottavuus - Produktivetsindex, Produktivitet 2020 = 100	100,0	91,0	94,0	93,0	98,0	104,0
---	-------	------	------	------	------	-------

Yksikkökustannusten kehitys - Utveckling i kostnaderna per enhet

Palvelu euroa / x - Tjänst euro / x	2020	2021	ennuste prognos 2021	2022	2023	2024
	0,057	0,062	0,061	0,065	0,063	0,067

Prosenttimuutos yksikkökustannuksissa - Ändring i procent i enhetskostnaderna

Muutos, % - Ändring, %	2020	2021	ennuste prognos 2021	2022	2023	2024
	3,6 %		7,0 %	6,6 %	-3,1 %	6,3 %

Tilankäytön mittarit - Mätare för lokalanvändningen

	2020	2021	ennuste prognos 2021	2022	2023	2024
--	------	------	----------------------------	------	------	------

Tilan käyttö - Lokalanvändning

HKL:n osalta ei järkevää mittaria tähän -

Tilat - Lokaler, m²

I fråga om HST finns ingen ändamålsenlig mätare för detta

Tilojen pinta-alamäärä (htm²) suhteessa asiakasmäärään - Lokalyta (m² lägenhetsyta) i förhållande till antalet kunder

Rahoitus ja investoinnit

HKL:n nettolainamäärä lisääntyy 556,7 miljoonaa eurolla vuosina 2022–2024. Nostettava laina on kaupungin ulkopuolista lainaa.

Liikennelaitoksen investointisuunnitelma kattaa vuodet 2022–2031. Investointien yhteissumma on 1 800 miljoonaa euroa. Raide-Jokerin rakentamiseen arvioidaan saatavan valtionosuutta noin 22 miljoonaa euroa vuonna 2022. Siten vuosien 2022–2031 nettoinvestointien yhteissumma on 1 778 miljoonaa euroa. HKL:n investointisuunnitelmassa ei ole mukana yhtiömuotoisena toteutettavaa Ruskeasuon raitiovarikon investointia. Myös Koskelan varikon uudistamisinvestointi on alustavasti suunniteltu tehtäväksi yhtiömuotoisena eikä sitä ole sisällytetty HKL:n investointisuunnitelmaan.

Omavaraisuusaste on 31,2 % vuonna 2022, 28,1 % vuonna 2023 ja 27,4 % vuonna 2024.

Vuosien 2022–2031 suurin yksittäinen HKL:n investointihanke on Kruunusillat-hanke, johon on varattu suunnitelmakaudelle 279 milj. euroa. Kustannusarvioon sisältyvät uudet raitiovaunut 87 miljoonaa euroa sekä silta- ja ratainvestoinnit 192 miljoonaa euroa.

Vihdintien pikaraitiotiehankeeseen ja läntisen kantakaupungin raitiotiehen on varattu suunnitelmakaudelle 218 miljoonaa euroa pääosin vuosille 2026–2030. Liikennöintiä varten hankittavaan uuteen raitiovaunukalustoon on varattu 58 miljoonaa euroa ja ratainvestointeihin 160 miljoonaa euroa.

Uusien metrovaunujen (M400) hankintaan on budjetoitu 211 miljoonaa euroa vuosille 2027–2031. Vanhojen raitiovaunujen korvausinvestointiin on varattu 137 miljoonaa euroa pääosin vuosille 2027–2031.

Raide-Jokeri -hankeeseen on varattu suunnitelmakaudelle 135 miljoonaa euroa. Liikennöintiä varten hankittavaan uuteen raitiovaunukalustoon on varattu 70 miljoonaa euroa sekä rata- ja varikkoinvestointeihin yhteensä 65 miljoonaa euroa; rata- ja varikkovaraus sisältää vain Helsingin kaupungin osuuden.

Muita suuria hankkeita suunnitelmakaudella ovat metron liikenteenohjausjärjestelmän uudistamisinvestointi (106 miljoonaa euroa) ja Kalasatamasta Pasilaan –raitiotiehanke (79 miljoonaa euroa).

Viikki-Malmin –raitiotiehankeeseen on varattu yhteensä 10 miljoonaa euroa vuosille 2030–2031.

Vuoden 2022 suurin yksittäinen investointihanke on Raide-Jokerin infran rakentaminen 50 miljoonaa euroa. Muita suuria investointikohteita ovat Kruunusillat-hanke 41 miljoonaa euroa, Kalasatamasta Pasilaan –raitiotie 33 miljoonaa euroa, Raide-Jokerin vaunukalusto 26 miljoonaa euroa ja M300-metrojunien hankinta 22 miljoonaa euroa.

Finansiering och investeringar

HST:s nettolånebelopp ökar med 556,7 miljoner euro under åren 2022–2024. Det är fråga om externa lån från andra än staden.

HST:s investeringsplan omfattar åren 2022-2031. Investointien yhteissumma on 1 800 miljoonaa euroa. Statsandelen för bygget av Spårjokern beräknas uppgå till ca 22 miljoner euro år 2022. Totalsumman för HST:s nettoinvesteringar åren 2022-2031 blir därmed 1 778 miljoner euro. Investeringen för spårvägsdepån i Brunakärr, som genomförs i bolagsform, ingår inte i HST:s investeringsprogram. Även ombyggnadsinvesteringen för Forsby depå har preliminärt planerats i bolagsform och investeringen har inte inkluderats i HST:s investeringsprogram.

Soliditetsgraden är 31,2 % år 2022, 28,1 % år 2023 och 27,4 % år 2024.

HST:s största enskilda investeringsprojekt under åren 2022-2031 är Kronbroarna, för vilket det reserveras 279 miljoner euro under planperioden. I kostnadsberäkningen ingår nya spårvagnar för 87 miljoner euro och bro- och spårvägsinvesteringar för 192 miljoner euro.

För projektet Vichtisvägens snabbspårväg och för spårvägen i västra innerstaden har det för planperioden reserverats 218 miljoner euro, främst för åren 2026–2030. För ny spårvagnsmateriel med tanke på trafikeringen har det reserverats 58 miljoner euro och för baninvesteringar sammanlagt 160 miljoner euro.

För anskaffningen av nya metrovagnar (M400) har det budgeterats 211 miljoner euro för åren 2027–2031. För reparationsinvesteringen för gamla spårvagnar har det reserverats 137 miljoner euro främst för åren 2027-2031.

För projektet Spårjokern har 135 miljoner euro reserverats under planperioden. För spårvagnsmaterielen som skaffas för Spårjokern har det reserverats 70 miljoner euro och för ban- och depåinvesteringar totalt 65 miljoner euro; ban- och depåreserveringen innehåller endast Helsingfors andel.

Andra stora projekt under planperioden är investeringen för förnyandet av metrons trafikstyrningssystem (106 miljoner euro) och spårvägsprojektet från Fiskehamnen till Böle (79 miljoner euro).

För spårvägsprojektet Vik-Malm har det reserverats sammanlagt 10 miljoner euro för åren 2030-2031.

Det största enskilda investeringsobjektet år 2022 är byggandet av infrastruktur för Spårjokern, 50 miljoner euro. Övriga stora investeringsobjekt är projektet Kronbroarna 41 miljoner euro, spårvägen från Fiskehamnen till Böle 33 miljoner euro, Spårjokerns vagnmateriel 26 miljoner euro och anskaffning av M300-metrotåg 22 miljoner euro.

Vaikutus kaupungin talouteen

HKL maksaa kaupungille peruspääoman tuottoa 8,4 miljoonaa euroa vuosittain. Lisäksi HKL palauttaa HSL:ltä laskuttamansa infran korkotulon kaupungille. Koron määrä on 18,5 miljoonaa euroa vuonna 2022. Kaupunki maksaa HKL:lle suoraa tukea 29,2 miljoonaa euroa. Kaupungin tuella HKL kattaa ne menot, joita HKL ei pysty laskuttamaan HSL:ltä tai muulta taholta. Suoran tuen nousu edellisestä vuodesta johtuu pääosin infraomaisuuden poisto- ja korkotuen noususta.

Kaiken kaikkiaan HKL:n nettovaikutus kaupungin budjettiin on -2,2 miljoonaa euroa vuonna 2022.

Vuosina 2023–2024 nettovaikutus kaupungin budjettiin arvioidaan olevan -5,6 miljoonaa euroa ja -4,2 miljoonaa euroa.

Konsekvenser för stadens ekonomi

HST betalar staden årligen en avkastning på grundkapitalet på 8,4 miljoner euro. Dessutom återbetalar HST staden den av HRT fakturerade ränteinkomsten för infrastruktur. Räntan uppgår till 18,5 miljoner euro år 2022. Staden betalar HST direkt understöd på 29,2 miljoner euro. Stadens understöd täcker huvudsakligen de kostnader för infrastruktur som HST inte kan fakturera HRT eller en annan instans. Ökningen i det direkta understödet från föregående år beror främst på de höjda avskrivnings- och räntestöden för infrastrukturegendomen.

HST:s nettoeffekt på stadens budget är totalt -2,2 miljoner euro år 2022.

Åren 2023-2024 beräknas nettoeffekten på stadens budget vara -5,6 miljoner euro respektive -4,2 miljoner euro.

Tulos- ja rahoituslaskelma – Resultaträkning och finansieringskalkyl

1 000 €	Käyttö Förbrukning 2020	Ennuste - Prognos 2021	Talousarvio Budget 2022	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2024
Tuki infrainvestointien pääomakuluihin - Stöd för kapitalkostnader	35 323	25 795	29 173	34 981	40 057
Muut myyntitulot - Övriga försäljningsinkomster	177 612	198 184	214 740	239 849	273 415
Liikevaihto - Omsättning	212 935	223 979	243 913	274 830	313 472
Valmistus omaan käyttöön - Tillverkning för eget bruk	5 311	6 569	8 088	8 354	8 354
Liiketoiminnan muut tuotot - Övriga intäkter av affärsverksamheten	18 044	17 774	18 291	18 790	18 791
Varsinaiset kulut - Kostnader	-151 104	-160 168	-175 331	-188 744	-202 067
Poistot - Avskrivningar	-48 735	-51 478	-55 588	-67 186	-82 733
Liikelylijäämä/alijäämä - Rörelseöverskott/underskott	36 451	36 676	39 373	46 044	55 817
Rahoitustuotot - Finansiella intäkter	1				
Rahoituskulut - Finansiella kostnader					
Korkokulut kaupungin lainasta - Räntekostnader för stadens lån	-2 417	-2 257	-2 452	-2 452	-2 452
Muut korkomenot - Övriga ränteutgifter	-3 311	-3 740	-6 909	-10 886	-13 930
Korvaus peruspääomalle - Ersättning på grundkapitalet	-8 442	-8 442	-8 442	-8 442	-8 442
Muut rahoitusmenot - Övriga finansieringsutgifter	-18 701	-19 447	-18 545	-20 939	-27 378
Satunnaiset erät - Extraordinära poster					
Ylijäämä/alijäämä ennen varauksia - Överskott/underskott före reserveringar	3 580	2 789	3 025	3 325	3 614
Poistoeron muutos - Förändring i avskrivningsdifferens	-2 982	2 778	2 829	2 829	2 829
Varausten muutos - Förändring i reserveringar	2 192	-6 209	-5 854	-6 154	-6 443
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	2 790	-642	0	0	0

1 000 €	Käyttö Förbrukning 2020	Ennuste Prognos 2021	Talousarvio Budget 2022	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2024
Toiminnan rahavirta - Kassaflöde från verksamheten					
Liikeliijäämä/alijäämä - Rörelseöverskott/underskott	36 451	36 676	39 373	46 044	55 817
Poistot - Avskrivningar	48 735	51 478	55 588	67 186	82 733
Rahoitustuotot ja -kulut - Finansiella intäkter och kostnader					
Korvaus peruspääomalle - Ersättning på grundkapitalet	-8 442	-8 442	-8 442	-8 442	-8 442
Korkokulut kaupungin lainasta - Räntekostnader för stadens lån	-2 417	-2 257	-2 452	-2 452	-2 452
Muut - Övriga	-22 206	-23 196	-25 454	-31 825	-41 308
Investointien rahavirta - Kassaflöde från investeringar					
Investointimenot - Investeringensutgifter	-145 866	-242 791	-282 688	-247 924	-138 787
Rahoitusosuudet investointimenoihin - Finansieringsandelar investeringensutgifter	9 599	22 824	21 811		
Käyttöomaisuuden myyntitulot - Intäkter från försäljning av anläggningstillgångar	3 492	-8			
Toiminnan ja investointien rahavirta - Kassaflöde från verksamheten och investeringar	-80 655	-165 716	-202 264	-177 413	-52 440
Rahoituksen rahavirta - Kassaflöde från finansiering					
Lainakannan muutokset - Förändringar i lånestocken					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys - Ökning av långfristiga lån	60 000				
Muilta saatujen pitkäaikaisten lainojen lisäys - Ökning av långfristiga lån från andra		191 600	354 126	214 288	107 021
Pitkäaikaisten lainojen vähennys - Minskning av långfristiga lån	-9 210	-14 210	-14 210	-14 210	-14 210
Muilta saatujen pitkäaikaisten lainojen vähennys - Minskning av långfristiga lån från andra	-13 085	-13 085	-13 085	-22 665	-40 371
Muut maksuvalmiuden muutokset - Övriga förändringar i likviditeten	42 950	1 391	-119 968		
Rahoituksen rahavirta - Kassaflöde från finansiering	80 655	165 696	206 863	177 413	52 440
Vaikutus maksuvalmiuteen - Effekt på likviditeten	0	-20	4 599	0	0

4 Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala – Kultur- och fritidssektorn

1 000 €	Käyttö	Talousarvio	Ennuste -	Ehdotus	Talousarvio	Talous-	Talous-
	Förbrukning	Budget	Prognos	Förslag	Budget	suunnitelma	suunnitelma
	2020	2021	2021	2022	2022	Ekonomiplan	Ekonomiplan
						2023	2024
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	24 073	35 623	29 521	35 832	35 832	39 656	37 536
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	258 914	271 614	272 324	276 681	276 096	287 543	291 369
<i>Ylitysoikeus - Överskridningsrätter</i>		7 668					
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-234 841	-235 991	-242 803	-240 849	-240 264	-247 887	-253 832
Poistot - Avskrivningar	14 214	13 534	13 534	11 683	11 683	11 641	11 732
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-249 055	-249 526	-256 337	-252 532	-251 947	-259 528	-265 564
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	-249 055	-249 526	-256 337	-252 532	-251 947	-259 528	-265 564
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		48,0	-17,1	0,6	0,6	10,7	-5,3
Menot - Utgifter		4,9	0,3	1,9	1,7	4,1	1,3

4 10 01 Kulttuuri ja vapaa-aika – Kultur och fritid

1 000 €	Käyttö	Talousarvio	Ennuste -	Ehdotus	Talousarvio	Talous-	Talous-
	Förbrukning	Budget	Prognos	Förslag	Budget	suunnitelma	suunnitelma
	2020	2021	2021	2022	2022	Ekonomiplan	Ekonomiplan
						2023	2024
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	24 073	35 623	29 521	35 832	35 832	39 656	37 536
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	219 978	232 199	232 909	237 951	237 951	249 398	253 224
<i>Ylitysoikeus - Överskridningsrätter</i>		7 668					
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-195 906	-196 576	-203 388	-202 119	-202 119	-209 742	-215 687
Poistot - Avskrivningar	14 214	13 534	13 534	11 683	11 683	11 641	11 732
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-210 120	-210 111	-216 922	-213 802	-213 802	-221 383	-227 419
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	-210 120	-210 111	-216 922	-213 802	-213 802	-221 383	-227 419
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		48,0	-17,1	0,6	0,6	10,7	-5,3
Menot - Utgifter		5,6	0,3	2,5	2,5	4,8	1,5

Talousarvion 2022 keskeiset painopisteet ja tiivistelmä

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan neljä keskeisintä painopistettä vuonna 2021 ovat:

- Toiminnan jälleerakentaminen
- Lasten ja nuorten harrastusmahdollisuuksien parantaminen
- Ikääntyneiden toimintamahdollisuuksien parantaminen
- Toiminnan tehostaminen

Kulttuuri, liikunta, kirjastot ja nuorisotyö ovat kärsineet merkittävästi koronapandemiasta. Pitkäkestoiset ja muuttuvat rajoitukset ovat kaventaneet sekä kaupungin että yleishyödyllisten yhteisöjen ja yritysten toimintaedellytyksiä. Erityisen voimakkaasti korona on heikentänyt ennen kriisiä voimakkaassa kasvussa ollutta kulttuuri- ja tapahtuma-alaa. Koronapandemiasta johtuvat palvelutoiminnan rajoitukset ovat vaikuttaneet suorimmin niihin väestöryhmiin, jotka ovat julkisista vapaa-ajan palveluista riippuvaisimpia eli lapsiin ja nuoriin sekä ikääntyneisiin. Molemmissa ryhmissä ennustetaan merkittävää asiakasmäärän kasvua, mikä kasvattaa tarvetta tehostaa palvelujen tuottavuutta esimerkiksi digitalisaatiolla. Vuoden 2022 pääpaino on toiminnan laajuuden palauttamisessa aiemmalle tasolle. Kuntalaisten turvallisuudentunteen palauttaminen tulee vaatimaan erityistä huomiota terveysturvallisuuteen ja markkinointiin. Koronapandemian jälkihoito tarkoittaa myös erityishuomiota henkilöstön hyvinvointiin ja työturvallisuuteen. Tuottavuuden parantaminen tarkoittaa jatkuvaa arviointia asiakastarpeista, palvelutuotannon tavoista sekä investointeja työhyvinvointiin ja johtamiseen. Palveluprosesseja tehostetaan ja digitalisoidaan. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla vahvistetaan entisestään henkilöstön vaikuttamismahdollisuuksia omaan työhönsä, läpinäkyvyyttä ja sisäistä viestintää sekä valmentavaa johtamisotetta. Tuottavuutta edistävästä kokeiluista ja ehdotuksista palkitaan. Koronapandemian aikaisia kokeiluja käytetään oppeina palvelutuotannon kehittämisessä. Erityistä huomiota kiinnitetään lasten ja nuorten harrastustoimintaan sekä ikääntyneiden helsinkiläisten toimintakyvyn edistämiseen.

Toiminnan kuvaus

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala ylläpitää ja parantaa eri-ikäisten helsinkiläisten mahdollisuuksia henkiseen ja fyysiseen hyvinvointiin, sivistymiseen sekä aktiiviseen kansalaisuuteen ja tukee Helsingin elinvoimaisuutta. Toimialalla tuotetaan vuosittain yli 20 miljoonaa elämystä yli 900 toimipaikassa, ulkoilualueilla ja taiteen eri keinoin noin 1 800 työntekijän osaamisella.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala toimii kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan alaisuudessa. Lautakunnalla on kolme jaostoa: kulttuuri- ja kirjastojaosto, liikuntajaosto ja nuorisojaosto.

Toimiala jakaantuu neljään palvelukokonaisuuteen ja hallintoon.

Kirjastopalvelukokonaisuus (kaupunginkirjasto) vastaa kirjastotoiminnasta sekä valtakunnallisesta kehittämistehtävästä, josta on lailla erikseen säädetty. Kirjastopalvelukokonaisuuden palvelut ovat aluekirjastopalvelut, keskustakirjasto Oodi, kirjastoverkon yhteiset palvelut ja valtakunnalliset kehittämisspalvelut.

Kulttuuripalvelukokonaisuus vastaa kaupungin kulttuuripolitiikasta sekä kulttuuri-, orkesteri-, museo- ja taidemuseotoiminnoista. Kulttuuripalvelukokonaisuus vastaa sille kuuluvista valtakunnallisista ja alueellisista erityistehtävistä,

Centralla prioriteringar i budgeten 2022 och sammandrag

Kultur- och fritidssektorns fyra centrala prioriteringar för 2021 är:

- Återuppbyggnad av verksamheten
- Bättre hobbymöjligheter för barn och unga
- Bättre verksamhetsmöjligheter för seniorer
- Effektivisering av verksamheten

Kultur, idrott, bibliotek och ungdomsarbete har drabbats hårt av pandemin. Långvariga och föränderliga restriktioner har begränsat verksamhetsförutsättningarna för både staden och allmännyttiga samfund och företag. Covid-19 har märkbart försvagat kultur- och evenemangsbranschen, som innan krisen växte kraftigt. Restriktioner för serviceverksamheten på grund av pandemin har direkt påverkat de befolkningsgrupper som är mest beroende av offentliga fritidstjänster, det vill säga barn och ungdomar samt äldre. Man förutspår en betydande ökning av antalet kunder i båda grupperna, vilket ökar behovet av att höja tjänsternas produktivitet, till exempel med hjälp av digitalisering. Tyngdpunkten för 2022 ligger på att återställa verksamheten till den tidigare nivån. För att återställa kommuninvånarnas trygghetskänsla krävs särskild fokus på hälsosäkerhet och marknadsföring. Uppföljning efter covid-19-pandemin innebär också särskilt fokus på personalens välmående och arbetarskydd. En förbättring av produktiviteten innebär kontinuerlig bedömning av kundbehoven, sätten att producera tjänster samt investeringarna i arbetshälsa och ledning. Serviceprocesserna effektiviseras och digitaliseras. Inom kultur- och fritidssektorn förstärker man personalens möjligheter att påverka sitt eget arbete även mer, transparens och intern kommunikation samt coachande ledarskap. Försök och förslag som främjar produktiviteten belönas. Försöken under covid-19-pandemin används som lärdomar i utvecklingen av serviceproduktionen. Särskild uppmärksamhet ägnas åt fritidsaktiviteter för barn och unga och åt att främja de äldre Helsingforsbornas funktionsförmåga.

Beskrivning av verksamheten

Kultur- och fritidssektorn upprätthåller och förbättrar Helsingforsbornas möjligheter till att psykiskt och fysiskt må bra, bildning och aktivt medborgarskap för människor i olika åldrar samt stödjer Helsingfors livskraft. Inom sektorn producerar man mer än 20 miljoner upplevelser per år vid drygt 900 verksamhetsställen, utomhusområden och genom olika konstformer, med cirka 1 800 kompetenta medarbetare.

Kultur- och fritidssektorn lyder under kultur- och fritidsnämnden. Nämnden har tre sektioner: kultur- och bibliotekssektionen, idrottssektionen och ungdomssektionen.

Sektorn är indelad i fyra tjänstehelheter och förvaltningen.

Bibliotekservicehelheten (stadsbiblioteket) ansvarar för biblioteksverksamheten och det nationella utvecklingsuppdraget som särskilt föreskrivs i lag. Bibliotekservicehelhetens tjänster inkluderar regionala bibliotekstjänster, centrumbiblioteket Ode, biblioteksnätverkets gemensamma tjänster och nationella utvecklingstjänster.

Kulturservicehelheten ansvarar för stadens kulturpolitik samt kultur-, orkester-, musei- och konstmuseiverksamhet. Kulturservicehelheten ansvarar för sina specifika nationella och regionala uppdrag som särskilt föreskrivs i lag.

joista laeilla erikseen säädetään. Kulttuuripalvelukokonaisuuden palvelut ovat kaupungin museo, kaupungin orkesteri, kaupungin taidemuseo (HAM), kulttuurin edistäminen ja kulttuurikeskukset.

Liikuntapalvelukokonaisuus vastaa liikunnasta ja liikuntapolitiikasta sekä liikunnan järjestämisestä ja liikuntapaikoista sekä leirintäalueesta. Liikuntapalvelukokonaisuuden palvelut ovat liikuntaan aktivointi, liikuntapaikat ja ulkoilupalvelut.

Nuorisopalvelukokonaisuus huolehtii nuorisotyöstä ja nuorisopolitiikasta. Nuorisopalvelukokonaisuuden palvelut ovat itäinen nuorisotyö, läntinen nuorisotyö ja pohjoinen nuorisotyö.

Toimialalla on palvelukokonaisuuksien lisäksi hallintojohtajan alaisuudessa toimialan hallinto, joka huolehtii toimialan hallinto- ja tukipalveluista. Toimialan hallinnon palvelut ovat hallintopalvelut, henkilöstöpalvelut, talous- ja suunnittelupalvelut, kehittämis- ja digitalisaatiopalvelut sekä viestintä- ja markkinointipalvelut.

Kulturservicehelhetens tjänster omfattar stadsmuseet, stadsorkestern, stadens konstmuseum (HAM), främjande av kultur samt kulturcenter.

Idrottsservicehelheten ansvarar för idrotten och idrottspolitiken samt för ordnandet av motion, idrottsanläggningarna och campingområdet. Idrottsservicehelhetens tjänster omfattar aktivering, idrottsanläggningar och friluftstjänster.

Ungdomsservicehelheten tar hand om ungdomsarbetet och ungdomspolitiken. Ungdomsservicehelhetens tjänster omfattar östra ungdomsarbetet, västra ungdomsarbetet och norra ungdomsarbetet.

Inom sektorn finns det förutom servicehelheterna sektorns förvaltning som lyder under förvaltningsdirektören och som ansvarar för sektorns förvaltnings- och stödtjänster. I Sektorns förvaltningstjänster ingår administrativa tjänster, personaltjänster, finans- och planeringstjänster, utvecklings- och digitaliseringstjänster samt kommunikations- och marknadsföringstjänster.

Keskeiset talousarviovuoden muutokset palvelukokonaisuuksittain ja palveluittain
Väsentliga förändringar under budgetåret enligt servicehelhet och tjänst

4 10 01	Toimintakate	Osuus ta-kohdan toimintakatteesta %	Muutos ed. vuoteen €	Muutos ed. vuoteen %	Keskeisin selittävä tekijä
Talousarviokohta yhteensä	-202 119	100,0 %	-5 544	2,8 %	ylläpitovuokrien tasokorotus ja liikunnan pääomakohteiden kunnossapitoraha, uudet ja poistuvat tilat, palkkamenojen, palvelujen ostojen ja tilavuokrien indeksikorotukset sekä digitaalisen perustan laskutuksen kasvu
Kulttuuripalvelu-kokonaisuus	-52 807	26,1 %	-496	1,0 %	
Liikuntapalvelu-kokonaisuus	-58 634	28,9 %	-2 989	5,4 %	pääomakohteiden kunnossapitorahan siirto toimialan budjettiin
Nuorisopalvelu-kokonaisuus	-29 546	14,6 %	-569	2,0 %	
Kirjastopalvelu-kokonaisuus	-38 078	18,8 %	-814	2,2 %	
Toimialan hallinto	-23 324	11,5 %	-782	3,5 %	digitaalisen perustan laskutuksen kasvu

4 10 01	Utgifter	Andel av utgifterna på bugetmomentet %	Förändring från året innan €	Förändring från året innan %	Viktigaste förklarande faktor
Budgetmomentet sammanlagt	-202 119	100,0 %	-5 544	2,8 %	Nivåhöjning av underhållshyror och underhållsmedel för kapitalobjekt inom idrotten, nya lokaler och lokaler som man avstår från, ökning i löneutgifter, indexhöjningar i köp av tjänster och lokalhyror samt ökning i digitala grundens fakturering
Kulturservicehelheten	-52 807	26,1 %	-496	1,0 %	
Idrottsservicehelheten	-58 634	28,9 %	-2 989	5,4 %	Överföring av underhållsmedel för kapitalobjekt till sektorns budget
Ungdomsservicehelheten	-29 546	14,6 %	-569	2,0 %	
Biblioteksservicehelheten	-38 078	18,8 %	-814	2,2 %	
Sektorns förvaltning	-23 324	11,5 %	-782	3,5 %	Ökning i digitala grundens fakturering

Kaupungin strategisten tavoitteiden toteuttaminen
Kaupunkistrategia 2017–2021

Kaupunkistrategian 2017–2021 Maailman toimivin kaupunki -kokonaisuudessa parannettiin asiakaskokemusta ottamalla käyttöön uusia asiakaskokemuksen edistämisen menetelmiä (mm. NPS-suosittelevaindeksi, kaupunkilaisprofiilit). Osallisuutta hyödynnettiin laajasti osana palvelu- ja tilasuunnittelua, mm. keskustakirjasto Oodin sekä Hertsin kirjaston ja nuorisotalon suunnittelussa. Toimialan palvelujen

Hur stadens strategiska mål genomförs
Stadsstrategin 2017–2021

I helheten Världens bäst fungerande stad i stadsstrategin 2017–2021 förbättrades kundupplevelsen genom att införa nya metoder för att främja kundupplevelsen (t.ex. NPS-rekommendationsindex, invånarprofiler). Delaktighet tillämpades i stor utsträckning som en del av service- och lokalplanering, bland annat vid planeringen av centrumbiblioteket Ode samt Hertsin bibliotek och ungdomslokal. Digitaliseringen av sektorns tjänster

digitalisaatio edistyi kaudella voimakkaasti, ja digitalisaation edistämiseksi perustettiin toimialalle digitaalisen palvelukehityksen kehittäjäyhteisö Ratkaisutoimisto. Strategiakohtaan edistämässä haasteena oli, että yhdenvertaisen osallisuuden toimenpiteitä pystyttiin edistämään pistemäisesti, eikä asiakastiedon ja palautteiden hyödyntäminen osana palvelukehitystä ole vielä systemaattista.

Kestävän kasvun turvaamisen kokonaisuudessa strategiakaudella keskustakirjasto Oodi avautui vuonna 2019 lähikirjastoja vaarantamatta. Samalla myös koko kirjastopalveluja uudistettiin rohkeasti. Nuorisotyön vaikuttavuutta kehitettiin laajentamalla etsivää ja jalkautuvaa nuorisotyötä ja ottamalla käyttöön tietoperustainen positiivisen erityiskohtelun tietomalli osana palvelusuunnittelua. Toimialan tiloja avattiin kansalaisten käyttöön kehittämällä Varaamo.hel.fi -palvelua. Taiteen ja kulttuurin saavutettavuutta parannettiin erilaisin hankkein, mm. Kulttuurin kummilapset -yhteistyöhankkeella sekä monialaisin, ikääntyneiden kulttuurioikeuksia kehittävin toimenpitein yhteistyössä sosiaali- ja terveystoimialan kanssa. Valtionperintörahoja kohdennettiin uudella tavalla ikääntyneiden kulttuuripalvelujen toteuttamiseen. Haasteena kestävän kasvun kokonaisuuden edistämässä oli syrjäytymistä ehkäisevien toimenpiteiden sirpaleisuus, tilojen kansalaiskäyttöön avaamisen hitaus sekä harrastamisen edistämiseen liittyvien yhteistyörakenteiden jäsentymättömyys.

Osana uudistuvien palvelujen kokonaisuutta edistettiin palkittua Liikkumishjelmaa. Ohjelmassa kehitettiin laajasti yhteistyörakenteita, liikkumista edistäviä toimenpiteitä sekä liikkumisen edistämisen tietopohjaa. Merellisen Helsingin yhteistyörakenteet kehittyivät, ja toimiala teki useita kehittämistoimenpiteitä merellisen saavutettavuuden parantamiseksi. Toimiala järjesti vuonna 2021 ensimmäisen Helsinki Biennaalin Vallisaaressa. Toimialan nopea uudistumiskyky näkyi koronapandemian aikana, mm. palvelujen jatkuvana uudelleenmuotoiluna koronaturvalliseksi sekä toteuttamalla Helsinki-apu -toimintamallia yhdessä kumppaneiden kanssa. Koronapandemia aiheutti kuitenkin laajasti haasteita toimialan kumppaneiden toimintaan ja palautuminen koronaa edeltävälle tasolle tulee kestämään useita vuosia. Haasteena uudistuvien palvelujen kokonaisuuden edistymisessä oli ilmastonmuutosta torjuvien toimenpiteiden hajanaisuus.

Vastuullisen taloudenpidon kokonaisuudessa onnistumisena oli toimialan jatkuva positiivinen tulokehitys aina koronapandemiaan asti. Toimialan henkilöstökokemus kehittyi positiivisesti, ja valmentavan johtamisen erilaisia toimintamalleja otettiin laajasti käyttöön. Haasteena kokonaisuudessa oli esihenkilötyön kuormittuminen, jota koronapandemia osaltaan vielä vahvisti. Koronapandemia aiheutti kolmanneksen pudotuksen tulotasoon ja kasvatti kumppaneiden tuen tarvetta.

Strategiakaudella on yhdessä kumppaneiden kanssa selvitetty edellytyksiä perustaa Helsinkiin uusi, kansainvälisesti korkeatasoinen arkkitehtuuri- ja designmuseum, jonka hankeorganisaatio aloitti toimintansa vuoden 2021 alussa. Kaupungin taidemuseo HAM:in uuden organisoitumisen selvitys valmistui lokakuussa 2019 ja sen perustella Suvilahden Kaasukelloja selvitetään

framskred ordentligt under perioden, och en gemenskap för digital tjänsteutveckling, Lösningsbyrån, grundades för att främja digitaliseringen. Utmaningen med att främja strategin var att åtgärder för jämligt deltagande kunde främjas enligt punktmetoden, och kunduppgifter och respons nyttjas ännu inte systematiskt som en del av tjänsteutvecklingen.

För att säkerställa en hållbar tillväxt i helheten öppnades centrumbiblioteket Ode under strategiperioden, utan att närbibliotek äventyrades. Samtidigt reformerades hela biblioteksservicen modigt. Ungdomsarbets effektivitet utvecklades genom att utöka uppsökande och patrullerande ungdomsarbete och införa en kunskapsbaserad informationsmodell för positiv särbehandling, som en del av tjänsteplaneringen. Sektorns lokaler öppnades för allmänheten genom att utveckla tjänsten Varaamo.hel.fi. Tillgången till konst och kultur förbättrades med olika projekt, såsom samarbetsprojektet Kulturens fadderbarn, och branschövergripande åtgärder för att utveckla de äldres rätt till kultur i samarbete med social- och hälsovårdssektorn. Pengar från arv som till tillfallit staten riktades på ett nytt sätt för att producera kulturtjänster för äldre. Utmaningar i samband med att främja hållbar tillväxt var att åtgärderna för att förhindra marginalisering är så splittrade, den långsamma öppningen av lokaler för allmänheten och det ostrukturerade samarbetet förknippat med att främja hobbyverksamheten.

Inom helheten för innovativa tjänster främjades det prisbelönta motions- och rörlighetsprogrammet. I programmet har det i stor utsträckning utvecklats samarbetsstrukturer samt åtgärder och kunskapsbas för att främja rörlighet. Samarbetsstrukturerna i det Havsnära Helsingfors utvecklades, och sektorn vidtog flera åtgärder för att utveckla tillgängligheten till havet. Sektorn ordnade den första Helsingforsbiennalen på Skanslandet 2021. Sektorns snabba förnyelseförmåga var tydlig under covid-19-pandemin, till exempel omformades tjänsterna kontinuerligt som covid-19-säkra samt verksamhetsmodellen Helsingfors-hjälpen genomfördes tillsammans med partner. Covid-19-pandemin medförde dock stora utmaningar för sektorns partners och återgången till nivån före coronakrisen kommer att ta flera år. De splittrade åtgärderna för att bekämpa klimatförändringen var en utmaning för helheten.

Sektorns fortsatt positiva inkomstutveckling fram till covid-19-pandemin var en framgång för helheten ansvarsfull ekonomi. Personalupplevelsen inom sektorn utvecklades positivt och olika modeller för coachande ledarskap infördes i stor utsträckning. En utmaning i helheten var chefernas arbetsbörda som ytterligare tyngdes av coronakrisen. Pandemin orsakade en tredjedels minskning i inkomstnivån och ökade behovet av stöd från partner.

Under strategiperioden har man tillsammans med partner utrett förutsättningarna för att grunda ett nytt, internationellt arkitektur- och designmuseum i Helsingfors på hög nivå, och projektorganisationen inledde sin verksamhet i början av 2021. Utredningen om den nya organisationen av stadens konstmuseum HAM slutfördes i oktober 2019, och på grundval av den ses

mahdollisena museon sijaintipaikkana. Bunkkerin toteuttamiseen on varauduttu investointiohjelmassa vuokrahankeena, mutta hankkeen valitusprosessien käsittely on vielä kesken. Hanasaaren voimalaitoksen hyödyntämistä kulttuuri- ja vapaa-aikakäyttöön selvitetään.

Strategian edistämiseksi toimialan palveluita kehitettiin lukuisin ohjelmin ja suunnitelmin. Keskeisiä toimialan palvelujen kannalta olivat mm. Liikkumishjelman, Merellisen strategian ja Mukana-ohjelman edistäminen. Kaupunkiyhteisen digitalisaatio-ohjelman toteutuksessa on tehty tiivistä yhteistyötä kanslian kanssa, mm. Varaamo.hel.fi -palvelun ja Tapahtumat.hel.fi -palvelun ja sen taustajärjestelmien kehittämisessä sekä erilaisissa tiedolla johtamisen ja MyData -kyvykkyyden edistämisen hankkeissa sekä infonäyttöjen uudistamisessa. Toimiala vastaa kaupunkiyhteisestä tilojen asukaskäytön hallintamallin toimeenpanosta. Strategiakaudella valmistui itsenäisen työryhmän valmisteleva Helsingin taide- ja kulttuurivisio ja se luovutettiin kaupungille 18.8.2020. Kauden aikana toimialan toimintaan myönnettiin useita kansainvälisiä palkintoja ja tunnustuksia, mm. keskustakirjasto Oodille, Liikkumishjelmalle sekä kaupunginmuseolle.

Kaupungin muiden strategisten tavoitteiden totuttaminen

Vuonna 2021 toimiala on edistänyt hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kaupunkiyhteisiä tavoitteita: lasten ja nuorten harrastamismahdollisuuksien edistämistä sekä ikääntyneiden liikkumista ja liikkeelle lähtemistä. Koronapandemia hidasti Harrastamisen Suomen mallin käynnistymistä, mutta vuoden 2021 aikana matalan kynnyksen toiminta lähti kuitenkin liikkeelle kaikissa kaupungin kouluissa. Ikääntyneiden liikkumista ja liikkeelle lähtemistä edistettiin kehittämällä ikääntyneiden kotiin vietäviä vuorovaikutteisia etäpalveluita ja toteuttamalla monikanavainen markkinointikampanja. Palvelutoripilotti toteutetaan syyskaudella 2021.

Taide ja kulttuuri ovat hyvän elämän mahdollistaja

Koko strategiakauden ajan Helsingin väestö kasvaa, erityisesti ikääntyvien ja nuorten määrä lisääntyy. Myös kielten, kulttuurien ja elämäntapojen kirjo kaupungissa kasvaa. Tämä haastaa toimialan palveluja uudistamaan jatkuvasti ja kehittämään asiakkuusajatteluaan. Palvelujen kulutustapojen muutokset, verkkokaupan lisääntyminen ja digitaaliset sisällöt haastavat toimialaa kehittämään digitaalisia palvelujaan ja asiointikanaviaan. Osallistumisen helpottuminen ja aktivismin uudenaikaiset muodot vahvistavat osallisuuden ja yhteisöllisyyden kokemuksia, mutta samalla asuinalueiden väliset erot osallistumisessa ja yhteiskunnallisessa vaikuttamisessa kasvavat, mikä osaltaan lisää riskiä polarisaatioon. Toimialalla on merkittävä rooli kansalaistoiminnan tukijana sekä erilaisten kaupunkilaisten kohtaamisen ja dialogin mahdollistajana. Koulupäivän yhteydessä tarjotut kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut lisäävät yhdenvertaisuutta. Erityisesti tulee kiinnittää huomiota lasten ja nuorten vaikuttamismahdollisuuksien vahvistamiseen sekä digitaalisen eriarvoisuuden ehkäisyyn.

Söderviks gasklockor som en eventuell plats för museet. Ombyggnaden av Bunkern har förberetts som hyresprojekt i investeringsprogrammet, men projektets besvärprocesser pågår fortfarande. Användning av Hanaholmens kraftverk för kultur- och fritidsändamål utreds.

För att främja strategin har sektorns tjänster utvecklats med ett stort antal program och planer. Centralt för sektorns tjänster var bland annat främjande av motions- och rörlighetsprogrammet, havsstrategin och Mukana-programmet. Vid genomförandet av stadens gemensamma digitaliseringsprogram etablerades ett nära samarbete med kansliet, till exempel vid utvecklingen av tjänsterna Varaamo.hel.fi och Tapahtumat.hel.fi och dessas bakgrundssystem samt projekt som främjar datadrivet ledarskap och Mydata-kapacitet och utbytet av infoskärmar. Sektorn ansvarar för genomförandet av stadens gemensamma förvaltningsmodell när invånarna använder lokaler. Under strategiperioden färdigställdes Helsingfors konst- och kulturvision, som utarbetats av en oberoende arbetsgrupp, och överlämnades till staden den 18 augusti 2020. Under perioden beviljades flera internationella priser och erkännanden till sektorns verksamhet, bland annat till centrumbiblioteket Ode, motions- och rörlighetsprogrammet och stadsmuseet.

Genomförande av stadens övriga strategiska mål

Under 2021 har sektorn främjat stadens gemensamma mål för att främja välbefinnande, hälsa och hobbymöjligheter för barn och unga samt ökad rörlighet för äldre personer. Covid-19-pandemin försenade starten för Finlandsmodellen för hobbyverksamhet, men verksamheten med låg tröskel startade i stadens alla skolor 2021. Äldre personer uppmuntrades att röra på sig genom utveckling av interaktiva fjärrtjänster som kan levereras i hemmen och genom en marknadsföringskampanj i flera kanaler. Ett projekt för servicetorg genomfördes hösten 2021.

Konst och kultur gör gott

Under hela strategiperioden växer Helsingfors befolkning, i synnerhet antalet äldre och unga personer. Mångfalden av språk, kulturer och livsstilar ökar också i staden. Detta utmanar sektorn att ständigt förnya och utveckla sitt kundorienterade tänkande. Förändringar i konsumtion, ökad e-handel och digitala innehåll utmanar sektorn att utveckla sina digitala tjänster och kanaler för e-kommunikation. Den underlättade delaktigheten och nya former av aktivism stärker erfarenheterna av delaktighet och gemenskap, men samtidigt ökar skillnaderna mellan bostadsområden när det gäller deltagande och samhällelig påverkan, vilket i sin tur ökar risken för polarisering. Sektorn spelar en viktig roll för att stödja medborgarverksamheten och möjliggöra möten och dialog mellan olika stadsbor. De kultur- och fritidstjänster som erbjuds i samband med skoldagen ökar likabehandlingen. Särskild uppmärksamhet bör ägnas åt att stärka barns och ungas möjligheter att påverka och förebygga den digitala ojämlikheten.

Helsingin kaupungin osien omaleimaisuutta ja turvallisuutta vaalitaan

Helsingin kaupungin osia ja -alueita kehitetään tulevana vuosina voimakkaasti, kun kaupunki investoi isoihin raide- ja kaupunki uudistushankkeisiin. Toimiala valmistautuu tekemään toimenpiteitä kaupunki uudistusalueilla sekä kehittämään aluesuunnitteluun liittyviä toimintatapoja ja yhteistyörakenteita. Alueiden kehittäminen tehdään yhteistyössä kulttuurin ja vapaa-ajan ekosysteemin kanssa. Kulttuuri- ja vapaa-ajan palveluilla kehitetään alueiden vetovoimaisuutta ja luodaan positiivista identiteettiä eri alueille. Jatkossa on keskeistä varata riittävät resurssit myös olosuhteiden ylläpitoon. Ilmastonmuutoksen torjuntaan tähtäävät keinot, esim. energiatehokkuuden lisääminen, jatkuvat. Kaupunkilaisten ekologisen ajattelun vahvistamisen ja nuorten ilmastoahdistuksen torjunnan toimenpiteitä jatketaan.

Vastuullinen talous kestävän kasvun perustana

Kaupunkitalouden epävarmat näkymät lisäävät entisestään toimialan oman tulonkannon merkitystä ja kannustavat tehostamaan prosesseja, vahvistamaan verkkokauppaa ja löydettävyyttä sekä vahvistamaan asiakkuusajattelua. Palvelujen kohdentumista ja oikea-aikaisuutta lisätään vahvistamalla toimialan datakyykyä sekä digitaalisten palvelujen ennakoivuutta. Toimintaa kehitettäessä ymmärrettävän ja käytettävän datan tarve kasvaa.

Toimintaympäristön keskeiset muutokset 2022

Lainsäädäntö

Vuoden 2022 keskeisimpiä lainsäädännön uudistuksia toimialalle tulee olemaan erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus. Toimiala jatkaa vuonna 2022 uudistuksen vaikutusten ja sen aiheuttamien mahdollisten organisoitumismuutosten selvittämistä yhteistyössä sosiaali- ja terveystoimialan kanssa. Työllisyyspalveluiden pysyvä siirtäminen kuntien vastuulle lisää yhteistyötarvetta muiden työllistämistahojen kanssa, erityisesti nuorten työllisyyden edistämiseksi. Nuorisopalvelujen palvelutarvetta kasvattaa oppivelvollisuuden laajentaminen, joka astui voimaan valtuustokauden alkaessa 1.8.2021, mutta jonka kokonaisvaikutukset palvelutarpeeseen kohdistuvat erityisesti vasta vuodesta 2022 alkaen. Laki esittävän taiteen edistämisestä astuu voimaan 1.1.2022, ja sillä arvioidaan olevan keskipitkällä tähtäimellä vaikutusta taiteen ja kulttuurin rahoitusrakenteeseen Helsingissä, koska laki kattaa jatkossa kaikki esittävän taiteen muodot ja rahoitus voidaan jatkossa myöntää myös määräaikaisena.

Arpajaislain uudistamisella on valmisteluvaiheessa arvioitu olevan merkittäviä uudistuksia rahapelituottojen kertymiseen ja siten veikkausvoittovaroilla rahoitettavia OKM-toimialan määrärahoja voidaan joutua leikkaamaan tulevissa budjettineuvotteluissa. Valtion rahapelituotoilla rahoitettavien määrärahojen leikkautumisen kokoluokkaa on tällä hetkellä haastavaa ennakoita sekä valmistelun keskeneräisyyden että tilastojen puutteellisuuden vuoksi.

Helsingfors värnar om stadsdelarnas karaktär och trygghet

Helsingfors stadsdelar och -områden utvecklas kraftigt under de kommande åren, när staden investerar i stora spårvägs- och stadsförnyelseprojekt. Sektorn förbereder sig för åtgärder i stadsförnyelseområden och utvecklar sina verksamhetsätt och samarbetsstrukturer inom områdesplanering. Områdena utvecklas i samarbete med ekosystemet för kultur och fritid. I och med kultur- och fritidstjänster utvecklas områdenas dragningskraft och skapas positiv identifiering till olika områden. I fortsättningen är det nödvändigt att avsätta tillräckliga resurser även för att upprätthålla omständigheterna. Metoderna för att bekämpa klimatförändringen, såsom ökad energieffektivitet, fortsätter. Man fortsätter även åtgärder för att stärka stadsbornas ekologiska tänkande och bekämpa klimatångest bland ungdomar.

En ansvarsfull ekonomi som grund för hållbar tillväxt

Väsentliga förändringar i omvärlden 2022

Lagstiftning

År 2022 kommer en av de viktigaste lagstiftningsreformerna för sektorn att vara i synnerhet social- och hälsovårdsreformen. Under 2022 fortsätter sektorn att reda ut reformens konsekvenser och de eventuella förändringar i organisationen som den kan medföra, i samarbete med social- och hälsovårdssektorn. Den permanenta överföringen av ansvaret för sysselsättningstjänsterna till kommunerna ökar samarbetsbehovet med övriga i sysselsättningsbranschen, särskilt när det gäller att främja ungdomars sysselsättning. Ungdomstjänsternas servicebehov ökas i och med den utvidgade läroplikten, som trädde i kraft den 1 augusti 2021 men vars totala inverkan på servicebehovet synnerhet gäller 2022. Lagen om främjande av scenkonst träder i kraft den 1 januari 2022 och den förväntas ha en inverkan på konstens och kulturens finansieringsstruktur i Helsingfors på medellång sikt, eftersom lagen omfattar alla scenkonstformer och finansieringen också kan beviljas för bestämd tid i fortsättningen.

Revideringen av lotterilagen har under beredningen uppskattats medföra betydande reformer i ackumuleringen av spelintäkter, och därför kan det hända att UKM-sektorns anslag som finansieras med Veikkaus vinstpengar måste skäras ned i framtida budgetförhandlingar. För närvarande är det svårt att förutse storleken på den nedskärning i anslag som finansieras av statens spelintäkter, både på grund av ofullständig förberedelse och på grund av brist på statistik.

Toimintaympäristön muutokset

Toiminnan kannalta keskeisin muutostekijä vuodelle 2022 on koronapandemia ja sen aiheuttamat muutokset toimintaympäristössä ja kulutuskäyttäytymisessä.

Helsingissä on laaja kulttuurin ja vapaa-ajan ekosysteemi, joka tuottaa merkittävän osan kaupungin tapahtumaharrastus- ja sisältöpalveluista. Koronapandemia on erityisen voimakkaasti osunut helsinkiläiseen tapahtumaj- ja kulttuurialaan. Kumppanit tulevat tarvitsemaan laajoja ja pitkäaikaisia tukitoimia koronatilanteesta ulos pääsemiseksi. Ekosysteemiajattelun vahvistaminen entisestään luo jatkossa lisää mahdollisuuksia myös kaupungin oman toiminnan tehostamiselle, kun toimiala jatkaa palvelustrategiatyötään.

Koronapandemia lisää entisestään hyvinvointieroja ja heikentää jo valmiiksi hauraassa asemassa olevien tilannetta. Toimiala jatkaa positiivisen erityiskohtelun -mallin kehittämistä, jotta sitä voidaan hyödyntää laajemmin toimialan palvelukehitystyössä. Nuorten työllistämisen edistämiseksi jatketaan Kesäsetelitoimintaa.

Toimintaympäristön riskit ja epävarmuustekijät

Strategiset riskit:

Suurimpana strategisena riskinä on resurssien riittävyys kasvavan ja monimuotoistuvan kaupungin tarpeisiin. Henkilöstöresurssien riittävyys, jaksaminen ja osaaminen ovat keskeisessä roolissa toimialan palvelujen toteuttamisessa ja kehittämisessä kaupunkistrategian mukaisesti. Myös kaupungin toimintakulttuurissa tapahtuvat muutokset, esim. sote-uudistus, aiheuttavat haasteita työnjaon ja resurssien selkeyttämisessä eri toimialojen kesken. Toimiala torjuu riskejä panostamalla henkilöstösuunnitteluun, tarvittavien strategisten kyvykkyyksien kehittämiseen ja valmentavaan johtamiseen sekä ennakoivaan palvelujen suunnitteluun.

Taloudelliset riskit:

Koronapandemia on pienentänyt kävijämääriä, peruuttanut tuotantoja ja tilaisuuksia sekä vähentänyt tuloja. Pandemian tuottama epävarmuus ja pandemian hillitsemiseksi tehtävät rajoitustoimet synnyttävät merkittävän riskin toimialan tulokertymälle. Kansainväliset esimerkit muista kaupungeista osoittavat, että palvelujen kysyntä ei palaa välittömästi rajoitusten purkauduttua entiselleen. On myös selvää, että terveysturvallisuus edellyttää palvelutoiminnassa erityisjärjestelyjä, jotka kasvattavat palvelutoiminnan kustannuksia. Toimiala torjuu riskiä tuottamalla strategiaa ja perustehtävää tukevat hinnoitteluperiaatteet, kehittämällä verkkokauppaa ja digitaalista löydettävyyttä sekä ottamalla käyttöön ulkoisen rahoituksen hankkeiden hallintamallin. Digitalisaatioinvestointeja suunnataan hankkeisiin, joiden voidaan ennakoita vähentävän menoja, kasvattavan palvelujen käyttöä tai lisäävän tuloja. Toimialan tilojen korjausvelka on kasvanut ja erityisesti toimialan kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden toimipisteiden kunnossapito ja käytön tehostaminen on haasteellista. Toimiala torjuu riskiä tilakannan kasvun hallinnalla,

Förändringar i omvärlden

Den mest betydande faktorn för verksamheten 2022 är covid-19-pandemin och de förändringar som den orsakat i omvärlden och konsumentbeteendet.

Helsingfors har ett utbrett ekosystem för kultur och fritid, som producerar en betydande del av stadens evenemangs-, hobby- och innehållstjänster. Coronakrisen har särskilt hårt drabbat evenemangs- och kulturbranschen i Helsingfors. Partner kommer att behöva övergripande och långsiktiga stödåtgärder för att övervinna coronakrisen. Att ytterligare förstärka idén om ekosystem skapar i fortsättningen fler möjligheter för staden att effektivisera sin egen verksamhet, när sektorn fortsätter sitt arbete med servicestrategin.

Covid-19-pandemin ökar skillnaderna i välfärd ytterligare och försvagar situationen för dem som redan befinner sig i den svagaste positionen. Sektorn fortsätter att utveckla modellen för positiv särbehandling så att den kan användas i större utsträckning i sektorns arbete med serviceutvecklingen. För att främja sysselsättningen bland unga delar man ut sommarsedlar även i fortsättningen.

Risker och osäkerhetsfaktorer i omvärlden

Strategiska risker:

Den största strategiska risken är att resurserna inte räcker till för behoven i en stad som växer och blir allt mer mångsidig. Personalresursernas tillräcklighet, ork och kompetens är centrala för att producera och utveckla sektorns tjänster i enlighet med stadsstrategin. Förändringar i stadens verksamhetskultur, såsom social- och hälsovårdsreformen, leder till utmaningar i förtydligandet av arbetsfördelning och resurser mellan olika sektorer. Sektorn bekämpar riskerna genom att satsa på personalplanering, utveckling av nödvändiga strategiska förmågor och coachande ledarskap samt en förberedande serviceplanering.

Ekonomiska risker:

Koronapandemin har minskat antalet besökare, ställt in produktioner och evenemang samt minskat intäkterna. Den osäkerhet som orsakats av pandemin de restriktioner som infördes för att begränsa den utgör en betydande risk för sektorns totalinkomst. Internationella exempel från andra städer visar att efterfrågan på tjänster inte omedelbart blir återställd när restriktionerna har avvecklats. Det är också klart att hälsosäkerheten kräver särskilda åtgärder i serviceverksamheten, vilket ökar dess kostnader. Sektorn bekämpar risken genom att skapa principer för prissättningen som stöder strategin och den grundläggande uppgiften, utvecklar e-handeln och digital upptäckbarhet samt inför en förvaltningsmodell för externt finansierade projekt. Digitaliseringsinvesteringar riktas till projekt som kan förväntas minska utgifterna, öka användningen av tjänster eller öka intäkterna. Eftersatt underhåll i sektorns lokaler har ökat, och det är särskilt svårt att effektivisera användningen av och underhålla sektorns kulturhistoriskt värdefulla verksamhetsställen. Sektorn bekämpar risken genom att hantera tillväxten av

panostamalla tilojen yhteiskäyttöön ja tilahallintaprosessin parantamisella.

Toiminnalliset riskit:

Segregaatio ja alueiden eriarvoisuus on kasvanut koronapandemian aikana. Asukkaiden turvallisuuden tunne on laskenut ja haastavat tilanteet palvelujen käyttäjien kanssa ovat lisääntyneet. Toimiala torjuu riskiä kohdistamalla toimenpiteitä erityisesti lapsiin ja nuoriin, ikääntyneisiin ja kaupunkiudistusalueisiin. Henkilöstöä kannustetaan raportoimaan uhkaavista tilanteista ja toimialalla tartutaan tilanteiden vaatimiin toimenpiteisiin. Väestön kasvu ja sen rakennemuutokset haastavat toimialaa vastaamaan uusiin tarpeisiin. Päätökset uusista investointi- ja rakennushankkeista eivät usein täysmääräisesti sisällä riittävää resursointia käyttötalouteen, esim. ylläpitomäärärahoina, joka vaikuttaa käytettävissä olevien määrärahojen riittävyteen. Myös vanhat tietojärjestelmät ja toimintatavat ovat riski toimialan painopisteiden toteutumiselle. Henkilöstön saatavuus ja henkilöstön ja esihenkilöiden kuormittuminen etenkin jatkuvassa poikkeustilanteessa on riski toimialan tavoitteiden toteutumiselle. Toimiala torjuu riskiä palvelujen ja toimintatapojen uudistamisella, toimintaprosessien tarkastelulla ja henkilöstön osaamisen kehittämistoimenpiteillä.

Taloudellinen kestävyys

Tuottavuus

Toimialan tuottavuutta mitataan tuottavuusindeksillä, jossa verrataan digitaalisten ja fyysisten käyntikertojen kasvua inflaation vaikutuksesta eliminoituun nettomenojen kasvuun. Mitattavat käyntikerrat eivät kata tällä hetkellä koko toimialan palveluvalikoimaa ja mittaamisen kattavuutta parannetaan koko ajan. Vuonna 2021 poikkeusolot näkyvät tuottavuuden heikentymisenä, mutta pandemian jälkeen toimiala tavoittelee tuottavuuden nousua pyrkimällä kasvattamaan käyntikertojen määrää kustannusten kasvua nopeammin. Erityisesti digitaalisten palvelujen mittaamista kehitetään tulevina vuosina.

Yksikkökustannukset

Yksikkökustannuksilla seurataan nettomenojen suhdetta Helsingin väestöön. Palvelukokonaisuuskohtaisiin yksikkökustannuksiin on otettu mukaan toimialan jakamat laitos- ja muut avustukset. Näin saadaan kattava kuva toimialan asukaskohtaisesta panoksesta. Palveluiden omiin yksikkökustannuksiin lasketaan vain palvelujen oman toiminnan menot ja ne kuvaavat toimialan oman toiminnan menokehitystä. Toistaiseksi yksikkökustannukset ovat nousseet maltillisesti ja toimiala pyrkii jatkossa samanlaiseen kehitykseen.

Talousarvion tavoitteet

Toimialalla on talousarviovuonna kaksi sitovaa ja viisi muuta toiminnan tavoitetta

Sitovat toiminnan tavoitteet

Toiminnan jälleenrakentaminen

Palvelujen vetovoimaisuus palautetaan koronapandemiaa edeltävälle tasolle tavoittelemalla aikaisempia asiakasmääriä. Erityistä huomiota kiinnitetään lapsiin ja

mängden lokaler, satsa på sam användning av lokaler och förbättra lokalförvaltningen.

Operativa risker:

Segregation och regional ojämlikhet har ökat under covid-19-pandemin. Invånarnas säkerhetskänsla har minskat och de utmanande situationerna med tjänsteanvändare har ökat. Sektorn bekämpar risken genom att rikta åtgärder till barn och ungdomar samt äldre och stadsförnyelseområden. Personalen uppmuntras att rapportera hotfulla situationer och sektorn vidtar nödvändiga åtgärder. Befolkningstillväxten och dess strukturförändringar utmanar sektorn att svara på nya behov. I beslut om nya investerings- och byggprojekt ingår inte alltid tillräckliga resurser för driftsekonomin, till exempel i form av underhållsanslag, vilket påverkar tillräckligheten för de disponibla anslagen. Gamla datasystem och metoder utgör också en risk för genomförandet av sektorns tyngdpunkter. Tillgången till personal samt personalens och chefernas belastning, i synnerhet under ett fortgående undantagstillstånd, utgör en risk för att sektorns mål inte nås. Sektorn bekämpar risken genom att uppdatera tjänsterna och verksamhetssätten, granska verksamhetsprocesserna och utveckla personalens kompetens.

Ekonomisk hållbarhet

Produktivitet

Sektorns produktivitet mäts med ett produktivetsindex, där man jämför tillväxten av digitala och fysiska besök med tillväxten av nettoutgifter där inflationseffekten eliminerats. För närvarande täcker mätbara besök inte hela sektorns serviceutbud och mätningens omfattning förbättras hela tiden. År 2021 avspeglas undantagsförhållandena i en försämring av produktiviteten, men efter pandemin strävar sektorn efter att öka produktiviteten genom att försöka öka antalet besök snabbare än kostnadsökningen. Mätningen av digitala tjänster utvecklas i synnerhet under de kommande åren.

Enhetskostnader

Enhetskostnaderna används för att följa nettoutgifternas förhållande till Helsingfors befolkning. De specifika enhetskostnaderna för servicen inkluderar de understöd till inrättningar och andra bidrag som delas ut av sektorn. Detta ger en heltäckande bild av sektorns insats per invånare. Endast kostnaderna för tjänsternas egen verksamhet ingår i tjänsternas egna enhetskostnader och de beskriver utgiftsutvecklingen för verksamheten. Hittills har enhetskostnaderna stigit måttligt och sektorn strävar efter en liknande utveckling i framtiden.

Budgetens mål

Sektorn har under budgetåret två bindande mål och fem övriga verksamhetsmål

Bindande verksamhetsmål

Återuppbyggnad av verksamheten

Tjänsternas attraktionskraft återställs till nivån före covid-19-pandemin genom att eftersträva tidigare kundmängder. Särskild uppmärksamhet ägnas åt barn

nuoriin, ikääntyneisiin sekä kaupunki uudistusalueisiin. Palvelutaso palautetaan toimintoja uudistamalla, poikkeustilanteen kokeiluja hyödyntämällä ja yhteistyössä kumppaneiden kanssa. Palvelutason ja kaupunkilaisten luottamuksen palauttamiseksi tehtävät toimenpiteet määritellään lähellä asiakasta. Tavoitteen toteutumista seurataan käyntikertojen määrällä.

Toiminnan tehostaminen

Toiminnan tehostumista mitataan yksikkökustannuksella, joka mitataan palvelukokonaisuuksittain. Mittarilla pyritään ohjaamaan toimintaa ja johtamista tehokkaasti huomioiden sen, että toiminnan volyymit eri palvelukokonaisuuksissa vaihtelevat paljon. Mittari huomioi palvelukokonaisuuksittain toiminnan tulot ja menot suhteessa aikaansaatuihin suoritteisiin. Näin pyritään osoittamaan palvelukokonaisuuksien toiminnan panos-tuotos-suhdetta.

Toiminnan tehostamiseen pyritään erityisesti digitalisaatiolla, jolla edistetään tuottavuutta ja hyvää palvelukokemusta. Toimintatapoja ja prosesseja muutetaan asiakaslähtoisemmiksi, yksinkertaisemmiksi ja tehokkaammiksi. Tilankäyttöä tehostetaan avaamalla toimialan tiloja asukaskäyttöön. Tuloja ja kävijämäärää kasvatetaan uudistamalla digitaalisia viestintäkanavia. Automatisaatiota lisätään sisäisissä prosesseissa sekä niissä asiakaspalveluissa, joissa se edistää tuottavuutta ja hyvää asiakaskokemusta. Näin vapautetaan henkilökuntaa niihin tehtäviin ja niiden asiakkaiden palvelemiseen, joissa heitä tarvitaan. Samaan aikaan panostetaan henkilöstön työhyvinvointiin ja valmentavaan johtamiseen.

Muut toiminnan tavoitteet

Lasten ja nuorten harrastusmahdollisuuksien parantaminen

3–6 -luokkalaisten koulupäivän yhteydessä toteutettavia harrastusmahdollisuuksia parannetaan yhdessä yleishyödyllisten yhteisöjen ja muiden kumppaneiden kanssa. 7–9 -luokkalaisille kohdennetussa toiminnassa lisätään löydettävyyttä. Kaupungin ja järjestöjen työnjakoa harrastustoiminnan tarjonnassa selvennetään yhdessä kumppaneiden ja muiden toimialojen kanssa. Harrastusmahdollisuuksien parantaminen on toimialojen yhteinen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoite. Tavoitteen toteutumista seurataan toimenpiteiden toteutumisasteella.

Ikääntyneiden toimintamahdollisuuksien parantaminen

Ikäihmisten liikkumisen ja liikkeelle lähtemisen esteitä poistetaan selkeyttämällä kaupungin toimialojen sekä kolmannen ja yksityisen sektorin työnjakoa sekä lisäämällä ikäihmisten liikkumista ja liikuntaan liittyvää neuvontaa, asiakasohjausta ja palvelutuotantoa yhdessä kumppaneiden ja muiden toimialojen kanssa. Koronapandemian aikana käynnistettyä digitaalista palvelukehittämistä jatketaan. Ikääntyneiden toimintamahdollisuuksien parantaminen on toimialojen yhteinen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoite. Tavoitteen toteutumista seurataan toimenpiteiden toteutumisasteella.

Parannamme alle 30-vuotiaiden työllistymistä ja työllistymisen valmiuksia

Nuorten työelämäkokemusten vahvistaminen kesäsetelien avulla tukee nuorten työelämävalmiuksia. Nuoret kiinnittyvät työelämään ja tavoitteena on antaa

och unga, äldre och stadsförnyelseområden. Servicenivån återställs genom att nya funktioner med hjälp av försök från undantagstillståndet och i samarbete med partner. De åtgärder som vidtas för att återställa servicenivån och stadsbornas förtroende fastställs nära kunden. Måluppfyllelsen mäts med antalet besök.

Effektivisering av verksamheten

Övriga verksamhetsmål

Bättre hobbymöjligheter för barn och unga

Hobbymöjligheter för eleverna i årskurs 3–6 i samband skoldagar förbättras i samarbete med allmännyttiga samfund och andra partner. Verksamheten som riktas till eleverna i årskurs 7–9 görs lättare att hitta. Arbetsfördelningen mellan staden och organisationer för att erbjuda hobbyverksamhet görs tydligare tillsammans med partner och de övriga sektorerna. Att förbättra hobbymöjligheterna är ett gemensamt mål för sektorerna med syfte att främja välfärd och hälsa. Måluppfyllelsen följs med i vilken grad åtgärderna genomförts.

Bättre verksamhetsmöjligheter för seniorer

Genom att förtydliga arbetsfördelningen mellan stadens sektorer samt den tredje och privata sektorn vill man avlägsna vad som hindrar äldre från att motionera och röra på sig. Dessutom ökar man rådgivning, handledning och serviceproduktionen för motion riktad till äldre personer, som ett partnerskapssamarbete. Den digitala serviceutvecklingen som inleddes under covid-19-pandemin fortsätter. Att förbättra verksamhetsmöjligheterna för äldre personer är ett gemensamt mål för sektorerna, med syfte att främja välfärd och hälsa. Måluppfyllelsen följs med i vilken grad åtgärderna genomförts.

Vi förbättrar sysselsättningen och färdigheterna för sysselsättning för personer under 30 år.

Att stärka ungdomarnas arbetslivserfarenheter med sommarsedlar stödjer även de ungas arbetslivskompetenser. Ungdomar kopplas till arbetslivet

positiivinen ensimmäinen työkokemus. Job'd -toiminta luo kokonaan uutta, yhteiskunnallista lisäarvoa tuottavaa työtä, jossa nuoret saavat arvokasta työkokemusta, uutta osaamista, verkostoja sekä palkkaa. Nämä helpottavat jatkotyöllistymisessä. Yhteiskunnallisesti tärkeä työ auttaa muita ihmisiä tai yhteisöä ja tuo työlle merkitystä lisäen myös nuoren työmotivaatiota. Tavoitteen toteutumista seurataan kesäsetelin käyttöasteella.

Osallistutaan kaupunkiuudistusalueiden toimenpideohjelman laatimiseen ja toteuttamiseen yhteistyössä muiden toimialojen ja kumppaneiden kanssa Vuoden 2022 aikana toimiala käynnistää kaupunkiuudistusalueilla toimenpiteitä, jotka vahvistavat toimialan alueellista yhteistyötä, edistävät kaupunkiyhteistä aluesuunnittelua sekä vahvistavat alueiden vetovoimaisuutta ja omaleimaisuutta. Hankkeiden määrittely ja toteutus tehdään asukkaita osallistaen sekä yhteistyössä kulttuurin ja vapaa-ajan ekosysteemin kanssa. Tavoitteen toteutumista seurataan toimenpiteiden toteutumisasteella.

Parannetaan lasten ja nuorten mielenhyvinvointia kaupunkiyhteisesti monialaisin toimenpitein ja osallisuutta vahvistamalla

Nuorisotyötä suunnataan NUPSin (Nuorisotyön perussuunnitelma) mukaisesti nuoruuden edunvalvonnan vahvistamiseen sekä nuorten kaveruuden, yhteisöllisyyden ja toiminnallisuuden vahvistamiseen. Kaupungin henkilöstöä koulutetaan mielensterveysosaamisessa ja vahvistetaan nuorisotyön arjessa tapahtuvaa henkilöstön kykyä ennaltaehkäistä mielensterveystahojen pahentumista ja tunnistaa nuorten välisiä mahdollisia konflikteja etukäteen. Ehkäisevä päihdetyö organisoidaan uudelleen ja lisätään sen vaikuttavuutta. Tavoitteen toteutumista seurataan toimenpiteiden toteutumisasteella.

Suoritteet

Toimialan suorite on käyntikerrat, jotka jakaantuvat fyysisiin käynteihin ja digitaalisiin käynteihin.

Digitaalisten käyntikertojen tavoitteen laskuun edellisvuoteen verrattuna vaikuttaa se, että määrittely on uudistettu ja täsmennetty vuodelle 2022. Toimialan tavoitteena on palauttaa palvelujen vetovoimaisuus koronapandemiaa edeltävälle tasolle tavoittelemalla aikaisempia asiakasmääriä. On kuitenkin vaikea arvioida, kuinka pandemian aiheuttamat rajoitustoimet vaikuttavat kansalaisten käyttäytymiseen. Kansainväliset esimerkit muista kaupungeista osoittavat, että palvelujen kysyntä ei palaa välittömästi rajoitusten purkauduttua entiselleen. Fyysisten käyntikertojen tavoite vuodelle 2022 on määritelty nämä seikat huomioiden.

Henkilöstösuunnitelma

Toimialalla työskentelee vuonna 2022 arviolta 1608 vakituista ja 217 määräaikaista eli yhteensä 1825 henkilöä. Taloudellinen raami ei tarjoa mahdollisuuksia henkilöstömäärän kasvattamiseen, vaikka asiakasmäärä kasvaneen erityisesti palveluja paljon käyttävien asiakasryhmien osalta. Tämä kasvattaa tarvetta panostaa sekä palvelutuotannon tuottavuuteen, hallinnollisten prosessien sujuvuuteen että henkilöstön hyvinvointiin.

och målet är att ge dem en positiv första arbetslivserfarenhet. Job'd-verksamheten skapar ett helt nytt jobb med samhällligt mervärde, där unga människor får värdefull arbetslivserfarenhet, ny kompetens, nätverk och lön. Dessa underlättar sysselsättningen i framtiden. Ett arbete med samhällsbetydelse hjälper andra människor eller organisationer och ger mening i arbetet, samtidigt som det ökar ungdomarnas arbetsmotivation. Måluppfyllelsen följs med i vilken utsträckning sommarsedeln används.

Vi deltar i åtgärdsprogrammet för stadsförnyelseområden i samarbete med andra sektorer och partner.

Under 2022 inleder sektorn åtgärder i stadsförnyelseområden som stärker det regionala samarbetet inom sektorn, främjar stadens gemensamma områdesplanering samt stärker områdenas dragningskraft och särprägel. Fastställandet och genomförandet av projekten sker genom att delaktiggöra invånarna samt i samarbete med kultur- och fritidsekosystemet. Måluppfyllelsen följs med i vilken grad åtgärderna genomförs.

Vi förbättrar barns och ungdomars psykiska välbefinnande gemensamt i staden med branschövergripande åtgärder och genom att stärka delaktigheten.

I enlighet med NUPS (Grundplan för ungdomsarbete) riktas ungdomsarbete till att stärka intressebevakningen för ungdomar samt ungdomarnas vänskap, gemenskap och funktionalitet. Stadens personal utbildas i psykisk hälsa och personalens förmåga att förebygga försämrade psykiska problem och identifiera potentiella konflikter mellan ungdomar i förväg stärks. Förebyggande missbrukarvård omorganiserar och effektiviserar. Måluppfyllelsen följs med i vilken grad åtgärderna genomförs.

Prestationer

Sektorns prestation är antalet besök, indelat i fysiska och digitala besök.

Minskningen av målet för digitala besök jämfört med det föregående året beror på att definitionen har reviderats och specificerats för 2022. Sektorns mål är att återställa tjänsternas attraktion till nivån före pandemin genom att eftersträva de tidigare kundantalen. Det är dock svårt att bedöma hur de restriktioner som orsakats av pandemin påverkar medborgarnas beteende. Internationella exempel från andra städer visar att efterfrågan på tjänster inte omedelbart återställs när restriktionerna har avvecklats. Målet för fysiska besök under 2022 har bestämts med beaktande av dessa faktorer.

Personalplan

Sektorn har uppskattningsvis 1 608 fast anställda och 217 visstidsanställda, det vill säga totalt 1 825 personer 2022. Den ekonomiska ramen erbjuder inga möjligheter att öka antalet anställda, även om antalet kunde torde öka, särskilt i gruppen storkonsumenter. Detta ökar behovet av att satsa på lönsamhet i serviceproduktionen, smidiga administrativa processer och att personalen mår bra. Till följd av sektorsövergripande överföringar ökar

Vuonna 2022 toimialojen välisten siirtojen johdosta henkilöstömäärä kasvaa kolmella vakanssilla, mutta yksityiskohtainen vakanssikohtainen henkilöstösuunnittelu täsmennyty tulosbudjettivaiheessa.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan henkilöstökokemus on parantunut toimialamallin aikana. Erityisesti arviot johtamisesta ovat parantuneet ja sairaspöissaolot vähentyneet. Määrätietoista työtä valmentavan johtamisen ja ihmistä arvostavan työkuulttuurin vahvistamiseksi jatketaan. Erityistä huomiota kiinnitetään palkitsemiseen, läpinäkyvyyteen ja sisäiseen viestintään organisaatiokulttuurin vahvistajana.

Henkilöstösuunnittelua jatketaan palvelukokonaisuustasolla kaupunkiyhteisen mallin mukaisesti. Tätä täydentämään kootaan työryhmä, jonka tehtävänä on etsiä ratkaisuja toimialan yhteisiin resurssihaasteisiin mm. yhteissuunnittelulla ja pilotoiteja käynnistämällä.

Palvelukokonaisuuksien henkilöstösuunnitelmien tavoitteet on sovittu vuosille 2022–2024. Kirjastopalvelukokonaisuuden tavoitteina ovat mm. itseohjautuvuuden tukeminen, valmentavan johtamisen vahvistaminen, hyvän ja tasalaatuisen asiakaskokemuksen varmistaminen tiimityömallilla ja tehtäväkierroilla sekä henkilöstön koulutustason nosto. Kulttuuripalvelukokonaisuuden suunnitelmassa korostuu mm. vakanssien joustavampi käyttö, eläkepoistumasuunnittelu, sisäisen liikkuvuuden kehittäminen ja moninaisuusosaamisen vahvistaminen. Liikuntapalvelukokonaisuuden kirjaamia tavoitteita ovat mm. henkilöstön saatavuuden varmistaminen, eläkepoistumasuunnittelu, sisäisen liikkuvuuden lisääminen sekä digi- ja johtamisosaamisen vahvistaminen. Nuorisopalvelukokonaisuuden tavoitteita ovat mm. palvelustrategiatyön edistäminen, nuorisotyön perussuunnitelmatyössä määriteltyjen kyvykkyyksien kehittäminen, henkilöstöresurssien kohdentamisen suunnittelu, hyvinvointi- ja terveystoiminnan yhteistyö ja osaamisen kehittämisen vahvistaminen. Toimialan hallinnon henkilöstösuunnittelun tavoitteena on mm. tiedolla johtamisen ja digitalisaation kehittäminen, eläkepoistumasuunnittelu ja asiantuntijaosaamisen kehittäminen. Hallinnon osalta on tarvetta täyttää osaamistarvetta mahdollisilla uusilla vakansseilla.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala hyödyntää vuokratyövoimaa pääosin erilaisten sijaisuuksien hoitamiseen.

Henkilöstön saatavuutta parannetaan erityisesti toimialan niiden tehtävien osalta, joissa on suurin pula työntekijöistä (nuoriso-ohjaajat ja liikuntapaikanhoitajat) rekrytointi- ja oppisopimuskäytänteitä kehittämällä. Tavoitteena on lisätä henkilöstön monimuotoisuutta ja tehtävien houkuttelevuutta sekä tarjota enemmän harjoittelupaikkoja.

Kaikissa kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan palvelukokonaisuuksissa on sisäistä liikkuvuutta. Esimerkkejä tästä ovat mm. erilainen tehtäväkierto palveluiden välillä, toimialarajojen ylittävä tehtävävaihto, palveluiden välinen kesäajan tehtäväkierto, sijaisten rekrytointi sisäisellä tehtäväntäytöllä ja hankkeista johtuvat

antalet anställda 2022 med tre tjänster, men den detaljerade, personalplaneringen specificeras i samband med resultatbudgeten.

Personalupplevelsen inom kultur- och fritidssektorn har förbättrats i sektormodellen. Framför allt har bedömningen av ledarskapet förbättrats och sjukfrånvaron minskat. Man fortsätter målmedvetet arbeta för att stärka ett coachande ledarskap och en arbetskultur som uppskattar människan. Särskild uppmärksamhet ägnas åt belöning, transparens och intern kommunikation för att stärka organisationskulturen.

Personalplaneringen fortsätter på helhetsnivå enligt stadens gemensamma modell. För att komplettera detta inrättas en arbetsgrupp, vars uppgift är att finna lösningar på sektorns gemensamma resursutmaningar, till exempel genom gemensam planering och projekt.

Målen i servicehelheternas personalplaner har fastställts för åren 2022–2024. Målen för bibliotekservicehelheten är bland annat att stödja självgående, stärka det coachande ledarskapet, säkerställa en god och konsekvent kundupplevelse med en teamarbetsmodell och arbetsrotationer samt öka personalens utbildningsnivå. I planen för kulturservicehelheten betonas till exempel en mer flexibel tillämpning av arbetsuppgifter, planering av pensionsavgång, utveckling av intern rotation och förstärkning av multiprofessionalitet. Idrottsservicehelheten har som mål att säkerställa tillgången till personal, planera pensionsavgången, öka den interna rotationen och stärka den digitala kompetensen och ledningskompetensen. Målen för ungdomsservicehelheten är bland annat att främja arbetet med servicestrategin, utveckla de förmågor som definieras i den grundläggande planen för ungdomsarbetet, planera inriktningen av personalresurserna, samarbeta kring välfärd och hälsa samt stärka kompetensutvecklingen. Målen för personalplaneringen inom sektorns förvaltning är bland annat att utveckla det datadrivna ledarskapet och digitaliseringen, planera pensionsavgången och utveckla expertkompetensen. I förvaltningen behöver man svara på kompetensbehoven med eventuella nya arbetstillfällen.

Kultur- och fritidssektorn använder inhyrd arbetskraft främst för olika vikariat.

Tillgången till personal förbättras i synnerhet för de uppgifter inom sektorn, där det råder störst personalbrist (ungdomsledare och underhåll vid idrottsanläggningar) genom utveckling av rekryterings- och läroavtalspraxis. Syftet är att öka personalens mångfald och göra uppgifterna mer lockande samt att erbjuda fler praktikplatser.

Alla servicehelheter inom kultur- och fritidssektorn har intern rotation. Exempel på detta är arbetsrotation mellan tjänsterna, sektorsövergripande arbetsrotation, arbetsrotation sommartid, rekrytering av vikarier med intern arbetsrotation och arbetsrotationer till följd av projekt. Experter och chefer har deltagit i

tehtäväkierrot. Tehtäväkierroissa on ollut mukana asiantuntijoita ja esihenkilöitä. Liikkuvuuden hyödyiksi on koettu mm. osaamisen laajentaminen, uralla kehittyminen, mahdollisuus parempaan työssä viihtymiseen, innovatiivisuuden ja kokonaisymmärryksen kehittyminen. Sisäinen liikkuvuus vaatii esihenkilöiltä ja johtamiselta joustavuutta, kokonaisuuden hahmottamista, monenlaista sopimista, aikaa perehdyttämislle, muutoksenhallintaa ja yhteisiä pelisääntöjä. Toimialalla on tarve jatkaa ja osittain jopa lisätä tehtäväkierroja erityisesti oman toimialan sisällä.

Talousarvion vaikutusten arviointi

Yritysvaikutukset

Palvelutoiminnan laajuuden palauttamisella on merkittäviä myönteisiä vaikutuksia helsinkiläiseen elinkeinotoimintaan. Kuntalaisten aktiivisempi liikkuminen vapaa-ajan palveluihin hyödyttää myös kaupungin palvelujen lähellä tai reiteillä olevia palvelutarjoajia. Kulttuuri- ja tapahtumalan palautuminen edistää matkailun lisääntymistä, mikä lisää tulonhankintamahdollisuuksia erityisesti ravintola- ja majoitusallalle. Selkeämmät palvelustrategiset linjaukset kaupungin palvelutoiminnasta tekevät kaupungista yrityksille ennakoitavamman kumppanin sekä auttavat yrityksiä tunnistamaan markkinapotentiaalia. Kaupungin palvelujen nykyistä laajempi avaaminen innovaatiotoiminnan alustaksi auttaa Helsingissä toimivia yrityksiä kehittämään ja testaamaan tuotteitaan ja palvelujaan.

Lapsivaikutukset

Toimialan talousarvioon on sisällytetty merkittäviä toimenpiteitä erityisesti lasten ja nuorten palvelujen toteuttamiseen ja kehittämiseen. Perustoiminnan uudelleenrakentaminen vaikuttaa suoraan lasten mahdollisuuksiin harrastaa sekä kokea elämyksiä ja yhteisöllisyyttä. Vuoden 2022 aikana laajennetaan harrastamisen Suomen mallia, lisätään matalan kynnyksen harrastuspalvelujen saatavuutta lapsen koulupäivän yhteydessä sekä lapsen ja nuoren luonnollisissa viestintäkanavissa. Unicefin Lapsiystävällinen kunta -malli auttaa varmistamaan, että erityisesti heikoimmassa asemassa olevien lasten oikeudet toteutuvat. Palveluissa tapahtuvan ikäryhmien ja erilaisten lapsiryhmien ja lasten tarpeiden huomioiminen ja kokemusten kuuleminen vahvistaa toiminnan mielekkyyttä ja laatua. Toimenpiteiden arvioidaan kaventavan hyvinvointieroja, vahvistavan lasten ja nuorten yhdenvertaisuutta ja identiteettiä ja lisäävän osallisuutta.

Sukupuolivaikutukset

Toimiala on sitoutunut kaupunkiyhteisten sekä toimialan omien tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmien toimenpiteiden edistämiseen. Palveluissa huomioidaan sukupuolten moninaisuus ja kerätään tietoa asiakkaiden tarpeista. Yhdenvertaisuutta voidaan edistää käytännön toimenpiteillä toimipaikoissa ja palveluissa. Toimialan olosuhteita kehitetään palvelemaan kaikkia sukupuolia tasa-arvoisesti, vahvistetaan henkilökunnan asiakaspalveluosaamista ja kehitetään yhdenvertaista ja sensitiivistä viestintää ja markkinointia. Avustamisen sukupuolivaikutuksia seurataan säännöllisesti. Yhdenvertaisen palvelukehittämisen tueksi hyödynnetään kaupunkilaisprofiilien kaltaisia suunnittelutapoja, jotka tuovat esille yksilöiden monimuotoisia tarpeita ja toiveita

arbeitsrotationer. De upplevda fördelarna med denna rörlighet är bland annat utökad kompetens, karriärutveckling, möjligheten att trivas bättre på jobbet, innovationer och en mer övergripande förståelse. Arbetsrotation kräver att chefer och ledningen är flexibla, uppfattar helheten, mångsidiga överenskommelser, har tid för orientering, hanterar förändringar och har gemensamma spelregler. Sektorn måste fortsätta, och i vissa fall till och med öka, antalet arbetsrotationer, särskilt internt.

Bedömning av budgetens konsekvenser

Företagskonsekvenser

Återställandet av serviceverksamhetens omfattning har betydande positiva effekter på näringsverksamheten i Helsingfors. Mer aktiv rörelse av kommunbor till fritidstjänsterna gynnar även tjänsteleverantörer nära stadens tjänster eller på rutter dit. Återhämtningen av kultur- och evenemangsbranschen bidrar till en ökning av turismen, vilket ökar möjligheterna till affärsverksamhet, särskilt för restaurang- och turismbranschen. Tydligare servicestrategiska riktlinjer för stadens serviceverksamhet gör staden till en mer förutsägbar partner för företag och hjälper företag att identifiera marknadspotential. Den bredare öppningen av stadens tjänster som en plattform för innovationsverksamhet hjälper Helsingforsbaserade företag att utveckla och testa sina produkter och tjänster.

Barnkonsekvenser

Sektorns budget innehåller betydande åtgärder, särskilt för att producera och utveckla tjänster för barn och unga. Återuppbyggnaden av basverksamheten har en direkt inverkan på barnens möjligheter att syssla med något samt på upplevelser och gemenskap. Under 2022 utvidgas Finlandsmodellen för hobbyverksamhet, hobbytjänster med låg tröskel i samband med barnets skoldag och i barns och ungas naturliga kommunikationskanaler ökas. Unicefs modell Barnvänlig kommun bidrar till att säkerställa att särskilt de mest utsatta barnens rättigheter respekteras. Verksamheten upplevs som mer meningsfull och av bättre kvalitet då man i servicen tar hänsyn till behoven hos olika åldersgrupper och barngrupper samt lyssnar på deras erfarenheter. Åtgärderna förväntas minska skillnaderna i välfärd, stärka likabehandlingen av barn och unga, deras identitet och öka delaktigheten.

Konsekvenser ur ett genusperspektiv

Sektorn har åtagit sig att främja åtgärderna för stadens gemensamma och sektorns egna jämställdhets- och jämlikhetsplaner. I servicen tar man hänsyn till mångfald och samlar in information om kundernas behov. Jämställdhet kan främjas genom praktiska åtgärder i verksamhetsställen och tjänster. Sektorns förutsättningar utvecklas för att betjäna alla könen lika, stärka personalens kompetens inom kundservice och utveckla en lika och sensitiv kommunikation och marknadsföring. Genusperspektivets konsekvenser för bidragen övervakas regelbundet. En jämlik tjänsteutveckling stöds av planeringsmetoder som av samma typ som invånarprofiler, som belyser individens varierande behov och önskemål samt betonar varje

sekä korostavat jokaisen kuntalaisen itsemäärittelyoikeutta. Toimenpiteiden arvioidaan vähentävän syrjintää, purkavan stereotyyppioita sukupuolten eroista, lisäävän henkilöstön tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusosaamista sekä lisäävän palvelujen houkuttelevuutta kaikille.

Terveys- ja hyvinvointivaikutukset

Koronapandemian aikana toimintojen sululla tai rajoitetulla aukiololla on ollut suuri merkitys kaupunkilaisten hyvinvointiin. Erityisesti kulttuuri- ja taidealan ahdingolla on ollut vaikutuksia asukkaiden ja toimijoiden mielen hyvinvointiin. Toimialan toimenpiteitä kohdistetaan tekijöiden ja yleisön turvallisuudentunteen palauttamiseksi. Toimialalla jatketaan toimenpiteitä erityisesti lasten ja nuorten harrastusmahdollisuuksien sekä ikääntyneiden toimintamahdollisuuksien parantamiseksi. Edellisvuonna aloitetut hankkeet toteutetaan muiden toimialojen, kanslian sekä kulttuurin ja vapaa-ajan toimijakentän kanssa. Toimenpiteillä arvioidaan olevan myönteisiä vaikutuksia kaupunkikulttuurin ja -arjen jälleenrakentamiseen, kaupunkilaisten fyysiseen ja psyykkiseen hyvinvointiin sekä kykyyn elää erityisilanteessakin merkityksellistä ja oman näköistä elämää.

Ympäristövaikutukset

Toimialan palvelukokonaisuudet toteuttavat omia ympäristöohjelmiaan tavoitteineen ja toimenpiteineen sekä osallistuvat kaupunkitasoisten ohjelmien toteutukseen, mm. ekokompassijärjestelmän laajentamiseen koko toimialalle. Kansalaisten toimintamahdollisuuksia kestävämmän tulevaisuuden eteen vahvistetaan ympäristötietoisuutta ja -osaamista kasvattamalla. Toimenpiteillä ennakoidaan olevan myönteinen vaikutus erityisesti lasten ja nuorten asenteisiin ja edistävän kaupunkilaisten kestävä elämäntapaa. Konkreettisia toimenpiteitä energian käytön vähentämiseksi jatketaan erityisesti liikuntapaikoissa kuten tekojäillä ja jäähalleissa. Liikuntapaikkojen energiatehokkuutta lisätään yhteistyössä Hiilineutraali Helsinki -ohjelman kanssa. Toimiala toteuttaa Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmalla laajentamalla Varaamo-palvelun käyttöä, mikä tehostaa kaupungin hallinnassa olevien tyhjien ja vajaakäyttöisten tilojen käyttöä. Käyttöön otettavat digitaaliset palvelut, kuten Harrastuspassi, uusi Kultus.fi - Oppimisen kulttuurikalenteri sekä tapahtumat.helsinki.fi, ovat tulevaisuudessa tarkoitettu laajasti helsinkiläisen vapaa-ajan toimijakentän käyttöön ja toimivat jakamistalouden alustana. Toimiala tukee henkilöstön mahdollisuuksia monipaikkaiseen työhön. Toimenpiteillä arvioidaan olevan myönteisiä vaikutuksia resurssien tehokkaampaan ja kestävämpään käyttöön.

invånares självbestämmanderätt. Åtgärderna förväntas minska diskriminering, eliminera stereotyper om könsskillnader, öka personalens kompetens inom jämställdhet och likabehandling samt göra tjänsterna mer attraktiva för alla.

Konsekvenser för hälsa och välfärd

Under covid-19-pandemin har stadsbornas välmående starkt påverkats av nedstängningen eller de begränsade öppettiderna. Situationen inom kultur- och konstbranschen har i synnerhet påverkat invånarnas och aktörernas mentala hälsa. Sektorns åtgärder riktas till att återställa aktörernas och publikens trygghetskänsla. Inom sektorn fortsätter man att vidta åtgärder för att förbättra särskilt barns och ungas hobbymöjligheter och de äldres verksamhetsmöjligheter. De projekt som inleddes förra året genomförs tillsammans med andra sektorer, kansliet och kultur- och fritidsfältet. Åtgärderna uppskattas ha en positiv inverkan på återuppbyggnaden av stadskulturen och vardagen i staden, stadsbornas fysiska och psykiska välmående samt på deras förmåga att leva ett meningsfullt och personligt liv även i en exceptionell situation.

Miljökonsekvenser

Sektorns servicehelheter genomför sina egna miljöprogram med mål och åtgärder samt deltar i genomförandet av program på stadsnivå, inklusive utvidgningen av systemet med miljökompass till hela sektorn. Medborgarnas möjligheter att verka för en mer hållbar framtid stärks i och med en ökad miljömedvetenhet och -kompetens. Åtgärderna förväntas ha positiva konsekvenser för attityderna, särskilt hos barn och unga, och främja en hållbar livsstil bland stadsborna. Konkreta åtgärder för att minska energikonsumtionen fortsätter, i synnerhet vid idrottsanläggningar, såsom konstgjord is och ishallar. Idrottsanläggningarnas energieffektivitet ökas i samarbete med programmet Kolneutralt Helsingfors. Sektorn genomför åtgärdsprogrammet Kolneutralt Helsingfors 2035 genom att utvidga användningen av tjänsten Varaamo, vilket effektiviserar användningen av de tomma och underutnyttjade lokaler som förvaltas av staden. De digitala tjänster som ska införas, såsom Hobbypassen, den nya Kultus.fi – Inläringens kulturkalender och tapahtumat.hel.fi, ska i framtiden användas i stor utsträckning av fritidsfältet i Helsingfors och fungera som plattform för delningsekonomi. Sektorn stöttar personalen till multilokalt arbete. Åtgärderna uppskattas ha en positiv inverkan på en effektivare och mer hållbar användning av resurser.

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet

Mål som granskas vid budgetuppföljningen

Sitovat toiminnan tavoitteet

Bindande verksamhetsmål

Strategian teema	Tavoite (Y = kaupunkiyhteinen tavoite)	Mittari
Taide ja kulttuuri ovat hyvän elämän mahdollistaja	Toiminnan jälleenrakentaminen	Käyntikerrat (22 827 000)
Vastuullinen talous kestävän kasvun perustana	Toiminnan tehostaminen (Y)	Yksikkökustannus kulttuuripalveluissa korkeintaan XX euroa, liikuntapalveluissa korkeintaan XX euroa, nuorisopalveluissa korkeintaan XX euroa ja kirjastopalveluissa korkeintaan XX euroa.

Strategins tema	Mål (G = gemensamt för staden)	Mätare
Konst och kultur gör gott	Återuppbyggnad av verksamheten	Antal besök (22 827 000)
En ansvarsfull ekonomi som grund för hållbar tillväxt	Effektivisering av verksamheten (G)	

Strategian teema	Tavoite (Y = kaupunkiyhteinen tavoite)	Mittari
Helsinki on houkutteleva osaajille ja yrityksille	Lasten ja nuorten harrastusmahdollisuuksien parantaminen (Y)	Toimenpiteet tehty (100 %)
	Ikääntyneiden toimintamahdollisuuksien parantaminen (Y)	Toimenpiteet tehty (100 %)
Helsingin kaupunginosien omaleimaisuutta ja turvallisuutta vaalitaan	Parannamme alle 30-vuotiaiden työllistymistä ja työllistymisen valmiuksia(Y)	Kesäsetelin käyttöaste (100 %)
Helsinki on houkutteleva osaajille ja yrityksille	Osallistutaan kaupunkiuudistusalueiden toimenpideohjelman laatimiseen ja toteuttamiseen yhteistyössä muiden toimialojen ja kumppaneiden kanssa (Y)	Toimenpiteet tehty (100 %)
Helsingin kaupunginosien omaleimaisuutta ja turvallisuutta vaalitaan	Parannetaan lasten ja nuorten mielenhyvinvointia kaupunkiyhteisesti monialaisin toimenpitein ja osallisuutta vahvistamalla (Y)	Toimenpiteet tehty (100 %)

Strategins tema	Mål (G = gemensamt för staden)	Mätare
Helsingforsarnas hälsa och välfärd blir bättre	Bättre hobby- och fritidsaktiviteter för barn och unga (G)	Åtgärderna har vidtagits (100 %)
	Bättre verksamhetsmöjligheter för seniorer (G)	Åtgärderna har vidtagits (100 %)
Helsingfors är attraktivt för proffs och företag	Vi förbättrar sysselsättningen och färdigheterna för sysselsättning för personer under 30 år (G)	Sommarsedelens användningsgrad (100 %)
Helsingfors värnar om stadsdelarnas karaktär och trygghet	Vi deltar i åtgärdsprogrammet för stadsförnyelseområden i samarbete med andra sektorer och partner (G)	Åtgärderna har vidtagits (100 %)
Helsingforsarnas hälsa och välfärd blir bättre	Vi förbättrar barns och ungdomars psykiska välbefinnande gemensamt i staden med branschövergripande åtgärder och genom att stärka delaktigheten (G)	Åtgärderna har vidtagits (100 %)

Suorite- ja taloustavoitteet - Prestationsmål och ekonomiska mål

Suoritteet - Prestation

	2020	2021	ennuste prognos 2021	2022	2023	2024
Suoritetavoitteet - Prestationsmål						
Käyntikerrat yhteensä - Besök sammanlagt	35 895 387	36 880 000	31 379 833	22 827 000	25 257 000	26 057 000
Fyysiset käyntikerrat - Antal fysiska besök	14 485 677	21 136 000	12 819 154	18 827 000	20 757 000	21 057 000
Kirjasto - Biblioteket	5 197 400	8 200 000	4 000 000	7 500 000	8 200 000	8 200 000
Kulttuuri - Kultur	664 425	1 730 000	996 000	1 200 000	1 430 000	1 730 000
Liikunta - Idrott	8 121 215	10 000 000	7 200 000	9 000 000	10 000 000	10 000 000
Nuoriso - Ungdom	502 637	1 206 000	623 154	1 127 000	1 127 000	1 127 000
Digitaaliset käyntikerrat - Antal digitala besök	21 409 710	15 744 000	18 560 779	4 000 000	4 500 000	5 000 000
Kirjasto - Biblioteket	15 915 048	12 000 000	13 500 000	3 200 000	3 200 000	3 200 000
Kulttuuri - Kultur	5 494 662	3 700 000	5 000 000	450 000	450 000	450 000
Liikunta - Idrott	-	-	-	-	-	500 000
Nuoriso - Ungdom	-	44 000	60 779	133 000	140 000	140 000
Toimialan yhteiset palvelut – Sektorns gemensamma tjänster	-	-	-	217 000	710 000	710 000

* vuonna 2022 otetaan käyttöön uudistettu määritelmä digitaaliselle käyntikerralle – ny definition av ett digitalt besök tas i bruk år 2022

Henkilöstösuunnitelma - Personalplan

	2020	2021	ennuste prognos 2021	2022	2023	2024
Henkilöstön käyttö - Användning av personal						
Henkilöstön määrä - Antal anställda	1 822	1 822	1 822	1 825	1 825	1 825
Henkilöstötyövuodet (oma henkilöstö) - Årsverken (egen personal)	1 026	1 026	1 026	1 029	1 029	1 029

Tuottavuutta kuvaavat tunnusluvut - Nyckeltal som beskriver produktiviteten

Tuottavuusmittari - Produktivitetmätare

	2020	2021	ennuste prognos 2021	2022	2023	2024
Tuottavuusindeksi, Tuottavuus - Produktivitetsindex, Produktivitet 2020 = 100	100,0	101,6	84,7			

Yksikkökustannusten kehitys - Utveckling i kostnaderna per enhet

e / asukas (sis. järjestö ja laitosavustukset) - e/invånare (understöd till organisationer och anläggningar medräknade)	2020	2021	ennuste prognos 2021	2022	2023	2024

Palvelukokonaisuus - Servicehelhet

Liikunta - Idrott
Nuoriso - Ungdom
Kirjasto - Biblioteket
Kulttuuri - Kultur
Yhteensä - Sammanlagt

Prosenttimuutos yksikkökustannuksissa - Ändring i procent i enhetskostnaderna

Muutos, % - Ändring, %	2020	2021	ennuste prognos 2021	2022	2023	2024

Palvelukokonaisuus - Servicehelhet

Liikunta - Idrott

Nuoriso - Ungdom
Kirjasto - Biblioteket
Kulttuuri - Kultur
Yhteensä - Sammanlagt

e / asukas (ilman avustuksia) - e/invånare (exklusive understöd)	2020	2021	ennuste prognos 2021	2022	2023	2024
--	------	------	----------------------------	------	------	------

Palvelukokonaisuus / palvelu - Servicehelhet

Liikunta - Idrott
Nuoriso - Ungdom
Kirjasto - Biblioteket
Kaupunginmuseo - Stadsmuseet
Orkesteri - Orkestern
Taidemuseo - Konstmuseet
Kulttuurikeskukset ja kulttuurin edistäminen - Kulturcentrum och främjande av kultur
Yhteensä - Sammanlagt

Prosenttimuutos yksikkökustannuksissa - Ändring i procent i enhetskostnaderna

Muutos, % - Ändring, %	2020	2021	ennuste prognos 2021	2022	2023	2024
------------------------	------	------	----------------------------	------	------	------

Palvelukokonaisuus / palvelu - Servicehelhet

Liikunta - Idrott
Nuoriso - Ungdom
Kirjasto - Biblioteket
Kaupunginmuseo - Stadsmuseet
Orkesteri - Orkestern
Taidemuseo - Konstmuseet
Kulttuurikeskukset ja kulttuurin edistäminen - Kulturcentrum och främjande av kultur
Yhteensä - Sammanlagt

Avustukset e/asukas (nuoriso 7-28 -vuotiaat nuoret) - Understöd e/invånare (ungdomar 7-28 år)	2020	2021	ennuste prognos 2021	2022	2023	2024
Toimiala yhteensä	54,44	52,70	59,80	53,00	53,00	53,00
Kulttuuri - Kultur	27,20	25,60	29,04	25,70	25,70	25,70
Liikunta - Idrott	12,70	12,58	14,30	12,60	12,60	12,60
Nuoriso - Ungdom	14,54	14,52	16,46	14,70	14,70	14,70

Tilankäytön mittarit - Mätare för lokalanvändningen

	2020	2021	ennuste prognos 2021	2022	2023	2024
Tilan käyttö - Lokalanvändning						
Tilat - Lokaler, m2	327 425	334 974	335 544	349 824	350 786	350 986
Tilojen pinta-alamäärä (htm2) suhteessa asiakasmäärään - Lokalyta (m ² lägenhetsyta) i förhållande till antalet kunder	0,023	0,016	0,026	0,019	0,017	0,017

4 10 02 Kulttuurin laitosavustukset – Understöd till kulturanläggningar

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste - Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2020	2021	2021	2022	2022	2023	2024
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt							
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	23 047	22 902	22 902	22 800	22 800	22 800	22 800
<i>Ylitysoikeus - Överskridningsrätter</i>							
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-23 047	-22 902	-22 902	-22 800	-22 800	-22 800	-22 800
Poistot - Avskrivningar							
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-23 047	-22 902	-22 902	-22 800	-22 800	-22 800	-22 800
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	-23 047	-22 902	-22 902	-22 800	-22 800	-22 800	-22 800
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster							
Menot - Utgifter		-0,6		-0,4	-0,4		

4 10 03 Liikunnan laitosavustukset – Understöd till idrottsanläggningar

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste - Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2020	2021	2021	2022	2022	2023	2024
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt							
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	15 888	16 513	16 513	15 930	15 345	15 345	15 345
<i>Ylitysoikeus - Överskridningsrätter</i>							
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-15 888	-16 513	-16 513	-15 930	-15 345	-15 345	-15 345
Poistot - Avskrivningar							
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-15 888	-16 513	-16 513	-15 930	-15 345	-15 345	-15 345
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	-15 888	-16 513	-16 513	-15 930	-15 345	-15 345	-15 345
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster							
Menot - Utgifter		3,9		-3,5	-7,1		

5 Sosiaali- ja terveystoimiala – Social- och hälsovårdssektorn

1 000 €	Käyttö	Talousarvio	Ennuste -	Ehdotus	Talousarvio	Talous-	Talous-
	Förbrukning	Budget	Prognos	Förslag	Budget	suunnitelma	suunnitelma
	2020	2021	2021	2022	2022	Ekonomiplan	Ekonomiplan
						2023	2024
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	177 320	176 300	247 500	166 800	166 800	166 400	166 400
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	2 266 570	2 298 302	2 471 930	2 421 103	2 395 837	2 453 726	2 506 356
<i>Ylitysoikeus - Överskridningsrätter</i>		154 167					
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-2 089 250	-2 122 001	-2 224 430	-2 254 303	-2 229 037	-2 287 326	-2 339 956
Poistot - Avskrivningar	11 160	13 000	13 000	13 001	13 001	13 002	13 000
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-2 100 411	-2 135 001	-2 237 430	-2 267 305	-2 242 038	-2 300 329	-2 352 956
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	-2 100 411	-2 135 001	-2 237 430	-2 267 305	-2 242 038	-2 300 329	-2 352 956
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-0,6	40,4	-5,4	-5,4	-0,2	-0,0
Menot - Utgifter		1,4	7,6	5,3	4,2	2,4	2,1

5 10 01 Sosiaali- ja terveystoimiala – Social- och hälsovårdstjänster

1 000 €	Käyttö	Talousarvio	Ennuste -	Ehdotus	Talousarvio	Talous-	Talous-
	Förbrukning	Budget	Prognos	Förslag	Budget	suunnitelma	suunnitelma
	2020	2021	2021	2022	2022	Ekonomiplan	Ekonomiplan
						2023	2024
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	157 665	158 800	229 900	158 800	158 800	158 800	158 800
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	1 521 745	1 533 839	1 679 800	1 609 683	1 585 416	1 624 809	1 658 687
<i>Ylitysoikeus - Överskridningsrätter</i>		146 000					
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-1 364 080	-1 375 039	-1 449 900	-1 450 883	-1 426 616	-1 466 010	-1 499 888
Poistot - Avskrivningar	11 156	12 998	13 000	13 000	13 000	13 002	13 000
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-1 375 236	-1 388 037	-1 462 900	-1 463 883	-1 439 616	-1 479 012	-1 512 888
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	-1 375 236	-1 388 037	-1 462 900	-1 463 883	-1 439 616	-1 479 012	-1 512 888
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		0,7	44,8	-0,0	-0,0	-0,0	0
Menot - Utgifter		0,8	9,5	4,9	3,4	2,5	2,1

Talousarvion 2022 keskeiset painopisteet ja tiivistelmä

Sosiaali- ja terveystoimialan viisi keskeisintä painopistettä vuonna 2022 ovat:

- Koronapandemiasta palautuminen
- Henkilöstön saatavuuden ja pysyvyyden parantaminen
- Palvelujen saatavuuden ja saavutettavuuden parantaminen
- Asiakkaille yhteensopivien ja digitaalisten palvelujen järjestäminen
- Sote-uudistukseen valmistautuminen

Panostamme koronapandemiasta palautumiseen, kuten hoito- ja palveluvelan purkamiseen, palvelujen palauttamiseen koronaa edeltävälle tasolle sekä uusiin, korona-ajasta aiheutuviin ongelmiin vastaamiseen.

Parannamme henkilöstön saatavuutta ja pysyvyyttä esimerkiksi parantamalla työoloja ja työnantajakuva.

Kehitämme palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta muun muassa turvaamalla henkilöstön riittävyyden sekä lisäämällä matalan kynnyksen palveluja, palvelusetelien käyttöä ja tarkoituksenmukaisia palveluhankintoja.

Järjestämme asiakkaiden tarpeisiin sopivia ja yhteensovitettuja palveluja ja sujuvia palveluketjuja. Palvelut tuotetaan sekä omina että kumppaneidemme tuottamina palveluina.

Lisäämme sähköisiä palveluja ja muita digitaalisia ratkaisuja sekä kehitämme tiedolla johtamista ja toimintatapojamme muun muassa asiakas- ja potilastietojärjestelmä Apotin avulla.

Jatkamme sote-uudistukseen valmistautumista esimerkiksi kehittämällä järjestämisen johtamista sekä palvelutuotannon ohjausta.

Toiminnan kuvaus

Sosiaali- ja terveystoimiala palvelee vuosittain noin 500 000 helsinkiläistä yli 300 toimipaikassa noin 15 000 työntekijän osaamisella sekä hyödyntämällä ostopalveluja ja palvelusetelitä. Toimiala toimii sosiaali- ja terveystalokunnan alaisuudessa ja lautakunnalla on sosiaali- ja terveysjaosto.

Sosiaali- ja terveystoimialan palvelukokonaisuuksia ovat perhe- ja sosiaalipalvelut, terveys- ja päihdepalvelut, sairaala-, hoiva- ja kuntoutuspalvelut sekä hallinto.

Perhe- ja sosiaalipalvelujen palveluja ovat lapsiperheiden hyvinvointi ja terveys, lastensuojelu, nuorten palvelut ja aikuissosiaalityö sekä vammaistyö. Terveys- ja päihdepalvelujen palveluja ovat terveysasemat ja sisätautien poliklinikat, psykiatria- ja päihdepalvelut sekä suun terveydenhuolto. Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen palveluja ovat selvitys, arviointi ja sijoitus, etelän, idän, lännen ja pohjoisen palvelualueet sekä Helsingin sairaala. Toimialan hallinnon palveluja ovat hallintopalvelut, talous- ja suunnittelupalvelut, henkilöstö- ja kehittämispalvelut,

Centrala prioriteringar i budgeten 2022 och sammandrag

De fem viktigaste tyngdpunkterna för social- och hälsovårdssektorn 2022 är följande:

- Återhämtning från covid-19-pandemin
- Ökad tillgänglighet till och stabilitet för personalen
- Förbättring av tillgången till och tillgängligheten av tjänsterna
- Tillhandahållande av kompatibla och digitala tjänster
- Förberedelser inför social- och hälsovårdsreformen

Vi satsar på återhämtning från covid-19-pandemin, såsom avveckling av vård- och serviceskulden, återställande av tjänsterna till nivån innan covid-19-n och lösningen på problem som orsakats av covid-19-tiden.

Vi förbättrar tillgången till personal och minskar personalomsättningen, till exempel genom att förbättra arbetsförhållandena och arbetsgivarimagen.

Vi utvecklar tillgången till och tillgängligheten av tjänsterna, exempelvis genom att se till att personalen räcker till och att öka antalet tjänster med låg tröskel, användningen av servicesedlar och en ändamålsenlig tjänsteupphandling.

Vi ordnar skräddarsydda och anpassade tjänster och smidiga servicekedjor för klienternas behov. Tjänsterna produceras både på egen hand och av våra partner.

Vi ökar e-tjänsterna och andra digitala lösningar samt utvecklar det datadrivna ledarskapet och våra verksamhets sätt, till exempel med hjälp av patient- och klientdatasystemet Apotti.

Vi fortsätter förbereda oss inför social- och hälsovårdsreformen, till exempel genom att utveckla ledningen av organisationen och styrning av serviceproduktionen.

Beskrivning av verksamheten

Social- och hälsovårdssektorn betjänar årligen cirka 500 000 Helsingforsbor på drygt 300 verksamhetsställen med cirka 15 000 anställda samt anlitar köptjänster och servicesedlar. Sektorn lyder under social- och hälsovårdsnämnden som har en social- och hälsovårdssektion.

Social- och hälsovårdssektorns servicehelheter omfattar familje- och socialtjänster, hälsovårds- och missbrukartjänster, sjukhus-, rehabiliterings- och omsorgstjänster samt administration.

Familje- och socialtjänsterna omfattar välfärd och hälsa för barnfamiljer, barnskydd, tjänster för unga och vuxensocialarbete samt arbete med funktionshindrade. Hälso- och missbrukartjänsterna omfattar hälsostationerna och inremedicinska polikliniken, psykiatri- och missbrukartjänster samt munhälsovård. Sjukhus-, rehabiliterings- och omsorgstjänsterna omfattar utredning, bedömning och placering, södra, östra, västra och norra serviceområdet samt Helsingfors sjukhus. Administrationen omfattar förvaltningstjänster, ekonomi- och

tietohallintopalvelut, viestintäpalvelut ja osallisuus, hankintapalvelut sekä tukipalvelut.

planeringstjänster, personal- och utvecklingstjänster, informationsförvaltningstjänster, kommunikationstjänster och delaktighet, upphandlingstjänster och stödtjänster.

Keskeiset talousarviovuoden muutokset palvelukokonaisuuksittain ja palveluittain

Taulukossa esitetyt määrärahamuutokset ovat alustavia ja lautakunnat vahvistavat lopulliset tulosbudjetit 14.1.2022 mennessä.

Väsentliga förändringar under budgetåret enligt servicehelhet och tjänst

Ändringarna i anslagen som framförs i tabellen är preliminära och nämnderna bekräftar de slutliga resultatbudgetarna senast 14.1.2022.

5 10 01	Menot	Osuus ta- kohdan menoista %	Muutos ed. vuoteen €	Muutos ed. vuoteen %	Keskeisin selittävä tekijä
Sosiaali- ja terveystalvolut yhteensä	1 585 416	100,0 %	51 577	3,3 %	
Perhe- ja sosiaalipalvelut	436 653	27,5 %	10 680	2,4 %	
Lastensuojelu			3 900		asiakasmäärän kasvu, lastensuojelulain muutos
Terveys- ja päihdepalvelut	314 795	19,9 %	4 843	1,5 %	
Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelut	551 712	34,8 %	18 591	3,4 %	
ikäntyneiden palvelut			10 357		75-vuotta täyttäneiden kasvu, vanhuspalvelulaki
Hallinto	43 601	2,8 %	690	1,6 %	
Toimialan yhteiset	238 616	15,1 %	16 772	7,6 %	
Digitaalinen perusta			8 125		Uusien palvelujen osuus 1,8 M€, loppuosa teknistä siirtoa
Ylläpituokrien tasokorotus			5 257		

5 10 01	Utgifter	Andel av utgifterna på budgetmo- mentet %	Förändring från året innan €	Förändring från året innan %	Viktigaste förklarande faktor
Social- och hälsovårdstjänster sammanlagt	1 585 416	100,0 %	51 577	3,3 %	
Familje- och socialtjänster	436 653	27,5 %	10 680	2,4 %	
Barnskydd			3 900		ökning i antalet klienter
Hälso- och missbrukartjänster	314 795	19,9 %	4 843	1,5 %	
Sjukhus-, rehabiliterings- och omsorgstjänster	551 712	34,8 %	18 591	3,4 %	
service för äldre			10 357		ökning i antalet personer som fyllt 75 år
Förvaltning	43 601	2,8 %	690	1,6 %	
Sektorns gemensamma	238 616	15,1 %	16 772	7,6 %	
Digital grund			8 125		Nya tjänsternas andel 1,8 M€, resten teknisk överföring
Nivåhöjning i underhållshyrorna			5 257		

Kaupungin strategisten tavoitteiden toteuttaminen

Kaupunkistrategia 2017–2021

Toimiala edisti Maailman toimivin kaupunki 2017–2021 kaupunkistrategian eri teemojen tavoitteiden toteuttamista aktiivisesti, myös strategiakauden loppuun osuneen covid-19-pandemian aikana. Keskeisimmät toimenpiteet olivat asukasosallisuuden edistäminen, palvelu- ja hoitopolkujen kehittäminen, sähköisten palvelujen käyttöönotto, työnantajakuvan parantaminen sekä palvelujen tuotantotapojen monipuolistaminen.

Strategian 2017–2021 Maailman toimivin kaupunki teeman mukaisesti asukasosallisuutta on edistetty ja asiakaspalautetta

Genomförande av stadens strategiska mål

Stadsstrategi 2017–2021

Sektorn bidrog aktivt till att förverkliga målen för de olika temana i stadsstrategin 2017–2021 Världens bäst fungerande stad, även under covid-19-pandemin i slutet av strategiperioden. De viktigaste åtgärderna var att främja invånardelaktigheten, utveckla tjänste- och vårdstigar, införa elektroniska tjänster, förbättra arbetsgivarimagen och diversifiera metoderna för tjänstproduktion.

I enlighet med temat Världens bäst fungerande stad 2017–2021 har invånardelaktigheten främjats och kundrespon

on kerätty säännöllisesti. Kokemusasiantuntijatoiminta on vakiintunut toimialalla. Tiedon käyttämisessä tietojohdamisen pohjana on kuitenkin vielä haasteita.

Kestävää kasvua on edistetty kehittämällä ilmiöpohjaisesti palvelu- ja hoitopolkuja sekä ikääntyneiden kotiin vietäviä ja kotona asumista tukevia palveluja. Koronapandemia vaikeutti useiden kehittämistoimien etenemistä ja toimeenpanoa. Lisäksi toimintakulttuurin muutokset vievät aikaa. Asiakasmäärät ja -tarpeet kasvavat edelleen kaikissa palveluissa, erityisesti ikääntyneiden palveluissa, vammaispalvelussa ja lastensuojelussa.

Uudistuneet palvelut teeman mukaisesti sähköisiä palveluja on otettu runsaasti käyttöön, joiden käyttöönottoa koronapandemia nopeutti. Helsingin kaupunki on kehittynyt monella tavoin paremmaksi työnantajaksi, ja myönteinen kehitys on näkynyt sosiaali- ja terveystoimialalla muun muassa sairaspöissaolojen vähentymisenä.

Vastuullinen taloudenpito on näkynyt tuottavuuden parantumisena osissa palveluja ja palvelujen tuotantotapojen monipuolistumisena. Sekä tuottavuuden arviointia että tuottavuutta on sosiaali- ja terveystoimialalla edelleen parannettava.

Kaupungin muiden strategiiden tavoitteiden totuttaminen

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi (HYTE) kehitettiin kaupunkitasolla ja toimialalla yhteisiä ohjaus- ja johtamisrakenteita sekä ja edistettiin Helsingin hyvinvointisuunnitelman ja kaupunkiyhteisten HYTE-tavoitteiden toteuttamista. Näihin liittyen kehitettiin mm. digitaalista Terveystyötyöarvio-työkalua ja käynnistettiin monitoimijainen ehkäisevän päihdetyön (ept) verkosto.

HYTE-työssä seuraavan strategiakauden kehittämiskohteiksi on tunnistettu kaupunkitasoisen yhdessä tekemisen ja tietojohdamisen vahvistaminen, henkilöstön parempi sitouttaminen kehittämistyöhön sekä HYTE-työn kytkeminen toiminnan ja talouden suunnitteluun.

Toimiala on sitoutunut kaupungin ympäristöpolitiikkaan, Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmaan, Helsingin kierto- ja jakamistalouden tiekarttaan sekä Helsingin ilmastonmuutokseen sopeutumisen linjauksiin. Näiden ohjelmien tavoitteita edistetään Ekokompassi-ympäristöjärjestelmän avulla. Ympäristöohjelman 2021–2023 teemat ovat jätteen määrä ja lajittelu, energiatehokkuus ja uusiutuva energia, vastuulliset hankinnat sekä viestintä ja vaikuttaminen.

Helsingin väestön hyvinvointi ja terveys paranevat

Koko strategiakauden ajan Helsingin väestö kasvaa ja erityisesti ikääntyvien määrä lisääntyy. Ikääntyvän väestön kasvun tarpeisiin vastaaminen edellyttää uusien toimintatapojen ja saumattomien, oikea-aikaisten palveluketjujen kehittämistä sekä digitaalisten palvelujen lisäämistä. Korona-ajan myötä syntynyt hoito- ja palveluvelan purkaminen tulee jatkamaan tulevalla strategiakaudella. Korona-ajan sosiaalinen pahoinvoinnin, yksinäisyyden, mielenterveyden ongelmien ja hoitamattomaksi jääneiden sairauksien hoidon haasteisiin voidaan joutua vastaamaan useiden vuosien ajan ennen kuin toiminta on koronaa edeltävällä tasolla. Korona on myös lisännyt eriarvoisuutta ja alueellista segregatiota. Eriarvoisuutta pyritään kaventamaan vahvistamalla

samlats in regelbundet. Arbetet med erfarenhetsexperter är väl etablerat inom sektorn. Det finns dock fortfarande utmaningar med att använda kunskap som grund för kunskapsbaserad ledning.

Hållbar tillväxt har främjats fenomenbaserat genom utveckling av service- och vårdstigar samt hemtjänster för äldre som ger stöd för boende i hemmet. Covid-19-pandemin försvärade genomförandet av flera utvecklingsåtgärder. Dessutom tar förändringar i verksamhetskulturen tid. Klientantalen och deras behov fortsätter att öka inom alla tjänster, i synnerhet i tjänster för äldre, tjänster för personer med funktionsnedsättning och i barnskyddet.

I enlighet med temat innovativa tjänster har e-tjänster införts i stor utsträckning, vilket påskyndades av covid-19-pandemin. Helsingfors stad har på många sätt utvecklats till en bättre arbetsgivare, och den positiva utvecklingen inom social- och hälsovården har bland annat lett till minskad sjukfrånvaro.

Den ansvarsfulla hushållningen har återspeglats i produktivetsförbättringar i vissa tjänster och i diversifieringen av metoderna för tjänsteproduktion. Både produktivetsbedömningen och produktiviteten inom social- och hälsovårdstjänsterna bör förbättras ytterligare.

Genomförande av stadens övriga strategiska mål

För att främja välbefinnande och hälsa (HYTE) utvecklades gemensamma styr- och ledningsstrukturer på stadsnivå och inom sektorn samt främjades Helsingfors välfärdsplan och stadens gemensamma HYTE-mål. Med anknytning till dessa utvecklades bland annat ett digitalt verktyg för hälsovinstdömning och inleddes ett nätverk av många aktörer för förebyggande rusmedelsarbete (EPT).

I HYTE-arbetet har utvecklingsmålen för nästa strategiperiod identifierats som att stärka samarbetet och det datadrivna ledarskapet på stadsnivå, förbättra personalens engagemang i utvecklingsarbetet och koppla HYTE-arbetet till planeringen av verksamhet och ekonomin.

Sektorn har förbundet sig till stadens miljöpolitik, åtgärdsprogrammet Kolneutralt Helsingfors 2035, Helsingfors färdplan för cirkulär ekonomi och delningsekonomi samt Helsingfors riktlinjer för anpassning till klimatförändringen. Målen för dessa program främjas med miljöhanteringssystemet Ekokompassen. Teman för miljöprogrammet 2021–2023 är mängden avfall och sortering, energieffektivitet och förnybar energi, ansvarsfull upphandling samt kommunikation och inflytande.

Helsingforsbornas välmående och hälsa blir bättre

Under hela strategiperioden växer Helsingfors befolkning, i synnerhet antalet äldre ökar. För att möta den åldrande befolkningens växande behov krävs utveckling av nya verksamhets sätt och sömlösa servicekedjor i rätt tid samt en ökning av antalet digitala tjänster. Utveckling av vård- och serviceskulden som uppstått under covid-19-epidemin fortsätter under den kommande strategiperioden. Pandemitidens utmaningar i form av socialt illamående, ensamhet, psykiska hälsoproblem och obehandlade sjukdomar kan behöva åtgärdas under flera år, innan verksamheten når nivån före coronakrisen. Pandemin har också ökat ojämlikheten och den lokala segregationen. Syftet är att minska ojämlikheten genom att stärka de

ennaltaehkäisevää ja matalan kynnyksen palveluja. Palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta parannetaan muun muassa digitaalisuutta ja etäpalveluja lisäämällä. Alueelliset ja sosioekonomiset erot

Henkilöstölle vetovoimainen Helsinki

Henkilöstön saatavuus ja pysyvyys ovat toimialan keskeisiä haasteita strategiakaudesta. Henkilöstön pysyvyyttä tuetaan parantamalla henkilöstökokemusta ja edistämällä henkilöstön sisäistä liikkuvuutta sekä osatyökykyisten työllistymistä. Johtaminen, sen kehittäminen ja henkilöstön työhyvinvointi korostuvat korostuvat hyvän työnantajakuvan muodostamisessa. Valmentava ja osallistava johtaminen on tärkeä osa hyvää henkilöstöpolitiikkaa. Hyvä yhteistoiminta on avain henkilöstön osallisuuteen ja sitoutumiseen. Myös rekrytointia kehitetään edelleen monin eri tavoin.

Toimintaympäristön keskeiset muutokset 2022

Lainsäädäntö

Sosiaali- ja terveydenhuoltoa koskevista lakimuutoksista keskeisimpiä ovat sote-uudistukseen liittyvät lakimuutokset. Vuoden 2023 alusta sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestäjinä toimivat jatkossa 21 hyvinvointialuetta ja Helsingin kaupunki. Uudenmaan hyvinvointialueet ja Helsingin kaupunki omistavat HUS-yhtymän, joka vastaa erikoissairaanhoidosta Uudenmaan alueella. Erityistason palveluja varten Suomessa on viisi yhteistoiminta-alueita. Sote-uudistukseen sisältyy noin sadan lain uudistaminen.

Sosiaali- ja terveystalouden kannalta merkittäviä lakihankkeita ovat myös mielenterveys- ja päihdelainsäädännön, lastensuojelulain, vammaispuolustajalain, vanhuspalvelulain, ihmiskaupan uhrien auttamista koskevan lainsäädännön uudistaminen sekä äitiys- ja isyyslakien yhdistäminen vanhemmuuslaiksi. Hallitusohjelmaan sisältyy myös sosiaaliturvauudistuksen käynnistäminen, jonka yhteydessä toteutetaan toimeentulotuen kokonaisuudistus. Sote-asiakastietojen sähköistä käsittelyä koskevan lain (asiakastietolaki) valmistelu jatkuu.

Vanhuspalvelulain muutoksen myötä henkilöstömitoitus nousee asteittain, ja vuoden 2022 alusta mitoituksen on vähintään oltava ympärivuorokautisessa hoidossa 0,6 työntekijää asiakasta kohti. Siirtymäaika päättyy 1.4.2023, jolloin henkilöstömitoitus vähintään 0,7 työntekijää asiakasta kohti tulee täysimääräisesti voimaan. Tällöin kunnilla on myös velvollisuus käyttää Helsingissä jo käytössä olevaa RAI-arviointijärjestelmää.

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuja koskevan lainsäädännön osauudistus tuli voimaan 1.7.2021 ja maksukattoa koskevat muutokset tulevat voimaan vuoden 2022 alussa. Sosiaali- ja terveystaloutta koskeva päättyi 11.5.2021 (§ 95) uudistuksen mukaisesti Helsingissä perittävistä asiakasmaksuista. Maksumuutosten arvellaan nostavan toimialan asiakasmaksutuloja jonkin verran, mutta muutosten kokonaistaloudellista vaikutusta voidaan arvioida vasta myöhemmin.

Lastensuojelulain valmisteilla olevassa uudistuksessa on tarkoituksena säätää lastensuojelun asiakasmitoituksista sekä

förebyggande tjänsterna med låg tröskel. Tillgången till och tillgängligheten av tjänster förbättras bland annat genom att öka digitalisering och fjärrtjänster. Lokala och näryt socioekonomiska skillnader är synliga.

Ett Helsingfors som är attraktivt för personalen

Tillgången till personal samt personalens stabilitet är centrala utmaningar för sektorn under strategiperioden. Personalomsättningen minskar genom att förbättra personalupplevelsen och främja personalens interna rotation samt sysselsättningen av partiellt arbetsföra. Ledarskapet, dess utveckling och personalens arbetshälsa betonas då man vill skapa en god arbetsgivarimage. Coachande och deltagande ledarskap är en viktig del av en god personalpolitik. Ett gott samarbete är nyckeln till personalens delaktighet och engagemang. Rekryteringen vidareutvecklas också på många olika sätt.

Väsentliga förändringar i omvärlden 2022

Lagstiftning

De viktigaste lagändringar inom social- och hälsovården är de som gäller social- och hälsovårdsreformen. Från och med ingången av 2023 ordnas uppgifterna inom social- och hälsovården och räddningsväsendet av 21 välfärdsområden och Helsingfors stad. Nylands välfärdsområden och Helsingfors stad äger HNS-koncernen som ansvarar för den specialiserade sjukvården i Nyland. I Finland finns fem samarbetsområden för tjänsterna på den specialiserade nivån. Social- och hälsovårdsreformen omfattar en revidering av omkring hundra lagar.

Andra viktiga lagstiftningsprojekt som är betydande för social- och hälsovårdstjänsterna är revidering av lagstiftningen om psykisk hälsa och missbruk, barnskyddslagen, handikappservicelagen, äldreomsorgslagen, lagstiftningen om hjälp till offer för människohandel samt sammanslagningen av moderskapslagen och faderskapslagen till en föräldraskapslag. I regeringsprogrammet ingår också inledandet av en socialskyddsreform som åtföljs av en helhetsreform av utkomststöd. Utarbetandet av lagen om elektronisk behandling av kunduppgifter inom social- och hälsovården fortsätter.

Till följd av ändringen i äldreomsorgslagen ökar personaldimensioneringen gradvis, och från början av 2022 måste dimensioneringen vara minst 0,6 anställda per klient inom vård dygnet runt. Övergångsperioden upphör den 1 april 2023, då personaldimensioneringen på minst 0,7 anställda per klient träder i kraft fullständigt. I detta fall är kommunerna också skyldiga att använda RAI-utvärderingssystemet som redan används i Helsingfors.

Den partiella reformen av social- och hälsovårdens klientavgifter trädde i kraft den 1 juli 2021, och ändringarna av maxavgiften träder i kraft vid ingången av 2022. Social- och hälsovårdsnämnden beslutade den 11 maj 2021 (§ 95) om de klientavgifter som tas ut i Helsingfors i enlighet med reformen. De förändrade avgifterna förväntas öka sektorns intäkter en aning, men den totala ekonomiska effekten av förändringarna kan bedömas först senare.

Syftet med reformen av barnskyddslagen, som bereds som bäst, är att föreskriva om en personaldimensionering inom

avo- että laitospalveluissa vuoden 2022 alusta alkaen. Erityisesti laitoshoidon mahdollisesti tiukentuva henkilöstömitoitus tulee lisäämään henkilöstötarvetta merkittävästi sekä Helsingin kaupungin omissa lastensuojelulaitoksissa että yksityisillä palveluntuottajilla.

Sosiaali- ja terveysministeriön keväällä 2021 julkaisemien uusien opiskeluterveydenhuollon terveydenhoitajia ja lääkäreitä koskevien henkilöstösuositusten perusteella henkilöstön määrää tulisi Helsingissä näissä tehtävissä lisätä. Vastaavia henkilöstön määrää lisääviä suosituksia odotetaan tulevan myös kouluterveydenhuoltoon.

Syöpien seulontaohjelmaan ollaan nykytietojen valossa lisäämässä vuoden 2022 alusta miesten ja naisten suolistosyövän seulonta kahden vuoden välein ikäryhmissä 56-74 vuotta.

Hallitusohjelman mukainen terveydenhuoltolain muuttamisen valmistelu on hidastunut koronapandemian vuoksi. Lakimuutoksen tavoitteena on muuttaa hoitotakuuta. Tämänhetkisen tiedon mukaan laki voisi tulla voimaan vuoden 2023 alusta ja siltäkin olisi vaikutuksia esimerkiksi henkilöstötarpeeseen. Lakimuutokseen valmistaudutaan Helsingissä muun muassa osana tulevaisuuden sote-keskusten toimintaa koskevaa valtionavustushanketta.

Toimintaympäristön muutokset

Korona-ajan myötä syntyneen hoito- ja palveluvelan hallittu purkaminen, toiminnan palauttaminen koronaa edeltävälle tasolle sekä uusiin, korona-ajasta nouseviin haasteisiin vastaaminen ovat toimialan toiminnan keskeisiä painopisteitä vuonna 2022. Koronapandemian rajoitustoimenpiteiden vuoksi yksinäisyys, hoitamatta jääneet sairaudet, liikkumattomuus ja mielenterveyden oireilu voivat näkyä lisääntyvänä palvelutarpeena.

Koronakriisi on monin tavoin syventänyt eriarvoisuutta yhteiskunnassa. Riskinä on, että korjaavien palvelujen tarve kasvaa pitkäaikaisesti, ellei kehityskulkua saada katkaistuksi. Ennaltaehkäisevää ja varhaista tukea sekä perustason palveluja on vahvistettava, ja erityistä huomiota on kiinnitettävä perheiden ja vanhemmuuden tukemiseen, syntyneeseen palveluvelkaan muun muassa mielenterveys- ja lastensuojelupalvelujen saatavuudessa sekä niiden yhteistyön kehittämiseen.

Sote-uudistuksen toimeenpano vahvistaa palvelujen järjestämistä. Vuoden 2022 aikana laaditaan uusi lakisääteinen palvelustrategia, jossa päätetään järjestämistä varten kuuluvan sosiaali- ja terveydenhuollon pitkän aikavälin tavoitteet. Järjestämisen strategisia linjauksia ovat mm. palvelurakenteen ja palveluverkon periaatteet, palvelumuodot (sisältäen digitaaliset palvelut) sekä muiden hyvinvointialueiden kanssa tehtävä yhteistyö. Lisäksi palvelustrategiassa asetetaan tavoitteet palvelujen toteuttamiselle ottaen huomioon alueen asukkaiden tarpeet, paikalliset olosuhteet sekä palvelujen saatavuus ja saavutettavuus. Palvelustrategiassa on otettava huomioon myös sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnalliset tavoitteet.

Strategisten linjausten valmistelun lisäksi kehitetään järjestämisen johtamista mm. tarvittavan tietopohjan, tuottajien yhtenäisen ohjauksen ja valvonnan osalta. Tuotantotapojen arviointia jatketaan.

barnskyddet i både öppenvård och service på en institution, från och med inledningen av 2022. Framför allt kommer den eventuella åtstramningen av personaldimensioneringen för institutionsvård att avsevärt öka behovet av personal både vid Helsingfors stads eget barnskydd och hos privata serviceproducenter.

Enligt de nya rekommendationer som social- och hälsovårdsministeriet publicerade våren 2021 för hälsovårdare och läkare inom studenthälsan bör antalet anställda i dessa tjänster ökas i Helsingfors. Liknande rekommendationer för att öka antalet anställda väntas också för skolhälsovården.

Enligt uppgifter i nuläget kommer man från och med ingången av 2022 att inleda screening av tarmcancer varannat år bland män och kvinnor i åldern 56-74 år.

Beredningen av en ändring av hälso- och sjukvårdslagen enligt regeringsprogrammet har mattats av på grund av covid-19-pandemin. Syftet med lagändringen är att ändra vårdgarantin. Enligt nuvarande info kunde lagen träda i kraft i början av 2023 och den skulle också påverka exempelvis personalbehovet. Helsingfors förbereder sig för förändringen bland annat som en del av ett projekt med statsunderstöd som rör verksamheten vid framtida social- och hälsovårdscentraler.

Förändringar i omvärlden

En sansad avveckling av vård- och serviceskulden som skapats under pandemin, att återställa verksamheten till nivån innan pandemin och svar på de nya utmaningar som uppkommit från pandemitiden är sektorns viktigaste tyngdpunkter 2022. Restriktionerna på grund av covid-19-pandemin kan ha orsakat ensamhet, obehandlade sjukdomar, orörlighet och psykiska problem, vilket återspeglas i ett ökat tjänstebehov.

Covid-19-krisen har på många sätt fördjupat ojämlikheten i samhället. Behovet av korrigerande tjänster riskerar att öka på lång sikt om utvecklingen inte avbryts. Förebyggande och tidigt stöd samt tjänster på basnivån bör stärkas, med särskild uppmärksamhet vid stöd till familjer och föräldraskap, serviceunderskottet inklusive tillgång till mentalvårds- och barnskyddstjänster samt vid utveckling av samarbetet mellan dem.

Genomförandet av social- och hälsovårdsreformen stärker organiseringen av tjänsterna. Under 2022 utarbetas en ny lagstadgad servicestrategi, där man beslutar om de långsiktiga målen för social- och hälsovården som staden ansvarar för. Strategiska riktlinjer för organisationen omfattar bland annat principerna för servicestruktur och servicenätverk, serviceformer (inklusive digitala tjänster) och samarbete med andra välfärdsområden. Dessutom fastställs i strategin målen för att genomföra tjänsterna, med beaktande av behoven hos regionens invånare, lokala förhållanden samt tillgången till och tillgängligheten av tjänsterna. I servicestrategin bör man också ta hänsyn till de nationella målen för social- och hälsovården.

Utöver att utarbeta strategiska riktlinjer utvecklas ledningen av organisationen, till exempel när det gäller nödvändigt informationsunderlag samt enhetlig vägledning och övervakning av producenter. Utvärderingen av produktionsmetoderna fortsätter.

Palvelutuotannon ohjauksen ja hallinnan kehittäminen oman ja ulkoisen toiminnan sekä erikoissairaanhoidon osalta liittyy järjestämistoiminnan kehittämiseen. Kokonaisvaltainen palvelutuotannon hallinta ja ohjaus edellyttävät prosessien, vastuiden ja välineiden määrittelyä. Näitä rakenneuudishankkeessa aiemmin käynnistettyjä toimenpiteitä jatketaan. Palvelujen saatavuuden varmistamiseen, palveluketjujen kehittämiseen eri palveluissa sekä palvelujen integraation vahvistamiseen eri palveluiden, perus- ja eritystason sekä eri palveluntuottajien välillä liittyvät toimenpiteet ovat osa palvelujen järjestämisen vahvistamista.

Väestökasvun ennustetaan olevan kokonaisväestönkasvua selkeästi suurempaa 75–84 -vuotiaiden ikäryhmässä, jossa ennustettu kasvu on 6,4 % (2 500 asukasta) vuonna 2022. Väestönkasvun painottuminen 75 vuotta täyttäneeseen väestöön tuottaa palvelutarpeen kasvua erityisesti ikääntyneiden palveluissa.

Toimiala panostaa asiakkaille yhteensopivien ja integroitujen palvelujen sekä ehyiden palveluketjujen kehittämiseen valtionavustuksella rahoitettavassa Tulevaisuuden sote-keskus -hankkeessa. Lasten ja nuorten mielenterveyspalvelujen sekä lähisuhdeväkivalta ja päihteet lapsiperheissä -palveluketjut ovat kehittämisen painopisteitä. Lähisuhdeväkivalta lapsiperheissä - sekä päihteet perheessä -palveluketjujen toimeenpanon tavoitteena on vahvistaa perheen sisäisen sekä lasten ja nuorten välisen väkivallan tunnistamista ja siihen puuttumista. Perhekeskus, terveys- ja hyvinvointikeskus sekä senioripalvelut toimintamallien palvelujen yhteensovittaminen jatkuu. Ikääntyneiden mielenterveys- ja päihdehoitopolkuja sekä päivystyksen yhteistyötä ja konsultaatiomalleja kehitetään yhteistyössä erikoissairaanhoidon kanssa.

Digitaalisia ratkaisuja otetaan käyttöön entistä laajemmin sekä asiakkaiden palveluissa, että johtamisessa. Asiakas- ja potilastietojärjestelmä Apotin toiminnallisuuksien parantaminen ja tiedolla johtamisen kehittäminen jatkuvat. Apotti muuttaa työn tekemisen tapaa ja tarjoaa uusia työkaluja esimerkiksi kotihoitoon ja asiakkaan asiointiin ammattihenkilöstön kanssa.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä (HYTE) kehitetään yhteisiä ohjaus- ja johtamisrakenteita sekä edistetään Helsingin hyvinvointisuunnitelman ja kaupunkiyhteisten HYTE-tavoitteiden toteuttamista. Sote-uudistuksen jälkeen HYTE-työn pääpaino on kaupungin muilla toimijoilla yhteistyössä soten kanssa.

Pääpaino HYTE-työssä vuonna 2022 on mielen hyvinvoinnin, liikkumisen ja ravitsemuksen, päihteettömyyden sekä digitaalisuuden edistämässä. Apotti-asiakas- ja potilastietojärjestelmän ja Maisa-asiakasportaalin uusia mahdollisuuksia hyödynnetään ja terveyshyötyarvion kehittämistä jatketaan. Terveyshyötyarviota tullaan vuonna 2022 hyödyntämään muun muassa tyypin 2 diabeetikoiden ennaltaehkäisevässä hoidossa.

Sosiaali- ja terveystoimialalla kehitetään HYTE-tiedon hyödyntämistä hyvinvointi-indikaattorien ja rakenteisen kirjaamisen kautta. Apotti-asiakas- ja potilastietojärjestelmän ja Maisa-asiakasportaalin uusia mahdollisuuksia hyödynnetään ennaltaehkäisevän toiminnan suuntaamiseksi ja omahoidon tukemiseksi.

Utvecklingen av styrning och förvaltning av serviceproduktionen inom egen och extern verksamhet samt inom specialiserad sjukvård är kopplad till hur organiseringen utvecklas. En helhetsbetonad förvaltning och kontroll av serviceproduktionen kräver definition av processer, ansvar och verktyg. Dessa åtgärder, som tidigare inletts inom ramen för omstruktureringsprojektet, fortsätter. Åtgärder för att säkerställa tillgången till tjänster, utveckla servicekedjor i olika tjänster och stärka integrationen mellan olika tjänster på grund- och specialiserad nivå, samt mellan olika tjänsteleverantörer är en del av att förstärka organiseringen av servicen.

Befolkningstillväxten förväntas vara klart högre än den totala befolkningstillväxten i åldersgruppen 75–84 år som beräknas öka med 6,4 procent (2 500 invånare) 2022. Befolkningstillväxtens fokus på befolkningen över 75 år medför ett ökat behov av tjänster, i synnerhet i tjänster för äldre.

Sektorn satsar på att utveckla kompatibla och integrerade tjänster och enhetliga servicekedjor för klienterna i projektet Framtidens social- hälsocentral, som finansieras med statligt understöd. Servicekedjorna för mentalvården för barn och unga och våld i nära relationer och rusmedel i barnfamiljer är tyngdpunkter för utvecklingen. Syftet med servicekedjorna för våld inom barnfamiljer samt rusmedel i familjer är att stärka identifieringen av och ingripandet i våld i familjen och mellan barn och unga. Man fortsätter att samordna verksamhetsmodellerna för familjecentralen, hälso- och välfärdscentralen och tjänster för äldre. Vårdstigar för mental hälsa och missbrukarvård för äldre samt samarbete och konsultationsmodeller vid jourmottagningen utvecklas i samarbete med den specialiserade sjukvården.

Digitala lösningar införs i allt större utsträckning både i kundtjänsterna och i ledningen. Förbättringen av patient- och klientdatasystemet Apottis funktionaliteter och utvecklingen av datadrivet ledarskap fortsätter. Apotti förändrar arbetssättet och erbjuder nya verktyg för exempelvis hemvården och klientens kontakt med personalen.

För att främja välbefinnande och hälsa (HYTE) utvecklas gemensamma strukturer för styrning och ledning samt främjas genomförandet av Helsingfors välfärdsplan och stadens gemensamma HYTE-mål. Efter vårdreformen ligger tyngdpunkten i HYTE-arbetet på övriga inom staden i samarbete med social- och hälsovården.

Tyngdpunkten i HYTE-arbetet 2022 ligger på att främja psykiskt välmående, motion och näring, drogfrihet och digitalisering. Patient- och klientdatasystemet Apottis och klientportalen Maisas nya möjligheter nyttjas och utvecklingen av hälsovinstdömning fortsätter. Bedömningen av hälsovinster ska nyttjas bland annat vid förebyggande vård av typ 2-diabetiker under 2022.

Inom social- och hälsovården utvecklas användningen av HYTE-data genom välfärdsindikatorer och strukturerad registrering. Patient- och klientdatasystemet Apottis och klientportalen Maisas nya möjligheter utnyttjas för att rikta förebyggande vård och stödja egenvård.

Helsingillä on käytössä kansallinen digitaalinen Omaolo-palvelu, jonka avulla asiakkaat voivat muun muassa tehdä erilaisia sairauksien oirearvioita ja ottaa käyttöön valmennusohjelmia. Omaolon terveystarkastusta ja laajempaa hyvinvointitarkastusta hyödynnetään asiakkaan kokonaisriskin kartoittamisessa. Kaikille asiakkaille tarjotaan hyvinvointia edistäviä Omaolon hyvinvointi-valmennuksia.

Liikkumisen edistämistä jatketaan ja liikkuminen huomioidaan entistä vahvemmin osana sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä, sairauksien ennaltaehkäisyä ja hoitoa sekä psyykkistä, fyysistä ja sosiaalista kuntoutumista. Yhteistyössä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan kanssa aloitetaan liikkumisen palveluketjun ja sen mittaamisen mallintamista. Palveluketjun kehittämällä ja kaupunkiyhteisillä HYTE-tavoitteilla liikkumista edistetään eri palveluissa ja ikävaiheissa aiempaa systemaattisemmin.

Sosiaali- ja terveystoimiala osallistuu Unicefin Lapsiystävällinen kunta -mallin koordinoimiseen, johtamiseen ja toteuttamiseen palveluissa. Ohjelman tavoitteena on haavoittuvassa asemassa olevien lasten ja nuorten aseman parantaminen.

Helsinki jatkaa edelleen Lapset SIB – vaikuttavuusinvestointihankintaa Mellunkylän ja Vuosaaren alueilla. Hanke jatkuu vuoteen 2031 saakka. Tulospöytätyössä rahoitussopimuksessa sijoittajat kantavat hankkeen taloudellisen riskin ja kunta maksaa toimenpiteiden mitattavista ja todennettavista tuloksista.

Oppivelvollisuuden laajenemisen vuoksi nuorten neuvontapiste Ohjaamoon lisätään 16–17-vuotiaiden ohjauspalvelut ja yksi sosiaalityöntekijä ja terveydenhoitaja. Paljon palveluja tarvitsevia nuoria koskien luodaan yhteistyörakenteet ja -mallit nuorten sosiaali- ja terveyspalveluihin, neuvontapiste Ohjaamoon sekä työllisyyden kuntakokeiluun. Niiden avulla varmistetaan nuoren tarvitsemat kokonaisvaltaiset palvelut ja tiedonkulku ammattilaisten kesken.

Jälkihuolto järjestää nuorille tehostettua palveluasumista 2021 toteutettavan tuotantotapaselvityksen pohjalta. Lisäksi perustetaan jälkihuollon tehostetun tuen tiimi, joka tarjoaa tukea myös iltaisin ja viikonloppuisin.

Toisen asteen opiskeluterveydenhuoltoa vahvistetaan sosiaali- ja terveysministeriön vuonna 2021 tarkentuneen terveydenhoitajamitoituksen suuntaisesti.

Perhekeskus, terveys- ja hyvinvointikeskus ja senioripalvelut -toimintamallit toimivat koko kaupungissa. Toimintamallien välistä integraatiota kehitetään huomioiden uuden sote-lainsäädännön vaatimukset ja sote-uudistukseen liittyvän tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus hankkeen tavoitteet. Hankkeessa kehitetään muun muassa moniammatillista tiimityötä sekä ammattilaisten välisiä konsultaatiomalleja- ja rakenteita. Myös yksikanavaisen asiakasohjauksen käyttöönoton mahdollisuuksia selvitetään ja selvityksen tuloksia hyödynnetään asiakasohjauksen kehittämisessä.

Yhteen toimivia palveluja sekä monialaisuutta edistetään muun muassa kehittämällä maahanmuuttaja- ja vammaispalveluja. Diabeetikoiden hoitoa kehitetään yhteistyössä erikoissairaanhoidon kanssa.

Ennaltaehkäisevään työhön ja syrjäytymisvaarassa olevien tukemiseen panostetaan ja ennaltaehkäiseviä,

I Helsingfors används den nationella, digitala tjänsten Omaolo som bland annat gör det möjligt för klienterna att bedöma olika symptom och börja använda träningsprogram. Omaolos hälsokontroll och den bredare hälsokontrollen används för att kartlägga klientens totalrisk. Alla klienter erbjuds Omaolos må bra-coachningar för att främja välbefinnandet.

Främjandet av motion fortsätter och motion beaktas i allt högre grad som en del av att socialt må bra, förebyggande och vård av sjukdomar samt psykisk, fysisk och social rehabilitering. I samarbete med kultur- och fritidssektorn inleds en modellering av servicekedjan för rörlighet och mätningen av den. I och med att servicekedjan utvecklas och stadens gemensamma HYTE-mål ska motion främjas i olika tjänster och åldersgrupper på ett mer systematiskt sätt.

Social- och hälsovårdssektorn deltar i samordningen, förvaltningen och genomförandet av Unicefs modell Barnvänlig kommun inom servicen. Syftet med programmet är att förbättra situationen för utsatta barn och unga.

Helsingfors fortsätter de sociala utfallskontrakten för barn (SIB) i Mellungsby och Nordsjö. Projektet pågår fram till 2031. I det resultatbaserade finansieringsavtalet bär investerarna den finansiella risken för projektet och kommunen betalar för mätbara och kontrollerbara resultat av åtgärderna.

På grund av den utvidgade läroplikten kommer man att anställa en socialarbetare och hälsovårdare till rådgivningspunkten Navigatorn och starta handledning för 16-17-åringar. För ungdomar som behöver mycket tjänster skapas samarbetsstrukturer och -modeller för social- och hälsovårdstjänsterna för ungdomar, till rådgivningspunkten Navigatorn och kommunförsöket för sysselsättning. Dessa bidrar till att säkerställa de omfattande tjänsterna som ungdomar behöver samt informationsförmedlingen mellan proffsen.

Eftervården ordnar resurserat serviceboende för unga utifrån utredningen om produktionsmetoder som ska genomföras 2021. Dessutom grundas ett team för intensifierat stöd som också ger stöd på kvällar och veckoslut.

Hälsovården på andra stadiet stärks i enlighet med social- och hälsovårdsministeriets hälsovårdardimensionering som justerades 2021.

Verksamhetsmodellerna för familjecentralen, hälso- och välfärdscentralen och tjänster för äldre fungerar i hela staden. Integrationen mellan verksamhetsmodellerna utvecklas med hänsyn till kraven i den nya lagstiftningen om social- och hälsovård samt målen för projektet Framtidens social- och hälsocentral. I projektet utvecklar man bland annat det multiprofessionella samarbetet samt konsultationsmodellerna och -strukturerna mellan proffs. Möjligheterna att införa klienthandledning i en kanal undersöks också och utredningens resultat nyttjas i utvecklingen av klienthandledningen.

Kompatibla tjänster och multiprofessionalitet främjas, bland annat genom att utveckla tjänster för invandrare och personer med funktionsnedsättning. Vården av diabetiker utvecklas i samarbete med den specialiserade sjukvården.

Man satsar på förebyggande arbete och stöd till personer som riskerar marginalisering och ökar antalet tjänster med

matalankynnyksen palveluja lisätään esimerkiksi ikääntyneiden kotona asumista tukevilla ja suunterveyden palveluissa. Myös matalan kynnyksen Mieppi-mielenterveyspalvelupisteitä lisätään.

Uusia perhekeskusten ja terveys- ja hyvinvointikeskusten rakennushankkeita edistetään Haagaan ja Malmille sekä laajennusta Myllypuroon jatketaan. Kampin terveys- ja hyvinvointikeskuksen suunnittelu etenee.

Uusien seniorikeskusten rakennushankkeita edistetään muun muassa Koskelaan, Keskustan alueelle, Vuosaaren, Pohjois-Haagaan, Kannelmäkeen ja Laajasaloon.

Palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta parannetaan muun muassa digitaalisuutta ja etäpalveluja lisäämällä. Maisa-asiakasportaalien käyttöä edistetään laajasti ja Omaolon sisältöjä kehitetään kansallisen aikataulun mukaisesti. Chatbotin sisältöjä laajennetaan ja kehitetään chatbotia palvelemaan myös ruotsiksi ja englanniksi. Suun terveydenhuollossa valmistellaan kuvantamisen hankintaa Apotin kautta yhdessä muiden Apotti-kuntien kanssa. Senioripalveluissa tehostetaan asiakkaiden digitukea.

Osatyökykyisten työllistymistä tuetaan ja kehitetään tuetun työllistymisen, työvalmennuksen ja työhönvalmennuksen menetelmiä osana Työkykyisempi Stadi –hanketta.

Asunnottomuuden puoliittamisen toimenpidesuunnitelmaa toteutetaan yhdessä muiden toimijoiden kanssa ja asumisneuvonnan kehittämistä jatketaan.

Johtamismalleja ja toimintatapoja pyritään yhtenäistämään esimerkiksi lean-menetelmiä hyödyntämällä. Asiakaslähtöisten sujuvien hoito- ja palveluketjujen tueksi kehitetään integraatiojohtamista ja huomioidaan nelimaalin eri näkökulmat (saatavuus ja asiakaskokemus, vaikuttavuus, tuottavuus ja henkilöstökokemus).

Kestävän kehityksen saralla vuonna 2022 muun muassa edistetään kalusteiden kierrätystä ja tilojen energiatehokasta käyttöä, kehitetään hankintojen vastuullisuuskriteerejä, kasvatetaan ekotukihenkilöiden verkostoa sekä toteutetaan ympäristöviestintää ja -koulutuksia toimialan ekotukihenkilöille, esihenkilöille ja henkilöstölle.

Asiakaskokemuksesta kerätään kattavasti tietoa, jota hyödynnetään entistä systemaattisemmin palvelujen johtamisessa ja kehittämisessä paremman asiakaskokemuksen aikaansaamiseksi. Asiakasraadit, kokemusasiantuntijat ja lakisääteiset vaikuttamistoimielimet ovat vahvasti mukana palvelujen kehittämisessä. Osallisuuden vahvistamisessa hyödynnetään erilaisia digitaalisia osallisuuden välineitä.

Asukkaiden yhdenvertaisuutta vahvistetaan toteuttamalla Ihmisoikeuksien Helsinki - yhden-vertaisuussuunnitelmaa, jonka tavoitteena on turvata esteettömät ja saavutettavat palvelut kaikille helsinkiläisille.

Sosiaali- ja toimiala osallistuu kaupungin osallistuvaan budjetointiin ja panostaa erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien kuulemiseen ja osallistamiseen.

Toimintaympäristön riskit ja epävarmuustekijät

Toimialalla on tunnistettu toimintaympäristön keskeiset riskit. Koronapandemia on yksi keskeisimmistä riskeistä edelleen

låg tröskel, till exempel tjänster för att stödja äldre att bo kvar hemma, och tjänsterna för munhälsa. Även antalet serviceställen för mentalvård med låg tröskel, Mieppi, ökas.

Nya byggprojekt för familjecentraler och hälso- och välfärdscentraler främjas i Haga och Malm, och utvidgningen i Kvarnbäcken fortsätter. Planeringen av Kampens vård- och välfärdscentral framskrider.

Byggprojektet för nya seniorcentraler främjas bland annat i Forsby, centrumområdet, Nordsjö, Norra Haga, Gamlas och Degerö.

Tillgången till och tillgängligheten av tjänster förbättras bland annat genom att öka digitalisering och fjärrtjänster. Användningen av klientportalen Maisa främjas i stor utsträckning och Omaolos innehåll utvecklas enligt den nationella tidtabellen. Chattbottens innehåll utvidgas och den utvecklas för att betjäna även på svenska och engelska. Inom munhälsovården förbereds upphandling av bilddiagnostik via Apotti tillsammans med andra Apottikommuner. I tjänsterna för äldre effektiviserar den digitala kundsupporten.

Sysselsättningen av partiellt arbetsföra stöttas, och metoder för stödd sysselsättning och arbetsträning utvecklas som en del av projektet Työkykyisempi Stadi.

Åtgärdsplanen för att halvera bostadslösheten genomförs tillsammans med övriga och bostadsrådgivningen utvecklas fortsättningsvis.

Syftet är att förenhetliga ledarskapsmodeller och praktiker, till exempel genom att använda Lean-metoder. För att stödja kundorienterade smidiga vård- och servicekedjor utvecklas integrationsledning, med beaktande av fyra olika mål (tillgänglighet och klientupplevelse, effektivitet, produktivitet och personalupplevelse).

Inom området hållbar utveckling främjas 2022 bland annat återvinning av möbler och energieffektiv användning av lokaler, hållbarhetskriterierna för upphandling utvecklas, nätverket av ekostödpersoner utökas samt miljökommunikation och –kurser för sektorns ekostödpersoner, förmån och personal genomförs.

Information om klientupplevelsen samlas in på ett omfattande sätt, vilket nyttjas mer systematiskt i hanteringen och utvecklingen av tjänster för att uppnå en bättre klientupplevelse. Kundjuryer, erfarenhetsexperter och lagstadgade inflytandeorgan är starkt involverade i att utveckla tjänsterna. Olika verktyg för digital delaktighet används för att förbättra delaktigheten.

Likabehandlingen mellan invånarna stärks i och med planen för likabehandling De mänskliga rättigheternas Helsingfors, som syftar till att säkerställa tillgängliga och lättåtkomliga tjänster för alla Helsingforsbor.

Social- och hälsovårdssektorn deltar i stadens deltagande budgetering och satsar i synnerhet på att lyssna på och delaktiggöra de utsatta grupperna.

Risker och osäkerhetsfaktorer i omgivningen

Inom sektorn har man identifierat de viktigaste riskerna i verksamhetsmiljön. Covid-19-pandemin är fortfarande en av

vuonna 2022. Pandemiatilanne aiheuttaa epävarmuutta palvelutuotantoon. Kesällä 2021 pääasialliseksi variantiksi muodostuneen deltavariantin leviäminen voi pitkittää akuuttia kriisiä ja kerryttää hoito- ja palveluvelkaa entisestään.

Vuonna 2022 on edelleen varauduttava muun muassa koronaneuvonta-, rokotus-, jäljitys- ja testaamisjärjestelyihin sekä sataman terveysterveystapalveluihin. Lisäksi on pyrittävä korjaamaan koronapandemian aiheuttamaa hoito- ja palveluvelkaa ja vastaamaan vielä piilossa olevaan kysyntään.

Lakimuutokset vaikuttavat palvelujen sisältöön ja palvelujen henkilöstömitoituksiin.

Henkilöstön saatavuudessa on merkittäviä haasteita. Henkilöstön saatavuusongelmat vaikuttavat sekä omaan palvelutuotantoon että ostopalvelujen saatavuuteen.

Taloudellinen kestävyys

Tuottavuus

Tuottavuus lasketaan indeksinä suhteuttamalla palvelujen asiakasmäärämuutokset sosiaali- ja terveystapalvelujen talousarviokohdan deflatoitujen käyttömenojen muutoksiin. Tuottavuus paranee, jos asiakasmäärä kasvaa nopeammin tai laskee hitaammin kuin kustannukset. Vuonna 2021 koronaepidemian seurauksena tuottavuus heikentyi monissa palveluissa toimintojen ollessa joko suljettuna tai supistettuina. Tuottavuutta pyritään lisäämään etenkin digitaalisten palvelujen lisäämisellä ja laajentamisella.

Yksikkökustannukset

Toimialan vuoden 2022 yksikkökustannukset on laskettu vuoden 2021 ennusteluvuosta huomioiden peruspalveluindeksin muutos ja tuottavuustavoite. Yksikkökustannuksen ennustelukuun vaikuttaa esimerkiksi koronapandemia, jonka vuoksi osa toiminnoista on ollut tilapäisesti suljettuna ja kiinteät kustannukset ja henkilöstökustannukset ovat säilyneet ennallaan.

Kaupunkistrategian 2017-2021 mukaan Helsinki tavoittelee yksikkökustannuksissa muiden suurten kaupunkien keskiarvoa. Sosiaali- ja terveystapalvelujen yksikkökustannuksia seurataan Kuntaliiton Suurten kaupunkien terveydenhuollon kustannukset julkaisussa sekä Kuusikko-työryhmän julkaisuissa vanhusten sosiaali- ja terveystapalvelujen kustannuksista, lastensuojelun palveluista ja kustannuksista, vammaisten palveluista ja kustannuksista sekä päihde- ja mielenterveystapalveluista.

Talousarvion yksikkökustannuksia ei voi suoraan verrata kaupunkivertailujen yksikkökustannuksiin. Kaupunkien yksikkökustannusvertailut nostavat esiin eroavaisuuksia, jotka vaativat tarkempia analyysejä. Tiedot ovat raporteissa mahdollisimman vertailukelpoiset, mutta kustannuseroihin voivat vaikuttaa esimerkiksi erot tietopohjassa ja palvelurakenteessa.

de största riskerna 2022. Pandemisituationen skapar osäkerhet för tjänsteproduktionen. Spridning av deltavarianten, som blev huvudvarianten sommaren 2021, kan förlänga den akuta krisen och ytterligare ackumulera vård- och serviceskulden.

År 2022 bör man fortfarande bereda sig bland annat på ordnande av covid-19-rådgivning, vaccinering, spårning och testning samt om hälsorådgivning i hamnen. Dessutom bör man sträva efter att avveckla vård- och serviceskulden som orsakats av covid-19-pandemin och att möta den fortfarande dolda efterfrågan.

Lagändringarna påverkar tjänsternas innehåll och personaldimensioneringar.

Det finns betydande utmaningar med tillgången till personal. Problem med tillgången på personal påverkar både den egna serviceproduktionen och tillgången till de köpta tjänsterna.

Ekonomisk hållbarhet

Produktivitet

Produktiviteten beräknas som ett index genom att ställa förändringarna i antalet klienter i tjänsterna i relation till förändringarna i de deflaterade driftskostnaderna för social- och hälsovårdstjänsterna i budgeten. Produktiviteten förbättras om antalet klienter ökar snabbare eller minskar långsammare än kostnaderna. Till följd av covid-19-pandemin försvagades produktiviteten inom många tjänster 2021, när funktionerna antingen var stängda eller begränsade. Man strävar efter att öka produktiviteten, särskilt genom att öka och utvidga digitala tjänster.

Enhetskostnader

Sektorns enhetskostnader för 2022 har beräknats utifrån prognosen för 2021, med hänsyn till förändringen av indexet för basservice och produktivetsmålet. Prognosen för enhetskostnaderna påverkas bland annat av covid-19-pandemin som har lett till att vissa funktioner har varit tillfälligt stängda och att de fasta kostnaderna och personalkostnaderna har bibehållits.

Enligt stadsstrategin 2017–2021 siktar Helsingfors på genomsnittet för andra storstäder i enhetskostnaderna. Enhetskostnaderna för social- och hälsovårdstjänster övervakas i Kommunförbundets publikation Suurten kaupunkien terveydenhuollon kustannukset och i Sextett-arbetsgruppens publikationer om kostnaderna för social- och hälsovårdstjänster för äldre, tjänsterna och kostnaderna inom barnskydd, tjänsterna och kostnaderna för personer med funktionsnedsättning samt tjänsterna inom missbruks- och mentalvården.

Budgetens enhetskostnader kan inte direkt jämföras med enhetskostnaderna för jämförelser av städer. Jämförelser av städernas enhetskostnader belyser skillnader som kräver ytterligare analys. Rapporternas uppgifter är så jämförbara som möjligt, men kostnadsskillnaderna kan till exempel bero på skillnader i kunskapsbas och servicestruktur.

Taloustarvion tavoitteet

Sitovat toiminnan tavoitteet

Sosiaali- ja terveystoimialalla on kolme sitovaa toiminnan tavoitetta:

- edistämme helsinkiläisten hyvinvointia ja terveyttä ja ehkäisemme syrjäytymistä
- palvelumme ovat lähellä kaupunkilaisia ja helposti saatavissa
- toimintamme on taloudellisesti kestävä ja tuottavaa

Lasten ja nuorten mielenterveyspalveluketjujen käyttöönottoa jatketaan yhdessä kasvatuksen ja koulutuksen, kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan nuorisopalvelujen sekä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän (HUS) kanssa. Huomiota kohdennetaan erityisesti neuropsykiatrisesti oireilevien lasten hoidon ja palvelujen saatavuuden parantamiseen. Toimialan ja HYKS/HUS vastuuparimallin avulla tehostetaan palveluketjujen seurantaa ja ohjausta.

Tavoitteiden mittarit kytkeytyvät vuoden 2022 toiminnan painopisteisiin, kuten lasten ja nuorten mielenterveyspalvelujen sekä lähisuhdeväkivalta lapsiperheissä palveluketjujen toimeenpano, psykiatristen avohoidon potilaiden sairaalapäivien määrä, kotihoidon liikkumissopimukset, terveysasemien hoitotakuu, suun terveydenhuollon yhteydensaanti, kotihoidon etähoito, ympärivuorokautinen hoito sekä Maisa-asiakasportaalin käyttöönotto.

Muut toiminnan tavoitteet

Toimialalla on kolme kaupunkiyhteistä muuta toiminnallista tavoitetta, jotka liittyvät lasten ja nuorten mielen hyvinvointiin, nuorten työllistymisen edistämiseen sekä toimintojen tehostamiseen. Lisäksi toimiala osallistuu kaupunkiyhteisten hyte-tavoitteiden toteuttamiseen. Lasten ja nuorten harrastamisessa tuetaan vähävaraisten perheiden tai syrjäytymisriskissä olevien lasten ja nuorten harrastus- ja vapaa-ajan toimintaa sekä kannustetaan vanhempia tukemaan lasten harrastustoimintaa. Ikäihmisten liikkumisen edistämässä panostetaan liikkumissopimuksen käytön laajentamiseen sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalveluihin, lisäämällä muun muassa etäpalveluiden käyttöä kotihoidon ja palvelukeskusten asiakkaille sekä vahvistamalla Seniori-infon edellytyksiä antaa tietoa ja ohjausta liikkumiseen.

Sote-toimiala osallistuu harrastamisen edistämisen kaupunkiyhteisen toimintamallin ja koordinaattorakenteen kehittämiseen. Perhe- ja sosiaalipalveluissa tuetaan erityisesti vähävaraisten perheiden tai syrjäytymisriskissä olevien lasten ja nuoren harrastustoimintaa ja vapaa-ajan toimintaa toimeentulotuen ja lastensuojelun taloudellisella avustamisella sekä perheiden ohjauksen ja neuvonnan keinoin.

Suoritteet

Toimialan vuoden 2022 suoritettavat tavoitteet pohjautuvat vuoden 2021 ennustettuun tasoon. Koronaepidemia ja asiakas- ja potilastietojärjestelmä Apotin raportointiin vertailtavuus saattaa aiheuttaa epävarmuutta suoritettavuuksiin.

Suurimmat nousut suoritämäärissä tapahtuvat iäkkäiden ympärivuorokautisessa hoidossa (palveluasuminen ja

Budgetens mål

Bindande verksamhetsmål

Social- och hälsovårdssektorn har tre bindande verksamhetsmål:

- främja Helsingforsbornas välmående och hälsa samt förebygga utslagning
- våra tjänster är nära stadsborna och lättillgängliga
- vår verksamhet är ekonomiskt hållbar och produktiv

Införandet av vårdkedjor för mental hälsa för barn och ungdomar fortsätter man tillsammans med fostran och utbildning, kultur- och fritidssektorns ungdomstjänster samt Samkommunen Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt (HUS). Särskild uppmärksamhet ägnas åt att förbättra tillgången till vård och tjänster för barn med neuropsykiatriska symtom. Med hjälp av sektorn och modellen för uppdelat ansvar HUCS/HUS och effektiviserar övervakningen och styrningen av servicekedjor.

Mätare för målen är kopplade till prioriteringarna för 2022, såsom genomförandet av servicekedjor för mentalvårdstjänster för barn och unga och våld i nära relationer i barnfamiljer, antalet sjukhusdagar för patienter inom psykiatrisk öppenvård, hemvårdens rörelseavtal, vårdgarantin vid hälsocentraler, tillgången till munhälsövård, hemvård på distans, vård dygnet runt och införandet av klientportalen Maisa.

Övriga mål för verksamheten

Sektorn har tre andra verksamhetsmål som är gemensamma för staden och som rör barns och ungdomars psykiska välmående, främjande av sysselsättning för ungdomar och effektivisering av funktioner. Dessutom deltar sektorn i genomförandet av stadens gemensamma HYTE-mål. När det gäller hobbyverksamhet för barn och unga stöder man hobby- och fritidsverksamheten för mindre bemedlade familjer eller barn och unga som riskerar bli utslagna samt uppmuntrar föräldrarna att stödja barnens fritidsintressen. För att främja rörligheten för äldre strävar man efter att utvidga användningen av rörelseavtalet till sjukhus-, rehabiliterings- och omsorgstjänsterna, till exempel genom att öka användningen av fjärrtjänster för hemvårdens och servicecentralernas klienter samt genom att stärka Seniorinfos förutsättningar för att tillhandahålla information och handledning om rörlighet.

Social- och hälsovårdssektorn deltar i utvecklingen av stadens gemensamma verksamhetsmodell och samordningsstruktur för att främja fritidsintressen. Inom familje- och socialtjänsterna stöder man hobby- och fritidsverksamheten för barn och unga, som kommer från mindre bemedlade familjer eller riskerar bli utslagna, genom utkomststöd och barnskyddets ekonomiska stöd samt handledning och rådgivning för familjer.

Prestationer

Sektorns prestationsmål för 2022 baserar sig på den beräknade nivån för 2021. Covid-19-pandemin och jämförbarheten av patient- och klientdatasystemet Apottis rapportering kan orsaka osäkerhet i prestationsmålen.

De största prestationsökningarna sker inom äldrevården dygnet runt (serviceboende och institutionsboende) och i

laitosasuminen) sekä kotihoidon käynneissä. läkkäiden henkilöiden väestönkasvu on voimakkainta, jonka ennustetaan näkyvän myös suoritettavien toteutumisessa. Muiden suoritettavien osalta valtaosa on vuoden 2021 tavoitteiden tasolla. Suoritettavien ennusteeseen liittyy epävarmuutta koronaepidemian ja asiakas- ja potilastietojärjestelmä Apotin raportoinnin vertailtavuuden osalta.

Merkittävimmin suoritettavat laskevat kotihoidon muun asioinnin osalta, joka johtuu tilastoinnin muutoksesta. Kuvallista etähoitoa on aiemmin seurattu osana kotihoidon muita asiointia, mutta THL:n luokituksen mukaan etähoitoa seurataan osana kotihoidon käyntejä.

Henkilöstösuunnitelma

Sosiaali- ja terveystoimialan vakanssien määrä oli vuoden 2021 lopussa noin 12 800. Vuosina 2021–2023 eläkeiän saavuttaa noin 1 700 henkilöä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöstön saatavuusongelmat jatkuvat vuonna 2022. Pulaa on erityisesti lääkäreistä, sairaanhoitajista, terveydenhoitajista, lähihoitajista sekä sosiaalityöntekijöistä. Työvoiman saatavuutta ja pysyvyyttä parannetaan jatkamalla työolojen ja työnantajakuva suunnitelmallista parantamista ja huolehtimalla palkkauksen kilpailukykyisyydestä.

Henkilöstön pysyvyyttä tuetaan parantamalla henkilöstökokemusta ja edistämällä henkilöstön sisäistä liikkuvuutta sekä osatyökykyisten työllistymistä. Henkilöstötilanteen seurantaan kehitetään mahdollisimman ajantasaisen tilannekuvan saamiseksi ja kriittisten toimintojen turvaamisessa hyödynnetään pandemia-aikana käyttöön otettua tehostetun henkilöstösuunnittelun mallia.

Oppilaitosyhteistyötä ja työn houkuttavuutta tehostetaan edelleen muun muassa tukemalla opintojen loppupuolen harjoittelujaksojen toteuttamista palkallisena. Lisäksi selvitetään, voidaanko sote-pätevyysien saavuttamiseen rakentaa erilaisia joustavia opiskelupolkuja. Työnantajakuva ja -markkinointia kehitetään edelleen suunnitelmallisesti ja näkyvyyttä edistetään esimerkiksi positiivisilla uratarinoilla.

Oppisopimuskoulutuksella edistetään lähihoitajien ja uutena ammattinimikkeenä hoiva-avustajien saatavuutta. Maahanmuuttajataustaisten sairaanhoitajien työllistymistä edistetään mahdollistamalla tutkinnon laillistamisen edellyttämän työkokemuksen saaminen sosiaali- ja terveystoimissa.

Johtamismalli päivitetään osana soteuudistuksen valmistautumista. Johtamisen kehittämisen yhtenä painopisteenä on palvelujen järjestämisen ja hankintoihin liittyvän osaamisen lisääminen koulutusten avulla. Nämä tukevat yhteistä ymmärrystä ja visiota vahvempana järjestäjänä toimimisesta.

Työssä onnistuminen varmistetaan valmentavalla johtamisotteella ja työn sujuvuus mahdollistetaan muun muassa vahvistamalla yhteistä ymmärrystä tavoitteista sekä tarttumalla ripeästi tilanteisiin, joissa työ ei jostain syystä suju. Itse- ja yhteisöohjautuvuuden toimintamallia edistetään ja työyhteisöjä tuetaan valmennuksilla sekä esihenkilöiden verkostoissa.

antalet besök i hemvården. Befolkningstillväxten är starkast bland de äldre, vilket också förväntas visa sig i uppnåendet av prestationsmålen. I fråga om övriga prestationer ligger de flesta på samma nivå som målen för 2021. Prognosen av prestationsmålen förknippas med osäkerhet i fråga om covid-19-pandemins jämförbarhet med patient- och klientdatasystemet Apottis rapportering.

Prestationsmålen sjunker mest för hemtjänstens övriga uppgifter på grund av förändringen i statistiken. Tidigare har visuell vård övervakats som en del av annan hemvård, men enligt THL:s klassificering övervakas fjärrvården som en del av hemvårdens besök.

Personalplan

Antalet vakanser inom social- och hälsovårdssektorn uppgick i slutet av 2021 till cirka 12 800. Åren 2021–2023 når cirka 1 700 personer pensionsåldern.

Problem med tillgång till social- och hälsovårdspersonal fortsätter 2022. Det råder särskilt brist på läkare, sjukskötare, hälsovårdare, närvårdare och socialarbetare. Tillgången på arbetskraft och dess stabilitet ska bli bättre genom att fortsättningsvis förbättra arbetsvillkoren och arbetsgivarimagen på ett systematiskt sätt och genom att se till att lönerna är konkurrenskraftiga.

Vi stöttar personalen att hållas stabil genom att förbättra personalupplevelsen och främja personalens interna rörlighet samt sysselsättningen av partiellt arbetsföra. Övervakningen av personalsituationen utvecklas för att få den mest aktuella lägesbilden, och den förstärkta personalplaneringsmodell som infördes under pandemin används för att säkerställa kritiska funktioner.

Samarbetet med läroanstalter och arbetets attraktionskraft effektiviserar ytterligare, till exempel genom att man stöder genomförandet av avlönade praktikperioder vid slutet av studierna. Dessutom utreds det om olika flexibla studievägar kan byggas för att uppnå kompetenserna inom social- och hälsovården. Arbetsgivarbilden och marknadsföringen av arbetsgivare vidareutvecklas på ett planerat sätt och synligheten främjas, till exempel genom positiva karriärberättelser.

Med läroavtalsutbildning främjas tillgången till närvårdare och, den nya yrkesgruppen vårdbiträden. Man främjar sysselsättningen av sjukskötare med invandrarbakgrund genom att erbjuda arbetslivserfarenhet inom social- och hälsovården, vilket är nödvändigt för att legitimera examen.

Ledningsmodellen uppdateras som en del av förberedelserna för social- och hälsovårdsreformen. En av tyngdpunkterna för ledningens utveckling är att genom utbildning öka kompetensen i fråga om organisation av tjänster och upphandling. Dessa stöder en gemensam förståelse och vision av att vara starkare organisationer.

Framgång i arbetet säkerställs genom coachande ledarskap och arbetets smidighet möjliggörs till exempel genom att stärka den gemensamma förståelsen av målen och att snabbt ta itu med situationer, där arbetet inte fungerar av någon anledning. Verksamhetsmodellen för själv- och gruppinstruktion främjas och arbetsgemenskaperna stöds av coachningar och nätverk av förmän.

Henkilöstökokemusta mitataan säännöllisesti. Työhyvinvoinnin, työsuojelun ja työterveyden yhteiset tavoitteet laaditaan kaupungin työhyvinvointiohjelman sekä vuoden 2021 syksyllä toteutettavan kaupungin henkilöstökyselyn tulosten perusteella.

Valmentava ja osallistava johtaminen on tärkeä osa hyvää henkilöstöpolitiikkaa. Hyvä yhteistoiminta on avain henkilöstön osallisuuteen ja sitoutumiseen. Yhteistoiminnan toteutumisen työyksikkötasolla varmistetaan.

Osaamisen kehittämisen painopisteenä on kaupunkitasoisen oppimisalustan käyttöönoton tuki ja sekä verkkokurssien suunnittelu ja tuottaminen. Oppimisalusta mahdollistaa mikrooppimisen eli opiskelun oppijalle sopivina lyhyinä oppimishetkinä ja luo edellytykset verkostomaiselle oppimisen kulttuurille Helsingin kaupungilla.

Toimialalla varmistetaan, että kuntalaisille pystytään antamaan palveluja myös ruotsiksi sekä tarvittaessa englanniksi varmistamalla rekrytointivaiheessa riittävä kielitaito ja kouluttamalla henkilöstöä. Muunkieliselle henkilöstölle tarjotaan suomen kielen koulutusta ja muuta tukea kielen oppimiseen.

Talousarvion vaikutusten arviointi

Yritysvaikutukset

Koronan aiheuttaman hoito- ja palveluvelan hoidolla on vaikutuksia sosiaali- ja terveystalouteen yrityksiin, mikäli hoitovelkaa puretaan ostopalvelujen ja palvelusetelien avulla. Myös uudis- ja korjausrakentamisella on positiivisia vaikutuksia rakennusalan yrityksiin.

Lapsivaikutukset

Talousarviossa on huomioitu vahvasti lasten ja nuorten hyvinvointi ja terveys sekä vanhemmuuden tuki. Keskeisimpiä toimenpiteitä haavoittuvassa asemassa olevien lasten ja nuorten palvelujen turvaamiseksi ovat lasten ja nuorten mielenterveyden -, lähisuhdeväkivalta lapsiperheessä - sekä päihteet ja riippuvuudet lapsiperheessä -palveluketjujen toimeenpaneminen sekä perhekeskus-toimintamallin integraatio Tulevaisuuden sote-keskukseen. Toimiala on mukana Harrastamisen Suomen mallin käyttöönotossa Helsingissä ja varmistaa, että heikommassa asemassa olevat lapset ja nuoret pääsevät harrastamisen piiriin.

Helsinki tavoittelee myös Unicefin Lapsiystävällinen kunta -statusta. Lapsiystävällinen kuntamallissa edistetään erityisesti heikoimmassa asemassa olevien lasten oikeuksien toteutumista kunnassa ja vahvistetaan lasten ja nuorten huomioimista palveluissa ja päätöksenteossa. Toimenpidesuunnitelmaa laadittaessa lasten ja nuorten kuuleminen ja osallistuminen toteutuksen arviointiin ovat on keskeisessä roolissa. Toimenpidesuunnitelma linkittyy kaupunkistrategiaan sekä kunnan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan.

Talousarvion toimenpiteet edistävät lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia ehkäisemällä syrjäytymistä, vahvistamalla lasten ja nuorten mielen hyvinvointia sekä osallisuutta ja siirtämällä palveluiden painopistettä lastensuojelusta ja erikoissairaanhoidosta varhaisempaan tukeen ja hoitoon. Vaikutukset ovat myönteisiä ja vaikuttavat lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointiin pitkäaikaisesti. Lasten

Personalupplevelsen mäts regelbundet. Gemensamma mål för arbetshälsan, arbetarskyddet och företagshälsovärden utarbetas på basis av stadens program för arbetshälsa och resultatet av stadens personalenkät som genomförs hösten 2021.

Coachande och deltagande ledarskap är en viktig del av en god personalpolitik. Ett gott samarbete är nyckeln till personalens delaktighet och engagemang. Genomförandet av samverkan på arbetsnivå säkerställs.

Tyngdpunkten för kompetensutveckling är stöd för införande av en inlärningsplattform på stadsnivå samt planering och produktion av webbkurser. Inlärningsplattformen möjliggör mikroinläring, det vill säga att studera vid korta, lämpliga inläringstillfällen, och skapar förutsättningar för en nätverksliknande inlärningskultur vid Helsingfors stad.

Sektorn ser till att kommunerna även kan tillhandahålla tjänster på svenska och vid behov på engelska genom att säkerställa tillräckliga språkkunskaper under rekryteringen och genom att utbilda personalen. Personal med ett annat modersmål erbjuds utbildning i finska och övrigt stöd för språkinläring.

Bedömning av budgetens konsekvenser

Företagskonsekvenser

Hantering av den vård- och serviceskuld som orsakats av covid-19 påverkar företag som tillhandahåller social- och hälsovårdstjänster, om underskottet avvecklas med hjälp av köpta tjänster och servicesedlar. Även ny- och reparationsbyggandet har en positiv inverkan på företag inom byggbranschen.

Barnkonsekvenser

I budgeten har man i hög grad tagit hänsyn till barns och ungdomars välfärd och hälsa samt stödet till föräldraskap. För att säkerställa tjänsterna för utsatta barn och unga är det avgörande att verkställa servicekedjorna för mental hälsa hos barn och ungdomar, våld inom barnfamiljen samt droger och beroende i barnfamiljer och dessutom att integrera familjecentrets verksamhetsmodell i den framtida social- och hälsovårdscentralen. Sektorn deltar i att införa Finlandsmodellen för hobbyverksamhet i Helsingfors och ser till att barn och ungdomar som är utsatta får tillgång till en hobby.

Helsingfors strävar också efter Unicefs status som Barnvänlig kommun. I modellen för Barnvänlig kommun främjar man i synnerhet att de utsatta barnens rättigheter i kommunen förverkligas och stärker hänsynen till barn och ungdomar i tjänsterna och beslutsfattandet. När man utarbetar en åtgärdsplan är samråd med och deltagande av barn och unga i utvärderingen av genomförandet i en nyckelroll. Åtgärdsplanen är kopplad till stadsstrategin och kommunens välfärdsplan för barn och unga.

Budgetens åtgärder främjar barns, ungdomars och familjers välfärd genom att förebygga marginalisering, stärka barns och ungdomars psykiska välmående och delaktighet och flytta tjänsternas tyngdpunkt från barnskydd och specialiserad sjukvård till tidigare stöd och vård. Konsekvenserna är positiva och påverkar hur barn, unga och familjer mår på sikt. Man strävar efter att ta hänsyn till

vanhempien olosuhteet ja niiden muutokset pyritään ottamaan painavasti huomioon lasten aseman ja olosuhteiden arvioinnissa ja tehdään tarvittavat toimet lapsen edun toteuttamiseksi. Sote-toimiala pyrkii vaikuttamaan myös muiden toimialojen lapsivaikutuksiin yhteistyöllä ja lausuntoja antaessaan.

Sukupuolivaikutukset

Sote-palveluissa asiakkaan tarve ratkaisee hänelle koottavan palvelukokonaisuuden ja siihen vaikuttavat monet hyvinvoinnin ja terveyden riskitekijät sukupuolinäkökulmaa laajemmin. Tämän vuoksi talousarvioehdotuksen painopisteet ovat kohdentuneet sukupuolinäkökulman sijasta vahvemmin terveys- ja hyvinvointierojen kaventamiseen.

Sosiaali- ja terveyspalvelujen piirissä olevilla kuntalaisilla on myös sukupuolittuneita riskitekijöitä, kuten miesten terveyden epätasa-arvo suhteessa naisiin. Lisäksi sosiaali- ja terveyspalveluissa tunnustetaan olevan myös sukupuolittunutta tarjontaa. Esimerkiksi perhe- ja sosiaalipalveluissa ammattilaiset ovat pääasiassa naisia, mikä voi vaikuttaa miesten asiakaskokemukseen.

Toimialalla toteutetaan ”Ihmisoikeuksien Helsinki” -palvelujen kaupunkitasoista yhdenvertaisuussuunnitelmaa. Toimiala tunnistaa käytäntöjä, jotka tuottavat ja ylläpitävät eriarvoisuutta. Sosiaalisen raportoinnin avulla on tehty eriarvoisuutta lisääviä ilmiöitä näkyviksi ja tätä tietoa hyödynnetään palveluissa niin, että tasa-arvo ja yhdenvertaisuus olisivat osa toimialan arkipäivää.

Hyvinvointi- ja terveysvaikutukset

Talousarvion tavoitteet kuten palvelujen integraatio, palvelujen saatavuuden ja saavutettavuuden kehittäminen, digitalisaation hyödyntäminen, ennakoinnin ja ennaltaehkäisyn vahvistaminen sekä pandemian jälkihoito tukevat terveys- ja hyvinvointierojen kaventamista.

Koronapandemia on vaikuttanut monin tavoin väestön hyvinvointiin, terveyteen sekä sosiaali- ja terveyspalvelujen palveluntarpeeseen. Pandemian vaikutuksista ovat kärsineet erityisesti haavoittuvassa asemassa olevat väestöryhmät. Koronapandemian pitkittyminen on luonut kasvavaa hoito- ja palveluvelkaa, jonka korjaamiseen pyritään talousarvioissa varautumaan.

Monet pandemian vaikutuksista ovat jo havaittavissa, mutta osa vaikutuksista tulee näkymään viiveellä. Palvelujen tarve tulee mahdollisesti kasvamaan, ja kasvun hillitsemiseksi on tärkeää pystyä vastaamaan hyvinvointi- ja terveyshaasteisiin ja erilaisiin tuen tarpeisiin riittävän ajoissa. Tärkeitä teemoja koronapandemian jälkihoidossa ovat muun muassa mielenterveyden tukeminen, yksinäisyyden lievittäminen ja ikääntyneiden toimintakyvyn tukeminen. Lisäksi panostetaan päihteiden käytön ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyyn ja hoitoon sekä lasten ja nuorten välisen väkivallan tunnistamiseen ja puuttumiseen.

Osa helsinkiläisistä on erittäin haavoittuvassa asemassa ja heille kasautuu niin terveyteen kuin elämänlaatuunkin liittyviä ongelmia sekä niiden riskitekijöitä. Haavoittuvassa asemassa olevien korkea määrä kasvattaa tarvetta erityisesti monimuotoisten peruspalvelujen tarjonnalle, paljon palveluja tarvitsevien asiakasryhmien löytämiselle ja tunnistamiselle, palvelujen paremmalle kohdentamiselle niitä eniten tarvitseville sekä monialaisten palveluketjujen koordinoinnille.

förhållandena för barnens föräldrar och förändringar vid bedömningen av barnets situation och förhållanden, och nödvändiga åtgärder vidtas för att förverkliga barnets intressen. Social- och hälsovårdssektorn har också som mål att påverka andra sektorer konsekvenser på barn genom samarbete och utlåtanden.

Konsekvenser ur jämställdhetsperspektiv

I social- och hälsovårdstjänsterna avgör klientens behov vilken servicehelhet som sätts ihop för hen, och detta påverkas av många riskfaktorer inom hälsa och välmående i större utsträckning än av genusperspektivet. Därför är fokus i budgetförslaget mer på att minska skillnaderna i hälsa och välmående än på genusperspektivet.

Kommuninvånare som omfattas av social- och hälsovårdstjänsterna har också könsspecifika riskfaktorer, såsom ojämlikhet mellan mäns och kvinnors hälsa. Dessutom erkänns att utbudet av social- och hälsovårdstjänsterna även är genusorienterat. Till exempel inom familje- och socialtjänsterna är de yrkesverksamma främst kvinnor, vilket kan påverka männens kundupplevelse.

Inom sektorn genomför man stadens gemensamma likabehandlingsplan för servicen, ”De mänskliga rättigheternas Helsingfors”. Sektorn identifierar praxis som skapar och upprätthåller ojämlikhet. Med hjälp av social rapportering har man synliggjort fenomen som ökar ojämlikheten, och denna information tillämpas i servicen så att jämställdhet och likabehandling blir en del av sektorns vardag.

Konsekvenser för välfärd och hälsa

Budgetens mål, såsom integrering av tjänster, utveckling av tillgång till tjänster, tillämpning av digitalisering, att förstärka förutsägbarheten och förebyggandet samt eftervården av pandemin bidrar till att minska skillnaderna i hälsa och välfärd.

Covid-19-pandemin har påverkat befolkningens välfärd, hälsa och behov av social- och hälsovårdstjänster på många sätt. De utsatta befolkningsgrupperna har drabbats särskilt hårt av pandemin. Den förlängda pandemin har skapat ett växande underskott inom vård och tjänster, vars avveckling man försöker förbereda sig för i budgeten.

Många av pandemins konsekvenser är redan märkbara, men en del av effekterna kommer att fördröjas. Behovet av tjänster kommer möjligen att öka, och för att begränsa det är det viktigt att i tid kunna möta utmaningarna inom hälsa och välfärd samt olika stödbehov. Viktiga teman i eftervården av covid-19-pandemin är bland annat att stödja psykisk hälsa, avhjälpa ensamhet och stödja de äldres funktionsförmåga. Dessutom satsar man på att förebygga och behandla missbruk, våld i nära relationer samt att identifiera och ingripa i våld mellan barn och unga.

En del av Helsingforsborna befinner sig i en mycket utsatt situation, och det samlas både problem och riskfaktorer som rör hälsa och livskvalitet. Det stora antalet utsatta personer ökar behovet av att tillhandahålla olika bastjänster i synnerhet, hitta och identifiera klientgrupper som behöver mycket service, att bättre rikta tjänsterna till de som mest behöver dem samt att samordna de sektorsövergripande servicekedjorna.

Palvelujen saatavuutta parannetaan kehittämällä toimintamalleja, jotka esimerkiksi nopeuttavat palveluun pääsyä eri kanavien kautta, sekä auttavat etsimään ja tunnistamaan riskissä olevia asiakkaita. Palvelujen integraatio lisää etenkin kaikista vaikeimmin tavoitettavien henkilöiden hyvinvointia ja osallisuutta.

Sosiaali- ja terveystoimialalla kehitetään ennaltaehkäiseviä ja ennakoivia palveluja, tukien samalla helsinkiläisten omaa vastuunottoa hyvinvoinnista ja terveydestä. Digitaalisten ja matalan kynnyksen palvelujen kehittäminen antaa siihen uusia mahdollisuuksia. Digitaalisia palveluja hyödynnetään ja räätälöidään osana asiakkaan palveluprosesseja. Digitaalisten palveluiden kehittämisessä tulee kuitenkin huomioida, että kaikilla ei ole mahdollisuutta niiden hyödyntämiseen.

Apotti-asiakas- ja potilastietojärjestelmä tukee esimerkiksi terveys- ja hyvinvointiriskien varhaista tunnistamista ja ennakointia. Rakenteisen kirjaamisen myötä Apotti-järjestelmään kertyvä tieto tuo uusia mahdollisuuksia hyvinvoinnin tietojohdantamiseen raportoinnin ja analytiikan kehityksen myötä. Apottiin kuuluva Maisa-asiakasportaali tukee asiakkaan vastuunottoa omasta terveydestään ja hyvinvoinnistaan ja sillä on mahdollista tehdä itsearviointeja, täyttää erilaisia lomakkeita ja hakemuksia, kirjata seurantatietoja sekä vastata sote-ammattilaisen toimittamiin testeihin ja oirekyselyihin.

Ympäristövaikutukset

Digitaalisten palvelujen lisääminen, palvelujen keskittäminen hyvien joukkoliikenneyhteyksien varrelle sekä toimialan käytössä olevan autokannan sähköistäminen vähentävät liikumisen päästöjä.

Uudet perhekeskukset ja terveys- ja hyvinvointikeskukset (mm. Haaga, Malmi, Myllypuron laajennus) tarjoavat myös mahdollisuuden saada useampia palveluja samalla käynnillä. Uudis- ja korjausrakentamista toteutetaan kaupungin energiatehokkuus- ja muiden ympäristötavoitteiden mukaisesti.

Tilat suunnitellaan tehokkaiksi ja monipaikkaiseen työhön soveltuviksi. Tuotteiden ja materiaalien uudelleenkäyttöä edistetään ja käytännön kiertotaloutta toteutetaan Pakilan työkeskuksessa, Uusix-verstailla ja Stadin safkan hävikkiruokaterminalissa.

Toimialan hankintojen vastuullisuuteen kiinnitetään erityistä huomiota. Ekotukihenkilöiden verkostoa kasvatetaan ja henkilöstön ympäristötietoisuutta ja vastuullista toimintaa lisätään.

Tilgængligheten till tjänsterna förbättras genom att utveckla verksamhetsmodeller som exempelvis påskyndar tillgången till tjänsten via olika kanaler samt hjälper till att hitta och identifiera klienter i riskzonen. Integrering av tjänsterna ökar välfärden och delaktigheten av särskilt de människor som är svårast att nå.

Inom social- och hälsovårdssektorn utvecklas förebyggande och proaktiva tjänster samtidigt som Helsingforsbornas eget ansvar för hälsan och att må bra stöttas. Utvecklingen av digitala tjänster med låg tröskel erbjuder nya möjligheter för detta. Digitala tjänster nyttjas och skräddarsys som en del av klientens serviceprocesser. När man utvecklar digitala tjänster, måste man dock beakta att inte alla har möjlighet att använda dem.

Patient- och klientdatasystemet Apotti stöder till exempel tidig identifiering och förebyggande av riskerna med hälsa och välfärd. Genom strukturerad registrering ger informationen som samlas in i Apotti-systemet nya möjligheter till kunskapsbaserad ledning, med utveckling av rapportering och analys. Klientportalen Maisa som är en del av Apotti stödjer klientens ansvar för sin egen hälsa och sitt eget välmående samt erbjuder självutvärdering, olika formulär och att göra ansökningar, registrera uppföljningsdata och svara på tester och symtomenkät av proffs inom hälso- och sjukvården.

Miljökonsekvenser

Ökad användning av digitala tjänster, centralisering av tjänsterna längs goda kollektivtrafikförbindelser och elektrifiering av bilbeståndet som används av sektorn minskar utsläppen från rörlighet.

Nya familjecentraler och hälso- och välfärdscentraler (bland annat Haga, Malm, Kvarnbäckens utvidgning) erbjuder också möjlighet till flera tjänster på samma besök. Ny- och reparationsbyggande utförs i enlighet med stadens mål för energieffektivitet och miljön.

Lokalerna planeras för att vara effektiva och lämpliga för multilokalt arbete. Återanvändning av produkter och material främjas och cirkulär ekonomi genomförs i Baggböle arbetscentral, Uusix-verkstäderna och Stadin safkas svinnmatsterminal.

Sektorn ägnar särskild uppmärksamhet åt att dess upphandlingar är ansvarsfulla. Nätverket för ekostödpersoner utvidgas och personalens miljömedvetenhet och ansvarsfulla verksamhet ökas.

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet

Mål som granskas vid budgetuppföljningen

Sitovat toiminnan tavoitteet

Bindande verksamhetsmål

Strategian teema	Tavoite (Y=kaupunkiyhteinen tavoite)	Mittari
Helsinkiäisten hyvinvointi ja terveys paranevat	Palvelumme ovat lähellä kaupunkilaisia ja helposti saatavissa.	Terveysaseman hoitotakuun toteutuminen (ensikontaktissa toteutunut hoito, kiireellisen hoidon toteutuminen samana tai seuraavana arkipäivänä, kiireettömän hoidon toteutuminen 10 vuorokauden aikana)
		Suun terveydenhuollossa välitön yhteydenosaanti toteutuu (mittari 1: kiireettömän hoidon takaisinsoittolinja on käytössä koko virka-ajan, mittari 2: kiireettömän hoidon takaisinsoittoon vastataan samana päivänä)
		20 % kotihoidon asiakkaista on kuvallisen etähoidon asiakkaita
Helsinkiäisten hyvinvointi ja terveys paranevat	Edistämme helsinkiäisten hyvinvointia ja terveyttä ja ehkäisemme syrjäytymistä	Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan sekä HUS:n kanssa yhdessä sovittua lasten ja nuorten mielenterveysongelmien toimeenpanosuunnitelmaa toteutetaan ja parannetaan nepsy-asiakkaiden (neuropsykiatriset vaikeudet) hoidon ja palvelujen saatavuutta
		Psykiatrisessa avohoidossa olevien potilaiden sairaalapäivien määrä on tasolla 2,20 hoitopäivää/avohoitopotilas. Tavoite saavutetaan avohoidon laadullisella kehittämisellä ja sen eri muotoja vahvistamalla.
		Kotihoidossa on kattavasti käytössä liikkumissopimus (vähintään 70 %:lle säännöllisen kotihoidon asiakkaista on tehty liikkumissopimus).
		Laajennetaan liikkumissopimuksen käyttöä kaikkiin sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalveluiden palveluihin (seniorikeskukset, sairaalat, kotihoito, kuntouttava arviointiyksikkö ja asiakasohjaukset sekä gerontologisen sosiaalityön yksiköt) tavoitteena 70 %:n käyttöönottoaste
Vastuullinen talous kestävän kasvun perustana	Toimintamme on taloudellisesti kestävä ja tuottavaa	Ympäri vuorokautisessa hoidossa laitoshoidon osuus vähenee edelliseen vuoteen verrattuna (laitoshoidossa olevien osuus kaikista ympärivuorokautisen hoidon asiakkaista)
Älykäästä Helsinkiä johdetaan tiedolla ja digitalisaatiota hyödyntäen	Toimintamme on taloudellisesti kestävä ja tuottavaa	Maisa-asiakasportaali on käytössä 80 %:ssa ydintoiminnan palveluissa, joissa Apotti on otettu käyttöön vuoden 2021 lopussa

Strategins tema	Mål (G = gemensamt för staden)	Mätare
Helsingforsbornas välmående och hälsa blir bättre	Våra tjänster är nära stadsborna och lättillgängliga	<p>Vårdgarantin genomförs vid hälsostationerna (vård vid första kontakten, brådskande vård samma eller följande vardag, icke-brådskande vård inom 10 dygn).</p> <p>Omedelbar kontakt inom munhälsovården genomförs (mätare 1: återuppringslinjen för icke-brådskande vård är i bruk under hela tjänstetiden, mätare 2: återuppringslinjen för icke-brådskande vård sker samma dag).</p> <p>20 % av klienterna inom hemvården är klienter inom distansvården med bild.</p>
Helsingforsbornas välmående och hälsa blir bättre	Vi främjar helsingforsarnas välmående och hälsa och förebygger utslagning	<p>Verkställighetsprogrammet för mentala problem bland barn och ungdomar som utarbetades tillsammans med fostrans- och utbildningssektorn och HUS genomförs och tillgången till vård och service för nepsy-klienter (neuropsykiatriska svårigheter) förbättras.</p> <p>Antalet vård dagar på sjukhus är bland patienterna inom psykiatrisk öppenvård på nivån 2,20 vård dagar/patient. Målet nås genom att utveckla öppenvårdens kvalitet och stärka dess olika former.</p> <p>I hemvården utnyttjas rörlighetsavtal i stor utsträckning (ett rörlighetsavtal har gjorts upp för minst 70 % av de klienter som får regelbunden hemvård).</p> <p>Användningen av rörlighetsavtal utvidgas till all service inom sjukhus-, rehabiliterings- och omsorgstjänsterna (seniorcentren, sjukhusen, hemvården, rehabiliterande bedömningsenheten, klienthandledningen och enheterna för gerontologiskt socialt arbete) med en användningsgrad på 70 % som mål.</p>
En ansvarsfull ekonomi som grund för hållbar tillväxt	Vår ekonomi är ekonomiskt hållbar och produktiv	Inom dygnetruntvården minskar andelen institutionsvård jämfört med året innan (andelen klienter i institutionsvård av alla klienter som får dygnetruntvård).
Smarta Helsingfors leds med data och digitala underlag	Vår ekonomi är ekonomiskt hållbar och produktiv	Maisa-klientportalen används i 80 % av kärnverksamhetens tjänster, där Apotti har tagits i bruk i slutet av år 2021.

Muut toiminnan tavoitteet

Andra verksamhetsmål

	Tavoite (Y= kaupunkiyhteinen tavoite)	Mittari	
Helsinki on houkutteleva osaajille ja yrityksille	Parannetaan lasten ja nuorten mielen hyvinvointia kaupunkiyhteisesti monialaisin toimenpitein ja osallisuutta vahvistamalla (Y)	Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan sekä HUSin kanssa yhdessä konseptoituun lapsen ja nuoren mielenterveysongelmien ilmiöpohjaisen palveluketjun portaittaista toimeenpanosuunnitelmaa toteutetaan ja fokusoidaan nepsyasiakkaiden hoidon ja palvelujen saatavuuden parantamiseen.	
		Sosiaali- ja terveystoimialalla tuetaan vähävaraisten perheiden tai syrjäytymisriskissä olevien lasten ja nuoren harrastustoimintaa ja vapaa-ajan toimintaa toimeentulotuen ja lastensuojelun taloudellisella avustamisella.	
	Lasten ja nuorten harrastamisen mahdollisuuksia parannetaan ja lisätään tietoisuutta oman alueen vapaa-ajan toiminnoista (Y)	Lapsen ja nuoren harrastamiseen myönnetty täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen määrä sekä lastensuojelun taloudellinen tuki euroissa/ vuosi	
		Toimenpiteisiin liittyvä viestintää henkilökunnalle on toteutettu sote-toimialalla, kyllä/ei	
		Perheiden palveluissa perheiden tilanteiden kartoituksen osana huomioidaan myös lasten harrastukset sekä ohjataan ja kannustetaan vanhempia tukemaan harrastustoiminnassa.	
		Perhe- ja sosiaalipalveluissa työskenteleviä ammattilaisia on ohjeistettu harrastamisen huomioimisessa, kyllä/ei	
		Toimenpiteisiin liittyvä viestintää henkilökunnalle on toteutettu sote-toimialalla, kyllä/ei	
		Toimiala osallistuu harrastamisen edistämisen kaupunkiyhteisen toimintamallin ja koordinaatorakenteen kehittämiseen.	
		Osallistutaan harrastamisen Suomen mallin ohjausryhmän toimintaan, kyllä/ei	
		Ikäihmisten liikkumisen edistäminen: Vahvistetaan ikäihmisten hyvinvointia ja toimintakykyä parantamalla mahdollisuuksia liikkumiseen ja liikkeelle lähtöön (Y)	Laajennetaan liikkumissopimuksen käyttöä kaikkiin sairaala-, kuntoutus ja hoivapalveluiden palveluihin (seniorikeskukset, sairaalat, kotihoito, kuntouttava arviointiyksikkö ja asiakasohjaukset sekä gerontologisen sosiaalityön yksiköt) tavoitteena 70 %:n käyttöönottoaste.
			Liikkumissopimus käytössä (%) SKH:n asiakkaista kussakin palvelussa määritellyllä tavalla
			Tehostetaan etäpalveluiden käyttöä yhteistyössä muiden toimialojen kanssa tuottamalla tuettuja etäryhmiä kotihoidon ja palvelukeskusten asiakkaille, käynnistämällä Geriatrian poliklinikan etäkuntoutuspilotti ja lisäämällä henkilökunnan osaamista asiakkaiden etäpalveluun ohjauksessa ja motivoinnissa.
			Seniorikeskusten kotihoidon asiakkaille tuottamien etäryhmien määrä
			Geriatrian poliklinikalla etäkuntoutuspilotti on käynnistetty kyllä/ei
Vahvistetaan monitoimijaisessa yhteistyössä Stadin Seniori-infon verkkosivuston ja Seniori-infon neuvontapalvelun edellytyksiä antaa liikkumiseen kannustavaa tietoa ja ohjausta			
Helsinki on houkutteleva osaajille ja yrityksille	Parannamme alle 30-vuotiaiden työllistymistä ja työllistymisen valmiuksia (Y)	Jatketaan työllisyyden kuntakokeilua muiden toimijoiden kanssa.	
		Jatketaan työkykyohjelman Työkykyisempi Stadi-hanketta (toimenpiteinä sotessa tehostetaan mm. ohjausta kuntouttavaan työtoimintaan ja työkokeiluihin, työharjoitteluun sekä työkykyselvitykseen yhteistyössä soten toimijat ja Helsingin työllisyyspalvelut.	
		Lisätään työkykyohjelman mukaista työhönvalmennusta ja pilotoidaan Job Center –mallia)	

	Tavoite (Y= kaupunkiyhteinen tavoite)	Mittari
		Parannamme nuorten työllistymisen valmiuksia siten, että aktivointiaste nousee vuoteen 2021 verrattuna *yli vuoden työtön tai monialaisen yhteispalvelun tarve
Vastuullinen talous kestävä kasvun perustana	Toimintojen tehostaminen: Tuottavuutta parannetaan digitalisaatiolla ja tilojen käyttöä tehostamalla (Y)	Tilojen pinta-alamäärä suhteessa asiakasmäärään laskee vuosittain strategiakauden aikana.
		Maisa-asiakasportaali on käytössä 80 %:ssa ydintoiminnan palveluissa, joissa Apotti on otettu käyttöön vuoden 2021 lopussa.

	Mål (G = gemensamt för staden)	Mätare
Helsingforsbornas välmående och hälsa blir bättre	Mentala hälsan bland barn och unga förbättras på stadsnivån med branschövergripande åtgärder och genom att stärka delaktigheten (G)	I den fenomenbaserade servicekedjan för psykiatriska tjänster för barn och ungdomar, ett koncept som utarbetades tillsammans med fostrans- och utbildningssektorn och HUS, genomförs den stegvisa fortskridningsplanen och fokus läggs på förbättrande av tillgången till vård och service för nepsyklienter.
		Social- och hälsovårdssektorn stöder hobby- och fritidsaktiviteter för barn och ungdomar som hör till mindre bemedlade familjer eller som riskerar utslagning med ekonomiskt understöd inom utkomststödet och barnskyddet
	Barnens och ungdomarnas möjligheter till hobbyer förbättras och medvetenheten om fritidsaktiviteter i det egna området ökas (G)	Storleken på det kompletterande utkomststödet och det förebyggande utkomststödet som beviljats för hobby för barn och unga och barnskyddets understöd i euro/år
		Kommunikation till de anställda som gäller åtgärderna har genomförts inom social- och hälsovårdssektorn, ja/nej
		Inom tjänsterna för familjer beaktas som en del av kartläggningen av familjernas situation också barnens hobbyer, och föräldrarna handleds och uppmuntras att stötta dem i hobbyverksamheten.
		Proffs inom familje- och socialtjänsterna har fått anvisningar om hur hobbyer kan beaktas, ja/nej
		Kommunikation till de anställda som gäller åtgärderna har genomförts inom social- och hälsovårdssektorn, ja/nej
		Sektorn deltar i utvecklandet av en stadsgemensam verksamhetsmodell och samordningsstruktur för främjandet av hobbyverksamhet.
		Deltagande i styrgruppen för hobbyverksamhetens Finland-modell, ja/nej
		Främjande av rörligheten bland äldre: äldres välmående och funktionsförmåga förstärks genom att möjligheterna till rörelse och att komma i rörelse förbättras (G)
	Rörelseavtalet i bruk (%) av SRV:s klienter på det sätt som fastställs i varje tjänst.	
	Användningen av distanstjänster effektiviseras i samverkan med de andra sektorerna genom att man producerar distansgrupper med stöd för hemvårdens och servicecentrens klienter, inleder ett pilotförsök med distansrehabilitering för Geriatriska polikliniken och förbättrar personalens kunskaper i styrning och motivering av klienter som använder distanstjänster.	
	Antal distansgrupper som seniorcentren producerar för hemvårdens klienter	
	Pilotförsök med distansrehabilitering för Geriatriska polikliniken har inletts ja/nej	

		<p>I samarbete mellan flera aktörer stärks förutsättningarna för webbplatsen Stadens seniorinfo och för Seniorinfos rådgivningstjänst att ge information och handledning som sporrar till rörlighet.</p> <p>Mängden information och handledning som sporrar till rörlighet av Seniorinfos rådgivningstjänst / mäts 4x året</p>
Helsingfors är attraktivt för proffs och företag	Vi förbättrar sysselsättningen och färdigheterna till sysselsättning bland helsingforsare under 30 år (G)	<p>Kommunförsöket för ökad sysselsättning fortsätter tillsammans med andra aktörer.</p> <p>Projektet Työkykyisempi Stadi inom programmet för arbetsförmåga fortsätter (åtgärder vid social- och hälsovårdsverket bl.a. hänvisning till rehabiliterande arbetsverksamhet och arbetsprövning, arbetspraktik och undersökning av arbetsförmågan tillsammans med social- och hälsovårdens aktörer och Helsingfors sysselsättningstjänster.</p> <p>Arbetsträningen ökas i enlighet med programmet för arbetsförmåga och ett pilotförsök utförs med Job Center-modellen.)</p> <p>Vi förbättrar ungdomarnas sysselsättningsfärdigheter så att aktiveringsgraden stiger i förhållande till 2021 *arbetslös i över ett år eller behov av sektorsövergripande gemensamma tjänster</p>
En ansvarsfull ekonomi som grund för hållbar tillväxt	Effektivisering av verksamheten: produktiviteten förbättras genom digitalisering och effektivare användning av lokaler (G)	<p>Lokalernas yta i förhållande till antalet klienter sjunker årligen under strategiperioden.</p> <p>Maisa-klientportalen används i 80 % av kärnverksamhetens tjänster, där Apotti har tagits i bruk i slutet av år 2021.</p>

Suorite- ja taloustavoitteet - Prestationsmål och ekonomiska mål

	2020	2021	ennuste prognos 2021	2022	2023	2024
Suoritetavoitteet - Prestationsmål						
Lastensuojelu, avohuolto, lapset - Barnskydd, öppenvård, barn	3291	3 300	3 300	3 350	3 350	3 350
Lastensuojelu, laitoshoido, hoitovrk - Barnskydd, institutionsvård, dygn	207 993	217 000	215 000	215 000	215 000	215 000
Omaishoidontuki, asiakkaat, vammaistyö - Stöd för närstående, klienter, handikapparbete	1 874	1 900	1 900	1900	1900	1900
Henkilökohtainen apu, asiakkaat - Personlig hjälp, klienter	2 916	2 850	2 900	2920	2920	2920
SHL:n mukaista erityistä tukea tarvitsevien lasten määrä (<18 vuotiaat) - Barn som behöver särskilt stöd med stöd av socialvårdslagen (<18 år)	1 859	1 800	2 100	2 100	2 100	2 100
SHL palvelutarpeen arviointien määrä perhe- ja sosiaalipalveluissa (lapset lkm) (<18 vuotiaat) - Bedömning av SHL palvelutarpeen arviointien määrä perhe- ja sosiaalipalveluissa (aikuiset) (lkm) - - Bedömning av särskilt stödbehov med stöd av socialvårdslagen inom familje- och socialvårdstjänster (antal vuxna).	9 164	9 800	9 500	9 600	9 600	9 600
5 932	6 000	5 800	6 000	6 000	6 000	6 000
Terveysasemien lääkärin vastaanotto, käynti - Läkarmottagning på hälsostationen, besök	351 815	430 000	350 000	430 000	430 000	430 000
Terveysasemien lääkärin vastaanotto, muu asiointi - Läkarmottagning på hälsostationen, andra tjänster	329 411	270 000	350 000	270 000	270 000	270 000
Terveysaseman hoitajan vastaanotto, käynti - Hälsovårdarmottagning på hälsostationen, besök	359 018	400 000	940 000	400 000	400 000	400 000
Terveysaseman hoitajan vastaanotto, muu asiointi - Hälsovårdarmottagning på hälsostationen, andra tjänster	618 130	530 000	800 000	530 000	530 000	530 000
Hammashuolto, käynti - Tandvård, besök	351 066	402 000	402 000	402 000	402 000	402 000
Hammashuolto, muu asiointi - Tandvård, andra tjänster	14 706	26 600	14 100	26 600	26 600	26 600
Psykiatrian avohoitokäynti - Besök inom den psykiatriska öppenvården	152 686	175 000	151 100	182 000	182 000	182 000
Psykiatrian avohoido, muu asiointi - Den psykiatriska öppenvården, andra tjänster	121 686	70 000	121 000	75 000	75 000	75 000
Psykiatrian vuodeosastohoitopäivät - Vård dagar på psykiatrisk bäddavdelning	68 852	64 000	64 000	64 000	61 000	61 000
Polikliininen päihdehuolto, as.käynnit vuoden aikana - Poliklinisk missbrukarvård, besök per år	48 060	52 000	48 000	54 000	54 000	54 000
Päihdehuollon laitoshoido, hoitovuorokaudet yht. - Missbrukarvård, institutionsvård, antal dygn tot.	22 481	21 000	21 000	22 000	22 000	22 000
Mielenterveysasiakkaiden asumispalvelut, vrk - Boendetjänster för klienter inom psykiatrisk vård (egna och	770 751	760 000	760 000	770 000	770 000	770 000
Asunnotomien asumispalvelut, vrk - Boendetjänster för bostadslösa, dygn	519 601	530 000	530 000	520 000	520 000	520 000
Somaattinen sairaanhoito, päättyneet hoitajaksot - Somatisk sjukvård, avslutade vårdperioder	11 948	13 400	11 700	13 500	13 800	14 000
lääkäiden pitkäaikainen ympärivuorokautinen hoito (palveluasuminen ja laitosasuminen) - Långvarig dygnetruntvård av äldre (serviceboende och	1 433 365	1 450 000	1 435 000	1 480 000	1 500 000	1 540 000
Kotihoito, käynti* - Hemvård, besök*	3 296 068	3 250 000	3 650 000	4 050 000	4 140 000	4 160 000
Kotihoito, muu asiointi** - Hemvård, övriga ärenden*	395 318	435 000	420 000	10 000	10 000	10 000

*Sisältää kotihoidon oman toiminnan, kuvallisen etähoidon (muutos aiempaan, vuonna 2020 etähoito ollut aiemmin kohdassa muu asiointi), kuntouttavan arviointiyksikön ja kotihoidon lääkäripalvelujen käyntisuoritteet sekä osto- ja palvelusetelituotannon - * Innehåller besöksprestationerna för hemvårdens egen verksamhet, distansvården med bild (ändring i förhållande till det tidigare, år 2020 har

** sisältää kotihoidon oman tuotannon, kuntouttavan arviointiyksikön ja kotihoidon lääkäripalvelujen puhelut ja sähköisen asioinnin suoritteet HUOM! Kuvallista etähoitoa on seurattu osana kotihoidon muuta asiointia, THL:n luokituksessa kuvallinen etähoito on määritelty käynniksi ja vuonna 2022 kuvallista etähoitoa seurataan osana kotihoidon käyntejä - ** Innehåller prestationerna för samtal och e-tjänster i hemvårdens egen produktion, enheten för rehabiliterande bedömning och hemvårdens läkartjänster OBS! Distansvården med bild har följts upp som en del av hemvårdens övriga ärenden, i THL:s klassificering definieras distansvården med bild som ett besök och år 2022 följts distansvården med bild upp som en del av hemvårdens besök.

Henkilöstösuunnitelma - Personalplan						
	2020	2021	ennuste prognos 2021	2022	2023	2024
Henkilöstön käyttö - Användning av personal						
TOIMIALAN HALLINTO - SEKTORNS FÖRVALTNING						
Henkilöstömäärä - Antal anställda	855	785	972	820	820	820
Henkilötyövuodet - Årsverken	742	690	897	757	757	757
PERHE- JA SOSIAALIPALVELUT - FAMILJE- OCH SOCIALTJÄNSTER						
Henkilöstömäärä - Antal anställda	3 770	3 800	3 800	3 800	3 800	3 800
Henkilötyövuodet - Årsverken	3 322	3 123	3 513	3 508	3 508	3 508
TERVEYS- JA PÄIHDEPALVELUT - HÄLSO- OCH MISSBRUKARTJÄNSTER						
Henkilöstömäärä - Antal anställda	3 923	3 750	3 800	3 800	3 800	3 800
Henkilötyövuodet - Årsverken	3 205	2 954	3 643	3 508	3 508	3 508
SAIRAALA-, KUNTOUTUS- JA HOIVAPALVELUT - SJUKHUS-, REHABILITERINGS- OCH SÄKERHETSTJÄNSTER						
Henkilöstömäärä - Antal anställda	6351	6460	6100	6100	6200	6200
Henkilötyövuodet - Årsverken	5642	5954	5865	5631	5723	5723
Henkilöstömäärä yht. - Antal anställda tot.	14 899	14 795	14 672	14 520	14 620	14 620
Henkilötyövuodet yht. - Antal årsverken tot.	12 911	12 721	13 918	13 404	13 496	13 496

Tuottavuutta kuvaavat tunnusluvut - Nyckeltal som beskriver produktiviteten

Tuottavuusmittari - Produktivetsmätare

	2020	2021	ennuste prognos 2021	2022	2023	2024
Tuottavuusindeksi, Tuottavuus - Produktivetsindex, Produktivitet 2020 = 100	100,0	102,1	91,1			

Yksikkökustannusten kehitys - Utveckling i kostnaderna per enhet

Palvelu euroa / x - Tjänst euro / x	2020	2021	ennuste prognos 2021	2022	2023	2024
Lastensuojelun kokonaiskustannukset/asiakas (sis. lastensuojelulain ja sosiaalihuoltolain mukaiset asiakkaat) - Totalkostnader för barnskydd/klient (inkl. klienter enligt barnskyddslagen och socialvårdslagen)						
Vammaistyön kokonaiskustannukset/asiakas - Totalkostnader inom arbetet med personer med funktionsnedsättning/klient	13 478	13 805	14 169	14 410	14 669	14 948
Terveysasemien kokonaiskustannukset/suorite - Totalkostnader för hälsostationerna/prestation	88	81	83	84	86	88
Psykiatria- ja päihdepalvelujen kokonaiskustannukset/asiakas - Totalkostnader inom psykiatri- och missbruksartjänsterna/klient	3 720	3 784	3 752	3 816	3 885	3 958
Suun terveydenhuollon kokonaiskustannukset/asiakas - Totalkostnader inom mun- och tandhälsovården/klient	447	355	414	421	428	436
Kotihoidon kokonaiskustannukset/suorite (oma toiminta ja etäkäynti) - Totalkostnader inom hemvården/prestation (egen verksamhet och distansbesök)	36	39	37	38	39	40

Vuoden 2022 yksikkökustannukset on laskettu vuoden 2021 ennusteluvusta huomioiden vuoden 2021 talousarvioehdotuksen sosiaali- ja terveyspalvelujen kasvu ja tuottavuustavoite 0,5 %. Vuosien 2023–2024 yksikkökustannuksissa on huomioitu tämänhetkiset ennusteet kyseisten vuosien kustannustason noususta tuottavuustavoite 0,5 % huomioiden. - 2021 års kostnader per enhet har beräknats utifrån 2020 års prognostal med beaktande av ökningen i social- och hälsovårdstjänsterna med 1,28 % och produktivetsmålet 1,0 % i 2021 budgetförslag. I kostnaderna per enhet för åren 2022-2023 har man beaktat de nuvarande prognoserna för kostnadsökningen under de ifrågavarande åren med beaktande av produktivetsmålet på 1 %.

Prosenttimuutos yksikkökustannuksissa - Ändring i procent i enhetskostnaderna

Muutos, % - Ändring, %	2020	2021	ennuste prognos 2021	2022	2023	2024
Lastensuojelun kokonaiskustannukset/asiakas (sis. lastensuojelulain ja sosiaalihuoltolain mukaiset asiakkaat - Totalkostnader för barnskydd/klient (inkl. klienter enligt barnskyddslagen och socialvårdslagen)						
Vammaistyön kokonaiskustannukset/asiakas - Totalkostnader inom arbetet med personer med funktionsnedsättning/klient	13 478	14 410	2,43%	4,38%	1,80%	1,90%
Terveysasemien kokonaiskustannukset/suorite - Totalkostnader för hälsostationerna/prestation	88	84	-7,95%	3,70%	2,38%	2,33%
Psykiatria- ja päihdepalvelujen kokonaiskustannukset/asiakas - Totalkostnader inom psykiatri- och missbruiktjänsterna/klient	3 720	3 907	1,72%	0,85%	1,81%	1,88%
Suun terveydenhuollon kokonaiskustannukset/asiakas - Totalkostnader inom mun- och tandhälsovården/klient	447	421	-20,58%	18,59%	1,66%	1,87%
Kotihoidon kokonaiskustannukset/suorite (oma toiminta ja etäkäynti) - Totalkostnader inom hemvården/prestation (egen verksamhet och distansbesök)	36	37	8,33%	-2,56%	2,63%	2,56%

Tilankäytön mittarit - Mätare för lokalanvändningen

	2020	2021	ennuste prognos 2021	2022	2023	2024
Tilan käyttö - Lokalanvändning						
Tilat - lokaler, m ²	486 303	486 657	486 657	467 796	463 981	462 611
Tilojen pinta-alamäärä (h ²) suhteessa asiakasmäärään - Lokalyta (m ² lägenhetsyta) i förhållande till antalet användare	0,97	0,96	0,96	0,91	0,89	0,88

5 10 02 Toimeentulotuki – Utkomststöd

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste - Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2024
	2020	2021	2021	2022	2022		
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	2 201	2 600	2 200	2 600	2 600	2 600	2 600
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	12 866	15 000	12 700	15 000	14 000	14 000	14 000
<i>Ylitysoikeus - Överskridningsrätter</i>							
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-10 665	-12 400	-10 500	-12 400	-11 400	-11 400	-11 400
Poistot - Avskrivningar							
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-10 665	-12 400	-10 500	-12 400	-11 400	-11 400	-11 400
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	-10 665	-12 400	-10 500	-12 400	-11 400	-11 400	-11 400
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		18,1	-15,4				
Menot - Utgifter		16,6	-15,3	0,0	-6,7		

Toimeentulotuen talousarviokohdan menot muodostuvat täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen kustannuksista sekä pakolaisten kotouttamistuesta. Talousarviokohdan tulot muodostuvat valtion korvaamasta kotouttamistuesta, kuntouttavan työtoiminnan valtionkorvauksesta ja toimeentulotuen perinnästä.

Utgifterna på budgetmomentet sysselsättningsstöd består av kostnaderna för kompletterande och förebyggande sysselsättningsstöd och av integrationsstödet för flyktingar. Inkomsterna på budgetmomentet består av integrationsstödet ersatt av staten, statens ersättning för rehabiliterande arbetsverksamhet och indrivning av utkomststöd.

5 10 03 Valtion korvaamat maahanmuuttopalvelut – Invandringstjänster som staten ersätter

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste - Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomi- plan 2023	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2024
	2020	2021	2021	2022	2022		
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	17 094	14 400	15 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	13 475	13 000	12 700	5 000	5 000	5 000	5 000
<i>Ylitysoikeus - Överskridningsrätter</i>							
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	3 620	1 400	2 300				
Poistot - Avskrivningar	4	2		1	1		
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	3 616	1 398	2 300	-1	-1		
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	3 616	1 398	2 300	-1	-1		
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-15,8	4,2	-65,3	-65,3		
Menot - Utgifter		-3,5	-2,3	-61,5	-61,5		

Valtion korvaamien maahanmuuttopalvelujen toiminta on valtion toimeksiantosopimuksen mukaista toimintaa, josta saadaan täysi valtion korvaus tuloina.

Verksamheten i invandringstjänster som staten ersätter är verksamhet i enlighet med uppdragsavtalet med staten, och staten ersätter kostnaderna för verksamheten fullständigt i form av inkomster.

5 10 04 Apotti – Apotti

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste - Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2024
	2020	2021	2021	2022	2022		
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	359	500	400	400	400		
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	20 991	41 142	49 309	59 600	59 600	59 800	59 800
<i>Ylitysoikeus - Överskridningsrätter</i>		8 167					
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-20 632	-40 642	-48 909	-59 200	-59 200	-59 800	-59 800
Poistot - Avskrivningar							
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-20 632	-40 642	-48 909	-59 200	-59 200	-59 800	-59 800
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	-20 632	-40 642	-48 909	-59 200	-59 200	-59 800	-59 800
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		39,4	-20,0	-20,0	-20,0	-100,0	
Menot - Utgifter		96,0	19,9	44,9	44,9	0,3	

Yhteistä hanketta koordinoi tilaajaorganisaatioiden perustama osakeyhtiö, jolta järjestelmä ja sen käyttöpalvelut hankitaan palveluna. Talousarviokohdalta maksetaan osakeyhtiölle kehitys- ja hankekustannukset sekä muut kustannukset, jotka ovat pääosin tuotannon kustannuksia. Kehityskustannukset kirjataan taseeseen ja laskutetaan poistoina käyttöönottohetkestä alkaen päättyen lokakuussa 2028. Lisäksi talousarviokohdalta maksetaan Helsingin oman Apotti-tiimin kustannukset, jonka osalta saadaan tuloja osakeyhtiöltä työstä, jonka tiimi tekee Apotille.

Projektet samordnas av ett aktiebolag som bildades av beställarorganisationerna och hos vilket systemet och dess användartjänster ska upphandlas. Ur budgetmomentet betalas utvecklings- och projektkostnaderna till aktiebolag och andra kostnader som i huvudsak är produktionskostnader. Utvecklingskostnaderna bokförs i balansräkningen och faktureras som avskrivningar räknat från ibruktagandet till oktober 2028. Ur budgetmomentet betalas dessutom kostnader för Helsingfors eget Apotti-team för vilken inkomster fås från aktiebolaget för teamets arbete för Apotti.

5 10 05 Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri – Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste - Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2024
	2020	2021	2021	2022	2022		
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt							
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	697 493	695 321	717 421	731 820	731 820	750 116	768 868
<i>Ylitysoikeus - Överskridningsrätter</i>							
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-697 493	-695 321	-717 421	-731 820	-731 820	-750 116	-768 868
Poistot - Avskrivningar							
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-697 493	-695 321	-717 421	-731 820	-731 820	-750 116	-768 868
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	-697 493	-695 321	-717 421	-731 820	-731 820	-750 116	-768 868
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster							
Menot - Utgifter		-0,3	3,2	5,2	5,2	2,5	2,5

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri -talousarviokohdan määrärahat sisältävät Helsingin jäsenkuntamaksuosuuden erikoissairaanhoidon palveluista, kapitaatioperusteiset palvelut (mm. potilasvakuutus, ensihoito, Myrkytystietokeskus), kalliin hoidon tasauksen sekä muiden palvelujen laskutuksen (esim. päivytysoiminnot).

Anslagen på budgetmomentet Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt omfattar Helsingfors betalningsandel i egenskap av medlemskommun för tjänster inom den specialiserade sjukvården, kapitationsbaserade tjänster (bl.a. patientförsäkring, prehospitalet akutsjukvård, Giftinformationscentralen), utjämning av dyr vård och fakturering av andra tjänster (t.ex. jourfunktioner).

7 Tuloslaskelmaosa – Resultaträkningsdelen

Helsingin kaupungin tuloslaskelma 2020–2024 – Helsingfors stads resultaträkning 2020–2024

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste - Prognos	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2024
	2020	2021	2021	2022		
Toimintatulot - Verksamhetsintäkter						
Myyntitulot - Försäljningsinkomster	358 498	324 779	336 121	346 164	374 627	412 035
Maksutulot - Avgiftsinkomster	189 827	224 352	210 453	208 977	201 671	202 033
Tuet ja avustukset - Understöd och bidrag	53 747	37 228	155 054	30 535	34 740	34 134
Muut toimintatulot - Övriga verksamhetsintäkter	545 377	502 712	497 312	526 214	555 249	566 521
Josta vuokratulot - Varav hyresinkomster	364 769	369 612	361 582	389 604	398 468	405 467
Toimintatulot - Verksamhetsintäkter	1 147 449	1 089 071	1 198 940	1 111 890	1 166 287	1 214 722
Valmistus omaan käyttöön - Tillverkning för eget bruk	192 604	175 409	160 444	161 912	156 785	149 698
Toimintamenot - Omkostnader						
Palkat - Löner	-1 453 245	-1 527 773	-1 557 072	-1 544 967	-1 575 749	-1 606 984
Henkilösivumeno - Lönebikostnader	-393 913	-412 838	-429 458	-420 223	-427 609	-435 113
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	-2 047 941	-2 060 137	-2 242 707	-2 244 317	-2 266 844	-2 333 968
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och	-216 276	-207 304	-220 237	-219 562	-224 942	-229 752
Avustukset - Understöd	-316 575	-344 603	-320 543	-342 726	-332 924	-334 100
Muut menot - Övriga utgifter	-236 441	-254 976	-269 116	-275 152	-295 998	-319 768
Josta vuokramenot - Varav hyreutgifter	-209 881	-232 312	-247 714	-257 422	-274 081	-294 085
Toimintamenot - Omkostnader	-4 664 391	-4 807 631	-5 039 133	-5 046 948	-5 124 066	-5 259 685
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-3 324 337	-3 543 150	-3 679 749	-3 773 146	-3 800 994	-3 895 265
Verotulot - Skatteintäkter	3 565 598	3 630 000	3 830 000	3 770 000	1 860 000	1 740 000
Valtionosuudet - Statsandelar	479 558	312 000	321 800	365 500	2 619 400	2 708 700
Rahoitustulot ja -menot						
Korkotulot - Ränteinkomster	70 757	71 020	70 843	68 105	64 808	62 838
Muut rahoitustulot - Övriga finansieringsinkomster	87 923	73 675	90 676	49 246	54 200	44 730
Korkomenot - Ränteutgifter	-15 562	-21 934	-16 933	-21 209	-26 186	-30 230
Muut rahoitusmenot - Övriga finansieringsutgifter	-559	-1 500	-834	-1 500	-1 500	-1 500
Vuosikate - Årsbidrag	863 377	520 111	615 803	456 996	769 728	629 273
Poistot - Avskrivningar	-375 929	-394 159	-381 345	-394 044	-409 595	-428 190
Satunnaiset erät - Extraordinära poster	9 280					
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	496 728	125 952	234 458	62 952	360 133	201 083
Poistoeron muutos - Förändring i avskrivningsdifferens	-2 141	2 742	2 778	2 829	2 829	2 829
Varausten muutos - Förändring i reserveringar	2 192	-3 871	-6 209	-5 854	-6 154	-6 443
Rahastojen muutos - Förändring av fonder	1 823	200	452	600	800	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens översko	498 601	125 023	231 479	60 527	357 608	197 469

Vuoden 2020 toteuma on muutettu vastaamaan vuoden 2021 tiliöintikäytäntöjä.
Talousarviossa 2021 on oikaistu etumerkkivirhe rahoitusmenoissa.

Helsingin kaupungin vuoden 2022 tuloslaskelma eriteltynä – Helsingfors stads resultaträkning 2022 specificerad

1 000 €	Kaupunki ilman liikelaitoksia ja rahastoja Staden exkl	Liikelaitokset ja rahastot Affärsverk och fonder	Yhteensä, sisäiset erät mukana Sammanlagt, inkl. interna	Yhteensä, sisäiset erät vähennetty Sammanlagt, exkl. inte
Toimintatulot - Verksamhetsintäkter				
Myyntitulot - Försäljningsinkomster	157 458	469 830	627 288	346 164
Maksutulot - Avgiftsinkomster	208 152	825	208 977	208 977
Tuet ja avustukset - Understöd och bidrag	31 329	30 059	61 388	30 535
Muut toimintatulot - Övriga verksamhetsintäkter	1 033 024	22 559	1 055 584	526 214
Josta Vuokratulot - Varav hyresinkomster	903 155	12 274	915 429	389 604
	1 429 963	523 274	1 953 236	1 111 890
Valmistus omaan käyttöön - Tillverkning för eget bruk	13 700	148 212	161 912	161 912
Toimintamenot - Omkostnader				
Palkat - Löner	-1 361 868	-183 099	-1 544 967	-1 544 967
Henkilösivumenot - Lönebikostnader	-370 705	-49 519	-420 223	-420 223
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	-2 338 880	-203 949	-2 542 829	-2 244 317
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och	-150 509	-78 834	-229 343	-219 562
Avustukset - Understöd	-368 810	-4 769	-373 579	-342 726
Muut menot - Övriga utgifter	-721 954	-55 399	-777 353	-275 152
Josta vuokramenot - Varav hyreutgifter	-708 511	-51 108	-759 619	-257 422
Toimintamenot - Omkostnader	-5 312 725	-575 569	-5 888 294	-5 046 948
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-3 869 062	95 916	-3 773 146	-3 773 146
Verotulot - Skatteintäkter	3 770 000		3 770 000	3 770 000
Valtionosuudet - Statsandelar	365 500		365 500	365 500
Rahoitustulot ja -menot				
Korkotulot - Ränteinkomster	67 909	2 648	70 557	68 105
Muut rahoitustulot - Övriga finansieringsinkomster	78 353		78 353	49 246
Korkomenot - Ränteutgifter	-14 300	-9 361	-23 661	-21 209
Muut rahoitusmenot - Övriga finansieringsutgifter	-1 500	-29 107	-30 607	-1 500
Vuosikate - Årsbidrag	396 900	60 096	456 996	456 996
Poistot - Avskrivningar	-334 285	-59 759	-394 044	-394 044
Satunnaiset erät - Extraordinära poster				
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	62 614	338	62 952	62 952
Poistoeron muutos - Förändring i avskrivningsdifferens		2 829	2 829	2 829
Varausten muutos - Förändring i reserveringar		-5 854	-5 854	-5 854
Rahastojen lisäys - Ökning av fonder				
Rahastojen vähennys - Minskning av fonder	600		600	600
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens översko	63 214	-2 687	60 527	60 527

7 Tuloslaskelmaosa – Resultaträkningsdelen

1 000 €	Käyttö	Talousarvio	Ehdotus	Talousarvio	Talous-	Talous-
	Förbrukning	Budget	Förslag	Budget	suunnitelma	suunnitelma
	2020	2021	2022	2022	Ekonomiplan	Ekonomiplan
					2023	2024
Tulot - Inkomster	4 245 980	4 116 901	4 282 362	4 282 362	4 630 483	4 594 026
Menot - Utgifter	13 445	19 200	15 800	15 800	16 800	17 800
Netto	4 232 535	4 097 701	4 266 562	4 266 562	4 613 683	4 576 226
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		-3,0	4,0	4,0	8,1	-0,8
Menot - Utgifter		42,8	-17,7	-17,7	6,3	6,0

7 01 Toiminnan rahoitus – Finansiering av verksamheten

1 000 €	Käyttö	Talousarvio	Ehdotus	Talousarvio	Talous-	Talous-
	Förbrukning	Budget	Förslag	Budget	suunnitelma	suunnitelma
	2020	2021	2022	2022	Ekonomiplan	Ekonomiplan
					2023	2024
Tulot - Inkomster	4 045 156	3 942 000	4 135 500	4 135 500	4 479 400	4 448 700
Menot - Utgifter						
Netto	4 045 156	3 942 000	4 135 500	4 135 500	4 479 400	4 448 700
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		-2,6	4,9	4,9	8,3	-0,7
Menot - Utgifter						

7 01 01 Verotulot – Skatteinkomster

1 000 €	Käyttö	Talousarvio	Ehdotus	Talousarvio	Talous-	Talous-
	Förbrukning	Budget	Förslag	Budget	suunnitelma	suunnitelma
	2020	2021	2022	2022	Ekonomiplan	Ekonomiplan
					2023	2024
Tulot - Inkomster	3 565 598	3 630 000	3 770 000	3 770 000	1 860 000	1 740 000
Menot - Utgifter						
Netto	3 565 598	3 630 000	3 770 000	3 770 000	1 860 000	1 740 000
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		1,8	3,9	3,9	-50,7	-6,5
Menot - Utgifter						

Talousarviokohtaan sisältyvät seuraavat määrärahat ja tuloarviot alakohdittain

Budgetmomenten omfattar följande anslag och beräknade inkomster undermomentvis

1 000 €	Käyttö Förbrukning 2020	Talousarvio Budget 2021	Ehdotus Förslag 2022	Talousarvio Budget 2022	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2024
Tulot - Inkomster						
7010101 Kunnallisvero - Kommunalskatt	2 791 940	2 750 000	2 950 000	2 950 000	1 170 000	1 045 000
7010102 Yhteisövero - Samfundsskatt	519 324	598 000	520 000	520 000	380 000	375 000
7010103 Kiinteistövero - Fastighetsskatt	254 334	282 000	300 000	300 000	310 000	320 000

7 01 03 Valtionosuudet - Statsandelar

1 000 €	Käyttö Förbrukning 2020	Talousarvio Budget 2021	Ehdotus Förslag 2022	Talousarvio Budget 2022	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2024
Tulot - Inkomster	479 558	312 000	365 500	365 500	2 619 400	2 708 700
Menot - Utgifter						
Netto	479 558	312 000	365 500	365 500	2 619 400	2 708 700
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		-34,9	17,1	17,1	616,7	3,4
Menot - Utgifter						

7 02 Rahoitus- ja sijoitustoiminta – Finansierings- och investeringsverksamhet

1 000 €	Käyttö	Talousarvio	Ehdotus	Talousarvio	Talous-	Talous-
	Förbrukning	Budget	Förslag	Budget	suunnitelma	suunnitelma
	2020	2021	2022	2022	Ekonomiplan	Ekonomiplan
					2023	2024
Tulot - Inkomster	197 964	174 701	146 262	146 262	150 283	145 326
Menot - Utgifter	12 742	19 200	15 800	15 800	16 800	17 800
Netto	185 222	155 501	130 462	130 462	133 483	127 526
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		-11,8	-16,3	-16,3	2,7	-3,3
Menot - Utgifter		50,7	-17,7	-17,7	6,3	6,0

7 02 01 Korot kaupunginkanslian käytettäväksi – Räntor, till stadskansliets disposition

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2020	2021	2022	2022	2023	2024
Tulot - Inkomster	71 521	71 042	67 909	67 909	64 582	62 656
Menot - Utgifter	12 265	17 700	14 300	14 300	15 300	16 300
Netto	59 255	53 342	53 609	53 609	49 282	46 356
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		-0,7	-4,4	-4,4	-4,9	-3,0
Menot - Utgifter		44,3	-19,2	-19,2	7,0	6,5

Talousarviokohtaan sisältyvät seuraavat määrärahat ja tuloarviot alakohdittain

Budgetmomenten omfattar följande anslag och beräknade inkomster undermomentvis

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2020	2021	2022	2022	2023	2024
Tulot - Inkomster						
7020154 Asuntorakennustoiminnan tukemiseen myönnettyjen antolainojen korot - Räntor på lån som beviljats för stödjande av bostadsbyggnadsverksamheten	4 812	4 475	3 965	3 965	3 527	3 150
7020155 Muiden antolainojen korot - Räntor på övriga utgivna lån	-965	1 150	615	615	575	523
7020156 Rakennusaikaisen luoton korot - Räntor på kredit under byggnadstiden	752	600	750	750	850	950
7020159 Muut korot - Övriga räntor	1 179	1 000	1 000	1 000	100	100
7020164 Helsingin Energian lainojen korot - Räntor på Helsingfors Energis lån	19 463	18 690	17 660	17 660	16 630	15 600
7020166 Helsingin Sataman lainojen korot - Räntor på Helsingfors Hamns lån	8 003	7 252	6 468	6 468	5 880	5 880
7020167 HKL:n lainojen korot - Räntor på HST:s lån	2 417	2 446	2 452	2 452	2 452	2 452
7020168 Helsingin seudun ympäristöpalvelut - kuntayhtymän lainojen korot - Räntor på Samkommunen Helsingforsregionens miljötjänsters lån	35 859	35 429	34 999	34 999	34 568	34 001
Menot - Utgifter						
7020101 Ottolainojen korot - Räntor på upptagna lån	11 955	14 900	11 500	11 500	12 500	13 500
7020102 Tilapäisluoton ja maksuliiketilien korot – Räntor på tillfällig kredit och på transaktionskonton	310	2 800	2 800	2 800	2 800	2 800

7 02 02 Muu rahoitus, kaupunginkanslian käytettäväksi – Övrig finansiering, till stadskansliets disposition

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2024
	2020	2021	2022	2022		
Tulot - Inkomster	111 632	87 322	62 015	62 015	67 909	64 878
Menot - Utgifter	476	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500
Netto	111 155	85 822	60 515	60 515	66 409	63 378
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		-21,8	-29,0	-29,0	9,5	-4,5
Menot - Utgifter		214,9				

Talousarviokohtaan sisältyvät seuraavat määrärahat ja tuloarviot alakohdittain

Budgetmomenten omfattar följande anslag och beräknade inkomster undermomentvis

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2024
	2020	2021	2022	2022		
Tulot - Inkomster						
7020255 Muut rahoitustulot - Övriga finansieringsinkomster	9 821		500	500	500	500
7020256 Osingot - Dividender	83 110	67 900	42 970	42 970	46 470	37 000
7020257 HKL:n infratulo - HST:s inkomst för infrastruktur	18 701	19 422	18 545	18 545	20 939	27 378
Menot - Utgifter						
7020204 Muut rahoitusmenot - Övriga finansieringsutgifter	476	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500

7 03 Rahastointi – Fondering

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2020	2021	2022	2022	2023	2024
Tulot - Inkomster	2 020	200	600	600	800	
Menot - Utgifter	704					
Netto	1 316	200	600	600	800	
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		-90,1	200,0	200,0	33,3	-100,0
Menot - Utgifter		-100,0				

7 03 06 Kamppi - Töölönlahтираhasto – Fonden för Kampen - Tölövikén

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2020	2021	2022	2022	2023	2024
Tulot - Inkomster	193	200	600	600	800	
Menot - Utgifter						
Netto	193	200	600	600	800	
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		3,7	200,0	200,0	33,3	-100,0
Menot - Utgifter						

7 03 07 Asuntotuotantorahasto – Bostadsproduktionsfonden

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2020	2021	2022	2022	2023	2024
Tulot - Inkomster						
Menot - Utgifter	704					
Netto	-704					
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster						
Menot - Utgifter		-100,0				

7 03 09 Lähiörahasto – Förrtsfonden

1 000 €	Käyttö	Talousarvio	Ehdotus	Talousarvio	Talous-	Talous-
	Förbrukning	Budget	Förslag	Budget	suunnitelma	suunnitelma
	2020	2021	2022	2022	Ekonomiplan	Ekonomiplan
					2023	2024
Tulot - Inkomster	1 827					
Menot - Utgifter						
Netto	1 827					
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		-100,0				
Menot - Utgifter						

7 05 Poistoerot – Avskrivningsdifferenser

1 000 €	Käyttö	Talousarvio	Ehdotus	Talousarvio	Talous-	Talous-
	Förbrukning	Budget	Förslag	Budget	suunnitelma	suunnitelma
	2020	2021	2022	2022	Ekonomiplan	Ekonomi-
					2023	plan
						2024
Tulot - Inkomster	841					
Menot - Utgifter						
Netto	841					
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		-100,0				
Menot - Utgifter						

8 Investointiosa – Investeringssedlen

1 000 €	Käyttö	Talousarvio	Ehdotus	Talousarvio	Talous-	Talous-
	Förbrukning	Budget	Förslag	Budget	suunnitelma	suunnitelma
	2020	2021	2022	2022	Ekonomiplan	Ekonomiplan
					2023	2024
Tulot - Inkomster	160 350	19 896	16 214	18 214	18 278	22 328
Menot - Utgifter	891 492	641 780	781 112	748 532	828 323	713 056
Netto	-731 142	-621 884	-764 898	-730 318	-810 045	-690 728
<i>Ylitykset - Överskridningar</i>		92 758				
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		-87,6	-18,5	-8,5	0,4	22,2
Menot - Utgifter		-28,0	21,7	16,6	10,7	-13,9

Investointiosan kokonaisinvestoinnit ovat 748,5 milj. euroa vuonna 2022. Suunnitelmavuonna 2023 kokonaisinvestointitaso on 828,3 milj. euroa ja 713,1 milj. vuonna 2024.

8 01 Kiinteä omaisuus – Fast egendom

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2024
	2020	2021	2022	2022		
Tulot - Inkomster	7 125	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Menot - Utgifter	135 180	108 800	33 400	33 400	32 200	29 900
Netto	-128 055	-103 800	-28 400	-28 400	-27 200	-24 900
<i>Ylitykset - Överskridningar</i>		13 652				
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		-29,8	0	0	0	0
Menot - Utgifter		-19,5	-69,3	-69,3	-3,6	-7,1

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2024
	2020	2021	2022	2022		
Tulot - Inkomster						
80150 Kiinteän omaisuuden myynti – Försäljning av fast egendom	7 125	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Menot - Utgifter						
80101 Kiinteistöjen ja kiinteistöjen hallintaan oikeuttavien osakkeiden ostot ja lunastukset sekä kaavoitus- ja täydennysrakennuskorvaukset, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi – Köp och inlösen av fastigheter och aktier som berättigar till besittning av fastigheter samt ersättningar för planläggning och kompletteringsbyggande, till stadsmiljönämndens disposition	10 215	13 500	13 500	13 500	13 500	13 500
<i>Ylitykset - Överskridningar</i>						
		3 876				
80102 Projektalueiden esirakentaminen, täyttötöyt, kaupunginhallituksen käytettäväksi – Grundberedning i projektområden, utfyllnadsarbeten, till stadsstyrelsens disposition	96 405	69 300	0	0	0	0
<i>Ylitykset - Överskridningar</i>						
8010201 Kamppi-Töölönlahden esirakentaminen – Grundberedning i Kampen-Tölviken	4					
8010202 Länsisataman esirakentaminen – Grundberedning i Västra hamnen	24 568	10 800	0	0	0	0
8010203 Kalasataman esirakentaminen – Grundberedning i Fiskehamnen	63 085	45 500	0	0	0	0
8010204 Kruunuvuorenrannan esirakentaminen – Grundberedning i Kronbergsstranden	2 265	3 900	0	0	0	0
8010205 Kuninkaankolmion esirakentaminen – Grundberedning i Kungstriangeln	3 222	2 900	0	0	0	0
8010206 Pasilan esirakentaminen – Grundberedning i Böle	2 598	2 800	0	0	0	0
8010207 Uudet projektialueet ja muun täydennysrakentamisen selvitykset, toimenpiteet ja esirakentaminen – Nya projektområden och utredningar, åtgärder och grundberedning för övrigt kompletteringsbyggande	167	300	0	0	0	0
8010209 Malmin esirakentaminen – Grundberedning i Malm	497	3 100	0	0	0	0
80103 Esirakentaminen, täyttötöyt, rakentamiskelpoiseksi saattaminen, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi – Grundberedning, utfyllnadsarbeten, byggbarhetsåtgärder, till stadsmiljönämndens disposition	28 560	26 000	19 900	19 900	18 700	16 400
<i>Ylitykset - Överskridningar</i>						
		9 776				
8010301 Muu esirakentaminen, alueiden käyttöönotto ja tonttien rakentamiseksi saattaminen – Övrig grundberedning, ibruktagande av områden och åtgärder som gör tomter byggbara	28 560	26 000	19 900	19 900	18 700	16 400

8 01 50 Kiinteän omaisuuden myynti

Vuonna 2022 kiinteää omaisuutta arvioidaan myytävän 100 milj. eurolla, josta kiinteän omaisuuden myyntiin kirjataan tasearvon mukaiset 5 milj. euroa. Erotuksena syntyvät 95 milj. euron myyntivoitot kirjataan talousarviokohtaan Kaupunkirakenne. Vuonna 2023 suunnitellaan saavutettavan 80 milj. euron maanmyyntitulot ja vuonna 2024 edelleen aleneva 65 milj. euron myyntitulo. Myyntiarvioon päästään, mikäli suhdannetilanne ei merkittävästi heikkene, myytäviksi päätettyjen tonttien asemakaavat vahvistuvat suunnitellusti ja tonttien luovuttamisen vaatimien katujen, esirakentamisen ja rakennuskelpoiseksi saattamisen rahoitus- ja toteutusresurssit on ajoissa varmistettu.

Kaupunginhallitus on 1.4.2019 hyväksynyt uudet tontinluovutuslinjaukset, jossa tontit luovutetaan ensisijaisesti vuokraamalla, ja myymällä vain erityisistä syistä. Ennen linjauspäätöstä tehdyissä sopimuksissa ja varauksissa noudatetaan kuitenkin jo tehtyjä sopimuksia (vuokraus osto-optioon) sekä päätöksiä luovutusmuodosta. Linjausten yhteydessä arvioitiin, että tehtyjen sopimusten ja varausten toteutuminen lähivuosien osalta mahdollistaisi keskimäärin 100 milj. euron vuosittaiset maanmyyntitulot vuosille 2019–23. Pääosa voimassa olevista osto-optioista raukeaa vuoden 2022 loppuun mennessä.

8 01 01 Kiinteistöjen ja kiinteistöjen hallintaan oikeuttavien osakkeiden ostot ja lunastukset sekä kaavoitus- ja täydennysrakennuskorvaukset

Talousarvioehdotuksessa kohtaan Kiinteistöjen ja kiinteistöjen hallintaan oikeuttavien osakkeiden ostot ja lunastukset sekä kaavoituskorvaukset (8 01 01) esitetään vuodelle 2022 ja suunnitelmavuosille 2023–2024 13,5 milj. euron perusmäärärahaa kullekin vuodelle.

Täydennysrakentamiskorvauksella hankitaan kaupungille maata ja uutta asuinrakennusoikeutta. Korvausinvestoinneilla hankitut alueet saatetaan rakentamiskelpoisiksi tonteiksi. Kaupunginhallituksen 26.4.2021 hyväksymän Maapoliittisten linjausten 2. osan hyväksymisen myötä hankintamäärärahaa ennakoidaan tarvittavan erityisesti myös muiden yleiskaavan toteuttamissuunnitelman kärkihankkeiden kuin AM-ohjelman kaupunkiuudistusalueiden tavoitteiden toteutumisen edistämiseksi. Esitetty määräraha ei sisällä maanvaihtojen, erillisten ennakoimattomien hankkeiden vaatimien (kiireellisten) maanhankintojen eikä maankäyttösopimusten maana saatavien maankäyttökorvausten ja niihin liittyvien kiinteistöjärjestelyjen vaatimia ns. teknisiä määrärahoja, joiden määrät vuositasolla suuresti vaihtelevat. Niiden osalta esitetään tapauskohtaisesti ylitysoikeuksia.

8 01 02 Projektialueiden esirakentaminen, täyttötöyt, kaupunginhallituksen käytettäväksi

Talousarviokohta 8 01 02 Projektialueiden esirakentaminen, täyttötöyt, kaupunginhallituksen käytettäväksi, lakkautetaan. Projektialueiden esirakentamiseen varattu määräraha siirtyy uuteen perustettavan talousarviokohtaan 8 08 Projektialueiden infrarakentaminen, alakohtaan 8 08 01 Esirakentaminen.

8 01 50 Försäljning av fast egendom

8 01 01 Köp och inlösen av fastigheter och aktier som berättigar till besittning av fastigheter samt ersättningar för planläggning och kompletteringsbyggande

8 01 03 Esirakentaminen, täyttötöyt ja rakentamiskelpoiseksi saattaminen**8 01 03 01 Muu esirakentaminen, alueiden käyttöönotto ja tonttien rakentamiskelpoiseksi saattaminen**

Talousarviokohdalle on osoitettu vuodelle 2022 määrärahaa yhteensä 19,9 milj. euroa, 18,7 milj. euroa vuodelle 2023 ja 16,4 milj. euroa vuodelle 2024.

Projektialueiden ulkopuolisten täydennysrakennusalueiden rakentamiskelpoiseksi saattamiseen varattua määrärahaa käytetään luomaan edellytyksiä erilaisten rakennushankkeiden toteuttamiseen. Määrärahalla tehdään muun muassa pilaantuneiden maiden puhdistamista, johtosiirtoja, rakennusten purkuja sekä muuta esirakentamista.

Vuonna 2022 määrärahalla toteutetaan vuodelta 2021 jatkuvia hankkeita sekä niitä hankkeita, joihin on sitouduttu erilaisin sopimuksin. Lisäksi käynnistetään uusia palveluverkon kehittämiseen ja täydennysrakentamiseen liittyviä esirakennushankkeita. Merkittävimmät tiedossa olevat kohteet ovat Raide-Jokerin liittyvien hankkeiden esirakentaminen sekä Roihupellon Stadin ammattiopiston ja Pakilan yläasteen koulun purku.

8 01 03 Grundberedning, utfyllnadsarbeten och byggbarhetsåtgärder**8 01 03 01 Övrig grundberedning, ibruktagande av områden och åtgärder som gör tomter byggbara**

8 02 Rakennukset – Byggnader

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2020	2021	2022	2022	2023	2024
Tulot - Inkomster						
Menot - Utgifter	298 088	271 380	290 000	263 032	296 123	275 306
Netto	-298 088	-271 380	-290 000	-263 032	-296 123	-275 306
<i>Ylitykset - Överskridningar</i>						
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster						
Menot - Utgifter		-9,0	6,9	-3,1	12,6	-7,0

1 000 €	Käyttö Förbrukning 2020	Talousarvio Budget 2021	Ehdotus Förslag 2022	Talousarvio Budget 2022	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2024
Menot - Utgifter						
80201 Uudis- ja lisärakennushankkeet, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi – Ny- och kompletteringsbyggnadsprojekt, till stadsmiljönämndens disposition	130 909	144 250	136 810	119 779	146 453	140 936
<i>Ylitykset - Överskridningar</i>						
8020101 Uudisrakennushankkeiden tarveselvitykset – Behovsutredningar för nybyggnadsprojekt	2 133	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
8020102 Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan uudis- ja lisärakennushankkeet – Ny- och tillbyggnadsprojekt inom fostrans- och utbildningssektorn	114 905	105 240	121 960	104 929	135 963	118 256
8020103 Kaupunkiympäristön toimialan uudis- ja lisärakennushankkeet – Ny- och tillbyggnadsprojekt inom stadsmiljösektorn	1 859	11 360	10 320	10 320	2 980	4 570
8020104 Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan uudis- ja lisärakennushankkeet – Ny- och tillbyggnadsprojekt inom kultur- och fritidssektorn	9 686	10 670	560	560	390	1 060
8020105 Sosiaali- ja terveystoimialan uudis- ja lisärakennushankkeet – Ny- och tillbyggnadsprojekt inom social- och hälsovårdssektorn	1 049	4 880	2 970	2 970	6 120	16 050
8020106 Muut uudisrakennushankkeet – Övriga nybyggnadsprojekt	1 277	11 100				
8020107 Rakennusten ja liikehuoneistojen hallintaan oikeuttavien osakkeiden hankkiminen – Förvärv av byggnader och aktier som berättigar till besittning av byggnader och affärslokaler						
80202 Korjaushankkeet, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi – Reparationsprojekt, till stadsmiljönämndens disposition	167 110	127 130	153 190	143 253	149 670	134 370
<i>Ylitykset - Överskridningar</i>						
8020201 Korjausrakennushankkeiden tarveselvitykset – Behovsutredningar för reparationsbyggnadsprojekt	1 811	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
8020202 Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan korjausrakennushankkeet – Reparationsbyggnadsprojekt inom fostrans- och utbildningssektorn	121 008	77 290	80 840	74 935	97 975	86 214
8020203 Kaupunkiympäristön toimialan korjausrakennushankkeet – Reparationsbyggnadsprojekt inom stadsmiljösektorn	9 386	8 440	12 990	9 652	4 251	1 390
8020204 Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan korjausrakennushankkeet – Reparationsbyggnadsprojekt inom kultur- och fritidssektorn	2 972	660	2 900	2 238	2 290	10 785
8020205 Sosiaali- ja terveystoimialan korjausrakennushankkeet – Reparationsbyggnadsprojekt inom social- och hälsovårdssektorn	22 889	11 110				80
8020206 Muut korjausrakennushankkeet – Övriga reparationsbyggnadsprojekt	9 044	28 630	55 460	55 428	44 154	34 901
80203 Kaupungintalokortteleiden kehittäminen, kaupunginhallituksen käytettäväksi – Utveckling av stadshuskvarteren, till stadsstyrelsens disposition	69					
<i>Ylitykset - Överskridningar</i>						

8 02 Rakennukset

Talonrakennusinvestointeihin vuodelle 2022 on varattu yhteensä 263 miljoonaa euroa, josta uudis- ja lisärakennushankkeisiin ja niiden suunnitteluun on osoitettu 119,8 milj. euroa sekä korjaushankkeisiin ja niiden suunnitteluun 143,3 milj. euroa.

Rakentamishjelma vuosiksi 2022–2031 pohjautuu vuoden 2021 talousarvion 10-vuotiseen talonrakennushankkeiden rakentamishjelmaan. Rakentamishjelmaan sisältyvien hankkeiden toteutusaikataulut ja rakentamiskustannukset on päivitetty vastaamaan nykyhetken tietoa. 10-vuotiseen talonrakennushankkeiden rakentamishjelmaan on lisätty uudisrakennushankkeita toimialojen hanke-esitysten perusteella ja korjaushankkeita sekä rakennukset ja yleiset alueet palvelukokonaisuuden pitkän tähtäimen korjaushjelmasta, että toimialojen hanke-esitysten perusteella.

Uudisrakentamisen pääpaino kaudella 2022–2031 on uusien projektialueiden palvelurakennusten ja korvaavien uudisrakennusten toteuttamisessa. Talousarviovuoden 2022 merkittävimmät rakentamishankkeissa olevat uudisrakennushankkeet ovat Pakilan koulujen ja päiväkotien allianssihanke, Puotilan ala-asteen ja Helsingin kielilukion korvaavat uudisrakennukset sekä päiväkodit Kaarelanraitti, Verkkoasaari ja Vaapukka. Merkittävimpiä vuonna 2022 alkavia uudishankkeita ovat Pasilan peruskoulu ja päiväkotit, Kuninkaantammessa sijaitseva Kannelmäen peruskoulu ja päiväkotit, Oulunkylän ala-asteen ja päiväkodin laajennus, Hyvösen lastenkodin korvaava uudisrakennus sekä päiväkotit Kalevan ja päiväkotit Vanhaisen korvaavat uudisrakennukset.

Ohjelmakauden 2022–2031 muita merkittäviä uudis- ja lisärakennushankkeita ovat Pohjois-Pasilan peruskoulu ja päiväkotit, Kruunuvuorenrannan keskuskoulu ja siihen liittyvä päiväkotit ja liikuntatilat, Merilahden ja Mellunmäen peruskoulun korvaavat uudisrakennukset sekä Malmin sairaalan laajennus. 10-vuotiskaudella rakennetaan lähes 50 kpl uutta erillistä tai koulun yhteydessä toimivaa päiväkotia.

Korjausrakentamisen ohjelmoinnin lähtökohtana on kaikkien toimitilojen mutta varsinkin koulurakennusten ja päiväkotien käyttökelpoisuuden, terveellisuuden ja turvallisuuden varmistaminen. Vuonna 2022 korjausrakentamisen investointitaso on 143 miljoonaa euroa. Uudisrakentamisesta 74 miljoonaa euroa on korvaavaa uudisrakentamista, eli talousarviovuonna 2022 käytetään 217 miljoonaa euroa rakennusten korjausvelan hillitsemiseen.

Talousarviovuoden 2022 merkittävimmät rakentamishankkeissa olevat korjaushankkeet ovat Tahvonlahden ala-asteen perusparannus ja laajennus sekä Käpylän peruskoulun Väinölä-rakennuksen, Pohjois-Haagan ala-asteen ja Finlanditalon perusparannukset. Merkittävimpiä yksittäisiä korjaushankkeita 10-vuotiskaudella 2022–2031 ovat Kaupungintalon, Pasilan kirjaston, Pitäjänmäen peruskoulun, päiväkodin, kirjaston ja nuorisotilan sekä Töölön kisahallin perusparannukset.

Kohdennettujen hankkeiden lisäksi vuodelle 2022 kohdentamattomiin korjaushankkeisiin on varattu 10 miljoonaa euroa. Määräraha käytetään välttämättömiin toiminnallisiin muutostöihin palveluverkkoa kehitettäessä ja sillä rahoitetaan lisä- ja väistöilojen investointiosuudet.

8 02 Byggnader

Talonrakennusohjelmaan sisältyvällä kohdentamattomalla investointimäärärahalla on aikaisempina vuosina toteutettu myös vuosi- sekä peruskorjaushankkeita, jotka kirjanpitolain ja kaupunginhallituksen päättämien talousarvion noudattamishojjeiden mukaan tulee toteuttaa käyttötalousmäärärahoista. Rakennusosien ja laitteiden ennakoivat korjaukset ja vaurioituneiden tilojen korjaaminen tilojen pitämiseksi käyttökunnossa rahoitetaan vuodesta 2022 alkaen käyttötalousmäärärahoista korjauksen ja kunnossapidon budjetista. Kirjauskäytännön muutoksen vuoksi kohdentamattomille korjaushankkeille on varattu 10 miljoonaa euroa vastaavan luvun ollessa 20 miljoonaa euroa vuonna 2021.

Vuokra ja osakehankkeet

Investointiohjelman lisäksi kaupunki toteuttaa uudishankkeitaan myös vuokra- ja osakekohteina sekä kiinteistöyhtiömuotoisina. Suunnitelmakauden 2022–2024 merkittävimmät vuokrahankkeet ovat Metsolan ala-asteen, Luonnontiedelukion ja Maatullin ala-asteen korvaavat uudisrakennukset.

Laakson yhteissairaala, Haagan, Malmin ja Keskustan terveys- ja hyvinvointikeskukset sekä Stadin ammattiopiston Roihupellon ja Myllypuron kampuksen tulevat tilat suunnitellaan rahoitettavaksi investointiohjelman ulkopuolelta.

8 03 Kadut ja liikenneväylät – Gator och trafikleder

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2024
	2020	2021	2022	2022		
Tulot - Inkomster						
Menot - Utgifter	173 213	156 400	71 100	64 700	72 700	101 400
Netto	-173 213	-156 400	-71 100	-64 700	-72 700	-101 400
<i>Yllitykset - Överskridningar</i>		9 552				
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster						
Menot - Utgifter		-9,7	-54,5	-58,6	12,4	39,5

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2020	2021	2022	2022	2023	2024
Menot - Utgifter						
80301 Uudisrakentaminen ja perusparantaminen sekä muut investoinnit, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi – Nybyggnad och ombyggnad samt övriga investeringar, till stadsmiljönämndens disposition	101 256	76 600	69 600	63 200	70 800	93 400
<i>Yliykset - Överskridningar</i>		6 100				
8030101 Uudisrakentaminen – Ombyggnad	31 800	26 900	20 900	19 100	20 700	22 200
Eteläinen suurpiiri - Södra stordistriktet	1 118	1 600	2 100	1 900	2 600	3 200
Läntinen suurpiiri - Västra stordistriktet	5 585	3 800	3 000	3 000	2 900	3 000
Keskinen suurpiiri - Mellersta stordistriktet	7 313	6 300	2 400	1 600	2 400	1 800
Pohjoinen suurpiiri - Norra stordistriktet	1 401	2 500	2 300	2 300	2 400	2 200
Koillinen suurpiiri - Nordöstra stordistriktet	7 230	4 300	3 300	2 900	3 600	5 200
Kaakkoinen suurpiiri - Sydöstra stordistriktet	3 778	2 000	3 100	3 000	1 000	600
Itäinen suurpiiri - Östra stordistriktet	4 867	6 000	4 400	4 100	5 700	5 300
Östersundomin suurpiiri - Östersunds stordistrikt	4	400	300	300	100	100
Meluesteet - Bullerskärmar	505					800
8030102 Perusparantaminen ja liikennejärjestelyt – Ombyggnad och trafikregleringar	66 203	46 700	44 700	40 100	41 700	65 200
Katujen peruskorjaukset - Ombyggnad av gator	9 639	8 000	9 000	8 500	7 700	11 600
Siltojen peruskorjaukset - Ombyggnad av broar	15 915	6 000	3 200	3 900	6 000	25 100
Päällysteiden uusiminen - Förnyande av beläggning	4 362	4 000	4 500	4 000	5 000	5 000
Joukkoliikenteen kehittäminen - Utveckling av kollektivtrafiken	1 144	3 000	3 000	2 500	2 500	2 500
Liikennejärjestelyt - Trafikregleringar	10 719	6 200	5 500	4 700	6 000	6 500
Jalankulun ja pyöräilyn väylät - Leder för gång- och cykeltrafik	24 425	19 500	19 500	16 500	14 500	14 500
8030103 Muut investoinnit – Övriga investeringar	3 253	3 000	4 000	4 000	8 400	6 000
Muut investoinnit – Övriga investeringar						
Täytemaan vastaanottoaikat - Mottagningsplatser för fyllnadsjord	460	750	750	750	750	950
Lumenvastaanottoaikat ja hiekkasiilot - Snöstjälpningsplatser och sandsilor	640	850	1 500	1 500	2 000	2 300
Yleiset käymälät - Allmänna toaletter	484	300	450	450	450	450
Ranta-alueiden kunnostus - Iståndsättning av strandområden	1 669	1 100	1 300	1 300	5 200	2 300
80302 Projektialueiden kadut, kaupunginhallituksen käytettäväksi – Gator i projektområden, till stadsstyrelsens disposition	71 085	77 900	0	0	0	0
<i>Yliykset - Överskridningar</i>		2 845				
8030201 Kamppi-Töölönlahti – Kampen–Tölviken	189	200	0	0	0	0
8030202 Länsisatama – Västra hamnen	22 807	16 100	0	0	0	0
8030203 Kalasatama – Fiskehamnen	14 398	11 400	0	0	0	0
8030204 Kruunuvuorenranta – Kronbergsstranden	7 899	17 000	0	0	0	0
8030205 Pasila – Böle	18 965	19 000	0	0	0	0
8030206 Kuninkaankolmio – Kungstriangeln	3 835	1 800	0	0	0	0
8030207 Kruunusillat – Kronbroarna	2 472	10 800	0	0	0	0
8030208 Uudet projektialueet ja muu täydennysrakentaminen – Nya projektområden och övrigt kompletteringsbyggande	356		0	0	0	0
8030209 Malmi - Malm	164	1 600	0	0	0	0
80303 Yhteishankkeet Väyläviraston kanssa, kaupunginhallituksen käytettäväksi – Samprojekt med Trafikledsverket, till stadsstyrelsens disposition	873	1 900	1 500	1 500	1 900	8 000
<i>Yliykset - Överskridningar</i>		607				

8 03 Kadut ja liikenneväylät

Talousarviokohdalle on osoitettu vuodelle 2022 määrärahaa yhteensä 64,7 milj. euroa, 72,7 milj. euroa vuodelle 2023 ja 101,4 milj. euroa vuodelle 2024.

Investointiohjelman lähtökohtana on ollut jatkuvien hankkeiden ja lakisäätöiden palveluiden rahoituksen turvaaminen. Priorisoinnissa on lisäksi huomioitu kaupungin tasapainoinen kehittäminen, infraomaisuuden oikea-aikainen perusparantaminen sekä kaupunkiuudistusalueiden kehittäminen. Kaupungin asuntotuotantotavoitteen saavuttamista edistetään käytettävissä olevien määrärahojen puitteissa.

AM-ohjelman mukainen **asuntotuotantotavoite** kohdistuu aluerakentamisprojekti-alueiden lisäksi voimakkaasti suurpiirien täydennysrakentamisalueille. Vuonna 2020 Helsingissä valmistui 7280 asuntoa ja näistä suurpiirien täydennysrakentamisalueilla toteutui 49,8 %. Talousarvioehdotuksen lähtökohtana on turvata jo käynnissä olevien hankkeiden rahoitus sekä alueiden tasapainon kehittäminen.

Rakennettuun ympäristöön on kertynyt merkittävä korjausvaje. **Infraomaisuuden hallinta** ja palvelutason turvaaminen edellyttävät pitkäjänteistä ja systemaattista toimintatapaa sekä kehittymisen seuranta. Tunnistettuja kriittisiä tarpeita ovat tilaomaisuuden sekä siltojen ja muiden taitorakenteiden korjausvajeen pienentäminen. Taloussuunnitelmakaudella varaudutaan Kulosaaren sillan uusimisen käynnistymiseen.

Jalankulun ja pyöräilyn määrärahalla edistetään pyöräilyn tavoiteverkon toteutumista kantakaupungissa. Merkittävimpänä yksittäisenä hankkeena toteutetaan taloussuunnitelmakaudella rautatieaseman alittava kävelijöiden ja pyöräilyn tunneli, Kaisantunneli. Lisäksi toteutetaan pyöräilyverkostoa raidehankkeiden rakentamisen yhteydessä. Jalankulun ja pyöräilyn väylien ja raideliikenneverkoston kehittäminen edellyttävät usein koko katupoikkileikkauksen muutosta, joka lieventää osaltaan perusparantamisen rahoitusvajetta. Raideverkoston kehittämisen investoinnit kiskoja ja niihin liittyvien perustusten ja ratatekniikan osalta sisältyvät investointiraamin ulkopuolisen HKL-liikelaitoksen investointeihin, ja muut katukustannukset kohdistuvat hankkeelle. Samassa yhteydessä uusitaan pääsääntöisesti kadun Yhteinen kunnallistekninen työmaa (YKT) -osapuolten verkostot. Käynnissä olevia määrärahalla toteutettavia hankkeita ovat Kasin katutyöt (Caloniuksenkatu, Runeberginkatu, Helsinginkatu) sekä Raide-Jokerin varren jalankulun ja pyöräilyn väylät.

8 03 01 Uudisrakentaminen, perusparantaminen ja muut investoinnit

Talousarviokohdalle on osoitettu vuodelle 2022 määrärahaa yhteensä 63,2 milj. euroa, 70,8 milj. euroa vuodelle 2023 ja 93,4 milj. euroa vuodelle 2024.

8 03 01 01 Uudisrakentaminen

Katujen uudisrakentamiseen on talousarvioehdotuksessa osoitettu vuodelle 2022 määrärahaa 19,1 milj. euroa. Taloussuunnitelmavuodelle 2023 on esitetty 20,7 milj. euroa ja vuodelle 2024 on esitetty 22,2 milj. euroa.

8 03 Gator och trafikleder

8 03 01 Nybyggnad, ombyggnad och övriga investeringar

8 03 01 01 Nybyggnad

Uudisrakentaminen sisältää myös tarvittavat katujen ulkovalaistus- ja liikennevaloinvestoinnit.

Suurpiirien katuinvestoinnit kohdistuvat suunnitelmakaudella täydennysrakentamisalueille kuten Huopalahdenportti Pikku Huopalahden pohjoisosassa, Koskelan sairaala-alue, Raide-Jokerin reitin varren täydennysrakentaminen, Vanha Helsingintien alue Malmilla, Työnjohtajankadun korttelit Herttoniemessä, Kauppamylyntien ympäristö Roihupellossa, Meri-Rastilan täydennysrakentamisen alue- ja Aromikujan alue Aurinkolahdessa. Määrärahalla edistetään lisäksi uusien täydennysrakentamisalueiden suunnittelua mm. Karhunkaatajan alueella Myllypurossa sekä toteutetaan erillisiä katuhankeita kaava-alueiden keskeneräisyyden vuoksi. Sorakatuojen rakentaminen etenee täydennysrakentamisen edellyttämässä laajuudessa.

Meluntorjunnan erillishankkeet kohdistuvat meluntorjuntaselvityksen suuntaviivojen ja kohdepriorisoinnin mukaisille, rakennetun pääkatuverkon osille. Taloussuunnitelmakaudella varaudutaan Vanhan Porvoontien meluntorjunnan käynnistämiseen Heikinlaaksossa. Uusien katujen ja liikenneväylien meluntorjunta toteutetaan tarvittaessa osana kyseisiä hankkeita. Lisäksi meluntorjuntaa sisältyy Helsingin kaupungin ja Uudenmaan ELY -keskuksen yhteishankkeisiin.

8 03 01 02 Perusparantaminen ja liikennejärjestelyt

Katujen perusparantamiseen ja liikennejärjestelyihin on talousarvioehdotuksessa osoitettu vuodelle 2022 määrärahaa yhteensä 40,1 milj. euroa, 41,7 milj. euroa vuodelle 2023 ja 65,2 milj. euroa vuodelle 2024.

Suunnitelmakauden merkittävimpiä peruskorjaushankkeita ovat vuodelle 2022–2023 jatkuvat Suomenlinnan katujen peruskorjaus ja Hietaniemenkadun pohjoispuolen koivukujan uusiminen ja jalkakäytävän kunnostus sekä suunnitelmakaudella käynnistyvät Fredrikintorin ja Maatullinkujan peruskorjaukset. Muut katujen peruskorjaushankkeet ovat joukkoliikenteen ja pyöräilyn kehityshankkeiden tai vesihuollon (HSY) saneerauksen yhteydessä tehtäviä koko kadun perusparannuksia ja vakavien rakenneaurioiden kuten painumien korjaustarpeita eri puolilla kaupunkia. Vieraslajien torjunta-asetuksen (704/2019) mukaisesti erillisenä työvaiheena vaihdetaan asetuksessa mainittuja katuistutuksissa käytettyjä kasvilajeja muihin kasvilajeihin.

Ulkovalaistuksen peruskorjaus ja liikennevalojen sekä muun telematiikan uusinta on osa katujen peruskorjausta. Ulkovalaistuksen peruskorjaus keskittyy olemassa olevan valaistusverkon saneeraukseen toimenpideohjelman mukaisesti siten, että EU:n EcoDesign-direktiivin kiristyneet vaatimukset saavutetaan. Ulkovalaistuksen energiatehokkuuden parantamiseksi käynnistetty ns. Helsinki LED-hankkeen ensimmäinen vaihe valmistui vuonna 2019. Jatkoa Helsinki LED-hankkeelle valmistellaan. Lisäksi vanhoja ulkovalaisimia vaihdetaan LED-valaisimiksi joko hankkeiden peruskorjauksen yhteydessä tai erillisenä hankkeena käytettävissä olevien määrärahojen mukaan. Telematiikan peruskorjaus keskittyy vanhan kuparisen liikennevaloja palvelevan tietoliikenneverkon uusintaan valokuiduksi. Hanke on aloitettu vuonna 2019.

Siltojen ja muiden erikoisrakenteiden (ranta- ja tukimuurit, portaat, meluesteet) peruskorjausten

8 03 01 02 Ombyggnad och trafikregleringar

määrärahaehdotukseen sisältyvät peruskorjausten lisäksi myös uusittavien siltojen investointikustannukset. Siltojen kunnan sekä elinkaari- ja ympäristöviisaan korjausajankohdan näkökulmasta kiireellisiä siltojen peruskorjauskohteita on yhteensä noin 100 kpl.

Uudelleenpäällystys kohdistetaan vuosittain tehtävän päällystysohjelman perusteella eniten kuormitetuille pää- ja kokoojakaduille, mutta myös huonokuntoisten jalkakäytävien sekä jalankulun ja pyöräilyn väylien päällysteiden uusimista tulee lisätä. Uudelleenpäällystyksistä on laadittu pää- ja kokoojakatuja koskeva ohjelma, jonka avulla on mahdollista parantaa kustannustehokkuutta yhteistyössä muiden infraa rakennuttavien yhteisen kunnallisteknisen työmaan sopimuskumppaneiden kanssa. Jalankulku- ja pyöräilyväylille laaditaan oma uudelleenpäällystämishjelma, jonka on tarkoitus valmistua vuonna 2022.

Joukkoliikenteen kehittämisen määrärahalla varaudutaan parantamaan joukkoliikennejärjestelmää ja sen luotettavuutta muun muassa HSL:n Helsingille tekemän esityksen mukaisesti. Suunnitelmakaudella varaudutaan Meilahden raitiotien kääntöpaikan muutokseen Rosina Heikelin puistoa ympäröivillä kaduilla, Ruskeasuon tulevaan raitiovaunuvarikkoon liittyvien katujärjestelyiden toteuttamiseen mm. Nauvontielle sekä raitioliikenteen kehittämissuunnitelman toimenpiteiden toteuttamiseen. Suunnitelmakaudella varaudutaan bussiliikenteen linjastomuutosten ja sähköbussiliikenteen edellyttämien pysäkkijärjestelyjen tekemiseen ja muuhun joukkoliikenteen luotettavuuden parantamiseen poistamalla rakennetussa katuverkossa olevia rakenteellisia häiriötekijöitä.

Liikennejärjestelyhankkeet kohdistetaan erityisesti turvallisuutta edistäviin liittymä-, risteys- ja kaistajärjestelyihin, jotka tukevat myös joukko- ja muun liikenteen sujuvuutta. Määrärahassa varaudutaan myös älyliikenteen järjestelmien sekä opasteiden kehittämiseen. Vuonna 2020 aloitettua automaattisten nopeusvalvontapisteiden asennusta kaduille jatketaan. Uuden tieliikennelain mukaisia liikennemerkkimuutoksia tehdään käytettävissä olevan määrärahan puitteissa. Liikennejärjestelyihin sisältyy myös Raide-Jokerin—osalta sellaisia katu ympäristön muutoshankkeita (ns. liittyviä hankkeita), jotka eivät aiheudu raitiotien rakentamisesta, mutta jotka ovat välttämättömiä suunnitella samanaikaisesti raidehankkeen kanssa.

Jalankulun ja pyöräilyn väyliin osoitettu määräraha käytetään pyöräliikenteen tavoiteverkon toteuttamiseen joko erillisinä hankkeina tai raidehankkeiden yhteydessä. Määrärahaan sisältyy myös jalankulun ja pyöräilyn yli- ja alikulkusiltojen rakentamista liikkumisen turvallisuuden ja sujuvuuden parantamiseksi. Erityistä huomiota kiinnitetään jalankululle ja pyöräilylle turvatomiksi koettujen ja liikenteellisesti vaarallisten alueiden valaistuksen parantamiseen. Taloussuunnitelmakauden 2022–2024 suurimmat investoinnit ovat 2021 käynnistynyt Kansalaistori-Kaisaniemi pääradan alikulkukäytävä (Kaisantunneli) sekä Helsinginkadun-Runeberginkadun-Caloniuksenkadun urakka (Kasin katutyöt). Suunnitelmakaudella on ohjelmoitu alkavaksi isoja pyöräilyhankkeita nykyisessä katuverkossa kuten Mannerheimintie välillä Postitalo-Reijolankatu, Hämeentie välillä Kustaa Vaasantie - Intiankatu, Aleksis Kiven katu ja Mäkelänkatu. Lisäksi suunnitelmakaudella toteutetaan pyöräilyn kantakaupungin tavoiteverkon edistämiseksi hankekokonaisuus, joka koostuu kaduista,

joille ei kohdistu lähivuosina muuta ohjelmoitua infran uusimistarvetta. Kantakaupungin pyöräverkon rakentamisen vaiheistuksessa huomioidaan myös rakentamisen aikaiset vaikutukset muuhun liikenteeseen.

Hulevesien hallintaa toteutetaan osana Helsingin kaupungin hulevesiohjelmaa. Hulevesien aiheuttamia haittoja pyritään ehkäisemään ja poistamaan useammassa paikallisissa kohteissa samalla toteuttaen hulevesien suunnitelmallista kokonaishallintaa. Hulevesien laatuun liittyvää tietoa kerätään 2021 käynnistyneessä viisivuotisessa hankkeessa, jossa tutkitaan veden laatua sekä Taivallahdessa sijaitsevan hulevesiarkun suodatuskykyä.

8 03 01 03 Muut investoinnit

Muihin investointeihin on talousarviossa osoitettu vuodelle 2022 määrärahaa 4,0 milj. euroa, 8,4 milj. euroa vuodelle 2023 ja 6,0 milj. euroa vuodelle 2024.

Muut investoinnit ovat kadunpidon tukipalvelujen tai muita yleisten alueiden vaatimia investointeja. **Täytemaan vastaanottoaikkojen** määräraha käytetään kaivumaiden hyödyntämishojelman mukaisesti maa-ainesten hyötykäyttö- ja vastaanottoaikkojen toteuttamiseen.

Lumenvastaanottoaikkojen ja hiekkasiilojen investointimäärärahoilla järjestetään lumenvastaanottoiminnan kapasiteetti vastaamaan Helsingin kaduilta tulevaa lumen hävitystarvetta kaupungin toimivuuden turvaamiseksi talviaikana, varmistetaan tarvittava määrä lumen vastaanottoaikkoja sekä innovoidaan lumen lähivastaanottojärjestelyjä. Lisäksi kehitetään nykyisten hiekoitussepin varastosilojen ja suolavarastojen perusparannuksia kaupungin eri osissa. Toimenpiteet ohjelmoidaan vuosittain laadittavan toteutusohjelman mukaisesti.

Ranta-alueiden kunnostuksen määrärahalla toteutetaan suunnitelmakaudella Vanhankaupunginkosken itähaaran kunnostus ja Pikku Huopalahdessa Haaganpuron alajuoksuun kunnostaminen. Lisäksi varaudutaan Kumpulanpuron ekologisen tilan parantamiseen ja Pyörökivenpuiston tulvasuojelun toteuttamiseen.

8 03 02 Projektialueiden kadut, kaupunginhallituksen käytettäväksi

Talousarviokohta 8 03 02 Projektialueiden kadut, kaupunginhallituksen käytettäväksi, lakkautetaan. Projektialueiden katurakentamiseen varattu määräraha siirtyy uuteen perustettavan talousarviokohdan 8 08 Projektialueiden infrarakentaminen, alakohtaan 8 08 02 Kadut.

8 03 03 Yhteishankkeet Väyläviraston kanssa, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi

Yhteishankkeisiin Väyläviraston kanssa esitetään osoitettavan vuodelle 2022 1,5 milj. euroa. Taloussuunnitelmavuodelle 2023 on esitetty 1,9 milj. euroa ja 8,0 milj. euroa vuodelle 2024.

Kaupungin kustannusosuutta väyläviraston yhteishankkeissa koskeva määrärahaehdotus sisältää valtion maanteihin liittyvät liikennejärjestely- ja meluntorjuntahankkeet kaupungin alueella.

8 03 01 03 Övriga investeringar

8 03 03 Samprojekt med Trafikledsverket, till stadsstyrelsens disposition

Yhteishankkeiden toteutus on sidoksissa hankkeiden valtion osuuden rahoitukseen valtion tulo- ja menoarviossa lukuun ottamatta niitä kaupungin maankäytön kehittämisestä aiheutuvia hankkeita, jotka kaupunki rahoittaa kokonaan.

Kehä I/Myllypuron eritasoliittymän tiesuunnitelma valmistui vuonna 2015 ja sitä on esitetty valtioneuvostoon hyväksyttäväksi. Valtio myönsi lisäbudjetissaan väylävirastolle 0,5 milj. euroa hankkeen rakennussuunnitelman laatimiseen ja rakennussuunnitelma valmistuu yhteishankkeena vuonna 2022. Hankkeen toteutukseen varaudutaan vuodesta 2025 alkaen edellyttäen, että Väylävirasto osoittaa määrärahan omaan maksuosuuteensa. Hankkeen kokonaiskustannus on yhteensä noin 36,5 milj. euroa.

Tuusulanväylällä melusteiden toteutus Torpparinmäen kohdalla käynnistymiseen varaudutaan. Hankkeen aiempi varaus vuodelta 2021 siirtyy eteenpäin. Hanke edellyttää Ely-keskuksen rahoitusosuutta.

Lahdenväylän eritasoliittymä Malmin kohdalla (Ilmasilta) liittyy Malmin lentokenttäalueen asuntorakentamiseen varautumiseen. Hanke käynnistyy suunnitelmakaudella ja jatkuu tämänhetkisten arvioiden mukaan noin vuoteen 2027 saakka. Lahdenväylän ylittävän Ilmasillan toteutus on osa Malmin eritasoliittymän toteutusta. Ilmasilta luo yhteyden Kivikon ja Malmin välille ja palvelee sekä entisen lentokenttäalueen kehittämistä uudeksi asuinalueeksi, että alueiden yritystoimintaa. Ilmasilta ja Ilmasillantien toimii tulevaisuudessa tärkeänä joukkoliikennereittinä ja pyöräilyn baanareitistön osana. Ilmasillan alueen tiesuunnitelma on valmistumassa 2022, ja rakennussuunnittelu käynnistyy hankepäätöksen jälkeen. Koskelantien eritasoliittymän länsipuolisten ramppien toteutus ajoittuu suunnitelmakauden jälkeen.

Hämeenlinnanväylällä Kuninkaantammen eritasoliittymä on tärkeä asuinalueen saavutettavuudelle, ja eritasoliittymän toteutukseen varaudutaan vuosina 2024–2025. Tiesuunnitelman laadinta Kannelmäki-Kehä III valmistuu vuonna 2021. Vuonna 2022 varaudutaan kohteen rakennussuunnittelun käynnistymiseen.

Länsiväylällä eritasoliittymän alustava tiesuunnitelma Koivusaaren kohdalla on valmistunut vuonna 2020. Tie- ja rakennussuunnitelman laadintaan varaudutaan suunnitelmakaudella ja mahdolliseen hankkeen toteutuksen käynnistymiseen vuodesta 2026 eteenpäin.

Turunväylän ja Huopalahdentien liittymästä on laadittu aluevaraussuunnitelmatasoisia tarkasteluja vuoden 2020 aikana. Kohteen tiesuunnittelu käynnistyy vuoden 2021 lopulla jatkuen vuodelle 2022. Rakennussuunnitteluun varaudutaan tiesuunnitelman jälkeen suunnitelmakaudella.

Itäväylän itäosan kehittämistoimet ajoittuvat suunnitelmakauden jälkeen. Toimenpiteisiin sisältyy muun muassa Uussillantien alikulkutunnelin rakentaminen.

8 04 Puistot ja liikunta-alueet – Parker och idrottsområden

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2020	2021	2022	2022	2023	2024
Tulot - Inkomster						
Menot - Utgifter	37 205	26 200	16 900	16 900	17 900	18 700
Netto	-37 205	-26 200	-16 900	-16 900	-17 900	-18 700
<i>Ylitykset - Överskridningar</i>		1 278				
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster						
Menot - Utgifter		-29,6	-35,5	-35,5	5,9	4,5

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2020	2021	2022	2022	2023	2024
Menot - Utgifter						
80401 Puistot ja liikunta-alueet, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi – Parker och friluftsområden, till stadsmiljönämndens disposition	28 547	19 100	16 900	16 900	17 900	18 700
<i>Ylitykset - Överskridningar</i>		740				
8040101 Uudet puistot ja puistojen peruskorjaukset – Nya parker och ombyggnader av parker	18 888	10 100	6 900	6 900	8 900	9 500
8040102 Liikuntapaikat ja ulkoilualueet – Idrottsplatser och friluftsområden	9 659	9 000	10 000	10 000	9 000	9 200
80402 Projektialueiden puistot ja liikunta-alueet, kaupunginhallituksen käytettäväksi – Parker och friluftsområden i projektområden, till stadsstyrelsens disposition	8 658	7 100	0	0	0	0
<i>Ylitykset - Överskridningar</i>		538				
8040201 Kamppi-Töölönlahti alueen puistot – Parker i Kampen–Tölviken	0					
8040202 Länsisataman puistot ja liikunta-alueet – Parker och friluftsområden i Västra hamnen	4 146	2 500	0	0	0	0
8040203 Kalasataman puistot – Parker i Fiskehamnen	1 583	1 000	0	0	0	0
8040204 Kruunuvuorenrannan puistot ja liikunta-alueet – Parker och friluftsområden i Kronbergsstranden	1 036	1 000	0	0	0	0
8040205 Pasilan puistot – Parker i Böle	114	1 000	0	0	0	0
8040206 Kuninkaankolmion puistot – Parker i Kungstriangeln	1 688	1 000	0	0	0	0
8040207 Uudet projektialueet ja muu täydennysrakentaminen - Nya projektområden och övrigt kompletteringsbyggande						
8040209 Malmin puistot – Parker i Malm	90	600	0	0	0	0

8 04 Puistot ja liikunta-alueet

8 04 01 Puistot ja liikunta-alueet kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi

Talousarviossa on vuodelle 2022 varattu määrärahaa 16,9 milj. euroa. Taloussuunnitelmavuodelle 2023 on osoitettu 17,9 milj. euroa ja vuodelle 2024 on osoitettu 18,7 milj. euroa.

Investointisuunnitelma on laadittu kaupunkiympäristön toimialan sekä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan liikuntapalveluluiden alustaviin hanketarpeisiin perustuen, joita on valmisteltu kaupungin keskeisten yhteistyötahojen kanssa. Hankkeet on sovitettu yhteen muiden Yhteinen kunnallistekninen työmaa (YKT) -osapuolten investointiohjelmien kanssa ja varmistettu hankkeita koskevan yhteistoteutuksen osapuolet ja laajuus. Lisäksi on otettu huomioon puistojen turvatarkastuksissa, ylläpidossa ja aluesuunnitelmissa esiin nousseet peruskorjaustarpeet. Liikunta-alueinvestoinneissa peruskorjaus- ja uusien investointikohteiden tarvemäärittelyn tekee liikunta-alueomaisuutta hallinnoiva ja ylläpitävä kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala.

8 04 01 01 Uudet puistot ja puistojen peruskorjaus

Talousarviossa on vuodelle 2022 varattu määrärahaa 6,9 milj. euroa, 8,9 milj. euroa vuodelle 2023 ja 9,5 milj. euroa vuodelle 2024.

Vuonna 2020–2021 käynnistyneitä ja vuonna 2022 jatkuvia hankkeita ovat Linnanpuisto Katajanokalla ja Piperin puiston peruskorjaus Suomenlinnassa. Kaisaniemenpuiston peruskorjauksen suunnittelu on käynnissä ja valmistunee vuoden 2022 aikana.

Uusien puistojen ja puistojen peruskorjauksen määrärahalla toteutetaan viher- ja virkistyspalveluiden peruskorjaus ja täydentäminen sekä leikkipuistojen ja -paikkojen turvallisuuspuutteiden korjaaminen.

Puistojen uudisrakentaminen keskittyy asuntotuotantokohteiden puistopalveluhankkeisiin, jotta asukkaiden palvelutaso saataisiin pidetyksi riittävänä ja tasapuolisena. Taloussuunnitelmakaudella käynnistyviä hankkeita ovat muun muassa Sigurd Frosteruksen puisto Taivallahdessa, Haaganpuronlehto Pikku Huopalahdessa, Vallilanpuisto, Viikinojan viljelypalstat ja Haruspuisto Meri-Rastilassa.

Luonnonsuojelualueinvestoinnit suunnitelmakaudella kohdistuvat nykyisten luonnonsuojelualueiden käyttöpaineiden haittojen ehkäisemiseen kuten opasteisiin, luontopolkujen kunnostuksiin ja katselulavojen toteuttamisiin.

Peruskorjausinvestoinnit kohdistuvat lähinnä sellaisten puistojen peruskorjaamiseen, jotka eivät tehtyjen aluesuunnitelmien ja turvallisuustarkastusten mukaan enää täytä toiminnallisia ja turvallisuusvaatimuksia, vaan vaativat välitöntä peruskorjausta. Tehtävät toimenpiteet ovat ensisijaisesti leikkipaikkojen ja -puistojen välineiden uusimista, käytävä- ja oleskelualueiden parantamista sekä laite- ja kalustekannan ajanmukaistamista nykyisten vaatimusten mukaisiksi. Merkittävimmät vuonna 2022 käynnistytävät hankkeet ovat Ruoholahdenpuiston

8 04 Parker och idrottsområden

8 04 01 Parker och idrottsområden, till stadsmiljönämndens disposition

8 04 01 01 Nya parker och istandsättning av parker

vaiheittainen kunnostus ja Leikkipuisto Hilleri Herttoniemessä.

Merellisen Helsingin strategiaa edistäviä puistohankkeita suunnitelmakaudella ovat mm. Sigurd Frosteruksen puisto ranta-alueineen, Vasikkasaaren puistosuunnittelu sekä raitti- ja vesihuoltoverkoston suunnittelu. Liikuntapaikoista ja ulkoilualueista merellisen Helsingin strategiaa tukevia hankkeita ovat mm. laitureiden uusimiset. Merellisen Helsingin kohteet ja niiden rahoitus sijoittuvat osin myös muille talousarviokohdille. Muille talousarviokohdille sijoittuvia merellisen Helsingin hankkeita ovat muun muassa Idän opastettua rantareittiä koskevat rakenteelliset korjaukset ja Meritullintorin tulevaa lauttaliikennettä tukevat muutostoimenpiteet.

Luontoarvojen turvaamiseen liittyvillä investoinneilla pyritään turvaamaan luonnon monimuotoisuus luonto- sekä puisto- ja virkistysalueiden käytön ja kulutuspaineen ollessa huomattavassa kasvussa. Samalla pyritään ehkäisemään vieraslajien leviämistä sekä varmistamaan liito-oravien yhteyksien oikea-aikainen, maankäyttöä tukeva toteutus. Suunnitelmakaudella luontoarvojen turvaamiseen liittyviä investointeja ovat muun muassa kurturuusun torjunta, pääosin Ida Ahlbergin puistoon sijoittuvan liito-oravayhteyden toteuttaminen sekä kulkijoita opastavat ja ohjaavat toimenpiteet luonnonsuojelualueilla. Luontoarvojen turvaamiseen liittyvät investoinnit kohdistuvat useammalle talousarviokohdalle.

8 04 01 02 Liikuntapaikat ja ulkoilualueet

Talousarviossa on vuodelle 2022 varattu määrärahaa 10,0 milj. euroa, 9,0 milj. euroa vuodelle 2023 ja 9,2 milj. euroa vuodelle 2024.

Liikuntapaikat ja ulkoilualueet sisältävät kaikki muut kuin talonrakentamiseen kuuluvat liikunta- ja alueinvestoinnit. Tehtäviin kuuluvat muun muassa rantarakenteet, venelaiturit, veneväylät, kentät, katsomot, ulkoilureitit ja uimarannat. Merkittävimmät ulkoilualueinvestoinnit kohdistuvat parina ensimmäisenä vuotena pääosin liikuntapaikkojen ja kenttien peruskorjaukseen. Määrärahalla toteutetaan muun muassa Johanneksenkentän tekojärata, Viikin kentän ja Pirkkolan yleisurheilukentän perusparantaminen sekä käynnistetään Herttoniemen liikuntapuiston perusparantaminen. Suunnitelmakaudella jatketaan myös tekonurmikenttien peruskorjauksia, lähiliikuntapaikkojen ja pienpelikenttien rakentamista sekä varaudutaan merellisen strategian saaristoinvestointeihin.

8 04 02 Projektialueiden puistot ja liikunta-alueet kaupunginhallituksen käytettäväksi

Talousarviokohta 8 04 02 Projektialueiden puistot ja liikunta-alueet, kaupunginhallituksen käytettäväksi, lakkautetaan. Projektialueiden puisto- ja liikunta-alueiden rakentamiseen varattu määräraha siirtyy uuteen perustettavan talousarviokohdan 8 08 Projektialueiden infrarakentaminen, alakohtaan 8 08 03 Puistot ja liikunta-alueet.

8 04 01 02 Idrottsplatser och friluftsområden

8 05 Irtaimen omaisuuden perushankinta – Grundanskaffning av lös egendom

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2020	2021	2022	2022	2023	2024
Tulot - Inkomster	929	296	214	214	278	328
Menot - Utgifter	77 640	62 000	83 212	84 000	60 000	55 000
Netto	-76 710	-61 704	-82 998	-83 786	-59 722	-54 672
<i>Ylitykset - Överskridningar</i>		41 358				
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		-68,1	-27,7	-27,7	29,9	18,0
Menot - Utgifter		-20,1	34,2	35,5	-28,6	-8,3

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2020	2021	2022	2022	2023	2024
Tulot - Inkomster						
80550 Pelastustoimi – Räddningsväsendet	929	296	214	214	278	328
Menot - Utgifter						
80501 Keskushallinto – Centralförvaltningen	11 790	17 800	22 500	29 500	18 924	17 879
<i>Ylitykset - Överskridningar</i>		14 930				
8050101 Kaupunginkanslia – Stadskansliet	1 355	1 700	1 700	1 700	1 430	1 351
8050102 Keskitetyt tietotekniikkahankinnat – Centraliserade IT-anskaffningar	10 435	7 600	14 352	17 852	12 071	11 404
8050105 ICT-yhteispalvelut – Gemensamma ICT-tjänster		8 500	6 448	9 948	5 423	5 124
80502 Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala – Fostrans- och utbildningssektorn	31 473	20 200	30 560	27 060	28 839	25 162
<i>Ylitykset - Överskridningar</i>		8 866				
8050201 Tietotekniikkahankinnat – IT-anskaffningar	21 039	8 140	17 500	14 000	14 777	13 763
8050202 Muut hankinnat – Övriga anskaffningar	10 434	12 060	13 060	13 060	14 062	11 399
80503 Kaupunkiympäristön toimiala – Stadsmiljösektorn	16 535	8 600	11 071	10 859	4 626	4 370
<i>Ylitykset - Överskridningar</i>		7 021				
8050301 Pelastustoimi – Räddningsväsendet	6 119	4 985	6 000	6 000	0	0
8050302 Tietotekniikkahankinnat – IT-anskaffningar	3 395	3 400	4 631	4 419	4 489	4 100
8050303 Muut hankinnat – Övriga anskaffningar	7 020	215	440	440	137	270
80504 Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala – Kultur- och fritidssektorn	8 468	6 400	8 981	7 481	7 611	7 589
<i>Ylitykset - Överskridningar</i>		1 182				
8050401 Tietotekniikkahankinnat – IT-anskaffningar	3 644	2 929	3 530	2 780	1 766	2 066
8050402 Muut hankinnat – Övriga anskaffningar	4 824	3 471	5 451	4 701	5 845	5 523
80505 Sosiaali- ja terveystoimiala – Social- och hälsovårdssektorn	9 373	9 000	10 100	9 100	0	0
<i>Ylitykset - Överskridningar</i>		9 359				
8050501 Tietotekniikkahankinnat – IT-anskaffningar	5 703	3 500	4 000	4 000	0	0
8050502 Muut hankinnat – Övriga anskaffningar	3 670	5 500	6 100	5 100	0	0
80506 Tarkastusvirasto – Revisionskontoret						
<i>Ylitykset - Överskridningar</i>						

Talousarviossa on varattu vuodelle 2022 irtaimen omaisuuden määrärahaa 84,0 miljoonaa euroa.

Taloussuunnitelmavuodelle 2023 on määrärahaa osoitettu 60,0 milj. euroa ja 55,0 milj. euroa vuodelle 2024.

8 06 Arvopaperit – Värdepapper

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2020	2021	2022	2022	2023	2024
Tulot - Inkomster						
Menot - Utgifter	168 141	16 000	16 000	16 000	76 000	13 000
Netto	-168 141	-16 000	-16 000	-16 000	-76 000	-13 000
<i>Ylitykset - Överskridningar</i>		25 736				
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster						
Menot - Utgifter		-90,5	0	0	375,0	-82,9

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2020	2021	2022	2022	2023	2024
Menot - Utgifter						
80601 HITAS-osakkeiden hankkiminen, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi – Fövärv av HITAS-aktier, till stadsmiljönämndens disposition	1 377	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
<i>Ylitykset - Överskridningar</i>						
80602 Muut kohteet, kaupunginhallituksen käytettäväksi – Övriga objekt, till stadsstyrelsens disposition	166 764	15 000	15 000	15 000	75 000	12 000
<i>Ylitykset - Överskridningar</i>		25 736				
80603 Helsingin Stadion Oy:n osakkeiden merkintä, kaupunginhallituksen käytettäväksi – Tecknande av aktier i Helsinki Stadion Oy, till stadsstyrelsens disposition						
<i>Ylitykset - Överskridningar</i>						

Talousarvioon on Arvopapereihin vuodelle 2022 varattu määrärahaa yhteensä 16,0 milj. euroa. Taloussuunnitelmavuodelle 2023 on osoitettu 76,0 milj. euroa ja 13 milj. euroa vuodelle 2024. Määräraha sisältää vuosittain Hitas-osakkeiden ostoihin 1 miljoonaa euroa.

Vuoden 2022 määrärahalla varaudutaan kaupungin pääomasijoituksiin mm. KOy Laakson yhteissairaalaan sekä Turun Tunnin Juna Oy:n ja Suomi-rata Oy:n suunnitteluhankkeiden rahoittamiseen. Vuoden 2023 määrärahalla varaudutaan mm. arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiölle mahdollisesti tehtävään 60 miljoonan euron pääomasijoitukseen

8 07 Muu pääomatalous – Övrig kapitalhushållning

1 000 €	Käyttö	Talousarvio	Ehdotus	Talousarvio	Talous-	Talous-
	Förbrukning	Budget	Förslag	Budget	suunnitelma	suunnitelma
	2020	2021	2022	2022	Ekonomiplan	Ekonomiplan
					2023	2024
Tulot - Inkomster	152 296	14 600	11 000	13 000	13 000	17 000
Menot - Utgifter	2 025	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Netto	150 271	13 600	10 000	12 000	12 000	16 000
<i>Ylitykset - Överskridningar</i>		1 182				
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		-90,4	-24,7	-11,0	0	30,8
Menot - Utgifter		-50,6	0	0	0	0

1 000 €	Käyttö	Talousarvio	Ehdotus	Talousarvio	Talous-	Talous-
	Förbrukning	Budget	Förslag	Budget	suunnitelma	suunnitelma
	2020	2021	2022	2022	Ekonomiplan	Ekonomiplan
					2023	2024
Tulot - Inkomster						
80750 Valtionosuudet ja -avustukset – Statsandelar och -understöd	15 152	6 500	6 400	8 400	8 400	13 400
80751 Rakennusten ja osakkeiden myyntitulot – Inkomster från försäljning av byggnader och aktier	137 125	3 000	4 000	4 000	4 000	3 000
80752 Muut pääomatulot – Övriga kapitalinkomster	18	5 000	500	500	500	500
80753 Väestönsuojakorvaukset – Ersättningar för skyddsrum		100	100	100	100	100
Menot - Utgifter						
80701 Lähiörahastosta rahoitettavat hankkeet, kaupunginhallituksen käytettäväksi – Projekt som finansieras med medel ur förortsfonden, till stadsmiljönämndens disposition	1 827					
<i>Ylitykset - Överskridningar</i>		1 182				
80702 Kehittämishankkeet, kaupunginkanslian käytettäväksi – Utvecklingsprojekt, till stadskansliets disposition	198	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
<i>Ylitykset - Överskridningar</i>						

Valtionosuuksiin ja -avustuksiin sekä muihin pääomatuloihin on vuodelle 2022 arvioitu yhteensä 6,4 miljoonaa euroa.

Vuonna 2022 kiinteistöjä ja osakehuoneistoja arvioidaan myytävän 10 miljoonalla eurolla, josta investointiosan muuhun pääomatalouteen kirjataan tasearvon mukaiset 4 miljoonaa euroa. Erotuksena syntyvät myyntivoitot kirjataan talousarviokohtaan 3 10 01 Kaupunkirakenne. Taloussuunnitelmavuonna 2023 arvioidaan myynnin olevan 10 miljoonaa euroa ja vuonna 2024 noin 8 miljoonaa euroa.

Myytävät kohteet ovat pääosin pienrakennuksia tai kohteita, joissa palvelutuotanto on loppunut. Myyntikohteiden valinnan lähtökohtana on korjausvelan ja korjaustarpeen sekä ylläpitokustannusten pienentäminen ottaen huomioon myös kohteista mahdollisesti saatavat vuokraustuotot.

Väestönsuojakorvauksia arvioidaan perittävän 0,1 miljoonaa euroa.

Muihin kehittämishankkeisiin kuten alueelliseen ympäristötäiteeseen varaudutaan vuosittain 1 miljoonalla eurolla.

**8 08 Projektialueiden infrarakentaminen, kaupunginhallituksen käytettäväksi –
Infrastrukturbyggande i projektområden, till stadsstyrelsens disposition**

1 000 €	Käyttö Förbrukning 2020	Talousarvio Budget 2021	Ehdotus Förslag 2022	Talousarvio Budget 2022	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2024
Tulot - Inkomster						
Menot - Utgifter			102 200	102 200	127 200	131 450
Netto			-102 200	-102 200	-127 200	-131 450
<i>Ylitykset - Överskridningar</i>						
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster						
Menot - Utgifter					24,5	3,3

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2024
	2020	2021	2022	2022		
Menot - Utgifter						
80801 Esirakentaminen - Grundberedning			43 700	43 700	47 600	60 450
<i>Ylitykset - Överskridningar</i>						
8080101 Kamppi-Töölönlahti - Kampen-Tölöviken						
8080102 Länsisatama - Västra Hamnen			11 300	11 300	11 400	13 450
8080103 Kalasatama - Fiskehamnen			5 400	5 400	8 800	24 300
8080104 Kruunuvuorenranta - Kronbergsstranden			6 600	6 600	9 500	6 500
8080105 Pasila - Böle			3 000	3 000	6 700	11 200
8080106 Kuninkaankolmio - Kungstriangeln			4 000	4 000	2 400	800
8080107 Uudet projektialueet ja muu täydennysrakentaminen - Nya projektområden och övrigt kompletteringsbyggande			0	0	500	500
8080108 Malmi - Malm			13 400	13 400	8 300	3 700
80802 Kadut - Gator			52 500	52 500	73 200	60 300
<i>Ylitykset - Överskridningar</i>						
8080201 Kamppi-Töölönlahti - Kampen-Tölöviken			400	400	4 800	2 200
8080202 Länsisatama - Västra Hamnen			13 000	13 000	25 500	21 300
8080203 Kalasatama - Fiskehamnen			4 200	4 200	4 000	5 500
8080204 Kruunuvuorenranta - Kronbergsstranden			11 600	11 600	16 450	13 200
8080205 Pasila - Böle			17 600	17 600	16 050	10 400
8080206 Kuninkaankolmio - Kungstriangeln			4 000	4 000	3 400	3 700
8080207 Uudet projektialueet ja muu täydennysrakentaminen - Nya projektområden och övrigt kompletteringsbyggande			500	500	500	1 000
8080208 Malmi - Malm			1 200	1 200	2 500	3 000
80803 Puistot ja liikunta-alueet - Parker och idrottsområden			6 000	6 000	6 400	10 700
<i>Ylitykset - Överskridningar</i>						
8080301 Kamppi-Töölönlahti - Kampen-Tölöviken						
8080302 Länsisatama - Västra Hamnen			1 000	1 000	1 500	4 600
8080303 Kalasatama - Fiskehamnen			1 100	1 100	1 500	1 500
8080304 Kruunuvuorenranta - Kronbergsstranden			1 800	1 800	1 700	1 050
8080305 Pasila - Böle			150	150	100	500
8080306 Kuninkaankolmio - Kungstriangeln			1 300	1 300	900	1 600
8080307 Uudet projektialueet ja muu täydennysrakentaminen - Nya projektområden och övrigt kompletteringsbyggande			0	0	0	0
8080308 Malmi - Malm			650	650	700	1 450

Uuteen sitovaan talousarviokohtaan 8 08 Projektialueiden infrarakentaminen, kaupunginhallituksen käytettäväksi, on yhdistetty kohdat 8 01 02 Projektialueiden esirakentaminen, täyttötöyt, kaupunginhallituksen käytettäväksi, 8 03 02 Projektialueiden kadut, kaupunginhallituksen käytettäväksi ja 8 04 02 Projektialueiden puistot, kaupunginhallituksen käytettäväksi.

8 08 01 Esirakentaminen

Projektialueiden esirakentamiseen on vuodelle 2022 varattu 43,7 milj. euroa. Taloussuunnitelmavuodelle 2023 on osoitettu 47,6 milj. euroa ja vuodelle 2024 on osoitettu 60,5 milj. euroa. Projektialueiden infrakentamisen esirakentaminen -alakohtaan on yhdistetty kaikkien aluerakentamisprojektien (Länsisatama, Kalastama, Kruunuvuorenranta, Kuninkaankolmio, Pasila, Uudet projektialueet ja muu täydennysrakentaminen, Malmi) esirakentamisen talousarviomäärärahat

Määrärahat on osoitettu kaupunginhallituksen käyttöön, ja kaupunginhallitus myöntää tarvittavan rahoituksen erillisellä päätöksellä toimialan käyttöön tiedossa olevan investointitarpeen mukaisesti.

Länsisatama

Länsisataman määrärahalla jatketaan taloussuunnitelmakaudella Hernesaaren itärannan ruoppausta ja täyttöraakaa. Jätkäsaarella esirakentamisen painopisteenä ovat Saukonlaiturin ja Melkinlaiturin alueet. Massojen välivarastointitoiminta ja pilaantuneiden maiden käsittely projektialueella jatkuu välivarastointitoiminnan painopisteen siirtyessä Jätkäsaaresta Hernesaareen.

Kalastama

Kalastaman määrärahoilla toteutetaan taloussuunnitelmakaudella mm. Nihdin esirakentamista. Määräraha mahdollistaa Nihdin alueen asuntorakentamisen alkamisen. Määrärahalla mahdollistetaan myös Suvilahden tapahtuma-alueen kehittäminen ja tapahtumakorttelin rakennusten rakentamisen käynnistäminen taloussuunnitelmakaudella.

Kruunuvuorenranta

Kruunuvuorenrannassa esirakennetaan mm. Kruunuvuoren, Stansvikinkallion ja keskuskorttelien alueita. Lisäksi määrärahaa käytetään kiviaineksen välivarastointitoimintaan, joka jatkuu alueen eteläkärjessä, Koirasaarilla.

Pasila

Pasilan projektialueella tehdään tulevien hankkeiden esirakentamiseen liittyviä pohjatutkimuksia ja pilaantuneiden maiden selvityksiä. Eteläisen Postipuiston esirakentamistyöt aloitetaan. Lisäksi Ratapihakortteleissa rakennetaan alueen hulevesien imeytysjärjestelmää ja yhteiskäyttötunneliin edellyttämiä muutoksia.

Kuninkaankolmio

Kuninkaankolmion määrärahalla toteutetaan esirakentamista Kuninkaantammessa Lammenrannan ja

8 08 01

Västra hamnen

Fiskehamnen

Kronbergsstranden

Böle

Kungstriangeln

Kuninkaantammentien ympäristön kaava-alueilla. Honkasuon asuntoalueen esirakentaminen jatkuu vuonna 2022 alueen länsiosassa.

Uudet projektialueet ja muu täydennysrakentaminen

Uudet projektialueet ja muu täydennysrakentaminen määrärahalla toteutetaan uusien projektialueiden hankkeita, joilla ei vielä ole omaa talousarviokohtaa.

Malmi

Malmin määrärahalla toteutetaan Nallenrinteen ja Lentoasemankortteleiden esirakentamiseen ja tonttien rakentamiskelpoiseksi saamiseen liittyviä kokonaisuuksia entisen lentokentän alueella. Suurimpana niistä on maakaasun runkoputken siirto. Lisäksi määrärahalla edistetään tilapäisen lumenvastaanottoaikan ja rakentamislogistiikan ajoyhteyden rakentamista sekä esirakentamisen koerakenteiden toteutusta.

8 08 02 Kadut

Projektialueiden katuihin on kaupunginhallituksen käyttöön varattu 52,5 milj. euroa vuodelle 2022. Taloussuunnitelmavuodelle 2023 on osoitettu 73,2 milj. euroa ja vuodelle 2024 on osoitettu 60,3 milj. euroa.

Projektialueiden infrarakentamisen kadut -alakohtaan on yhdistetty kaikkien aluerakentamisprojektien talousarviomäärärahat. Määrärahat on osoitettu kaupunginhallituksen käyttöön ja kaupunginhallitus myöntää tarvittavan rahoituksen erillisellä päätöksellä toimialan käyttöön tiedossa olevan investointitarpeen mukaisesti.

Kampi-Töölönlahti

Kamppi-Töölönlahden määrärahalla toteutetaan Töölönlahden tulvasuojeluhanke, jolla estetään tulvan pääsy Finlandiatalolle ja muihin Töölönlahden alueen kiinteistöihin.

Länsisatama

Länsisataman määrärahaan sisältyvät Ruoholahden, Telakkarannan, Jätkäsaaren ja Hernesaaren alueen katualueiden toteuttaminen. Katujen rakentaminen jatkuu koko suunnitelmakauden ajan. Suunnitelmakaudella katujen rakentamisessa pääpainopisteet ovat Melkin- ja Saukonlaiturin alueilla. Lisäksi toteutetaan liikenneturvallisuutta lisäävä kevyenliikenteen silta yli Länsisatamankadun.

Kalasadama

Kalasadaman määrärahaan sisältyvät Kalasadaman, kuten Nihdin alueen katujen rakentaminen. Taloussuunnitelmakaudella rakennetaan myös Kaasutehtaankatu Suvilahden tapahtuma-alueen kehittämiseen liittyen sekä rakennetaan katujen pintarakenteet niillä alueilla, joilla asunto- tai toimitilarakentaminen on valmistunut.

Kruunuvuorenranta

Kruunuvuorenrannan määrärahaan sisältyvät Kruunuvuorenrannan, Laajasalon Yliskylän ja Herttoniemen alueen Itäväylän yhteyden kadut. Yliskylässä jatkuu

Nya projektområden och övrigt kompletteringsbyggande

Malm

8 08 02 Gator

Kampen-Tölöviken

Västra hamnen

Fiskehamnen

Kronbergsstranden

Laajasalontien keskiosan bulevardisointiurakka vuoden 2022 loppuun. Lisäksi käynnistetään täydennysrakentamisen mahdollistavien katujen peruskorjaus. Herttoniemessä suunnitellaan ja rakennetaan Linnanrakentajantie, liittyvät kadut sekä Itäväylän ylittävät sillat.

Pasila

Pasilan projektialueella viimeistellään Ilmalan raitiotieyhteyden ja Radiokadun uudistusten edellyttämät rakenteet. Koko taloussuunnitelmakauden ajan jatkuu Veturitien ja Ratapihakortteleiden pohjoisten katuosien rakentaminen, jolloin uusitaan mm. Veturitien ylikulkusilta ja luodaan edellytykset Ratapihakortteleiden asuntorakentamisen jatkamiselle. Myös Postipuiston kunnallistekniikan rakentaminen jatkuu. Konepajalla jatketaan kunnallistekniikan verkoston uudistamista ja viimeistellään kulkuyhteydet alueen palveluiden käyttöön.

Kuninkaankolmio

Kuninkaankolmion määrärahalla toteutetaan Kuninkaantammen ja Honkasuon katuja. Suunnitelmakauden 2022–24 katurakentamisella luodaan edellytykset asuntorakentamisen käynnistämiseksi Honkasuon länsiosassa ja jatketaan Kuninkaantammen ja Honkasuon katualueiden viimeistelyä.

Uudet projektialueet ja muu täydennysrakentaminen

Uudet projektialueet ja muu täydennysrakentaminen määrärahalla toteutetaan pääosin suunnitteluhankkeita, joilla ei vielä ole omaa talousarviokohtaa. Läntisen bulevardikaupungin alueen katusuunnittelu ja –rakentaminen käynnistyy suunnitelmakaudella.

Malmi

Malmin entisen lentokentän alueen katurakentaminen käynnistyy taloussuunnitelmakaudella. Malmin määrärahalla vuonna 2022 suunnitellaan katuja Nallenrinteen, Lentoasemankortteleiden ja Lahdenväylän eritasoliittymän kaava-alueilla asuntotuotannon edellytysten luomiseksi. Malmin rakentaminen jatkuu koko suunnitelmakauden ajan.

8 08 03 Puistot ja liikunta-alueet

Talousarviokohdalle on osoitettu vuodelle 2022 määrärahaa yhteensä 6,0 milj. euroa. Taloussuunnitelmavuodelle 2023 on osoitettu 6,4 milj. euroa ja vuodelle 2024 on osoitettu 10,7 milj. euroa.

Projektialueiden puistot ja liikunta-alueet -alakohtaan on yhdistetty kaikkien aluerakentamisprojektien talousarviomäärärahat. Määrärahat on osoitettu kaupunginhallituksen käyttöön ja kaupunginhallitus myöntää tarvittavan rahoituksen erillisellä päätöksellä toimialan käyttöön tiedossa olevan investointitarpeen mukaisesti.

Länsisatama

Länsisataman puistot ja liikunta-alueet -määrärahalla toteutetaan taloussuunnitelmakaudella Kaapelipuisto- ja aukio, sekä jatketaan Hyväntoivonpuiston sekä Jätkäsaaren liikuntapuiston toteutusta. Jälkimmäisten toteutus jatkuu

Böle

Kungstriangeln

Nya projektområden och övrigt kompletteringsbyggande

Malm

8 08 03

Västra hamnen

koko taloussuunnitelmakauden ajan. Suunnitelmakaudella käynnistetään myös Hernesaaren puistojen suunnittelu.

Kalasadama

Kalasadaman puistot ja liikunta-alueet -määrärahalla toteutetaan Kalasadamanpuiston rakentamaton osa, Loviseholminpuisto valmiiksi sekä Suvilahden tapahtumakenttä osana Suvilahden tapahtuma-aluetta.

Kruunuvuorenranta

Kruunuvuorenrannan puistot ja liikunta-alueet -määrärahalla rakennetaan Kruunuvuorenrannan liikuntapuiston keski- ja eteläosa valmiiksi. Kruunuvuoren, Stansvikinkallion ja palvelukorttelien viheralueiden sekä Stansvikin kartanopuiston reittiverkoston suunnittelua ja toteutusta jatketaan.

Pasila

Pasilan puistot ja liikunta-alueet -määrärahalla toteutetaan Postipuiston Kollikallion tukimuuri. Keski-Pasilan Ratapihakortteleissa aloitetaan Keski-Pasilan peruskoulua ympäröivän Halkopiipunkallio-puiston rakentaminen.

Kuninkaankolmio

Kuninkaankolmion puistot ja liikunta-alueet -määrärahalla toteutetaan Kuninkaantammen ja Honkasuon alueen puistoja. Kuninkaantammen alueella suurimmat kohteet ovat Taidemaalaripuisto, Ellen Thesleffin puisto ja Fanny Churbergin kallio. Honkasuon alueella aloitetaan Perhosniitty-puiston rakentaminen vaiheittain.

Malmi

Malmin puistot ja liikunta-alueet -määrärahalla toteutetaan Nallenrinteen puistoaluetta siltä osin kuin maakaasun runkoputken siirron maisemointityöt edellyttävät. Lisäksi alueelle toteutetaan erilaisia väliaikaiskäyttöä ja tulevaa asutusta palvelevia liikunta- ja leikkitoimintoja, myös myöhemmin rakennettaville alueille.

Fiskehamnen

Kronbergsstranden

Böle

Kungstriangel

Malm

8 09 Kaupunkiudistus, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi – Stadsförnyelse, till stadsmiljönämndens disposition

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2024
	2020	2021	2022	2022		
Tulot - Inkomster						
Menot - Utgifter			7 500	7 500	5 600	8 100
Netto			-7 500	-7 500	-5 600	-8 100
<i>Ylitykset - Överskridningar</i>						
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster						
Menot - Utgifter					-25,3	44,6

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2024
	2020	2021	2022	2022		
Menot - Utgifter						
80901 Malminkartano-Kannelmäki - Malmgård-Gamlas			2 400	2 400	2 700	2 700
<i>Ylitykset - Överskridningar</i>						
8090101 Esirakentaminen - Grundberedning			500	500	1 100	1 000
8090102 Kadut - Gator			1 100	1 100	1 600	1 300
8090103 Puistot ja liikunta-alueet - Parker och idrottsområden			800	800	0	400
80902 Malmi - Malm			2 500	2 500	1 600	1 800
<i>Ylitykset - Överskridningar</i>						
8090201 Esirakentaminen - Grundberedning			150	150	100	100
8090202 Kadut - Gator			1 600	1 600	1 000	1 600
8090203 Puistot ja liikunta-alueet - Parker och idrottsområden			750	750	500	100
80903 Mellunkylä - Mellungsby			2 600	2 600	1 300	3 600
<i>Ylitykset - Överskridningar</i>						
8090301 Esirakentaminen - Grundberedning			350	350	300	700
8090302 Kadut - Gator			1 100	1 100	600	2 800
8090303 Puistot ja liikunta-alueet - Parker och idrottsområden			1 150	1 150	400	100

8 09 Kaupunkiudistus, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi

Malminkartano-Kannelmäen, Malmin ja Mellunkylän kaupunkiudistusalueille kohdistetaan vaikuttavia toimenpiteitä positiivisen kehityksen aikaansaamiseksi mm. asukkaiden turvallisuuden tunteen vahvistamiseksi, eriytymisen ehkäisemiseksi sekä alueiden houkuttelevuuden lisäämiseksi. Kaupunkiudistusalueiden maankäytön suunnittelu etenee alueellisesti eri aikatauluilla. Alueiden rakennettu ympäristö on merkittävilta osin myös uudistamisen tarpeessa ja alueilla on myös huomattava raideliikenteeseen tukeutuvaa täydennysrakentamisen potentiaali. Kaupunkiudistusalueiden määrärahat käsittävät katu- ja puisto- sekä liikunta- ja esirakentamishankkeita.

Kaupunkiudistusalueiden yleisten alueiden suunnitteluun ja toteutukseen on talousarvioehdotuksessa osoitettu vuodelle 2022 määrärahaa 7,5 milj. euroa, 5,6 milj. euroa vuodelle 2023 5 ja 8,1 milj. euroa vuodelle 2024.

8 09 01 Malminkartano – Kannelmäki

8 09 01

Malminkartano – Kannelmäen kaupunkiudistusalueella toteutetaan vuonna 2022 Kannelmäen asemanympäristön sekä Malminkartanon aseman eteläpuolen ympäristön parantamistoimenpiteitä. Toimenpiteillä pyritään kohentamaan ja selkeyttämään alueiden yleisilmettä ja toiminnallisuutta sekä parantamaan asemien palvelutasoa.

Taloussuunnitelmakaudella alueella peruskorjataan Juustenintie sekä käynnistetään Pihkatie 12 ja Pelimannintien alueen katujen rakentamista ja perusparannusta. Pihkatie 12 alueen toteuttamiseen liittyy lisäksi merkittävää esirakentamista, jossa Naapuripellontien kaasujohto siirretään riittävälle suojaetäisyydelle tulevasta asutuksesta.

Puistokohteina alueella toteutetaan Leikkipuisto Trumpetin peruskorjaus sekä tehdään pienempiä kaupunkiympäristön parantamistoimenpiteitä.

8 09 02 Malmi

8 09 02 Malm

Malmin keskustan suunnitteluperiaatteet ovat valmistuneet jatkosuunnittelua varten. Suunnitteluperiaatteet ohjaavat alueen tulevaa täydennysrakentamista, palveluiden ja työpaikkojen sekä liikkumisen ja viheralueiden suunnittelua. Suunnitteluperiaatteet osoittavat myös mahdollisia uuden maankäytön alueita nykyisten tonttien ulkopuolelta sekä linjaavat mahdollisia käyttötarkoitusten muutoksia.

Malmin kaupunkiudistusalueella rakennetaan Vanhaa Helsingintien aluetta ja mahdollistetaan Ylä-Malmin torin peruskorjaus sekä peruskorjataan leikkipuisto Filpus.

8 09 03 Mellunkylä

8 09 03

Mellunkylän kaupunkiudistusalueella kehitetään Mellunmäen metroaseman aluetta alueelliseksi keskuksiksi ja merkittäväksi julkisen liikenteen solmukohdaksi. Länsimäentielle suunnitellaan Vantaan ratikkaa ja metroaseman yhteyteen eteläistä päätepysäkkiä. Samalla parannetaan alueen yhteyksiä. Kontulan pelastusaseman yhteyteen rakennetaan uusi katu ja parannetaan nykyisten katujen liikennejärjestelyjä.

Taloussuunnitelmakaudella kaupunkiudistusalueella toteutetaan leikkipuisto Mellunmäki ja läheisen virkistysalueen kuntoilupiste sekä Kivikon frisbeegolfrata.

8 10 Suuret liikennehankkeet, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi – Stora trafikprojekt, till stadsmiljönämndens disposition

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2020	2021	2022	2022	2023	2024
Tulot - Inkomster						
Menot - Utgifter			159 800	159 800	139 600	79 200
Netto			-159 800	-159 800	-139 600	-79 200
<i>Ylitykset - Överskridningar</i>						
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster						
Menot - Utgifter					-12,6	-43,3

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2020	2021	2022	2022	2023	2024
Menot - Utgifter						
81001 Kruunusillat - Kronbroarna			95 700	95 700	74 300	63 950
<i>Ylitykset - Överskridningar</i>						
8100101 Perushanke - Grundprojekt			29 600	29 600	25 100	17 600
8100102 Liittyvä esirakentaminen - Sammanhängande grundberedning			28 300	28 300	19 100	20 000
8100103 Liittyvät kadut ja liikenneväylät - Sammanhängande gator och trafikleder			37 800	37 800	30 100	26 350
81002 Kalasatama-Pasila - Fiskehamnen-Böle			50 900	50 900	44 800	7 250
<i>Ylitykset - Överskridningar</i>						
8100201 Liittyvä esirakentaminen - Sammanhängande grundberedning			10 500	10 500	2 200	200
8100202 Liittyvät kadut ja liikenneväylät - Sammanhängande gator och trafikleder			40 400	40 400	42 600	7 050
81003 Sörnäistentunneli - Sörnästunneln			13 200	13 200	20 500	8 000
<i>Ylitykset - Överskridningar</i>						

8 10 Suuret liikennehankkeet, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi

Määräraha mahdollistaa taloussuunnitelmakaudella käynnissä olevat raideliikennehankkeet; Kruunusillat hankekokonaisuuden ensimmäisen vaiheen, Kalasatamasta Pasilaan johtavan raitiotien ja Sörnäistentunneliin liittyvien investointien toteuttamisen.

Suurien liikennehankkeiden määrärahatarpeet ovat ohjelmakaudella merkittävät. Perushankkeen lisäksi raidehankkeiden yhteydessä toteutetaan ns. liittyviä hankkeita, jotka ovat joko ratatöiden edellytysinvestointeja tai kokonaistaloudellisesti edullisia toteuttaa raitiotieuran yhteydessä. Liittyvät hankkeet ovat esirakentamista, liikennejärjestelyjä, jalankulun ja pyöräilyn verkoston täydennyksiä, siltojen peruskorjausta/uusimista tai asuntotuotantoa palvelevia katu yhteyksiä. Kruunusillat -hankekokonaisuuden ensimmäisen vaiheen emokaupungin kustannusosuus on noin ja 98 milj. euroa, jonka lisäksi liittyviä esirakentamisinvestointeja on noin 70 milj. euroa ja liittyviä katuinvestointeja noin 135 milj. euroa. Kalasatamasta Pasilaan johtavan raitiotien liittyvien esirakentamis- ja katuinvestointeja on arvioitu olevan yhteensä noin 120 milj. euroa. Kalasatamasta Pasilaan johtavan raitiotien yhteydessä varaudutaan lisäksi Sörnäisten tunnelin pohjoisen suuaukon rakentamiseen noin 40 milj. eurolla. 10-vuotiskaudella on käynnistymässä Kruunusillat raitiotien jatko keskustaan, Vantaan raitiotien Helsingin osuus, Länsi-Helsingin raitiotiehanke sekä Viikki-Malmi raitiotiehanke.

8 10 01 Kruunusillat

8 10 01 Kronbroarna

Talousarvioehdotuksessa on Kruunusillat -hankekokonaisuudelle osoitettu vuodelle 2022 määrärahaa 95,7 milj. euroa, 74,3 milj. euroa vuodelle 2023 ja 63,95 milj. euroa vuodelle 2024.

Perushanke

Kruunusillat -määrärahalla toteutetaan uusi raitiotie- sekä jalankulku- ja pyöräily-yhteys Laajasalosta Hakaniemeen Korkeasaaren ja Kalasataman (Nihti) kautta. Toteuttamiskustannuksiin osallistuu HKL Liikelaitos joukkoliikenteen kustannusosuudella. Kruunusillat -hankkeen hankesuunnitelma on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 31.8.2016 ja enimmäishinnan korotus 25.8.2021. Hanke on jaettu kahteen osaprojektiin.

Liittyvä esirakentaminen

Hakaniemen alueella tehdään tarvittavia johtosiirtoja, ruoppauksia ja täyttöjä sekä rantamuurirakenteita jotka mahdollistavat uuden Hakaniemen sillan rakentamisen. Tämän lisäksi esirakentamista tehdään Nihdin alueella. Määrärahoilla puhdistetaan rakentamisen vaatimassa laajuudessa alueen pilaantunutta maaperää.

Liittyvät kadut ja liikenneväylät

Hakaniemen alueella jatkuvat hankkeen valmistelevat työ ja väliaikaisten liikennejärjestelyjen rakentaminen. Hakaniemensillan rakentaminen alkaa. Näkinsillan purku ja väliaikaisen Näkinsillan rakentaminen aloitetaan. Myös Korkeasaaren Mischan ja Maschan aukion rakentaminen

aloitetaan. Kruunuvuorenrannassa rakennetaan Koirasaarentien länsiosaa sekä Haakoninlahden katuja.

8 10 02 Kalasatama-Pasila

Kalasatamasta Pasilaan -hanke sisältää Kalasataman raitiotien toteuttamisen sekä raitiotietä ympäröivien alueiden katu-, puisto- ja esirakentamista. Merkittäviä hankkeeseen sisältyviä kohteita ovat mm. Nihdin esi- ja katurakentaminen, Hermannin rantatien pohjoisosa sekä raitiotie- ja katujärjestelyt Pasilassa. Osana Hermannin rantatien pohjoisosan suunnittelua hanke suunnittelee Sörnäistentunnelin pohjoisen suuaukon, jotta tunnelin toteuttamiseen voidaan varautua. Nihdissä hanke toteuttaa raitiotien itä-länsisuuntaisen osuuden, jota myös Kruunusillat-raitiotie käyttää.

Talousarvioehdotuksessa on hankkeelle osoitettu vuodelle 2022 määrärahaa 50,9 milj. euroa, 44,8 milj. euroa vuodelle 2023 ja 7,25 milj. euroa vuodelle 2024.

Liittyvä esirakentaminen

Nihdin ja Hermannin rantatien geotekninen esirakentaminen jatkuu. Lisäksi kunnostetaan pilaantunutta maaperää Nihdissä, Hermannin rantatiellä ja Pasilassa rakentamisen vaatimassa laajuudessa.

Liittyvät kadut ja liikenneväylät

Kalasataman Nihdin kokonaisuus käsittää Nihdin pohjoisosan katualueiden ja rantamuurien rakentamista. Katurakentaminen sisältää Sompasaarenlaiturin, Konttisatamankadun, Konttinosturinkujan, Nihdinrannan, Tihtaalinkadun, Pinkkarinkujan ja Satamamestarinlaturin länsiosan rakenteet sekä Sompasaarenlaiturin rantamuurin.

Pasilan katurakentaminen sisältää Radanrakentajantien, Ratamestarinkadun, Asemapäällikönkadun ja Pasilankadun eteläosan rakentamisen hankkeen kehitysvaiheessa määritellyssä laajuudessa.

Vallilanlaakson puistoa ja Kumpulunpuron hulevesien ohjausta parannetaan samalla, kun raideyhteyden viereen rakennetaan pyöräilyn baanayhteys.

8 10 03 Sörnäistentunneli

Talousarviossa on Sörnäistentunnelin suunnitteluun ja toteutukseen varattu vuodelle 2022 määrärahaa 13,2 milj. euroa, 20,5 milj. euroa vuodelle 2023 ja 8,0 milj. euroa vuodelle 2024.

Määrärahalla mahdollistetaan Sörnäistentunnelin rakentaminen 10-vuotisen investointiohjelman lopulla ja tunnelin pohjoisen suuaukon rakentaminen Kalasatamasta Pasilaan -hankkeen yhteydessä vuosina 2022–2024 samaan aikaan Hermannin rantatien kanssa.

8 10 02 Fiskehamnen-Böle

8 10 03

9 Rahoitusosa – Finansieringsdelen

Helsingin kaupungin rahoituslaskelma 2020–2024 – Helsingfors stads finansieringskalkyl 2020–2024

1 000 €	Käyttö 2020	Talousarvio 2021	Ennuste 2021	Talousarvio 2022	Talous- suunnitelma 2023	Talous- suunnitelma 2024
Toiminnan rahavirta - Kassavirta - Kassavirta - Kassavirta						
Tulorahoitus - Inkomstfinansiering						
Vuosikate - Årsbidrag	863 377	520 111	615 803	456 996	769 728	629 273
Satunnaiset erät - Extraordinära poster	9 280					
Tulorahoituksen korjauserät - Korrektivposter i inkomstfinansiering	-143 568	-95 001	-101 804	-107 150	-86 390	-69 960
Investointien rahavirta - Kassavirta - Kassavirta - Kassavirta						
investeringar						
Investointimenot - Investeringsutgifter	-1 046 592	-881 488	-984 624	-1 038 011	-1 082 720	-858 172
Rahoitusosuudet investointimenoihin - Finansieringsandelar i investeringsutgifter	25 687	38 549	34 702	31 025	9 278	14 328
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot – Försäljningsinkomster av tillgångar bland bestående aktiva	283 036	96 191	105 994	110 000	90 000	73 000
Toiminnan ja investointien rahavirta - Kassavirta - Kassavirta - Kassavirta	-8 780	-321 638	-329 928	-547 140	-300 104	-211 531
Rahoituksen rahavirta - Kassavirta - Kassavirta - Kassavirta						
finansieringen						
Antolainauksen muutokset - Förändringar i utlåningen						
Antolainasaamisten lisäykset - Ökningar i lånefordringar	-32 061	-122 620	-162 455	-157 450	-127 350	-118 350
Antolainasaamisten vähennykset - Minskningar i lånefordringar	87 773	94 183	106 061	83 876	62 760	73 908
Lainakannan muutokset - Förändringar i lånen						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys - Ökning av långfristiga lån	60 000	271 600	191 600	469 126	352 288	256 021
Pitkäaikaisten lainojen vähennys - Minskning av långfristiga lån	-81 541	-92 085	-92 085	-78 085	-72 665	-100 371
Lyhytaikaisten lainojen muutos -Förändring i kortfristiga lån						
Oman pääoman muutokset - Förändring av eget kapital						
Muut maksuvalmiuden muutokset - Övriga förändringar i likviditeten	182 735	11 410	23 009	-2 378	-1 264	447
Rahoituksen rahavirta - Kassavirta - Kassavirta - Kassavirta	216 906	162 488	66 130	315 089	213 769	111 655
finansieringen						
Vaikutus maksuvalmiuteen - Effekt på likviditeten	208 126	-159 150	-263 799	-232 051	-86 335	-99 876

Helsingin kaupungin vuoden 2022 rahoituslaskelma eriteltynä – Helsingfors stads finansieringskalkyl 2022 specificerad

1 000 €	Kaupunki ilman liikelaitoksia ja rahastoja - Staden exkl. affärsverk och fonder	Liikelaitokset ja rahastot - Affärsverk och fonder	Yhteensä, sisäiset erät mukana - Sammanlagt, inkl. interna poster	Yhteensä, sisäiset erät vähennettynä - Sammanlagt, exkl. interna poster
Toiminnan rahavirta - Kassavirta i verksamheten				
Tulorahoitus - Inkomstfinansiering				
Vuosikate - Årsbidrag	396 900	60 096	456 996	456 996
Satunnaiset erät - Extraordinära poster				
Tulorahoituksen korjauserät - Korrektivposter i inkomstfinansiering	-107 150		-107 150	-107 150
Investointien rahavirta - Kassavirta för investeringarnas del				
Investointimenot - Investeringar	-748 532	-289 479	-1 038 011	-1 038 011
Rahoitusosuudet investointimenoihin - Finansieringsandelar i investeringar	9 214	21 811	31 025	31 025
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot - Försäljningsinkomster av tillgångar bland bestående aktiva	110 000		110 000	110 000
Toiminnan ja investointien rahavirta - Verksamhetens och investeringarnas kassavirta	-339 568	-207 572	-547 140	-547 140
Rahoituksen rahavirta - Kassavirta för finansierings del				
Antolainauksen muutokset - Förändringar i utlåningen				
Antolainasaamisten lisäykset - Ökningar i lånefordringar	-129 450	-28 000	-157 450	-157 450
Antolainasaamisten vähennykset - Minskningar i lånefordringar	86 598	11 488	98 086	83 876
Lainakannan muutokset - Förändringar i lånen				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys - Ökning av långfristiga lån	115 000	354 126	469 126	469 126
Pitkäaikaisten lainojen vähennys - Minskning av långfristiga lån	-65 000	-27 295	-92 295	-78 085
Lyhytaikaisten lainojen muutos - Förändring i kortfristiga lån				
Oman pääoman muutokset - Förändring av eget kapital				
Muut maksuvalmiuden muutokset - Övriga förändringar i likviditeten	119 968	-122 346	-2 378	-2 378
Rahoituksen rahavirta - Kassavirta för finansierings del	127 116	187 973	315 089	315 089
Vaikutus maksuvalmiuteen - Effekt på likviditeten	-212 452	-19 598	-232 051	-232 051

9 Rahoitusosa – Finansieringsdelen

1 000 €	Käyttö	Talousarvio	Ehdotus	Talousarvio	Talous-	Talous-
	Förbrukning	Budget	Förslag	Budget	suunnitelma	suunnitelma
	2020	2021	2022	2022	Ekonomiplan	Ekonomiplan
					2023	2024
Tulot - Inkomster	87 849	177 541	201 598	201 598	203 630	226 071
Menot - Utgifter	74 747	129 890	194 450	194 450	152 350	153 350
Netto	13 102	47 651	7 148	7 148	51 280	72 721
<i>Ylitykset - Överskridningar</i>						
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		102,1	13,6	13,6	1,0	11,0
Menot - Utgifter		73,8	49,7	49,7	-21,7	0,7

9 01 Pitkävaikutteinen rahoitus – Långfristig finansiering

1 000 €	Käyttö	Talousarvio	Ehdotus	Talousarvio	Talous-	Talous-
	Förbrukning	Budget	Förslag	Budget	suunnitelma	suunnitelma
	2020	2021	2022	2022	Ekonomiplan	Ekonomiplan
					2023	2024
Tulot - Inkomster	87 849	177 541	201 598	201 598	203 630	226 071
Menot - Utgifter	74 747	129 890	194 450	194 450	152 350	153 350
Netto	13 102	47 651	7 148	7 148	51 280	72 721
<i>Ylitykset - Överskridningar</i>						
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		102,1	13,6	13,6	1,0	11,0
Menot - Utgifter		73,8	49,7	49,7	-21,7	0,7

9 01 01 Antolainat asuntotuotantoon, Khn käytettäväksi – Långgivning för bostadsproduktion, till Stns disposition

1 000 €	Käyttö	Talousarvio	Ehdotus	Talousarvio	Talous-	Talous-
	Förbrukning	Budget	Förslag	Budget	suunnitelma	suunnitelma
	2020	2021	2022	2022	Ekonomiplan	Ekonomiplan
					2023	2024
Tulot - Inkomster	17 685	16 967	17 726	17 726	16 200	14 000
Menot - Utgifter	260	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000
Netto	17 425	13 967	14 726	14 726	13 200	11 000
<i>Ylitykset - Överskridningar</i>						
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		-4,1	4,5	4,5	-8,6	-13,6
Menot - Utgifter		1 053,8				

9 01 02 Muu antolainaus, Khn käytettäväksi – Övrig långgivning, till Stns disposition

1 000 €	Käyttö	Talousarvio	Ehdotus	Talousarvio	Talous-	Talous-
	Förbrukning	Budget	Förslag	Budget	suunnitelma	suunnitelma
	2020	2021	2022	2022	Ekonomiplan	Ekonomiplan
					2023	2024
Tulot - Inkomster	70 164	80 574	68 872	68 872	49 430	63 071
Menot - Utgifter	6 031	47 890	126 450	126 450	99 350	90 350
Netto	64 133	32 684	-57 578	-57 578	-49 920	-27 279
<i>Ylitykset - Överskridningar</i>						
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		14,8	-14,5	-14,5	-28,2	27,6
Menot - Utgifter		694,0	164,0	164,0	-21,4	-9,1

Talousarviokohtaan sisältyy seuraavat lainamäärärahat ja lainanlyhennykset alakohdittain:

Budgetmomentet omfattar följande låneanslag och amorteringar undermomentvis:

1 000 €	Käyttö	Talousarvio	Ehdotus	Talousarvio	Talous-	Talous-
	Förbrukning	Budget	Förslag	Budget	suunnitelma	suunnitelma
	2020	2021	2022	2022	Ekonomiplan	Ekonomiplan
					2023	2024
Tulot - Inkomster						
9010252 Vuokra-asuntotuottajien oman pääoman osuutta varten myönnettyjen lainojen lyhennykset - Amorteringar på lån för hyresbostadsproducenternas egen kapitalandel	101					
9010254 Muiden antolainojen lyhennykset - Amorteringar på övriga lån	10 907	16 479	4 865	4 865	5 000	8 300
9010255 Helsingin Energian lainojen lyhennykset - Amorteringar på Helsingfors Energis lån	20 600	20 600	20 600	20 600	20 600	20 600
9010257 Helsingin Sataman lainojen lyhennykset - Amorteringar på Helsingfors Hamns lån	19 600	19 600	19 600	19 600		
9010258 HKL:n lainojen lyhennykset - Amorteringar på HST:s lån	9 210	14 210	14 210	14 210	14 210	14 210
9010259 Sosiaalisen luototuksen lainojen lyhennykset - Amorteringar på lån för social kreditgivning	1 627	1 565	1 477	1 477	1 500	1 500
9010260 HSY lainojen lyhennykset - Amorteringar på HRM:s lån	8 120	8 120	8 120	8 120	8 120	18 461
Menot - Utgifter						
9010201 Lainojen myöntäminen kouluille - Lån till skolor	929	30 080	7 000	7 000	7 000	7 000
9010202 Muut koululainat - Övriga skollån		-18 080	30 000	30 000	30 000	20 000
9010204 Sosiaaliin tarkoituksiin myönnettäviä lainoja varten - Lån för sociala ändamål	520	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500
9010205 Lainoja kaupunginorkesterin soittajille soitinhankintoja varten - Lån till stadsorkesterns musiker för anskaffning av instrument	12	50	50	50	50	50
9010221 Liikelaitosten lainat - Affärsverkens lån						
9010222 Sosiaalisen luototuksen lainojen myöntämiseen, sosiaalilautakunnan käytettäväksi - Lån för social kreditgivning, till socialnämndens disposition	1 571	1 800	1 800	1 800	1 800	1 800
9010233 Lainat kaupunkikonsernin yhteisöille - Lån till sammanslutningar i stadskoncernen	3 000	30 000	85 900	85 900	59 000	60 000
9010235 Lainat vapaapalokunnille - Lån till frivilliga brandkårer		2 540	200	200		

9 01 03 Ottolainat ja niiden lyhennykset, rahoitusjohtajan käytettäväksi - Upplåning och amorteringar, till finansdirektörens disposition

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2024
	2020	2021	2022	2022		
Tulot - Inkomster		80 000	115 000	115 000	138 000	149 000
Menot - Utgifter	68 456	79 000	65 000	65 000	50 000	60 000
Netto	-68 456	1 000	50 000	50 000	88 000	89 000
<i>Yitykset - Överskridningar</i>						
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster			43,8	43,8	20,0	8,0
Menot - Utgifter		15,4	-17,7	-17,7	-23,1	20,0

Rahastot – Fonder

Rahastot osa sisältää ne rahastot, jotka ovat kirjanpidossa eriytetty itsenäisiksi taseyksiköiksi. Helsingin kaupungilla on viisi tällaista rahastoa: Asuntotuotantorahasto, Urheilu- ja ulkoilulaitosrahasto, Vakuutusrahasto, Innovaatorahasto ja Osallisuusrahasto.

Asuntotuotantorahasto

Rahaston tarkoituksena on kaupungin omaan omistukseen tulevan yhtiömuotoisen uuden asuntotuotannon ja peruskorjauksen sekä kiinteästi asuntotuotantoon liittyvien palvelutilojen omarahoituksen turvaaminen ja lisäksi kaupungin oman asuntotuotannon rakennuttamisen riskien hallitseminen ja asuntotuotantoon liittyvän kehittämis- ja koe-rakentamistoiminnan rahoittaminen. Rahastoa kartutetaan siirtämällä rahastoon vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä rahaston tilikauden tulos. Rahastoon on yhdistetty vuonna 1.1.2013 Asuntolainarahasto.

Urheilu- ja ulkoilulaitosrahasto

Rahaston tarkoituksena on Helsingin kaupunkiin rakennettavien urheilu- ja ulkoilulaitosten rahoituksen helpottaminen. Rahastoa kartutetaan vuosittain rahaston tilikauden tuloksella.

Vakuutusrahasto

Rahaston tarkoituksena on kaupungin oman ja sen huostassa olevan vieraan vakuuttamattoman omaisuuden vahingonvaaran muuntaminen tasaisiksi vuosikustannuksiksi. Rahastoa kartutetaan tai puretaan vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä rahaston yli- tai alijäämällä.

Innovaatorahasto

Rahaston tarkoituksena on Helsingin osaamisperustan vahvistaminen yhteistyössä korkeakoulujen ja elinkeino-elämän kanssa. Rahastoa kartutetaan siirtämällä rahastoon vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä rahaston tilikauden tulos. Rahaston varoja käytetään rahaston tarkoituksen mukaisten joko kaupungin toimesta tai yhteistyössä muiden osapuolien kanssa toteutettavien tulevaisuuden elinkeinoperustaa luovien investointihankkeiden ja projektien rahoitukseen.

Osallisuusrahasto

Osallisuusrahaston tarkoituksena on edistää yhdenvertaista kaupunkia luomalla taloudelliset edellytykset helsinkiläisten asukkaiden ja yhteisöjen esittämien hankkeiden ja projektien toteuttamiselle. Rahastoa kartutetaan kaupunginvaltuuston erikseen päättämällä määrällä. rahaston tarkoituksen mukaisten, joko kaupungin toimesta tai yhteistyössä muiden osapuolien kanssa toteutettavien kaupunginvaltuuston tai kaupunginhallituksen erikseen päättämien investointien tai projektien toteutukseen sekä osallistuvan budjetoinnin toteuttamisen edellyttämiin menoihin.

Avsnittet fonder omfattar de fonder som i bokföringen utgör självständiga balansräkningsenheter. Helsingfors stad har fem sådana fonder: Bostadsproduktionsfonden, Fonden för idrotts- och friluftsanläggningar, Försäkringsfonden, Innovationsfonden och Delaktighetsfonden.

Bostadsproduktionsfonden

Syftet med fonden är att säkerställa den egna finansieringen för ny bostadsproduktion i form av bolag som kommer i stadens ägo, för ombyggnad och för servicelokaler som är fast anknutna till bostadsproduktionen, att hantera bygg-herreriskerna vid stadens egen bostadsproduktion, att finansiera utvecklings- och försöksbyggnadsverksamhet inom bostadsproduktionen och att betala kapitalkostnaderna för räntestödsbostäder i stadens ägo som är byggda efter 1992. Till fonden överförs årligen det belopp som utgör räkenskapsperiodens resultat för fonden i anslutning till bokslutet. Fonden sammanslogs 1.1.2013 med Bostads-länefonden.

Fonden för idrotts- och friluftsanläggningar

Fonden har till syfte att underlätta finansieringen av idrotts- och friluftsanläggningar som ska byggas i Helsingfors stad. Till fonden överförs årligen det belopp som utgör räkenskapsperiodens resultat för fonden.

Försäkringsfonden

Fonden har till syfte att omvandla skaderisken för stadens oförsäkrade egendom och utomstående tillhörig oförsäkrad egendom i stadens besittning till jämna årliga kostnader. Till fonden överförs årligen i samband med bokslutet det belopp som utgör fondens över- eller underskott.

Innovationsfonden

Syftet med fonden är att kunskapsbasen ska stärkas i Helsingfors i samråd med högskolorna och näringslivet. Till fonden överförs årligen det belopp som utgör räkenskapsperiodens resultat för fonden i anslutning till bokslutet. Fondmedlen används för finansiering av investeringsprojekt och andra projekt som är i överensstämmelse med syftet och som skapar en näringsbas för framtiden. Projekten kan genomföras av staden ensam eller tillsammans med andra parter.

Delaktighetsfonden

Syftet med delaktighetsfonden är att främja en jämlik stad genom att skapa ekonomiska förutsättningar för att invånare och samfund i Helsingfors ska kunna genomföra föreslagna projekt. Till fonden överförs de medel som stadsfullmäktige separat fattat beslut om och de används för finansiering av investeringar, projekt eller utgifter för medborgarbudgetering vilka stämmer överens med syftet och som baserar sig på ett separat beslut av stadsfullmäktige eller stadsstyrelsen. De kan genomföras av staden ensam eller tillsammans med andra parter.

Itsenäisinä taseyksikköinä toimivien rahastojen yhdistetty tuloslaskelma ja rahoituslaskelma – Kombinerad resultaträkning och finansieringskalkyl för de fonder som utgör självständiga balansräkningsenheter

1000 €	Käyttö Förbrukning 2020	Ennuste - Prognos 2021	Talousarvio Budget 2022	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2024
Liikevaihto - Omsättning		2 491	2 630	2 852	3 051
Muut toimintatulot - Övriga verksamhetsintäkter	201				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	-104	-881			
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	-1 713	-3 684	-2 765	-2 765	-2 765
Henkilöstökulut - Personalkostnader	-593				
Muut menot - Övriga utgifter	-2 982	-3 216	-7 755	-7 634	-7 634
Varsinaiset kulut - Kostnader	-5 392	-7 781	-10 520	-10 399	-10 399
Poistot - Avskrivningar					
Liikelylijäämä/alijäämä - Rörelseöverskott/underskott	-5 191	-5 290	-7 890	-7 547	-7 348
Rahoitustuotot - Finansiella intäkter	4 739	2 509	2 648	2 678	2 634
Muut korkomenot - Övriga ränteutgifter	-55				
Rahastojen muutos - Förändring av fonder	506	-700			
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)		-3 481	-5 242	-4 869	-4 714
1000 €	Käyttö Förbrukning 2020	Ennuste Prognos 2021	Talousarvio Budget 2022	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2024
Toiminnan rahavirta - Kassaflöde från verksamheten					
Liikelylijäämä/alijäämä - Rörelseöverskott/underskott	-5 191	-5 290	-7 890	-7 547	-7 348
Korkotulot - Ränteinkomster	2 405	2 509	2 648	2 678	2 634
Muut rahoitustulot - Övriga finansieringsinkomster	2 334				
Muut rahoitusmenot - Övriga finansieringsutgifter	-55				
Investointimenot - Investeringsetgifter	-1 697	-745	-1 679	-1 679	-1 679
Toiminnan ja investointien rahavirta - Kassaflöde från verksamheten och investeringar	-2 203	-3 526	-6 921	-6 548	-6 393
Rahoituksen rahavirta - Kassaflöde från finansiering					
Antolainasaamisten lisäykset - Ökningar i lånefordringar	-25 769	-69 800	-28 000	-25 000	-25 000
Antolainasaamisten vähennykset - Minskningsar i lånefordringar	9 134	10 252	11 488	11 340	11 047
Peruspääoman muutos - Förändring i grundkapitalet	60 704				
Muut maksuvalmiuden muutokset - Övriga förändringar i likviditeten	-41 866				
Rahoituksen rahavirta - Kassaflöde från finansieringen	2 203	-59 548	-16 512	-13 660	-13 953
Vaikutus maksuvalmiuteen - Effekt på likviditeten		-63 074	-23 433	-20 208	-20 346

Asuntotuotantorahasto tuloslaskelma ja rahoituslaskelma – Resultaträkning och finansieringskalkyl för bostadsproduktionsfonden

1000 €	Käyttö Förbrukning	Ennuste - Prognos	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2020	2021	2022	2023	2024
Muut toimintatulot - Övriga verksamhetsintäkter	201				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	0				
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	-439	-684			
Henkilöstökulut - Personalkostnader					
Muut menot - Övriga utgifter	-780	-216			
Varsinaiset kulut - Kostnader	-1 219	-900			
Poistot - Avskrivningar					
Liikelylijäämä/alijäämä - Rörelseöverskott/underskott	-1 018	-900			
Rahoitustuotot - Finansiella intäkter	2 426	2 509	2 648	2 678	2 634
Muut korkomenot - Övriga ränteutgifter	-55				
Korvaus peruspääomalle - Ersättning på grundkapitalet					
Satunnaiset erät - Extraordinära poster					
Rahastojen muutos - Förändring av fonder	-1 354	-700			
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)		909	2 648	2 678	2 634

1000 €	Käyttö Förbrukning	Ennuste Prognos	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2020	2021	2022	2023	2024
Toiminnan rahavirta - Kassaflöde från verksamheten					
Liikelylijäämä/alijäämä - Rörelseöverskott/underskott	-1 018	-900			
Rahoitustuotot ja -kulut - Finansiella intäkter och kostnader					
Korkotulot - Ränteinkomster	2 405	2 509	2 648	2 678	2 634
Muut rahoitustulot - Övriga finansieringsinkomster	21				
Muut rahoitusmenot - Övriga finansieringsutgifter	-55				
Toiminnan ja investointien rahavirta - Kassaflöde från verksamheten och investeringar	1 354	1 609	2 648	2 678	2 634
Rahoituksen rahavirta - Kassaflöde från finansiering					
Antolainauksen muutokset - Förändringar i utlåningen					
Antolainasaamisten lisäykset - Ökningar i lånefordringar	-18 535	-17 500	-10 000	-10 000	-10 000
Antolainasaamisten vähennykset - Minskningar i lånefordringar	2 706	2 775	2 804	2 943	2 965
Peruspääoman muutos - Förändring i grundkapitalet	704				
Muut maksuvalmiuden muutokset - Övriga förändringar i likviditeten	13 772				
Rahoituksen rahavirta - Kassaflöde från finansieringen	-1 354	-14 725	-7 196	-7 057	-7 035
Vaikutus maksuvalmiuteen - Effekt på likviditeten		-13 116	-4 548	-4 379	-4 401

Urheilu- ja ulkoilulaitosrahaston tuloslaskelma ja rahoituslaskelma – Resultaträkning och finansieringskalkyl för fonden för idrotts- och friluftsanläggningar

1000 €	Käyttö Förbrukning 2020	Ennuste - Prognos 2021	Talousarvio Budget 2022	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2024
Liikevaihto - Omsättning					
Varsinaiset kulut - Kostnader					
Poistot - Avskrivningar					
Rahoitustuotot - Finansiella intäkter	1				
Rahoituskulut - Finansiella kostnader					
Rahastojen muutos - Förändring av fonder	-1				
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)					
1000 €	Käyttö Förbrukning 2020	Ennuste Prognos 2021	Talousarvio Budget 2022	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2024
Toiminnan rahavirta - Kassaflöde från verksamheten					
Liikelylijäämä/alijäämä - Rörelseöverskott/underskott					
Poistot - Avskrivningar					
Korkotulot - Ränteinkomster	0				
Muut rahoitustulot - Övriga finansieringsinkomster	1				
Toiminnan ja investointien rahavirta - Verksamhetens och inv	1				
Rahoituksen rahavirta - Kassaflöde från finansiering					
Antolainauksen muutokset - Förändringar i utlåningen					
Antolainasaamisten lisäykset - Ökningar i lånefordringar	-7 234	-52 300	-18 000	-15 000	-15 000
Antolainasaamisten vähennykset - Minskningar i lånefordringa	6 428	7 477	8 684	8 397	8 082
Peruspääoman muutos - Förändring i grundkapitalet	60 000				
Muut maksuvalmiuden muutokset - Övriga förändringar i likvid	-59 195				
Rahoituksen rahavirta - Kassaflöde från finansiering	-1	-44 823	-9 316	-6 603	-6 918
Vaikutus maksuvalmiuteen - Effekt på likviditeten		-44 823	-9 316	-6 603	-6 918

Vakuutusrahaston tuloslaskelma ja rahoituslaskelma – Resultaträkning och finansieringskalkyl för försäkningsfonden

1000 €	Käyttö Förbrukning 2020	Ennuste - Prognos 2021	Talousarvio Budget 2022	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2024
Liikevaihto - Omsättning		2 491	2 630	2 852	3 051
Muut menot - Övriga utgifter	-746				
Varsinaiset kulut - Kostnader	-746				
Liikelylijäämä/alijäämä - Rörelseöverskott/underskott	-746	2 491	2 630	2 852	3 051
Rahoitustuotot - Finansiella intäkter	2 312				
Rahastojen muutos - Förändring av fonder	-1 566				
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)		2 491	2 630	2 852	3 051
1000 €	Käyttö Förbrukning 2020	Ennuste Prognos 2021	Talousarvio Budget 2022	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2024
Toiminnan rahavirta - Kassaflöde från verksamheten					
Liikelylijäämä/alijäämä - Rörelseöverskott/underskott	-746	2 491	2 630	2 852	3 051
Muut rahoitustulot - Övriga finansieringsinkomster	2 312				
Toiminnan ja investointien rahavirta - Kassaflöde från verksamheten och investeringar	1 566	2 491	2 630	2 852	3 051
Muut maksuvalmiuden muutokset - Övriga förändringar i likviditeten	-1 566				
Rahoituksen rahavirta - Kassaflöde från finansieringen	-1 566				
Vaikutus maksuvalmiuteen - Effekt på likviditeten		2 491	2 630	2 852	3 051

Innovaatorahaston tuloslaskelma ja rahoituslaskelma – Resultaträkning och finansieringskalkyl för innovationsfonden

1000 €	Käyttö Förbrukning 2020	Ennuste - Prognos 2021	Talousarvio Budget 2022	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2024
Muut toimintatulot - Övriga verksamhetsintäkter					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	0				
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	-836	-3 000	-2 765	-2 765	-2 765
Henkilöstökulut - Personalkostnader	-419				
Muut menot - Övriga utgifter	-1 456	-3 000	-3 235	-3 235	-3 235
Varsinaiset kulut - Kostnader	-2 711	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000
Poistot - Avskrivningar					
Liikelylijäämä/alijäämä - Rörelseöverskott/underskott	-2 711	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000
Rahastojen muutos - Förändring av fonder	2 711				
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)		-6 000	-6 000	-6 000	-6 000
1000 €	Käyttö Förbrukning 2020	Ennuste Prognos 2021	Talousarvio Budget 2022	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2024
Toiminnan rahavirta - Kassavirta från verksamheten					
Liikelylijäämä/alijäämä - Rörelseöverskott/underskott	-2 711	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000
Toiminnan ja investointien rahavirta - Kassavirta från verksamhetens och investeringar	-2 711	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000
Muut maksuvalmiuden muutokset - Övriga förändringar i likviditeten	2 711				
Rahoituksen rahavirta - Kassavirta från finansieringen	2 711				
Vaikutus maksuvalmiuteen - Effekt på likviditeten		-6 000	-6 000	-6 000	-6 000

Vuosina 2022–2024 innovaatorahastosta arvioidaan käytettävän noin 6 miljoonaa euroa vuodessa. Kaupunkistrategian mukaisesti on tarkoituksenmukaista toteuttaa kasvavasti määräaikaista kehittämis-, innovaatio- ja elinkeinohankkeita yritysten ja muiden kumppaneiden kanssa.

Åren 2022–2024 beräknas ca 6 miljoner euro av medlen i innovationsfonden bli använda årligen. I enlighet med stadsstrategin är det ändamålsenligt att i allt högre grad genomföra tidsbestämda utvecklings-, innovations- och näringslivsprojekt tillsammans med företag och andra partner.

Osallisuusrahaston tuloslaskelma ja rahoituslaskelma – Resultaträkning och finansieringskalkyl för delaktighetsfonden

1000 €	Käyttö Förbrukning 2020	Ennuste - Prognos 2021	Talousarvio Budget 2022	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2024
Liikevaihto - Omsättning					
Muut toimintatulot - Övriga verksamhetsintäkter					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	-104	-881			
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	-438				
Henkilöstökulut - Personalkostnader	-175				
Muut menot - Övriga utgifter	0		-4 520	-4 399	-4 399
Varsinaiset kulut - Kostnader	-716	-881	-4 520	-4 399	-4 399
Poistot - Avskrivningar					
Liikelylijäämä/alijäämä - Rörelseöverskott/underskott	-716	-881	-4 520	-4 399	-4 399
Rahastojen muutos - Förändring av fonder	716				
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)		-881	-4 520	-4 399	-4 399

'1000 €	Käyttö Förbrukning 2020	Ennuste - Prognos 2021	Talousarvio Budget 2022	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2024
Toiminnan rahavirta - Kassaflöde från verksamheten					
Liikelylijäämä/alijäämä - Rörelseöverskott/underskott	-716	-881	-4 520	-4 399	-4 399
Poistot - Avskrivningar					
Investointimenot - Investeringsutgifter	-1 697	-745	-1 679	-1 679	-1 679
Toiminnan ja investointien rahavirta - Kassaflöde från verksamheten och investeringar	-2 413	-1 626	-6 199	-6 078	-6 078
Muut maksuvalmiuden muutokset - Övriga förändringar i likviditeten	2 413				
Rahoituksen rahavirta - Kassaflöde från finansieringen	2 413				
Vaikutus maksuvalmiuteen - Effekt på likviditeten		-1 626	-6 199	-6 078	-6 078

Osallisuusrahastosta tuloutetaan 1,0 miljoonaa euroa osallistuvaan budjettiin investointi-, palkka- ja käyttötalousmenoihin kaupunkilaisten ehdotuksiin ja äänestystulokseen perustuen. Osallisuusmallin toimeenpanoon 1,1 miljoonaa euroa palkka- ja käyttötalousmenoja kaupunginkanslian määrärahoihin.

Från delaktighetsfonden redovisas 1,0 mn euro för medborgarbudgetering till investerings-, löne- och driftsekonomiutgifterna utifrån stadsbornas förslag och röstningsresultatet. För verkställande av delaktighetsmodellen löne- och driftsekonomiutgifter på 1,1 mn euro till stadskansliets anslag.

VUODEN 2022 TALOUSARVIOON SISÄLTYYVÄT AVUSTUSMÄÄRÄRAHAT **Liite 1 - Bilaga 1**
JA AVUSTUKSENLUONTEISET KORVAUSMÄÄRÄRAHAT – UNDERSTÖDSANSLAG OCH UNDERSTÖDSMÄSSIGA
ERSÄTTNINGSANSLAG I 2022 ÅRS BUDGET

	TA 2021	Haettu avustus	TAE 2022	TSE 2023	TSE 2024
	euro	euro	euro	euro	euro
Kaupunginhallitus - Stadsstyrelsen	2 348 000	3 148 894	2 348 000	2 348 000	2 348 000
Helsingin kaupungin 450-vuotistaiteilijatalosäätiö sr - Stiftelsen Helsingfors stads 450-årskonstnärshus sr	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000
Helsingin seudun kesäyliopistosäätiö sr - Stiftelsen för Helsingforsnejdens sommaruniversitet sr	156 800	160 000	156 800	156 800	156 800
Y-säätiö sr - Y-stiftelsen sr	109 000	109 000	109 000	109 000	109 000
Vuosaaren Urheilutalo Oy	75 000	83 000	83 000	83 000	83 000
Asukasosallisuuden avustukset - Understöd för invånardelaktighet	1 096 000	1 653 952	1 096 000	1 096 000	1 096 000
Muiden yhteisöjen avustukset - Understöd till andra sammanslutningar	861 200	1 092 942	853 200	853 200	853 200
Valtionperinnöt - Arv som tillfallit staten*	3 800 000		8 400 000	4 000 000	4 000 000
kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalle - till kultur- och fritids- sosiiali- ja terveystoimialalle - till social- och hälsovårdssektorn	850 000		1 300 000	950 000	950 000
	2 950 000		7 100 000	3 050 000	3 050 000
Kasvatus- ja koulutuslautakunta - Fostrans- och utbildningsnämnden	10 403 000		10 366 000	10 666 000	10 966 000
kasvatus- ja koulutuslautakunta - fostrans- och utbildningsnämnden	10 403 000		10 366 000	10 666 000	10 966 000
Kaupunkiympäristölautakunta - Stadsmiljönämnden	1 150 000	1 417 233	950 000	950 000	950 000
hissiaavustukset - understöd för hissar	800 000	1 183 900	800 000	800 000	800 000
Ympäristö- ja lupajaosto - Miljö- och tillståndssektionen	60 000	60 000	60 000	60 000	60 000
Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy - Huvudstadsregionens Återanvändningscentral Ab	90 000	90 000	90 000	90 000	90 000
Smart & Clean -säätiö - Smart & Clean -stiftelsen	200 000	83 333	0	0	0
Pelastuslautakunta - Räddningsnämnden	122 500	132 000	122 500	122 500	122 500
Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta - Kultur- och fritidsnämnden	67 424 000	74 394 500	66 158 904	66 158 904	66 158 904
understöd	17 018 000	17 018 000	17 018 000	17 018 000	17 018 000
understöd	8 366 000	8 371 000	8 371 000	8 371 000	8 371 000
nuorisojoukkojen avustukset - ungdomssektionen understöd	2 625 000	2 625 000	2 625 000	2 625 000	2 625 000
kulttuurin laitosavustukset - understöd till kulturanläggningar	22 902 000	23 690 000	22 800 000	22 800 000	22 800 000
Helsingin teatterisäätiö sr - Helsingfors teaterstiftelse sr	13 723 000	14 076 000	13 621 000	13 621 000	13 621 000
<i>Laina-avustus - Låneunderstöd</i>	5 200 000	5 110 000	5 110 000	5 110 000	5 110 000
<i>Toiminta-avustus - Verksamhetsbidrag</i>	5 618 000	6 073 000	5 618 000	5 618 000	5 618 000
<i>Vuokra-avustus - Understöd för hyror</i>	2 905 000	2 893 000	2 893 000	2 893 000	2 893 000
Korkeasaaren eläintarhan säätiö sr - Högholmens djurgårds stiftelse sr	4 580 000	5 000 000	4 580 000	4 580 000	4 580 000
Suomen Kansallisoopperan säätiö sr - Stiftelsen för Finlands Nationalopera sr *)	3 694 000	3 694 000	3 694 000	3 694 000	3 694 000
UMO-säätiö - UMO Stiftelsen	816 000	830 000	816 000	816 000	816 000
Suomen Urheilumuseosäätiö sr - Stiftelsen för Finlands Idrottsmuseum sr	89 000	90 000	89 000	89 000	89 000
liikunnan laitosavustukset - Understöd till idrottsanläggningar	16 513 000	22 690 500	15 344 904	15 344 904	15 344 904
Helsinki Stadion Oy	338 000	475 000	338 000	338 000	338 000
<i>toiminta-avustus - verksamhetsunderstöd</i>	298 000	435 000	298 000	298 000	298 000
<i>vuokra-avustus - understöd för hyror</i>	40 000	40 000	40 000	40 000	40 000
Jääkentäsäätiö sr - Isbanestiftelsen sr	1 302 000	1 328 000	1 328 000	1 328 000	1 328 000
<i>korot ja lyhennykset - räntor och amorteringar</i>	1 069 000	1 094 000	1 094 000	1 094 000	1 094 000
<i>vuokra-avustus - understöd för hyror</i>	233 000	234 000	234 000	234 000	234 000
Mäkelänninteen Uuintikeskus Oy	605 000	1 628 000	605 000	605 000	605 000
Stadion-säätiö sr - Stadionstiftelsen sr	7 529 000	8 598 000	6 234 904	6 234 904	6 234 904
<i>korot ja lyhennykset - räntor och amorteringar</i>	5 169 000	5 650 000	5 650 000	5 650 000	5 650 000
<i>toiminta-avustus - verksamhetsunderstöd</i>	1 900 000	748 000	0	0	0
<i>vuokra-avustus - understöd för hyror</i>	460 000	2 200 000	584 904	584 904	584 904
Urhea-säätiö sr	150 000	250 000	250 000	250 000	250 000
Urheiluhallit Oy	4 000 000	6 670 000	4 000 000	4 000 000	4 000 000
Vuosaaren Urheilutalo Oy	2 340 000	3 010 000	2 340 000	2 340 000	2 340 000
anlagningsunderstöd	249 000	731 500	249 000	249 000	249 000
Sosiiali- ja terveyslautakunta - Social- och hälsovårdsnämnden	4 261 000	4 261 000	261 000	4 261 000	4 261 000
Sosiiali- ja terveyslautakunta - Social- och hälsovårdsnämnden	4 261 000	4 261 000	261 000	4 261 000	4 261 000

VUODEN 2022 TALOUSARVIOON SISÄLTYVÄT AVUSTUSMÄÄRÄRAHAT **Liite 1 - Bilaga 1**
JA AVUSTUKSENLUONTEISET KORVAUSMÄÄRÄRAHAT – UNDERSTÖDSANSLAG OCH UNDERSTÖDSMÄSSIGA
ERSÄTTNINGANSLAG I 2022 ÅRS BUDGET

	TA	Haettu	TAE	TSE	TSE
	2021	avustus	2022	2023	2024
	euro	euro	euro	euro	euro
Avustukset yhteensä - Understöden sammanlagt	89 508 500	83 353 627	88 606 404	88 506 404	88 806 404

*Vuonna 2022 valtionperinnöistä jaettava avustusmääräraha sisältää 20.12.2019 vastaanotettua valtionperintöä 1 000 000 euroa kulttuurin ja vapaa-ajan ja 700 000 euroa sosiaali- ja terveystoimialalle. Det understödsanslag som år 2022 delas ut ur arv som tillfallit staten innehåller arvsmedel på 1 000 000 euro till kultur- och fritidssektorn 700 000 euro till social- och hälsovårdssektorn, vilka tagits emot 20.12.2019.

Yhdistyksen yms. nimi – Sammanslutningens namn		2022
		€
1	Keskushallinto - Centralförvaltningen	
1 50 03	Maksuosuudet, korvaukset ja jäsenmaksut, Kaupunginkanslian käytettäväksi - Betelningsandelar, ersättningar och medlemsavgifter, till stadskansliets disposition	
	Climate KIC Nordic	12 500
	Esittävien taiteilijoiden ja äänitteiden tuottajien tekijänoikeusyhdistys GRAMEX ry	50 000
	European Cities Marketing ECM	4 500
	Eurocities asbl	16 300
	Euroopan Unionin pääkaupunkien liitto, UCUE	1 000
	Focus Localis	200
	Future Home -konsortio	2000
	Helsingin seudun kauppakamari – Helsingfors regionens handelskammare ry	6 400
	International Meetings Association, ICCA	3 000
	Kopiosto ry	230 000
	KT Kuntatyönantajat – KT Kommunarbetsgivarna	600 000
	Laatukeskus Excellence Finland Oy	15 000
	Lightning Urban Community International – verkosto, LUCI	5 300
	Mayors for Peace	15
	Network of Good Food Cities of the World – verkosto, DELICE	3 000
	Open Geospatial Consortium (OGC) GovFuture	200
	Rainbow Cities	2000
	Saksalais-Suomalainen Kauppakamari	780
	SAP Finnish user group ry	1 000
	Suomen Kuntaliitto – Finlands Kommunförbund	2 000 000
	Sydkustens landskapsförbund rf	62 000
	Säveltäjien Tekijänoikeustoimisto Teosto ry	80 000
	Sanastokeskus TSK ry – Terminologicalentralen TSK rf	1 100
	Tietotekniikan liitto ry	980
	Union of the Baltic Cities	7 300
	Urban Mobility Association EIT	50 000
	Uudenmaan virkistysalueyhdistys ry – Förening Nylands friluftsområden rf	450 000
	WHO European Healty Cities	6 000
	Wonderful Copenhagen	23 000
	World Tourism Cities Federation (WTCF)	1 800
	World Trade Center Association Helsinki ry	600
	Taloushallintopalveluliikelaitos – Affärsverket ekonomiförvaltningstjänsten	
	Suomen Taloushallintoliitto ry - Ekonomiadministrationsförbundet i Finland rf	12 000
	Työterveysliikelaitos – Affärsverket företagshälsan	
	TTH-seura	400
	Työ ja Terveys ry – Arbet och Hälsa rf	900
	Työterveyslaitos, Laatuverkosto – Arbetshälsoinstitutet, kvalitetsnätverket	1 500
	Rakentamispalveluliikelaitos – Affärsverket byggtjänsten	
	Suomen osto- ja logistiikkayhdistys (LOGY) ry – Finlands inköps- och logistikförening (LOGY) rf	1 000
	Helsingin Autoteknillinen Yhdistys ry (Haty)	200
	Kauppapuutarhaliitto – Handelsträdgårdsförbundet ry	600
	Taimistoviljelijät ry – Planskoleodlarna ry	200
	Sähkölaitteistojen kunnossapitoyhdistys ry	200
2	Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala - Fostrans- och utbildningssektorn	
	International Baccalaureate Organization	21 000
	Suomen ammatillisen koulutuksen kulttuuri- ja urheiluliitto, SAKU ry	14 000
	Suomen ammattitaito - Skills Finland ry	3 000

Yhdistyksen yms. nimi – Sammanslutningens namn	2022
	€
Ammattiosaamisen kehittämissyhdystys AMKE ry	20 000
Valtakunnallinen työpajayhdistys ry	400
Suomen oppisopimuskoulutuksen järjestäjät ry – Läroavtalsutbildningsarrangörerna i Finland rf	1 100
Kansalais- ja työväenopistojen liitto KTOL – Medborgar- och arbetarinstitutens förbund MAIF ry;	3 000
Förbundet för arbetar- och medborgarinstitut i Svenskfinland FAMI rf	2 050
International Association of Educating Cities	1 700
KNX Finland ry	200
Suomen Hitsausteknillinen Yhdistys ry	400
Sähkö- ja teleurakoitsijaliitto STUL ry – Finlands elentreprenörsförbund rf	50
European Forum of Technical and Vocational Education and Training	600
3 Kaupunkiympäristön toimiala - Stadsmiljösektorn	
METREX, Euroopan metropolialueiden ja alueiden verkosto (the Network of European Metropolitan Regions and Areas)	3 000
BuildingSMART Finland	3 000
Pohjoismaiden Tietekillisen Liiton PTL Suomen osasto - Nordiska Vägtekniska Förbundets NVF avdelning i Finland ry	400
Pyöräilykuntien verkosto	2 400
Pyöräilylähetystö (Finnish Cycling Embassy)	0
DOCOMOMO Suomi Finland ry	380
ICOMOS Suomen osasto ry	250
Älykkään liikenteen verkosto - ITS Finland Oy	3 780
Kansainvälinen liikenneturvallisuustutkimuksen verkosto ICTCT	680
Euroopan pyöräilyjärjestöjen kaupunkiverkosto - Cities for Cyclists	2 000
Sähkölaiteistojen kunnossapitoyhdistys, SÄKPY ry	700
IFHP International Federation for Housing and planning	80
Green Net Finland Oy	1 350
Luonto-Liitto ry	200
The International Council for Local Environmental Initiatives, ICLEI	4 500
Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys – Vattenskyddsföreningen för Vanda å och Helsingforsnejen ry	63 000
WUP (World Urban Parks)	2 175
Suomen tieyhdistys - Vägföreningen i Finland rf	990
Viherympäristöliitto - Grönmiljöförbundet rf	1 500
Energie Cities	5 500
Carbon Neutral Cities Alliance	9 000
Suomen toimitila- ja rakennuttajaliitto, RAKLI ry - Fastighetsägarna och Byggherrarna i Finland	25 000
ArchiMad-kerho, toimittaja Micro Aided Design	1 000
Finnish Green Building Council	3 500
Pohjoismaiset Rakennuspäivät Suomen osasto- Nordisk Byggdag Finlands avdelning ry	0
Pelastuslaitos - Räddningsverket	
Helsingin Pelastusliitto ry – Helsingfors Räddningsförbund rf	8 500
Liikenneliikelaitos – Trafikaffärsverket	
Nordic Light Rail Association -yhdistys	700
Union Internationale des Transports Publics, UITP	20 000
4 Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala - Kultur- och fritidssektorn	
Art Nouveau European Route (Ruta Europaea del Modernise) -verkosto	0
Artist International Association small size	100
Design District Helsinki – Designkortteri ry	225
European Network of Cultural Centres, ENCC	500
Engage International	300
International Federation of Library Associations and Institutions, IFLA	687
International Cities of Refuge Network (ICORN)	2 300
International Association of Music Libraries, IAML	100
International Artist Managers Assosiation, IAMA	311

Yhdistyksen yms. nimi – Sammanslutningens namn	2022
	€
International Biennial Assosiation	200
International Council of Museums, ICOM	800
Major Orchestra Librarians Association, MOLA	220
Nordisk Orkesterbibliotek Union, NOBU	71
Sponsorointi & Tapahtumamarkkinointi ry	1 000
RFID-lab Finland Oy	1 575
Suomen Museoliitto – Finlands museiförbund rf	2 000
Suomen lastenkulttuurikeskuksen liitto ry – Förbundet för barnkulturcenter i Finland rf	450
Suomen elokuvateatteriliitto, SEOL ry - Finlands Biografförbund	245
Suomen kotiseutuliitto ry – Finlands Hembygdsförbund rf	860
Suomen laatuyhdistys - Finlands Kvalitetsförening rf	0
Suomen leirintäalueyhdistys	590
Suomen Musiikkikirjastoyhdistys ry - Finlands musikbiblioteksforening rf	160
Suomen Sinfoniaorkesterit ry - Finlands Symfoniorkestrar rf	4 900
Sähkölaitteistojen kunnossapito ry	190
World Cities Culture Forum	9 481

5 Sosiaali- ja terveystoimiala - Social- och hälsovårdssektorn

ADHD –liitto ry - ADHD-förbundet rf	66
Kehitysvammaliitto – Förbundet Utvecklingshämning ry	500
Lastensuojelun Keskusliitto ry – Centralförbundet för Barnskydd rf	150
Presidents institute APS	4 500
Reposalmen venekerho ry	30
Sosiaalilääketieteen yhdistys	45
Suomen sosiaali- ja terveys ry SOSTE– Finlands social och hälsa rf	2 000
Suomen Muistiasiantuntijat - Finlands minnesspecialister rf	200
Suomen Haavanhoitoyhdistys – Föreningen för Sårvård i Finland rf	100
Suomen Partiolaiset ry – Finlands Scouter ry	140

KONSERNIIN KUULUVAT TYTÄRYHTEISÖT JA –SÄÄTIÖT – DOTTERSAMMANSLUTNINGAR OCH -STIFTELSE INOM KONCERNEN

Tytäryhteisöt

Tytäryhteisöllä tarkoitetaan yhteisöä, jossa Helsingin kaupungilla on kirjanpitolaissa tarkoitettu määräysvalta. Kaupungilla on määräysvalta yhteisössä, kun sillä on enemmän kuin 50 prosenttia yhteisön kaikkien osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä. Kaupungilla on määräysvalta myös silloin, kun kaupungilla on oikeus nimittää tai erottaa enemmistö jäsenistä yhteisön tai säätiön hallituksessa.

Dotter sammanslutningar

Med dotter sammanslutning avses en sammanslutning i vilken Helsingfors stad har sådant bestämmande inflytande som avses i bokföringslagen. Staden har bestämmande inflytande i en sammanslutning då den innehar mer än 50 procent av rösterna för samtliga aktier eller andelar i sammanslutningen. Staden har bestämmande inflytande också då den innehar rätt att utse eller avsätta flertalet av ledamöterna i sammanslutningens eller stiftelsens styrelse.

Asunto Oy Oulunkyläntori 2

Asunto-osakeyhtiö Merimiehenkatu 12

Asunto-oy Paciuksenkatu 4

Etelä-Hermannin Pysäköinti Oy

Fallkullan Kiilan Pysäköinti Oy

Finlandia-talo Oy – Finlandia-huset Ab

Forum Virium Helsinki Oy

Helen Oy – Helen Ab

Helsingin Asumisoikeus Oy

Helsingin kaupungin 450-vuotis-taiteilijatalosäätiö sr – Stiftelsen Helsingfors stads 450-årskonstnärshus sr

Helsingin kaupungin asunnot Oy – Helsingfors stads bostäder Ab

Helsingin kaupungin Linja-autotoiminta Oy – Helsingfors stads bussverksamhet Ab

Helsingin Konsernihankinta Oy – Helsingfors Koncernupphandling Ab

Helsingin Leijona Oy – Helsingfors Lejon Ab

Helsingin Musiikkitalon säätiö sr - Stiftelsen Musikhuset i Helsingfors

Helsingin Satama Oy – Helsingfors Hamn Ab

Helsingin Seniorisäätiö sr – Seniorstiftelsen sr i Helsingfors

Helsingin tapahtumasäätiö sr – Helsingfors evenemangsstiftelse sr

Helsingin teatterisäätiö sr – Helsingfors teaterstiftelse sr

Helsingin Tiedepuiston Yrityshautomot Oy

Helsingin V Yhteiskoulun Talo Oy

Helsingin Väylä Oy – Helsingforsleden Ab

Helsinki Abroad Ltd Oy

Helsinki Business Hub Ltd Oy

Helsinki Marketing Oy Ltd

Helsinki Stadion Oy

Hernesaaren jätteen putkikeräys Oy – Ärtholmens Sopsug Ab

Itä-Pasilan Pysäköinti Oy

Jätkäsaaren jätteen putkikeräys Oy – Busholmens Sopsug Ab

Jätkäsaaren Pysäköinti Oy – Busholmens Parkering Ab

Jääkenttäsaatiö sr – Isbanestiftelsen sr

Kalasadaman jätteen putkikeräys Oy – Fiskehamnens Sopsug Ab

Keskinäinen Kiinteistöosakeyhtiö Borgströminmäki – Ömsesidiga fastighetsaktiebolaget Borgströmsbacken

Keskinäinen Kiinteistöosakeyhtiö Villamonte – Ömsesidiga Fastighetsaktiebolaget Villamonte Ab

Keski-Pasilan jätteen putkikeräys Oy – Mellersta Böles sopsug Ab

Kiinteistö Oy Ab Pakkalantie 30

Kiinteistö Oy Auroranlinna – Fastighets Ab Auroraborg

Kiinteistö Oy Hansasilta

Kiinteistö Oy Helsingin Malminkatu 3 – Fastighets Ab Helsingfors Malmgatan 3

Kiinteistö Oy Helsingin Toimitilat – Fastighets Ab Verksamhetslokalerna i Helsingfors

Kiinteistö Oy Helsingin Ympäristöotalo

Kiinteistö Oy Intiankatu 31

Kiinteistö Oy Kaapelitalo – Fastighets Ab Kabelhuset

Kiinteistö Oy Kaisaniemen Metrohalli – Fastighets Ab Kajsaniemi Metrohall

Kiinteistö Oy Käpylän Terveystalo

Kiinteistö Oy Malmin Liiketalo

Kiinteistö Oy Mosaiikkitorin Pysäköintilaitos – Fastighets Ab Mosaikkitorgets Parkeringsanläggning

Kiinteistö Oy Myllypuron Kampus – Fastighets Ab Kvarnbäckens campus

Kiinteistö Oy Puistolankallion päiväkotitalo

Kiinteistö Oy Rastilankallion päiväkotitalo

Kiinteistö Oy Suutarilan Lampputie

Kiinteistö Oy Torpparinmäen korttelitalo

Kiinteistö Oy Viikin viher- ja ympäristötietokeskus Fastighets Ab

Kiinteistöosakeyhtiö Helsingin Sähkötalo – Fastighets Ab Helsingfors Elhus

Kiinteistöosakeyhtiö Helsingin Tennispalatsi – Fastighetsaktiebolag Helsingfors Tennispalats

Kiinteistöosakeyhtiö Puu-Myllypuron Yhteistila – Fastighetsaktiebolaget Trä-Kvarnbäckens Gemensamhetslokal

Kiinteistö-oy Parmaajanpuisto

Kontulan Palvelutalo Oy

Korkeasaaren eläintarhan saatiö sr – Högholmens djurgårds stiftelse sr

Kruunuvuorenrannan jätteen putkikeräys Oy – Kronbergsstrandens Sopsug Ab

MetropoliLab Oy

Mäkelänrinteen Uintikeskus Oy

Niemikotisaatiö sr – Stiftelsen Uddhemmet sr

Oulunkylän kuntoutuskeskus sr

Oy Helsingin Asuntohankinta Ab

Palmia Oy

Palvelukeskus Albatross Oy

Postipuiston Pysäköinti Oy

Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy – Huvudstadsregionens Återanvändningscentral Ab

Ruskeasuon Varikkokiinteistö Oy

Seure Henkilöstöpalvelut Oy

Stadion-saatiö sr – Stadion-stiftelsen sr

Suomenlinnan Liikenne Oy – Sveaborgs Trafik Ab

Työmaahuolto Oy Ab

Töölönlahden pysäköinti Oy – Tölövikens Parkering Ab

UMO-säätiö sr – UMO Stiftelsen sr

Urheiluhallit Oy

Vuosaaren Urheilutalo Oy

	Käyttö Använt 2020 milj. €	TA BDG 2021 milj. €	TA BDG 2022 milj. €	TS EP 2023 milj. €	TS EP 2024 milj. €	Alustava Preliminär 2025 milj. €	Alustava Preliminär 2026 milj. €	Alustava Preliminär 2027 milj. €	Alustava Preliminär 2028 milj. €	Alustava Preliminär 2029 milj. €	Alustava Preliminär 2030 milj. €	Alustava Preliminär 2031 milj. €
Ranta-alueiden kunnostus - Iståndsättning av strandområden	1,7	1,1	1,3	5,2	2,3	2,1	2,5	2,5	3,5	3,5	3,5	3,6
Yhteishankkeet Väyläviraston kanssa, Khn käytettäväksi - Samprojekt med Trafikledsverket, till Stns disposition	0,9	1,9	1,5	1,9	8,0	27,1	25,2	31,8	21,8	6,7	3,1	1,5
Kehä I / Espoon raja - Vihdintie						4,40	4,20					
Kehä I / Kivikontie eritasoliittymä (sis Latokartanon meluest.)						0,50	2,00	10,00	14,00	3,00		
Kehä I / Myllypuron eritasoliittymä		0,4	0,2									
Kehä I / Itäväylän liittymäalue									2,50	7,50		
Kehä I / L-Pakila, lisäkaistat ja meluesteet												
Länsiväylä, Koivusaaren eritasoliittymä	0,1		0,2			0,00	5,00	5,00				
Vihdintie / Haaga-kehä III												
Hämeenlinnanväylä, Kuninkaantammen eritasoliittymä		0,50	0,2		6,90	7,40						
Lahdenväylä / Koskelantien liitt.+ länsip. rampit											0,60	1,00
Lahdenväylä / Ilmasillan eritasoliittymä	0,30		0,5	0,50	0,50	12,00	11,20	14,00				
Tuusulanväylä, Jokeri 2 /Yhdyskunnantien vaihtopys.												
Tuusulanväylän käänö Veturitielle												
Porvoonväylä (Vt 7) meluntorj. / Jakomäki												
Turunväylän ja Huopalahdentien liittymä			0,1	0,10	0,30	2,50	2,50	0,00				
Kehä I meluntorj. / Vantaanjoki - Itäväylä										2,00	2,00	
Kehä I meluntorj. / Sepänmäki												
Lahdenväylä, Viikki, meluste				0,50								
Tuusulanväylä, Torpparinmäki, meluste		0,50		0,50								
Hämeenlinnanväylä, Pohjois-Haagan meluste										1,20		
Tiehankeiden suunnittelu	0,10	0,50	0,3	0,30	0,30	0,30	0,30	0,30	0,30	0,50	0,50	0,50
8 04 PUISTOT JA LIIKUNTA-ALUEET, KYLKN KÄYTETTÄVÄKSI - Parker och idrottsområden, till stadsmiljönämndens disposition	37,2	26,2	16,9	17,9	18,7	17,6	18,4	19,3	17,5	15,8	18,5	20,0
Uudet puistot ja puistojen peruskorj. - Nya parker och iståndsättning av parker	18,9	10,1	6,9	8,9	9,5	10,3	10,0	10,2	10,0	10,8	10,4	10,7
Liikuntapaikat ja ulkoilualueet - Idrottsplatser och friluftsområden	9,7	9,0	10,0	9,0	9,2	7,3	8,4	9,1	7,5	5,0	8,1	9,3
8 05 IRTAIMEN OMAISUUDEN PERUSHANKINTA - GRUNDANSKAFFNING AV LÖS EGENDOM	77,6	62,0	84,0	60,0	55,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0
MUU INVESTOINTIALOUS - ÖVRIG INVESTERINGSEKONOMI	170,1	17,0	17,0	77,0	14,0	14,0	14,0	14,0	14,0	14,0	14,0	14,0
Rakennusten ja osakkeiden myyntitulot (tasearvo) - Inkomster från försäljning av byggnader och aktier (balansvärde)			3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
8 08 PROJEKTIALUEIDEN INFRARAKENTAMINEN, KHN KÄYTETTÄVÄKSI			102,2	127,2	131,5	144,6	201,8	208,9	164,4	164,0	165,9	154,3
Esirakentaminen			43,7	47,6	60,5	75,3	105,4	99,3	85,2	90,7	73,4	73,4
Kadut			52,5	73,2	60,3	58,0	85,1	98,6	68,2	61,9	81,5	69,9
Puistot			6,0	6,4	10,7	11,3	11,3	11,0	11,0	11,4	11,0	11,0
8 09 KAUPUNKIUUDISTUS, KYLKN KÄYTETTÄVÄKSI			7,5	5,6	8,1	9,9	7,1	9,6	11,4	10,9	9,6	7,5
8 10 SUURET LIIKENNEHANKKEET, KYLKN KÄYTETTÄVÄKSI			159,8	139,6	79,2	38,4	11,7	4,1	10,9	30,3	30,2	30,5

Kohde	Osoite	Sisältö	Laajuus brm2	Rakenta- miskustan- nukset (alv 0) milj. €	neliöhinta €/brm2	Rakenta- misen ajoitus	TA	TS	TS	Alustav	Alustav	Alustav	Alustav	Alustav	Alustav	Alustava	Muutos	
							2022	2023	2024	a 2025	a 2026	a 2027	a 2028	a 2029	a 2030	2031		
							milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €		
Pohjois-Pasilan uusi koulurak./Lpk	Kustinpolku 20	Uudisrakennus	10000	40,00	4 000	2025-27	0,43	0,65	0,88	7,21	16,55	14,29						
Puistolankatu ja Lpk/Uusi korvaava	Koudantie 2	Uudisrakennus (korvaava uudisrakennus)	9500	38,00	4 000	2024-26	0,62	0,84	6,39	13,92	15,83							
Pukinmäenkaaren pk/Kenttäpolku 3	Kenttäpolku 3	Lpk Pukinmäenkaari (Lpk Asterin ja Barnabon korvaava uudisrakennus)	2400	9,60	4 000	2027-28			0,08	0,20	0,25	4,57	4,50				rahoitusvaraus -0,4 milj. euroa	
Puotilan ala-asteen koulu, esikoulu	Klaavuntie 17	Uudisrakennus (korvaava uudisrakennus)	5740	23,72	4 132	2020-22	8,07											
Solakallion koulu/Uusi korvaava	Kansantie 1	Uudisrakennus (korvaava uudisrakennus)	2000	8,00	4 000	2023-25											poistettu	
Vanha Helsingintie pk ja Lpk	Vanha Helsingintie 5	Uudisrakennus (korvaava uudisrakennus)	10000	40,00	4 000	2028-30				0,43	0,65	0,88	6,73	14,65	16,67			
Vartiokylän ala-aste/Uusi korvaava	Kiviportintie 10	Uudisrakennus (korvaava uudisrakennus)	9100	36,00	3 956	2024-25	0,60	0,63	17,71	16,72								
8 02 01 03 Kaupunkiympäristötoimialan uudis- ja lisärakennushankkeet							10,32	2,98	4,57	3,91	4,54	0,64	10,41	10,57	6,09			
Hakaniemen kauppahalli	Hakaniemen tori	Maanalaisen huoltopihan rakentaminen	2543	14,79	5 814	2020-22	4,87											
Konalan pelastusasema	Muonamiehentie 13	Uudisrakennus	1272	7,68	6 034	2021-22	5,23											
Kontulan pelastusasema	Kontula	Uudisrakennus	2300	7,50	3 261	2023-24	0,22	2,90	4,31									
Kruunuvuoren rannan pelastusasema	Kruunuvuoren ranta	Uudisrakennus	2300	7,50	3 261	2028-29				0,07	0,22	2,90	4,31					
Käpylän pelastusasema	Kullervonkatu 7	Käpylän pelastusaseman pesuhalli		1,00		2025-25		0,01	0,04	0,94								
Malmin uusi pelastusasema		Uudisrakennus	4000	13,00	3 250	2029-30					0,20	0,44	6,26	6,09				
Tapanilan pelastusasema	Tapanila	Uudisrakennus	2300	7,50	3 261	2025-26		0,07	0,22	2,90	4,31							
Vuosaaren pelastusasema		Uudisrakennus		7,50		2028-28				0,06	0,16	0,21	7,07					
8 02 01 04 Kulttuuri- ja vapaa-aikatoimialan uudis- ja lisärakennushankkeet							0,55	0,35						0,10	0,19	0,22		
Johanneksen kenttä huoltorakennus	Johanneksenpuisto	Uudisrakennus	150	1,00	6 667	2022-23	0,55	0,35										
Kruunuvuoren rannan merel. tukikohta	Haakoninlahdenkatu	Uudisrakennus	1500	9,00	6 000	2032-33							0,10	0,19	0,22		siirto +5,0 vuotta	
Vuosaaren urheilukenttä	Heteniityntie 2a	Tekojääräadan huoltotilan korvaava uudisrakennus		1,00		2024-24											poistettu	
8 02 01 05 Sosiaali- ja terveystoimialan uudis- ja lisärakennushankkeet							2,97	6,12	16,05	26,82	1,67	16,79	39,08	38,49	73,03	150,57		
Hyvösen lastenkoti/Uusi korvaava	Myrskylänkuja 1	Uudisrakennus (korvaava uudisrakennus)	1447	6,07	4 198	2022-23	2,05	3,48										
Lemmilän vastaanottokoti/koulu	Lemmiläntie 3	Lemmilän uusi vastaanottokoti	450	1,50	3 333	2023-23	0,05	1,42										
Malmin hautausmaa, vainajatilat	Malmin kalmistotie	Keskityt vainajatilat	1000	6,70	6 700	2024-25	0,10	0,22	1,95	4,43								
Malmin lastenkoti ja perhearvointi	Riihenkulma 4	Uudisrakennus (korvaava uudisrakennus)	3000	12,50	4 167	2024-25	0,22	0,31	4,79	7,04								
Malmin sairaala	Talvelantie 6	Malmin uusi sairaala (korvaava uudisrakennus)	79500	380,00	4 780	2028-32	0,15	0,15	0,15	1,45	1,46	13,01	34,69	36,57	66,97	150,57		
Myllypuron terveys- ja hyvinvointik	Jauhokuja 4	Terveys- ja hyvinvointikeskuksen laajennus	6000	24,00	4 000	2024-25	0,39	0,53	9,06	13,76								
Naulakallion vastaanottokoti Muint4	Muinaistukijantie 4	Introt ja ehot, Uudisrakennus (korvaava uudisrakennus, useita rakennuksia)	2000	8,30	4 150	2027-28			0,09	0,15	0,21	3,70	4,15					
Naulakallion vastaanottokoti Naut11	Naulakalliontie 11	Naulakallion lastenkoti, Introt ja ehot, osastot, uudisrakennus	2000	8,30	4 150	2029-30					0,07	0,24	1,92	6,06				
8 02 01 06 Muut uudis- ja lisärakennushankkeet											16,60	8,60						
Suuntimopuiston monitoimitalo	Suuntimotie 28	Uudisrakennus (koulu, päiväkotik, kirjasto ja nuorisotalo)	12000	27,00	2 250	2026-27					16,60	8,60						

Kohde	Sisältö	Kaupunginosa	Kustannus- ennuste milj.€	Suunnittelun ja rakentamisen ajoitus	TAE 2022 milj.€	TSE 2023 milj.€	TSE 2024 milj.€
8 03 KADUT JA LIIKENNEVÄYLÄT							
8 03 01 UUDISRAKENTAMINEN, PERUSPARANTAMINEN JA MUUT INVESTOINNIT, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi							
8 03 01 01 Uudisrakentaminen							
Eteläinen suurpiiri							
Porkkalankatu, Itämerenkatu	Uudisrakentaminen	Länsisatama	3,0	2020-2025	0,0	0,0	0,9
Lastenkodinkadun silta	Uudisrakentaminen	Etu-Töölö	1,0	2021-2023	0,4	0,5	0,0
Katajanokan laiturit	Uudisrakentaminen	Katajanokka	1,2	2022-2025	0,1	0,0	0,6
Vattuniemen keskus	Uudisrakentaminen	Lauttasaari	4,5	2024-2028	0,0	0,0	0,2
Läntinen suurpiiri							
Huopalahdenportti	Uudisrakentaminen	Ruskeasuo	4,0	2020-2030	0,5	0,7	0,0
Laakson sairaala-alue	Uudisrakentaminen	Laakso	1,1	2021-2025	0,1	0,2	0,7
Lapinmäentie 1, Pohjola-talo	Uudisrakentaminen	Munkkiniemi	1,4	2019-2021	0,1	0,0	0,0
Konalan keskusta	Uudisrakentaminen	Konala	1,8	2021-2027	0,1	0,0	0,6
Kutomotie 1 ja 9	Uudisrakentaminen	Pitäjänmäki	1,2	2020-2025	0,1	0,1	0,4
Pitäjänmäentie, Pitäjänmäen asemakeskus, kadut	Uudisrakentaminen	Pitäjänmäki	2,0	2020-2025	0,3	0,6	0,8
Keskinen suurpiiri							
Hakaniemen tori	Uudisrakentaminen	Kallio	2,0	2023-2024	0,1	1,6	0,4
Koskelan sairaalan ja pesuloiden alue	Uudisrakentaminen	Koskela	2,8	2019-2024	0,5	0,5	0,5
Pohjoinen suurpiiri							
Pirjontien ja Pirkkolantien alue	Uudisrakentaminen	Oulunkylä	1,8	2019-2025	0,4	1,0	0,1
Käskynhaltijantien alue	Uudisrakentaminen	Oulunkylä	4,5	2019-2025	1,1	0,1	2,0
Maaherrantien alue	Uudisrakentaminen	Oulunkylä	1,3	2019-2025	0,3	0,3	0,2
Koillinen suurpiiri							
Viikinmäen alue viimeistely	Uudisrakentaminen	Viikki	3,0	2020-2023	0,6	0,3	0,5
Viikintien pehmeikkö	Uudisrakentaminen	Viikki	1,5	2023-2024	0,0	0,6	0,8
Katariina Saksilaisen kadun jatke	Uudisrakentaminen	Viikki	1,2	2022	1,2	0,0	0,0
Fallkullan kiila	Uudisrakentaminen	Tapaninkylä	5,8	2018-2024	0,3	0,3	0,3
Kaakkoinen suurpiiri							
Työnjohtajankadun korttelit	Uudisrakentaminen	Herttoniemi	5,5	2020-2027	3,0	0,8	0,0
Itäinen suurpiiri							
Karhunkaataja	Uudisrakentaminen	Vartiokylä	8,0	2022-2029	0,1	0,4	1,3
Kauppamylyntien ympäristö	Uudisrakentaminen	Vartiokylä	1,9	2020-2024	0,3	0,6	0,9
Itäkeskuksen Jokerikortteli	Uudisrakentaminen	Vartiokylä	1,8	2021-2026	1,2	0,0	0,0
Meri-Rastilan täydennysrakentaminen	Uudisrakentaminen	Vuosaari	15,0	2021-2028	0,7	2,2	2,2
Punakiventie	Uudisrakentaminen	Vuosaari	1,0	2019-2024	0,0	0,0	0,4
Pauligin ja Aromikujan alue	Uudisrakentaminen	Vuosaari	2,9	2018-2025	0,3	0,8	0,7
Melusteet							
Vanha Porvoontie	Uudisrakentaminen	Suurmetsä	3,0	2024-2025	0,0	0,0	0,8
Muut alle 1 milj. euron investointihankkeet					7,3	9,1	6,9

Kohde	Sisältö	Kaupunginosa	Kustannus- ennuste milj.€	Suunnittelun ja rakentamisen ajoitus	TAE 2022 milj.€	TSE 2023 milj.€	TSE 2024 milj.€
Hankkeet yhteensä 8 03 01 01					19,1	20,7	22,2
8 03 01 02 Perusparantaminen ja liikennejärjestelyt							
Eteläinen suurpiiri							
Hietaniemenkatu	Perusparannus	Etu-Töölö	1,9	2021-2022	0,5	0,0	0,0
Töölöntori	Perusparannus	Taka-Töölö	1,0	2022-2025	0,1	0,0	0,5
Suomenlinnan kadut	Perusparannus	Suomenlinna	2,0	2020-2023	0,6	0,4	0,0
Kauppatori	Perusparannus	Kaartinkaupunki	3,2	2022-2026	0,1	0,3	0,6
Keskinen suurpiiri							
Pasilan pysäköinti Oy Yhteishankkeet	Perusparannus	Pasila	2,1	2021-2028	0,1	0,3	0,3
Koillinen suupiiri							
Ylä-Malmin torin peruskorjaus	Perusparannus	Malmi	2,0	2021-2025	0,4	0,0	0,8
Kaakkoinen suurpiiri							
Abraham Wetterintie välillä Linnanrakentajantie-Sahaajankatu	Perusparannus	Herttoniemi	2,4	2022-2025	0,1	0,1	1,2
Johan Sederholmintie ja viivytysallas	Perusparannus	Herttoniemi	1,0	2022-2024	0,1	0,1	0,9
Ulkovalaistuksen ja liik.valojen peruskorjaukset	Perusparannus	Eri kaupungiosia	12,0	jatkuva	5,5	5,0	5,0
Siltojen peruskorjaus ja uusiminen							
Kulosaaren silta	Perusparannus	Kulosaari	50,0	2022-2026	2,0	2,5	20,0
Mannerheimintien silta	Uudisrakentaminen	Kluuvi	1,5	2024	0,0	0,8	1,0
Kauppatorin rantamuuuri ja pistolaiturit	Uudisrakentaminen	Kaartinkaupunki	1,0	2024	0,0	0,0	1,0
Päällysteiden uusiminen	Perusparannus	Eri kaupungiosia		jatkuva	4,5	5,0	5,0
Joukkoliikenteen kehittäminen							
Rosina Heikelin puisto/ Meilahden raitiotien kääntöpaikka	Perusparannus	Meilahti	1,0	2021-2022	0,9	0,0	0,0
Ruskeasuon varikko	Perusparannus	Ruskeasuo	2,7	2021-2023	1,2	1,5	0,0
Liikennejärjestelyt							
Raidejokerin liikennejärjestelyt	Liikennejärjestely	Eri kaupungiosia	4,7	2021-2022	1,5	0,0	0,0
Elielin aukio	Liikennejärjestely	Kluuvi	1,2	2023-2027	0,0	0,1	0,0
Pakilantie välillä Pirjontie - Kuusmiehentie	Liikennejärjestely	Pakila	1,2	2023-2025	0,0	0,5	0,4
Automaattisen kameravalvonnan laajennus	Perusparannus	Eri kaupungiosia	1,0	2021-	0,2	0,2	0,2
Liikennemerkkimuutokset ja merkinnät (Tieliikennelaki 1.6.2020)	Perusparannus	Eri kaupungiosia	10,0	2021-	0,5	1,0	1,0
Älyliikenteen järjestelmät	Liikennejärjestely	Eri kaupungiosia	2,3	2021-	0,5	0,5	0,5
Jalankulun ja pyöräilyt väylät							
Raidejokerin liittyvät hankkeet	Perusparannus	Eri kaupungiosia	8,8	2021-2022	2,3	0,0	0,0
Kasin katutyöt (Runeberginkatu, Caloniuksenkatu, Helsinginkatu)	Perusparannus	Eri kaupungiosia	5,0	2021-2023	2,0	1,5	0,0
Mannerheimintie (Postikatu-Helsinginkatu)	Perusparannus	Eri kaupungiosia	8,7	2023-2024	0,0	3,5	5,2
Mannerheimintie (Helsinginkatu - Nordenskiöldinkatu)	Perusparannus	Taka-Töölö	1,8	2021-2024	0,0	0,0	0,5
Mannerheimintie (Nordenskiöldinkatu-Reijolankatu)	Perusparannus	Taka-Töölö	1,5	2023-2026	0,0	0,0	0,5
Linnankoskenkatu	Perusparannus	Taka-Töölö	3,3	2024-2025	0,0	0,0	0,7

Kohde	Sisältö	Kaupunginosa	Kustannus- ennuste milj.€	Suunnittelun ja rakentamisen ajoitus	TAE 2022 milj.€	TSE 2023 milj.€	TSE 2024 milj.€
Lauttasaarentie (Klaarrantie - Lauttasaaren silta)	Perusparannus	Lauttasaari	1,5	2022-2023	0,5	0,9	0,0
Kantakaupunpungin pyöräteiden yksisuuntaistamistoimenpiteet	Perusparannus	Kallio	2,0	2021-2022	2,0	0,0	0,0
Kaisantunneli, Kansalaistori-Kaisaniemi	Perusparannus	Kluuvi	21,0	2020-2023	8,5	4,5	0,0
Pasilanbaana, Tilkankatu - Pasilankatu	Perusparannus	Eri kaupungiosia	1,7	2024-2027	0,0	0,0	0,1
Pitäjänmäenbaana (Pitäjänmäen asema - Postipuisto)	Perusparannus	Eri kaupungiosia	3,0	2023-2026	0,0	0,3	0,0
Munkkiniemenbaana	Perusparannus	Eri kaupungiosia	10,0	2024-2028	0,0	0,0	0,5
Hämeentie (Kustaa Vaasantie-Annalantie)	Perusparannus	Toukola	3,0	2020-2024	0,0	1,5	1,2
Mäkelänkatu (Hämeentie-Elimäenkatu)	Perusparannus	Vallila	13,5	2024-2026	0,0	0,0	0,7
Aleksis Kiven katu	Perusparannus	Vallila	2,5	2020-2024	0,0	1,5	1,0
Malminkaari	Perusparannus	Malmi	2,0	2022-2023	0,1	0,1	0,0
Itäbaana	Perusparannus	Eri kaupungiosia	9,3	2020-2024	0,0	0,0	2,0
Muut alle 1 milj. euron investointihankkeet					5,9	9,6	14,4
Hankkeet yhteensä 8 03 01 02					40,1	41,7	65,2
8 03 01 03 Muut investoinnit							
Täytemaan vastaanotto	Perusparannus	Eri kaupungiosia		Jatkuva	0,7	0,7	0,7
Lumenvastaanottopaikat ja hiekkasiilot	Perusparannus	Eri kaupungiosia		Jatkuva	1,5	2,0	2,3
Yleiset käymälät (uudet ja uusittavat)	Perusparannus	Eri kaupungiosia		Jatkuva	0,4	0,4	0,4
Ranta-alueiden kunnostus (tulvasuojelurak.)							
Haaganpuron alajuoksun kunnostaminen	Perusparannus	Haaga	1,7	2021-2023	0,0	1,1	0,5
Vanhankaupunginkosken itähaara	Perusparannus	Vanhakaupunki	2,0	2021-2024	0,0	1,6	0,4
Pyörökivenpuiston tulvasuojelu	Uudisrakentaminen	Tammisalo	1,0	2021-2024	0,1	0,8	0,2
Mustapuron tulvasuojelu v. Kehä I-Tulisuontie	Uudisrakentaminen	Vartiokylä	5,6	2020-2026	1,1	0,9	0,8
Muut alle 1 milj. euron investointihankkeet					0,2	0,9	0,7
Hankkeet yhteensä 8 03 01 03					4,0	8,4	6,0
8 03 03 YHTEISHANKKEET VÄYLÄVIRASTON KANSSA, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi							
Kehä I / Myllypuron eritasoliittymä	Uudisrakentaminen	Vartiokylä	9,5	2021-2026	0,2	0,0	0,0
Länsiväylä, Koivusaaren eritasoliittymä	Uudisrakentaminen	Lauttasaari	10,0	2022-2027	0,2	0,0	0,0
Hämeenlinnanväylä, Kuninkaantammen eritasoliittymä	Uudisrakentaminen	Kaarela	14,5	2019-2025	0,2	0,0	6,9
Lahdenväylä / Ilmasillan eritasoliittymä	Uudisrakentaminen	Mellunkylä	39,0	2020-2027	0,5	0,5	0,5
Turunväylän ja Huopalahdentien liittymä	Uudisrakentaminen	Munkkiniemi	5,5	2020-2026	0,1	0,1	0,3
Muut alle 1 milj. euron investointihankkeet					0,3	0,3	0,3
Hankkeet yhteensä 8 03 03					1,5	0,9	8,0

PUISTOJEN JA LIIKUNTA-ALUEIDEN RAKENTAMISOHJELMA VUOSIKSI 2022-2024 (Vähintään 1,0 milj. euron hankkeet)

Kohde	Sisältö	Kaupunginosa	Kustannus- ennuste milj.€	Suunnittelun ja rakentamisen ajoitus	TAE 2022 milj.€	TSE 2023 milj.€	TSE 2024 milj.€
8 04 PUISTOT JA LIIKUNTA-ALUEET							
8 04 01 Puistot ja liikunta-alueet, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi							
8 04 01 01 Uudet puistot ja puistojen peruskorjaus							
Eteläinen suurpiiri							
Sigurd Frosteruksen puisto ja näköalatasanne	Uudisrakentaminen	Etu-Töölö	2	2022-2024	0,1	1,5	0,4
Kaisaniemenpuisto	Perusparannus	Kluuvi	20,0	2020-	0,1	0,0	0,0
Hesperian puisto	Perusparannus	Etu-Töölö	1,7	2022-2028	0,1	0,1	0,0
Piperin puisto	Perusparannus	Suomenlinna	1,0	2020-2022	0,5	0,0	0,0
Läntinen suurpiiri							
Haaganpuronlehto	Uudisrakentaminen	Ruskeasuo	1,0	2021-2029	0,0	0,3	0,4
Strömberginpuisto	Perusparannus	Pitäjänmäki	1,1	2021-2025	0,1	0,0	0,5
Munkinpuisto	Perusparannus	Munkkiniemi	1,0	2018-2027	0,0	0,0	0,0
Keskinen suurpiiri							
Vallilanpuisto	Uudisrakentaminen	Vallila	1,0	2024-2025	0,0	0,0	0,5
Vaasanpuistikko	Perusparannus	Alppiharju	1,0	2023-2024	0,0	0,6	0,3
Leikkipuisto Sanna	Perusparannus	Pasila	1,0	2022-2025	0,1	0,0	0,0
Pohjoinen suurpiiri							
Leikkipuisto Maunula	Perusparannus	Oulunkylä	1,5	2023-2024	0,0	0,7	0,7
Itäinen suurpiiri							
Haruspuiston alue	Uudisrakentaminen	Vuosaari	2,2	2022-2028	0,1	0,1	0,3
Leikkipuisto Iso-Antti	Perusparannus	Vartiokylä	1,3	2024-2025	0,0	1,0	0,3
Muut alle 1 milj. euron investointihankkeet					5,8	4,6	6,1
Hankkeet yhteensä 8 04 01 01					6,9	8,9	9,5
8 04 01 02 Liikuntapaikat ja ulkoilualueet							
Tolkinen, veneiden talvisäilytysalue	Uudisrakentaminen	Tolkinen	2,7	2023-2025	0,0	0,3	0,0
Johanneksenpuiston tekojäärata	Perusparannus	Ullanlinna	2,0	2020-2022	1,6	0,0	0,0
Keskuspuiston opastus	Uudisrakentaminen	Eri kaupunginosia	1,7	2023-2024	0,0	0,6	1,1

Uudet pienpelikentät ja lähiliikuntapaikat	Uudisrakentaminen	Eri kaupunginosia	6,4	Jatkuva	1,2	0,9	0,9
Merellisen strategian saaristoinvestoinnit	Perusparannus	Eri kaupunginosia	1,2	2022-2030	0,3	0,4	0,3
Uimastadionin alueen peruskorjaukset	Perusparannus	Taka-Töölö	1,2	2020-2024	0,0	0,7	0,0
Pirkkolan yleisurheilukenttä	Perusparannus	Oulunkylä	1,5	2022-2024	0,2	0,6	0,7
Tekonurmikenttien peruskorjaus (Brahe, Pukinmäki, Käpylä)	Perusparannus	Eri kaupunginosia	7,7	Jatkuva	0,9	0,9	0,7
Herttoniemen liikuntapuiston perusparannus	Perusparannus	Herttoniemi	10,0	2021-2027	0,3	1,2	1,2
Mustikkamaan liikuntapuiston perusparannus	Perusparannus	Mustikkamaa-Korkasaari	3,2	2022-2027	0,2	0,0	0,0
Lähiliikuntapaikkojen peruskorjauksia	Perusparannus	Eri kaupunginosia	5,0	Jakuva	0,9	0,3	0,3
Laiturien uusiminen	Perusparannus	Eri kaupunginosia	6,8	Jakuva	0,5	0,5	0,5
Muut alle 1 milj. euron investointihankkeet					3,9	2,6	3,5
Hankkeet yhteensä 8 04 01 02					10,0	9,0	9,2

KAUPUNKIUUDISTUSALUEIDEN JA SUURTEN LIIKENNEHANKKEIDEN RAKENTAMISOHJELMA VUOSIKSI 2022-2024 (Vähintään 1,0 milj. euron hankkeet)

Kohde	Sisältö	Kaupunginosa	Kustannus- ennuste milj.€	Suunnittelun ja rakentamisen ajoitus	TAE 2022 milj.€	TSE 2023 milj.€	TSE 2024 milj.€
8 09 KAUPUNKIUUDISTUS, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi							
8 09 01 Malminkartano-Kannelmäki							
Esirakentaminen	Esirakentaminen	Kaarela	6,0	2022-2031	0,5	1,1	1,0
Naapuripellontien kaasujohdon siirto	Esirakentaminen	Kaarela	1,2	2022-2023	0,2	1,0	0,0
Pihkatien alueen kadut	Uudisrakentaminen	Kaarela	2,0	2021-2027	0,2	0,6	0,8
Pihkatien alueen puistot	Uudisrakentaminen	Kaarela	1,3	2022-2027	0,1	0,0	0,6
Kannelmäen ja Malminkartanon asemanseutujen viihtyisyyden parantaminen	Perusparannus	Kaarela	1,3	2021-2025	0,8	0,0	0,3
Muut alle 1 milj. euron investointihankkeet					0,6	0,0	0,0
Hankkeet yhteensä 8 09 01					2,4	2,7	2,7
8 09 02 Malmi							
Esirakentaminen	Esirakentaminen	Malmi	4,8	2021-2031	0,1	0,1	0,1
Vanha Helsingintien alue, kadut	Uudisrakentaminen	Malmi	4,0	2021-2026	1,0	1,0	0,6
Leikkipuisto Filpus, puistot	Perusparannus	Malmi	1,0	2022-2023	0,5	0,5	0,0
Muut alle 1 milj. euron investointihankkeet					0,9	0,0	1,1
Hankkeet yhteensä 8 09 02					2,5	1,6	1,8
8 09 03 Mellunmäki							
Esirakentaminen	Esirakentaminen	Mellunkylä	11,3	2021-2031	0,3	0,3	0,7
Kontulan ostoskeskus, kadut	Uudisrakentaminen	Mellunkylä	5,0	2024-2031	0,0	0,0	0,1
Länsimäentie - Aartenetsijäntie, Vantaan raitiotiehanke, kadut	Uudisrakentaminen	Mellunkylä	10,0	2022-2028	0,2	0,2	2,0
Mellunmäen keskus, kadut	Uudisrakentaminen	Mellunkylä	4,0	2023-2027	0,0	0,0	0,2
Leikkipuisto Mellunmäki	Perusparannus	Mellunkylä	1,2	2021-2023	0,4	0,4	0,0
Muut alle 1 milj. euron investointihankkeet					1,7	0,4	0,6
Hankkeet yhteensä 8 09 03					2,6	1,3	3,6
8 10 SUURET LIIKENNEHANKKEET, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi							
8 10 01 Kruunusillat							
Perushanke	Uudisrakentaminen	Eri kaupungiosia	97,5	2021-2031	29,6	25,1	17,6
Liittyvä esirakentaminen	Uudisrakentaminen	Eri kaupungiosia	86,0	2021-2031	28,3	19,1	20,0

Kohde	Sisältö	Kaupunginosa	Kustannus- ennuste milj.€	Suunnittelun ja rakentamisen ajoitus	TAE 2022 milj.€	TSE 2023 milj.€	TSE 2024 milj.€
Liittyvät kadut ja liikenneväylät	Uudisrakentaminen	Eri kaupungiosia		2021-2031	37,8	30,1	26,4
- Hakaniemen kadut	Uudisrakentaminen	Kallio	43,0	2019-2026	10,3	7,5	6,5
- Mischan ja Maschan aukio	Uudisrakentaminen	Kulosaari	1,8	2021-2025	0,2	0,0	1,0
- Hakaniemensilta ja Näkinsilta	Uudisrakentaminen	Kallio	54,0	2020-2027	21,6	11,8	10,6
- Merihaan ja Siltavuoren pienvenesatamien siirrot	Peruskorjaus	Kallio/Kruunuhaka	2,3	2020-2026	0,5	0,3	0,4
- Kalasatama, Kruunusiltojen liittyvät katuhankkeet	Uudisrakentaminen	Sörnäinen	3,2	2021-2026	1,4	1,0	0,3
- Kruunuvuorenranta, Kruunusiltojen liittyvät katuhankkeet	Uudisrakentaminen	Laajasalo	30,1	2021-2027	3,8	9,5	7,6
Hankkeet yhteensä 8 10 01					95,7	74,3	64,0
8 10 02 Kalasatamasta Pasilaan raitiotie							
Liittyvä esirakentaminen	Uudisrakentaminen	Eri kaupungiosia	12,9	2021-2024	10,5	2,2	0,2
Liittyvät kadut ja liikenneväylät	Uudisrakentaminen	Eri kaupungiosia		2021-2024	40,4	42,6	7,0
- Nihdin kadut	Uudisrakentaminen	Sörnäinen	2,8	2021-2024	1,9	0,9	0,0
- Hermannin rantatien eteläosan rakentaminen (lohkot 2A ja 2B)	Uudisrakentaminen	Sörnäinen	4,7	2021-2024	2,0	2,2	0,5
- Hermannin rantatien pohjoisosan rakentaminen (lohkot 3A ja 3B)	Uudisrakentaminen	Hermanni	68,8	2021-2024	33,0	31,5	4,3
- Pasilan katurakentaminen	Uudisrakentaminen	Pasila	5,8	2021-2024	3,5	2,3	0,0
- Kumpulanpuron tulvarakenteet ja Vallilanlaakson puisto	Uudisrakentaminen	Vallila	4,5	2021-2024	0,0	3,3	1,2
- Vallilanlaakson baana	Uudisrakentaminen	Vallila	3,4	2021-2024	0,0	2,4	1,0
Hankkeet yhteensä 8 10 02					50,9	44,8	7,2
8 10 03 Sörnäistentunneli							
Tunnelin ensimmäinen vaihe	Uudisrakentaminen		42,0	2021-2024	13,2	20,5	8,0
Hankkeet yhteensä 8 10 02					13,2	20,5	8,0

VUOKRA- JA OSAKEKOHTEIDEN SUUNNITTEILLA OLEVAT UUDIS- JA PERUSKORJAUSHANKKEET VUOSINA 2022–2031
HYRES- OCH AKTIEOBJEKT, PLANERADE NYBYGGNADS- OCH OMBYGGNADSPROJEKT UNDER ÅREN 2022–2031

Kohde - Objekt	Laajuus Omfattning htm2	Suunniteltu vuokra-aika	Toteutusmuoto Genomförande	Arvioitu pääomavuokra 1000 € / vuosi
Kasvatuksen- ja koulutuksen toimialan osake- ja vuokrahankkeet - Aktie- och hyresprojekt inom fostrans- och utbildningssektorn				
Jätkäsaaren leikkipuisto	175	2022-2037	Vuokrahanke	63 000
Päiväkotitiloja Iso Roobertinkadulle (mm. daghemmet Albertin ja päiväkoti Kaisaniemen korvaavat)	2466	2022-2037	Vuokrahanke	700 000
Koulujen väistö ja lisätilat	5867	2022-2037	Vuokrahanke	1 275 000
Julkisivun ja talotekniikan peruskorjaus	1000	2022-2042	Heka	240 000
Metsolan ala-aste (korvaava uudisrakennus)	3078	2023-2043	Vuokrahanke	530 000
Luonnontiedelukio (korvaavat tilat)	6316	2023-2043	Vuokrahanke	1 738 000
Stadin ammattiopiston Myllypuron kampus	8800	2023-2053	Koy	3 000 000
Päiväkotitiloja Kruununhakaan	2000	2023-2038	Vuokrahanke	667 000
Lpk Kotitorppa ja Torpparinmäki (korvaava uudisrakennus)	2200	2023-2053	Koy	583 000
Stadin ammattiopiston Meritalon osittaiset muutostyöt opiskelijalisäyksen takia	2000	2023-2053	Koy	360 000
Päiväkoti ja daghemmet Killingen	2400	2023-2053	Vuokrahanke	667 000
Kutomokujan päiväkotitiloja	2400	2024-2054	Vuokrahanke	667 000
Maatullin ala-asteen, Lpk Mintun ja leikkipuiston korvaava uudisrakennus	10000	2024-2054	Vuokrahanke	2 833 000
Kalasaatan leikkipuisto	175	2024-2039	Vuokrahanke	63 000
Kulosaaren pysyvät päiväkotitilat	1000	2024-2044	Vuokrahanke	265 000
Stadin ammattiopiston Roihupellon kampus	39380	2026-2046	Koy	11 415 000
Siltamäen uusi korvaava koulu ja päiväkotitilat, Siltakyläntie 9	8000	2027-2057	Vuokrahanke	2 267 000
Lpk Käpylinnan korvaava päiväkotitilat	2400	2027-2057	Vuokrahanke	667 000

Kohde - Objekt	Laajuus Omfattning htm2	Suunniteltu vuokra-aika	Toteutusmuoto Genomförande	Arvioitu pääomavuokra 1000 € / vuosi
Sosiaali- ja terveystoimen toimialan osake- ja vuokrahankkeet - Aktie och hyresobjekt vid social- och hälsovårdsverket				
Krämertintien nuorten vastaanotto	1000	2022-2052	Heka	350 000
Kehitysvammaisten asuntoryhmä, ruotsinkielinen, Postipuisto 1, Lavakatu 10 (tontti: 17128/1)	1000	2022-2042	Heka	20 000
Itäkeskuksen palvelutalo, muutostyöt ryhmäkodeiksi	1000	2022-2052	Heka	20 000
Kustaankartanon seniorikeskus, F-, G- ja H-rakennus, muutostyöt ryhmäkodeiksi (tontti: 28169/5)	8000	2023-2053	Heka	67 000
Kehitysvammaisten asuntoryhmä D, Koskelantie 66 a (tontti: 26962/1)	1000	2023-2043	Heka	20 000
Kehitysvammaisten asuntoryhmä Vuosaarentie 3 (tontti: 54157/1)	1200	2023-2043	Heka	20 000
Kehitysvammaisten asuntoryhmä C, Fallkulla, Jokipoikasenkaari 3 (tontti: 39282/2)	1000	2023-2043	Heka	20 000
Kehitysvammaisten asuntoryhmä B, Postipuisto 2, Postijooninkatu (tontti: 17123/1)	1000	2023-2043	Heka	20 000
Kehitysvammaisten ryhmäkoti, Mellinintie 8 (tontti: 49090/2)	2000	2024-2044	Heka	45 000
Kustaankartanon seniorikeskus, A-, B- ja C-rakennukset, muutostyöt ryhmäkodeiksi (tontti: 28169/5)	8000	2025-2055	Heka	67 000
Asuntoryhmä E, Verkkoosaarenkatu	1400	2025-2045	Heka	20 000
Koskelan seniorikeskus, uudisrakennus (tontti: 26979/10)	20000	2025-2055	Heka	367 000
Vuorensyrjän uusi palvelutalo, Jakomäenpolku 5 (tontti 41200/17)	4000	2025-2055	Heka	67 000
Vuosaaren seniorikeskus, uudisrakennus (tontti 54180/14)	20000	2026-2056	Heka	367 000
Ryhmäkoti (asuntoryhmä F), Pertunpellontie (tontti: 40177/5)	1400	2026-2046	Heka	20 000
Kustaankartanon seniorikeskus, K-rakennus/lisärakennus	2500	2026-2056	Heka	30 000
Pohjois-Haagan seniorikeskus (tontti 29176/2 ja 4)	30000	2026-2056	Heka	667 000
Maunulan palvelutalo, Pirjontie (tontit: 28210/3 ja 28209/4)	6000	2026-2056	Heka	100 000
Keskustan seniorikeskus	15000	2027-2057	Heka	333 000
Haagan perhekeskus ja terveys- ja hyvinvointikeskus	22000	2027-2057	Vuokrahanke	8 000 000
Kannelmäki-Malminkartanon seniorikeskus	12000	2027-2057	Heka	233 000
Malmin perhekeskus ja terveys- ja hyvinvointikeskus	22000	2027-2057	Vuokrahanke	8 000 000
Keskustan terveys- ja hyvinvointikeskus	10680	2027-2047	Koy	4 975 000
Laakson yhteissairaala	118000	2027-2057	Koy	27 500 000
Laajasalon seniorikeskus	10000	2029-2059	Heka	200 000
Malmin seniorikeskus	10000	2030-2060	Heka	200 000

Kohde - Objekt	Laajuus Omfattning htm2	Suunniteltu vuokra-aika	Toteutusmuoto Genomförande	Arvioitu pääomavuokra 1000 € / vuosi
Kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan osake- ja vuokrahankkeet - Kultur- och fritidssektorns aktie- och hyresprojekt				
Kalasataman kirjasto	500	2023-2043	Vuokrananke	150 000
Pukinmäen nuorisotila	800	2023-2043	Vuokrananke	240 000
Bunkkeri (uimahalli- ja liikuntatilat)	14000	2023-2053	Vuokrananke	3 233 000
Kruunuvuorenrannan uimarannan huoltorakennus	200	2024-2034	Vuokrananke	50 000
Kontulan nuorisotila ja kirjasto	2000	2029-2049	Vuokrananke	550 000
Muut osake- ja vuokrahankkeet - Övriga aktie- och hyresprojekt				
Pelastuslaitoksen Tapanilan kevytyksikköasema	500	2022-2026	Vuokrananke	75 000
Tukkutorin uusi pakastamo	2500	2022-2042	Key	700 000
Apollon yhteiskoulun uudet tilat	4000	2023-2053	Koy	1 000 000
Englantilaisen koulun uudet tilat	6500	2023-2053	Koy	2 000 000
Pelastuslaitoksen Vuosaaren kevytyksikköasema	500	2023-2028	Vuokrananke	75 000
Rudolf Steiner koulun uudet tilat	6000	2024-2054	Koy	1 500 000
Pelastuslaitoksen Lauttasaaren kevytyksikköasema	500	2024-2030	Vuokrananke	75 000
Ruoantuotantolaitos		2025-2055	Key	4 000 000
Suutarilan uusi monitoimitalo, Seulastentie 11 (koulu, päiväkotiki, nuorisotila ja kirjasto)	10000	2025-2055	Koy	2 833 333
Pelastuslaitoksen Keskustan kevytyksikköasema	500	2027-2032	Vuokrananke	75 000
Pelastuslaitoksen Viikin kevytyksikköasema	500	2029-2035	Vuokrananke	75 000
Oulunkylän kirjasto, nuorisotalo ja työväenopisto	2500	2030-2050	Koy	600 000

**HKL-LIIKELAITOKSEN INVESTOINNIT 2022-2031 -
INVESTERINGAR VID AFFÄRSVERKET HST 2022-2031**

 Liite 10 -
Bilaga 10

21.10.2021

Investointikustannukset (alv 0) - Investeringskostnader (moms 0)	TA	TS	TS	Alustava	Alustava	Alustava	Alustava	Alustava	Alustava	Alustava	Alustava
	BDG	EP	EP	Preliminär	Preliminär	Preliminär	Preliminär	Preliminär	Preliminär	Preliminär	Preliminär
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	
	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	
HKL:N INVESTOINNIT YHTEENSA - HST:S INVESTERINGAR SAMMANLAGT	1 800,0	282,7	247,9	138,8	161,4	197,0	146,1	134,2	176,5	171,4	144,0
Uudet metrojunat (M400) - Nya metrotåg (M400)	210,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	28,0	0,0	38,4	73,8	70,6
Läntisen kantakaupungin raitiotie, infra - Spårvägen i västra innerstaden, infrastruktur	160,0	0,0	0,0	0,0	0,0	25,0	25,0	27,3	27,3	27,3	28,3 Siirretty +1,5 vuotta
Ratikkakaluston uusinta (MLNRV, 50 vaunua)	136,5	0,0	15,0	0,0	7,7	0,0	12,5	25,5	25,5	27,0	23,4
Metron liikenteenohjausjärjestelmän uudistaminen - Förnyande av metrons trafikstyrningssystem	106,4	2,1	2,8	2,4	5,0	28,2	20,2	20,2	20,2	5,3	0,0 Siirretty + 1 vuosi
Vihdintien pikaraitiotie, raitiovaunut	58,0	0,0	0,0	0,0	0,2	5,9	0,0	12,4	24,7	12,4	2,4 Siirretty +2 vuotta
Rautatietorin metroaseman perusparannus	43,0	0,2	0,3	0,5	0,5	11,5	10,0	10,0	10,0	0,0	0,0
Raitiotieradan peruskorjaukset 2023-2031 Ombyggnad av spårvägsbanan 2023-2031	38,6	0,0	3,5	3,5	3,5	4,7	4,7	4,7	4,7	4,7	4,7
Herttoniemen metroaseman peruskorjaus - Ombyggnad av Herttonäs metrostation	35,9	0,2	0,5	0,5	20,0	14,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0 Siirretty + 1 vuosi
Uudet metrojunat (M300, optiohankinta) - Nya metrotåg (M300, optionsupphandling)	23,9	21,6	0,1	2,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Itäkeskuksen bussiterminaalin ns. Punos-hanke	21,4	0,0	2,8	6,0	6,0	4,0	2,6	0,0	0,0	0,0	0,0 Siirretty + 1 vuosi
Kaivokadun kannen peruskorjaus	19,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3,1	3,4	6,7	6,7	0,0
Artic-raitiovaunujen 10 vuoden peruskunnostus - Artic-spårvagnar, grundlig iståndsättning 10 år	17,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5,7	5,7	5,7	0,0	0,0
Itäkeskuksen metroaseman perusparannus	16,0	0,0	1,0	8,0	4,0	3,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Metron raidevirtapiirien korvaaminen	15,1	2,0	5,0	5,0	3,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
M100-metrojunien peruskorjaus - Ombyggnad av M100-metrotåg	14,5	10,1	3,1	0,1	1,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Vantaan ratikka, Helsingin osuus	12,2	0,1	0,3	0,6	3,2	3,2	3,2	1,6	0,0	0,0	0,0
Metrovarikon ratakorjaamon laajennus	10,1	0,8	3,5	5,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ruoholahden metroaseman perusparannus	9,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	9,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Viikin-Malmin raitiotie, infra - Spårvägen Vik-Malm, infrastruktur	9,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	8,0
Hakaniemen sähkösyöttöaseman saneeraus	8,7	3,8	3,7	1,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Mannerheimintie (Postikatu-Reijolankatu), radan muutokset ja peruskorjaukset	8,2	0,1	3,5	3,5	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sörnäisten metroaseman perusparannus	7,8	5,6	2,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kampin metroaseman perusparannus	7,0	0,0	0,0	0,0	3,0	4,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0 Siirretty +1 vuotta
Liityntäpyöräpysäköintikohteiden kehittäminen	7,0	0,0	0,0	0,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Vuosaaren metroaseman perusparannus	7,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4,0	3,0	0,0	0,0
Rastilan metroaseman peruskorjauksia	7,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	6,0	0,0	0,0	0,0
Puotilan metroaseman perusparannus	7,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3,0	4,0	0,0
Vaiheohjauksen uusinta 2021-2028	7,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	0,0	0,0	0,0
M200-metrojunien peruskorjaus	6,8	0,2	6,2	0,1	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Eiranranta-Hernesääri, uusi raitiotieyhteys, rata	6,6	0,0	0,0	0,0	0,5	3,0	3,0	0,0	0,0	0,0	0,0 Siirretty +3 vuotta
IK metron syöttöaseman saneeraus	6,2	2,2	4,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Metrovarikko pieninvestointeja	6,0	0,0	0,5	0,5	0,5	1,0	1,0	0,5	0,5	0,5	0,5
Liityntäpysäköinnin perusparannus	6,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
HT pohjoisosa metroasema perusparannus	5,7	4,5	1,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ruskeasuon varikon tuotantolaitteet	5,6	0,0	3,0	2,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Syöttöaseman lisäys välillä SN-RT	5,5	0,0	0,0	0,3	3,0	2,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sörnäinen metroasema laituritason perusparannus	5,5	0,0	0,0	0,0	0,5	5,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kamppi metroasema perusparannus, Tehyke v 2023	5,0	0,0	0,0	0,0	5,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0 Siirretty +1 vuotta
Muut investoinnit - Övriga investeringar	210,4	47,8	62,0	29,8	16,2	18,4	12,1	9,1	4,5	6,6	4,0

Investointikustannukset (alv 0) - Investeringskostnader (moms 0)	TA	TS	TS	Alustava	Alustava	Alustava	Alustava	Alustava	Alustava	Alustava	
	BDG 2022	EP 2023	EP 2024	Preliminär 2025	Preliminär 2026	Preliminär 2027	Preliminär 2028	Preliminär 2029	Preliminär 2030	Preliminär 2031	
milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	
Suuret liikennehankkeet yhteensä	506,6	180,4	122,6	65,3	75,1	60,2	2,0	0,4	0,3	0,1	0,2
Kruunusillat yhteensä	279,0	42,0	57,3	47,3	71,5	58,0	2,0	0,4	0,3	0,1	0,2
Kruunusillat, infra (perushanke) - Kronbroarna, infrastruktur	190,4	41,4	50,9	46,3	34,9	14,4	1,9	0,2	0,2	0,1	0,2
Kruunusillat, raitiovaunut - Kronbroarna, spårvagnar	88,6	0,5	6,4	1,0	36,6	43,6	0,2	0,2	0,2	0,0	0,0
Raide-Jokeri, yhteensä	150,4	100,9	37,0	6,7	3,7	2,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raide-Jokerin raitiovaunut - Jokerbanan, spårvagnar	69,7	25,7	31,8	6,3	3,7	2,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raide-Jokeri infra - Jokerbanan, infrastruktur	55,5	50,3	5,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raide-Jokeri ratikkavarikko - Jokerbanan, spårvagnsdepå	15,2	15,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Viihin tiedepuiston tärinäsuojaus (liittyvä hanke)	10,0	9,6	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kalasadama-Pasila, yhteensä	77,2	37,5	28,4	11,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kalasadama-Pasila, infra (perushanke)	68,9	32,5	25,0	11,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pasilan ratainvestoinnit (liittyvä hanke)	8,4	5,0	3,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
HKL:N NETTOINVESTOINNIT YHTEENSÄ - HST:S NETTOINVESTERINGAR SAMMANLAGT	1 778,2	260,9	247,9	138,8	161,4	197,0	146,1	134,2	176,5	171,4	144,0
Raide-Jokerin valtionosuus - Jokerbanans statsandel	-21,8	-21,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

**HKL:N OSAKEKOHEIDEN SUUNNITTEILLA OLEVAT UUDIS- JA PERUSKORJAUSHANKKEET VUOSINA 2022-2031 -
HST:S HYRES- OCH AKTIEOBJEKT, PLANERADE NY- OCH OMBYGGNADSPROJEKT UNDER ÅREN 2022-2031**

Ruskeasuon varikko, uudisrakennus - Brunakärns depå, nybyggnad

Koskelan varikko, perusparannus ja laajennus

Laajuus Omfattning htm2	Rakentamisen ajoitus Tidsperiod för byggandet	Toteutus- muoto Genom- förande	Kustannus- arvio Kostnads- kalkyl milj. €
37 399	2021-2023	Koy	150,6
xxxx	xxxx	Koy	xxxx

xxx = tiedot täsmennyksessä

HKL:n investointiohjelma on laadittu liikelaitosorganisaation mukaisesti. HKL:n yhtiöittämisen tuomat muutokset HKL:n ja kaupungin talousarvioon tehdään alkuvuonna 2022. Yhtiöittämisen myötä metron liittyvät investoinnit jäävät liikelaitoksen investoinneiksi. Osakeyhtiön investoinneiksi siirtyvät HKL:n kaikki muut investoinnit.

Lainakanta – Länestock

Liite 11 - Bilaga 11

Nostovuosi/laina nro Lån för år/lån nr	Alkuperäinen lainapääoma Ursprungligt lånekapital EUR	Pääoma 1.1.2022 Kapital 1.1.2022 EUR	Lainojen lisäys Ökning i lån	Lainojen lyhennys Amortering av lån	Maksetut korot Betalda räntor EUR	Siirtyvät korot Räntor som överförs	Korot yhteensä Räntor totalt	Pääoma 31.12.2022 Kapital 31.12.2022 EUR	Erävuosi Sista amorteringsår
Lainat Kuntarahoitus Oyj:ltä									
Lån från Kommunfinans Abp									
Kuntarahoitus Oyj 12628/12.11.2007	40 000 000,00	3 478 270,00		3 478 270,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2022
Kuntarahoitus Oyj 17557/10.11.2014	100 000 000,00	100 000 000,00		0,00	1 992 000,00	276 666,67	2 268 666,67	100 000 000,00	2034
Kuntarahoitus Oyj 17558/10.11.2014	100 000 000,00	100 000 000,00		0,00	2 027 000,00	281 527,78	2 308 527,78	100 000 000,00	2035
Kuntarahoitus Oyj 17081/19.12.2013	150 000 000,00	115 909 090,00		6 818 182,00	3 457 568,15	99 433,33	3 557 001,48	109 090 908,00	2038
Yhteensä – Summa	390 000 000,00	319 387 360,00		10 296 452,00	7 476 568,15	657 627,78	8 134 195,93	309 090 908,00	
Lainat ulkomaisilta rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta									
Lån från utländska finans- och försäkringsinstitut									
Council of Europe Development Bank CEB 15.12.2010	50 000 000,00	4 166 666,63		4 166 666,63	0,00	0,00	0,00	0,00	2022
Euroopan investointipankki 2002/2022	150 000 000,00	8 333 333,33		8 333 333,33	0,00	0,00	0,00	0,00	2022
Euroopan investointipankki 22.273/31.1.2007	50 000 000,00	2 000 000,00		2 000 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2022
Euroopan investointipankki 23.872/9.7.2007	40 000 000,00	3 200 000,00		3 200 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2022
Euroopan investointipankki 23.872 II/16.3.2009	110 000 000,00	9 166 666,65		9 166 666,65	0,00	0,00	0,00	0,00	2022
Euroopan investointipankki 2004/2024	190 000 000,00	28 500 000,00		9 500 000,00	0,00	0,00	0,00	19 000 000,00	2024
Council of Europe Development Bank LD 1800/15.12.2014	50 000 000,00	33 333 333,32		4 166 666,67	0,00	0,00	0,00	29 166 666,65	2029
Council of Europe Development Bank LD 1800 last tranche 16.12.2015	60 000 000,00	45 000 000,00		5 000 000,00	0,00	0,00	0,00	40 000 000,00	2030
Evangelische Zusatzversorgungskasse anstalt des öffentlichen rechts (EZVK) 4.10.2013	20 000 000,00	20 000 000,00		0,00	664 000,00	160 087,67	824 087,67	20 000 000,00	2033
Deutsche Bank, Schuldschein 15.11.2013	33 000 000,00	33 000 000,00		0,00	1 039 500,00	131 005,48	1 170 505,48	33 000 000,00	2033
Euroopan investointipankki 81914/18.12.2013	70 000 000,00	54 090 909,10		3 181 818,18	1 473 436,36	46 225,45	1 519 661,81	50 909 090,92	2038
Euroopan investointipankki 81914/15.12.2014	55 000 000,00	44 000 000,03		2 444 444,44	0,00	0,00	0,00	41 555 555,59	2039
Euroopan Investointipankki 83501/15.12.2016	50 000 000,00	47 619 047,62		2 380 952,38	546 666,67	21 638,89	568 305,56	45 238 095,24	2041
Yhteensä – Summa	928 000 000,00	332 409 956,68		53 540 548,28	3 723 603,03	358 957,49	4 082 560,52	278 869 408,40	
Lainat muilta kotimaisilta luotonantajilta									
Lån från andra inhemska kreditgivare									
Seniorisäätiö/2011, Khs 13.12.2010 1353 § Kauppahinnan velkaosuus	6 974 527,00	7 437 802,77		0,00	113 116,58	0,00	113 116,58	7 437 802,77	2030
Yhteensä – Summa	6 974 527,00	7 437 802,77		0,00	113 116,58	0,00	113 116,58	7 437 802,77	

Korot ilmoitettu nykyisellä korkokannalla - Räntorna enligt nuvarande räntesats

Nostovuosi/laina nro Lån för år/lån nr	Alkuperäinen lainapääoma Ursprungligt lånekapital EUR	Pääoma 1.1.2022 Kapital 1.1.2022 EUR	Lainojen lisäys Ökning i lån	Lainojen lyhennys Amortering av lån	Maksetut korot Betalda räntor EUR	Siirtyvät korot Räntor som överförs	Korot yhteensä Räntor totalt	Pääoma 31.12.2022 Kapital 31.12.2022 EUR	Erävuosi Sista amorteringsår
Lainat ulkomaisilta rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta									
Lån från utländska finans- och försäkringsinstitut									
Liikenneliikelaitos – Trafikaffärsverket									
Euroopan investointipankki 31470/14.12.2012	50 000 000,00	30 232 558,10		2 325 581,40	791 093,02	33 091,47	824 184,49	27 906 976,70	2034
Euroopan investointipankki 31470 II/5.11.2013	70 000 000,00	47 804 878,04		3 414 634,15	1 281 298,78	185 076,49	1 466 375,27	44 390 243,89	2035
Euroopan investointipankki 31470/III/26.11.2014	50 000 000,00	35 714 285,72		2 380 952,38	567 142,86	49 992,59	617 135,45	33 333 333,34	2036
Pohjoismaiden investointipankki L6141/17.11.2016	60 000 000,00	46 153 846,14		3 076 923,08	110 133,33	21 538,46	131 671,79	43 076 923,06	2036
Pohjoismaiden investointipankki L5154/15.9.2009	30 000 000,00	20 377 358,46		1 132 075,48	24 383,02	8 852,83	33 235,85	19 245 282,98	2039
Pohjoismaiden investointipankki L5154 II/15.3.2011	20 000 000,00	13 584 905,67		754 716,98	33 865,30	12 295,60	46 160,90	12 830 188,69	2039
Euroopan investointipankki 84962/ 9.6.2020	60 000 000,00	60 000 000,00		0,00	186 000,00	10 850,00	196 850,00	60 000 000,00	2045
Yhteensä – Summa	340 000 000,00	253 867 832,13		13 084 883,47	2 993 916,31	321 697,44	3 315 613,75	240 782 948,66	
Suunniteltu lisälainanotto vuonna 2021									
Planerad ytterligare upplåning år 2021									
Kaikki yhteensä - Sammanlagt	1 664 974 527,00	913 102 951,58	0,00	76 921 883,75	14 307 204,07	1 338 282,71	15 645 486,78	836 181 067,83	

Korot ilmoitettu nykyisellä korkokannalla - Räntorna enligt nuvarande räntesats